श्रेष्ठि देवचन्द्र लालभाइ जैनपुस्तकोद्धारे ग्रन्थाङ्कः ९२

परमार्हतकुमारपालभूपालप्रतिबोधक–कलिकाल–
सर्वज्ञश्रीमद्हेमचन्द्राचार्यविरचितः–

श्रीअभिधानचिन्तामणिकोशः ।

तैरेव विरचितैः, (१) लिङ्गानुशासन, (२) शेषनाममाला,
(३) निघण्टुशेषैः सुधाकुशलविरचितया एकाक्षर-
नाममालया, जिनदेवसूरिसदृब्धेन नाममाला-
शिलोञ्छेन च सनाथः ।

अभिधानचिन्तामणिगतशब्दानामकाराद्यनुक्रमेण
शब्दानुक्रमणिकया चालङ्कृतः ।

प्रकाशकौ—

हीराचन्द कस्तुरचन्द जवेरी
मोतीचंद मगनभाई चोकसी
श्रेष्ठि देवचन्द्र लालभाइ जैनपुस्तकोद्धारसंस्थायाः
कार्यवाहकौ [illegible]

वि० स० २००२ वीराब्द [illegible] १९४६

प्रथमसंस्करणम्] मूल्यम् [illegible] [प्रतयः १२५०

Printed by Ramchandra Yesu Shedge
at the Nirnaya-Sagar Press, 26-28,
Kolbhat Street, Bombay.

Published by Hirachand Kasturchand Jhaveri
& Motichand Maganbhai Choksi, Managing
Trustees of Sheth Devchand Lalbhai
Jain P. Fund, Gopipura, Surat.

प्राक्कथन

श्रीमद् हेमचन्द्राचार्यनी कीर्तिगाथानु वर्णन करवु एटले सर्वमान्य सोनापर ढोळ चढाववा बराबर छे तेमनु व्यक्तित्व, प्रतिभा, विद्वत्ता तथा सर्वतोमुखी शक्ति एटली जगजाहेर छे के जैनज नहि पण अजैनोमा ये भाग्येज कोई हिंदी सस्कृतिनो विद्वान हशे जे श्री हेमचन्द्राचार्यनी यश गाथाथी अजाण हशे "गुजरातना ज्योतिर्धर" थी मांडी "कलिकालसर्वज्ञ" तरीकेनी एमनी कीर्ति ए वस्तुनी शाख पूरे छे

तेओश्री एक महान जैनाचार्य होवा छवा तेओनी साहित्य-विषयक प्रवृत्ति सर्व क्षेत्रोमा प्रसरेली हती काव्य, छद, व्याकरण, कोश तथा गूढ तत्त्वज्ञान वगेरे विषयो तेमने हस्तामलकवत् हता सिद्धराज जयसिंह तथा कुमारपाळ जेवा प्रतापी गूर्जर नरेशोपर तेमनो अप्रतिम प्रभाव तेमनी बुद्धि तेजस्विता तेमज प्रतिष्ठा बतावे छे एवा महापुरुषनी एक अद्वितीय कृति जनसमाज समक्ष मुकता अमने आनद थाय छे

श्रीअभिधानचिंतामणि कोशनी महत्ता तेमज उपयोगितानी रूपरेखा दोरवी ए झवेरी आगळ झवेरातनु वर्णन करवा बराबर छे विद्वद्वर्ग आ अणमोल झवेरातने सारी रीते ओळखे छे

આ સંસ્થા તરફથી આનું પ્રકટીકરણ વર્ષો પૂર્વે હાથ ધરવામાં આવ્યું હતું અને તેમનું સંશોધન કાર્ય શ્રીમત્ સાગરાનંદસૂરીશ્વરજી હસ્તક થયું છે. જે ભૂલોની પરંપરાને લીધે શુદ્ધિપત્રક મુકવું પડ્યું છે એ પ્રેસના અનભિજ્ઞ કામ કરનારાઓની સાક્ષી પૂરે છે. આ કૃતિનો અમુક મોટો ભાગ મુંબઈ બહારના પ્રેસમાં છપાયો છે અને તેની બેકાળજી તથા પ્રિન્ટિંગ તરત જણાઈ જાય એવાં છે. અસ્તુ. સંસ્થા આટલા સમય બાદ પણ આ પુસ્તકને પ્રગટ કરવા ભાગ્યશાળી થાય છે તે ઓછો આનંદનો વિષય નથી.

આ પુસ્તકના પ્રકટીકરણમાં સહાય કરનારા સર્વેનો સંસ્થા તરફથી અમે આભાર માનીએ છીએ.

લી૦ સેવકો

મુંબઈ, તા૦ ૧૫-૧૨-૪૫   હીરાચંદ કસ્તુરચંદ ઝવેરી.
સં. ૨૦૦૨, મૌન એકાદશી.   મોતીચંદ મગનભાઈ ચોકસી.
મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીઓ.

अभिधानचिन्तामणे विषयक्रमः।

नाम	श्लोका पत्राणि
१ लिङ्गानुशासनम्	१–२०
२ एकाक्षरकोष	१–१६
३ अभिधानचिन्तामणि	१–२०४
१ देवाधिदेवकाण्ड	१–१३
२ देवकाण्ड	१४–४७
३ मर्त्यकाण्ड	४८–१२७
४ तिर्यक्काण्ड	१२७–१८२
५ नरककाण्ड	१८२–१८३
६ सामान्यकाण्ड	१८३–२०४
४ शेषनाममाला	२०५–२२८
५ नाममालाशिलोञ्छ	२२९–२४६
६ निघण्टुशेष	२४७–२८६
७ अभिधानचिन्तामणिकोशस्य अकारादिवर्णानुक्रमेण शब्दानुक्रमणिका	१–४४०

श्रेष्ठी देवचन्द लालभाई जव्हेरी.

जन्म १९०९ वैक्रमाब्दे	निर्याणम् १९६२ वैक्रमाब्दे
कार्तिकशुक्लैकादश्याम्	पौषकृष्णतृतीयायाम्
(देवदीपावली–सोमवासरे)	(मकरसङ्क्रान्तिमन्दवासरे)
सूर्यपूरे	मुम्बय्याम्

श्रीसर्वज्ञाय नमः ।

अभिधानचिन्तामणौ

देवाधिदेवकाण्डः प्रथमः ।

प्रणिपत्यार्हत सिद्धसाङ्गशब्दानुशासन ।
रूढयौगिकमिश्राणा, नाम्ना माला तनोम्यहम् ॥१॥
व्युत्पत्तिरहिता शब्दा, रूढा आखण्डलादय ।
योगोऽन्वय स तु गुणक्रियासम्बन्धसम्भव ॥२॥
गुणतो नीलकण्ठाद्या, क्रियात स्रष्टृसन्निभा ।
स्वस्वामित्वादिसम्बन्धस्तत्राहुर्नाम तद्वताम् ॥३॥
स्वात् पाल-धन-भुग्-नेतृ-पति-मत्वर्थकादय ।
भूपालो भधनो भूभुग्, भूनेता भूपतिस्तथा ॥४॥
भूमांश्चेति कविरूढ्या, ज्ञेयोदाहरणावली ।
जन्यात्कृत्-कर्त्तृ-सृट्-स्रष्टृ-विधातृ-कर-सू-समा ॥५॥

---

१ जन्यात्-कार्यात् यथा विश्वकृत् विश्वकर्ता विश्वसृट् विश्वस्रष्टा

[२]जनकाद् योनि-ज-रुह-जन्म-भू-सूत्यणादयः ।
[३]धार्य्यात् ध्वजा-ऽस्त्र-पाण्यऽङ्क-मौलि-भूषण-भृन्निभाः ॥६॥
शालि-शेखर-मत्वर्थ-मालि-भर्त्तृ-धरा अपि ।
भोज्याद्[४] भुग-ऽन्धो-व्रत-लिट्-पायि-पा-ऽशा-ऽशनाऽऽदयः ।७।
पत्युः कान्ता-प्रियतमा-वधू-प्रणयिनी-निभाः ।
कलत्राद् वर-रमण-प्रणयीश-प्रियादयः ॥८॥
सख्युः[५] सखिसमा वाह्याद्[६], गामि-याना-ऽऽसनादयः ।
ज्ञातेः[७] स्वस्ट-दुहित्रा-ऽऽत्मजा-ऽग्रजा-ऽवरजाऽऽदयः ॥९॥
आश्रयात्[८]सद्मपर्य्याय-शय-वास्ति-सदाऽऽदयः ।
वध्याद्[९] भिद्-द्वेषि-जिद्-घाति-ध्रुग-ऽरि-ध्वंसि-शासनाः॥१०॥
अप्य-ऽन्तकारि-दमन-दर्पच्छिन्-मथनाऽऽदयः ।
विवक्षितो हि सम्बन्ध, एकतोऽपि पदात्ततः ॥११॥

विश्वविधाता विश्वकरः विश्वसृः ब्रह्मा, अत्र समशब्द आद्यर्थः, तेन विश्वकारकः विश्वजनक इत्याद्यपि कविरूढ्यैव । २ यथा आत्म-योनिः आत्मज इत्यादि । ३ यथा वृषभध्वजः शूलास्त्र इत्यादि । ४. यथा मधुभुक् मध्वंध इत्यादि । ५ यथा नीलकण्ठसखः इत्यादि । ६ यथा वृषगामी वृषयानः इत्यादि । ७ यथा यमस्वसा इत्यादि । ८ यथा द्युसद्मा द्युशयः इत्यादि । ९ यथा पुरभिद् पुरद्वेषी इत्यादि ।

प्राक्प्रदर्शितसम्बन्धिशब्दा योज्या यथोचितम् ।
दृश्यते खलु वाह्यत्वे, वृषस्य वृषवाहन ॥१२॥

स्वत्वे पुनर्वृषपतिर्धार्य्यत्वे वृषलाछन ।
अशोर्धार्यत्वेऽशुमाली स्वत्वेऽशुपतिरशुमान् ॥१३॥

वध्यत्वेऽहेरहिरिपुर्भोज्यत्वे चाहिभुक् शिखी ।
चिहैर्व्यक्तैर्भवेद्व्यक्तेर्ज्जातिशब्दोऽपि वाचक ॥१४॥

तथा ह्यगस्तिपूता दिग् , दक्षिणाशा निगद्यते ।
अयुग्-विषमशब्दौ त्रि-पञ्च-सप्तादिवाचकौ ॥१५॥

त्रिनेत्रपञ्चेषुसप्तपलाशादिषु योजयेत् ।
गुणशब्दो विरोध्यर्थ, नञादिरितरोत्तर ॥१६॥

अभिवत्ते यथा कृष्ण , स्यादसित सितेतर ।
वाद्ध्यादिषु पदे पूर्वे, वाडवाग्न्यादिपूत्तरे ॥१७॥

द्वयेऽपि भूभृदाद्येषु, पर्य्यायपरिवर्तनम् ।
एवं परावृत्तिसहा, योगात् स्युरिति यौगिका ॥१८॥
मिश्रा पुन परावृत्त्यसहा गीर्वाणसन्निभा ।
प्रवक्ष्यन्तेऽत्र लिङ्ग तु, ज्ञेय लिङ्गानुशासनात् ॥१९॥

देवाधिदेवाः प्रथमे, काण्डे देवा द्वितीयके ।
नरास्तृतीये तिर्यञ्चस्तुर्य एकेन्द्रियादयः ॥२०॥
एकेन्द्रियाः पृथिव्यम्बुतेजोवायुमहीरुहः ।
कृमिपीलकलूताद्याः, स्युर्द्वित्रिचतुरिन्द्रियाः ॥२१॥
पञ्चेन्द्रियाश्चेभकेकिमत्स्याद्याः स्थलखाम्बुगाः ।
पञ्चेन्द्रिया एव देवा, नरा नैरयिका अपि ॥२२॥
नारकाः पञ्चमे साङ्गाः, षष्ठे साधारणाः स्फुटम् ।
प्रस्तोष्यन्तेऽव्ययाश्चात्र, त्वन्ताथादी न पूर्वगौ ॥२३॥

अर्हन्[1] जिनः[2] पारगत[3]स्त्रिकालवित्[4]
क्षीणाष्टकर्मा[5] परमेष्ठ्य[6]ऽधीश्वरः[7] ।
शम्भुः[8] स्वयम्भू[9]र्भगवान्[10] जगत्प्रभु[11]-
स्तीर्थङ्कर[12]स्तीर्थकरो[13] जिनेश्वरः[14] ॥२४॥

स्याद्वाद्य[15]भयद[16]सार्वाः[17] सर्वज्ञः[18] सर्वदर्शि[19]केवलिनौ[20] ।
देवाधिदेव[21]बोधिद[22]पुरुषोत्तम[23]वीतरागा[24]प्ताः[25] ॥२५॥
एतस्यामवसर्पिण्यामृषभो[1]ऽजित[2]शम्भवौ[3] ।
अभिनन्दनः[4] सुमति[5]स्ततः पद्मप्रभाभिधः[6] ॥४६॥
सुपार्श्व[7]श्चन्द्रप्रभ[8]श्च, सुविधि[9]श्चाथ शीतलः[10] ।
श्रेयांसो[11] वासुपूज्य[12]श्च, विमलो[13]ऽनन्ततीर्थकृत्[14] ॥२७॥

[१५]धर्मः [१६]शान्तिः [१७]कुन्थुर[१८]रो, [१९]मल्लिश्च [२०]मुनिसुव्रतः ।
[२१]नमि[२२]र्नेमिः [२३]पार्श्वो [२४]वीरश्चतुर्विंशतिरर्हताम् ॥२८॥
ऋषभो [१]वृषभः [२]श्रेयान् श्रेयांसः स्यादनन्तजिदनन्तः ।
सुविधिस्तु [१]पुष्पदन्तो मुनिसुव्रतसु[२]व्रतौ तुल्यौ ॥२९॥
अरिष्टनेमिस्तु नेमिर्वीरश्चरमतीर्थकृत् ।
महावीरो वर्द्धमानो, देवार्यो ज्ञातनन्दनः ॥३०॥
गणा नवाऽस्यर्षिसङ्घा, एकादश गणाधिपाः ।
इन्द्रभूतिरग्निभूतिर्वायुभूतिश्च गौतमाः ॥३१॥
व्यक्तः सुधर्मा मण्डितमौर्यपुत्रावकम्पितः ।
अचलभ्राता मेतार्यः, प्रभासश्च पृथक्कुलाः ॥३२॥
केवली चरमो जम्बूस्वाम्यथ प्रभवः प्रभुः ।
शय्यम्भवो यशोभद्रः, सम्भूतविजयस्ततः ॥३३॥
भद्रबाहुः स्थूलभद्रः, श्रुतकेवलिनो हि षट् ।
महागिरिसुहस्त्याद्या, वज्रान्ता दशपूर्विणः ॥३४॥
इक्ष्वाकुकुलसम्भूताः, स्याद् द्वाविंशतिरर्हताम् ।
मुनिसुव्रतनेमी तु, हरिवंशसमुद्भवौ ॥३५॥
नाभिश्च जितशत्रुश्च, जितारिरथ संवरः ।
मेघो धरः प्रतिष्ठश्च, महासेननरेश्वरः ॥३६॥

सुग्रीव[९]श्च दृढरथो[१०], विष्णु[११]श्च वसुपूज्यराट्[१२]।
कृतवर्म्मा[१३] सिंहसेनो[१४], भानु[१५]श्च विश्वसेनराट्[१६] ॥३७॥
सूरः[१७] सुदर्शनः[१८] कुम्भः[१९], सुमित्रो[२०] विजयस्[२१]तथा।
समुद्रविजय[२२]श्चाश्वसेनः[२३] सिद्धार्थ[२४] एव च ॥३८॥
मरुदेवा[१] विजया[२] सेना[३] सिद्धार्था[४] च मङ्गला[५]।
ततः सुसीमा[६] पृथ्वी[७], लक्ष्मणा[८] रामा[९] ततः परम् ॥३९॥
नन्दा[१०] विष्णु[११]र्जया[१२] श्यामा[१३], सुयशाः[१४] सुव्रता[१५] चिरा[१६]।
श्री[१७]र्देवी[१८] प्रभावती[१९] च, पद्मा[२०] वप्रा[२१] शिवा[२२] तथा ॥४०॥
वामा[२३] त्रिशला[२४] क्रमतः, पितरो मातरोऽर्हताम्।
स्याद्गोमुखो[१] महायक्ष[२]स्त्रिमुखो[३] यक्षनायकः[४] ॥४१॥
तुम्बरुः[५] कुसुम[६]श्चापि, मातङ्गो[७] विजयो[८]ऽजितः[९]।
ब्रह्मा[१०] यक्षेट्[११] कुमारः[१२] षण्मुख[१३]पाताल[१४]किन्नराः[१५] ॥४२॥
गरुडो[१६] गन्धर्वो[१७] यक्षेट्[१८], कुबेरो[१९] वरुणो[२०]ऽपि च।
भृकुटि[२१]र्गोमेधः[२२] पार्श्वो[२३], मातङ्गो[२४]ऽर्हदुपासकाः ॥४३॥
चक्रेश्वर्य[१]जितबला[२], दुरितारि[३]श्च कालिका[४]।
महाकाली[५] श्यामा[६] शान्ता[७], भृकुटि[८]श्च सुतारका[९] ॥४४॥
अशोका[१०] मानवी[११] चण्डा[१२], विदिता[१३] चाङ्कुशा[१४] तथा।
कन्दर्पा[१५] निर्वाणी[१६] बला[१७], धारिणी[१८] धरणप्रिया[१९] ॥४५॥

नरदत्ताऽथ गान्धार्यम्बिका पद्मावती तथा ।
सिद्धायिका चेति जैन्य , क्रमाच्छासनदेवता ॥४६॥
वृषो गजोऽश्व प्लवग., क्रौञ्चोऽब्ज स्वस्तिक शशी ।
मकर ,श्रीवत्स खड्गी, महिष. शूकरस्तया ॥४७॥
श्येनो वज्र मृग छागो, नन्द्यावर्त्तो घटोऽपि च ।
कूर्मो नीलोत्पल शङ्ख , फणी सिंहोऽर्हता ध्वजा ॥४८॥

रक्तौ च पद्मप्रभवासुपूज्यौ,
शुक्लौ च चन्द्रप्रभपुष्पदन्तौ ।
कृष्णौ पुनर्नेमिमुनी विनीलौ,
श्रीमल्लिपार्श्वौ कनकत्विषोऽन्ये ॥४९॥

उत्सर्पिण्यामतीतायां, चतुर्विंशतिरर्हताम् ।
केवलज्ञानी निर्वाणी सागरोऽथ महायशा ॥५०॥
विमल सर्वानुभूति , श्रीधरो दत्ततीर्थकृत् ।
दामोदर सुतेजाश्च, स्वाम्यथो मुनिसुव्रत ॥५१॥
सुमति शिवगतिश्चैवाऽस्तागोऽथ निमीश्वर ।
अनिलो यशोधराख्य , कृतार्थोऽथ जिनेश्वर ॥५२॥
शुद्धमति शिवकर , स्यन्दनश्चाथ सम्प्रति. ।
भाविन्यान्तु पद्मनाभ , शूरदेव सुपार्श्वक ॥५३॥

स्वयंप्रभ[4]श्च सर्वानुभूति[5]र्देवश्रुतो[6]दयौ[7] ।
पेढालः[8] पोट्टिल[9]श्चापि, शतकीर्ति[10]श्च सुव्रतः[11] ॥५४॥
अममो[12] निष्कषाय[13]श्च, निष्पुलाको[14]ऽथ निर्ममः[15] ।
चित्रगुप्तः[16] समाधि[17]श्च, संवर[18]श्च यशोधरः[19] ॥५५॥
विजयो[20] मल्ल[21]देवौ[22] चानन्तवीर्य[23]श्च भद्रकृत्[24] ।
एवं सर्वावसर्प्पिण्युत्सर्प्पिणीषु जिनोत्तमाः ॥५६॥

तेषां च देहोऽद्भुतरूपगन्धो,
निरामयः स्वेदमलोज्झितश्च[1] ।
श्वासोऽब्जगन्धो[2] रुधिरामिषन्तु,
गोक्षीरधाराधवलं ह्यविस्रम्[3] ॥५७॥

आहारनीहारविधिस्त्वदृश्य[4]-
श्चत्वार एतेऽतिशयाः सहोत्थाः ।
क्षेत्रे स्थितिर्योजनमात्रकेऽपि,
नृदेवतिर्य्यग्जनकोटिकोटेः[1] ॥५८॥

वाणी नृतिर्य्यक्सुरलोकभाषा-
संवादिनी योजनगामिनी[2] च ।
भामण्डलं चारु च मौलिपृष्ठे,
विडम्बिताहर्पतिमण्डलश्रि[3] ॥५९॥

साग्रे च गव्यूतिशतद्वये रुजा
वैरेतयो मार्य्यतिवृष्ट्यवृष्ट्यः ।
दुर्भिक्षमन्यस्वकचक्रतो भयं
स्यान्नैत एकादश कर्म्मघातजा ॥६०॥

खे धर्मचक्रं चमराः सपाद-
पीठं मृगेन्द्रासनमुज्ज्वलञ्च ।
छत्रत्रयं रत्नमयो ध्वजोऽङ्घ्रि-
न्यासे च चामीकरपङ्कजानि ॥६१॥

वप्रत्रयं चारु चतुर्मुखाङ्गता,
चैत्यद्रुमोऽधोवदनाश्च कण्टकाः
द्रुमानतिर्दुन्दुभिनाद उच्चकै-
र्वातोऽनुकूलः शकुनाः प्रदक्षिणाः ॥६२॥

गन्धाम्बुवर्षं बहुवर्णपुष्प-
वृष्टिः कचश्मश्रुनखाप्रवृद्धिः ।
चतुर्विधामर्त्यनिकायकोटि-
र्जघन्यभावादपि पार्श्वदेशे ॥६३॥

ऋतूनामिन्द्रियार्थानामनुकूलत्वमित्यमी ।
एकोनविंशतिर्दिव्याश्चतुस्त्रिंशच्च मीलिता ॥६४॥

संस्कारवत्त्वम्[1]औदात्त्यम्[2]उपचारपरीतता[3] ।
मेघगम्भीरघोषत्वं[4], प्रतिनादविधायिता[5] ॥६५॥
दक्षिणत्वम्[6]उपनीतरागत्वं[7] च महार्थता[8] ।
अव्याहतत्वं[9] शिष्टत्वं[10], संशयानामसम्भवः[11] ॥६६॥
निराकृतान्योत्तरत्वं[12], हृदयङ्गमतापि[13] च ।
मिथः साकाङ्क्षता[14] प्रस्तावौचित्यं[15] तत्त्वनिष्ठता[16] ॥६७॥
अप्रकीर्णप्रसृतत्वम्[17]अस्वश्लाघान्यनिन्दिता[18] ।
आभिजात्यम्[19]अतिस्निग्धमधुरत्वं[20] प्रशस्यता[21] ॥६८॥

---

०१ संस्कृतादिलक्षणवत्त्वं । ०२ उच्चैर्वृत्तिता । ०३ उपचाररहितत्वं । ०४ मेघस्येव गम्भीरशब्दत्वं । ०५ प्रतिध्वनियुक्तत्वं । ०६ सरलत्वं । ०७ मालवकौशिक्यादिग्रामरागयुक्तत्वं। एते शब्दाश्रया वाग्गुणा ज्ञेयाः, अन्ये अर्थाश्रया वाग्गुणाः । ०८ बृहदभिधेयता । ०९ पूर्वापरवाक्यार्थाविरोधित्वादव्याहतत्वं । ०१० अभिमतसिद्धौ वक्तुर्मनोज्ञार्थप्रयोजकत्वं शिष्टतासूचकत्वं वा । ०११ असंदिग्धता । ०१२ परदूषणाविषयता । ०१३ हृदयग्राह्यत्वं । ०१४ परस्परेण पदानां वाक्यानां वा सापेक्षत्वं । ०१५ देशकालाव्यतीतत्वं । ०१६ विवक्षितवस्तुस्वरूपानुसारिता । ०१७ सुसम्बन्धस्य सतः प्रसरणं । ०१८ स्वश्लाघा- आत्मोत्कर्षः परनिन्दा च तयोर्विप्रयुक्तत्वं । ०१९ वक्तुः प्रतिपाद्यस्य वा भूमिकानुसारित्वं । ०२० घृतगुडादिवत् सुखकारित्वं । ०२१ प्राप्तश्लाघ्यता ।

अ[२२]मर्म्मवेधितौदार्य्यं[२३], धर्मार्थप्रतिबद्धता[२४] ।
कारकाद्यविपर्य्यासो[२५], विभ्रमादिवियुक्तता[२६] ॥६९॥
चित्रकृत्त्व[२७]मद्भुतत्व[२८], तथाऽनतिविलम्बिता[२९] ।
अनेकजातिवैचित्र्य[३०]मारोपितविशेषता[३१] ॥७०॥
सत्त्वप्रधानता[३२] वर्णपदवाक्यविविक्तता[३३] ।
अव्युच्छित्ति[३४]रखेदित्व[३५], पञ्चत्रिंशच्च वाग्गुणा ॥७१॥

अन्तराया दान[१]लाभ[२]वीर्य[३]भोगो[४]पभोगगा[५] ।
हासो[६] रत्य[७]रती[८] भीति[९]र्जुगुप्सा[१०] शोक[११] एव च ॥७२॥
कामो[१२] मिथ्यात्व[१३]मज्ञान[१४], निद्रा[१५] चाविरतिस्तथा[१६] ।
रागो[१७] द्वेषश्च[१८] नो दोषास्तेषामष्टादशाप्यमी ॥७३॥

---

०२२ अपरमर्मानुद्घाटनत्वम् । ०२३ अभिधेयस्यातुच्छता । ०२४ धर्मार्थाभ्यामनपेतत्व । ०२५ कारककालवचनलिङ्गादिविपर्य्यासराहित्य । ०२६ मनोदोषवियुक्तत्व । ०२७ उत्पादिताविच्छिन्नकुतूहलत्व । ०२८ प्रतीतत्व । ०२९ अनतिविलम्बिता प्रतीता । ०३० अनेकवर्णनीयवस्तुस्वरूपवर्णनसंश्रयादतिविचित्रत्व । ०३१ वचनान्तरापेक्षया आहितविशेषत्व । ०३२ साहसोपेतता । ०३३ वर्णपदवाक्यानां विच्छिन्नत्व । ०३४ विवक्षितार्थसम्यक्सिद्धिं अव्यवच्छिन्नवचनप्रमेयता । ०३५ अनायाससंभव ।

महानन्दोऽमृतं सिद्धिः, कैवल्यमपुनर्भवः ।
शिवं निःश्रेयसं श्रेयो, निर्वाणं ब्रह्म निर्वृतिः ॥७४॥
महोदयः सर्वदुःखक्षयो निर्वाणमक्षरम् ।
मुक्तिर्मोक्षोऽपवर्गोऽथ, मुमुक्षुः श्रमणो यतिः ॥७५॥
वाचंयमो यती साधुरनगार ऋषिर्मुनिः ।
निर्ग्रन्थो भिक्षुरस्य स्वं, तपोयोगशमादयः ॥७६॥
अभाषणं पुनर्मौनं, गुरुर्धर्मोपदेशकः ।
मोक्षोपायो योगो ज्ञानश्रद्धानचरणात्मकः ॥७७॥
अनुयोगकृदाचार्य, उपाध्यायस्तु पाठकः ।
अनूचानः प्रवचने, साङ्गेऽधीती गणिश्च सः ॥७८॥
शिष्यो विनेयोऽन्तेवासी, शैक्षः प्राथमकल्पिकः ।
सतीर्थ्यास्त्वेकगुरवो, विवेकः पृथगात्मता ॥७९॥
एकब्रह्मव्रताचारा, मिथः सब्रह्मचारिणः ।
स्यात्पारम्पर्यमाम्नायः, सम्प्रदायो गुरुक्रमः ॥८०॥
व्रतादानं परिव्रज्या, तपस्या नियमस्थितिः ।
अहिंसा सूनृताऽस्तेयब्रह्माकिञ्चनता यमाः ॥८१॥
नियमाः शौचसन्तोषौ, स्वाध्यायतपसी अपि ।
देवताप्रणिधानञ्च, करणं पुनरासनं ॥८२॥

प्राणायामे प्राणयमं, श्वासप्रश्वासरोधनम् ।
प्रत्याहारस्त्विन्द्रियाणां, विषयेभ्यः समाहृतिः ॥८३॥
धारणा तु क्वचिद्ध्येये, चित्तस्य स्थिरबन्धनम् ।
ध्यानन्तु विषये तस्मिन्नेकप्रत्ययसन्ततिः ॥८४॥
समाधिस्तु तदेवार्थमात्राभासनरूपकम् ।
एवं योगो यमाद्यङ्गैरष्टभिः सम्मतोऽष्टधा ॥८५॥
श्वःश्रेयसं शुभंशिवं कल्याणं श्वोवसीयसं श्रेयः ।
क्षेमं भावुकभविकंकुशलंमङ्गलंभद्रंमद्रंशस्तानि ॥८६॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
नाममालायां देवाधिदेवकाण्डः प्रथमः ॥१॥

॥ देवकाण्डः द्वितीयः ॥

स्वर्गस्त्रिविष्टपं द्योदिवौ भुवि स्तविषताविषौ नाकः ।
गौस्त्रिदिवमूर्ध्वलोकः सुरालयस्तत्सदस्त्वमराः ॥८७॥

देवाः सुपर्वसुरनिर्जरदेवतर्भु-
बर्हिर्मुखानिमिषदैवतनाकिलेखाः ।
वृन्दारकाः सुमनसस्त्रिदशा अमर्त्याः,
स्वाहा-स्वधा-क्रतु-सुधा-भुजे आदितेयाः ॥८८॥

गीर्वाणा मरुतोऽस्वप्ना, विबुधा दानवारयः ।
तेषां यानं विमानोऽन्धः, पीयूषममृतं सुधा ॥८९॥

असुरा नागास्तडितः सुपर्णका वह्नयोऽनिलाः स्तनिताः ।
उदधिद्वीपदिशो दश भवनाधीशाः कुमारान्ताः ॥९०॥

स्युः पिशाचा भूता यक्षा राक्षसाः किन्नरा अपि ।
किम्पुरुषा महोरगा, गन्धर्वा व्यन्तरा अमी ॥९१॥

ज्योतिष्काः पञ्च चन्द्रार्कग्रहनक्षत्रतारकाः ।
वैमानिकाः पुनः कल्पभवा द्वादश ते त्वमी ॥९२॥

सौधर्म्मे-शाने-सनत्कुमारमाहेन्द्र-ब्रह्मै-लान्तक-आँ ।
शुक्रै सहस्रारा-नतैप्राणत-औं आरणा-च्युतैजा ॥९४॥
कल्पातीता नव ग्रैवेयकौ पञ्च त्वनुत्तरौ ।
निकायभेदादेन स्युर्देवा किल चतुर्विधा ॥९४॥
आदित्यै सविताऽर्य्यमौ खरसहस्रोष्णांशुरंशू रवि[८],
मार्त्तण्डस्तैरणिर्गभस्तिरैरुणो[१२] भानुर्नभो-ऽर्ह्मणि[१५]: ।
सूर्योऽर्को[१७] किरणो[१८] भगो[१९] ग्रहपुंवं पुर्षो पतङ्गै खगो[२३],
मार्तण्डो यमुना-कृतान्तजनकौ प्रद्योतनस्तापनै ॥९५॥
ब्रध्नो हंसं श्चित्रभानुर्विवस्वान,
सूरस्त्वष्टा द्वादशात्मा च हेलि[३६] ।
मित्रो[३७] ध्वान्ताराति-रब्जा-शुं-हँस्त-
श्चक्राब्जौ-हँ-बान्धवै सप्तैसप्ति ॥९६॥
दिवा-दिना-ह-दिवस प्रभा-विभा-
भास -कैरै स्यान्मिहिरो[५२] विरोचनै ।
ग्रहा-ब्जिनी-गो-द्यु-पतिर्विकर्त्तनो[५८]
हैरि शुचीनौ गगना-ध्वजा-ध्वगौ[६३] ॥९७॥
हरिदश्वो[६४] जगत्कर्म-साक्षी[६६] भास्वान् विभावसु ।
त्रयीतनुर्जगच्चक्षुस्तपनोऽरुणसारथि[७२] ॥९८॥

रोचिरुस्रो रुचिः शोचिरंशुर्गो, ज्योतिरर्चिरुपधृत्यभीशवः ।
प्रग्रहः शुचिमरीचिदीधितयो, धामकेतुघृणिरश्मिपृश्नयः ॥९९॥
पाददीधितिकरद्युतिद्युतो, रुग्विरोककिरणत्विषित्विषः ।
भाः प्रभावसुगभस्तिभानवो भा मयूखमहसी छविर्विभा ॥
॥१००॥

प्रकाशस्तेज उद्योतः, आलोको वर्च आतपः ।
मरीचिका मृगतृष्णा, मण्डलं तूपसूर्यकम् ॥१०१॥
परिधिः परिवेषश्च, सूरसूतस्तु काश्यपिः ।
अनूरुर्विनतासूनुररुणो गरुडाग्रजः ॥१०२॥
रेवन्तस्त्वर्करेतोजः, प्लवगो हयवाहनः ।
अष्टादश माठराद्याः, सवितुः पारिपार्श्विकाः ॥१०३॥
चन्द्रमाः कुमुदबान्धवो दशश्वेतवाज्यमृतसूस्तिथिप्रणीः ।
कौमुदी-कुमुदिनी-भ-दक्षजा-रोहिणी-द्विज-निशौषधी-पतिः ॥
॥ १०४ ॥

जैवातृकोऽब्जश्च कला-शशै-ण-
च्छाया-भृदिन्दुर्विधुरत्रिदृग्जः ।
राजा निशो रत्नकरौ च चन्द्रः
सोमोऽमृत-श्वेत-हिम-द्युतिग्लौः ॥ १९ ॥

पोडशोऽंशो कला चिह्न, लक्षण लक्ष्म लाञ्छनम् ।
अङ्कं कलङ्कोऽभिज्ञानं, चन्द्रिका चन्द्रगोलिका ॥१०६॥
चन्द्रातप कौमुदी च, ज्योत्स्ना बिम्ब तु मण्डलम् ।
नक्षत्रं तारका ताराज्योतिषी भमुडु ग्रह ॥१०७॥
धिष्ण्यमृक्षमथाश्विन्यश्वकिनी दस्रदेवता ।
अश्वयुग् वालिनी चाथ, भरणी यमदेवता ॥१०८॥
कृत्तिका बहुलाश्चाग्निदेवा ब्राह्मी तु रोहिणी ।
मृगशीर्ष मृगशिरो, मार्गश्चान्द्रमस मृग ॥१०९॥
इल्वलास्तु मृगशिर शिर स्था पञ्च तारका ।
आर्द्रा तु कालिनी रौद्री, पुनर्वसू तु यामकौ ॥११०॥
आदित्यौ च पुष्यस्तिष्ये, सिध्यश्चे गुरुदैवतं ।
सार्पीश्लेषा मघा पित्र्यो, फाल्गुनी योनिदेवता॥१११॥
सा तूत्तरार्य्यमदेवा, हस्तं सवितृदेवतं ।
त्वाष्ट्री चित्राऽऽनिली स्वातिर्विशाखेन्द्राग्निदेवता॥११२॥
राधाऽनुराधा तु मैत्री, ज्येष्ठैन्द्री मूल आश्रपे ।
पूर्वाषाढाऽऽपी सोत्तरा, स्याद्वैश्वी श्रवणे पुन ॥११३॥

हरिदैवः श्रविष्ठा तु, धनिष्ठा वसुदेवता ।
वारुणी तु शतभिषग्जा-हिर्बुध्न-देवताः ॥११४॥
पूर्वोत्तरा भाद्रपदा, द्वय्यः प्रोष्ठपदाश्च ताः ।
रेवती तु पौष्णं दाक्षायण्यः सर्वाः शशिप्रियाः ॥११५॥
राशीनामुदयो लग्नं, मेषप्रभृतयस्तु ते ।
आरो वक्रो लोहिताङ्गो, मङ्गलोऽङ्गारकः कुजः ॥११६॥
आषाढाभूर्नवार्चिश्च, बुधः सौम्यः प्रहर्षुलः ।
ज्ञः पञ्चार्चिः श्रविष्ठाभः, श्यामाङ्गो रोहिणीसुतः ॥११७॥
बृहस्पतिः सुराचार्यो, जीवश्चित्रशिखण्डिजः ।
वाचस्पतिर्द्वादशार्चिर्धिषणः फाल्गुनीभवः ॥११८॥
गीर्बृहत्योः पतिरुतथ्यानुजाङ्गिरसौ गुरुः ।
शुक्रो मघाभवः काव्य, उशना भार्गवः कविः ॥११९॥
षोडशार्चिर्दैत्यगुरुर्धिष्ण्यः शनैश्चरः शनिः ।
छायासुतोऽसितः सौरिः, सप्तार्ची रेवतीभवः ॥१२०॥
मन्दः क्रोडो नीलवासाः, स्वर्भानुस्तु विधुन्तुदः ।
तमो राहुः सैंहिकेयो, भरणीभूरथाहिकः ॥१२१॥
अश्लेषाभूः शिखी केतुर्ध्रुवस्तूत्तानपादजः ।
अगस्त्योऽगस्तिः पीताब्धिर्वातापिद्विड् घटोद्भवः ॥१२२॥

मैत्रावरुणिराग्नेयं, और्वशेयाग्निमारुतौ ।
लोपामुद्रा तु तद्भार्या, कौषीतकी वरप्रदा ॥१२३॥
मरीचीप्रमुखा सप्तर्षयश्चित्रशिखण्डिनः ।
पुष्पदन्तौ पुष्पवन्तावेकोक्त्या शशिभास्करौ ॥१२४॥
राहुग्रासोऽर्केन्द्वोर्ग्रह, उपरागे उपप्लवः ।
उत्लिङ्ग त्वरिष्ट स्यादुपसर्ग उपद्रवः । ॥१२५॥
अजन्यमीतिरुत्पातो, वन्ह्युत्पात उपाहितः ।
स्यात्काल समयो दिष्टानेहसौ सर्वमूषक ॥१२६॥
कालो द्विविधोऽवसर्पिण्युत्सर्पिणीविभेदत ।
सागरकोटीकोटीना, विंशत्या स समाप्यते ॥१२७॥
अवसर्पिण्या पडरा उत्सर्पिण्यामत एव विपरीता ।
एव द्वादशभिररैर्विवर्त्तते कालचक्रमिदम् ॥१२८॥
तत्रैकान्तसुषमोऽरश्चतस्र कोटिकोट्य ।
सागराणा सुषमा तु, तिस्रस्तत्कोटिकोट्य ॥१२९॥
सुषमदुष्षमा ते द्वे, दुष्षमसुषमा पुन ।
सैका सहस्रैर्वर्षाणा, द्विचत्वारिंशतोनिता ॥१३०॥
अथ दुष्षमैकविंशतिरब्दसहस्राणि तावती तु स्यात् ।
एकान्तदुष्षमापि ह्येतत्सङ्ख्या परेऽपि विपरीता ॥१३१॥

प्रथमेऽरत्रये मर्त्यास्त्रिद्व्येकपल्यजीविताः ।
त्रिद्व्येकगव्यूतोच्छ्रायास्त्रिद्व्येकदिनभोजनाः ॥१३२॥
कल्पद्रुफलसन्तुष्टाश्चतुर्थे त्वरके नराः ।
पूर्वकोट्यायुषः पञ्चधनुःशतसमुच्छ्रयाः ॥१३३॥
पञ्चमे तु वर्षशतायुषः सप्तकरोच्छ्रयाः ।
षष्ठे पुनः षोडशाब्दायुषो हस्तसमुच्छ्रयाः ॥१३४॥
एकान्तदुःखप्रचिता, उत्सर्पिण्यामपीदृशाः ।
पश्चानुपूर्व्या विज्ञेया, अरेषु किल षट्स्वपि ॥१३५॥
अष्टादश निमेषाः स्युः, काष्ठा[1] काष्ठाद्वयं लवः[1] ।
कला[1] तैः पञ्चदशभिर्लेश[1]स्तद्द्वितयेन च ॥१३६॥
क्षण[1]स्तैः पञ्चदशभिः, क्षणैः षड्भिश्च नाडिका[1] ।
सा धारिका[2] च घटिका[3], मुहूर्त[1]स्तद्द्वयेन च ॥१३७॥
त्रिंशता तैरहोरात्र[1]स्तत्राह[1]र्दिवसो[2] दिनम्[3] ।
दिवं[4] द्यु[5]र्वासरो[6] घस्रः[7], प्रभातं[1] स्यादहर्मुखम्[2] ॥१३८॥
व्युष्टं[3] विभातं[4] प्रत्यूषं[5], कल्यं[6]प्रत्युषसी[7] उषः ।
काल्यं[8] मध्याह्न[1]स्तु दिवामध्यं[2] मध्यन्दिनं[3] च सः ॥१३९॥
दिनावसान[1]मुत्सूरो[2], विकाल[3]सबेली[4] अपि ।
सायं[5] सन्ध्या[1] तु पितृसू[2]स्त्रिसन्ध्यं[1] तूपवैणवम्[2] ॥१४०॥

श्राद्धकालस्तु कुतपोऽष्टमो भागो दिनस्य य ।
निशा निशीथिनी रात्रि, शर्वरी क्षणदा क्षपा ॥१४१॥
त्रियामा यामिनी भौती, तमी तमी विभावरी ।
रजनी वसती श्यामा, वासतेयी तमस्विनी ॥१४२॥
उषा दोषेन्दुकान्ताऽथ ,तमिस्रा दर्शयामिनी ।
ज्योत्स्नी तु पूर्णिमारात्रिर्गणरात्रो निशागण ॥१४३॥
पक्षिणी पक्षतुल्याभ्यामहोभ्या वेष्टिता निशा ।
गर्भक रजनीद्वन्द्व, प्रदोषो यामिनीमुखम् ॥१४४॥
यामं प्रहरो निशीथस्त्वर्धरात्रो महानिशा ।
उचन्द्रस्त्वपररात्रस्तमिस्र तिमिर तम ॥१४५॥
ध्वान्त भूच्छायोऽन्धकार, तमस समन्धान्धतं ।
तुल्यनक्तन्दिने काले, विषुवद्विषुव च तत् ॥१४६॥
पञ्चदशाहोरात्र स्यात्पक्ष स बहुलोऽसित ।
तिथि पुन कर्मवाटी, प्रतिपत्पक्षति समे ॥१४७॥

---

१ दिनमस्य योऽष्टमो भाग स श्राद्धकाल कुतपश्च उच्यते इत्यर्थ । दिनमस्य पुराणोक्तानि रौद्रादीनि भगान्तानि पञ्चदश मुहूर्तानि, तन्मध्ये गणनाक्रमेण योऽष्टमो मुहूर्त स कुतप उच्यते । तत्प्रयोजन च श्राद्धे, अन्यकर्मणि अष्टमो मुहूर्त अभिजिदाख्य एव ।

पञ्चदश्यौ यज्ञकालौ, पक्षान्तौ पर्वणी अपि ।
तत्पर्वमूलं भूतेष्टापञ्चदश्योर्यदन्तरम् ॥१४८॥
स पर्वसन्धिः प्रतिपत्पञ्चदश्योर्यदन्तरम् ।
पूर्णिमा पौर्णमासी सा, राका पूर्णे निशाकरे ॥१४९॥
कलाहीने त्वनुमतिर्मार्गशीर्ष्याग्रहायणी ।
अमामावस्यमावस्या, दर्शः सूर्येन्दुसङ्गमः ॥१५०॥
अमावास्यामावासी च, सा नष्टेन्दुः कुहुः कुहूः ।
दृष्टेन्दुस्तु सिनीवाली, भूतेष्टा तु चतुर्दशी ॥१५१॥
पक्षौ मासो वत्सरादिर्मार्गशीर्षः सहः सहाः ।
आग्रहायणिकश्चाथ, पौषस्तैषः सहस्यवत् ॥१५२॥
माघस्तपाः फाल्गुनस्तु, फाल्गुनिकस्तपस्यवत् ।
चैत्रो मधुश्चैत्रिकश्च, वैशाखे राधमाधवौ ॥१५३॥
ज्येष्ठस्तु शुक्रोऽथाषाढः, शुचिः स्याच्छ्रावणो नभाः ।
श्रावणिकोऽथ नभस्यः, प्रौष्ठभाद्रपदः पदः ॥१५४॥
भाद्रश्चाप्याश्विने त्वाश्वयुजेषावथ कार्तिकः ।
कार्त्तिकिको बाहुलोर्जौ, द्वौ द्वौ मार्गादिकावृतुः ॥१५५॥
हेमन्तः प्रशलो रौद्रोऽथ शैषशिशिरौ समौ ।
वसन्त इष्यः सुरभिः, पुष्पकालो बलाङ्गकः ॥१५६॥

उष्णे उष्णागमो ग्रीष्मो, निदाघस्तप उष्मकः ।
वर्षास्तपात्यये प्रावृड्, मेघात्कालागमौ क्षरी ॥१५७॥
शरद् घनात्ययोऽथायन, शिशिराद्यैस्त्रिभिस्त्रिभि ।
अयने द्वे गतिरुदग्दक्षिणार्कस्य वत्सरः ॥१५८॥
स स-पर्य-नूदृभ्यो वर्षं, हायनोऽब्दः समाः शरत् ।
भवेत्पैत्रं त्वहोरात्र, मासेनाब्देन दैवतम् ॥१५९॥
दैवे युगसहस्रे द्वे, ब्राह्म कल्पौ तु ते नृणाम् ।
मन्वन्तरं तु दिव्याना, युगानामेकसप्ततिः ॥१६०॥
कल्पो युगान्तः कल्पान्तः, संहारः प्रलयः क्षयः ।
संवर्तः परिवर्तश्च, समसुप्तिर्जिहानकः ॥१६१॥
तत्कालस्तु तदात्वं स्यात्तज्ज सान्दृष्टिकं फलम् ।
आयतिस्तूत्तरः कालः, उदर्कस्तद्भव फलम् ॥१६२॥
व्योमान्तरिक्षं गगन घनाश्रयो,
विहायं आकाशमनन्तपुष्करे ।
अभ्रं सुरा-भ्रो-डु-मरु त्पथोऽम्बरं,
खं द्यौर्दिवौ विष्णुपदं वियन्नभः ॥१६३॥
नभ्राट् तडित्वान्मुदिरो घनाघनोऽ-
भ्रं धूमयोनिस्तनयित्नुमेघाः ।

जीमूतपर्जन्यवलाहका घनो ,
धाराधरो वाह-द-मुग्-धरा जलात् ॥१६४॥
कादम्बिनी मेघमाला, दुर्दिनं मेघजं तमः
आसारो वेगवान् वर्षो, वातास्तं वारि शीकरः ॥१६५॥
वृष्ट्यां वर्षणवर्षे तद्विघ्ने ग्राह-ग्रहावग्रात् ।
घनोपलस्तु करकः, काष्ठाऽऽशा दिग् हरित्ककुप् ॥१६६
पूर्वा प्राची दक्षिणाऽपाची प्रतीची तु पश्चिमा ।
अपराऽथोत्तरोदीची, विदिक् त्वपदिशं प्रदिक् ॥१६७॥
दिश्यं दिग्भववस्तुन्यपागपाचीनमुदगुदीचीनम् ।
प्राक् प्राचीनं च समे प्रत्यक् तु स्यात्प्रतीचीनम् ॥१६८॥
तिर्यग्दिशां तु पतय, इन्द्राग्नियमनैर्ऋताः ।
वरुणो वायुकुबेरावीशानश्च यथाक्रमम् ॥१६९॥
ऐरावतः पुण्डरीको , वामनः कुमुदोऽञ्जनः ।
पुष्पदन्तः सार्वभौमः, सुप्रतीकश्च दिग्गजाः ॥१७०॥
इन्द्रो हरिर्दुश्च्यवनोऽच्युताग्रजो,
वज्री विडौजा मघवान् पुरन्दरः ।
प्राचीनबर्हिः पुरुहूतवासवौ,
सङ्क्रन्दनाखण्डलमेघवाहनाः ॥१७१॥

सुत्रामवास्तोष्पतिर्हरिमेशक्रौ वृषौ सुनासीरसहस्रनेत्रौ
पर्जन्यहर्यश्वऋभुक्षिवाहुदन्तेयवृद्धश्रवसस्तुरापाट् ॥१७२॥

सुरर्षभस्तपस्तक्षो जिष्णुर्नरशतक्रतु ।
कौशिक पूर्वदिग्-देवाप्सर -स्वर्ग-शची-पति ॥१७३॥

पृतनाषाडुग्रधन्वा, मरुत्वान्मघवाऽस्य तु ।
द्विष पाकोऽद्रयो वृत्र , पुलोमा नमुचिर्बल ॥१७४॥

जम्भ प्रिया शचीन्द्राणी, पौलोमी जयवाहिनी ।
तनयस्तु जयन्त स्याज्जयदत्तो जयश्च स ॥१७५॥

सुता जयन्ती तविषी, ताविष्युच्चै श्रवा हय ।
मातली सारथिर्देवनन्दी द्वा स्थो गज पुन ॥१७६॥

ऐरावणोऽभ्रमातङ्गश्चतुर्दन्तोऽर्कसोदर ।
ऐरावतो हस्तिमल्ल , श्वेतगजोऽभ्रमुप्रिय ॥१७७॥

वैजयन्तौ तु प्रासादध्वजौ पूर्य्यमरावती ।
सरो नन्दीसर पर्षत्सुधर्मा नन्दन वनम् ॥१७८॥

वृक्षा कल्पे पारिजातो, मन्दारो हरिचन्दन ।
सन्तानश्च धनुर्देवायुध तदृजु रोहितम् ॥१७९॥

दीर्घज्जैरावतं वज्रं, त्वशनिर्ह्रादिनी स्वरुः ।
शतकोटिः पविः शम्बो, दम्भोलिर्भिदुरं भिदुः ॥१८०॥
व्याघामः कुलिशोऽस्यार्चिरतिभीः स्फूर्जथुर्ध्वनिः ।
स्ववैद्यावश्विनीपुत्रावश्विनौ वडवासुतौ ॥१८१॥
नासिक्यावर्कजौ दस्रौ, नासत्यावब्धिजौ यमौ ।
विश्वकर्मा पुनस्त्वष्टा, विश्वकृद्देववर्द्धकिः ॥१८२॥
स्वःस्वर्गिवध्वोऽप्सरसः, स्ववेंश्या उर्व्वशीमुखाः ।
हाहादयस्तु गन्धर्व्वा, गान्धर्व्वा देवगायनाः ॥१८३॥
यमः कृतान्तः पितृदक्षिणाशा-
प्रेतात्पतिर्दण्डधरोऽर्कसूनुः ।
कीनाशमृत्यू समवर्त्तिकालौ
शीर्णाङ्घ्रिहर्य्यन्तकधर्मराजाः ॥१८४॥
यमराजः श्राद्धदेवः, शमनो महिषध्वजः ।
कालिन्दीसोदरश्चापि, धूमोर्णा तस्य वल्लभा ॥१८५॥
पुरी पुनः संयमनी, प्रतीहारस्तु वैध्यतः ।
दासौ चण्डमहाचण्डौ, चित्रगुप्तस्तु लेखकः ॥१८६॥
स्याद्राक्षसः पुण्यजनो नृचक्षा

यौत्वाशरै कौणपयातुधानौ ।

रात्रिञ्चरो रात्रिचरः पलादः

कीनाशरक्षोनिकसात्मजाश्च ॥१८७॥

क्रव्यात्क्रव्यादोऽस्रपा नैकृतास्त्रपो

वरुणस्त्वर्णवमन्दिरः प्रचेताः ।

जलव्याद् पतिपाशिमन्नाद्या

जलकान्तार स्यात्परञ्जनश्च ॥१८८॥

श्रीदः सितोदरैकुहेशमखा पिशाच-

कीच्छागर्भुत्रिशिरः ऐडविलैकपिङ्गौ ।

पौलस्त्यवैश्रवणरत्नकरौ कुबेर-

यक्षौ नृधर्मधनदौ नरवाहनश्च ॥१८९॥

कैलासौकाः यक्ष-धन-निधि-किम्पुरुषे-श्वरः ।

विमान पुष्पकं चैत्ररथं वनं पुरी प्रभा ॥१९०॥

अलका वस्वोकसारा, सुतोऽस्य नलकूबरः ।

वित्तं रिक्थं स्वापतेयं, रा सारं विभवो वसु ॥१९१॥

---

(१) यातु यातुः। पुन्यपि, यदाह धनपालः "कल्यादा यातवो यातुधाना" इति ।

२ पुन्दपि, यदाह धनपालः "सारोऽर्थो द्रविणं धनं" ।

द्युम्नं द्रव्यं पृक्थं[10] मृक्थं[11], स्वं[12] ऋक्णं[13] द्रविणं[14] धनम्[15] ।
हिरण्या[16]र्थौ[17] निधानं तु, कुनाभिः[2] शेवधि[3]र्निधिः[4] ॥१९२॥
महापद्मश्च[1] पद्मश्च[2], शङ्खो[3] मकर[4]कच्छपौ[5] ।
मुकुन्द[6]कुन्द[7]नीलाश्च[8], चर्चाश्च[9] निधयो नव ॥१९३॥
यक्षः[1] पुण्यजनो[2] राजा[3], गुह्यको[4] वटवास्यपि[5] ।
किन्नरस्तु[1] किम्पुरुष[2]स्तुरङ्गवदनो[3] मयुः[4] ॥१९४॥
शम्भुः[1] शर्वः[2] स्थाणु[3]रीशान[4] ईशो[5],
रुद्रो[6]ऽड्डीशौ[7] वामदेवो[8] वृषाङ्कः[9] ।
कण्ठेकालः[10] शङ्करो[11] नीलकण्ठः[12],
श्रीकण्ठो[13]ग्रौ[14] धूर्जटि[15]र्भीम[16]-भर्गौ[17] ॥१९५॥
मृत्युञ्जयः[18] पञ्चमुखो[19][2]ऽष्टमूर्तिः[20],
श्मशानवेश्मा[21] गिरिशो[22] गिरीशः[23] ।
षण्ढः[24] कपर्दी[25]श्वर[26] ऊर्ध्वलिङ्ग[27],
एक-त्रि-दृक्[29] भालदृ[30]गेकपादः[31] ॥१९६॥

---

१ चर्चाः चर्चसौ चर्चसः इत्यादि । २ सद्योजातः १ वामदेवः २ अघोरः ३ तत्पुरुषः ४ ईशानः ५ति पञ्च मुखानि ।

[32] मृडोऽट्टहासी [33] घनवाहनो[34]ऽहि-
[35] र्बुध्नो [36] विरूपाक्ष[37]विषान्तकौ [38] च ।
[39] महाव्रतो वह्नि-हिरण्यरेता
[42] शिवो[43]ऽस्थिधन्वा पुरुषास्थिमाली[44] ॥१९७॥
स्याद् व्योमकेशः[45] शिपिविष्ट[46]भैरवौ,[47]
दिक्-कृत्ति-वासा[49] भवनीललोहितौ[50] [51] ।
[52] सर्वज्ञ-नाट्यप्रिय[53]खण्डपर्शवो,[54]
महापरा देव-नटे-श्वरौ हरे ॥१९८॥
पशु-प्रथम-भूतो-मा-पतिः [63] पिङ्ग[64]-जटेक्षणः ।
पिनाक-शूल-खट्वाङ्ग-गङ्गा-ऽही-न्दु-कपाल-भृत् ॥१९९॥
गज-पूष-पुरा-नङ्ग-काला-न्धक-मखाऽसुहृद् ।
कपर्दोऽस्य जटाजूटः, खट्वाङ्गस्तु सुखंसुण ॥२००॥
[1] पिनाकः स्यादाजगवं[3] अजकावं च तद्धनुः ।
ब्राह्म्याद्या मातरः सप्त, प्रमथाः पार्षदा गणाः ॥२०१॥
[1] अणिमा [2] वशिते[3]शित्वं, प्राकाम्यं [4] महिमोऽणिमा ।
[5] यत्र कामावसायित्वं, प्राप्तिरैश्वर्यमष्टधा ॥२०२॥

गौरी[१] काली[२] पार्वती[३] मातृमाता[४]-
ऽपर्णा[५] रुद्राण्य[६]म्बिका[७] त्र्यम्बि[८]कोमा[९] ।
दुर्गा[१०] चण्डी[११] सिंहयाना[१२] मृडानी[१३],
कात्यायन्यौ[१४] दक्षजा[१५]र्य्या[१६] कुमारी[१७] ॥२०३॥
सती[१८] शिवा[१९] महादेवी[२०], शर्व्वाणी[२१] सर्व्वमङ्गला[२२] ।
भवानी[२३] कृष्ण-मैनाक-स्वसा[२५] मेनाद्रिजेश्वरा[२७ २८] ॥२०४॥
निशुम्भ-शुम्भ-महिष-मथनी[३१] भूतनायिका[३२] ।
तस्याः सिंहो मनस्तालः, सख्यौ तु विजया[१] जया[१] ॥२०५॥
चामुण्डा[१] चर्च्चिका[२] चर्म्ममुण्डा[३] मार्ज्जारकर्णिका[४] ।
कर्णमोटी[५] महागन्धा[६], भैरवी[७] च कपालिनी ॥२०६॥
हेरम्बो[१] गण-विघ्नेशः[३], पशुपाणि[४]र्विनायकः[५] ।
द्वैमातुरो[६] गजास्यैकदन्तौ[८] लम्बोदराखुगौ[१०] ॥२०७॥
स्कन्दः[१] स्वामी[२] महासेनः[३], सेनानीः[४] शिखिवाहनः[५] ।
षाण्मातुरो[६] ब्रह्मचारी[७], गङ्गो-मा-कृत्तिका-सुतः ॥२०८॥
द्वादशाक्षो[११] महातेजाः[१२], कुमारः[१३] षण्मुखो[१४] गुहः[१५] ।
विशाखः[१६] शक्तिभृत्[१७] क्रौञ्च-तारकारिः[१९] शरा-ग्नि-भूः[२१] ॥२०९॥

भृङ्गी भृङ्गिरिटिर्भृङ्गिरिटिर्नाड्य-स्थि-विग्रहे ।
कूष्माण्डके केलिकिलो, नन्दीशे तण्डु-नन्दिनौ ॥२१०॥
द्रुहिणो विरिञ्चिर्द्रुघणो विरिञ्चिः,
परमेष्ठ्यजोऽष्टश्रवणः स्वयम्भूः ।
कमलः कविः सात्विकवेदगर्भौ,
स्थविरः शतानन्दपितामहौ कः ॥२११॥
धाता विधाता विधिवेधसौ ध्रुवे,
पुराणगो हंसगविश्वरेतसौ ।
प्रजापतिर्ब्रह्मचतुर्मुखो भवा-
न्तकृज्जगत्कर्तृसरोरुहासनौ ॥२१२॥
शम्भुः शतधृतिः स्रष्टा, सुरज्येष्ठो विरिञ्चनः ।
हिरण्यगर्भो लोकेशो, नाभि-जन्मा-त्म भूरपि ॥२१३॥
विष्णुर्जिष्णुर्जनार्दनो हरिर्हृषीकेशोऽच्युतः केशवो,
दाशार्हः पुरुषोत्तमोऽब्धिशयनोपेन्द्रावजेन्द्रानुजौ ।
विष्वक्सेननरकान्तकौ जलशयो नारायणः श्रीपति-
र्दैत्यारिः पुराण-यज्ञ पुरुषौ, पक्षिध्वजोऽधोक्षजः ॥२१४॥

गोविन्दपद्मबिन्दुमुकुन्दकृष्णाः, वैकुण्ठपद्मेशयपद्मनाभाः

वृषाकपिर्माधववासुदेवौ, विश्वम्भरः श्रीधरविश्वरूपौ ॥२१५

दामोदरः शौरिसनातनौ विधुः,

पीताम्बरो मार्जिनौ कुमोदकः ।

त्रिविक्रमो जन्हुचतुर्भुजौ पुन-

र्वसुः शतावर्त्तगदाग्रजौ स्वभूः ॥२१६॥

मुञ्जकेशिवनमालिपुण्डरीकाक्षबभ्रुशशबिन्दुवेधसः ।

पृश्निशृंगधरणीधरात्मभूपाण्डवार्थनसुवर्णबिन्दवः ॥२१७॥

श्रीवत्सो देवकीसूनुर्गोपेन्द्रो विष्टरश्रवाः ।

सोमसिन्धुजगन्नाथौ, गोवर्द्धनधरोऽपि च ॥२१८॥

यदुनाथो गदा-शार्ङ्ग-चक्र-श्रीवत्स-शङ्ख-भृत् ।

मधुधेनुकचाणूरपूतनायमलार्जुनाः ॥२१९॥

कालनेमिहयग्रीवशकटारिष्टकैटभाः ।

कंसकेशिमुराः साल्वमैन्दद्विविदराहवः ॥२२०॥

हिरण्यकशिपुर्बाणः, कालीयो नरको बलिः ।

शिशुपालश्चास्य वध्या, वैनतेयस्तु वाहनम् ॥२२१॥

शङ्खोऽस्य पाञ्चजन्योऽङ्कः श्रीवत्सोऽसिस्तु नन्दकः ।
गदा कौमोदकी चापं शार्ङ्गं चक्रं सुदर्शनः ॥२२२॥
मणिः स्यमन्तको हस्ते, भुजमध्ये तु कौस्तुभः ।
वसुदेवो भूकश्यपः, स्यादानकदुन्दुभिः ॥२२३॥
रामो हली मुसलिसात्वतकामपालाः
सङ्कर्षणः प्रियमधुर्बलरौहिणेयौ ।
सीरी प्रलम्बयमुनाभिदनन्तनील-
वासास्तालाङ्कविविदभिद्रेवतीशौ ॥२२४॥
कन्दर्पो दर्पको मीनकेतोऽनङ्गो मनोभवः ।
[illegible] ॥२२५॥
[illegible] ।
[illegible] ॥२२६॥
[illegible]
[illegible] ।

[illegible]
[illegible]

मधुदीपमारौ मधुसारथिस्मरौ
विषमायुधो दर्पककामहृच्छयाः ॥२२७॥
प्रद्युम्नः श्रीनन्दनश्च, कन्दर्पः पुष्पकेतनः ।
पुष्पाण्यस्येषुचापास्त्राण्यरी शम्बरशूर्पकौ ॥२२८॥
केतनं मीनमकरौ, बाणाः पञ्च रतिः प्रिया ।
मनःशृङ्गारसङ्कल्पात्मानो योनिः सुहृन्मधुः ॥ २२९ ॥
सुतोऽनिरुद्ध ऋष्याङ्क, उषेशो ब्रह्मसूश्च सः ।
गरुडः शाल्मल्यरुणावरजो विष्णुवाहनम् ॥२३०॥
सौपर्णेयो वैनतेयः सुपर्णः
सर्पारातिर्वज्रजिद्वज्रतुण्डः ।
पक्षिस्वामी काश्यपिः स्वर्णकाय-
स्तार्क्ष्यः कामायुर्गरुत्मान् सुधाहृत् ॥२३१॥
बुद्धस्तु सुगतो धर्मधातुस्त्रिकालविज्जिनः ।
बोधिसत्त्वो महाबोधिरार्यः शास्ता तथागतः ॥२३२॥
पञ्चज्ञानः षडभिज्ञो, दशार्हो दशभूमिगः
चतुस्त्रिंशज्जातकज्ञो, दशपारमिताधरः ॥२३३॥
द्वादशाक्षो दशबलस्त्रिकायः श्रीघनाद्वयौ ।
समन्तभद्रः सङ्गुप्तो, दयाकूर्चो विनायकः ॥२३४॥

मार लोक-स्व-जिद्धर्मराजो विज्ञानमातृकः ।
महामैत्रो मुनीन्द्रश्च, बुद्धाः स्युः सप्त ते त्वमी ॥२३५॥
विपश्यी शिखी विश्वभूः, क्रकुच्छन्दश्च काञ्चनः ।
काश्यपश्च सप्तमस्तु, शाक्यसिंहोऽर्कबान्धवः ॥२३६॥
तथा राहुलसूः सर्वार्थसिद्धो गौतमान्वयः ।
माया शुद्धोदन-सुतो, देवदत्ताग्रजश्च सः ॥२३७॥
असुरा दितिदनुजाः, पातालौकःसुरारयः ।
पूर्वदेवाः शुक्रशिष्याः, विद्यादेव्यस्तु षोडश ॥२३८॥
रोहिणी प्रज्ञप्तिर्वज्रशृङ्खला कुलिशाङ्कुशा ।
चक्रेश्वरी नरदत्ता, काल्यथासौ महापरा ॥२३९॥
गौरी गान्धारी सर्वास्त्रमहाज्वाला च मानवी ।
वैरोट्याऽच्छुप्ता मानसी, महामानसिकेति ताः ॥२४०॥
वाग् ब्राह्मी भारती गौर्गीर्वाणी भाषा सरस्वती ।
श्रुतदेवी वचनं तु व्याहारो भाषितं वचः ॥२४१॥
सविशेषणमाख्यातं, वाक्यं स्यादाद्यन्तकं पदम् ।
राद्धसिद्धकृतेभ्योऽन्तः, आप्तोक्तिः समयागमौ ॥२४२॥
आचाराङ्गं सूत्रकृतं, स्थानाङ्गं समवाययुक् ।
पञ्चमं भगवत्यङ्गं, ज्ञाताधर्मकथापि च ॥२४३॥

उपासकान्तकृदनुत्तरोपपातिकादशाः ।
प्रश्नव्याकरणं चैव, विपाकश्रुतमेव च ॥२४४॥
इत्येकादश सोपाङ्गान्यङ्गानि द्वादशं पुनः ।
दृष्टिवादो द्वादशाङ्गी, स्याद्गणिपिटकाह्वया ॥२४५॥
परिकर्म्म- सूत्र-पूर्वानुयोग-पूर्वगत-चूलिकाः पञ्च ।
स्युर्दृष्टिवादभेदाः पूर्वाणि चतुर्दशापि पूर्वगते ॥२४६॥
उत्पादपूर्वमग्रायणीयमथ वीर्य्यतः प्रवादं स्यात् ।
अस्तेर्ज्ञानात्सत्यात्तदात्मनः कर्म्मणश्च परम् ॥२४७॥
प्रत्याख्यानं विद्याप्रवाद-कल्याण-नामधेये च ।
प्राणावायं च क्रियाविशालमथ लोकविन्दुसारमिति ।२४८
स्वाध्यायः श्रुतिराम्नायश्छन्दो वेदस्त्रयी पुनः ।
ऋग्यजुःसामवेदा. स्युरथर्वा तु तदुद्धृतिः ॥२४९॥
वेदान्तः स्यादुपनिषदोङ्कारप्रणवौ समौ ।
शिक्षा कल्पो व्याकरणं, छन्दो ज्योतिर्निरुक्तयः ॥२५०॥
षडङ्गानि धर्मशास्त्रं, स्यात् स्मृतिर्धर्म्मसंहिता ।
आन्वीक्षिकी तर्कविद्या, मीमांसा तु विचारणा ॥२५१॥
सर्गश्च प्रतिसर्गश्च, वंशो मन्वन्तराणि च ।
वंशानुवंशचरितं, पुराणं पञ्चलक्षणम् ॥२५२॥

षडङ्गी वेदाश्चत्वारो, मीमांसाऽन्वीक्षिकी[१२] तथा ।
धर्म्मशास्त्रं पुराणं च, विद्या एताश्चतुर्द्दश ॥२९३॥
सूत्रं सूचनकृद्भाष्यं सूत्रोक्तार्थप्रपञ्चकम् ।
प्रस्तावस्तु प्रकरणं, निरुक्तं पदभञ्जनम् ॥२९४॥
अवान्तरप्रकरणविश्रामे शीघ्रपाठन ।
आह्निकमधिकरणं त्वेकन्यायोपपादनम् ॥२९५॥
उक्तानुक्तदुरुक्तार्थचिन्ताकारि तु वार्त्तिकम् ।
टीका निरन्तरव्याख्या, पञ्जिका पदभञ्जिका ॥२९६॥
निबन्धवृत्ती अन्वर्थे, सग्रहस्तु समाहृति ।
परिशिष्टपद्धत्यादीनि, पथाऽनेन समुन्नयेत् ॥२९७॥
कारिका तु स्वल्पवृत्तौ, बहोरर्थस्य सूचनी ।
कलिन्दिका सर्वविद्या, निघण्टुर्नामसङ्ग्रहे ॥२९८॥
इतिहासः पुरावृत्तं, प्रवह्लिका प्रहेलिका ।
जनश्रुति किंवदन्ती, वार्त्तैतिह्यं पुरातनी ॥२९९॥

---

०१ अवान्तरप्रकरणाना विश्रामो ग्रन्थावयव इत्यर्थ । तदाह्निकमित्युच्यते, यदनेकार्थे "आह्निकं स्यात्पुराह्णनिर्वर्त्यं नित्यकर्मणि । भाजन ग्रन्थभाग चेति " ग्रन्थभाग-ग्रन्थावयवे इति सटीका । ०२ आदिग्रहणात् अध्याय उच्छ्वास अङ्क सर्ग इत्यादयो ग्रन्थावयवविशेषा ज्ञेया ।

वार्त्ता प्रवृत्तिर्वृत्तांत उदन्तोऽथाह्वयोऽभिधा ।
गोत्रसंज्ञानामधेयाख्याह्वाऽभिख्याश्च नाम च ॥२६०॥
सम्बोधनमामन्त्रणमाह्वानं त्वभिमन्त्रणम् ।
आकारणं हवो हूतिः, संहूतिर्बहुभिः कृता ॥२६१॥
उदाहार उपोद्घात, उपन्यासश्च वाङ्मुखम् ।
व्यवहारो विवादः स्यात्, शपथः शपनं शपः ॥२६२॥
उत्तरं तु प्रतिवचः, प्रश्नः पृच्छानुयोजनम् ।
कथङ्कथिकता चाथ, देवप्रश्न उपश्रुतिः ॥२६३॥
चटु चाटु प्रियप्रायं, प्रियसत्यं तु सूनृतम् ॥
सत्यं सम्यक् समीचीनमृतं तथ्यं यथातथम् ॥२६४॥
यथास्थितं च सद्भूतेऽलीके तु वितथानृते ।
अथ क्लिष्टं सङ्कुलं च, परस्परपराहतम् ॥२६५॥
सान्त्वं सुमधुरं ग्राम्यमश्लीलं म्लिष्टमस्फुटम् ।
लुप्तवर्णपदं ग्रस्तमवाच्यं स्यादनक्षरम् ॥२६६॥
अम्बूकृतं सथूत्कारे, निरस्तं त्वरयोदितम् ।
आम्रेडितं द्विस्त्रिरुक्तमबद्धं तु निरर्थकम् ॥२६७॥
पृष्ठमांसादनं तद्यत्, परोक्षे दोषकीर्त्तनम् ।
मिथ्याभियोगोऽभ्याख्यानं, सङ्गतं हृदयङ्गमम् ॥२६८॥

परुष निष्ठुर रूक्ष, विघुष्टमथ घोषणा ।
उच्चैर्घुष्ट वर्णनेडा, स्तव स्तोत्र स्तुतिर्नुति ॥२६९॥

श्लाघा प्रशसाऽर्थवादे , सा तु मिथ्या विकत्थनम् ।
जनप्रवादे कौलीन, विगान वचनीयता ॥२७०॥

स्यादवर्ण उपक्रोशो, वादो निष्पर्य्यपात् पर ।
गर्हणा धिक्क्रिया निन्दा, कुत्सा क्षेपा जुगुप्सनम् ॥२७१॥

आक्रोशाभीषङ्गाक्षेपा , शापे स क्षारणी रते ।
विरुद्धशसन गालिर्गीर्मङ्गलशासनम ॥ २७२ ॥

श्लोक कीर्तिर्यशोऽभिख्या, समाज्ञा ख्याती पुन ।
अशुभा वाक् शुभा कल्या चर्च्चरा चर्पटी समे ॥२७३॥
य सनिन्द उपालम्भस्तत्र स्यात्परिभाषणम् ।
आपृच्छोऽऽलापे सम्भाषोऽनुलापे स्यान्मुहुर्वच ॥२७४॥

अनर्थक तु प्रलापो, विलापे परिदेवनम् ।
उल्लापे काकुवागन्योऽन्योक्ति सलापेसकवे ॥२७५॥
विप्रलापो विरुद्धोक्तिरपलापस्तु निह्नवे ।
सुप्रलापे सुवचन, सन्देशवाक्तु वाचिकम् ॥२७६॥

आज्ञा शिष्टिर्निराङ्निभ्यो देशो नियोगशासने ।
अववादोऽन्यथाहूय प्रेषणं प्रतिशासनम् ॥२७७॥

संवित्सन्धाऽऽस्थाऽभ्युपायः, संप्रत्याङ्भ्यः परः श्रवः ।
अङ्गीकारोऽभ्युपगमः, प्रतिज्ञाऽऽगूश्च सङ्गरः ॥२७८॥

गीतनृत्यवाद्यत्रयं, नाट्यं तौर्य्यत्रिकं च तत् ।
सङ्गीतं प्रेक्षणार्थेऽस्मिन्, शास्त्रोक्ते नाट्यधर्मिका ॥२७९॥

गीतं गानं गेयं गीतिर्गान्धर्वमथ नर्त्तनम् ।
नटनं नृत्यं नृत्तं च, लास्यं नाट्यं च ताण्डवम् ॥२८०॥

मण्डलेन तु यन्नृत्यं, स्त्रीणां हल्लीसकं हि तत् ।
पानगोष्ठ्यामुच्चतालं, रणे वीरजयन्तिका ॥२८१॥

स्थानं नाट्यस्य रङ्गः स्यात्पूर्वरङ्ग उपक्रमः ।
अङ्गहारोऽङ्गविक्षेपो, व्यञ्जकोऽभिनयः समौ ॥२८२॥

स चतुर्विध आहार्य्यो रचितो भूषणादिना ।
वचसा वाचिकोऽङ्गेनाङ्गिकः सत्त्वेन सात्त्विकः ॥२८३॥

स्यान्नाटकं प्रकरणं, भाणः प्रहसनं डिमः ।
व्यायोगसमवकारौ, वीथ्यङ्केहामृगा इति ॥२८४॥

अभिनेयप्रकारा स्युर्भाषा षट् संस्कृतादिका ।
भारती सात्वती कौशिक्यारभट्यौ च वृत्तय ॥२८५॥

वाद्यं वादित्रमातोद्यं, तूर्यं तूरं स्मरध्वज ।
ततं वीणाप्रभृतिकं, तालप्रभृतिकं घनं ॥२८६॥

वंशादिकं तु शुषिरमानद्धं मुरजादिकम् ।
वीणा पुनर्घोषवती, विपञ्ची कण्ठकूणिका ॥२८७॥

वल्लकी साऽथ तन्त्रीभि, सप्तभि परिवादिनी ।
शिवस्य वीणा नालम्बी, सरस्वत्यास्तु कच्छपी ॥२८८॥

नारदस्य तु महती गणानां तु प्रभावती ।
विश्वावसोस्तु बृहती, तुम्बुरोस्तु कलावती ॥२८९॥

चण्डालानां तु कण्डोलवीणा चाण्डालिका च सा ।
काय कोलम्बकस्तस्या, उपनाहो निबन्धनम् ॥२९०॥

दण्ड पुन प्रवाल स्यात्ककुभस्तु प्रसेवक ।
मूले वंशशलाका स्यात्कलिका कूणिकापि च ॥२९१॥

कालस्य क्रियया मानं, ताल साम्यं पुनर्लय ।
द्रुतं विलम्बितं मध्यमोघस्तत्त्वं घनं क्रमात् ॥२९२॥

मृदङ्गो मुरजः सोऽङ्क्यालिङ्ग्यूर्ध्वक इति त्रिधा ।
स्याद्यशःपटहो ढक्का, भेरी दुन्दुभिरानकः ॥२९३॥
पटहोऽथ शारिका स्यात्कोणो वीणादिवादनम् ।
शृङ्गारहास्यकरुणा, रौद्रवीरभयानकाः ॥२९४॥
बीभत्साद्भुतशान्ताश्च, रसा भावाः पुनस्त्रिधा ।
स्थायिसात्त्विकसञ्चारिप्रभेदैः स्याद्रतिः पुनः ॥२९५॥
रागोऽनुरागोऽनुरतिर्हासस्तु हसनं हसः ।
घर्घरो हासिका हास्यं, तत्रादृष्टरदे स्मितम् ॥२९६॥
वक्रोष्ठिकाऽथ हसितं, किञ्चिद्दृष्टरदाङ्कुरे ।
किञ्चिच्छ्रुते विहसितमट्टहासो महीयसि ॥२९७॥
अतिहासस्त्वनुस्यूतेऽपहासोऽकारणात्कृते ।
सोत्प्रासे त्वाच्छुरितकं, हसनं स्फुरदोष्ठके ॥२९८॥
शोकः शुक् शोचनं खेदः, क्रोधो मन्युः क्रुधा रुषा ।
क्रुत् कोपः प्रतिघो रोषो, रुट् चोत्साहः प्रगल्भता ।२९९।
अभियोगोद्यमौ प्रौढिरुद्योगः कियदेतिका ।
अध्यवसाय ऊर्जोऽथ वीर्यं सोऽतिशयान्वितः ॥३००॥

भयं भीर्भीतिरातङ्क, आशङ्का साध्वसं दरः ।
भिया च तच्चाहिभयं, भूपतीनां स्वपक्षजम् ॥२०१॥
अदृष्टं वह्नितोयादेर्दृष्टं स्वपरचक्रजम् ।
भयङ्करं प्रतिभयं, भीमं भीष्मं भयानकम् ॥२०२॥
भीषणं भैरवं घोरं, दारुणं च भयावहम् ।
जुगुप्सा तु घृणाऽथ स्याद्विस्मयश्चित्रमद्भुतम् ॥२०३॥
चोद्याश्चर्ये शमः शान्तिः, शमथोपशमावपि ।
तृष्णाक्षये स्थायिनोऽमी, रसानां कारणं क्रमात् ॥२०४॥
स्तम्भो जाड्यं स्वेदो घर्मो निदाघः पुलकः पुनः ।
रोमाञ्चः कण्टको रोमविकारो रोमहर्षणम् ॥२०५॥
रोमोद्गम उद्धुषणमुल्लकसनमित्यपि ।
स्वरभेदस्तु कल्लत्वं, स्वरे कम्पस्तु वेपथुः ॥२०६॥
वैवर्ण्यं कालिकाऽथाश्रु बाष्पो नेत्राम्बु रोदनम् ।
अश्रमस्रं प्रलयस्त्वचेष्टतेत्यष्ट सात्त्विकाः ॥२०७॥
धृतिः सन्तोषः स्वास्थ्यं स्यादाध्यानं स्मरणं स्मृतिः ।
मतिर्मनीषा बुद्धिर्धीर्धिषणा ज्ञप्तिचेतना ॥२०८॥

प्रतिभा प्रतिपत्प्रज्ञाप्रेक्षाचिदुपलब्धयः ।
संवित्तिः शेमुषी दृष्टिः, सा मेधा धारणक्षमा ॥२०९॥
पण्डा तत्त्वानुगा मोक्षे ज्ञानं विज्ञानमन्यतः ।
शुश्रूषा श्रवणं चैव, ग्रहणं धारणं तथा ॥२१०॥
ऊहोऽपोहोऽर्थविज्ञानं, तत्त्वज्ञानं च धीगुणाः ।
व्रीडा लज्जा मन्दाक्षं ह्रीस्त्रपा साऽपत्रपाऽन्यतः ॥२११॥
जाड्यं मौर्ख्यं विषादोऽवसादः सादो विषण्णता ।
मदो मुन्मोहसम्भेदो, व्याधिस्त्वाधी रुजाकरः ॥२१२॥
निद्रा प्रमीला शयनं, संवेश-स्वाप-संलयाः ।
नन्दीमुखी श्वासहेतिस्तन्द्रा सुप्तं तु साधिका ॥२१३॥
औत्सुक्यं रणरणकोत्कण्ठे आयल्लकारती ।
हल्लेखोत्कलिके चाथावहित्थाकारगोपनम् ॥२१४॥
शङ्काऽनिष्टोत्प्रेक्षणं स्याच्चापलं त्वनवस्थितिः : ।
आलस्यं तन्द्रा कौसीद्यं, हर्षश्चित्तप्रसन्नता ॥२१५॥
ह्लादः प्रमोदः प्रमदो, मुत्प्रीत्यामोदसम्मदाः ।
आनन्दानन्दथू गर्वस्त्वहङ्कारोऽवलिप्तता ॥२१६॥

दर्पोऽभिमानो ममता, मानश्चित्तोन्नतिः स्मयः ।
स मिथोऽहमहमिका, या तु सम्भावनाऽऽत्मनि ॥३१७॥

दर्पात्साऽहोपुरुषिका, स्यादहम्पूर्विका पुनः ।
अहं पूर्वमहं पूर्वमित्युग्रत्वं तु चण्डता ॥३१८॥

प्रबोधस्तु विनिद्रत्वं, ग्लानिस्तु बलहीनता ।
दैन्यं कार्पण्यं श्रमस्तु, क्लमः क्लेशः परिश्रमः ॥३१९॥

प्रयामोऽयामोऽभ्यायामो, उन्मादश्चित्तविभ्रमः ।
मोहो मौढ्यं चिन्ता ध्यानममर्षः क्रोधसम्भवः ॥३२०॥

गुणो जिगीषोत्साहवतां त्रासस्त्वाकस्मिकं भयम् ।
अपस्मारः स्यादावेशो, निर्वेदः स्वावमाननम् ॥३२१॥

आवेगस्तु त्वरिस्तूर्णिः, संवेगः सम्भ्रमस्त्वरा ।
वितर्कः स्यादूहनं, परामर्शो विमर्शनम् ॥३२२॥

अध्याहारस्तर्क ऊहोऽसूयाऽन्यगुणदूषणम् ।
मृतिः संस्था मृत्युकालौ, परलोकगमोऽत्ययः ॥३२३॥

पञ्चत्वं निधनं नाशो, दीर्घनिद्रा निमीलनम् ।
दिष्टान्तोऽस्तं कालधर्मोऽवसानं सा तु सर्वगा ॥३२४॥

मरको मारिस्त्रयस्त्रिंशदमी व्यभिचारिणः ।
स्युः कारणानि कार्य्याणि, सहचारीणि यानि च ॥३२५॥
रत्यादेः स्थायिनो लोके, तानि चेत्काव्यनाट्ययोः ।
विभावा[1] अनुभावाश्च[2], व्यभिचारिण[3] एव च ॥३२६॥

व्यक्तः स तैर्विभावाद्यैः, स्थायिभावो भवेद्रसः ।
पात्राणि[1] नाट्येऽधिकृतास्तत्तद्वेषस्तु भूमिका[1] ॥३२७॥

शैलूषो[1] भरतः[2] सर्वकेशी[3] भरतपुत्रकः[4] ।
धर्म्मीपुत्रो[5] रङ्गजायाऽऽजीवो[6-7] रङ्गावतारकः[8] ॥३२८॥

नटः[9] कृशाश्वी[10] शैलाली[11], चारणस्तु[1] कुशीलवः[2] ।
भ्र-भ्रु-भ्रू-भृ-परः कुंसो, नटः स्त्रीवेषधारकः ॥३२९॥
वेश्याचार्य्यः[1] पीठमर्दः[2], सूत्रधारस्तु[1] सूचकः ।
नन्दी[1] तु पाठको नान्द्याः, पार्श्वस्थः[1] पारिपार्श्विकः[2] ॥३३०॥

वासन्तिकः[1] केलिकिलो[2], वैहासिको[3] विदूषकः[4] ।
प्रहासी[5] प्रीतिदश्चाथ[6], पिङ्गः[1] पल्लविको[2] विटः[3] ॥३३१॥

पिता त्वावुक[1] आवुत्त-भावुकौ[1,2] भगिनीपतौ ।
भावो[1] विद्वान् युवराजः, कुमारो[1] भर्त्तृदारकः[2] ॥३३२॥

बाला वासूर्मार्षे आर्य्यो, देवो भट्टारको नृप ।
राष्ट्रियो नृपते श्यालो, दुहिता भर्तृदारिका ॥२३३॥
देवी कृताभिषेकाऽन्या भट्टिनी गणिकाऽज्जुका ।
नीचा चेटी सखीहूतौ हण्डे हञ्जे हला क्रमात् ॥२३४॥
अब्रह्मण्यमवध्योक्तौ, ज्यायसी तु स्वसाऽत्तिका ।
भर्त्ताऽऽर्य्यपुत्रो माताऽम्बा भदन्ता सौगतादयः ॥२३५॥
पूज्ये तत्रभवानत्रभवांश्च भगवानपि ।
पादौ भट्टारको देवे, प्रयोज्या पूज्यनामत ॥२३६॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
नाममालाया देवकाण्डो द्वितीय ॥२॥

अभिधानचिन्तामणौ ।

मर्त्यकाण्डः तृतीयः ।

मर्त्यः पञ्चजनो भूस्पृक्, पुरुषः पूरुषो नरः ।
मनुष्यो मानुषो ना विट्, मनुजो मानवः पुमान् ॥२३७॥
बालः पाकः शिशुर्डिम्भः, पोतः शावः स्तनन्धयः ।
पृथुकार्भोत्तानशयाः, क्षीरकण्ठः कुमारकः ॥२३८॥
शिशुत्वं शैशवं बाल्यं, वयस्थस्तरुणो युवा ।
तारुण्यं यौवनं वृद्धः, प्रवयाः स्थविरो जरन् ॥२३९॥
जरी जीर्णो यातयामो, जीनोऽथ विस्रसा जरा ।
वार्द्धकं स्थाविरं ज्यायान्, वर्षीयान् दशमीत्यपि ॥२४०॥
विद्वान् सुधीः कविविचक्षणलब्धवर्णाः
ज्ञः प्राप्तरूपकृतिकृष्ट्यभिरूपधीराः ।
मेधाविकोविदविशारदसूरिदोष-
ज्ञाः प्राज्ञपण्डितमनीषिबुधप्रबुद्धाः ॥२४१॥

व्यक्तो विपश्चित्संख्यावान् सन् प्रवीणे तु शिक्षिते।
निष्णातो निपुणो दक्षे, कर्म्म-हस्त-मुखा कृतात् ।३४२॥

कुशलश्चतुरोऽभिज्ञविज्ञवैज्ञानिका पटु ।
छेको विदग्धे प्रौढस्तु, प्रगल्भे प्रतिभान्विते ॥३४३॥

कुशाग्रीयमति सूक्ष्मदर्शी तत्कालधी पुन ।
प्रत्युत्पन्नमतिर्दूराद्य पश्येद्दीर्घदर्श्यसौ ॥३४४॥

हृदयालु सहृदयश्चिद्रूपोऽप्यथ संस्कृते ।
व्युत्पन्नप्रहतक्षुण्णा, अन्तर्वाणिस्तु शास्त्रवित् ॥३४५॥

वागीशो वाक्पतौ वाग्मी, वाचोयुक्तिपटु प्रवाक् ।
समुखो वावदूकोऽथ वदो वक्तो वदावदे ॥३४६॥

स्याद् जल्पाकस्तु वाचालो, वाचाटो बहुगर्ह्यवाक् ।
यद्वदोऽनुत्तरे दुर्वाक् कद्वदे स्यादथाघरे ॥३४७॥

हीनवादिन्येडमूकोनेडमूको त्वनाक्श्रुतौ ।
खणे शब्दनस्तुल्यौ, कुवादकुचरौ समौ ॥३४८॥

लोहलोऽस्फुटवाग् मूकोऽवागसौम्यस्वरोऽस्वरे ।
वक्तितो विद्रुरो निन्दुर्वन्दारुस्त्वभिवादके ॥३४९॥

आशंसु[१]राशंसितरि[२], कद्वर[१]स्त्वतिकुत्सितः[२] ।
निराकरिष्णुः[१] क्षिप्नुः[२] स्याद्विकासी[१] तु विकस्वरः[२] ॥२५०॥

दुर्मुखे[१] मुखरा[२]बद्धमुखौ[३] शक्लः[१] प्रियंवदः[२] ।
दानशीलः[१] सवदान्यो[२], वदन्यो[३]ऽप्यथ बालिशः[१] ॥२५१॥

मूढो[२] मन्दो यथाजातो[४], बालो[५] मातृमुखो जडः[७] ।
मूर्खो[८]ऽमेधो[९] विवर्णाज्ञौ[१०, ११], वैधेयो[१२] मातृशासितः[१३] ॥२५२॥

देवानांप्रिय[१४]जाल्मौ[१५] च, दीर्घसूत्र[१]श्चिरक्रियः[२] ।
मन्दः क्रियासु कुण्ठः[१] स्यात्, क्रियावान्[१] कर्म्मसूद्यतः ॥२५३॥

कर्म्मक्षमो[१]ऽलङ्कर्म्मीणः[२], कर्म्मशूरस्तु[१] कर्म्मठः[२] ।
कर्म्मशीलः[१] कार्म्म[२] आयःशूलिक[१]स्तीक्ष्णकर्म्मकृत्[२] ॥२५४॥

सिंहसंहननः[१] स्वङ्गः[२], स्वतन्त्रो[१] निरवग्रहः[२] ।
यथाकामी[३] स्वरुचिश्च[४], स्वच्छन्दः[५] स्वैर्य[६]पावृतः[७] ॥२५५॥

यदृच्छा[१] स्वैरिता[२] स्वेच्छा[३], नाथवान्[१] निघ्न[२]गृह्यकौ[३] ।
तन्त्रा[४]यत्त[५]वशा[६]धीन[७]च्छन्द[८]वन्तः[१] परात्परे ॥२५६॥

लक्ष्मीवान्[१] लक्ष्मणः[२] श्रीलः[३], इभ्य[१] आढ्यो[२] धनीश्वरः[३, ४] ।
ऋद्धो[५] विभूतिः[१] संपत्ति[२]र्लक्ष्मीः[३] श्रीर्[४]ऋद्धि[५]सम्पदः[६] ॥२५७॥

दरिद्रो दुर्विधो दुःस्थो, दुर्गतो निःस्वकीकटौ ।
अकिञ्चनोऽधिपस्त्वीशो, नेता परिवृढोऽधिभूः ॥३५८॥
पतीन्द्रस्वामिनाथार्य्याः प्रभुर्भर्त्तेश्वरो विभुः ।
ईशितेनो नायकश्च, नियोज्यः परिचारकः ॥३५९॥
डिङ्गरः किङ्करो भृत्यश्चेटो गोप्यः पराचितः ।
दासः प्रेष्यः परिस्कन्दो, भुजिष्यपरिकर्म्मिणौ ॥३६०॥
पराद्धिः परपिण्डादः, परजातः परैधितः ।
भृतको भृतिभुग् वैतनिकः कर्म्मकरोऽपि च ॥३६१॥
स निर्भृतिः कर्म्मकरो, भृतिः स्यान्निष्क्रयः पणः ।
कर्म्मण्या वेतनं मूल्यं, निर्वेशो भरणं विधा ॥३६२॥
भर्म्मण्या भर्म भर्न्या च, भोगस्तु गणिकाभृतिः ।
खल्पूः स्याद्बहुकरो, भारवाहस्तु भारिकः ॥३६३॥
वार्त्तावहो वैवधिको, भारो विवधवीवधौ ।
काचः शिक्यं तदालम्बो, भारयष्टिर्विहङ्गिका ॥३६४॥
शूरश्चारभटो वीरो, विक्रान्तश्चाथ कातरः ।
दरितश्चकितो भीतो, भीरुर्भीरुकभीलुकौ ॥३६५॥

विहस्तव्याकुलौ व्यग्रे, कान्दिशीको भयद्रुते ।
उत्पिञ्जलसमुत्पिञ्जपिञ्जला भृशमाकुले ॥२६६॥

महेच्छे तुङ्गटोदारौ, दान्तोदीर्णमहाशयाः ।
महामना महात्मा च, कृपणस्तु मितम्पचः ॥२६७॥

कीनाशस्तद्धनः क्षुद्रकदर्य्यदृढमुष्टयः ।
किम्पचानो दयालुस्तु, कृपालुः करुणापरः ॥२६८॥

सूरतोऽथ दया शूकः, कारुण्यं करुणा घृणा ।
कृपानुकम्पानुक्रोशो, हिंस्रे शरारुघातुकौ ॥२६९॥

व्यापादनं विशरणं प्रमयः प्रमापणं,
निर्ग्रन्थनं प्रमथनं कदनं निबर्हणम् ।
निस्तर्हणं विशसनं क्षणनं परासनं,
प्रोज्जासनं प्रशमनं प्रतिघातनं वधः ॥२७०॥

प्रवासनोद्वासनघातनिर्व्वासनानि संज्ञप्तिनिशुम्भहिंसाः ।
निर्व्वापणालम्भनिसूदनानि, निर्य्यातनोन्मन्थसमापनानि
॥२७१॥

अपासन वर्जनमारपिञ्जा, निष्कारणाक्राथविशारणानि ।
स्यु कर्त्तने कल्पनं वैर्द्धने च, छेदश्च घातोद्यत आततायी ॥

स शैर्षच्छेदिक शीर्षच्छेद्यो यो वधमर्हति ।
प्रमीतं उपसम्पन्नं, परेतप्रेतमस्थितौ ॥३७३॥

नामालेख्य-यशः-शेषो, व्यापन्नोऽपगतो मृतं ।
परासुरन्तदेहे दान, तदर्यमौर्ध्वदेहिकम् ॥३७४॥

मृतस्नानमपस्नानं, निवापः पितृतर्पणम् ।
चितिचित्याचिताश्च तुल्या, ऋजुस्तु प्राञ्जलोऽञ्जस ॥३७५॥

दक्षिणे सरलोदारौ, शठस्तु निकृतोऽनृजु ।
क्रूरे नृशंसनिस्त्रिंशपापौ धूर्त्तस्तु वञ्चकः ॥३७६॥
व्यसकः कुहकौ दाण्डाजिनिको मायिजालिकौ ।
मायी तु शठता शाठ्यं, कुसृतिर्निकृतिश्च सा ॥३७७॥
कपटं कैतवं दम्भं, कूटं छद्मोपधिव्याजम् ।
व्यपदेशो मिषं लक्ष, निभ व्याजोऽथ कुक्कुटि ॥३७८॥
कुहना दम्भचर्या च, वञ्चनं तु प्रतारणम् ।
व्यलीकेऽमतिसन्धानं, सार्वो सम्यार्य्यसज्जनौ ॥३७९॥

दोषैकदृक्[1] पुरोभागी[2], कर्णेजपस्तु[1] दुर्जनः[2] ।
पिशुनः[3] सूचको[4] नीचो[5], द्विजिह्वो[6] मत्सरी[7] खलः[8] ॥३८०॥
व्यसनार्त्तस्तूपरक्तश्चोरस्तु[1] प्रतिरोधकः[2] ।
दस्युः[3] पाटच्चरः[4] स्तेनस्[5]तस्करः[6] पारिपन्थिकः[7] ॥३८१॥
परिमोषि[8]परास्कन्द्य[9]ऐकागारिक[10]मलिम्लुचाः[11] ।
यः पश्यतो हरेदर्थं, स चोरः पश्यतोहरः[1] ॥३८२॥
चौर्यं[1] तु चौरिका[2] स्तेयं[3], लोप्त्रं[1] त्वपहृतं धनम् ।
यद्भविष्यो[1] दैवपरो[2]ऽथालस्यः[1] शीतको[2]ऽलसः[3] ॥३८३॥
मन्दस्[4]तुन्दपरिमृजो[5]ऽनुष्णो[6] दक्षस्तु[1] पेशलः[2] ।
पटूष्णोष्णकसूत्थानचतुराश्चाथ तत्परः[1] ॥३८४॥
आसक्तः[2] प्रवणः[3] प्रह्वः[4], प्रसितश्च[5] परायणः[6] ।
दातोदारः[1] स्थूललक्षदानशौण्डौ[2] बहुप्रदे[3] ॥३८५॥
दानमुत्सर्जनं[2] त्यागः[3], प्रदेशन[4]विसर्जने[5] ।
विहायितं[6] वितरणं[7], स्पर्शनं[8] प्रतिपादनम्[9] ॥३८६॥
विश्राणनं[10] निर्वपणमपवर्जनमंहतिः[13] ।
अर्थव्ययज्ञः[1] सुकलो[2], याचकस्तु[1] वनीपकः[2] ॥३८७॥
मार्गणो[3]ऽर्थी[4] याचनकस्[5]तर्कुको[6]ऽथार्थनैषणा[2] ।
अर्दना[3] प्रणयो[4] याञ्चा[5], याचना[6]ऽध्येषणा[7] सनिः[8] ॥३८८॥

उत्पतिष्णुस्तूत्पतिताऽलङ्करिष्णुस्तु मण्डनः ।
भविष्णुर्भविता भूष्णुः, समौ वर्त्तिष्णुवर्त्तनौ ॥३८९॥

विसृत्वरो विसमरः, प्रसारी च विसारिणि ।
लज्जाशीलोऽपत्रपिष्णुः, सहिष्णुः क्षमिता क्षमः ॥३९०॥

तितिक्षुः सहनः क्षन्ता, तितिक्षुः सहनः क्षमी ।
ईर्ष्यालुः कुहनोऽक्षान्तिरीर्ष्यो क्रोधी तु रोषणः ॥३९१॥

अमर्षणः क्रोधनश्च, चण्डस्त्वत्यन्तकोपनः ।
बुभुक्षितः स्यात् क्षुधितो, जिघत्सुरशनायितः ॥३९२॥

बुभुक्षायामशनाया, जिघत्सा रोचको रुचिः ।
पिपासुस्तृषितस्तृष्णक्, तृष्णी तर्षोऽप्युदन्यितः ॥३९३॥

पिपासा तृट् तृषोदन्या, धीतिः पानेऽथ शोषणम् ।
रसादानं भक्षकस्तु, घस्मरोऽद्मर आदिनः ॥३९४॥

भक्तमन्नं कूरमन्धो, भिस्सा दीदिविरोदनः ।
अशनं जीवनकं च, याजो वाजः प्रसादनम् ॥३९५॥

भिस्सटा दग्धिका सर्वरसाग्रं मण्डमत्र तु ।
दधिजे मस्तु मस्तोत्थे, निस्रावाचाममासरौ ॥३९६॥

श्राणा[1] विलेपी[2] तरला[3], यवागू[4]रुष्णिकापि च ।
सूपः[1] स्यात्प्रहितं[2] सूदो[3], व्यञ्जनं[1] तु घृतादिकम् ॥३९७॥

तुल्यौ तिलान्ने कृसर[1]त्रिसरा[2]वथ पिष्टकः[1] ।
पूपो[2]ऽपूपः[3] पूलिका[1] तु, पोलिका[2] पोलि[3]-पूपिकाः[4] ॥३९८॥

पूपल्य[5]थेषत्पक्वे स्युरभ्युषा[1]भ्योष[2]पौल्यः[3] ।
निष्ठानं[1] तु तेमनं[2] स्यात्करम्भो[1] दधिसक्तवः ॥३९९॥

घृतपूरो घृतवरः[2], पिष्टपूरश्च[3] वार्त्तिकः[4] ।
चमसी[1] पिष्टवर्त्तिः[2] स्याद्वटक[1]स्त्ववसेकिमः[2] ॥४००॥

भृष्टा यवाः पुनर्धाना[1], धानाचूर्णं[1] तु सक्तवः[1] ।
पृथुक[1]श्चिपिट[2]स्तुल्यौ, लाजाः[1] स्युः पुनरक्षताः[2] ॥४०१॥

गोधूमचूर्णे समिता[1], यवक्षोदे तु चिक्कसः[1]।
गुडे[1] इक्षुरसक्वाथः, शर्करा[1] तु सितोपला[2] ॥४०२॥

सिता[3] च मधुधूलि[4]स्तु, खण्ड[1]स्तद्विकृतिः पुनः ।
मत्स्यण्डी[1] फाणितं[2] चापि, रसालायां[1] तु मार्जिता[2] ॥४०३॥

शिखरिण्य[3]थ यूर्[1]यूषो[2], रसो[3] दुग्धं[1] तु सोमजम्[2] ।
गोरसः[3] क्षीर[4]मूधस्यं[5], स्तन्यं[6] पुंसवनं[7] पयः ॥४०४॥

पर्यस्य घृतद्व्यादि, पेयूषोऽभिनव पय ।
उभे क्षीरस्य विकृती, किलाटी कूर्चिकापि च ॥४०५॥

पायेस परमान्न च, क्षैरेयी क्षीरज दधि ।
गोरसश्च तदघन, द्रप्स पत्रेलमित्यपि ॥४०६॥

घृत हविर्व्यमाज्य च, हैविरावारसर्पिषी ।
हूवीगोदोहोद्भव हैयङ्गवीन शरज पुन ॥४०७॥

दधिसार तक्रसार, नवनीत नवोद्धृतम् ।
दण्डाहते कालशेयमोलौरिष्टानि गोरसे ॥४०८॥

रसायनमयावार्म्युदश्वित् श्वेत समोदकम् ।
तक्र पुन पादजल, मथित वारिवर्जितम् ॥४०९॥

सार्पिष्क दाधिक सर्पिर्दधिभ्या सस्कृत क्रमात् ।
लवणोदकाभ्या तु दकलावणिकमुदश्विति ॥४१०॥

औदश्विनमौदश्वित्क, लवणे स्यात्तु लावणम् ।
पैठरोख्ये उखासिद्धे, प्रयस्त तु सुसस्कृतम् ॥४११॥

पक्के राद्ध च सिद्ध च, भृष्ट पक्क विनाम्बुना ।
भृष्टामिप भटित्र स्याद्भूतिर्भल्टक च तत् ॥४१२॥

शूल्यं शूलाकृतं मांसं, निष्काथो रसकः समौ ।
प्रणीतमुपसम्पन्नं, स्निग्धे मसृणचिक्कणे ॥४१३॥
पिच्छिलं तु विजिविलं, विज्जलं विजिलं च तत् ।
भावितं तु वासितं स्यात्तुल्ये संमृष्टशोधिते ॥४१४॥
काञ्चिकं काञ्जिकं धान्याम्लारनाले तुषोदकम् ।
कुल्माषाभिषुतावन्तिसोमशुक्तानि कुञ्जलम् ॥४१५॥
चुक्रं धातुघ्नमुन्नाहं, रक्षोघ्नं कुण्डगोलकम् ।
महारसं सुवीराम्लं, सौवीरं म्रक्षणं पुनः ॥४१६॥
तैलं स्नेहोऽभ्यञ्जनं च, वेसवार उपस्करः ।
स्यात्तिन्तिडीकं तु चुक्रं, वृक्षाम्लं चाम्लवेतसः ॥४१७॥
हरिद्रा काञ्चनी पीता, निशाख्या वरवर्णिनी ।
क्षवः क्षुताभिजननो, राजिका राजसर्षपः ॥४१८॥
आसुरी कृष्णिका चासौ, कुस्तुम्बुरु तु धान्यकम् ।
धन्या धन्याकं धान्याकं, मरिचं कृष्णमूषणम् ॥४१९॥
कोलकं वेल्लजं धर्मपत्तनं यवनप्रियम् ।
शुण्ठी महौषधं विश्वा, नागरं विश्वभेषजम् ॥४२०॥

वैदेही पिप्पली कृष्णोपकुल्या मागधी कणा,
तन्मूल ग्रन्थिकं सर्व्वग्रन्थिकं चटकाशिरः ॥४२१॥

त्रिकटु त्र्यूषणं व्योषमजाजी जीरकः कणा ।
सहस्रवेधि वाल्हीकं, जतुकं हिङ्गु रामठम् ॥४२२॥

स्यादे स्वदनं खादनमशनं, निघसो वल्भनमभ्यवहारः ।
जग्धिर्जक्षणमक्षणं लेहो, प्रत्यवसानं घसिराहारः ॥४२३॥

प्सानं चर्व्वणं विघ्साणं, भोजनं जेमनौदने ।
चर्व्वणं चूर्णनं दन्तैर्जिह्वास्वादस्तु लेहनम् ॥४२४॥

कल्यवर्त्तं प्रातराशः, सग्धिस्तु सहभोजनम् ।
ग्रासो गुडेरकः पिण्डो, गटोलः कवलो गुडः ॥४२५॥

गण्डोलः कवलस्तृप्तं, त्वाघ्रातसुहितौ शितौ ।
तृप्ति सौहित्यमाघ्राणमथ भुक्तसमुज्झितं ॥४२६॥

फेला पिण्डोलि फेली च, स्योदरपूरके पुनः ।
कुक्षिम्भरिरात्मम्भरिस्तुन्दम्भरिरिप्यय ॥४२७॥

आद्यूनः स्यादौदरिकः, विजिगीषाविवर्जिते ।
उदरपिशाचः सर्व्वान्नीनः सर्व्वान्नभक्षकः ॥४२८॥

शाष्कुलः पिशिताश्युन्मदिष्णुस्तून्मादसंयुतः ।
गृध्नुस्तु गर्द्धनस्तृष्णक्, लिप्सुर्लुब्धोऽभिलाषुकः ॥४२९॥

लोलुपो लोलुभो लोभस्तृष्णा लिप्सा वशः स्पृहा ।
काङ्क्षाऽऽशंसा गर्द्धवाञ्छाऽऽशेच्छेहा तृड्मनोरथाः ॥४३०॥

कामोऽभिलाषोऽभिध्या तु, परस्वेहोद्धतः पुनः ।
अविनीतो विनीतस्तु, निभृतः प्रसृतोऽपि च ॥४३१॥

विधेये विनयस्थः स्यादाश्रवो वचने स्थितः ।
वश्यः प्रणेयो धृष्टस्तु, वियातो धृष्णुधृष्णजौ ॥४३२॥

वीक्षापन्नो विलक्षोऽथाधृष्टे शालीनशारदौ ।
शुभंयुः शुभसंयुक्तः, स्यादहंयुरहङ्कृतः ॥४३३॥

कामुकः कमिता कम्रोऽनुकः कामयिताऽभिकः
कामनः कमरोऽभीकः, पञ्चभद्रस्तु विप्लुतः ॥४३४॥

व्यसनी हर्षमाणस्तु, प्रमना हृष्टमानसः ।
विकुर्वाणो विचेतास्तु, दु-रन्तर्वि-परो मनाः ॥४३५॥

---

०१ सृ गतौ, क्तप्रत्ययेऽनुस्वारेत्त्वान्नेट् "तस्यैव मेऽनुक्तता प्रसृतस्य हतैनस, इति भागवतम्" प्रसृतस्य विनीतस्येति तट्टीका ।

मत्ते शौण्डोत्कटक्षीबो, उत्कस्तूत्सुके उन्मनो ।
उत्कण्ठितोऽभिशस्ते तु, वाच्यक्षारितदूषितो ॥४३६॥

गुणे प्रतीते स्याहतलक्षणे कृतलक्षणे ।
निर्लक्षणस्तु पाण्डुरपृष्ठे सङ्कसुकोऽस्थिरे ॥४३७॥

तूष्णींशीलस्तु तूष्णीको, विवशोऽनिष्टदुष्टधी ।
बद्धो निगडितो नद्धं, कीलितो यन्त्रितं सितं ॥४३८॥

सन्दानितं सम्यतश्च, स्यादुद्दानं तु बन्धनम् ।
मनोहते प्रतिहते, प्रतिबद्धो हतश्च स ॥४३९॥

प्रतिक्षिप्तोऽधिक्षिप्तोऽवकृष्टनिष्कासितौ समौ ।
आत्तगन्धेऽभिभूतोऽपध्वस्ते न्यक्कृतधिक्कृतौ ॥४४०॥

निकृतस्तु विप्रकृतो, न्यक्कारस्तु तिरस्क्रिया ।
परिभावो विप्रकारः, परा-पर्य्यभितो भवे ॥४४१॥

अत्याकारो निकारश्च, विप्रलब्धस्तु वञ्चिते ।
स्वप्नक् शयालुर्निद्रालुर्घूर्णित प्रचलायित ॥४४२॥

निद्राणे शयिते सुप्ता, जागरूकस्तु जागरी ।
जागर्य्या स्याज्जागरणं, जागरो जागरोऽपि च ॥४४३॥

विष्वगञ्चति विष्वद्र्यङ्, देवद्र्यङ् देवमञ्चति ।
सहाञ्चति तु सध्र्यङ् स्यात्तिर्यङ् पुनस्तिरोऽञ्चति ॥४४४॥

संशयालुः संशयिता, गृहयालुर्गृहीतरि ।
पतयालुः पातुकः स्यात्, समौ रोचिष्णुरोचनौ ॥४४५॥

दक्षिणार्हस्तु दक्षिण्यो, दक्षिणीयोऽथ दण्डितः ।
दापितः साधितोऽर्च्यस्तु, प्रतीक्ष्यः पूजितोऽर्हितः ॥४४६॥

नमस्यितो नमसितोऽपचितोऽर्ञ्चितोऽर्चितः ।
पूजाऽर्हणा सपर्याऽर्चा, उपहारबली समौ ॥४४७॥

विक्लवो विह्वलः स्थूलः, पीवा पीनश्च पीवरः ।
चक्षुष्यः सुभगो द्वेष्योऽक्षिगतोऽथांसलो बली ॥४४८॥

निर्दिग्धो मांसलश्चोपचितोऽथ दुर्बलः कृशः ।
क्षामः क्षीणस्तनुश्छातस्तलिनामांसिपेलवाः ॥४४९॥

पिचण्डिलो बृहत्कुक्षिस्तुन्दितुन्दिकतुन्दिलाः ।
उदर्युदरिले विग्नविखुविग्रा अनासिके ॥४५०॥

नतनासिकेऽवनाटोऽवटीटोऽवभ्रटोऽपि च ।
खरणास्तु खरणसो, नःक्षुद्रः क्षुद्रनासिकः ॥४५१॥

खुरणो स्यात्खुरणसो, उन्नसस्तूग्रनासिक ।
पङ्गुः श्रोणः खलतिस्तु, खल्वाटे ऐन्द्रलुप्तिके ॥४५२॥

शिपिविष्टो बभ्रुरथ, काणः कनन एकदृग् ।
पृश्निरल्पतनौ[2] कुब्जे, गडुले कुकरे कुणि[2] ॥४५३॥

निखर्वे खट्टने खर्वे, खर्वशाखश्च वामने ।
अकर्ण एडो बधिरो[3], दुश्चर्मा तु द्विनग्नके ॥४५४॥

षण्ढश्च शिपिविष्टश्च, खोटखोरौ[2] तु खञ्जके ।
विकलाङ्गस्तु पोगण्डे, ऊर्ध्वज्ञुरूर्ध्वजानुके ॥४५५॥

ऊर्ध्वज्ञश्चाप्यथ प्रज्ञप्रज्ञौ[2] विरलजानुके ।
सञ्ज्ञसज्ञौ[2] युतजानौ, वलिनो वलिभो समौ ॥४५६॥

उदग्रदन् दन्तुरे स्यात्, प्रलम्बाण्डस्तु मुष्करे ।
अन्धो गताक्षे उत्पश्ये, उन्मुखोऽधोमुखस्त्ववाङ् ॥४५७॥

मुण्डस्तु मुण्डित केशी, केशवे केशिकोऽपि च ।
वलिरे केकरो[2] वृद्धनाभौ तुण्डिलतुण्डिभौ[3] ॥४५८॥

आमयाव्यपटुर्ग्लानो[2], ग्लास्नुर्विकृत आतुरे ।
व्याधितोऽभ्यमितोऽभ्यान्तो, दद्रुरोगी तु दद्रुण ॥४५९॥

पामनः कच्छुरस्तुल्यौ सातिसारोऽतिसारकी ।
वातकी वातरोगी स्यात्, श्लेष्मलः श्लेष्मणः कफी ॥४६०॥
क्लिन्ननेत्रे चिल्लचुल्लौ, पिल्लोऽप्यार्शोयुगर्शसः ।
मूर्च्छिते मूर्त्तमूर्च्छालौ, सिध्मलस्तु किलासिनिः ॥४६१॥
पित्तं मायुः कफः श्लेष्मा, बलाशः स्नेहभूः खटः ।
रोगो रुजा रुगातङ्को, मान्द्यं व्याधिरपाटवम् ॥४६२॥
आम आमय आकल्यमुपतापो गदः समाः ।
क्षयः शोषो राजयक्ष्मा, यक्ष्मोऽथ क्षुते क्षुतं क्षवः ॥४६३॥
कासस्तु क्षवथुः पामा, खसः कच्छूर्विचर्चिका ।
कण्डूः कण्डूयनं खर्जूः, कण्डूयाऽथ क्षतं व्रणः ॥४६४॥
अरुरीर्म्म क्षणानुश्च, रूढव्रणपदं किणः ।
श्लीपदं पादवल्मीकः, पादस्फोटो विपादिका ॥४६५॥
स्फोटकः पिटको गण्डः, पृष्ठग्रन्थिः पुनर्गडुः ।
श्वित्रं स्यात् पाण्डुरं कुष्ठं, केशघ्नं त्विन्द्रलुप्तकम् ॥४६६॥
सिध्म किलासं त्वक्पुष्पं, सिध्मं कोठस्तु मण्डलम् ।
गलगण्डो गण्डमालो, रोहिणी तु गलाङ्कुरः ॥४६७॥

हिक्का हेक्का च हृल्लासः, प्रतिश्यायस्तु पीनसः ।
शोथस्तु श्वयथुः शोफो, दुर्नामार्शो गुदाङ्कुरः ॥४६८॥

छर्दिः प्रच्छर्दिका छर्दिर्वमथुर्वमनं वमिः ।
गुल्मः स्यादुदरग्रन्थिरुदावर्तो गुदग्रहः ॥४६९॥

गतिर्नाडी व्रणे वृद्धिः, कुरण्डश्चाण्डवर्धनम् ।
अश्मरी स्यान्मूत्रकृच्छ्रं, प्रमेहो बहुमूत्रता ॥४७०॥

अनाहस्तु विबन्धः स्याद्, ग्रहणीरुक् प्रवाहिका ।
व्याधिप्रभेदा विद्रधिभगन्दरज्वरादयः ॥४७१॥

दोषज्ञस्तु भिषग् वैद्य, आयुर्वेदी चिकित्सकः ।
रोगहार्यगदङ्कारो, भेषजं तन्त्रमौषधम् ॥४७२॥

भैषज्यमगदो जायुश्चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया ।
उपचर्योपचारौ च, लङ्घनं त्वपतर्पणम् ॥४७३॥

जाङ्गुलिको विषभिषक्, स्वास्थ्यं वार्तमनामयम् ।
सह्यारोग्ये पटूल्लाघवार्त्तकल्यास्तु नीरुजि ॥४७४॥

कुसृत्या विभवान्वेषी, पार्श्विकः सन्धिजीवकः ।
सत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां, यो ददाति स कूकुदः ॥४७५॥

चपलश्चिकुरो नीलीरागस्तु स्थिरसौहृदः ।
ततो हरिद्रारागोऽन्यः, सान्द्रस्निग्धस्तु मेदुरः ॥४७६॥

गेहेनर्दी गेहेशूरः, पिण्डीशूरोऽस्तिमान् धनी ।
स्वस्थानस्थः परद्वेषी, गोष्ठश्वोऽथापदि स्थितः ॥४७७॥

आपन्नोऽथापद्विपत्तिर्विपत्, स्निग्धस्तु वत्सलः ।
उपाध्यभ्यागारिकौ तु, कुटुम्बव्यापृते नरि ॥४७८॥

जैवातृकस्तु दीर्घायुस्त्रासदायी तु शङ्कुरः ।
अभिपन्नः शरणार्थी, कारणिकः परीक्षकः ॥४७९॥

समर्द्धुकस्तु वरदो, व्रातीनाः सङ्घजीविनः ।
सभ्याः सदस्याः पार्षद्याः, सभास्ताराः सभासदः ॥४८०॥

सामाजिकाः सभा संसत्, समाजः परिषत्सदः ।
पर्षत्समज्यागोष्ठ्यास्था, आस्थानं समितिर्घटा ॥४८१॥

सांवत्सरो ज्यौतिषिको, मौहूर्त्तिको निमित्तवित् ।
दैवज्ञगणकादेशिज्ञानिकार्त्तान्तिका अपि ॥४८२॥

विप्रश्निकेक्षणिकौ च, सैद्धान्तिकस्तु तान्त्रिकः ।
लेखकेऽक्षरपूर्वाः स्युश्चणजीवकचुञ्चवः ॥४८३॥

वार्णिको लिपिकरश्चाक्षरन्यासे लिपिर्लिबिः ।
मषिधानं मषिकूपी, मलिनाम्बु मषी मसी ॥४८४॥

कुलिकस्तु कुलश्रेष्ठी, सभिको द्यूतकारके ।
कितवो द्यूतकृद् धूर्त्तोऽक्षधूर्तश्चाक्षदेविनि ॥४८५॥

दुरोदरं कैतवं च, द्यूतमक्षवती पणः ।
पाशकः प्रासकोऽक्षश्च, देवनस्तत्पणो ग्लहः ॥४८६॥

अष्टापदं शारिफलं, शारः शारिश्च खेलनी ।
परिणायस्तु शारीणां, नयनं स्यात्समन्ततः ॥४८७॥

समाह्वयः प्राणिद्यूतं, व्यालग्राह्यहितुण्डिकः ।
स्यात् मनोजवसस्तातसतुल्यः शास्ता तु देशकः ॥४८८॥

सुकृती पुण्यवान् धन्यो, मित्रयुर्मित्रवत्सलः ।
क्षेमङ्करोऽरिष्टतातिः, शिवतातिः शिवङ्करः ॥४८९॥

श्रद्धालुरास्तिकः श्राद्धो, नास्तिकस्तद्विपर्यये ।
वैरङ्गिको विरागार्हो, वीतदम्भस्त्वकल्कनः ॥४९०॥

प्रणाय्योऽसम्मतोऽन्वेष्टानुपदव्यः सहः क्षमः ।
शक्तः प्रभूष्णुर्भूतात्तस्त्वाविष्टे शिथिले श्लथः ॥४९१॥

संवाहकोऽङ्गमर्दः स्यान्नष्टबीजस्तु निष्कलः ।
आसीन उपविष्टः स्यादूर्द्ध्वं ऊर्ध्वन्दमः स्थितः ॥४९२॥

अध्वनीनोऽध्वगोऽध्वन्यः, पान्थः पथिकदेशिकौ ।
प्रवासी तद्गणो हारिः, पाथेयं शम्बलं समे ॥४९३॥

जङ्घालोऽतिजवो जङ्घाकरिको जङ्घिको जवी ।
जवनस्त्वरिते वेगे, रयो रंहस्तरः स्यदः ॥४९४॥

जवो वाजः प्रसरश्च, मन्दगामी तु मन्थरः ।
कामङ्गाम्यनुकामीनोऽत्यन्तीनोऽत्यन्तगामिनि ॥४९५॥

सहायोऽभिचरोऽनोश्च जीवि-गामि-चरे-प्लवाः ।
सेवकोऽथ सेवा भक्तिः, परिचर्या प्रसादना ॥४९६॥

शुश्रूषाऽऽराधनोपास्तिवरिवस्यापरीष्टयः ।
उपचारः पदातिस्तु, पत्तिः पद्गः पदातिकः ॥४९७॥

पादातिकः पादचारी, पदाजिपदिकावपि ।
सरः पुरोऽग्रतोऽग्रेभ्यः, पुरस्तो गम-गामिगाः ॥४९८॥

प्रष्ठोऽथावेशिकागन्तू, प्राघूर्णोऽभ्यागतोऽतिथिः ।
प्राघूर्णकोऽथावेशिकमातिथ्यं चातिथेय्यपि ॥४९९॥

सूर्य्योढस्त्वे स सम्प्राप्तो, य सूर्य्येऽस्तङ्गतेऽतिथि ।
पादार्थं पाद्यमर्घार्थमर्घ्यं वार्घ्यय गौरवम् ॥५००॥
अभ्युत्थानं व्यथकस्तु, स्यान्मर्म्मस्पृगरुन्तुदः ।
ग्रामेयके तु ग्रामीणग्राम्यौ लोको जनं प्रजा ॥५०१॥
स्यादामुष्यायणोऽमुष्यपुत्रे प्रख्यातवप्तृके ।
कुल्य. कुलीनोऽभिजातं, कौलेयकमहाकुलौ ॥५०२॥
जात्यो गोत्रं तु सन्तानोऽन्ववायोऽभिजनं कुलम् ।
अन्वयो जननं वंश., स्त्री नारी वनिता वधू ॥५०३॥
वशा सीमन्तिनी वामा, वर्णिनी महिलाऽबला ।
योषा योषित् विशेषास्तु, कान्ता भीरुर्नितम्बिनी ॥५०४॥
प्रमदा सुन्दरी रामा, रमणी ललनाऽङ्गना ।
स्वगुणेनोपमानेन, मनोज्ञादिपदेन च ॥५०५॥
विशेषिताङ्गकर्म्मा स्त्री, यथा तरललोचना ।
अलसेक्षणा मृगाक्षी, मत्तेभगमनापि च ॥५०६॥

---

१ स्वगुणेन विशेषिताङ्गा तरललोचना । स्वगुणेन विशेषितकर्म्मा अलसेक्षणा । उपमानेन विशेषिताङ्गा मृगाक्षी । उपमानेन विशेषितकर्म्मा मत्तेभगमना । मनोज्ञपदेन विशेषिताङ्गा वामाक्षी । मनोज्ञपदेन विशेषितकर्म्मा सुस्मिता ।

वामाक्षी सुस्मिताऽस्याः स्वं, मानलीलास्मरादयः।
लीला विलासो विच्छित्तिर्विब्बोकः किलिकिञ्चितम् ॥१०७॥
मोट्टायितं कुट्टमितं, ललितं विहृतं तथा।
विभ्रमश्चेत्यलङ्काराः, स्त्रीणां स्वाभाविका दश ॥१०८॥
प्रागल्भ्यौदार्यमाधुर्य्यशोभाधीरत्वकान्तयः।
दीप्तिश्चायत्नजा भावहावहेलास्त्रयोऽङ्गजाः ॥१०९॥

---

०१ स्त्रीणां स्वाभाविका लीलाद्या दशालंकारास्तेषां लक्षणानि "प्रियस्यानुकृतिर्लीला श्लिष्टा वाग्वेषचेष्टितैः"। ०२ "विलासोऽङ्गे विशेषो यः प्रियाप्तावासनादिषु"। ०३ "मण्डनाद्यादरन्यासो विच्छित्ती रूपदर्पतः"। ०४ "विब्बोकोऽभिमतप्राप्तावपि गर्वादनादरः"। ०५ "हर्षाद्रुदितगीतादिव्यामिश्रं किलकिञ्चितम्"। ०६ "मोट्टायितं प्रियं स्मृत्वा, साङ्गभङ्गविजृम्भणम्"॥ अत्र मोटायितमित्येकटकारोऽपि पाठः। ०७ "दुखोपचारः सौख्येऽपि हर्षात्कुट्टमितं मतं"। ०८ "अनाचार्योपदिष्टं स्याल्ललितं रतिचेष्टितं" (मसृणाङ्गन्यासः)। ०९ "व्यक्तव्याभाषणं व्याजाद्विहृतं दर्शितेङ्गितम्"। ०१० "चित्तवृत्त्यनवस्थानं शृङ्गाराद्विभ्रमो मतः"।

०१ अङ्गजास्त्रयोऽलङ्काराः। तत्र भ्रूतारकादीनां बहुविकारो हावः। १ अङ्गस्याल्पो विकारो भावः २ अङ्गस्य प्रचुरो विकारो हेला ३, यदुक्तं भरतेन—"अलङ्काराश्च नाट्यज्ञैर्ज्ञेया भावरसाश्रयाः। यौवनेऽभ्यधिकाः स्त्रीणां, विकारा वक्त्रगात्रजाः॥१॥ इति। देहात्मकं

सा कोपना भामिनी स्यात्, छेका मत्ता च वाणिनी ।
कन्या कनी कुमारी च, गौरी तु नग्निकाऽरजाः ॥५१०॥
मध्यमा तु दृष्टरजास्तरुणी युवतिश्चरी ।
तलुनी दिक्करी वर्या, पतिंवरा स्वयंवरा ॥५११॥
सुवासिनी वधूटी स्याच्चिरिण्ट्यथ सधर्मिणी ।
पत्नी सहचरी पाणिगृहीती गृहिणी गृहाः ॥५१२॥
दाराः क्षेत्रं वधूर्भार्या, जनी जाया परिग्रहः ।
द्वितीयोढा कलत्रं च, पुरन्ध्री तु कुटुम्बिनी ॥५१३॥
प्रजावती भ्रातृजाया, सूनोः स्नुषा जनी वधूः ।
भ्रातृवर्गस्य या जायाः, यातरस्ताः परस्परम् ॥५१४॥
वीरपत्नी वीरभार्या, कुलस्त्री कुलपालिका ।
प्रेयसी दयिता कान्ता, प्राणेशा वल्लभा प्रिया ॥५१५॥
हृदयेशा प्राणसमा, प्रेष्ठा प्रणयिनी च सा ।
प्रेयस्याद्याः पुंसि पत्यौ, भर्त्ता सेक्ता पतिर्वरः ॥५१६॥
विवोढा रमणो भोक्ता, सेव्यो वनयिता धवः ।
जन्यास्तु तस्य सुहृदो, विवाहे पाणिपीडनम् ॥५१७॥

गर्भेश्वरं गरवाद्वाय म्मुरिपव । मातामग्रुत्पिपा दासो, दाय-
देना सर्वा क्षमा ॥१॥" इति च व एव कथयति ।

पाणिग्रहणमुद्वाहः, उपात् यामयमावपि ।
दारकर्म परिणयो, जामाता दुहितुः पतिः ॥५१८॥
उपपतिस्तु जारः स्याद्, भुजङ्गो गणिकापतिः ।
जम्पती दम्पती जायापती भार्यापती समाः ॥५१९॥
यौतकं युतयोर्देयं, सुदायो हरणं च तत् ।
कृताभिषेका महिषी, भोगिन्योऽन्या नृपस्त्रियः ॥५२०॥
सैरन्ध्री याऽन्यवेश्मस्था, स्वतन्त्रा शिल्पजीविनी ।
असिक्न्यन्तःपुरप्रेष्या, दूतीसञ्चारिके समे ॥५२१॥
प्राज्ञी प्रज्ञा प्रज्ञानन्त्यां, प्राज्ञा तु प्रज्ञयान्विता ।
स्यादाभीरी महाशूद्री, जातिपुंयोगयोः समे ॥५२२॥
पुंयुज्याचार्याचार्याणी, मातुलानी तु मातुली ।
उपाध्यायान्युपाध्यायी, क्षत्रियर्य्या च शूद्र्यपि ॥५२३॥
स्वत आचार्या शूद्रा च, क्षत्रिया क्षत्रियाण्यपि ।
उपाध्याय्युपाध्याया स्यादर्य्यार्य्याण्यौ पुनः समे ॥५२४॥
०१ दिधिषूस्तु पुनर्भूर्द्विरूढा स्याद्दिधिषूः पतिः ।
स तु द्विजोऽग्रेदिधिषुर्यस्य स्यात्सैव गेहिनी ॥५२५॥

---

०१ " ज्येष्ठायां यद्यनूढायां, कन्यायामुह्यतेऽनुजा । सा चाग्रेदिधिषूर्ज्ञेया, पूर्वा तु दिधिषूर्मता " इति मतान्तरम् ।

ज्येष्ठेऽनूढे परिवेत्तानुजो दारपरिग्रही ।
तस्य ज्येष्ठ परिवित्तिर्जाया तु परिवेदिनी ॥५२६॥
वृषस्यन्ती कामुकी स्यादिच्छायुक्ता तु कामुकी ।
कृतसापत्निकोऽध्यूढोऽधिविन्नाऽथ पतिव्रता ॥५२७॥
एकपत्नी सुचरित्रा, साध्वी सैत्यसैनी त्वरी ।
पुंश्चली चर्षणी बन्धक्यविनीता च पांसुला ॥५२८॥
स्वैरिणी कुलटा याति, या प्रिय साभिसारिका ।
वयस्याऽलि सखी सध्रीच्यशिश्वी तु शिशु विना॥५२९॥
पतिवत्नी जीवत्पतिर्विश्वस्ता विधवा समे ।
निर्वीरा निष्पतिसुता, जीवत्तोका तु जीवसूः ॥५३०॥
नश्यत्प्रसूतिका निन्दुः, सश्मश्रुर्नरमालिनी ।
कात्यायनी त्वर्द्धवृद्धा, काषायवसनाऽधवा ॥५३१॥
श्रवणा भिक्षुकी मुण्डा, पोटा तु स्त्री नृलक्षणा ।
साधारणा स्त्री गणिका, वेश्या पण्य पणाङ्गना ॥५३२॥
भुजिष्या लञ्जिका रूपाजीवा वारवधू पुन ।
सा वारमुख्याथ चुन्दी कुट्टनी शम्भली समा ॥५३३॥
पोटा वोटा च चेटी च, दासी च कुटहारिका ।
नग्ना तु कोटवी वृद्धा, पलिक्न्यथ रजस्वला ॥५३४॥

समानोदर्य्य[३]सोदर्य्य[४]सगर्भ[५]सहजा[६] अपि ।
सोदरश्च[७] स तु ज्येष्ठः, स्यात् पित्र्यः पूर्वजो[३]ऽग्रजः ॥५५१॥

जघन्यजे[१] यविष्ठः[२] स्यात्, कनिष्ठो[३]ऽवरजो[४]ऽनुजः[५] ।
स यवीयान्[६] कनीयांश्च[७], पितृव्य[१]श्याल[२]मातुलाः[३] ॥५५२॥

पितुः पत्न्याश्च मातुश्च, भ्रातरो देवृ[२]देवरौ ।
देवा[३] चावरजे पत्युर्जामि[१]स्तु भगिनी[२] स्वसा[३] ॥५५३॥

ननान्दा[१] तु स्वसा पत्युर्ननन्दा[२] नन्दिनी[३]त्यपि ।
पत्न्यास्तु भगिनी ज्येष्ठा, ज्येष्ठश्वश्रूः[१] कुली[२] च सा ॥५५४॥

कनिष्ठा श्यालिका[१] हाली[२], यन्त्रणी[३] केलिकुञ्चिका[४] ।
केलि[१]र्द्रवः[२] परीहासः[३], क्रीडा[४] लीला[५] च नर्म[६] च ॥५५५॥

देवनं[७] कूर्दनं[८] खेला[९], ललनं[१०] वर्करो[११]ऽपि च ।
वप्ता[१] तु जनक[२]स्तातो[३], बीजी[४] जनयिता[५] पिता[६] ॥५५६॥

पितामह[१]स्तस्य पिता, तत्पिता प्रपितामहः[१] ।
मातुर्मातामही[१]त्येवं, माता[१]ऽम्बा[२] जननी[३] प्रसूः[४] ॥५५७॥

सवित्री[५] जनयित्री[६] च, क्ष्मिला[१] तु बहुप्रसूः ।
धात्री[१] तु स्यादुपमाता[२], वीरमाता तु वीरसूः[१] ॥५५८॥

श्वश्रूर्माता पतिपत्न्यो , श्वशुरस्तु तयो पिता ।
पितरस्तु पितुर्वंश्या, मातुर्मातामहो कुले ॥५५९॥
पितरौ मातापितरौ मातरपितरौ पिता च माता च ।
श्वश्रूश्वशुरौ श्वशुरौ पुत्रौ पुत्रश्च दुहिता च ॥५६०॥ (आर्या)
भ्राता च भगिनी चापि, भ्रातरावथ बान्धवे ।
स्वो ज्ञाति स्वजनो बन्धु , सगोत्रश्च निजे पुन ॥५६१॥
आत्मीये स्वे स्वकीयश्च, सपिण्डास्तु सनाभय ।
तृतीया प्रकृति पण्डे, पण्डे क्लीबो नपुंसकम् ॥५६२॥
इन्द्रियायतनमङ्गविग्रहौ, क्षेत्रगात्रतनुभूघनास्तनू ।
मूर्त्तिमत्करणकायमूर्त्तयो, बेरसंहननदेहसंचरा ॥५६३॥
घनो बन्ध पुरं पिण्डो, वपु पुद्गलवर्ष्मणी ।
कलेवरं शरीरोऽस्मिन्नजीवे कुणपं शवं ॥५६४॥
मृतकं रुण्डकबन्धौ, त्वपशीर्षे क्रियायुजि ।
वयांसि तु दशा प्रायौ, सामुद्रं देहलक्षणम् ॥५६५॥
एकदेशे प्रतीकोऽङ्गावयवावपघनो अपि ।
उत्तमाङ्गं शिरो मूर्धा, मौलिर्मुण्डं कमस्तकं ॥५६६॥

वराङ्गं करणत्राणं, शीर्षं मस्तकमित्यपि ।
तज्जाः केशास्तीर्थवाकाश्चिकुराः कुन्तलाः कचाः ॥५६७॥
वालाः स्युस्तत्पराः पाशो, रचनो भार उच्चयः ।
हस्तः पक्षः कलापश्च, केशभूयस्त्ववाचकाः ॥५६८॥

अलकस्तु कर्कारालः, खङ्गुरश्चूर्णकुन्तलः ।
स तु भाले भ्रमरकः, कुरुलो भ्रमरालकः ॥५६९॥

धम्मिल्लः संयताः केशाः, केशवेषे कवर्यथ ।
वेणिः प्रवेणी शीर्षण्यशिरस्यौ विशदे कचे ॥५७०॥
केशेषु वर्त्म सीमन्तः, पलितं पाण्डुरः कचः ।
चूडा केशी केशपाशी, शिखा शिखण्डिका समाः ॥५७१॥

सा बालानां काकपक्षः, शिखण्डकशिखाण्डकौ ।
तुण्डमास्यं मुखं वक्त्रं, लपनं वदनानने ॥५७२॥
भाले गोध्यलिकालीकल्लाटानि श्रुतौ श्रवः ।
शब्दाधिष्ठानपैञ्जूषमहानादध्वनिग्रहाः ॥५७३॥

कर्णः श्रोत्रं श्रवणं च, वेष्टनं कर्णशष्कुली ।
पालिस्तु कर्णलतिका, शङ्खो भालश्रवोऽन्तरे ॥५७४॥

चक्षुरक्षीक्षणं नेत्रं, नयनं दृष्टिरम्बकम् ।
लोचनं दर्शनं दृक् च, तत्तारा तु कनीनिका ॥५७५॥

वामं तु नयनं सौम्यं, भानवीयं तु दक्षिणम् ।
असौम्येऽक्षिण्यनक्षि स्यादीक्षणं तु निशामनम् ॥५७६॥
निभालनं निशमनं, निध्यानमवलोकनम् ।
दर्शनं द्योतनं निर्वर्णनं चाथार्द्धवीक्षणम् ॥५७७॥

अपाङ्गदर्शनं काक्षः, कटाक्षोऽक्षिविकूणितम् ।
स्यादुन्मीलनमुन्मेषो, निमेषस्तु निमीलनम् ॥५७८॥
अक्ष्णोर्बाह्यान्तावपाङ्गौ भ्रूरूर्द्ध्वे रोमपद्धति ।
सकोपभ्रूविकारे स्यात्, भ्र-भ्रु-भ्रू-भृ-परा कुटि ॥५७९॥

कूर्चं कूर्पं भ्रुवोर्मध्ये, पक्ष्म स्यान्नेत्ररोमणि ।
गन्धज्ञा नासिका नासा, घ्राणं घोणा विकूणिका ॥५८०॥
नक्रः नर्कुटकं शिङ्घिन्योष्ठोऽधरो रदच्छदः ।
दन्तोष्ठं च तत्प्रान्तौ, सृक्वणी असिकं त्वधः ॥५८१॥

असिकाधस्तु चिबुकं, स्याद् गल्लः सृक्कणः परः ।
गल्लात्परः कपोलश्च, परो गण्डः कपोलतः ॥५८२॥
ततो हनुः श्मश्रु कूर्चमास्यलोम च मासुरी ।
दाढिका दंष्ट्रिका दाढा, दंष्ट्रा जम्भो द्विजो रदः ॥५८३॥

रदना दशना दन्ता, दंशाः खादनमल्लकाः ।
राजदन्तौ तु मध्यस्थावुपरिश्रेणिकौ क्वचित् ॥५८४॥

रसज्ञा रसना जिह्वा, लोला तालु तु काकुदम् ।
सुधास्रवा घण्टिका च, लम्बिका गलशुण्डिका ॥५८५॥

कन्धरा धमनिर्ग्रीवा, शिरोधिश्च शिरोधरा ।
सा त्रिरेखा कम्बुग्रीवोऽवटुर्घाटा कृकाटिका ॥५८६॥

कृकस्तु कन्धरामध्यं, कृकपार्श्वे तु वीतनौ ।
ग्रीवाधमन्यौ प्राग् नीले, पश्चान्मन्ये कलम्बिके ॥५८७॥

गलो निगरणः कण्ठः, काकलकस्तु तन्मणिः ।
अंसो भुजशिरः स्कन्धो, जत्रुसन्धिरुरोऽसगः ॥५८८॥

भुजो बाहुः प्रवेष्टो दोर्बाहाऽथ भुजकोटरः ।
दोर्मूलं खण्डिकः कक्षा, पार्श्वं स्यादेतयोरधः ॥५८९॥

कफोणिस्तु भुजामध्यं, कफणिः कूर्परश्च सः ।
अधस्तस्या मणिबन्धात्, स्यात् प्रकोष्ठः कलाचिका ॥५९०॥

प्रगण्डः कूर्परांसान्तः पञ्चशाखः शयः शमः ।
हस्तः पाणिः करोऽस्यादौ, मणिबन्धो मणिश्च सः ॥५९१॥

करभोऽस्मादाकनिष्ठं, करशाखाङ्गुली समे ।
अङ्गुरी चाङ्गुलोऽङ्गुष्ठस्तर्जनी तु प्रदेशिनी ॥५९२॥

ज्येष्ठा तु मध्यमा मध्या, सावित्री स्यादनामिका
कनीनिका तु कनिष्ठाऽथ हस्तो हस्तपृष्ठतः ॥५९३॥
कामाङ्कुशो महाराजः, करजो नखरो नखः ।
करशूको भुजाकण्टः, पुनर्भवपुनर्नवौ ॥५९४॥
प्रदेशिन्यादिभिः सार्द्धमङ्गुष्ठे वितते मतिः ।
प्रादेशतालगोकर्णवितस्तयो यथाक्रमम् ॥५९५॥
प्रसारिताङ्गुलौ पाणौ, चपेटः प्रतलस्तलः ।
प्रहस्तस्तालिका तालः, सिंहतालस्तु तौ युतौ ॥५९६॥
सम्पिण्डिताङ्गुलिः पाणिर्मुष्टिर्मुस्तुर्मुचुट्यपि ।
सङ्ग्राहश्चार्द्धमुष्टिस्तु, खटकः कुञ्चितः पुनः ॥५९७॥
पाणिः प्रसृतः प्रसृतिस्तौ युतौ पुनरञ्जलिः ।
प्रसृते तु द्रवाधारे, गण्डूषश्चुलुकश्चुलुः ॥५९८॥
हस्तः प्रामाणिको मध्ये, मध्यमाङ्गुलिकूर्परम् ।
बद्धमुष्टिरसौ रत्निररत्निर्निष्कनिष्ठिकः । ॥५९९॥
व्यामो व्यायामन्यग्रोधौ स्तिर्यग्बाहू प्रसारितौ ।
ऊर्ध्वीकृतभुजापाणिनरमाने तु पौरुषम् ॥६००॥

दृग्द्वयसमात्रास्तु, जान्वादेस्तत्तदुन्मिते ।
पीठकः पृष्ठवंशः स्यात्, पृष्ठं तु चरमं तनोः ॥६०१॥

पूर्वभाग उपस्थोऽङ्कः, क्रोड उत्सङ्ग इत्यपि ।
क्रोडोरो हृदयस्थानं, वक्षो वत्सो भुजान्तरम् ॥६०२॥

स्तनान्तरं हृद् हृदयं, स्तनौ कुचौ पयोधरौ ।
उरोजौ च चूचुकन्तु, स्तनाद्वृन्त-शिखा-मुखाः ॥६०३॥

तुन्दं तुन्दिर्गर्भकुक्षी, पिचण्डो जठरोदरे ।
कालखण्डं कालखञ्जं, कालेयं कालकं यकृत् ॥६०४॥

दक्षिणे तिलकं क्लोम, वामे तु रक्तफेनजः ।
पुष्पसः स्यादथ प्लीहा, गुल्मोऽन्त्रं तु पुरीतति ॥६०५॥

रोमावली रोमलता, नाभिः स्यात्तुन्दकूपिका ।
नाभेरधो मूत्रपुटं, वस्तिर्मूत्राशयोऽपि च ॥६०६॥

मध्योऽवलग्नं विलग्नं, मध्यमोऽथ कटः कटिः ।
श्रोणिः कलत्रं कटीरं, काञ्चीपदं ककुद्मती ॥६०७॥

नितम्बारोहौ स्त्रीकट्याः, पश्चाज्जघनमग्रतः ।
त्रिकं वंशाधस्तत्पार्श्वकूपकौ तु कुकुन्दरे ॥६०८॥

पुंतौ स्फिजौ कटिप्रोथौ, वराङ्गं तु च्युतिर्भुलिः ।
भगोऽपत्यपथो योनिः, स्मरान्मन्दिरं कूपिके ॥६०९॥

स्त्रीचिह्नमथ पुंश्चिह्नं, मेढ्रं न शेपःशेपसी ।
शिश्नं मेढ्रं कामलता, लिङ्गं च द्वयमप्यद ॥६१०॥

गुह्यं प्रजननोपस्थौ, गुह्यमध्ये गुञ्जो मणिः ।
सीवनी तदधः सूत्रं, स्यादण्डं पेलमण्डकः ॥६११॥

मुष्कोऽण्डकोशो वृषणोऽपानं पायुर्गुदं च्युतिः ।
अधोमर्म शकृद्द्वारं, त्रिवलीकं वली अपि ॥६१२॥

विटपं तु महाबीज्यमन्तरा मुष्कवङ्क्षणम् ।
ऊरुसन्धिर्वङ्क्षणः स्यात्, सक्थ्यूरुस्तस्य पर्व तु ॥६१३॥

जानुर्नलकीलोऽष्ठीवान्, पश्चाद्भागोऽस्य मन्दिरं ।
कपोली त्वग्रिमो जङ्घा, प्रसृतो नलकिन्यपि ॥६१४॥

प्रतिजङ्घा त्वग्रजङ्घा, पिण्डिका तु पिचण्डिका ।
गुल्फस्तु चरणग्रन्थिर्घुटिको घुण्टको घुटः ॥६१५॥

---

०१ उक्तं सामुद्रिकशास्त्रे "कूर्मपृष्ठ १ गजस्कन्ध २ समरोमा-३ ऽल्पनासिका ४ । विस्तीर्णा ५ पद्मपत्राभा ६, षडेते सुभगा मता" । अल्पा नासिका–गुप्तमध्यं यस्य [illegible] अल्पनासिक ।

चरणः क्रमणः पादः, पदोऽङ्घ्रिश्चलनः क्रमः ।
पादमूलं गोहिरं स्यात्पार्ष्णिस्तु घुटयोरधः ॥६१६॥
पादाग्रं प्रपदं क्षिप्रं, त्वङ्गुष्ठाङ्गुलिमध्यतः ।
कूर्चं क्षिप्रस्योपर्यङ्घ्रिस्कन्धः कूर्चशिरः समे ॥६१७॥
तलहृदयं तु तलं, मध्ये पादतलस्य तत् ।
तिलकः कालकः पिप्लुर्जडुलस्तिलकालकः ॥६१८॥
रसासृग्मांसमेदोऽस्थिमज्जाशुक्राणि धातवः ।
सप्तैव दश वैकेषां, रोमत्वक्स्नायुभिः सह ॥६१९॥
रसः आहारतेजोऽग्निसम्भवः षड्रसासवः ।
आत्रेयोऽसृक्करो धातुर्धन-मूल-महा-परः ॥६२०॥
रक्तं रुधिरमाग्नेयं, विस्रं तेजो-भवं रसात् ।
शोणितं लोहितमसृग्, वाशिष्ठं प्राणदासुरे ॥६२१॥
क्षतजं मांसकार्यस्रं, मांसं पललजङ्गले ।
रक्तात्तेजो-भवे क्रव्यं, काश्यपं तरसामिषे ॥६२२॥
मेदस्कृत् पिशितं कीनं, पलं पेश्यस्तु तल्लताः ।
बुक्को हृद् हृदयं वृक्कौ, सुरसं च तदग्रिमम् ॥६२३॥

शुष्के वल्लूरमुत्तप्तं, पूयं दुष्टे पुनः समे ।
मेदोऽस्थिकृत् वपा मांसात्तेजोजे गौतमं वसा ॥६२४॥
गोदं तु मस्तकस्नेहो, मस्तिष्को मस्तुलुङ्गकः ।
अस्थि कुल्यं मांसबीजं, मेदस्तेजश्च मज्जकृत् ॥६२५॥
मांसपित्तं श्वदयितं, कर्करो देहधारकम् ।
मेदोजं कीकसं सारं, करोटिः शिरसोऽस्थनि ॥६२६॥
कपालकर्परौ तुल्यौ, पृष्ठस्यास्थ्नि कशेरुका ।
शाखास्थनि स्यान्नलकं, पार्श्वास्थ्नि वङ्क्रिपर्शुके ॥६२७॥
शरीरास्थि करङ्कः स्यात्, कङ्कालमस्थिपञ्जरः ।
मज्जा तु कौशिकं शुक्रकरोऽस्थ्नः स्नेहसम्भवौ ॥६२८॥
शुक्रं रेतो बलं बीजं, वीर्यं मज्जसमुद्भवम् ।
आनन्दप्रभवं पुंस्त्वमिन्द्रियं किट्टवर्जितम् ॥६२९॥
पौरुषं प्रधानधातुर्लोम रोम तनूरुहम् ।
त्वक् छविश्छादनी कृत्तिश्चर्माजिनमसृग्धरा ॥६३०॥
वस्नसा तु स्नसा स्नायुर्नाड्यो धमन्यः सिराः ।
कण्डरा तु महास्नायुर्मलं किट्टं तदक्षिगम् ॥६३१॥

दूषीका दूषिका जैमं, कुलुकं पिप्पिका पुनः ।
दन्त्यं कार्णं तु पिञ्जूषः, शिङ्घाणो घ्राणसम्भवः ॥६३२॥

सृणीका स्यन्दिनी लालाऽऽस्यासवः कफकूचिका ।
मूत्रं वस्तिमलं मेहः, प्रस्रावो नृजलं स्रवः ॥६३३॥

पुष्पिका तु लिङ्गमलं, विड् विष्ठाऽवस्करः शकृत् ।
गूथं पुरीषं शमलोच्चारौ वर्चस्कवर्चसी ॥६३४॥

वेषो नेपथ्यमाकल्पः, परिकर्माङ्गसंस्क्रिया ।
उद्वर्त्तनमुत्सादनमङ्गरागो विलेपनम् ॥६३५॥

चर्चिक्यं समालभनं, चर्चा स्यान्मण्डनं पुनः ।
प्रसाधनं प्रतिकर्म, मार्ष्टिः स्यान्मार्जना मृजा ॥६३६॥

वासयोगस्तु चूर्णं स्यात्, पिष्टातः पटवासकः ।
गन्धमाल्यादिना यस्तु, संस्कारः सोऽधिवासनम् ॥६३७॥

निर्वेशा उपभोगोऽथ, स्नानं सवनमाप्लवः ।
कर्पूरागुरुकक्कोलकस्तूरीचन्दनद्रवैः ॥६३८॥

स्याद्यक्षकर्दमो मिश्रैर्वर्त्तिर्गात्रानुलेपनी ।
चन्दनागरुकस्तूरीकुङ्कुमैस्तु चतुःसमम् ॥६३९॥

अगुर्वगरुराजार्हं, लोहं कृमिजवंशिके ।
अनार्यजं जोङ्गकं च, मङ्गल्या मल्लिगन्धि यत् ॥६४०॥

कालागुरु काकतुण्डे, श्रीखण्डं रोहणद्रुमे ।
गन्धसारो मलयजश्चन्दनं हरिचन्दने ॥६४१॥

तैलपर्णिकगोशीर्षे, पत्राङ्ग रक्तचन्दनम् ।
कुचन्दनं ताम्रसारं, रञ्जनं तिलपर्णिका ॥६४२॥

जातिकोशं जातिफलं, कर्पूरो हिमवालुका ।
घनसारः सिताभ्रश्च, चन्द्रोऽथ मृगनाभिजा ॥६४३॥

मृगनाभिर्मृगमदः, कस्तूरी गन्धधूल्यपि ।
कश्मीरजन्म घुसृणं, वर्णं लोहितचन्दनम् ॥६४४॥

बाह्लीकं कुङ्कुमं वाह्लिशिखं कालेयजागुडे ।
सङ्कोचपिशुनं रक्तं, धीरं पीतनदीपनं ॥६४५॥

लवङ्गं देवकुसुमं, श्रीसञ्ज्ञमथ कोलकम् ।
कक्कोलकं कोशफलं, कालीयकं तु जापकम् ॥६४६॥

यक्षधूपो बहुरूपः, सालवेष्टोऽग्निवल्लभः ।
सर्जमणिः सर्जरसः, रालः सर्वरसोऽपि च ॥६४७॥

धूपो वृकात् कृत्रिमाच्च, तुरुष्कः सिह्लपिण्डकौ ।
पायसस्तु वृक्षधूपः, श्रीवासः सरलद्रवः ॥६४८॥

स्थानात् स्थानान्तरं गच्छन्, धूपो गन्धपिशाचिका ।
स्थासकस्तु हस्तबिम्बमलङ्कारस्तु भूषणम् ॥६४९॥

परिष्कारोऽऽभरणे च, चूडामणिः शिरोमणिः ।
नायकस्तरलो हारान्तर्मणिर्मुकुटं पुनः ॥६५०॥

मौलिः किरीटं कोटीरमुष्णीषं पुष्पदाम तु ।
मूर्ध्नि माल्यं मालो स्रक् च, गर्भकः केशमध्यगम् ॥६५१॥

प्रभ्रष्टकं शिखालम्बि, पुरोन्यस्तं ललामकम् ।
तिर्यक् वक्षसि वैकक्षं, प्रालम्बमृजुलम्बि यत् ॥६५२॥

सन्दर्भो रचना गुम्फः, श्रन्थनं ग्रन्थनं समाः ।
तिलके तमालपत्रचित्रपुण्ड्रविशेषकाः ॥६५३॥

आपीडशेखरोत्तंसावतंसाः शिरसः स्रजि ।
उत्तरौ कर्णपूरेऽपि, पत्रलेखा तु पत्रतः ॥६५४॥

भङ्गिवल्लिलताङ्गुल्यः, पत्रपाश्या ललाटिका ।
वालपाश्या पारितथ्या, कर्णिका कर्णभूषणम् ॥६५५॥

साटङ्कस्तु ताडपत्र, कुण्डल कर्णवेष्टक ।
उत्क्षिप्तिका तु कर्णान्दुर्बालिका कर्णपृष्ठगा ॥६५६॥
ग्रैवेयक कण्ठभूषा, लम्बमाना ललन्तिका ।
प्रालम्बिका कृता हेम्नोर सूत्रिका तु मौक्तिकै ॥६५७॥
हारो मुक्तात. प्रालम्बेलकू कलापावली लता ।
देवच्छन्दे शत साष्ट, त्विन्द्रच्छन्दे सहस्रकम् ॥६५८॥
तदर्द्धं विजयच्छन्दो, हारस्त्वेष्टोत्तर शतम् ।
अर्द्ध रश्मिकलापोऽस्य, द्वादश त्वर्द्धमाणवे ॥६५९॥
द्विर्द्वादशार्द्धगुच्छे स्यात्, पञ्च हारफल लता ।
अर्द्धहारश्चतु षष्टिर्गुच्छैमाणवमन्दरौ ॥६६०॥
अपि गोस्तनगोपुच्छौ ब्रद्धमर्द्ध यथोत्तरम् ।
इति हारा यष्टिभेदादेकावल्येकयष्टिका ॥६६१॥
कण्ठिकाऽप्यथ नक्षत्रमाला तत्सङ्ख्यमौक्तिकै ।
केयूरमङ्गद बाहुभूषाऽथ वरभूषणम् ॥६६२॥
कटको वलय पारिहार्य्यावापा च कङ्कणम् ।
हस्तसूत्र प्रतिसर, ऊर्म्मिका त्वङ्गुलीयकम् ॥६६३॥
सा साक्षराङ्गुलिर्मुद्रा, कटिसूत्र तु मेखला ।
कलापो रसना सारसन काञ्ची च सप्तकी ॥६६४॥

सा शृङ्खलं[1] पुंस्कटिस्था, किङ्किणी[1] क्षुद्रघण्टिका[2] ।
नूपुरं[1] तु तुलाकोटिः[2], पादतः कटका[3]ङ्गदे[4] ॥६६५॥

मञ्जीरं[5] हंसकं[6] शिञ्जिन्य[7]ंशुकं[1] वस्त्र[2]मम्बरम्[3] ।
सिचयो[4] वसनं[5] चीरा[6]च्छादौ[7] सिक्[8] चेल[9]वाससी[10] ॥६६६॥

पटः[11] प्रोतो[12]ऽञ्चलो[1]ऽस्यान्तो, वर्त्ति[1]र्वस्ति[2]श्च तद्दशाः ।
पत्रोर्णं[1] धौतकौशेय[3]मुष्णीषो[1] मूर्धवेष्टनम् ॥६६७॥

तत् स्यादुद्गमनीयं[1] यद्धौतयोर्वस्त्रयोर्युगम् ।
त्वक्फलकृमिरोमभ्यः, सम्भवात्तच्चतुर्विधम् ॥६६८॥

क्षौम[1]कार्प्पासि[2]कौशेय[3]राङ्कवा[4]दिविभेदतः ।
क्षौमं[1] दुकूलं[2] दुगूलं[3], स्यात्कार्पासं तु बादरम्[2] ॥६६९॥

कौशेयं[1] कृमिकोशोत्थं, राङ्कवं[1] मृगरोमजम् ।
कम्बलः[1] पुनरूर्णायु[2]राविकौ[3]रभ्रै[4]लकाः[5] ॥६७०॥

नवं वासोऽनाहतं[1] स्यात्तन्त्रकं[2] निष्प्रवाणि[3] च ।
प्रच्छादनं[1] प्रावरणं[2], संव्यानं[3] चोत्तरीयकम्[4] ॥६७१॥

वैकक्षे[1] प्रावारो[2]त्तरासङ्गौ[3] बृहतिका[4]पि च ।
वराशिः स्थूलशाटः[2] स्यात्, परिधानं[1] त्वधोंऽशुकम्[2] ॥६७२॥

अन्तरीयं निवसनमुपसंव्यानमित्यपि ।
तद्ग्रन्थिरुच्चयो नीवी, वरस्त्र्यर्द्धोरुकांशुकम् ॥६७३॥

चण्डातकं चलनकश्चलनी त्वितरस्त्रिया ।
चोलं कञ्चुलिका कूर्पासकोऽङ्गिका च कञ्चुके ॥६७४॥

शाटी चोरस्यर्थे नीशारो, हिमवातापहांशुके ।
कच्छो कच्छाटिका कक्षा, परिधानापराञ्चले ॥६७५॥

कच्छापटस्तु कौपीन, समौ नक्तककर्पटौ ।
निचोलः प्रच्छदपटो, निचुलश्चोत्तरच्छदः ॥६७६॥

उत्सवेषु सुहृद्भिर्यद्बलादाकृष्य गृह्यते ।
वस्त्रमाल्यादि तत् पूर्णपात्रं पूर्णानकं च तत् ॥६७७॥

तत्स्यादाप्रपदीनं तु, व्याप्नोत्याप्रपदं हि यत् ।
चीवरं भिक्षुसङ्घाटी, जीर्णवस्त्रं पटच्चरम् ॥६७८॥

शाणी गोणी छिद्रवस्त्रे, जठार्द्धा छिन्नवाससि ।
पर्यस्तिका परिकर, पर्यङ्कश्चावसक्थिका ॥६७९॥

कुथे वर्णः परिस्तोम, प्रवेणी नवताऽऽस्तरा ।
अपटी काण्डपटः स्यात्, प्रतिसीरा जवन्यपि ॥६८०॥

तिरस्करिण्य[5]थोल्लोचो[1], वितानं[2] कदको[3]ऽपि च ।
चन्द्रोदये[4] स्थूलं[1] दूष्ये[2], केणिका[1] पटकुट्यपि[2] ॥६८१॥

गुणलयनिकायां[3] स्यात्, संस्तरस्रस्तरौ[2] समौ ।
तल्पं[1] शय्या[2] शयनीयं[3], शयनं[4] तलिमं[5] च तत् ॥६८२॥

मञ्च[1]मञ्चक[2]पर्य्यङ्क[3]पल्यङ्काः[4] खट्वया[5] समाः ।
उच्छीर्षक[1]मुपाधानं[2]बर्हो[3] पाले[1] पतद्ग्रहः[2] ॥६८३॥

प्रतिग्राहो[3] मुकुरा[1]त्मदर्शा[2]ऽऽदर्शास्तु[3] दर्पणे[4] ।
स्याद्वेत्रासन[1]मासन्दी[2], विष्टरः[1] पीठ[2]मासनम्[3] ॥६८४॥

कशिपु[1]र्भोजनाच्छादावौशीरं[1] शयनासने ।
लाक्षा[1] द्रुमामयो[2] राक्षा[3], रङ्गमाता[4] पलङ्कषा[5] ॥६८५॥

जतु[6] क्षतघ्नी[7] कृमिजा[8], यावा[1]लक्तौ[2] तु तद्रसः ।
अञ्जनं[1] कज्जलं[2] दीपः[1], प्रदीपः[2] कज्जलध्वजः[3] ॥६८६॥

स्नेहप्रियो[4] गृहमणि[5]र्दशाकर्षो[6] दशेन्धनः ।
व्यजनं[1] तालवृन्तं[2] तत्, धवित्रं[1] मृगचर्मणः ॥६८७॥

आलावर्त्तं[1] तु वस्त्रस्य, कङ्कतः[1] केशमार्जनः[2]
प्रसाधनश्चाथ[3] बालक्रीडनकं[1] गुडो[2] गिरिः[3] ॥६८८॥

गिरियको गिरिगुडे, समौ कन्दुकगेन्दुकौ ।
राजा राट् पृथिवीशक्रमध्यलोकेशभूभृतो ॥६८९॥
महीक्षित् पार्थिवो मूर्धाभिषिक्तो भू-प्रजा-नृ-प ।
मध्यमो मण्डलाधीशः, सम्राट् तु शास्ति यो नृपान् ६९०॥
य सर्वमण्डलस्येशो, राजसूय च योऽयजत् ।
चक्रवर्त्ती सार्वभौमस्ते तु द्वादश भारते ॥६९१॥
आर्षभिर्भरतस्तत्र, सगरस्तु सुमित्रभूः ।
मघवा वैजयिरथाश्वसेननृपनन्दनः ॥६९२॥
सनत्कुमारोऽथ शान्तिः, कुन्थुररो जिना अपि ।
सुभूमस्तु कार्त्तवीर्यः, पद्मः पद्मोत्तरात्मजः ॥६९३॥
हरिषेणो हरिसुतो, जयो विजयनन्दनः ।
ब्रह्मसूनुर्ब्रह्मदत्तः, सर्वेऽपीक्ष्वाकुवंशजाः ॥६९४॥
प्राजापत्यस्त्रिपृष्ठोऽथ, द्विपृष्ठो ब्रह्मसम्भवः ।
स्वयम्भू रुद्रतनयः, सोमभूः पुरुषोत्तमः ॥६९५॥
शैवः पुरुषसिंहोऽथ, महाशिरस्समुद्भवः ।
स्यात्पुरुषपुण्डरीकः, दत्तोऽग्निसिंहनन्दनः ॥६९६॥
नारायणो दाशरथिः, कृष्णस्तु वसुदेवभूः ।
वासुदेवा अमी कृष्णा, नव शुक्ला बलास्त्वमी ॥६९७॥

अचलो विजयो भद्रः, सुप्रभश्च सुदर्शनः ।
आनन्दो नन्दनः पद्मो, रामो विष्णुद्विपस्त्वमी ॥६९८॥

अश्वग्रीवस्तारकश्च, मेरको मधुरेव च ।
निशुम्भबलिप्रह्लादलङ्केशमगधेश्वराः ॥६९९॥

जिनैः सह त्रिषष्टिः स्युः, शलाकापुरुषा अमी ।
आदिराजः पृथुर्वैन्यो, मान्धाता युवनाश्वजः ॥७००॥

धुन्धुमारः कुवलाश्वो, हरिश्चन्द्रस्त्रिशङ्कुजः ।
पुरूरवा बौध ऐलः, उर्वशीरमणश्च सः ॥७०१॥

दौष्यन्तिर्भरतः सर्वदमः शकुन्तलात्मजः ।
हैहयस्तु कार्त्तवीर्यो, दोस्सहस्रभृदर्जुनः ॥७०२॥

कौशल्यानन्दनो दाशरथी रामोऽस्य तु प्रिया ।
वैदेही मैथिली सीता, जानकी धरणीसुता ॥७०३॥

रामपुत्रौ कुशलवावेकयोक्त्या कुशीलवौ ।
सौमित्रिर्लक्ष्मणो वाली, वालिरिन्द्रसुतश्च सः ॥७०४॥

आदित्यसूनुः सुग्रीवो, हनुमान् वज्रकण्टकः ।
मारुतिः केशरिसुतः, आञ्जनेयोऽर्जुनध्वजः ॥७०५॥

पौलस्त्यो[1] रावणो[2] रक्षो[3], लङ्केशो[4] दशकन्धरः[5] ।
रावणिः शक्रजिन्मेघनादो[3] मन्दोदरीसुतः ॥७०६॥

अजातशत्रुः शल्यारिर्धर्मपुत्रो[3] युधिष्ठिरः ।
कङ्कोऽजमीढो[6] भीमस्तु, मरुत्पुत्रो[1] वृकोदरः ॥७०७॥

किर्मीर-कीचक-बक-हिडिम्बानां निषूदनः ।
अर्जुनः फाल्गुनः पार्थः[6], सव्यसाची[7] धनञ्जयः ॥७०८॥

राधावेधी किरीट्यैन्द्रिर्जिष्णुः श्वेतहयो[10] नरः[11] ।
बृहन्नटो[12] गुडाकेशः[13], सुभद्रेशः[14] कपिध्वजः[15] ॥७०९॥

बीभत्सुः कर्णजित्तस्य, गाण्डीवं गाण्डिवं धनुः ।
पाञ्चाली[1] द्रौपदी[2] कृष्णा[3], सैरन्ध्री[4] नित्ययौवना[5] ॥७१०॥

वेदिजा याज्ञसेनी[7] च, कर्णश्चम्पाधिपोऽङ्गराट् ।
राधेयः सूतोऽर्कतनयः, कालपृष्ठं तु तद्धनुः ॥७११॥

श्रेणिकस्तु भम्भासारो[2], हाले स्यात् सातवाहनः ।
कुमारपालश्चौलुक्यो[2], राजर्षिः[3] परमार्हतः ॥७१२॥

मृतस्वमोक्ता धर्मात्मा, मारिव्यसनवारकः ।
राजबीजी[1] राजवंश्यो, बीज्यवंश्यौ तु वंशजे ॥७१३॥

स्वाम्यमात्यः सुहृत् कोशो, राष्ट्रदुर्गबलानि च ।
राज्याङ्गानि प्रकृतयः, पौराणां श्रेणयोऽपि च ॥७१४॥

तन्त्रं स्वराष्ट्रचिन्ता स्यादावापस्त्वरिचिन्तनम् ।
परिस्पन्दः परिकरः, परिवारः परिग्रहः ॥७१५॥

परिच्छदः परिबर्हस्तन्त्रोपकरणे अपि ।
राजशय्या महाशय्या, भद्रासनं नृपासनम् ॥७१६॥

सिंहासनं तु तद्धैमं, छत्रमातपवारणम् ।
चामरं वालव्यजनं, रोमगुच्छः प्रकीर्णकम् ॥७१७॥

स्थगी ताम्बूलकरङ्को, भृङ्गारः कनकालुका ।
भद्रकुम्भः पूर्णकुम्भः, पादपीठं पदासनम् ॥७१८॥

अमात्यः सचिवो मन्त्री, धीसखः सामवायिकः ।
नियोगी कर्म्मसचिवे, आयुक्तो व्यापृतश्च सः ॥७१९॥

द्रष्टा तु व्यवहाराणां, प्राड्विवाकोऽक्षदर्शकः ।
महामात्राः प्रधानानि, पुरोधास्तु पुरोहितः ॥७२०॥

सौवस्तिकोऽथ द्वारस्थः, क्षत्ता स्यात् द्वारपालकः ।
दौवारिकः प्रतीहारो, वेत्र्युत्सारकदण्डिनः ॥७२१॥

रक्षिवर्गोऽनीकस्थे स्यादध्यक्षाधिकृतौ समौ ।
पौरोगवे सूदाध्यक्षे, सूदस्त्वौदनिको गुणः ॥७२२॥

भक्तकारे सूपकारे, सूपारालिकवल्लवाः ।
भौरिके कनकाध्यक्षो, रूप्याध्यक्षस्तु नैष्किके ॥७२३॥

स्थानाध्यक्षः स्थानिकः स्यात्, शुल्काध्यक्षस्तु शौल्किकः ।
शुल्कस्तु घट्टादिदेय, धर्माध्यक्षस्तु धार्मिकः ॥७२४॥

धर्माधिकारिणी चाथ, हट्टाध्यक्षोऽधिकर्मिकः ।
चतुरङ्गबलाध्यक्षे, सेनानीर्दण्डनायकः ॥७२५॥

स्यायुकोऽधिकृतो ग्रामे, गोपा ग्रामेषु भूरिषु ।
स्यातामन्तःपुराध्यक्षेऽन्तर्वंशिकावरोधिकौ ॥७२६॥

शुद्धान्ते स्यादन्तःपुरमवरोधोऽवरोधनम् ।
सौविदल्लः कञ्चुकिनः, स्थापत्याः सौविदाश्च ते ॥७२७॥

षण्ढे वर्षवरः शत्रौ, प्रतिपक्षः परो रिपुः ।
शात्रवः प्रत्यवस्थाता, प्रत्यनीकोऽभियात्यरी ॥७२८॥

---

०१ महेश्वर " शुल्क घट्टादिदेये स्याज्जामातुर्बन्धकेऽपि च " बंधको विवाहाय यद् ग्राह्य धनमिति तट्टीका ।

दस्युः सपत्नोऽसहनो विपक्षो,
द्वेषी द्विषन् वैर्यहितो जिघांसुः ।
दुर्हृत् परः पन्थकपन्थिनौ द्विट्,
प्रत्यर्थ्यमित्रावभिमात्यरातौ ॥ ७२९ ॥

वैरं विरोधो विद्वेषो, वयस्यः सवयाः सुहृत् ।
स्निग्धः सहचरो मित्रं, सखा सख्यं तु सौहृदम् ॥७३०॥

सौहार्दं साप्तपदीनमैत्र्यजर्याणि सङ्गतम् ।
आनन्दनं त्वाप्रच्छनं, स्यात् समाजनमित्यपि ॥७३१॥

विषयानन्तरो राजा, शत्रुर्मित्रमतः परम् ।
उदासीनः परतरः, पार्ष्णिग्राहस्तु पृष्ठतः ॥ ७३२ ॥

अनुवृत्तिस्त्वनुरोधो, हेरिको गूढपूरुषः ।
प्रणिधिर्यथार्हवर्णोऽवसर्पो मन्त्रविच्चरः ॥ ७३३ ॥

वार्त्तायनः स्पशश्चार, आप्तप्रत्ययितौ समौ ।
सत्रिणि स्याद् गृहपतिर्दूतः सन्देशहारकः ॥ ७३४ ॥

सन्धिविग्रहयानान्यासनद्वैधाश्रया अपि ।
षड् गुणाः शक्तयस्तिस्र, प्रभुत्वोत्साहमन्त्रजाः ॥७२५॥

सामदानभेददण्डा, उपायाः साम सान्त्वनम् ।
उपजापः पुनर्भेदो, दण्डः स्यात् साहसं दमः ॥७२६॥

प्राभृतं ढौकनं लञ्चोत्कोचः कौशलिकामिषे ।
उपाचारः प्रदानं दोहारो ग्राह्यायनं अपि ॥ ७२७ ॥

मायोपेक्षेन्द्रजालानि, क्षुद्रोपाया इमे त्रयः ।
मृगयाऽक्षाः स्त्रियः पानं, वाक्पारुष्यार्थदूषणे ॥७२८॥

दण्डपारुष्यमित्येतद्धेयं व्यसनसप्तकम् ।
पौरुषं विक्रमः शौर्यं, शौण्डीर्यं च पराक्रमः ॥७२९॥

---

०१ माया कपटप्रकटनात्मिका, उपेक्षाऽवधीरणम्, इन्द्रजालं मन्त्रद्रव्यहस्तप्रयोगादिना असंभवद्वस्तुदर्शनम्, एषां द्वन्द्वः क्षुद्रा अल्पा उपायाः । ०२ अक्षाः-पाशका तैरुपलक्षितं द्यूतं ज्ञेयं, पानं मद्यादेः, वाक्पारुष्यं कर्कशवचनं, अर्थस्य दूषणं, तच्चतुर्धा-अदानं १ आदानं २ विनाशः ३ परित्यागश्च ४

यत्कोशदण्डजं तेजः, स प्रभावः प्रतापवत् ।
भिया धर्म्मार्थकामैश्च, परीक्षा या तु सोपधा ॥७४०॥

तन्मन्त्राद्यषडक्षीणं, यत्तृतीयाद्यगोचरः ।
रहस्यालोचनं मन्त्रो, रहश्छन्नमुपह्वरम् ॥७४१॥

विविक्तविजनैकान्तनिःशलाकानि केवलम् ।
गुह्यं रहस्यं न्यायस्तु, देशरूपं समञ्जसम् ॥७४२॥

कल्पाभ्रेषौ नयो न्याय्यं, तूचितं युक्तसांप्रते ।
लभ्यं प्राप्तं भजमानाभिनीतौपयिकानि च ॥७४३॥

प्रक्रिया त्वधिकारोऽथ, मर्य्यादा धारणा स्थितिः ।
संस्थाऽपराधस्तु मन्तुर्व्यलीकं विप्रियागसी ॥७४४॥

बलिः करो भागधेयो, द्विपाद्यो द्विगुणो दमः ।
वाहिनी पृतना सेना, बलं सैन्यमनीकिनी ॥७४५॥

---

०१ मंत्रः पञ्चाङ्गः यत्कौटिल्य आह—" कर्मणामारंभोपायः १ पुरुषद्रव्यसंपत् २ देशकालविभागः ३ विनिपातप्रतीकारः ४ कार्यसिद्धिश्चेति ५ पञ्चाङ्गानि "

कटकं ध्वजिनी तन्त्रं, दण्डोऽनीकं पताकिनी ।
वरूथिनी चमूश्चक्रं, स्कन्धावारोऽस्य तु स्थितिः ॥७४६॥
शिबिरं रचना तु स्यात्, व्यूहो दण्डादिको युधि ।
प्रत्यासारो व्यूहपार्ष्णिः, सैन्यपृष्ठे प्रतिग्रहः ॥७४७॥
एकेभैकरथा त्र्यश्वा, पत्तिः पञ्चपदातिका ।
सेना सेनामुखं गुल्मो, वाहिनी पृतना चमूः ॥७४८॥
अनीकिनी च पत्तेः स्यादिभाद्यैस्त्रिगुणैः क्रमात् ।
दशानीकिन्योऽक्षौहिणी, सज्जनं तूपरक्षणम् ॥७४९॥
वैजयन्ती पुनः केतुः, पताका केतनं ध्वजः ।
अस्योच्चूलावचूलौ स्यातामूर्ध्वाधोमुखकूर्चकौ ॥७५०॥
गजो वाजी रथः पत्तिः, सेनाङ्गं स्याच्चतुर्विधम् ।
युद्धार्थे चक्रवद्याने, शताङ्गः स्यन्दनो रथः ॥७५१॥

---

७४९ यदाहुः—" पत्ती १ सेणा २ सेणामुह ३ गुम्मा ४ वाहिणी चेव ५ । पियणा ६ चमू ७ अणीगिणि ८ दसणिगिदा अक्खोहिणी होइ ९ । तथा च—स्यात्सेनाऽक्षौहिणी नाम, खाब्धिषड्द्व्येकैर्गजैः २१८७० । रथै २१८७० रश्वैस्त्रिघ्नैः ६५६१०, पञ्चघ्नैश्च पदातिभिः १०९३५० ॥१॥" इति

स क्रीडार्थः पुष्परथो[1], देवार्थस्तु मरुद्रथः[2] ।

योग्यारथो[1] वैनयिको[2]ऽध्वरथः पारियानिकः[3] ॥७५२॥

कर्णीरथः[1] प्रवहणं[2], डयनं[3] रथगर्भकः[4] ।

अनस्तु[1] शकटो[2]ऽथ स्याद्गन्त्री[1] कम्बलिवाह्यकम्[2] ॥७५३॥

अथ काम्बलवास्त्राद्यास्तैस्तैः परिवृते रथे ।

स पाण्डुकम्बलीयः स्यात्, संवीतः पाण्डुकम्बलैः ॥७५४॥

स तु द्वैपो[1] वैयाघ्रश्च[2], यो वृतो द्वीपिचर्मणा ।

रथाङ्गं[1] रथपादो[2]ऽरि[3], चक्रं[4] धारा[1] पुनः प्रधिः[2] ॥७५५॥

नेमिः[3] अक्षाग्रकीले त्वण्याणी[1], नाभिस्तु पिण्डिका[2] ।

युगन्धरं[1] कूबरं[2] स्यात्, युगमीशान्तबन्धनम् ॥७५६॥

युगकीलकस्तु[1] शम्या[2], प्रासङ्गस्तु[1] युगान्तरम् ।

अनुकर्षो[1] दार्वधःस्थं, धूर्वी[1] यानमुखं[2] च धूः[3] ॥७५७॥

रथगुप्तिस्तु[1] वरूथो[2], रथाङ्गानि त्वपस्कराः[1] ।

शिबिका[1] याप्ययानेऽथ, दोला[1] प्रेङ्खोलिका[2] भवेत् ॥७५८॥

---

०१ दशगुणा अनीकिनी इत्यर्थः ।

वैनीतकं परम्परावाहनं शिबिकादिकम् ।
यान युग्य पत्र वाह्यं, वह्य वाहनधोरणे ॥७५९॥
नियन्ता प्राजिता यन्ता, सूतः सव्येष्ठसारथी ।
दक्षिणस्थप्रवेतारौ, क्षत्ता रथकुटुम्बिकः ॥७६०॥
रथारोहिणि तु रथी, रथिके रथिरो रथी ।
अश्वारोहे त्वश्ववारे, सादी च तुरगी च स ॥७६१॥
हस्त्यारोहे सादियन्तृमहामात्रनिषादिने ।
आधोरणो हस्तिपको, गजाजीवेभपालकाः ॥७६२॥
योद्धारस्तु भटो योधा, सेनारक्षास्तु सैनिका ।
सेनाया ये समवेतास्ते सैन्याः सैनिका अपि ॥७६३॥
ये सहस्रेण योद्धारस्ते साहस्राः सहस्रिणे ।
छायाकरे छत्रधारः, पताकी वैजयन्तिके ॥७६४॥
परिधिस्थे परिचरे, आमुक्ते प्रतिमुक्तवत् ।
अपिनद्धे पिनद्धेऽथ, सन्नद्धो व्यूढकङ्कटे ॥७६५॥
दंशितो वर्मितो सज्जो, सन्नाहो वर्म कङ्कटे ।
जगरे कवचं दंशस्तनुत्र माठ्युरश्छदे ॥७६६॥

निचोलकः[1] स्यात्कूर्पासो[2], वारबाणश्च[3] कञ्चुकः[4] ।
सारसनं[1] त्वधिकाङ्गं[2], हृदि धार्यं सकञ्चुकैः ॥७६७॥

शिरस्त्राणे[1] तु शीर्षण्यं[2], शिरस्कं[3] शीर्षकं[4] च तत् ।
नागोदमुदरत्राणं[2], जङ्घात्राणं[1] तु मत्कुणम् ॥७६८॥

बाहुत्राणं[1] बाहुलं[2] स्याज्जालिका[1] त्वङ्गरक्षणी[2] ।
जालप्रायायसी[3] स्यादायुधीयः[4] शस्त्रजीविनि[2] ॥७६९॥

काण्डपृष्ठायुधिकौ[3][4] च, तुल्यौ प्रासिककौन्तिकौ[1][2] ।
पारश्वधिकस्तु पारश्वधः परश्वधायुधः ॥७७०॥

स्युर्नैस्त्रिंशिकशाक्तीकयाष्टीकास्तत्तदायुधाः ।
तूणी[1] धनुर्भृत् धानुष्कः[3], स्यात्काण्डीरस्तु काण्डवान्[2] ॥

कृतहस्तः[1] कृतपुङ्खः[2], सुप्रयुक्तशरो हि यः ।
शीघ्रवेधी[1] लघुहस्तोऽपराद्धेषुस्तु लक्ष्यतः ॥७७२॥

च्युतेषुर्दूरवेधी[1] तु, दूरापात्यायुधं[1] पुनः ।
हेतिः[1] प्रहरणं[2] शस्त्रमस्त्रं[4] तच्च चतुर्विधम् ॥७७३॥

मुक्तं द्विधा पाणियन्त्रमुक्तं शक्तिशरादिकम् ।
अमुक्तं शक्तिकादि स्याद्यष्ट्याद्यं तु द्वयात्मकम् ॥७७४॥
धनुश्चापोऽस्त्रमिष्वासः, कोदण्डं धन्व कार्मुकम्
द्रुणाऽऽसौ लस्तकोऽस्यान्तरग्रं त्वर्त्तिरटन्यपि ॥७७५॥
मौर्वी जीवा गुणो गव्या, शिञ्जा बाणासनं द्रुणा ।
सिञ्जिनी ज्या च गोधा तु, तलं ज्याघातवारणम् ॥७७६॥
स्थानान्यालीढवैशाखप्रत्यालीढानि मण्डलम् ।
समपादं च वेध्यं तु, लक्ष्यं लक्षं शरव्यकम् ॥ ७७७ ॥

बाणे पृषत्कविशिखौ खगगार्द्धपक्षौ,
काण्डाशुगप्रदरसायकपत्रवाहाः ।
पत्री जिह्मगशिलीमुखकङ्कपत्र
रोपाः कलम्बशरमार्गणचित्रपुङ्खाः ॥७७८॥

प्रक्ष्वेडनः सर्वलौहो, नाराच एषणश्च सः ।
निरस्तः प्रहिते बाणे, विपाके दिग्धलिप्तकौ ॥७७९॥
बाणमुक्तिर्व्यवच्छेदो, दीप्तिर्वेगस्य तीव्रता ।
धुरप्रतद्वलार्द्धेन्दुतीरीमुख्यास्तु तद्भिदः ॥७८०॥

पक्षो वाजः पत्रणा तन्न्यासः पुङ्खस्तु कर्त्तरी ।
तूणो निषङ्गस्तूणीर, उपासङ्गः शराश्रयः ॥७८१॥

शरधिः कलापोऽप्यथ चन्द्रहासः,
करवालनिस्त्रिंशकृपाणखड्गाः ।
तरवारिकौक्षेयकमण्डलाग्रा,
असिरिष्टिरिष्टी त्सरुरस्य मुष्टिः ॥७८२॥

प्रत्याकारः परीवारः, कोशः खड्गपिधानकम् ।
अड्डनं फलकं चर्म, खेटकावरणस्फुराः ॥७८३॥

अस्य मुष्टिस्तु संग्राहः, क्षुरी छुरी कृपाणिका ।
शस्त्र्यसिधेनुपुत्र्यौ च, पत्रपालस्तु साऽऽयता ॥७८४॥

दण्डो यष्टिश्च लगुडः, स्यादीली करपालिका ।
भिन्दिपालः सृगः कुन्तः, प्रासोऽथ द्रुघणो घनः ॥७८५॥

मुद्गरः स्यात्कुठारस्तु, परशुः पर्शुपर्श्वधौ ।
परश्वधः स्वधितिश्च, परिघः परिघातनः ॥७८६॥

सर्वला तोमरः शल्यं, शङ्कुः शूले त्रिशीर्षकम् ।
शक्तिपट्टिशदुस्फोटचक्राद्याः शस्त्रजातयः ॥७८७॥

खुरली तु श्रमो योग्योऽभ्यासस्तद्भूः खलूरिका ।
सर्वाभिसारः सर्वौघः, सर्वसन्नहनं समाः ॥७८८॥

लोहाभिसारो दशम्यां, विधिर्नीराजनात्परः ।
प्रस्थानं गमनं व्रज्याऽभिनिर्याणं प्रयाणकम् ॥७८९॥

यात्राऽभिषेणनं तु यत् , सेनयाऽभिगमो रिपौ ।
स्यादु[illegible]मासारः , प्रचक्रं चलितं बलम् ॥७९०॥

प्रसारस्तु प्रसरणं, तृणकाष्ठादिहेतवे ।
अभिक्रमो रणे यानमभीतस्य रिपून् प्रति ॥७९१॥

अभ्यमित्र्योऽभ्यमित्रीयोऽप्यभ्यमित्रीणोऽभ्यरिं व्रजन् ।
स्यादुरस्वानुरसिल, ऊर्जस्वलोर्जस्वी समौ ॥७९२॥

सांयुगीनो रणे साधुर्जेता जिष्णुश्च जित्वरः ।
जय्यो यः शक्यते जेतुं, जेयो जेतव्यमात्रके ॥७९३॥

वैतालिका बोधकरा, अर्थिकाः सौखसुप्तिकाः ।
घाण्टिकाश्चाक्रिकाः सूतो, बन्दी मङ्गलपाठकः ॥७९४॥
मागधो मगधः संशप्तका युद्धानिवर्त्तिनः ।
नग्नः स्तुतिव्रतस्तस्य, ग्रन्थो भोगावली भवेत् ॥७९५॥
प्राणः स्थाम तरः पराक्रमबलद्युम्नानि शौर्यौजसी,
शुष्मं शुष्मं च शक्तिरूर्ज्जसहसी युद्धं तु सङ्ख्यं कलिः ।
सङ्ग्रामाहवसम्प्रहारसमराजन्यं युदायोधनं
संस्फोटः कलहो मृधं प्रहरणं संयद्रणो विग्रहः ॥७९६॥

द्वन्द्वं समाघातसमाह्वयानि,
सम्पातसंमर्दसमित्प्रघाताः ।
आस्कन्दनाऽऽजिप्रधनान्यनीक-
मभ्यागमश्च प्रविदारणं च ॥७९७॥

समुदायः समुदयो, राटिः समितिसङ्गरौ ।
अभ्यामर्दः सम्परायः, समीकं साम्परायिकम् ॥७९८॥
आक्रन्दः संयुगं चाथ, नियुद्धं तद्भुजोद्भवम् ।
पटहाडम्बरौ तुल्यौ, तुमुलं रणसङ्कुलम् ॥७९९॥

नासीरं त्वग्रयानं स्यादवमर्दस्तु पीडनम् ।
प्रपातस्त्वभ्यवस्कन्दो, धाट्यभ्यामादनं च सः ॥८००॥
तद्रात्रौ सौप्तिकं वीराशंसनं त्वाजिभीष्मभूः ।
नियुद्धभूरक्षवाटो, मोहो मूर्च्छा च कश्मलम् ॥८०१॥
वृत्ते भाविनि वा युद्धे, पानं स्याद्वीरपाणकम् ।
पलायनमपयानं, सन्द्रावोद्दावविद्रवाः ॥८०२॥
अपक्रमः समुत्प्रेम्यो, द्रावोऽथ विजयो जयः ।
पराजयो रणे भङ्गो, डमरं डिम्बविप्लवौ ॥८०३॥
वैरनिर्यातनं वैरशुद्धिर्वैरप्रतिक्रिया ।
बलात्कारस्तु प्रसभं, हठोऽथ स्खलितं छलम् ॥८०४॥

---

०१ " छल न स्खलिते व्याजे " इति महेश्वर । स्खलित परस्य वदत स्वाभिमतार्थान्तरविकल्पोपपादनेन वचनविघात । यथा कूपो नवोदक इति पक्षदर्शनम् । वादिना कूपो नवोदक इति कथाया नवीनार्थवाचकतया नवशब्दप्रयोगे कृते छलवादी नवसङ्ख्यामारोप्य दूषयति–कुत एक एव कूपो नवसङ्ख्योदक इति । मतिभ्रमादिकं वा, यच्चाणक्य –" किं करोति नर प्राज्ञ, शूरो वाऽथ सुपण्डित ? । दैवो यस्य च्छलान्वेषी, करोति विफला क्रिया. ॥ १ ॥ "

परा–पर्य–भितो भूतो, जितो भग्नः पराजितः ।
पलायितस्तु नष्टः स्याद्, गृहीतदिक् तिरोहितः ॥८०५॥

जिताहवो जितकाशी, प्रस्कन्नपतितौ समौ ।
चारः कारा गुप्तौ स्त्र्यां, ग्रहकः प्रोपतो ग्रहः ॥८०६॥

चातुर्वर्ण्यं द्विजक्षत्रवैश्यशूद्रा नृणां भिदः ।
ब्रह्मचारी गृही वानप्रस्थो भिक्षुरिति क्रमात् ॥८०७॥

चत्वार आश्रमास्तत्र, वर्णी स्याद्ब्रह्मचारिणि ।
ज्येष्ठाश्रमी गृहमेधी, गृहस्थः स्नातको गृही ॥८०८॥

वैखानसो वानप्रस्थो, भिक्षुः सान्यासिको यतिः ।
कर्म्मन्दी रक्तवसनः, परिव्राजकतापसौ ॥८०९॥

पाराशरी पारिकाङ्क्षी, मस्करी पारिरक्षकः ।
स्थाण्डिलः स्थण्डिलशायी, यः शेते स्थण्डिले व्रतात् ॥

तपःक्लेशसहो दान्तः, शान्तः श्रान्तो जितेन्द्रियः ।
अवदानं कर्म्म शुद्धं, ब्राह्मणस्तु त्रयीमुखः ॥८११॥

भूदेवो वाडवो विप्रो, द्व्यग्राभ्यां जाति-जन्म-भूः ।
वर्णज्येष्ठः सूत्रकण्ठः, षट्कर्मा मुखसम्भवः ॥८१२॥

वेदगर्भः शमीगर्भः, सावित्रो मैत्र एतशः ।
बटुः पुनर्माणवको, भिक्षा स्याद् ग्रासमात्रकम् ॥८१३॥

उपनायस्तूपनयो, बटूकरणमानयः ।
अग्नीन्धनं त्वग्निकार्यमाग्नीध्रा चाग्निकारिका ॥८१४॥

पालाशो दण्ड आषाढो, व्रते राम्भस्तु वैणवः ।
बैल्वः सारस्वतो रौच्यः, पैलवस्त्वौपरोधिकः ॥८१५॥

आश्वत्थस्तु मितेनमिरौदुम्बरे उलूखलः ।
जटी सटी वृषी पीठं, कुण्डिका तु कमण्डलुः ॥८१६॥

श्रोत्रियश्छान्दसो यष्टा, स्यादेष्टी स्यान्मखे मनी ।
याज्ञिको यजमानश्च, सोमयाजी तु दीक्षितः ॥८१७॥

इज्याशीलो यायजूको, यज्वा स्यात्सुत्वाभिषवः ।
सोमपः सोमपीथी स्यात्, स्थपतिर्गीष्पतीष्टिकृत् ॥८१८॥

---

०१ " ब्राह्मणानां भिक्षा स्यात् ग्रासमात्रमुदाहृतम् । अथ [illegible] ॥ १० "

सर्ववेदास्तु सर्वस्वदक्षिणं यज्ञमिष्टवान् ।
यजुर्विदध्वर्युर्ऋग्विद्धोतोद्गाता तु सामवित् ॥८१९॥

यज्ञो यागः सवः सत्रं, स्तोमो मन्युर्मखः क्रतुः ।
संस्तरः सप्ततन्तुश्च, वितानं बर्हिरध्वरः ॥८२०॥

अध्ययनं ब्रह्मयज्ञः, स्याद्देवयज्ञ आहुतिः ।
होमो होत्रं वषट्कारः, पितृयज्ञस्तु तर्पणम् ॥८२१॥

तच्छ्राद्धः पिण्डदानं च, नृयज्ञोऽतिथिपूजनम् ।
भूतयज्ञो बलिः पञ्च, महायज्ञा भवन्त्यमी ॥८२२॥

पौर्णमासश्च दर्शश्च, यज्ञौ पक्षान्तयोः पृथक् ।
सौमिकी दीक्षणीयेष्टिर्दीक्षा तु व्रतसंग्रहः ॥८२३॥

वृत्तिः सुगहना कुम्बा, वेदी भूमिः परिष्कृता ।
स्थण्डिलं चत्वरं चान्या, यूपः स्याद्यज्ञकीलकः ॥८२४॥

चषालो यूपकटको, यूपकर्णौ घृतावनौ ।
यूपाग्रभागे स्यात्तर्मोऽरणिर्निर्मन्थदारुणि ॥८२५॥

स्युर्दक्षिणाहवनीयगार्हपत्यास्त्रयोऽग्नयः ।
इदमग्नित्रयं त्रेता, प्रणीतः संस्कृतोऽनलः ॥८२६॥

ऋक् सामिधेनी धाय्या च, समिदाधीयते यया ।
समिदिन्धनमेधैधस्तर्पणैधांसि बर्हिस्तु ॥८२७॥

स्याद् भूतिर्भसितं रक्षा, स्रौवं पात्रं स्रुवादिकम् ।
स्रुवः स्रुगध्वरा सोपभृज्जुहूः पुनरुत्तरा ॥८२८॥

ध्रुवा तु सर्वसंज्ञार्था, यस्यामाज्यं निधीयते ।
योऽग्निमन्थ्य निहन्त्येनं, स स्यात्पशुरुपाकृतः ॥८२९॥

परम्पराकं शमनं (शसनं), प्रोक्षणं च मखे वधः ।
हिंसार्थं कर्माभिचारः, स्याद्यज्ञार्हं तु यज्ञियम् ॥८३०॥

हविः सान्नाय्यमामिक्षा, शृतोष्णक्षीरगा दधि ।
क्षीरशरः पयस्या च, तन्मस्तुनि तु वाजिनम् ॥८३१॥

हव्यं सुरेभ्यो दातव्यं, पितृभ्यः कव्यमोदनम् ।
आज्ये तु दधिसंयुक्ते, पृषदाज्यं पृषातकः ॥८३२॥

दध्ना तु मधुसंयुक्तं, मधुपर्कं महोदयः ।
हवित्री तु होमकुण्डं, हव्यपाकः पुनश्चरुः ॥८३३॥

अमृतं यज्ञशेषे स्याद्, विघसो भुक्तशेषके ।
यज्ञान्तोऽवभृथः पूर्त्तं, वाप्यादीष्टं मखक्रिया ॥८३४॥

इष्टापूर्तं तदुभयं, बर्हिर्मुष्टिस्तु विष्टरः ।
अग्निहोत्र्यग्निचिच्चाहिताग्निरथाग्निरक्षणम् ॥८३५॥
अग्न्याधानमग्निहोत्रं, दर्वी तु घृतलेखनी ।
होमाग्निस्तु महाज्वालो, महावीरः प्रवर्ग्यवत् ॥८३६॥
होमधूमस्तु निगणो, होमभस्म तु वैष्टुतम् ।
उपस्पर्शस्त्वाचमनं, घारसेकौ तु सेचने ॥८३७॥
ब्रह्मासनं ध्यानयोगासनेऽथ ब्रह्मवर्चसम् ।
वृत्ताध्ययनर्द्धिः पाठे, स्याद् ब्रह्माञ्जलिरञ्जलिः ॥८३८॥
पाठे तु मुखनिष्क्रान्ता, विप्रुषो ब्रह्मबिन्दवः ।
साकल्यवचनं पारायणं कल्पे विधिक्रमौ ॥८३९॥
मूलेऽङ्गुष्ठस्य स्याद्ब्राह्मं, तीर्थं कायं कनिष्ठयोः ।
पित्र्यं तर्जन्यङ्गुष्ठान्तर्दैवं त्वङ्गुलीमुखे ॥८४०॥
ब्रह्मत्वं तु ब्रह्मभूयं, ब्रह्मसायुज्यमित्यपि ।
देवभूयादिकं तद्वदथोपाकरणं श्रुतेः ॥८४१॥
संस्कारपूर्वं ग्रहणं, स्यात्स्वाध्यायः पुनर्जपः ।
औपवस्त्रं तूपवासः, कृच्छ्रं सान्तपनादिकम् ॥८४२॥

प्रायं सन्न्यास्यनशने, नियमः पुण्यकं व्रतम् ।
चरित्रं चरिताचारौ, चारित्रचरणे अपि ॥८४३॥
वृत्तं शीलं च मन्त्रोऽत्वसि जप्येऽघमर्षणम् ।
समास्तु पादग्रहणाभिवादनोपसङ्ग्रहाः ॥८४४॥
उपवीतं यज्ञसूत्रं, प्रोद्धृते दक्षिणे करे ।
प्राचीनावीतमन्यस्मिन्, निवीतं कण्ठलम्बितम् ॥८४५॥
प्राचेतसस्तु वाल्मीकिर्वल्मीकैकुशिनौ कविः ।
मत्रावरुणिवाल्मीकौ, वेदव्यासस्तु माठरः ॥८४६॥
द्वैपायनः पाराशर्यः, कानीनो बादरायणः ।
व्यासोऽस्याम्बा सत्यवती, वासवी गन्धकालिका ॥८४७॥
योजनगन्धा दाशेयी, शालङ्कायनजा च सा ।
जामदग्न्यस्तु रामः स्याद्, भार्गवो रेणुकासुतः ॥८४८॥
नारदस्तु देवब्रह्मा, पिशुनः कलिकारकः ।
वशिष्ठोऽरुन्धतीजानिरक्षमाला त्वरुन्धती ॥८४९॥
त्रिशङ्कुयाजी गाधेयो, विश्वामित्रश्च कौशिकः ।
कुशारणिस्तु दुर्वासाः, शतानन्दस्तु गौतमः ॥८५०॥

याज्ञवल्क्यो ब्रह्मरात्रिर्योगेशोऽप्यथ पाणिनौ ।
सालातुरीयदाक्षेयौ, गोनर्दीये पतञ्जलिः ॥८९१॥
कात्यायनो वररुचिर्मेधाजिच्च पुनर्वसुः ।
अथ व्याडिर्विन्ध्यवासी, नन्दिनीतनयश्च सः ॥८९२॥
स्फोटायनस्तु कक्षीवान्, पालकाप्ये करेणुभूः ।
वात्स्यायने मल्लनागः, कौटिल्यश्चणकात्मजः ॥८९३॥
द्रामिलः पक्षिलस्वामी, विष्णुगुप्तोऽङ्गुलश्च सः ।
क्षतव्रतोऽवकीर्णी स्याद्, व्रात्यः संस्कारवर्जितः ॥८९४॥
शिश्विदानः कृष्णकर्मा, ब्रह्मबन्धुर्द्विजोऽधमः ।
नष्टाग्निर्वीरहा जातिमात्रजीवी द्विजब्रुवः ॥८९५॥
धर्मध्वजी लिङ्गवृत्तिर्वेदहीनो निराकृतिः ।
वार्त्ताशी भोजनार्थं यो, गोत्रादि वदति स्वकम् ॥८९६॥
उच्छिष्टभोजनो देवनैवेद्यबलिभोजनः ।
अजपस्त्वसदध्येता, शाखारण्डोऽन्यशाखकः ॥८९७॥
शस्त्राजीवः काण्डस्पृष्टो, गुरुहा नरकीलकः ।
मलो देवादिपूजायामश्राद्धोऽथ मलिम्लुचः ॥८९८॥

पञ्चयज्ञपरिभ्रष्टो, निःपङ्क्तिरुचिः खरुः ।
सुप्ते यस्मिन्नुदेत्यर्कोऽस्तमेति च क्रमेण तौ ॥८५९॥
अभ्युदिताभिनिर्मुक्तौ, वीरोज्झो न जुहोति यः ।
अग्निहोत्रच्छलाद् याच्ञापरो वीरोपजीविकः ॥८६०॥
वीरविद्रावको जुह्वद्धनैः शूद्रसमाहृतैः ।
स्याद्वादवाद्यार्हतः स्याच्छून्यवादी तु सौगतः ॥८६१॥
नैयायिकस्त्वाक्षपादो, यौगः साङ्ख्यस्तु कापिलः ।
वैशेषिकः स्यादौलूक्यो, बार्हस्पत्यस्तु नास्तिकः ॥८६२॥
चार्वाको लौकायतिकश्चैते षडपि तार्किका ।
क्षत्र तु क्षत्रियो राजा, राजन्यो बाहुसम्भवः ॥८६३॥
अर्यो भूमिस्पृशो वैश्यो, ऊरव्यो ऊरुजो विशः ।
वाणिज्य पाशुपाल्य च, कर्षण चेति वृत्तय ॥८६४॥
आजीवो जीवन वार्त्ता, जीविका वृत्तिवेतन ।
उञ्छो धान्यकणादान, कणिशाद्यर्जनं शिलम् ॥८६५॥
ऋत तदुद्वयममृत कृषिर्मृत तु याचितम् ।
अयाचित स्यादमृत, सत्यावृत्ति श्वजीविका ॥८६६॥

सत्यानृतं तु वाणिज्यं, वणिज्या वाणिजो वणिक् ।
क्रयविक्रयिकः पण्याजीवोऽऽपणिको नैगमाः ॥८६७॥

वैदेहः सार्थवाहश्च, क्रायकः क्रयिकः क्रयी ।
क्रेयद तु विपूर्वास्ते, मूल्यं वस्नोर्घोवक्रयाः ॥८६८॥

मूलद्रव्यं परिपणो, नीवी लाभोऽधिकं फलम् ।
परिदानं विनिमयो, नैमेयः परिवर्त्तनम् ॥८६९॥

व्यतिहारः परावर्त्तो, वैमेयो निमयोऽपि च ।
निक्षेपोपनिधी न्यासः, प्रतिदानं तदर्पणम् ॥८७०॥

क्रेतव्यमात्रकं क्रेयं, क्रय्यं न्यस्तं क्रयाय यत् ।
पणितव्यं तु विक्रेयं, पण्यं सत्यापनं पुनः ॥८७१॥

सत्यङ्कारः सत्याकृतिस्तुल्यौ विपणविक्रयौ ।
गण्यं गणेयं सङ्ख्येयं, सङ्ख्या त्वेकादिका भवेत् ॥८७२॥

यथोत्तरं दशगुणं, भवेदेको दशामुतः ।
शतं सहस्रमयुतं, लक्षप्रयुतकोटयः ॥८७३॥

अर्बुदमब्जं[10] खर्वं[11] च, निखर्वं[12] च महाम्बुजम्[13] ।
शङ्कु[14]र्वार्धि[15]रन्त्यं[16] मध्यं[17], परार्धं[18] चेति नामतः ॥८७४॥
अस्फूंच द्वीपवार्ध्यादि, पुद्गलास्त्वाद्यनन्तरम् ।
सांयात्रिकः पोतवणिग्, यानपात्रं वहित्रकम् ॥८७५॥
बोहित्थं वहनं पोतः, पोतवाहो नियामकः ।
निर्यामः कर्णधारस्तु, नाविको नौस्तु मङ्गिनी ॥८७६॥
तरीतरण्यौ बेडोऽप, द्रोणी काष्ठाम्बुवाहिनी ।
नौकादण्डः क्षेपणी स्यात्, गुणवृक्षस्तु कूपकः ॥८७७॥
पोलिन्दास्त्वन्तरादण्डाः, स्यान्मङ्गो मङ्गिनीशिरः ।
अभ्रिस्तु काष्ठकुद्दालः, सेकपात्रं तु सेचनम् ॥८७८॥
केनिपातः कोटिपात्रमरित्रेऽथोडुपः प्लवः ।
कोलो भेलस्तरण्डश्च, स्यात्तीर्थमवतारः ॥८७९॥
गुण्यामीयो द्वैगुणिको, वार्धुषिकः कुसीदिकः ।
वार्धुष्यं कुसीदार्थप्रयोगो वृद्धिजीवने ॥८८०॥
वृद्धि कलान्तरंमृणं, उद्धारः पर्युदञ्चनम् ।
याच्ञयाऽऽप्तं याचितकं, परिवृत्त्यापमित्यकम् ॥८८१॥

अधमर्णो ग्राहकः स्यादुत्तमर्णस्तु दायकः ।
प्रतिभूर्लग्नकः साक्षी, स्थेयः आधिस्तु बन्धकः ॥८८२॥

तुलाद्यैः पौतवं मानं, द्रुवेयं कुडवादिभिः ।
पाय्यं हस्तादिभिस्तत्र, स्याद् गुञ्जाः पञ्च माषकः ॥८८३॥

ते तु षोडश कर्षोऽक्षः, पलं कर्षचतुष्टयम् ।
बिस्तः सुवर्णो हेम्नोऽक्षे, कुरुबिस्तस्तु तत्पले ॥८८४॥
तुला पलशतं तासां, विंशत्या भार आचितः ।
शाकटः शाकटीनश्च, शलाटस्ते दशाचितः ॥८८५॥

चतुर्भिः कुडवैः प्रस्थः, प्रस्थैश्चतुर्भिराढकः ।
चतुर्भिराढकैर्द्रोणः, खारी षोडशभिश्च तैः ॥८८६॥
चतुर्विंशत्याऽङ्गुलानां, हस्तो दण्डश्चतुष्करः ।
तत्सहस्रौ तु गव्यूतं, क्रोशस्तौ द्वौ तु गोरुतम् ॥८८७॥
गव्या गव्यूतगव्यूती, चतुष्क्रोशं तु योजनम् ।
पाशुपाल्यं जीववृत्तिर्गोमान् गोमी गवीश्वरः ॥८८८॥
गोपाले गोधुगाभीरगोपगोसङ्ख्यवल्लवाः ।
गोविन्दोऽधिकृतो गोषु, जाबालस्त्वजजीविकः ॥८८९॥

कुटुम्बी कर्षकः क्षेत्री, हली कृषिककार्षकौ ।
कृषीवलोऽपि जित्या तु, हलिः सीरस्तु लाङ्गलम् ॥८९०॥

गोदारणं हलमीषा, सीते तद्दण्डपद्धती ।
निरीषे कुटकं फाले, कृषके कुशिकं फलम् ॥८९१॥

दात्रं लवित्रं तन्मुष्टौ, वण्टो मत्यं समीकृतौ ।
गोदारणं तु कुद्दालः, खनित्रं त्ववदारणम् ॥८९२॥

प्रतोदस्तु प्रवयणं, प्राजनं तोत्रतोदने ।
योत्रं तु योक्त्रमाबन्धः, कोटिशो लोष्टभेदनः ॥८९३॥

मेधिर्मेथिः खलेवाली, खले गोबन्धदारु यत् ।
शूद्रोऽन्त्यवर्णो वृषलः, पद्यः पज्जो जघन्यजः ॥८९४॥

ते तु मूर्द्धावसिक्ताद्याः सङ्कीर्णमिश्रजातयः ।
क्षत्रियाया द्विजान्मूर्धावसिक्तो विट्स्त्रियां पुनः ॥८९५॥

अम्बष्ठोऽथ पारशवनिषादौ शूद्रयोषिति ।
क्षत्रान्माहिष्यो वैश्यायामुग्रस्तु वृषलस्त्रियाम् ॥८९६॥

वैश्यात्तु करणः शूद्रात्त्वायोगवो विशः स्त्रियाम् ।
क्षत्त्रियायां पुनः क्षत्ता, चण्डालो ब्राह्मणस्त्रियाम् ॥८९७॥

वैश्यात्तु मागधः क्षत्र्यां, वैदेहको द्विजस्त्रियाम् ।
सूतस्तु क्षत्त्रियाज्जात, इति द्वादश तद्भिदः ॥८९८॥

माहिष्येण तु जातः स्यात्, करण्यां रथकारकः ।
कारुस्तु कारी प्रकृतिः, शिल्पी श्रेणिस्तु तद्गणः ॥८९९॥

शिल्पं कला विज्ञानं च, मालाकारस्तु मालिकः ।
पुष्पाजीवः पुष्पलावी, पुष्पाणामवचायिनी ॥९००॥

कल्यपालः सुराजीवो, शौण्डिको मण्डहारकः ।
वारिवासः पानवणिक्, ध्वजो ध्वज्यासुतीवलः ॥९०१॥

मद्यं मदिष्टा मदिरा परिस्रुता
कश्यं परिस्रुन्मधु कापिशायनम् ।
गन्धोत्तमा कल्यमिरा परिप्लुता
कादम्बरी स्वादुरसा हलिप्रिया ॥९०२॥

शुण्डा हाला हारहूरं, प्रसन्ना वारुणी सुरा ।
माध्वीकं मदना देवसृष्टा कापिशमब्धिजा ॥९०३॥
मध्वासवे माधवको, मैरेये शीधुरासवः ।
जगलो मेदको मद्यपङ्के किण्वन्तु नग्नहूः ॥९०४॥
नग्नहूर्मद्यबीजं च, मद्यसन्धानमासुतिः ।
आसवोऽभिषवो मद्यमण्डकारोत्तमौ समौ ॥९०५॥
गल्वर्कस्तु चषकः स्यात्सरकश्चानुतर्षणम् ।
शुण्डा पानमदस्थानं, मधुवारा मधुक्रमाः ॥९०६॥
सपीतिः सहपानं स्यादापानं पानगोष्ठिका ।
उपदंशस्त्ववदंशश्चक्षणं मद्यपाशनम् ॥९०७॥
नाडिन्धमः स्वर्णकारः, कलादो मुष्टिकश्च सः ।
तैजसावर्त्तनी मूषा, भस्त्रा चर्मप्रसेविका ॥९०८॥
आस्फोटनी वेधनिका, शाणस्तु निकषः कषः ।
सन्दंशः स्यात्कङ्कमुखो, भ्रमः कुन्दं च यन्त्रकम् ॥९०९॥
वैकटिको मणिकारः, शौल्विकस्ताम्रकुट्टकः ।
शाङ्खिकः स्यात्काम्बविकस्तुन्नवायस्तु सौचिकः ॥९१०॥

कृपाणी कर्त्तरी कल्पन्यपि सूची तु सेवनी ।
सूचिसूत्रं पिप्पलकं, तर्कुः कर्त्तनसाधनम् ॥९११॥
पिञ्जनं विहननं च, तूलस्फोटनकार्मुकम् ।
सेवनं सीवनं स्यूतिस्तुल्यौ स्यूतप्रसेवकौ ॥९१२॥
तन्तुवायः कुविन्दः स्यात्, त्रसरः सूत्रवेष्टनम् ।
वाणिर्व्यूतिर्वानदण्डो, वेमा सूत्राणि तन्तवः ॥९१३॥
निर्णेजकस्तु रजकः, पादुकाकृत्तु चर्मकृत् ।
उपानत् पादुका पादूः, पन्नद्धा पादरक्षणम् ॥९१४॥
प्राणाहिताऽनुपदीना, त्वाबद्धाऽनुपदं हि या ।
नद्धी वर्ध्री वरत्रा स्यादारा चर्मप्रभेदिका ॥९१५॥
कुलालः स्यात्कुम्भकारो, दण्डभृच्चक्रजीवकः ।
शाणाजीवः शस्त्रमार्जो, भ्रमासक्तोऽसिधावकः ॥९१६॥
धूसरश्चाक्रिकस्तैली, स्यात्पिण्याकखलौ समौ ।
रथकृत् स्थपतिस्त्वष्टा, काष्ठतट् तक्षवर्द्धकी ॥९१७॥
ग्रामायत्तो ग्रामतक्षः, कौटतक्षोऽनधीनकः ।
वृक्षभित्तक्षणी वासी, क्रकचं करपत्रकम् ॥९१८॥

स उद्घनो यत्र काष्ठं काष्ठं निक्षिप्य तक्ष्यते ।
वृक्षादनो वृक्षभेदी, टङ्कः पाषाणदारकः ॥९१९॥
व्योकारः कर्मारो लोहकारः कूटं त्वयोघनः ।
व्रश्चनः पत्रपरशुरीषीका तूलिकैषिका ॥९२०॥
भक्ष्यकारः कान्दविकः, कन्दुस्वेदनिके समे ।
रङ्गाजीवस्तौलिकिकश्चित्रकृच्चाथ तूलिका ॥९२१॥
कूर्चिका चित्रमालेख्यं, पलगण्डस्तु लेप्यकृत् ।
पुस्तं लेप्यादिकर्म स्यान्नापितश्चण्डिलः क्षुरी ॥९२२॥
क्षुरमर्दी दिवाकीर्तिर्मुण्डकोऽन्तावसाय्यपि ।
मुण्डनं भद्राकरणं, वपनं परिवापणम् ॥९२३॥
क्षौरं नाराची स्वेपिण्यौ, देवाजीवस्तु देवलः ।
मार्दङ्गिको मौरजिको, वीणावादस्तु वैणिकः ॥९२४॥
वेणुध्मः स्याद्वैणविकः, पाणिघः पाणिवादकः ।
स्यात्प्रातिहारिको मायाकारो माया तु शाम्बरी ॥९२५॥
इन्द्रजालं तु कुहकं, जालं कुसृतिरित्यपि ।
कौतूहलं तु कुतुकं, कौतुकं च कुतूहलम् ॥९२६॥

व्याधो मृगवधाजीवी, लुब्धको मृगयुश्च सः ।
चापर्द्धिर्मृगयाऽऽखेटो, मृगव्याऽऽच्छोदने अपि ॥९२७॥

जालिकस्तु वागुरिको, वागुरा मृगजालिका ।
शुम्बं वराटको रज्जुः, शुल्वं तन्त्री वटी गुणः ॥९२८॥

धीवरो दाशकैवर्त्तौ, बडिशं मत्स्यवेधनम् ।
आनायस्तु मत्स्यजालं, कुवेणी मत्स्यबन्धनी ॥९२९॥

जीवान्तकः शाकुनिको, वैतंसिकस्तु सौनिकः ।
मांसिकः कौटिकश्चाथ, सूना स्थानं वधस्य यत् ॥९३०॥

स्याद्बन्धनोपकरणं, वीतंसो मृगपक्षिणाम् ।
पाशस्तु बन्धनग्रन्थिरवपातावटौ समौ ॥९३१॥

उन्माथः कूटयन्त्रं स्याद्विवर्णस्तु पृथग्जनः ।
इतरः प्राकृतो नीचः, पामरो बर्बरश्च सः ॥९३२॥

चण्डालोऽन्तावसाय्यन्तेवासिश्वपचबुक्कसाः ।
निषादप्लवमातङ्गदिवाकीर्त्तिजनङ्गमाः ॥९३३॥

पुलिन्दो नाहलो निष्ठ्यो, शबरो वरुटो भटः ।
मालो भिल्लः किराताश्च, सर्वेऽपि म्लेच्छजातयः ॥९३४॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधान-
चिन्तामणौ नाममालायां मर्त्यकाण्डस्तृतीयः
समाप्तः ॥ ३ ॥

तिर्यक्काण्डः ।

भूर्भूमिः पृथिवी पृथ्वी, वसुधोर्वी वसुन्धरा ।
धात्री धरित्री धरणी, विश्वा विश्वम्भरा धरा ॥९३५॥
क्षितिः क्षोणी क्षमाऽनन्ता, ज्या कुर्वसुमती मही ।
गौर्गोत्रा भूतधात्री क्ष्मा, गन्धमाताऽचलाऽवनिः ॥९३६॥
सर्वंसहा रत्नगर्भा, जगती मेदिनी रसा ।
काश्यपी पर्वताधारा, स्थिरेला रत्न-बीज-सूः ॥९३७॥
विपुला सागराच्चाग्रे, स्युर्नेमीमेखलाम्बराः ।
द्यावापृथिव्यौ तु द्यावाभूमी द्यावाक्षमे अपि ॥९३८॥

दिवस्पृथिव्यौ तु रोदस्यौ रोदसी रोदसा च ते ॥
उर्वरा सर्वसस्या भूरिरिणं पुनरूषरम् ॥९३९॥
स्थलं स्थली मरुर्धन्वा, क्षेत्राद्यमप्रहतं खिलम् ।
मृन्मृत्तिका सा क्षारोषा, मृत्सा मृत्स्ना च सा शुभा ९४०
रुमा लवणखानिः स्यात्, सामुद्रं लवणं हि यत् ।
तदक्षीवं वशिरश्च, सैन्धवं तु नदीभवम् ॥९४१॥
माणिमन्थं शीतशिवं, रौमकं तु रुमाभवम् ।
वसुकं वस्तुकं तच्च, विडपाक्यं तु कृत्रिमं ॥९४२॥
सौवर्चलेऽक्षरुचकं, दुर्गन्धं शूलनाशनम् ।
कृष्णे तु तत्र तिलकं, यवक्षारो यवाग्रजः ॥९४३॥
यवनालजः पाक्यश्च, पाचनकस्तु टङ्कणः ।
मालतीतीरजो लोहश्लेषणो रसशोधनः ॥९४४॥
समास्तु स्वर्जिकाक्षारकापोतसुखवर्चकाः ।
स्वर्जिस्तु स्वर्जिका सुग्घ्ना, योगवाहा सुवर्चिका ॥९४५॥
भरतान्यैरावतानि, विदेहाश्च कुरून् विना ।
वर्षाणि कर्मभूम्यः स्युः, शेषाणि फलभूमयः ॥९४६॥

वर्षं वर्षधराद्यङ्कं, विषयस्तूपवर्त्तनम् ।
देशो जनपदो नीवृत्, राष्ट्रं निर्गश्च मण्डलम् ॥९४७॥
आर्यावर्त्तो जन्मभूमिर्जिनचक्र्यर्द्धचक्रिणाम् ।
पुण्यभूराचारवेदी, मध्यं विन्ध्यहिमागयोः ॥९४८॥
गङ्गायमुनयोर्मध्यमन्तर्वेदिः समस्थली ।
ब्रह्मावर्त्तः सरस्वत्या, दृषद्वत्याश्च मध्यतः ॥९४९॥
ब्रह्मवेदिः कुरुक्षेत्रे, पञ्चरामह्रदान्तरम् ।
धर्मक्षेत्रं कुरुक्षेत्रं, द्वादशयोजनावधि ॥९५०॥
हिमवद्विन्ध्ययोर्मध्यं यत् प्राग् विनशनादपि ।
प्रत्यगेव प्रयागाच्च, मध्यदेशः स मध्यमः ॥९५१॥
देशः प्राग्दक्षिणः प्राच्यो, नदीं यावच्छरावतीम् ।
पश्चिमोत्तरस्तूदीच्यः, प्रत्यन्तो म्लेच्छमण्डलम् ॥९५२॥
पाण्डूदक्कृष्णतो भूमेः, पाण्डूदक्कृष्णमृत्तिके ।
जङ्गलो निर्जलोऽनूपोऽम्बुमान् कच्छस्तु तद्विधः ॥९५३॥
कुमुद्वान् कुमुदावासो, वेतस्वान् भूरिवेतसः ।
नडप्रायो नडकीयो, नड्वांश्च नड्वलश्च सः ॥९५४॥

शाड्वलः (शाद्वलः) शादहरिते, देशो नद्यम्बुजीवनः ।
स्यान्नदीमातृको देवमातृको वृष्टिजीवनः ॥९५५॥
प्राग्ज्योतिषाः कामरूपा, मालवाः स्युरवन्तयः ।
त्रैपुरास्तु डाहलाः स्युश्चैद्यास्ते चेदयश्च ते ॥९५६॥
बङ्गास्तु हरिकेलीया, अङ्गाश्चम्पोपलक्षिताः ।
साल्वास्तु कारकुक्षीया, मरवस्तु दशेरकाः ॥९५७॥
जालन्धरास्त्रिगर्त्ताः स्युस्तायिकास्तर्जिकाभिधाः ।
कश्मीरास्तु माधुमताः, सारस्वता विकर्णिकाः ॥९५८॥
वाहिकाष्टक्कनामानो, वाह्लीका वाह्लिकाह्वयाः ।
तुरुष्कास्तु साखयः स्युः, कारुषास्तु बृहद्गृहाः ॥९५९॥
लम्पाकास्तु मुरण्डाः स्युः, सौवीरास्तु कुमालकाः ।
प्रत्यग्रथास्त्वहिच्छत्राः, कीकटा मगधाह्वयाः ॥९६०॥
ओण्ड्राः केरलपर्यायाः, कुन्तला उपहालकाः ।
ग्रामस्तु वसथः स-न्नि-प्रति-पर्युप तैः परः ॥९६१॥
पाटकस्तु तदर्द्धे स्यादाघाटस्तु घटोऽवधिः ।
अन्तोऽवसानं सीमा च, मर्यादापि च सीमनि ॥९६२॥

ग्रामसीमा तूपशल्यं, माल ग्रामान्तराटवी ।
पर्य्यन्तभू परिसरं, स्यात्कर्मान्तन्तु कर्म्मभू ॥९६३॥

गोस्थानं गोष्ठमेतत्तु गौष्ठीनं भूतपूर्वकम ।
तदाशितंगवीन स्याद्गावो यत्राशिता पुरा ॥९६४॥

क्षेत्रं तु वप्रं केदारं, सेतौ पाल्यौलिसंवरौ ।
क्षेत्रं तु शाकस्य शाकशाकटं शाकशाकिनमं ॥९६५॥

व्रैहेयं शालेयं षष्टिक्यं कौद्रवीणमौद्गीनं ।
व्रीह्यादीना क्षेत्रेऽणव्यं तु स्यादाणवीनमणो ॥९६६॥

भङ्ग्यं भाङ्गीनमौमीनमुम्यं, यव्यं यवक्यवत् ।
तिल्यं तैलीनं माषीणं, माष्यं भङ्गादिसम्भवम् ॥९६७॥

सीत्यं हल्यं त्रिहल्यं तु, त्रिसीत्यं त्रिगुणाकृतम् ।
तृतीयाकृतं द्विहल्यंचैव शम्बाकृतं च तत् ॥९६८॥

बीजाकृतं तूप्तकृष्टं, द्रौणिकोऽऽढकिकादयः ।
स्युर्द्रोणाढकवापादौ, खलधानं पुनः खलम् ॥९६९॥

चूर्णे क्षोदोऽथ रजसि, स्युर्धूलीपांशुरेणवः ।
लोष्टे लोष्टुर्दलिर्लेष्टुर्वल्मीकः कृमिपर्वतः ॥९७०॥
वम्रीकूटं वामलूरो, नाकुः शक्रशिरश्च सः ।
नगरी पूः पुरी द्रङ्गः, पत्तनं पुटभेदनम् ॥९७१॥
निवेशनमधिष्ठानं, स्थानीयं निगमोऽपि च ।
शाखापुरं तूपपुरं, खेटः पुरार्द्धविस्तरः ॥९७२॥
स्कन्धावारो राजधानी, कोट्टदुर्गे पुनः समे ।
गयापूर्गयराजर्षेः कन्यकुब्जं, महोदयम् ॥०७३॥
कन्याकुब्जं गाधिपुरं, कौशं कुशस्थलं च तत् ।
काशिर्वाराणसी वाराणसी शिवपुरी च सा ॥९७४॥
साकेतं कोशलोऽयोध्या, विदेही मिथिले समे ।
त्रिपुरी चेदिनगरी, कौशाम्बी वत्सपत्तनम् ॥९७५॥
उज्जयिनी स्याद्विशालाऽवन्ती पुष्पकरण्डिनी ।

---

०१ उत्कर्षेण जयत्युज्जयिनी, रम्यादित्वादनट्, अन्ये तु उज्जयिनी नाम राक्षसी देवता तस्या निवास उज्जयिनीति चातुरार्थकमणमुत्पाद्य तस्य लोपमिच्छन्ति ।

पाटलिपुत्रं कुसुमपुरं चम्पा तु मालिनी ॥९७६॥

लोमपादकर्णयोः पूः देवीकोटं उमावनम् ।
कोटीवर्षं बाणपुरं, स्याच्छोणितपुरं च तत् ॥९७७॥

मथुरा तु मधूपघ्नं, मधुराऽथ गजाह्वयम् ।
स्याद्धास्तिनपुरं हस्तिनीपुरं हस्तिनापुरम् ॥९७८॥

ताम्रलिप्तं दामलिप्तं, ताम्रलिप्ती तमालिनी ।
स्तम्बपूर्विष्णुगृहं च, स्याद्विदर्भा तु कुण्डिनम् ॥९७९॥

द्वारवती द्वारका स्यात्, निषधा तु नलस्य पूः ।
प्राकारो वरणः सालः, चयो वप्रोऽस्य पीठभूः ॥९८०॥

प्राकाराग्रं कपिशीर्षं, सौधोर्ध्वाट्टाट्टालकाः समाः ।
पूर्द्वारं गोपुरं रथ्याप्रतोलीविशिखाः समाः ॥९८१॥

परिकूटं हस्तिनखो, नगरद्वारकूटके ।
मुखं निःसरणं घाटे, प्राघाणोऽवटरो वृतिः ॥९८२॥

पदव्येकपदी पद्या, पद्धतिर्वर्त्म वर्तनी ।
अयनं सरणिर्मार्गोऽध्वा पन्था निगमः सृतिः ॥९८३॥

सत्पथे स्वतितः पन्थाः, अपन्था अपथं समे ।
व्यध्वो दुरध्वः कदध्वा, विपथं कापथं च सः ॥९८४॥

प्रान्तरं दूरशून्योऽध्वा, कान्तारो वर्त्म दुर्गमम् ।
सुरुङ्गा तु सन्धिला स्याद्गूढमार्गो भुवोऽन्तरे ॥९८५॥

चतुष्पथे तु संस्थानं, चतुष्कं त्रिपथे त्रिकम् ।
द्विपथं तु चारुपथो, गजाद्यध्वा त्वसङ्कुलः ॥९८६॥

घण्टापथः संसरणं, श्रीपथो राजवर्त्म च ।
उपनिष्क्रमणं चोपनिष्करं च महापथः ॥९८७॥

विपणिस्तु वणिग्मार्गः, स्थानं तु पदमास्पदम् ।
श्लेषस्त्रिमार्ग्याः शृङ्गाटं, बहुमार्गी तु चत्वरम् ॥९८८॥

श्मशानं करवीरं स्यात्, पितृ-प्रेताद्वनं गृहम् ।
गेहभूर्वास्तु गेहं तु, गृहं वेश्म निकेतनम् ॥९८९॥

मन्दिरं सदनं सद्म, निकाय्यो भवनं कुटं ।
आलयो निलयः शाला, सभादवसितं कुलम् ॥९९०॥

धिष्ण्यमावसथं स्थानं, पस्त्यं संस्त्याय आश्रयः ।
ओको निवास आवासो, वसतिः शरणं क्षयः ॥९९१॥

धामागारं निशान्तं च, कुट्टिमं त्वस्य बद्धभूः ।
चतुःशालं सञ्जवनं, सौधं तु नृपमन्दिरम् ॥९९२॥

उपकारिकोपकार्यौ, सिंहद्वारं प्रवेशनम् ।
प्रासादो देवभूपानां, हर्म्यं तु धनिनां गृहम् ॥९९३॥

मठावसथ्यावसथौ, स्युश्छात्रव्रतिवेश्मनि ।
पर्णशालोटजश्चैत्यविहारौ जिनसद्मनि ॥९९४॥

गर्भागारेऽपवरको, वासौकः शयनास्पदम् ।
भाण्डागारं तु कोशः स्यात्, चन्द्रशाला शिरोगृहम् ॥
कुप्यशाला तु सन्धानी, कायमानं तृणौकसि ।
होत्रीयन्तु हविर्गेहं, प्राग्वंशः प्राग् हविर्गृहात् ॥९९५॥

आथर्वणं शान्तिगृहमास्थानगृहमिन्द्रकम् ।
तैलिशाला यन्त्रगृहमरिष्टं सूतिकागृहम् ॥९९७॥

सूदशाला रसवती, पाकस्थानं महानसम् ।
हस्तिशाला तु चतुरं, वाजिशाला तु मन्दुरा ॥९९८॥

सन्दानिनी तु गोशाला, चित्रशाला तु जालिनी ।
कुम्भशाला पाकपुटी, तन्तुशाला तु गर्त्तिका ॥९९९॥

नापितशाला वपनी, शिल्पा खरकुटी च सा ।
आवेशनं शिल्पिशाला, सत्रशाला प्रतिश्रयः ॥१०००॥

आश्रमस्तु मुनिस्थानमुपघ्नस्त्वन्तिकाश्रयः ।
प्रपा पानीयशाला स्यात्, गञ्जा तु मदिरागृहम् ॥१००१॥

पक्कणः शबरावासो, घोषस्त्वाभीरपल्लिका ।
पण्यशाला निपद्याऽट्टो, हट्टो विपणिरापणः ॥१००२॥

वेश्याश्रयः पुरं वेशो, मण्डपस्तु जनाश्रयः ।
कुड्यं भित्तिस्तदेडूकमन्तर्निहितकीकसम् ॥१००३॥

वेदी वितर्दिरजिरं, प्राङ्गणं चत्वराङ्गणे ।
वलजं प्रतीहारो द्वाद्वारेऽथ परिघोऽर्गला ॥१००४॥
साऽल्पा स्वर्गलिका सूचिः, कुञ्चिकायान्तु कूचिका ।
साधारण्य कुर्चेश्चासौ, द्वारयन्त्रं तु तालकम् ॥१००५॥
अस्योद्घाटनयन्त्रन्तु, ताल्वपि प्रतितालयपि ।
तिर्यग्द्वारोर्ध्वदारूत्तरङ्गं स्यादररं पुनः ॥१००६॥
कपाटोऽररिः कुवाटं, पक्षद्वारं तु पक्षकः ।
प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं स्याद्, बहिर्द्वारं तु तोरणम् ॥१००७॥
तोरणोर्ध्वे तु मङ्गल्य, दाम वन्दनमालिका ।
स्तम्भादेः स्यादधोदारौ, शिला नासोर्ध्वदारुणि ॥१००८॥
गोपानसी तु वलभीच्छादने वक्रदारुणि ।
गृहावग्रहणी देहल्युम्बरोदुम्बरोम्बुराः ॥१००९॥
प्रघाणः प्रघणोऽलिन्दो, बहिर्द्वारप्रकोष्ठकः ।
कपोतपाली विटङ्कं, पटलं छदिषी समे ॥१०१०॥
नीध्रं वलीकं तत्प्रान्त, इन्द्रकोशस्तमङ्गकः ।
वलभी छदिराधारो, नागदन्तास्तु दन्तकाः ॥१०११॥

मत्तालम्बोऽपाश्रयः स्यात्, प्रग्रीवो मत्तवारणे ।
वातायनो गवाक्षश्च, जालकेऽथान्नकोष्ठकः ॥१०१२॥

कुसूलोऽश्रिस्तु कोणोऽणिः, कोटिः पाल्यस्र इत्यपि ।
आरोहणं तु सोपानं, निःश्रेणिस्त्वधिरोहिणी ॥१०१३॥

स्थूणा स्तम्भः शालभञ्जी, पाञ्चालिका च पुत्रिका ।
काष्ठादिघटिता लेप्यमयी त्वञ्जलिकारिका ॥१०१४॥

नन्द्यावर्त्तप्रभृतयो, विच्छन्दा आढ्यवेश्मनाम् ।
समुद्गः सम्पुटः पेटा, स्यान्मञ्जूषाऽथ शोधनी १०१५

सम्मार्ज्जनी बहुकरी, वर्द्धनी च समूहनी ।
सङ्करावकरौ तुल्यावुदूखलमुलूखलम् ॥१०१६॥

प्रस्फोटनं तु पवनमवघातस्तु कण्डनम् ।
कटः किलिञ्जो मुसलोऽयोग्रं कण्डोलकः पिटम् १०१७

चालनी तितउः शूर्पं, प्रस्फोटनमथान्तिका ।
चुल्ल्यश्मन्तकमुद्धानं, स्यादधिश्रयणी च सा ॥१०१८॥

स्थाल्युखा पिठरं कुण्डं, चरुः कुम्भी घटः पुनः ।
कुटः कुम्भः करीरश्च, कलशः कलसो निपः ॥१०१९॥

हसन्यङ्गाराच्छकटी-धानी-पात्री हसन्तिका ।
भ्राष्ट्रोऽम्बरीषमृचीषमृजीषं पिष्टपाकभृत् ॥१०२०॥

कम्बिर्दर्वि खजाकोऽथ, स्यात्तर्दूर्दारुहस्तके ।
वार्द्धान्यां तु गलन्त्यालू, कर्करी करकोऽथ स १०२१

नालिकेरन काङ्कस्तुल्यौ कटाहकर्परौ ।
मणिकोऽलिञ्जरो गर्गरीकलश्यौ तु मन्थनी ॥१०२२॥

वैशाखे खर्जको मन्था, मन्थनो मन्थदण्डकः ।
मन्थं क्षुब्धोऽस्य विष्कम्भो, मञ्जीरं कुटरोऽपि च १०२३

शालाजीरो वर्द्धमाने, शरावे कोशिका पुन ।
मल्लिका चषके कंसे, पारी स्यात्पानभाजनम् ॥१०२४॥

कुतूश्चर्मस्नेहपात्रं, कुतुपस्तु तदल्पकम् ।
दृति खल्लश्चर्ममयी, त्वालु करकपात्रिका ॥१०२५॥

सर्वमावपन भाण्ड, पात्रामत्रे तु भाजनम् ।
तद्विशाल पुन स्थाल, स्यात्पिधानमुदञ्चनम् ॥१०२६॥

शैलोऽद्रि शिखरी शिलोच्चयगिरी गोत्रोऽचलः सानुमान्,
ग्रावा पर्वतभूध्रभूधरधराहार्या नगोऽथोदयः ।

पूर्वाद्रिश्चरमाद्रिरस्त उदगद्रिस्त्वद्रिराण् मेनका-
प्राणेशो हिमवान् हिमालयहिमप्रस्थौ भवानीगुरुः ॥१०२७
हिरण्यनाभो मैनाकः, सुनाभश्च तदात्मजः ।
रजताद्रिस्तु कैलासोऽष्टापदः स्फटिकाचलः ॥१०२८॥
क्रौञ्चः क्रुञ्चोऽथ मलय, आपाढो दक्षिणाचलः ।
स्यान्माल्यवान् प्रस्रवणो, विन्ध्यस्तु जलवालकः ॥१०२९
शत्रुञ्जयो विमलाद्रिरिन्द्रकीलस्तु मन्दरः ।
सुवेलः स्यात त्रिमुकुटस्त्रिकूटस्त्रिककुच्च सः ॥१०३०॥
उज्जयन्तो रैवतकः, सुदारुः पारियात्रिकः ।
लोकालोकश्चक्रवालोऽथ मेरुः कर्णिकाचलः ॥१०३१॥
रत्नसानुः सुमेरुः स्वः-स्वर्गि-काञ्चनतो गिरिः ।
शृङ्गं तु शिखरं कूटं, प्रपातस्त्वतटो भृगुः ॥१०३२॥
मेखला मध्यभागोऽद्रेर्नितम्बः कटकश्च सः ।
दरी स्यात्कन्दरोऽखातबिले तु गह्वरं गुहा ॥१०३३॥
द्रोणी तु शैलयोः सन्धिः, पादाः पर्यन्तपर्वताः ।
दन्तकास्तु बहिस्तिर्यक्प्रदेशा निर्गता गिरेः ॥१०३४॥

अधित्यकोर्ध्वभूमिः स्यादधोभूमिरुपत्यका ।
स्नुः प्रस्थः सानुरश्मा तु, पाषाणः प्रस्तरो दृषद् ॥१०३५॥
ग्रावा शिलोपलो गण्डशैलाः स्थूलोपलाश्च्युताः ।
स्यादाकरः खनिः खानिर्गञ्जो धातुस्तु गैरिकम् ॥१०३६॥
शुक्लधातौ पाकशुक्ला, कठिनी खटिनी खटी ।
लोहं कालायसं शस्त्रं, पिण्डं पारशवं घनम् ॥१०३७॥
गिरिसारं शिलासारं, तीक्ष्णंकृष्णामिषे अयः ।
सिंहान-धूर्त्त-मण्डूर-मलान्यस्य किट्टके ॥१०३८॥
सर्वं च तैजसं लोहं, विकारस्त्वयसः कुशी ।
ताम्रं म्लेच्छमुखं शुल्वं, रक्तं द्व्यष्टमुदुम्बरम् ॥१०३९॥
म्लेच्छशाबरभेदाख्यं, मर्कटास्यं कनीयसम् ।
ब्रह्मवर्द्धनं वरिष्ठं, सीसं तु सीसपत्रकम् ॥१०४०॥
नागं गण्डूपदभवं, वप्रं सिन्दूरकारणम् ।
वर्ध्रं स्वर्णारियोगेष्टं, यवनेष्टं सुवर्णकम् ॥१०४१॥

---

०१ सुवर्णं १ रजतं २ ताम्रं ३ रीतिः ४ कांस्यं ५ तथा त्रपु ६ । सीसं ७ च धीवरं ८ चैव, अष्टौ लोहानि चक्षते ॥१॥

वङ्गं[1] त्रपुः[2] स्वर्णजं[3] नागजीवने[4],
मृद्वङ्ग[5]रङ्गे[6] पुरुपत्र[7]पिच्चटे[8] ।
स्याच्चक्रसंज्ञं[9] तमरं[10] च नागजं[11]
कस्[12]तीरमालीन[13]कसिंहले[14] अपि ॥१०४२॥

स्याद्रूप्यं[1] कलधौत[2]तार[3]रजत[4]श्वेतानि[5] दुर्वर्णकं[6],
खर्जूरं[7] च हिमांशुहंसकुमुदाभिख्यं[8] सुवर्णं[1] पुनः ।
स्वर्णं[2] हेम[3] हिरण्य[4]हाटक[5]वसून्[6]यष्टापदं[7] काञ्चनं[8]
कल्याणं[9] कनकं[10] महारजत[11]रै[12]गाङ्गेय[13]रुक्माण्य[14]पि ॥१०४३॥

कलधौत[15]लोहोत्तम[16]वह्निबीजा[17]-
न्यपि गारुडं[18] गैरिक[19]जातरूपे[20] ।
तपनीय[21]चामीकर[22]चन्द्र[23]भर्मा[24]-
ऽर्जुन[25]निष्क[26]कार्तस्वर[27]कर्बुराणि[28] ॥१०४४॥

जाम्बूनदं[29] शातकुम्भं[30], रजतं[31] भूरि[32] भूत्तमम्[33] ।
हिरण्यकोशा[1]कुप्यानि[3], हेम्नि रूप्ये कृताकृते ॥१०४५॥

कुप्यन्तु तद्द्वयादन्यद्रूप्यन्तु द्वयमाहतम् ।
अलङ्कारसुवर्णं तु, शृङ्गीकनकमायुषम् ॥१०४६॥
रजत च सुवर्ण च, सश्लिष्टे घनगोलकं ।
पित्तलाऽऽरेऽपारकूटः, कपिलोह सुवर्णकम् ॥१०४७
रिरी रीरी च रीतिश्च, पीतलोहं सुलोहकम् ।
ब्राह्मी तु राज्ञी कपिलां, ब्रह्मरीतिर्महेश्वरी ॥१०४८॥
कांस्ये विद्युत्प्रियं घोषः, प्रकाश वङ्गशुल्वजम् ।
घण्टाशब्दमसुराह्व, रवण लोहज मलम् ॥१०४९॥
सौराष्ट्रके पञ्चलोह, वर्त्तलोह तु वर्त्तकम् ।
पारद पारतः सुतो, हरबीज रसश्चलम् ॥१०५०॥
अभ्रक स्वच्छपत्र खमेघाख्य गिरिजामले ।
स्रोतोऽञ्जन तु कापोत, सौवीर कृष्णयामुने ॥१०५१॥
अथ तुत्थ शिखिग्रीव, तुत्थाञ्जनमयूरके ।
मूषातुत्थ कांस्यनील, हेमतार वितुन्नकम् ॥१०५२॥

---

०१ आहतरूप्योत्पन्नो लोके "रूपैया" इति ख्यात । तथा "पैसा इति अन्य । ०२ "कुन्दन" इति प्रसिद्ध ०३ पञ्च ताम्ररीतित्रपुसीसककालायसलक्षणानि लौहानि यस्मिन् कांस्यभेद ।

स्यात्तु कर्परिकातुत्थम[1]मृतासङ्ग[2]मञ्जनम्[3] ।
रसगर्भं[1] तार्क्ष्यशैलं[2], तुत्थे दार्वीरसोद्भवे ॥१०५३॥

पुष्पाञ्जनं[1] रीतिपुष्पं[2], पौष्पकं[3] पुष्पकेतु[4] च ।
माक्षिकं[1] तु कदम्बः[2] स्यात्, चक्रनामा[3]ऽजनामकः[4] ॥१०५४॥

ताप्यो[1] नदीजः[2] कामारि[3]स्तारारि[4]र्विटमाक्षिकः[5] ।
सौराष्ट्री[1] पार्वती[2] काक्षी[3], कालिका[4] पर्पटी[5] सती[6] ॥१०५५॥

आढकी[7] तुवरी[8] कंसोद्भवा[9] काच्छी[10] मृदाह्वया[11] ।
कासीसं[1] धातुकासीसं[2], खेचरं[3] धातुशेखरम्[4] ॥१०५६॥

द्वितीयं पुष्पिकासीसं[1], कंसकं[2] नयनौषधम्[3] ।
गन्धाश्मा[1] शुल्व[2]गामा[3]-कुष्ठा[4]रिर्गन्धिक[5]गन्धकौ[6] ॥१०५७॥

सौगन्धिकः[7] शुकपुच्छो[8], हरितालं[1] तु पिञ्जरम्[2] ।
बिडालकं[3] विस्रगन्धि[4], खर्जूरं[5] वंशपत्रकम्[6] ॥१०५८॥

आलं[7] पीतनं[8] तालानि[9], गोदन्तं[10] नटमण्डनम्[11] ।
वङ्गारि[12]र्लोमहृच्चा[13]थ, मनोगुप्ता[1] मनःशिला[2] ॥१०५९॥

करवीरा[3] नागमाता[4], रोचनी[5] रसनेत्रिका[6] ।
नेपाली[7] कुनटी[8] गोला[9], मनोह्वा[10] नागजिह्विका[11] ॥१०६०॥

सिन्दूरं नागजं नागरक्तं शृङ्गारभूषणम् ।
चीनपिष्टं हंसपादः कुरुविन्दं तु हिङ्गुलम् ॥१०६१॥
शिलाजतु स्याद्गिरिजमर्थ्यं गैरेयमश्मजम् ।
क्षारे काचः कुलाली तु, स्याच्चक्षुष्या कुलत्थिका ॥१०६२
बोलो गन्धरसः प्राणः, पिण्डो गोपरसः शशः ।
रत्नं वसु मणिस्तत्र, वैडूर्यं बालवायजम् ॥१०६३॥
मरकतं त्वश्मगर्भो, गारुत्मतं हरिन्मणिः ।
पद्मरागो लोहितकलक्ष्मीपुष्पारुणोपलौ ॥१०६४॥
नीलमणिस्त्विन्द्रनीलः, सूचीमुखं तु हीरकम् ।
वरारकं रत्नमुख्यं, वज्रं पर्यायनाम च ॥१०६५॥
विराटजो राजपट्टो, राजावर्त्तोऽथ विद्रुमः ।
रक्ताङ्गो रक्तकन्दश्च, प्रवालं हेमकन्दलः ॥१०६६॥
सूर्यकान्तः सूर्यमणिः, सूर्याश्मा दहनोपलः ।
चन्द्रकान्तश्चन्द्रमणिश्चान्द्रश्चन्द्रोपलश्च सः ॥१०६७॥
क्षीरतैलस्फटिकाभ्यामन्यौ स्वस्फटिकाविमौ ।
शुक्तिजं मौक्तिकं मुक्ता,मुक्ताफलं रसोद्भवम् ॥१०६८॥

इति पृथ्वीकायः ॥

---

०१ हस्तिमस्तकाद्युद्भवमपि मौक्तिकमुच्यते, यदाह—" हस्ति-

अथाप्कायः ।

नीरं[1] वारि[2] जलं[3] दकं[4] कमुदकं[5,6] पानीयम[7]म्भः[8] कुशं[9]
तोयं[10] जीवनं[11] जीवनीयं[12] सलिलं[13] अर्णां[14]स्यम्बु[15] वाः[16] संवरम्[17] ।
क्षीरं[18] पुष्करं[19] मेघपुष्पं[20] कमलान्या[21]पः[22] पयः[23]पाथसी,[24]
कीलालं[25] भुवनं[26] वनं[27] घनरसो[28] यादोनिवासो[29]ऽमृतम्[30] ॥१०६९॥
कुलीनसं[31] कबन्धं[32] च, प्राणदं[33] सर्वतोमुखम्[34] ।
अस्थाघो[1]ऽस्थागो[2]ऽस्ताघ[3]मगाधं[4] चातलस्पृशि[5] ॥१०७०॥
निम्नं[1] गभीरं[2] गम्भीर[3]मुत्तानं[1] तद्विलक्षणम् ।
अच्छं[1] प्रसन्नं[2] अनच्छं[1] स्यादाविलं[2] कलुषं[3] च तत् १०७१
अवश्याय[1]स्तु तुहिनं[2], प्रालेयं[3] मिहिका[4] हिमम्[5] ।
स्यान्नीहार[6]स्तुषार[7]श्च, हिमानी[1] तु महद्धिमम् ॥१०७२॥

पारावारः[1] सागरो[2]ऽवारपारो[3]-
ऽकूपारो[4]दध्य[5]र्णवौ[6] वीचिमाली[7] ।
यादः-स्रोतो-वा-नदी-शः[8-11] सरस्वान्[12] ।
सिन्धु[13]रुद्न्वन्तौ[14] मितद्रुः[15] समुद्रः[16] ॥१०७३॥

मस्तकदन्तौ तु, दंष्ट्रा शुनवराहयोः । मेघो भुजङ्गमो वेणुर्मत्स्यो मौक्तिकयोनयः ॥ १ ॥ " इति ।

आकरो मकरोदन्वज्जलान्निधि-वि-राशयः

द्वीपान्तरा अमङ्क्ष्वाम्न, मसैनति तु लौकिकाः ॥१०७४॥

लवणक्षीरदध्याज्यसुरेक्षुस्वादुवारय ।

तरङ्गे भङ्गवीच्यूर्म्युत्कलिका महति त्विह ॥१०७५॥

लहर्युल्लोलकल्लोला, आवर्त्तः पयसाम्भ्रमः ।

तालूरो वोलश्चामौ, वेला स्याद वृद्धिरम्भसः ॥१०७६॥

डिण्डीरोऽब्धिकफे फेनो, बुद्बुदस्थासकौ समौ ।

मर्यादा कूलमुं कूलं, प्रपातः कच्छोरोवसी ॥१०७७॥

तटं तीरं प्रतीरं च, पुलिनं तज्जलोज्झितम् ।

सैकतं चान्तरीपं तु, द्वीपमन्तर्जले तटम ॥१०७८॥

तत्परं पारमवारं, त्ववाक् पात्रं तदन्तरम् ।

नदी हिरण्यवर्णा स्याद्रोधोवक्रा तरङ्गिणी ॥१०७९॥

सिन्धुः शैवलिनी वहा च ह्रदिनी स्रोतस्विनी निम्नगा,

स्रोतो निर्झरिणी सरिच्च तटिनी कूलंकषा वाहिनी ।

कर्षूर्द्वीपवती समुद्रदयिता धुन्यौ स्रवन्तीसर-

स्वत्यौ पर्वतजाऽऽपगा जलधिगा कर्ष्वौ च सम्भेदिनी ॥

गङ्गा त्रिपथगा भागीरथी त्रिदशदीर्घिका ।
त्रिस्रोता जाह्नवी मन्दाकिनी भीष्मकुमारसूः ॥१०८१॥
सरिद्वरा विष्णुपदी, सिद्ध-स्वः-स्वर्गि-स्वापगा ।
ऋषिकुल्या हैमवती, स्वर्वापी हरशेखरा ॥१०८२॥
यमुना यमभगिनी, कालिन्दी सूर्यजा यमी ।
रेवेन्दुजा पूर्वगङ्गा, नर्मदा मेखलाद्रिजा ॥१०८३॥
गोदा गोदावरी तापी, तपनी तपनात्मजा ।
शुतुद्रिस्तु शतद्रुः स्यात्, कावेरी त्वर्द्धजाह्नवी ॥१०८४॥
करतोया सदानीरा, चन्द्रभागा तु चन्द्रका ।
वाशिष्ठी गोमती तुल्ये, ब्रह्मपुत्री सरस्वती ॥१०८५॥
विपाट् विपाशाऽर्जुनी तु, बाहुदा सैतवाहिनी ।
वैतरणी नरकस्था, स्रोतोऽम्भःसरणं स्वतः ॥१०८६॥
प्रवाहः पुनरोघः स्याद्, वेणी धारा रयश्च सः ।
घट्टस्तीर्थोऽवतारेऽम्बुवृद्धौ पूरः प्लवोऽपि च ॥१०८७॥
पुटभेदास्तु वक्राणि, भ्रमास्तु जलनिर्गमाः ।
परिवाहा जलोच्छ्वासाः, कूपकास्तु विदारकाः ॥१०८८॥

प्रणाली जलमार्गोऽथ, पानं कुल्या च सारणिः ।
सिकता वालुका बिन्दौ, पृषत्पृषतविप्रुषः ॥१०८९॥
जम्बालनिक्वौ पङ्कः, कर्दमश्च निषद्वरः ।
वादो हिरण्यबाहुस्तु, शोणो नदे पुनर्वहः ॥१०९०॥
पिथे उद्वचे मारत्राश्चे, द्रहोऽगाधजलो ह्रदः ।
कूपः स्यादुदपानोऽन्धुः, प्रहिर्नेमी तु तन्त्रिका ॥१०९१॥
नान्दीमुखो नान्दीपटो, वीनाहो मुखबन्धने ।
आहावस्तु निपानं स्यादुपकूपेऽथ दीर्घिका ॥१०९२॥
वापी स्यात् क्षुद्रकूपे तु, चुरा चुण्डी च चूतकः ।
उद्घाटकं घटीयन्त्रं, पादावर्तोऽरघट्टकः ॥१०९३॥
अखातं तु देवखातं, पुष्करिण्यां तु खातकम् ।
पद्माकरस्तडागः स्यात्, कासारः सरसी सरः ॥१०९४॥
वेशन्तः पल्वलोऽल्पं तत्, परिखा खेयखातिके ।
स्यादालवालमावालमावापः स्यानकं च स ॥१०९५॥
आधारस्त्वम्भसां बन्धो, निर्झरस्तु झरः सरिः ।
उत्सः स्रवः प्रस्रवणं, जलाधारो जलाशयः ॥१०९६॥
इत्यप्कायः ।

अथ तेजस्कायः ।

वह्निर्बृहद्भानुहिरण्यरेतसौ,
धनञ्जयो हव्यहविर्हुताशनाः ।
कृपीटयोनिर्दहनो विरोचना-
ऽऽशुशुक्षणी छागरथस्तनूनपात् ॥१०९७॥
कृशानुवैश्वानरवीतिहोत्राः,
वृषाकपिः पावकचित्रभानू ।
अप्पित्तधूमध्वजकृष्णवर्त्मा-
र्चिष्मच्छमीगर्भतमोघ्नशुक्राः ॥१०९८॥

शोचिष्केशः शुचिर्हुतवहोषर्बुधाः सप्तमन्त्र-
ज्वालाजिह्वो ज्वलनशिखिनौ जागृविर्जातवेदाः ।
बर्हिःशुष्मानिलसखवसू रोहिताश्वाश्रयाशौ,
बर्हिर्ज्योतिर्दहनबहुलौ हव्यवाहोऽनलोऽग्निः ॥१०९९॥
विभावसुः समोदर्चिः, स्वाहोऽग्नायी प्रियाऽस्य च ।
और्वः संवर्तकोऽब्ध्यग्निर्वाडवो वडवामुखः ॥११००॥

दवो दावो वनवह्निर्मेघवह्निरिरम्मदे ।
छगणस्तु करीषाग्नि, कुकूलस्तु तुषानले ॥११०१॥
सन्तापे सञ्ज्वरो ज्वाले, ऊर्म्यो जिह्वा स्युरर्चिषः ।
हेति कीलो शिखा ज्वालाऽर्चिरल्को महत्यसौ ११०२
स्फुलिङ्गोऽग्निकणोऽलातन्त्वोल्काऽलातमुल्मुकम् ।
धूमे स्याद्वायुवाहोऽग्निवाहो दहनकेतनम् ॥११०३॥
भस्मस्तु करपाऊर्ध्वं, स्तरी जीमूतवाह्यपि ।
तडिद्वेगवती विद्युच्चला शम्पाऽचिरप्रभा ॥११०४॥
आकालिकी शतह्रदा, चञ्चला चपलाऽशनि ।
सौदामिनी क्षणिका च, ह्रादिनी जलवालिका ॥११०५॥

इति तेजस्काय ।

अथ वायुकायः ।

वायु समीरसमिरो पवनाशुगो नभ —
श्वासो नभस्वद्निःश्वसनो समीरणं ।
वीतोऽहिकान्तपवमानमहाप्रकम्पनो ,
कम्पाकनित्यगतिगन्धवहप्रभञ्जनो ॥११०६॥

मातरिश्वा[21] जगत्प्राणः[22], पृषदश्वो[23] महाबलः[24]।
मारुतः[24] स्पर्शनो[25] दैत्यदेवो[26] झञ्झा[1] स वृष्टियुक् ११०७
प्राणो[1] नासाग्रहृन्नाभिपादाङ्गुष्ठान्तगोचरः।
अपानः[1] पवनो मन्यापृष्ठपृष्ठान्तगोचरः।
समानः[1] सन्धिहृन्नाभिषूदानो[1] हृच्छिरोऽन्तरे।
सर्वत्वग्वृत्तिको व्यानः[1], इत्यङ्गे पञ्च वायवः ॥११०९॥

इति वायुकायः।

अथ वनस्पतिकायः।

अरण्यम्[1] अटवी[2] सत्रं[3], वार्क्षं[4] च गहनं[5] झषः[6]।
कान्तारं[7] विपिनं[8] कक्षः[9], स्यात् षण्डं[10] काननं[11] वनम्[12] १११०
दवो[13] दावः[14] प्रस्तारस्तु[1], तृणाटव्यां झषोऽपि[3] च।
अपोराम्यां वनं[2] वेलं[1] आरामः[1] कृत्रिमे वने ॥११११॥
निष्कुटस्तु[1] गृहारामो[2], बाह्यारामस्तु पौरकः[1]।
आक्रीडः[1] पुनरुद्यानं[2], राज्ञां त्वन्तःपुरोचितम् ॥१११२॥
तदेव प्रमदवनम्[1] अमात्यादेस्तु निष्कुटे।
वाटी[1] पुष्पादिवृक्षाद्यासौ, क्षुद्रारामः प्रसीदिका[1]॥१११३॥

वृक्षोऽगे शिखरी च शाखिफलदावद्रिर्हरिद्रुर्द्रुमो,
जीर्णो द्रुर्विटपी कुटः क्षितिरुहे कारस्करो विष्टरे ।
नन्द्यावर्त्तकरालिकौ तरुवसू पर्णी पुलोक्यङ्घ्रिप,
सालोऽनोकहहगच्छेशादपनगौ रूक्षागमौ पुष्पदः ॥१११४॥
कुञ्जनिकुञ्जकुडङ्गाः, स्थाने वृक्षैर्वृतान्तरे ।
पुष्पैस्तु फलवान् वृक्षो, वानस्पत्यो विना तु तैः १११५
फलवान् वनस्पति स्यात्, फलावन्ध्य फलग्रहिः ।
फलवन्ध्यस्त्ववकशी, फलवान् फलिनः फली ॥१११६॥
ओषधि स्यादोषधिश्चै, फलपाकावसानिका ।
क्षुपो ह्रस्वशिफाशाख, प्रततिर्व्रततिर्लता ॥१११७॥
वल्ल्यस्या तु प्रतानिन्यां, गुल्मिन्युलपवीरुधे ।
स्यात्प्ररोहोऽङ्कुरोऽङ्कूरो, रोहश्चै स तु पर्व्वण: ॥१११८॥
समुत्थित स्याद्विटप, शिखाशाखालताः समा ।
साला शाला स्कन्धशाखा, स्कन्धः प्रकाण्डमस्तकम् १११९
मूलाच्छाखावधिर्गण्डि, प्रकाण्डोऽथ जटा शिफा ।
प्रकाण्डरहिते स्तम्बो, विटपो गुल्म इत्यपि ॥११२०॥

शिरोनामाग्रं शिखरं, मूले बुध्नोऽङ्घ्रिनामकं च ।
सारो मज्जनि त्वचि च्छल्ली, चोचं वल्कं च वल्कलम् ॥११२१॥
स्थाणौ तु ध्रुवकः शङ्कुः, काष्ठे दलिकं दारुणी ।
निष्कुहः कोटरो मञ्जी, मञ्जरिर्वल्लरिश्च सा ॥११२२॥
पत्रं पलाशं छदनं, बर्हं पर्णं छदं दलम् ।
नवे तस्मिन् किशलयं, किशलं पल्लवोऽत्र तु ॥११२३॥
नवे प्रवालोऽस्य कोशी, शुङ्गा मोढिर्वल्लभा ।
विस्तारविटपौ तुल्यौ, प्रसूनं कुसुमं सुमम् ॥११२४॥
पुष्पं सूनं सुमनसः, प्रसवश्च मणीवकम् ।
जालकक्षारकौ तुल्यौ, कलिकायां तु कोरकः ॥११२५॥
कुड्मले मुकुलं गुच्छे, गुच्छस्तबकगुत्सकाः ।
गुलुञ्छोऽथ रजः पौष्पं परागोऽथ रसो मधु ॥११२६॥
मकरन्दो मरन्दश्च, वृन्तं प्रसवबन्धनम् ।
प्रबुद्धोज्जृम्भफुल्लानि, व्याकोशं विकचं स्मितम् ॥११२७
उन्मिषितं विकसितं, दलितं स्फुटितं स्फुटम् ।
प्रफुल्लोत्फुल्लसम्फुल्लोच्छ्वसितानि विजृम्भितम् ॥११२८॥

स्मेरं विनिद्रमुन्निद्रविबुद्धेहसितानि च ।
सङ्कुचितं तु निद्राणं, मीलितं मुद्रितं च तत् ॥११२९॥
फलं तु सस्यं तच्छुष्कं, वानमामं शलाटु च ।
ग्रन्थिः पर्व परुर्वीनकोशी शिम्बा शमिः शमी ॥११३०॥
शिम्बिश्च पिप्पलोऽश्वत्थः, श्रीवृक्षः कुञ्जराशनः ।
कृष्णावासो बोधितरुः, प्लक्षस्तु पर्कटी जटी ॥११३१॥
न्यग्रोधस्तु बहुपात् स्याद्वटो वैश्रवणालयः ।
उदुम्बरो जन्तुफलो, मशको हेमदुग्धकः ॥११३२॥
काकोदुम्बरिका फल्गुर्मलयुर्जघनेफला ।
आम्रश्चूतः सहकारः, सप्तपर्णस्त्वयुक्छदः ॥११३३॥
शिग्रुः शोभाञ्जनोऽक्षीवस्तीक्ष्णगन्धकमोचकौ ।
श्वेतेऽत्र श्वेतमरिचः, पुन्नागः सुरपर्णिकः ॥११३४॥
बकुलः केसरोऽशोकः, कङ्केलिः ककुभोऽर्जुनः ।
मालूरः श्रीफलो बिल्वः, किङ्किरातः कुरण्टकः ॥११३५॥
त्रिपत्रकः पलाशः स्यात्, किंशुको ब्रह्मपादपः ।
तृणराजस्तलस्तालो, रम्भा मोचा कदल्यपि ॥११३६॥
करवीरो हयमारः, कुटजो गिरिमल्लिका ।
विदुलो वेतसः शीतो, वानीरो वञ्जुलो रथः ॥११३७॥

कर्कन्धूः कुवली कोली, वदर्यथ हलिप्रियः ।
नीपः कदम्बः सालस्तु, सर्जोऽरिष्टस्तु फेनिलः ॥११३८॥
निम्बोऽरिष्टः पिचुमन्दः, समौ पिचुलझावुकौ ।
कार्पासस्तु वादरः स्यात्, पिचव्यस्तूलकं पिचुः ॥११३९॥
आरग्वधः कृतमाले, वृषो वासाऽऽटरूषके ।
करञ्जस्तु नक्तमालः, स्नुहिर्वज्री महातरुः ॥११४०॥
महाकालस्तु किम्पाके, मन्दारः पारिभद्रके ।
मधूकस्तु मधुष्ठीलो, गुडपुष्पो मधुद्रुमः ॥११४१॥
पीलुः सितो गुडफलो, गुग्गुलुस्तु पलङ्कषः ।
राजादनः पियालः स्यात्तिनिशस्तु रथद्रुमः ॥११४२॥
नागरङ्गस्तु नारङ्गे, इङ्गुदी तापसद्रुमः ।
काश्मरी भद्रपर्णी श्रीपर्ण्यम्लिका तु तिन्तिडी ॥११४३॥
शेलुः श्लेष्मातकः पीतसालस्तु प्रियकोऽसनः ।
पाटलिः पाटला भूर्जो, बहुत्वक्को मृदुच्छदः ॥११४४
द्रुमोत्पलः कर्णिकारे, निचुले हिज्जलेज्जलौ ।
धात्री शिवा चामलकी, कलिरक्षो विभीतकः ॥११४५॥
हरितक्यभया पथ्या, त्रिफला तत् फलत्रयम् ।
तापिञ्छस्तु तमालः स्यात्कुम्भको हेमपुष्पकः ॥११४६॥

निर्गुण्डी सिन्दुवारोऽतिमुक्तक माधवी लता ।
वासन्ती चोड्रपुष्पं तु, जपा जातिस्तु मालती ॥११४७॥
मल्लिका स्याद्विचकिले, सप्तला नवमालिका ।
मागधी यूथिका सा तु, पीता स्याद्धेमपुष्पिका॥११४८॥
प्रियङ्गु फलिनी श्यामा, बन्धूको बन्धुजीवकै ।
करुणे मल्लिकापुष्पो, जम्बीरे जम्भजम्भलौ ॥११४९॥
मातुलुङ्गो बीजपूरे, करीरक्रकरौ समौ ।
पञ्चाङ्गुले स्यादेरण्डे, धातक्यो धातुपुष्पिका ॥११५०॥
कपिकच्छूरात्मगुप्ता, धत्तूरे कनकाह्वये ।
कपित्थस्तु दधिफलो, नारिकेलस्तु लाङ्गली ॥११५१॥
आम्रातको वर्षपाकी, केतकं क्रकचच्छदे ।
कोविदारो युग्मपत्रे, सल्लकी तु गजप्रिया ॥११५२॥
वंशो वेणुर्यवफलस्त्वचिसारस्तृणध्वजे ।
मस्करं शतपर्वा च, स्वनन् वातात्स कीचकं ॥११५३॥
तुकाक्षीरी वंशक्षीरी, त्वक्क्षीरी वंशरोचना ।
पूगे क्रमुकगुवाकौ, तस्योद्वेगं पुनः फलम् ॥११५४॥
ताम्बूलवल्ली ताम्बूली, नागवल्ल्यप्यथ ।
तुम्ब्यलाबू कृष्णला तु, गुञ्जा द्राक्षा तु गोस्तनी ११५५

मृद्वीका हारहूरा च, गोक्षुरस्तु त्रिकण्टकः ।
श्वदंष्ट्रा स्थलशृङ्गाटो, गिरिकर्णी पराजिता ॥११५६॥
व्याघ्री निदिग्धिका कण्टकारिका स्यादथामृता ।
वत्सादनी गुडूची च, विशाला त्विन्द्रवारुणी ॥११५७॥
उशीरं वीरणीमूले, ह्रीबेरं बालकं जलम् ।
प्रपुन्नाडस्त्वेडगजो, दद्रुघ्नश्चक्रमर्दकः ॥११५८॥
लट्वायां महारजनं, कुसुम्भं कमलोत्तरम ।
लोध्रे तु गालवो रोध्रतिल्वशावरमार्जनाः ॥११५९॥
मृणालिनी पुटकिनी, नलिनी पङ्कजिन्यपि ।
कमलं नलिनं पद्ममरविन्दं कुशेशयम् । ॥११६०॥
परं शतसहस्राभ्यां, पत्रे राजीवपुष्करे ।
बिसप्रसूनं नालीकं, तामरसं महोत्पलम् ॥११६१॥
तज्जलात् सरसः पङ्कात्परे रुट्-रुह-जन्म-जैः ।
पुण्डरीकं सिताम्भोजमथ रक्तसरोरुहे ॥११६२॥
रक्तोत्पलं कोकनदं, कैरविण्यां कुमुद्वती ।
उत्पलं स्यात् कुवलयं, कुवेलं कुवलं कुवम् ॥११६३॥
श्वेते तु तत्र कुमुदं, कैरवं गर्दभाह्वयम् ।
नीले तु स्यादिन्दीवरं, हल्लकं रक्तसन्ध्यके ॥११६४॥

सौगन्धिकं तु कह्लार, बीजकोशो वराटकः ।
कर्णिका पद्मनाळं तु, मृणालं तन्तुलं बिसम् ॥११६५॥
किञ्जल्कं केसरं पत्रिका तु स्यात्तत्र दलम् ।
करहाटः शिफा च स्यात्, कन्दे सलिलजन्मनाम् ॥११६६

उत्पलाना तु शालूक, नील्या शैवालशैवले ।
शेवाळ शैवल शेपाल जलाच्चकर्नालिक ॥ ११६७ ॥
धान्य तु सस्य सीत्य च, व्रीहि स्तम्बकरिश्च तत् ।
आशुः स्यात् पटलो व्रीहिर्गर्भपाकी तु षष्टिकः॥११६८॥
शालय कलमाद्याः स्यु, कलमस्तु कलामकः ।
लोहितो रक्तशालिः स्यान्महाशालि सुगन्धिकः॥११६९
यवो हयप्रियस्तीक्ष्णशुकस्तोकमस्त्वसौ हरित् ।
मङ्गल्यको मसूरः स्यात्, कलायस्तु सतीनकः ॥११७०॥
हरेणुः खण्डिकश्चाथ, चणको हरिमन्थकः ।

---

०१ व्रीहि १ यवो २ मसूरो ३ गोधूमो ४ मुद्ग ५ माष-
६ तिल ७ चणका ८ । अणव ९ प्रियङ्गु १० कोद्रव ११-
मकुष्टका १२ शालि १३ आढक्य ॥१॥ किञ्च १४ कलाय-
१५ कुलत्थो १६ सणाथ १७ सप्तदशानि धान्यानि ॥

माषस्तु मदनो नन्दी, वृष्यो बीजवरो बली ॥११७१॥

मुद्गस्तु प्रथनो लोभ्यो, वर्णाटो हरितो हरिः ।

पीतेऽस्मिन् वसुखण्डीरप्रवेलजयशारदाः ॥११७२॥

कृष्णे प्रवरवामन्तहरिमन्थजशिम्बिकाः ।

वनमुद्गे तुवरक–निगूढक–कुलीनकाः ॥११७३॥

खण्डी च राजमुद्गे तु, मकुष्टकमयुष्टकौ ।

गोधूमः सुमनो वह्ले, निष्पावः शितशिम्बिकः ॥११७४॥

कुलत्थस्तु कालवृन्तस्ताम्रवृन्तो कुलत्थिका ।

आढकी तुवरी वर्णा, स्यात्कुल्माषस्तु यावकः ॥११७५॥

नीवारस्तु वनव्रीहिः, श्यामाकश्यामकौ समौ ।

कङ्गुस्तु कङ्गुनी कङ्गुः प्रियङ्गुः पीततण्डुला ॥११७६॥

सा कृष्णा मधुका रक्ता, शोधिका मुसटी सिता ।

पीता माधव्यथोद्दालः, कोद्रवः कोरदूषकः ॥११७७॥

चीनकस्तु काककङ्गुर्यवनालस्तु योनलः ।

जूर्णाह्वयो देवधान्यं, जोन्नाला बीजपुष्पिका ॥११७८॥

शणं मङ्गा मातुलानी, स्यादुमा तु क्षुमाऽतसी ।

गवेधुका गवेधुः स्याज्जर्त्तिलोऽरण्यजस्तिलः ॥११७९॥

पण्डतिले तिलपिञ्जस्तिलपेजोऽथ सर्षप ।
कदम्बकस्तन्तुभोऽथ, सिद्धार्थ श्वेतसर्षपे ॥११८०॥
माषादयः शमीधान्यं, शूकधान्यं यवादय ।
स्यात्सस्यशूकं किशारु, कणिश सस्यशीर्षकम ॥११८१॥
स्तम्बस्तु गुच्छो धान्यादेर्नालं काण्डोऽफलस्तु स. ।
पले पलालो धान्यत्वक्, तुषो बुसं कडङ्गर ॥११८२॥
धान्यमावसितं रिद्ध, तत्पून निर्बुसीकृतम् ।
मूलपत्रकरीराग्रफलकाण्डाऽधिरूढका. ॥११८३॥
त्वक् पुष्पं कवक शाकं, दशधा शिग्रुकश्च तत् ।
तण्डुलीयस्तण्डुलेरो, मेघनादोऽल्पमारिषे ॥११८४॥
बिम्बी रक्तफला पीलुपर्णी स्यात्तुण्डकेरिका ।
जीवन्ती जीवनी जीवा, जीवनीया मधुस्रवा ॥११८५॥
वास्तुक तु क्षारपत्रं, पालक्यो मधुसूदनी ।
रसोनो लशुनोऽरिष्टो, म्लेच्छकन्दो महौषधम् ॥११८६॥
महाकन्दो रसोनोऽन्यो, गृञ्जनो दीर्घपत्रक ।
भृङ्गरामो भृङ्गरजो, मार्कव केशरञ्जन ॥११८७॥
काकमाची वायसी स्यात्, कारवेल्ले कठिल्लक ।
कूष्माण्डकस्तु कर्कारु, कोशातकी पटोलिका ॥११८८॥

चिर्भिटी कर्कटी वालुङ्क्येर्वारुस्त्रपुसी च सा ।
अर्शोघ्नः सूरणः कन्दः, शृङ्गबेरकमार्द्रकम् ॥११८९॥
कर्कोटकः किलासघ्नस्तिक्तपत्रः सुगन्धकः ।
मूलकं तु हरिपर्णं, सेकिमं हस्तिदन्तकम् ॥११९०॥
तृणं नडादि नीवारादि च शष्पन्तु तन्नवम् ।
सौगन्धिकं देवजग्धं, पौरं कत्तृणरौहिषे ॥११९१॥
दर्भः कुशः कुथो बर्हिः, पवित्रमथ तेजनः ।
गुन्द्रो मुञ्जः शरो दूर्वा, त्वनन्ता शतपर्विका ॥११९२॥
हरिताली रुहा पोटगलस्तु धमनो नडः ।
कुरुविन्दो मेघनामा, मुस्ता गुन्द्रा तु सोत्तमा॥११९३॥
वल्वजा उलपोऽथेक्षुः, स्यादसालोऽसिपत्रकः ।
भेदाः कान्तारपुण्ड्राद्यास्तस्य मूलं तु मोरटम् ॥११९४॥
काशस्त्विषीका घासस्तु, यवसं तृणमर्जुनम् ।
विषं क्ष्वेडो रसस्तीक्ष्णं, गरलोऽथ हलाहलः ॥११९५॥
वत्सनाभः कालकूटो, ब्रह्मपुत्रः प्रदीपनः ।
सौराष्ट्रिकः शौल्किकेयः, काकोलो दारदोऽपि च ११९६

अहिच्छत्रो[१०] मेषशृङ्गे[११], कुष्टवाले[१२]कनन्दनौ[१३] ।
कैराटको[१५] हैमवतो[१६], मर्कट[१७] करवीरके[१८] ॥११९७॥
सर्पपो[१९] मूलको गौरार्द्रके[२१] सर्ककर्कदमौ[२२][२३] ।
अङ्कोल्लसारे[२४] कालिङ्गे[२५], शृङ्गिको[२६] मधुसिक्थके[२७] ॥११९८॥
इन्द्रो[२८] लाङ्गुलिको[२९] विस्फुलिङ्ग[३०]-पिङ्ग[३१]ौगौतमौ[३२] ।
मुस्तको[३३] दालवै[३४]श्चेति, स्याकरा विषमातय ॥११९९॥
कुरण्टाद्यो अग्रबीजा, मूलजास्तूत्पलादये ।
पर्वयोनय इस्वाद्याः, स्कन्धजा सल्लकीमुखा ॥१२००॥
शाल्यादयो बीजरुहा, सम्मूर्छजास्तृणादय ।
स्युर्वनस्पतिकायस्य, षडेता मूलजातय ॥१२०१॥

इति वनस्पतिकायः ।

द्वीन्द्रियाः ।

नीलङ्गु कृमिरन्तर्ज, क्षुद्रकीटो बहिर्भव ।
पूलकोस्तुमयेऽपि स्यु, कीकसा कृमयोऽणव ॥१२०२॥
काष्ठकीटो घुणो गण्डूपद किञ्चुलके कुसू ।
भूलता गण्डूपदी तु, शिञ्चैत्वा जलौकसे ॥१२०३॥

जलालोका जलूका च, जलौका जलसर्पिणी ।
मुक्तास्फोटोऽब्धिमण्डूकी, शुक्तिः कम्बुस्तु वारिजः १२०४
त्रिरेखः षोडशावर्त्तः, शङ्खोऽथ क्षुद्रकम्बवः ।
शङ्खनकाः क्षुल्लकाश्च, शम्बूकास्त्वम्बुमात्रजाः ॥१२०५॥
कपर्दस्तु हिरण्यः स्यात्, पणास्थिकवराटकौ ।

इति द्वीन्द्रियाः ।

त्रीन्द्रियाः ।

द्रुर्नामा तु दीर्घकोशी, पिपीलिकस्तु पीलकः ॥१२०६॥
पिपीलिका तु हीनाङ्गी, ब्राह्मणी स्थूलशीर्षिका ।
घृतेली पिङ्गकपिशाऽथोपजिह्वोपदेहिका ॥१२०७॥
वम्र्युपदीका-लिक्षा तु, रिक्षा यूका तु षट्पदी ।
गोपालिका महाभीरुर्गोमयोत्था तु गर्दभी ॥१२०८
मत्कुणस्तु कोलकुणो, उद्दंशः किटिमोत्कुणौ ।
इन्द्रगोपस्त्वग्निरजो, वैराटस्तित्तिभोऽग्निकः ॥१२०९
कर्णजलौका तु कर्णकीटी शतपदी च सा ।

इति त्रीन्द्रियाः ।

चतुरिन्द्रियाः ।

ऊर्णनाभस्तन्तुवायो, जालिको जालकारकः ॥१२१०॥

कृमिर्मर्कटको लूता, लालास्रावोऽष्टपाच्च सः ।
वृश्चिको द्रुण आल्यालिरल तत्पुच्छकण्टकः ॥१२११॥
भ्रमरो मधुकृद् भृङ्गश्चञ्चरीकः शिलीमुखः ।
इन्दिन्दिरोऽली रोलम्बो, द्विरेफोऽस्य षडङ्घ्रयः १२१२
भोज्यन्तु पुष्पमधुनी, खद्योतो ज्योतिरिङ्गणः ।
पतङ्गः शलभः क्षुद्रा, सरघा मधुमक्षिका ॥१२१३॥
माक्षिकादि तु मधु स्यात्, मधूच्छिष्टं तु सिक्थकम् ।
वर्वणा मक्षिका नीला, पुत्तिका तु पतङ्गिका ॥१२१४॥
वनमक्षिका तु दंशो, दंशी तज्जातिरल्पिका ।
तैलाटी वरटा गन्धोली स्याच्चीरी तु चीरुका ॥१२१५॥
झिल्लीका झिल्लिका वर्षकरी भृङ्गारिका च सा ।

चतुरिन्द्रियाः ।

पञ्चेन्द्रियाः

पशुस्तिर्यङ् चरिर्हिस्रोऽस्मिन् व्यालः श्वापदोऽपि च ॥१२१६॥

हस्ती मतङ्गजगजद्विपकर्यनेकपाः,
मातङ्गवारणमहामृगसामयोनयः ।

स्तम्बेरम[११]द्विरद[१२]सिन्धुर[१३]नाग[१४]दन्तिनो[१५],
दन्तावल[१६]: करटि[१७]कुञ्जर[१८]कुम्भिपीलवः ॥१२१७॥

इभः[२१] करेणु[२२]र्गजो[२३]ऽस्य, स्त्री धेनुका[१] वशा[२]ऽपि च ।
भद्रो मन्दो मृगो मिश्रश्चतस्रो गजजातयः ॥१२१८॥

कालेऽप्यजातदन्तश्च, स्वल्पाङ्गश्चापि मत्कुणो[१] ।
पञ्चवर्षो गजो बालः, स्यात्पोतो[१] दशवर्षकः ॥१२१९॥

विक्को विंशतिवर्षः स्यात्, कलभस्त्रिंशदब्दकः ।
यूथनाथो[१] यूथपति[२]र्मत्ते प्रभिन्नगर्जितौ[३] ॥१२२०॥

मदोत्कटो[१] मदकलः, समावुद्रान्तनिर्मदौ[२] ।
सज्जितः कल्पितस्तिर्यग्घाती परिणतो[१] गजः ॥१२२१॥

व्यालो[१] दुष्टगजो[२] गम्भीरवेधीवमताङ्कुशः ।
राजवाह्यस्तूपवाह्यः, सन्नाह्यः समरोचितः ॥१२२२॥

उदग्रदन्[१]नीषादन्तौ[२], बहूनां घटना घटा ।
मदो[१] दानं[२] प्रवृत्तिश्च[३], वमथुः करशीकरः ॥१२२३॥

हस्तिनासा करः शुण्डा, हस्तोऽस्याग्रं तु पुष्करम् ।
अङ्गुलिः कर्णिका[१] दन्तौ[१], विषाणौ[२] स्कन्धे आसनम् ॥१२२

कर्णमूलं चूलिका स्यादीषिका त्वक्षिकूटकम् ।
अपाङ्गदेशो निर्याणं, गण्डस्तु करटः कटः[३] ॥१२२५

अवग्रहो ललाटं स्यादासनं कुम्भयोरधः ।
कुम्भौ तु शिरसः पिण्डौ, कुम्भयोरन्तरं विदु ॥१२२६॥
वातकुम्भस्तु तस्याधो, वाहित्थं तु ततोऽप्यधः ।
वाहित्थाधः प्रतिमानं, पुच्छमूलं तु पेचकः ॥१२२७॥
दन्तभागः पुरोभागः, पक्षभागस्तु पार्श्वकः ।
पूर्वस्तु जङ्घादिदेशो, गात्रं स्यात्पश्चिमोऽपरः ॥१२२८॥
बिन्दुजालं पुनः पद्मं, शृङ्खलो निगडोऽन्दुकः ।
हिञ्जीरश्च पादपाशो, वारिस्तु गजबन्धभूः ॥१२२९॥
त्रिपदी गात्रयोर्बन्धः, एकस्मिन्नपरेऽपि च ।
तोत्रं वेणुकमालानं, बन्धस्तम्भोऽङ्कुशः सृणिः ॥१२३०॥
अपष्ठं त्वङ्कुशस्याग्रं, यातमङ्कुशवारणम् ।
निषादिनां पादकर्म, यतं वीतं तु तद्द्वयम् ॥१२३१॥
कक्ष्या दूष्या वरत्रा स्यात्, कण्ठबन्धः कलापकः ।
घोटकस्तुरगस्तार्क्ष्यस्तुरङ्गोऽश्वस्तुरङ्गमः ॥१२३२॥
गन्धर्वोऽर्वा सप्तिर्वीती, वाहो वाजी हयो हरिः ।
वडवोऽस्यां प्रसूर्वामी, किशोरोऽल्पवया हयः ॥१२३३॥
जवाधिकस्तु जवनो, रथ्यो वोढा रथस्य यः ।
आजानेयः कुलीनः स्यात्, तत्तद्देशात्तु सैन्धवः ॥१२३४॥

वानायुजाः पारसीकाः, काम्बोजा वाह्लिकादयः ।
विनीतस्तु साधुवाही, दुर्विनीतस्तु शूकलः ॥१२३५॥
कश्यः कशार्हो हृदावर्ती श्रीवत्सकी हयः ।
पञ्चभद्रस्तु हृत्पृष्ठमुखपार्श्वेषु पुष्पितः ॥१२३६॥
पुच्छोरःखुरकेशास्यैः, सितैः स्यादष्टमङ्गलः ।
सितं तु कर्ककोकाहौ, खोङ्गाहः श्वेतपिङ्गले ॥१२३७॥
पीयूषवर्णे सेराहः, पीते तु हरियो हये ।
कृष्णवर्णे तु खुङ्गाहः, कियाहो लोहितो हयः ॥१२३८॥
आनीलस्तु नीलकोऽथ, त्रियूहः कपिलो हयः ।
वोल्लाहस्त्वयमेव स्यात्, पाण्डुकेशरबालधिः ॥१२३९॥
उराहस्तु मनाक्पाण्डुः, कृष्णजङ्घो भवेद्यदि ।
सुरूहको गर्दभाभो, वोरुखानस्तु पाटलः ॥१२४०॥
कुलाहस्तु मनाक् पीतः, कृष्णः स्याद्यदि जानुनि ।
उकनाहः पीतरक्तच्छायः स एव तु क्वचित् ॥१२४१॥
कृष्णरक्तच्छविः प्रोक्तः, शोणः कोकनदच्छविः ।
हरिकः पीतहरितच्छायः स एव हालकः ॥१२४२॥
पङ्गुलः सितकाचाभो, हलाहश्चित्रितो हयः ।
ययुरश्वोऽश्वमेधीयः, प्रोथमश्वस्य नासिका ॥१२४३॥

मध्य करंय निगालस्तु, गलोद्देश॰ खुरा शफो॰ ।
अथ पुच्छ वालहस्तो, लाङ्गूल लूमं वालधि॰ ॥१२४४॥
धपावृत्तपरावृत्तलुठितानि तु वेल्लितं ।
धोरित वल्गित प्लुतोत्तेजितोत्तेरितानि च ॥१२४५॥
गतयः पञ्च धाराख्यास्तुरङ्गाणा क्रमादिमा॰ ।
तत्र धौरितक धौर्यं, धोरण धोरित च तत् ॥१२४६॥
बभ्रुकङ्कशिखिक्रोडगतिवत् वल्गित पुन ।
अग्रकायसमुल्लासात्, कुञ्चितास्य नतत्रिकम् ॥१२४७॥
प्लुत तु लङ्घन पक्षिमृगगत्यनुहारकम् ।
उत्तेजित रेचित स्यान्मध्यवेगेन या गतिः ॥१२४८॥
उत्तेरितमुपकण्ठेमास्कन्दितकमित्यपि ।
उत्प्लुत्योत्प्लुत्य गमन, कोपादिवाखिले पदे ॥१२४९॥
आश्वीनोऽध्वा स योऽश्वेन, दिनेनैकेन गम्यते ।
कवी खलीनं कविको, कविय मुखयन्त्रणम् ॥१२५०॥
पद्धाङ्गी चक्रपट्टे तु, तलिको तलसारकम् ।
दामञ्जन पादपाशे, प्रक्षर प्रखर समौ ॥१२५१॥
चर्म्मदण्डे कशा रश्मी, वल्गोऽवक्षेपणी कुशो ।
पर्य्याणन्तु पल्ययन, वीत फल्गु हयद्विपम् ॥१२५२॥

वेसरोऽश्वतरो वेगसरश्चाथ क्रमेलकः ।
कुलनाशः शिशुनामा, शलो भोलिर्मरुप्रियः ॥१२५३॥
मयो महाङ्गो वासन्तो, द्विककुद्दुर्गलङ्घनः ।
भूतघ्न उष्ट्रो दाशेरो, रवणः कण्टकाशनः ॥१२५४॥
दीर्घग्रीवः केलिकीर्णः, करभस्तु त्रिहायणः ।
स तु शृङ्खलकः काष्ठमयैः स्यात्पादबन्धनैः ॥१२५५॥
गर्दभस्तु चिरमेही, वालेयो रासभः खरः ।
चक्रीवान् शङ्कुकर्णोऽथ, ऋषभो वृषभो वृषः ॥१२५६॥
वाडवेयः सौरभेयो, भद्रः शक्करशाक्करौ ।
उक्षाऽनड्वान् ककुद्मान् गौर्बलीवर्दश्च शाङ्करः ॥१२५७॥
उक्षा तु जातो जातोक्षः, स्कन्धिकः स्कन्धवाहकः ।
महोक्षः स्यादुक्षतरो, वृद्धोक्षस्तु जरद्गवः ॥१२५८॥
षण्डतोचित आर्षभ्यः, कूटो भग्नविषाणकः ।
इट्चरो गोपतिः षण्डो, गोवृषो मदकोहलः ॥१२५९॥
वत्सः शकृत्करिस्तर्णो, दम्यवत्सतरौ समौ ।
नस्योतो नस्तितः पष्ठवाट् तु स्याद्युगपार्श्वगः ॥१२६०॥
युगादीनान्तु वोढारो, युग्य-प्रासङ्ग्य-शाकटाः ।
स तु सर्वधुरीणः स्यात्, सर्वां वहति यो धुरम् ॥१२६१॥

एकधुरीणैकधुरावुभावेकधुरावहे ।
धुरीण धुर्य-धौरेय-धौरेयकं धुरन्धरौ ॥१२६२॥
धूर्वहेऽथ गलिर्दुष्टवृष शक्तोऽप्यवूर्वह ।
स्थौरी पृष्ठ्य पृष्ठवाहौ, द्विदन् षोडन् द्वि-षट्-रदौ १२६३॥
वहे स्कन्धोऽशकूट तु, ककुद नैचिक शिर ।
विषाण कूणिकौ शृङ्ग, सास्ना तु गलकम्बलः ॥१२६४॥
गौ सौरभेयी माहेयी, माहा सुरभिरर्जुना ।
उस्राऽघ्न्या रोहिणी शृङ्गिण्यनड्ड्ह्यनडुह्यपि ॥१२६५॥
तम्पा निलिम्पिका तम्बा, सा तु वर्णैरनेकधा ।
पृष्ठौही गर्भिणी वन्ध्या, वशा वेहद्गर्भोपघा ॥१२६६॥
अवतोका स्रवद्गर्भा, वृषाक्रान्ता तु सन्धिनी ।
प्रौढवत्सा बष्कयिणी, धेनुस्तु नवसूतिका ॥१२६७॥
परेष्टुर्बहुसूतिः स्याद्, गृष्टि सकृत्प्रसूतिका ।
प्रजने काल्योपसर्या, सुखदोह्या तु सुव्रता ॥१२६८॥
दु खदोह्या तु करटा, बहुदुग्धा तु वञ्जुला ।
द्रोणदुग्धा द्रोणदुघा, पीनोघ्नी पीवरस्तनी ॥१२६९॥
पीतदुग्धा तु धेनुष्या, संस्थिता दुग्धबन्धके ।
नैचिकी तूत्तमा गोषु, पलिक्नी बालगर्भिणी ॥१२७०॥

समांसमीना तु सा या, प्रतिवर्षं विजायते ।
स्यादचण्डी तु सुकरा, वत्सकामा तु वत्सला ॥१२७१॥
चतुस्त्रिर्हायणी द्व्येकहायन्येकादिवर्षिका ।
आपीनमूधो गोविट् तु, गोमयं भूमिलेपनम् ॥१२७२॥
तत्र शुष्के तु गोग्रन्थिः, करीषं-च्छगणे अपि ।
गवां सर्वं गव्यं व्रजे, गोकुलं गोधनं धनम् ॥१२७४॥
व्रजनं स्यादुपसरः, कीलः पुष्पलकः शिवः ।
बन्धनं दाम सन्दानं, पशुरज्जुस्तु दामनी ॥१२७४॥
अजः स्याच्छगलश्छागश्छगो बस्तः स्तभः पशुः ।
अजा तु छागिका मञ्जा, सर्वभक्षा गलस्तनी ॥१२७५॥
युवाऽजो बर्करोऽवौ तु, मेषोर्णायुर्हुडोरणाः ।
उरभ्रो मेण्ढको वृष्णिरेडको रोमशो हुडुः ॥१२७६॥
सम्फालः शृङ्गिणो भेडो, मेषी तु कुररी रुजा ।
जालकिन्यविलावेण्यथैडिकः शिशुवाहकः ॥१२७७॥
पृष्ठशृङ्गो वनाजः स्यादविदुग्धे त्ववेः परम् ।
सोढं दूसं मरीसं च, कुक्कुरो वक्रवालधिः ॥१२७८॥
अस्थिभुग्भषणः सारमेयः कौलेयकः शुनः ।
शुनिः श्वानो गृहमृगः, कुर्कुरो रात्रिजागरः ॥१२७९॥

रसनालिट् रतपराः कौलेयो यिर्नेणान्दुकौ ।
शालावृका मृगदंश, श्वाऽलर्कस्तु स रोगित ॥१२८०॥
विश्वकद्रुस्तु कुशलो, मृगव्ये सरमा शुनी ।
विट्चरः शूकरो ग्राम्ये, महिषो यमवाहनः ॥१२८१॥
रजस्वलो वाहरिपुर्लुलायो सैरिभो महः ।
धीरस्कन्धः कृष्णशृङ्गो, जरन्तो दंशभीरुकः ॥१२८२॥
रक्ताक्षः कासरो हंसकालीतनयलालिकौ ।
अरण्यजेऽस्मिन् गवलः, सिंहः कण्ठीरवो हरिः ॥१२८३॥
हर्यक्षः केसरीभारिः, पञ्चास्यो नखरायुधः ।
महानादः पञ्चशिखः, पारीन्द्रः पत्यरी मृगात् ॥१२८४॥
श्वेतपिङ्गोऽप्यथ व्याघ्रो, द्वीपी शार्दूलचित्रकौ ।
चित्रकायः पुण्डरीकस्तरक्षुस्तु मृगादनः ॥१२८५॥
शरभः कुञ्जरारातिरुत्पादकोऽष्टपादपि ।
गवयः स्याद्वनगवो, गोसदृक्षोऽथवारणः ॥१२८६॥
खड्गी वाध्रीणसः खड्गो, गण्डकोऽथ किरिः किटिः ।
भूदारः सूकरः कोलो, वराहः क्रोडपोत्रिणौ ॥१२८७॥
घोणी घृष्टिः स्तब्धरोमा, दंष्ट्री किट्योऽप्यलोद्धवौ ।
आखनिकः शिरोमर्मा, स्थूलनासो बहुप्रजः ॥१२८८॥

भाल्लूके भालूकर्क्षाच्छभल्लभल्लूकभल्लुकाः ।
शृगालो जम्बुकः फेरुः, फेरण्डः फेरवः शिवा ॥१२८९॥
घोरवासी भूरिमायो, गोमायुर्मृगधूर्त्तकः ।
हूरवो भरुजः क्रोष्टा, शिवाभेदेऽल्पके किखिः ॥१२९०॥
पृथौ गण्डिवलोपाकौ, कोकस्त्वीहामृगो वृकः ।
अरण्यश्वा मर्कटस्तु, कपिः कीशः प्लवङ्गमः ॥१२९१॥
प्लवङ्गः प्लवगः शाखामृगो हरिर्वलीमुखः ।
वनौका वानरोऽथासौ, गोलाङ्गूलोऽसितानन: ॥१२९२॥
मृगः कुरङ्गः सारङ्गो, वातायुर्हरिणावपि ।
मृगभेदा रुरुन्यङ्कुरङ्कुगोकर्णशम्बराः ॥१२९३॥
चमूरुचीनचमराः, समूरैणर्श्यरोहिषाः ।
कदली कन्दली कृष्णशारः पृषतरोहितौ ॥१२९४॥
दक्षिणेर्मा तु स मृगो, यो व्याधैर्दक्षिणे क्षतः ।
वातप्रमीर्वातमृगः, शशस्तु मृदुलोमकः ॥१२९५॥
शूलिको लोमकर्णोऽथ, शल्ये शललशल्यकौ ।
श्वाविच्च तच्छलाकायां, शललं शलमित्यपि ॥१२९६॥
गोधा निहाका गौधेरगौधारौ दुष्टतत्सुते ।
गौधेयोऽन्यत्र मुशली, गोधिकागोलिके गृहात् ॥१२९७॥

माणिक्या भित्तिका पल्ली, कुड्यमत्स्यो गृहोलिका ।
स्यादञ्जनाधिका हालिन्यञ्जनिका हलाहलः ॥१२९८॥

स्थूलाञ्जनाधिकायान्तु, ब्राह्मणी रक्तपुच्छिका ।
कृकलासस्तु सरटः, प्रतिसूर्यः शयानकः ॥१२९९॥

मूषिको मूषको वज्रदशनः खनकोन्दुरौ ।
उन्दुरुर्वृषः आखुश्च, सूच्यास्यो वृषलोचन ॥१३००॥

छुछुन्दरी गन्धमूषी, गिरिका बालमूषिका ।
बिडाल ओतुर्मार्जारो, हीकुश्च वृषदंशकः ॥१३०१॥

नाहको गात्रसङ्कोची, मण्डली नकुल पुन ।
पिङ्गलः सर्पहा बभ्रुः, सर्पोऽहिः पवनाशनः ॥१३०२॥

भोगी भुजङ्गभुजगौ भुजगो द्विजिह्वो
व्यालो भुजङ्गमसरीसृपदीर्घजिह्वाः ।
काकोदरो विषधरः फणभृत् पृदाकु
र्दर्वीकरकुण्डलिबिलेशयदन्दशूकाः ॥१३०३॥

दर्वीरे कञ्चुकिचक्रिगूढ-
पात्पन्नगौ जिह्मगलेलिहानौ ।
कुम्भीनसाऽऽशीविषदीर्घपृष्ठौ ,
स्याद्राजसर्पस्तु भुजङ्गभोजी ॥१३०४॥

चक्रमण्डल्य[1]जगरः[2], पारीन्द्रो[3] वाहसः[4] शयुः[5] ।
अलगर्दो[1] जलव्यालः[2], समौ राजिलदुन्दुभौ[3] ॥१३०५॥

भवेत्तिलित्सो[1] गोनासो[2], गोनसो[3] घोणसोऽपि[4] च ।
कुक्कुटाहिः[1] कुक्कुटाभो[2], वर्णेन च रवेण च ॥१३०६॥

नागाः[1] पुनः काद्रवेया[2]स्तेषां भोगावती पुरी ।
शेषो[1] नागाधिपो[2]ऽनन्तो[3], द्विसहस्राक्ष[4] आलुकः[5] ॥१३०७॥

स च श्यामोऽथवा शुक्लः, सितपङ्कजलाञ्छनः ।
वासुकि[1]स्तु सर्पराजः[2], श्वेतो नीलसरोजवान् ॥१३०८॥

तक्षकस्तु लोहिताङ्गः, स्वस्तिकाङ्कितमस्तकः ।
महापद्मस्त्वतिशुक्लो, दशबिन्दुकमस्तकः । ॥१३०९॥

शङ्खस्तु पीतो बिभ्राणो, रेखामिन्दुसितां गले ।
कुलिकोऽर्धचन्द्रमौलिर्ज्वालाधूमसमप्रभः ॥१३१०॥

अथ कम्बला[1]श्वतर[2]धृतराष्ट्र[3]बलाहकाः[4] ।
इत्यादयोऽपरे नागास्तत्तत्कुलसमुद्भवाः ॥१३११॥

निर्मुक्तो[1] मुक्तनिर्मोकः[2], सविषा निर्विषाश्च ते ।
नागाः स्युर्दृग्विषा लूमविषास्तु वृश्चिकादयः ॥१३१२॥

व्याघ्रादयो लोमविषा, नखविषा नरादयः ।
लालाविषास्तु लूताद्याः, कालान्तरविषाः पुनः ॥१३१३॥

मूषिकाद्या दूषीविषं, स्ववीर्यमौषधादिभिः ।
कृत्रिमं तु विषं चौरं, गरश्चोपविषं च तत् ॥१३१४॥

भोगोऽहिकायो दंष्ट्राऽऽशी दर्वी भोगे फटे स्फुटे ।
फणोऽहिकोशे तु निर्व्वयनीनिर्मोककञ्चुकौ ॥१३१५॥

इति स्थलचराः ।

विहगो विहङ्गमखगौ पतगो विहङ्गः,
शकुनिः शकुन्तिशकुनौ विवयः शकुन्तौ ।
नभसङ्गमो विकिरपत्ररथौ विहायो–
द्विजपक्षिविष्किरपतत्रिपतत्पतङ्गौ ॥१३१६॥

पित्सन्नीडाण्डजोऽगौकौश्चञ्चुश्चञ्चूः सृपाटिका ।
त्रोटिश्च पत्रं पतत्रं, पिच्छं वाजस्तनूरुहम् ॥१३१७॥

पक्षो गरुच्छदश्चापि, पक्षमूलं तु पक्षतिः ।
प्रडीनोड्डीनसण्डीनडयनानि नभोगतौ ॥१३१८॥

पेशीकोशोऽण्डे कुलायो, नीडे केकी तु सर्पभुक् ।
मयूरबर्हिणौ नीलकण्ठो मेघसुहृच्छिखी ॥१३१९॥

शुक्लापाङ्गोऽस्य वाक् केका, पिच्छं बर्हं शिखण्डकः ।
प्रचलाकः कलापश्च, मेचकश्चन्द्रकः समौ ॥१३२०॥

वनप्रियः परभृतस्ताम्राक्षः कोकिलः पिकः ।
कलकण्ठः काकपुष्टः, काकोऽरिष्टः सकृत्प्रजः ॥१२२१॥
आत्मघोषश्चिरजीवी[५], घूकारिः करटो द्विकः ।
एकदृक् बलिभुक् ध्वाङ्क्षो, मौकुलिर्वायसोऽन्यभृत् ॥१२२२
वृद्धद्रोणद्रवकृष्णपर्वतेभ्यस्त्वसौ[५] परः ।
पवनाश्रयस्तु काकोलो, मद्गुस्तु जलवायसः ॥१२२३॥
घूके निशाटः काकारिः[३], कौशिकोलूकपेचकाः ।
दिवान्धोऽथ निशावेदी[१], कुक्कुटश्चरणायुधः ॥१२२४॥
कृकवाकुस्ताम्रचूडो[५], विवृताक्षः शिखण्डिकः ।
हंसाश्चक्राङ्गवक्राङ्गमानसौकः सितच्छदाः ॥१२२५॥
राजहंसास्त्वमी चञ्चुचरणैरतिलोहितैः ।
मल्लिकाक्षास्तु मलिनैर्धार्तराष्ट्राः सितेतरैः ॥१२२६॥
कादम्बास्तु कलहंसाः, पक्षैः स्युरतिधूसरैः ।
वारला वरला हंसी[३], वारटा वरटा च सा ॥१२२७॥
दार्वाघाटः शतपत्रः, खञ्जरीटस्तु खञ्जनः ।
सारसस्तु लक्ष्मणः स्यात्, पुष्कराख्यः कुरङ्करः ॥१२२८॥
सारसी लक्ष्मणाऽथ कुङ्, क्रौञ्चे चाषे किकीदिविः ।
चातकः स्तोकको बप्पीहः सारङ्गो नभोऽम्बुपः ॥१२२९॥

चक्रवाको रथाङ्गाह्वः, कोको द्वन्द्वचरोऽपि च ।
टिट्टिभस्तु कटुक्वाणः, उत्पादशयनश्च सः ॥१३३०॥
चटको गृहबलिभुक् कलविङ्कः कुलिङ्गकः ।
तस्य योषित्तु चटका, स्त्र्यपत्ये चटका तयोः ॥१३३१॥
पुमपत्ये चाटकैरो, दात्यूहे कालकण्टकः ।
जलरङ्कुर्जलरङ्गो, बके कह्वो बकोटवत् ॥१३३२॥
बलाहके स्याद्बलाको, बलाका बिसकण्ठिका ।
भृङ्गे कलिङ्गो धूम्याटः, कङ्कस्तु कमनच्छदः ॥१३३३॥
लोहपृष्ठो दीर्घपादः, कर्कटे स्कन्धमल्लकः ।
चिल्ले शकुनिरातापी, श्येने पत्री शशादनः ॥१३३४॥
दाक्षाय्यो दूरदृक् गृध्रोऽथोत्क्रोशो मत्स्यनाशनः ।
कुररः कीरस्तु शुको, रक्ततुण्डः फलादनः ॥१३३५॥
शारिका तु पीतपादा, गोराटी गोकिराटिका ।
स्याच्चर्मचटकाया तु, जतुकाऽजिनपत्रिका ॥१३३६॥
वल्गुलिका मुखविष्ठा, परोष्णी तैलपायिका ।
कर्करेटुः करेटुः स्यात्, करटुः कर्कराटुकः ॥१३३७॥
आटिरिति शराटिः स्यात्, कृष्णैकारौ समौ ।
भासे शकुन्ते कोयष्टौ, शिखी चलकुक्कुभे ॥१३३८॥

पारावतः कलरवः, कपोतो[3] रक्तलोचनः ।
ज्योत्स्नाप्रियो[1] वल्गुचञ्चुश्चकोरो[3] विषसूचकः[4] ॥१३३९॥
जीवंजीवस्तु गुन्द्रालो, विषदर्शनमृत्युकः[3] ।
व्याघ्राटस्तु[1] भरद्वाजः, प्लवस्तु[1] गात्रसम्प्लवः ॥१३४०॥
तित्तिरिस्तु खरकोणो[2], हारीतस्तु मृदङ्गुरः[2] ।
कारण्डवस्तु मरलः[1], सुगृहश्चञ्चुसूचिकः[2] ॥१३४१॥
कुम्भकारकुक्कुटस्तु[1], कुक्कुभः कुहकस्वनः[3] ।
पक्षिणा येन गृह्यन्ते, पक्षिणोऽन्ये स दीपकः[1] ॥१३४२॥
छेकाः[2] गृह्यास्ते गेहासक्ता ये मृगपक्षिणः ।

इति खचराः पञ्चेन्द्रियाः ।

मत्स्यो[1] मीनः पृथुरोमा[3], झषो[4] वैसारिणोऽण्डजः[6] ॥१३४३॥
सङ्घचारी[7] स्थिरजिह्व[8], आत्माशी[9] स्वकुलक्षयः[10] ।
विसारः[11] शकली[12] शल्की[13], शम्बरोऽनिमिषस्तिमिः[16] १३४४
सहस्रदंष्ट्रे[1] वादालः, पाठीने[1] चित्रवल्लिकः[2] ।
शकुले[1] स्यात्फलकोऽथ, गडकः शकुलार्भकः[2] ॥१३४५॥
उलूपी[1] शिशुके[2] प्रोष्ठी[1], शफरः[2] श्वेतकोलके[3] ।
नलमीनश्चिलिचिमो[2], मत्स्यराजस्तु रोहितः[1] ॥१३४६॥

मद्गुरस्तु राजशृङ्गे, शृङ्गी तु मद्गुरप्रिया ।
क्षुद्राण्डमत्स्यजातं तु, पोताधानं जलाणुकम् ॥१३४७॥
महामत्स्यास्तु चीरिलितिमितिमिङ्गिलगिलादयः ।
अथ यादांसि नक्राद्या, हिंसका जलजन्तवः ॥१३४८॥
नक्रे कुम्भीरः आलास्यः, कुम्भी महामुखोऽपि च ।
तालुजिह्वः शङ्खमुखो, गोमुखो जलसूकरे ॥१३४९॥
शिशुमारस्त्वम्बुकूर्मः, उष्णवीर्यो महावसः ।
उद्रस्तु जलमार्जारः, पानीयनकुलो वसी ॥१३५०॥
ग्राहे तन्तुस्तन्तुनागोऽवहारो नागतन्तुणौ ।
अन्येऽपि यादोभेदाः स्युर्बहवो मकरादयः ॥१३५१॥
कुलीरः कर्कटे पिङ्गचक्षुः पार्श्वोदरप्रियः ।
द्विधागतिः षोडशाङ्घ्रिः, क्रूरचिह्नो बहिश्चरः ॥१३५२॥
कच्छपे कमठे कूर्मः, क्रोडपादश्चतुर्गतिः ।
पञ्चाङ्गगुप्तदौलेयौ, जीवथः कच्छपी डुली ॥१३५३॥
मण्डूकः हरिशालूरप्लवभेकप्लवङ्गमाः ।
वर्षाभूः प्लवगः शालुरजिह्वव्यङ्गदर्दुराः ॥१३५४॥
स्थले नरादयो ये तु, ते जले जलपूर्वकाः ।
अण्डजाः पक्षिसर्पाद्याः, पोतजाः कुञ्जरादयः ॥१३५५॥

रसजा मद्यकीटाद्या, नृगवाद्या जरायुजाः ।
यूकाद्याः स्वेदजा मत्स्यादयः सम्मूर्च्छनोद्भवाः ॥१३५६॥
खञ्जनास्तूद्भिदोऽथोपपादुका देवनारकाः ।
त्रसयोनय इत्यष्टावुद्भिदुद्भिज्जमुद्भिजम् ॥१३५७॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ नाममालायां तिर्यक्काण्डश्चतुर्थः ॥ ४ ॥

अथ नरककाण्डः

स्युर्नारकास्तु परेतप्रेतयात्यातिवाहिकाः ।
आजुर्विष्टिर्यातना तु, कारणा तीव्रवेदना ॥१३५८॥
नरकस्तु नारकः स्यान्निरयो दुर्गतिश्च सः ।
घनोदधिघनवाततनुवातनभःस्थिताः ॥१३५९॥
रत्नशर्करावालुकापङ्कधूमतमःप्रभाः ।
महातमःप्रभा चेत्यधोऽधो नरकभूमयः ॥१३६०॥
क्रमात्पृथुतराः सप्ताथ त्रिंशत्पञ्चविंशतिः ।
पञ्चदश दश त्रीणि, लक्षाण्यूनं च पञ्चभिः ॥१३६१॥
लक्षं पञ्च च नरकावासाः सीमन्तकादयः ।
एतासु स्युः क्रमेणाथ, पातालं वडवामुखम् ॥१३६२॥

बलिवेश्माधोभुवनं, नागलोको रसातलम् ।
रन्ध्रं बिलं निर्व्यथनं, कुहरं शुषिरं शुषिः ॥१३६३॥
छिद्रं रोपं विवरं च, निम्नं रोकं वपान्तरम् ।
गर्त्तश्वभ्रावटागाधावटौस्तु विवरे भुवः ॥१३६४॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
नाममालायां नरककाण्डः पञ्चमः ॥ ५ ॥

अथ सामान्यकाण्डः ।

स्याल्लोको विष्टपं विश्वं, भुवनं जगती जगत् ।
जीवाजीवाधारक्षेत्रं, लोकोऽलोकस्ततोऽन्यथा ॥१३६५॥
क्षेत्रज्ञ आत्मा पुरुषश्चेतनः स पुनर्भवी ।
जीवः स्यादसुमान् सत्त्वं, देहभृज्जन्तुजन्तवः ॥१३६६॥
उत्पत्तिर्जन्मजनुषी, जननं जनिरुद्भवः ।
जीवेऽसुधारणं प्राणो, जीवातुर्जीवनौषधम् ॥१३६७॥
धात्रन्वै पवित्रं सोऽन्तर्गत उन्दुये आहरे. ।
स्थानं वा निर्भूगान्त स्यात्क्षिप्ये पात्रे पतत्रे ॥१३६८॥
भाग्यं भाग्यविपाकोऽन्यः कारणं मानं मनः ।
दैवतं हृदयं चित्तं, स्वान्तं गूढपथोत्कटं ॥१३६९॥

मनसः कर्म सङ्कल्पः, स्यादथो शर्म[1] निर्वृतिः[2] ।
सातं[3] सौख्यं[4] सुखं[5] दुःखं[1], त्वसुखं[2] वेदना[3] व्यथा[4] ॥१३७०॥
पीडा[5] बाधा[6]ऽर्ति[7]राभीलं[8], कृच्छ्रं[9] कष्टं[10] प्रसूतिजम्[11] ।
आमनस्यं[12] प्रगाढं[13] च, स्यादाधि[1]र्मानसी व्यथा ॥१३७१॥
सपत्राकृति[1]-निष्पत्राकृती[2] त्वत्यन्तपीडने ।
क्षुज्जाठराग्निजा पीडा, व्यापादो[1] द्रोहचिन्तनम् ॥१३७२॥
उपज्ञा ज्ञानमाद्यं स्याच्चर्चा[1] सङ्ख्या[2] विचारणा[3] ।
वासना[1] भावना[2] संस्कारो[3]ऽनुभूताद्यविस्मृतिः ॥१३७३॥
निर्णयो[1] निश्चयो[2]ऽन्तः[3] सम्प्रधारणा[4] समर्थनम्[5] ।
अविद्या[1]ऽहम्मति[2]रज्ञानं[3], भ्रान्ति[1]र्मिथ्यामति[2]र्भ्रमः[3] ॥१३७४॥
सन्देह[1]द्वापरो[2]ऽऽरेका[3], विचिकित्सा[4] च संशयः[5] ।
परभागो[1] गुणोत्कर्षो[2], दोषे[1] त्वादीनवा[2]श्रवौ[3] ॥१३७५॥
स्याद् रूपं[1] लक्षणं[2] भावश्चा[3]त्मा[4]प्रकृति[5]रीतयः[6] ।
सहजो[7] रूपतत्त्वं[8] च, धर्म[9]सर्गौ[10] निसर्गवत्[11] ॥१३७६॥
शीलं[12] सतत्त्वं[13] संसिद्धि[14]रवस्था[1] तु दशा[2] स्थितिः[3] ।
स्नेहः[1] प्रीतिः[2] प्रेम[3] हार्दं[4], दाक्षिण्यं[1] त्वनुकूलता[2] ॥१३७७॥
विप्रतिसारो[1]ऽनुशयः[2], पश्चात्तापो[3]ऽनुतापश्च[4] ।
अवधान[1]समाधान[2]प्रणिधानानि[3] तु समाधयः[4] स्युः ॥१३७८

धर्मः पुण्यं वृषः श्रेयः सुकृतं नियतिर्विधिः ।
दैवं भाग्यं भागधेयं, दिष्टं चायस्तु तच्छुभम् ॥१३७९॥
अलक्ष्मीर्निर्ऋतिः कालकर्णिका स्यादथाशुभम् ।
दुष्कृतं दुरितं पापमेनः पाप्मा च पातकम् ॥१३८०॥
किल्बिषं कलुषं किण्वं, कल्मषं वृजिनं तमः ।
अंहः कल्कममघं पङ्कं, उपाधिर्धर्मचिन्तनम् ॥ १३८१ ॥
त्रिवर्गो धर्मकामार्थाश्चतुर्वर्गः समोक्षकाः ।
बलसुवर्णाश्चतुर्भद्रं, प्रमादोऽनवधानता ॥१३८२॥
छन्दोऽभिप्राय आकूतं, मतभावाशया अपि ।
हृषीकमक्षं करणं, स्रोतः खं विषयीन्द्रियम् ॥१३८३॥
बुद्धीन्द्रियं स्पर्शनादि, पाण्यादि तु क्रियेन्द्रियम् ।
स्पर्शादयस्त्विन्द्रियार्था, विषया गोचरा अपि ॥१३८४॥
शीतं तुषारं शिशिरं, सुशीमं शीतलं जडम् ।
हिमोऽथोष्णे तिग्मस्तीव्रस्तीक्ष्णश्चण्डः खरः पटुः ॥१३८५
कोष्णं कवोष्णं कदुष्णं, मन्दोष्णं चेषदुष्णवत् ।
निष्ठुरः कक्खटः क्रूरः, परुषः कर्कशः खरः ॥१३८६॥
दृढः कठोरः कठिनो, जरठः कोमलं पुनः ।
मृदुलं मृदु सोमालं सुकुमारमकर्कशम् ॥१३८७॥

मधुरस्तु[1] रसज्येष्ठो[2], गुल्यः[3] स्वादुर्[4]मधूलकः[5] ।
अम्लस्तु[1] पाचनो[2] दन्तशठो[3]ऽथ लवणः[1] सरः[2] ॥१३८८॥
सर्वरसो[3]ऽथ कटुः[1] स्याद्दोषणो[2] मुखशोधनः[3] ।
वक्त्रभेदी[1] तु तिक्तो[2]ऽथ, कषायस्तु[1]वरो[2] रसः ॥१३८९॥
गन्धो[1] जनमनोहारी[2], सुरभिर्[1]घ्राणतर्पणः[2] ।
समाकर्षी[3] निर्हारी[4] च, स आमोदो[1] विदूरगः[2] ॥१३९०॥
विमर्दोत्थः परिमलो[1]ऽथामोदी[1] मुखवासनः[2] ।
इष्टगन्धः[3] सुगन्धिश्च[4], दुर्गन्धः[1] पूतिगन्धिकः[2] ॥१३९१॥
आमगन्धि तु विस्रं[2] स्याद्वर्णाः[1] श्वेतादिका अमी ।
श्वेतः[1] श्येतः[2] सितः[3] शुक्लो[4], हरिणो[5] विशदः[6] शुचिः[7] १३९२
अवदात[8]गौर[9]शुभ्र[10]वलक्ष[11]धवलो[12]ऽर्जुनाः[13] ।
पाण्डुरः[14] पाण्डरः[15] पाण्डुर्[16]ईषत्पाण्डुस्तु[1] धूसरः[2] ॥१३९३॥
कापोतस्तु[1] कपोताभः[2], पीतस्तु[1] सितरञ्जनः[2] ।
हारिद्रः[3] पीतलो[4] गौरः[5], पीतनीलः[1] पुनर्हरित्[2] ॥१३९४॥
पालाशो[3] हरितस्[4]तालकाभो[5] रक्तस्तु[1] रोहितः[2] ।
माञ्जिष्ठो[3] लोहितः[4] शोणः[5], श्वेतरक्तस्तु[1] पाटलः[2] ॥१३९५॥
अरुणो[1] बालसन्ध्याभः[2], पीतरक्तस्तु[1] पिञ्जरः[2] ।
कपिलः[3] पिङ्गलः[4] श्यावः[5], पिशङ्गः[6] कपिशो[7] हरिः[8] १३९६

बभ्रुः कद्रुः कडारश्च, पिङ्गः कृष्णस्तु मेचकः ।
स्याद्रामः श्यामलः श्यामः, कालो नीलोऽसितः शितिः
॥१३९७॥

रक्तश्यामे पुनर्धूम्रधूमलावथ कर्बुरः ।
किर्मीर एतः शबलश्चित्रः कल्माषचित्रलौ ॥१३९८॥

शब्दो निनादो निर्घोषः स्वानो ध्वानः स्वरो ध्वनिः ।
निर्ह्रादो निनदो ह्रादो, निस्वानो निस्वनः स्वनः १३९९
रवो नादः स्वनिर्घोषः, सम्याक्रम्यो राव आरवः ।
क्वणनं निक्वणः क्वाणो, निक्वाणश्च क्वणो रणः १४००
षड्जर्षभगान्धाराः, मध्यमः पञ्चमस्तथा ।
धैवतो निषधः सप्त, तन्त्रीकण्ठोद्भवाः स्वराः ॥१४०१॥
ते मन्द्रमध्यताराः स्युरुरःकण्ठशिरोद्भवाः ।
रुदितं क्रन्दितं क्रुष्टं, तदपूर्णं तु गद्गदं ॥१४०२॥
शब्दो गुणानुरागोत्थः, प्रणादः सीत्कृतं नृणाम् ।
पर्दनं गुदजे शब्दे, कर्दनं कुक्षिसम्भवे ॥१४०३॥
क्ष्वेडो तु सिंहनादोऽथ, तन्दनं सुभटध्वनिः ।
कोलाहलः कलकलस्तुमुलो व्याकुलो रवः ॥१४०४॥

मर्मरो[1] वस्त्रपर्णादेर्भूषणानां तु शिञ्जितम्[1] ।
हेषा[1] ह्रेषा[2] तुरंगाणां, गजानां गर्ज[1]बृंहिते[2] ॥१४०५॥
विस्फारो[1] धनुषां हम्भा[1]रम्भे[2] गोर्जलदस्य तु ।
स्तनितं[1] गर्जितं[2] गर्जिः[3], स्वनितं[4] रसितादि च ॥१४०६॥
कूजितं[1] स्याद्विहङ्गानां, तिरश्चां रुत[1]वासिते[2] ।
वृषस्य रेषणं[1] रेषा[2], बुक्कनं[1] भषणं[2] शुनः ॥१४०७॥
पीडितानां तु कणितं[1], मणितं[1] रतिकूजितम् ।
प्रक्वाणः[1] प्रक्वण[2]स्तन्त्र्या, मर्दलस्य तु गुन्दलः ॥१४०८॥
क्षीजनं[1] तु कीचकानां, भेर्या नादस्तु दर्दुरः[1] ।
तारोऽत्युच्चैर्ध्वनिर्मन्द्रो[1], गम्भीरो मधुरः कलः ॥१४०९॥
काकली[1] तु कलः सूक्ष्म, एकतालो[1] लयानुगः ।
काकुर्ध्वनिविकारः[1] स्यात्प्रतिश्रुत्तु[1] प्रतिध्वनिः[2] ॥१४१०॥
सङ्घाते[1] प्रकर[2]ौघ[3]वार[4]निकर[5]व्यूहाः[6] समूह[7]श्चयः[8],
सन्दोहः[9] समुदाय[10]राशि[11]विसर[12]व्राताः[13] कलापो[14] व्रजः[15] ।
कूटं[16] मण्डल[17]चक्रवाल[18]पटल[19]स्तोमा[20] गणाः[21] पेटकं[22],
वृन्दं[23] चक्र[24]कदम्बके[25] समुदयः[26] पुञ्ज[27]ोत्करौ[28] संहतिः[29]
॥१४११॥

समवायो[30] निकुरम्बं[31], जाल[32] निवहसञ्चयौ[33][34] ।
जात[35] तिरश्चां तद्यूथ, सङ्घसार्थौ तु देहिनाम् ॥१४१२॥
कुलं तेषां सजातीनां, निकायस्तु सधर्मिणाम् ।
वर्गस्तु सदृशां स्कन्धो, नरकुञ्जरवाजिनाम् ॥१४१३॥
ग्रामो विषयशब्दाद्यभूतेन्द्रियगणाद् व्रजे ।
समजस्तु पशूनां स्यात्समाजस्त्वन्यदेहिनाम् ॥१४१४॥
शुकादीनां गणे शौकमायूरतैत्तिरादय ।
भिक्षादेर्भैक्षमाहल्लैगार्भिणयौवतादय ॥१४१५॥
गोत्रार्थप्रत्ययान्तानां, स्युरौपगवकादय ।
उक्षादेरौक्षक मानुष्यकं वार्द्धकमौष्ट्रकम् ॥१४१६॥
स्याद्राजपुत्रकं राजन्यकं राजकमात्मजे ।
वात्सकौरभ्रके कावचिकं कवचिनामपि ॥१४१७॥
हास्तिकं तु हस्तिनां स्यादापूपिकाद्यचेतसाम् ।
धेनूनां धैनुकं धैन्वन्तानां गौधेनुकादय ॥१४१८॥
केदारकं कैदारिकं, कैदार्यमपि तद्गणे ।
ब्रह्मणानां ब्राह्मण्य, माणव्यं वाडव्यमित्यपि ॥१४१९॥
गणिकानां तु गाणिक्य, करभाणां कैरभकैशिके ।
अश्वानामाश्वमश्वीयं, पशूनां पार्श्वमेव्यय ॥१४२०॥

व तूलं वात्ये वातानां, गव्यागोत्रे पुनर्गवाम् ।
पाश्यागल्यादि पाशादेः, खलादेः खलिनीनिभाः॥१४२१॥
जनता बन्धुता ग्रामता गजता सहायता ।
जनादीनां रथानां तु, स्याद्रथ्या रथकव्यया ॥१४२२॥
राजिर्लेखा ततिर्वीथी, मालाल्यावलिपङ्क्तयः ।
धोरणी श्रेण्युभौ तु द्वौ, युगलं द्वितयं द्वयम् ॥१४२३॥
युगं द्वैतं यमं द्वन्द्वं, युग्मं यमलयामले ।
पशुभ्यो गोयुगं युग्मे, परं षट्त्वे तु षड्गवम् ॥१४२४॥
परःशताद्यास्ते येषां, परा सङ्ख्या शतादिकात् ।
प्राज्यं प्रभूतं प्रचुरं, बहुलं बहु पुष्कलम् ॥१४२५॥
भूयिष्ठं पुरुहं भूयो, भूर्यदभ्रं पुरु स्फिरम् ।
स्तोकं क्षुल्लं तुच्छमल्पं, दभ्राणुतलिनानि च ॥१४२६॥
तनु क्षुद्रं कृशं सूक्ष्मं, पुनः श्लक्ष्णं च पेलवम् ।
त्रुटौ मात्रा लवो लेशः, कणो ह्रस्वं पुनर्लघु ॥१४२७॥
अत्यल्पेऽल्पिष्ठमल्पीयः, कनीयोऽणीय इत्यपि ।
दीर्घायते समे तुङ्गमुच्चमुन्नतमुद्धुरम् ॥१४२८॥
प्रांशूच्छ्रितमुदग्रं च, न्यग् नीचं ह्रस्वमन्थरे ।
खर्वं कुब्जं वामनं च, विशालं तु विशङ्कटम् ॥१४२९॥

पृथूरु पृथुल स्थूल, विकट पिपुल बृहत् ।
स्फार वरिष्ठ विस्तीर्ण, तत बहु महद् गुरु ॥१४३०॥
दैर्घ्यमायाम आनाह, आरोहस्तु समुच्छ्रयः ।
उत्सेध उदयोच्छ्रायौ, परिणाहो विशालता ॥१४३१॥
प्रपञ्चाभोगविस्तारव्यासा, शब्दे स विस्तरः ।
समासस्तु समाहारः, संक्षेपः संग्रहोऽपि च ॥१४३२॥
सर्व समस्तमन्यून, समग्र सकल समम् ।
विश्वाशेषाखण्डकृत्स्नान्यक्षाणि निखिलाखिले ॥१४३३॥
खण्डेऽर्द्धशकले भित्त, नेमशकलदलानि च ।
अंशो भागश्च वण्टः स्यात्, पादस्तु स तुरीयकः १४३४
मलिन कच्चर म्लान, कश्मल च मलीमसम् ।
पवित्र पावन पूत, पुण्य मेध्यमथोज्ज्वलम् ॥१४३५॥
विमल विशद वीध्रमवदातमनाविलम् ।
विशुद्ध शुचि चोक्ष तु, निःशोध्यमनवस्करम् ॥१४३६॥
निर्णिक्त शोधित मृष्ट, धौत क्षालितमित्यपि ।
सम्मुखीनमभिमुख, पराचीन पराङ्मुखम् ॥१४३७॥
मुख्य प्रकृष्ट प्रमुख प्रबर्ह, वर्य वरेण्य प्रवर पुरोगम् ।
अनुत्तर प्राग्रहर प्रवेक, प्रधानमग्र्यसरमुत्तमाग्रम् ॥१४३८॥

ग्रामणीरग्रण्यग्रिमजात्याग्र्यानुत्तमान्यनवरार्द्ध्यवरे ।
प्रष्ठपरार्द्ध्याग्राणि श्रेयसि
तु श्रेष्ठसत्तमे पुष्कलवत् ॥१४३९॥

स्युरुत्तरपदे व्याघ्रपुङ्गवर्षभकुञ्जराः ।
सिंहशार्दूलनागाद्यास्तल्लजश्च मतल्लिका ॥१४४०॥

मचर्चिका प्रकाण्डो द्वौ, प्रशस्यार्थप्रकाशकाः ।
गुणोपसर्जनोपाग्राण्यप्रधानेऽवमं पुनः ॥१४४१॥

निकृष्टमणकं गर्ह्यमवद्यं काण्डकुत्सिते ।
अपकृष्टं प्रतिकृष्टं, याप्यं रेफोऽधमं ब्रुवम् ॥१४४२॥

खेटं पापमपशदं, कुपूयं चेलमर्वं च ।
तदासेचनकं यस्य, दर्शनाद्दृग् न तृप्यति ॥१४४३॥

चारु हारि रुचिरं मनोहरं,
वल्गु कान्तमभिरामबन्धुरे ।
वामरुच्यसुषमाणि शोभनं,
मञ्जु मञ्जुलमनोरमाणि च ॥१४४४॥

साधुरम्यमनोज्ञानि, पेशलं हृद्यसुन्दरे ।
काम्यं कम्रं कमनीयं, सौम्यं च मधुरं प्रियम् ॥१४४५॥

व्युष्टिः फलमसारं तु, फल्गु शून्यं तु रिक्तकम् ।
शून्यं तुच्छं वशिकं च, निविडं तु निरन्तरम् ॥१४४६॥

निबिरीसं घनं सान्द्रं, नीरन्ध्रं बहलं दृढम् ।
गाढमविरलं चाथ, विरलं तनु पेलवम् ॥१४४७॥

नवं नवीनं सद्यस्कं, प्रत्यग्रं नूत्ननूतने ।
नव्यं चाभिनवं जीर्णे, पुरातनं चिरन्तनम् ॥१४४८॥

पुराणं प्रतनं प्रत्नं, अथ मूर्तं तु मूर्तिमत् ।
उच्चावचं नैकभेदमतिरिक्तोऽधिके भृशे ॥१४४९॥

पार्श्वं समीपं सविधं समर्या-
भ्याशं सवेशान्तिकसन्निकर्षाः ।
सदेशमभ्यग्रमनीडसंनि-
धानोन्युपान्तं निकटोपकण्ठे ॥१४५०॥

सन्निकृष्टसमर्यादाभ्यर्णाभ्यासन्नसंनिधी ।
अव्यवहितेऽनन्तरं, संसक्तमपटान्तरम् ॥१४५१॥

नेदिष्ठमन्तिकतमं, विप्रकृष्टपरे पुनः ।
दूरेऽतिदूरे दविष्ठं, दवीयोऽथ समातनम् ॥१४५२॥

शाश्वतोऽनश्वरे नित्यं, ध्रुवं स्थेयस्त्वतिस्थिरम् ।
स्थास्नु स्थेष्ठं तत्कूटस्थं, कालव्याप्येकरूपतः ॥१४९३॥
स्थावरन्तु जङ्गमान्यजङ्गमं तु त्रसं चरम् ।
चराचरं जगदिङ्गं, चरिष्णु चाथ चञ्चलम् ॥१४९४॥
तरलं कम्पनं कम्प्रं, परिप्लवं चलाचले ।
चटुलं चपलं लोलं, चलं पारिप्लवास्थिरे ॥१४९५॥
ऋजावजिह्मप्रगुणावलोऽग्रेऽवनतानते ।
कुञ्चितं नतमाविद्धं, कुटिलं वक्रवेल्लिते ॥१४९६॥
वृजिनं भङ्गुरं भुग्नमरालं जिह्ममूर्मिमत् ।
अनुगेऽनुपदान्वक्षान्वञ्चैकाक्येकके एककः ॥१४९७॥
एकात्तानायनैसर्गाग्र्याण्यैकाग्र्यं च तद्गतम् ।
अनन्यवृत्त्येकायनगतं चाथाद्यमादिमम् ॥१४९८॥
पौरस्त्यं प्रथमं पूर्वमादिरग्रमथान्तिमम् ।
जघन्यमन्त्यं चरममन्तः पाश्चात्यपश्चिमे ॥१४९९॥
मध्यमं माध्यमं मध्यमीयं माध्यन्दिनं च तत् ।
अभ्यन्तरमन्तरालं, विचाले मध्यमन्तरे ॥१४६०॥
तुल्यः समानः सदृक्षः, सरूपः सदृशः समः ।
साधारणसधर्माणौ, सवर्णः सन्निभः सदृक् ॥१४६१॥

स्युरुत्तरपदे प्रख्यः, प्रकारः प्रतिमो निभः ।
भूतरूपोपमाः काशः, सं-नी-प्र-प्रति-तः परः ॥१४६२॥
औपम्यमनुकारोऽनुहारः साम्यं तुलोपमा ।
कक्षोपमाऽर्चा तु, प्रतिमा यातना निधिः ॥१४६३॥
छाया छन्दः कायो रूपं, बिम्बं मानं कृती अपि ।
सूर्मी स्थूणाऽय प्रतिमा, हरिणी स्याद्धिरण्मयी ॥१४६४॥
प्रतिकूलन्तु विलोममपसव्यमपष्ठुरम् ।
वामं प्रसव्यं प्रतीपं, प्रतिलोममपष्ठु च ॥१४६५॥
वामं शरीरेऽङ्गे सव्यमपसव्यन्तु दक्षिणम् ।
अबाधोच्छृङ्खलोद्दामान्ययन्त्रितमनर्गलम् ॥१४६६॥
निरङ्कुशं स्फुटं स्पष्टं, प्रकाशं प्रकटोल्बणे ।
व्यक्तं वर्तुलं तु वृत्तं, निस्तलं परिमण्डलम् ॥१४६७॥
बन्धुरं तून्नतानतं, स्पष्टं विषमोन्नतम् ।
अन्यदन्यतरद्भिन्नं, त्वमेकमितरच्च तत् ॥१४६८॥
करम्बः कर्बुरो मिश्रः, सम्पृक्तः खचितः समाः ।
विविधस्तु बहुविधो, नानारूपः पृथग्विधः ॥१४६९॥
त्वरितं सत्वरं तूर्णं, शीघ्रं क्षिप्रं द्रुतं लघु ।
चपलाविलम्बितं च, झम्पा सम्पातपाटवम् ॥१४७०॥

अनारतं त्वविरतं, संसक्तं सततानिशे ।
नित्यानवरताजस्रासक्ताश्रान्तानि सन्ततम् ॥१४७१॥

साधारणं तु सामान्यं, दृढसन्धि तु संहतम् ।
कलिलं गहनं सङ्कीर्णं तु सङ्कुलमाकुलम् ॥१४७२॥

कीर्णमाकीर्णं च पूर्णं, त्वाचितं छन्नपूरिते ।
भरितं निचितं व्याप्तं, प्रत्याख्यातं निराकृतम् ॥१४७३॥

प्रत्यादिष्टं प्रतिक्षिप्तमपविद्धं निरस्तवत् ।
परिक्षिप्तं वलयितं, निवृत्तं परिवेष्टितम् ॥१४७४॥

परिष्कृतं परीतं च, त्यक्तं तूत्सृष्टमुज्झितम् ।
धूतं हीनं विधूतं च, विन्नं वित्तं विचारिते ॥१४७५॥

अवकीर्णं त्ववध्वस्तं, संवीते रुद्धमावृतम् ।
संवृतं पिहितं छन्नं, स्थगितं चापवारितम् ॥१४७६॥

अन्तर्हितं तिरोहितमन्तर्द्धिस्त्वपवारणम् ।
छदनं व्यवधाऽन्तर्द्धापिधानं स्थगनानि च ॥१४७७॥

व्यवधानं तिरोधानं, दर्शितं तु प्रकाशितम् ।
आविष्कृतं प्रकटितमुच्चण्डं त्ववलम्बितम् ॥१४७८॥

अनादृतमवज्ञातं, मानितं गणितं मतम् ।
रीढोऽवज्ञोऽवहेलोऽन्यसूर्क्षणं चाप्यनादरे ॥१४७९॥
उन्मूलितमावर्हितं, स्यादुत्पाटितमुद्धृतम् ।
प्रेङ्खोलितं तरलितं, लुलितं प्रेङ्खितं धुतम् ॥१४८०॥
चलितं कम्पितं धूतं, वेल्लितान्दोलिते अपि ।
दोला प्रेङ्खोलनं प्रेङ्खा, फाण्टं कृतमयत्नतः ॥१४८१॥
अथ क्षिप्तं न्यञ्चितं स्यादूर्द्धक्षिप्तमुदञ्चितम् ।
नुन्ननुत्तास्तनिष्ठ्यूतान्याविद्धं क्षिप्तमीरितम् ॥१४८२॥
समे दिग्धलिप्ते स्नातमुग्ने रूषितगुण्ठिते ।
गूढगुप्ते च गुपितमूपितं गुणिताहते ॥१४८३॥
स्यान्निशातं शितं शातं, निशितं तेजितं क्ष्णुतम् ।
वृत्ते तु वृत्तवावृत्तौ, ह्रीतह्रीणौ तु लज्जिते ॥१४८४॥
सन्नद्धे स्यात्सङ्कलितं, संयोगिते उपाहिते ।
पक्वे परिणतं पाके, क्षीराज्यहविषां शृतम् ॥१४८५॥
निष्पक्वे क्वथितं प्लुष्टे प्रुष्टदग्धोपितौ समाः ।
तनूकृते त्वष्टतष्टौ, विद्धे छिद्रितवेधितौ ॥१४८६॥

सिद्धे निर्वृत्तनिष्पन्नौ, विलीने द्रुतविद्रुतौ ।
उतं प्रोतं स्यूतमूतमुतं च तन्तुसन्तते ॥१४८७॥
पाटितं दारितं भिन्ने, विदरः स्फुटनं भिदा ।
अङ्गीकृतं प्रतिज्ञातमूरीकृतोररीकृते ॥१४८८॥
संश्रुतमभ्युपगतमुररीकृतमाश्रुतम् ।
सङ्कीर्णं प्रतिश्रुतं च, छिन्ने लूनं छितं दितम् ॥१४८९॥
छेदितं खण्डितं वृक्णं, कृत्तं प्राप्तं तु भावितम् ।
लब्धमासादितं भूतं, पतिते गलितं च्युतम् ॥१४९०॥
स्रस्तं भ्रष्टं स्कन्नपन्ने, संशितं तु सुनिश्चितम् ।
मृगितं मार्गितान्विष्टान्वेषितानि गवेषिते ॥१४९१॥
तिमिते स्तिमितक्लिन्नसार्द्रार्द्रोन्नाः समुन्नवत् ।
प्रस्थापितं प्रतिशिष्टं, प्रहितप्रेषिते अपि ॥१४९२॥
ख्याते प्रतीतप्रज्ञातवित्तप्रथितविश्रुताः ।
तप्ते सन्तापितो दूनो, धूपायितश्च धूपितः ॥१४९३॥
शीने स्त्यानमुपनतस्तूपसन्ने उपस्थितः ।
निर्वातस्तु गते वाते, निर्वाणः पावकादिषु ॥१४९४॥

प्रवृद्धमेधितं प्रौढं, विस्मृतोऽन्तर्गते समे ।
उद्वान्तमुद्गते गूनं, हन्ने मीढं तु मूत्रिते ॥१४९५॥
विदितं बुधितं बुद्धं, ज्ञातं सितं गतमवगतम् ।
मनितं प्रतिपन्नं च, स्यन्नं रीणं स्रुतं स्रुतम् ॥१४९६॥
गुप्तेगोपायितत्रातावितत्राणानि रक्षिते ।
कर्म क्रिया विधा हेतुशून्या त्वास्या विलक्षणम् ॥१४९७
कार्मणं मूलकर्मापि, सम्वननं वशक्रिया ।
प्रतिबन्धे प्रतिष्टम्भः, स्यादास्याऽऽस्थाऽऽसना स्थिति ॥
परस्परं स्यादन्योऽन्यमितरेतरमित्यपि ।
आवेशाटोपौ संरम्भे, निवेशो रचना स्थितौ ॥१४९९॥
निर्भेदोऽभिनिवेशो स्यात्प्रवेशोऽन्तर्विगाहनम् ।
गमो यात्रा विहारेर्यापथौ विसर्पपरिक्रमाः ॥१५००॥
अन्योऽन्याज्ञा पर्यटनं, चर्या त्वीर्यापथस्थिति ।
व्यत्यासस्तु विपर्यासो, वैपरीत्यं विपर्ययः ॥१५०१॥
व्यत्ययेऽप स्फातिर्वृद्धौ, प्रीणनेऽवनतर्पणे ।
परित्राणं तु पर्याप्तिर्हस्तवारणमित्यपि ॥१५०२॥
प्रणति प्रणिपातोऽनुनयेऽथ च्यवनं क्रमात् ।
विनाशे उपशायं, पर्यायोऽनुक्रमे क्रमः ॥१५०३॥

परिपाट्यानुपूर्व्यावृदतिपातस्त्वतिक्रमः ।
उपात्ययः पर्ययश्च, समौ सम्बाधसङ्कटौ ॥१५०४॥

कामं प्रकामं पर्याप्तं, निकामेष्टं यथेप्सितम् ।
अत्यर्थं गाढमुद्गाढं, बाढं तीव्रं भृशं दृढम् ॥१५०५॥

अतिमात्रातिमर्यादनितान्तोत्कर्षनिर्भराः ।
भरैकान्तातिवेलातिशया जृम्भा तु जृम्भणम् ॥१५०६॥

आलिङ्गनं परिष्वङ्गः, संश्लेष उपगूहनम् ।
अङ्कपाली परीरम्भः, क्रोडीकृतिरथोत्सवे ॥१५०७॥

महः क्षणोद्धवोद्धर्षा, मेलके सङ्गसङ्गमौ ।
अनुग्रहोऽभ्युपपत्तिः, समौ निरोधनिग्रहौ ॥१५०८॥

विघ्नोऽन्तरायप्रत्यूहव्यवायाः समये क्षणः ।
वेलावारावसरः, प्रस्तावः प्रक्रमोऽन्तरम् ॥१५०९॥

अभ्यादानमुपोद्घात, आरम्भः प्रोपतः क्रमः ।
प्रत्युत्क्रमः प्रयोगः स्यादारोहणं त्वभिक्रमः ॥१५१०॥

आक्रमोऽधिक्रमक्रान्ती, व्युत्क्रमस्तूत्क्रमोऽक्रमः ।
विप्रलम्भो विप्रयोगो, वियोगो विरहः समाः ॥१५११॥

आभा रादो विभूपो श्रीरभिख्या कान्तिविभ्रमाः ।
लक्ष्मी च्छाया च शोभायां, सुषमा साऽतिशायिनी १९१२
संस्तवे स्यात्परिचये, आकारस्त्विङ्ग इङ्गितम् ।
निमित्ते कारण हेतुर्बीज योनिर्निबन्धनम् ॥१९१३॥
निदानमथ कार्य्ये स्यादर्थ कृत्य प्रयोजनम् ।
निष्ठानिर्वहणे तुल्ये, प्रवहो गमन वहि ॥१९१४॥
जाति सामान्य व्यक्तिस्तु, विशेषे पृथगात्मिका ।
तिर्य्यक् साचि सहर्षस्तु, स्पर्द्धा द्रोहस्त्वपक्रिया १९१५
वन्ध्ये मोघाफलमुधा, अन्तर्गडु निरर्थकम् ।
सम्पान सन्निवेशौ स्यादर्थस्यापगमे व्यये ॥१९१६॥
सम्मूर्च्छन त्वभिव्याप्तिर्भ्रेषो भ्रशो यथोचितात् ।
अभावो नाशे सक्रामसक्रमौ दुर्गसञ्चरे ॥१९१७॥
मीवाकस्तु प्रयामे स्यादवक्षो प्रतिजागर ।
समौ विश्रम्भविश्वासौ, परिणामस्तु विक्रिया ॥१९१८॥
चक्रावर्त्तो भ्रमो भ्रान्तिर्भ्रमिर्घूर्णिश्च घूर्णने ।
विप्रलम्भो विसवादो, विलम्भस्त्वतिसर्ज्जनम् ॥१९१९॥
उपलम्भस्त्वनुभवे, प्रतिलम्भस्तु लम्भनम् ।
नियोगे विधिसंप्रैषौ, विनियोगोऽर्पण फले ॥१९२०॥

लवोऽभिलावो लवनं, निष्पावः पवनं पवः ।
निष्ठेवष्ठीवनष्ठ्यूतष्ठवनानि तु थूत्कृते ॥१५२१॥
निवृत्तिः स्यादुपरमो, व्यवोपाङ्भ्यः परा रतिः ।
विधूननं विधुवनं, रिङ्खणं स्खलनं समे ॥१५२२॥
रक्षणस्त्राणे ग्रहो ग्राहे, व्यधो वेधे क्षये क्षियौ ।
स्फरणं स्फुरणे ज्यानिर्जीर्णावथ वरो वृतौ ॥१५२३॥
समुच्चयः समाहारोऽपहारापचयौ समौ ।
प्रत्याहार उपादानं, बुद्धिशक्तिस्तु निष्क्रमः ॥१५२४॥
इत्यादयः क्रियाशब्दा, लक्ष्या धातुषु लक्षणम् ।
अथाव्ययानि वक्ष्यन्ते, स्वः स्वर्गे भू रसातले ॥१५२५॥
भुवो विहायसो व्योम्नि, द्यावाभूम्योस्तु रोदसी ।
उपरिष्टादुपर्यूर्ध्वं, स्यादधस्तादधोऽप्यवाक् ॥१५२६॥
वर्जने त्वन्तरेणर्ते, हिरुङ् नाना पृथग् विना ।
साकं सत्रा समं सार्धममा सह कृतं त्वलम् ॥१५२७॥
भवत्वस्तु च किंतुल्याः, प्रेत्यामुत्र भवान्तरे ।
तूष्णीं तुष्णीकां जोषं च, मौने दिष्ट्या तु सम्मदे ॥
॥१५२८॥

परितः सर्वतो विष्वक्, समन्ताच्च समन्ततः ।
पुरः पुरस्तात्पुरतोऽग्रतः प्रायस्तु भूमनि ॥१५२९॥
साम्प्रतमधुनेदानीं, सम्प्रत्येतर्ह्यथाञ्जसा ।
द्राक् स्रागर झटित्याशु, मङ्क्ष्वह्नाय च सत्वरम् ॥१५३०॥
सदा सनोऽनिशं शश्वद्, भूयोऽभीक्ष्णं पुन पुन ।
असकृन्मुहु सायं तु, दिनान्ते दिवसे दिवा ॥१५३१॥
सहसैकपदे सद्योऽकस्मात् सपदि तत्क्षणे ।
चिराय चिररात्राय, चिरस्य च चिराच्चिरम् ॥१५३२॥
चिरेण दीर्घकालार्थे, कदाचिज्जातु कर्हिचित् ।
दोषा नक्तमुषा रात्रौ, प्रगे प्रातरहर्मुखे ॥१५३३॥
तिर्य्यगर्थे तिर साचि, निष्फले तु वृथा मुधा ।
मृषा मिथ्याऽनृतेऽभ्यर्णे, समया निकषा हिरुक् ॥१५३४॥
श सुखे बलवत्सुष्ठु, किमुतातीव निर्भर ।
प्राक् पुरा प्रथमे वर्षे, सवत् पारस्परे मिथः ॥१५३५॥
उषा निशान्तेऽल्पे किञ्चिन्मनागीषच्च किञ्चन ।
आहो उताहो किमुत, वितर्के किं किमूत च ॥१५३६॥
इतिह स्यात्सम्प्रदाये, हेतौ यत्तद्यतस्ततः ।
सम्बोधनेऽङ्ग भो प्याट् पाट्, हे है हहो अरेऽयि रे ॥
॥१५३७॥

औषट् वौषट् वषट् स्वाहा, स्वधा देवहविर्हुतौ ।
रहस्युपांशु मध्येऽन्तरन्तरेणान्तरेऽन्तरा ॥१५३८॥

प्रादुराविः प्रकाशे स्यादभावे त्वै नै नो नहि ।
हठः प्रसह्ये मा मास्मे, वारणेऽन्तमदर्शने ॥१५३९॥

अकामानुमतौ कामं, स्यादो ओं परमं मते ।
कच्चिदिष्टपरिप्रश्नेऽवश्यं नूनं च निश्चये ॥१५४०॥

बहिर्बहिर्भवे ह्यः स्यादतीतेऽह्नि श्वे एष्यति ।
नीचैरल्पे महत्युच्चैः, सत्वेऽस्ति दुष्ठु निन्दने ॥१५४१॥

ननु च स्याद्विरोधोक्तौ, पक्षान्तरे तु चेद्यदि ।
शनैर्मन्देऽवरे त्वर्वाक्, रोषोक्तावुं नतौ नमः ॥१५४२॥

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितायामभिधानचिन्तामणौ
नाममालायां सामान्यकाण्डः
षष्ठः समाप्तः ॥ ६ ॥

आचार्यवर्यश्रीहेमचन्द्रविरचिता ।

शेषनाममाला ॥

प्रणिपत्यार्हत सिद्धसाङ्गशब्दानुशासनः ।
शेषाख्यनाममालाया, नामानि प्रतनोम्यहम् ॥१५४३॥

निर्वाणे स्यात् शीतीभावः शान्तिर्नैश्चिन्त्यमतिर्कः ।
शिष्ये छात्रो भद्रे मव्यं, काम्यं सुकृतसूनृते ॥१५४४॥

फलोदयो मेरुपृष्ठ, वासवावाससैरिकौ ।
दिदिविर्दीदिविर्धुश्च, दिवं च स्वर्गवाचकाः ॥१५४५॥

निर्लिपो कामरूपाश्च, साध्यां शोमोश्चिरायुषे ।
पुभिर्ता मर्त्यमहितौ, सुवार्ता वायुमो सुरा ॥१५४६॥

द्वादशार्का वसवोऽष्टौ, विश्वे देवास्त्रयोदश ।
षट्त्रिंशत्तुषिताश्चैव, षष्टिराभास्वरा अपि ॥१५४७॥

षट्त्रिंशदधिके माहाराजिकाश्च शते उभे ।
रुद्रा एकादशैकोनपचाशद्वायवोऽपरे ॥१५४८॥

चतुर्दश तु वैकुण्ठा, सुशर्माण पुनर्दश ।
साध्याश्च द्वादशेत्याद्या, विज्ञेया गणदेवता ॥१५४९॥

सूर्ये वाजी लोकबंधुर्मनिर्भानुकेसरः ।
सहस्रांको दिवापुष्टः, कालभद्रात्रिनाशनः ॥१५५०॥
वेपीः सदागतिः पीतुः, सांवत्सररथः कपिः ।
हर्शानः पुष्करो ब्रह्मा, बहुरूपश्च कर्णसुः ॥१५५१॥
वेदोदयः खतिलकः, प्रत्यूषाण्डं सुरावृतः ।
लोकप्रकाशनः पीथो, जगद्दीपोऽद्भुतस्करः ॥१५५२॥

अरुणे विपुलस्कंधो, महासारथिराश्मनः ।
चंद्रस्तु मास्तपोराजो, शुभांशुः श्वेतवाहनः ॥१५५३॥
जैर्णः सृप्रो राजराजो, यजतः कृत्तिकाभवः ।
यक्षराडौषधीगर्भः, तपसः शयतो बुधः ॥१५५४॥
स्यन्दः खसिंधुः सिंधूत्थः, श्रविष्ठारमणस्तथा ।
आकाशचमसः पीतुः, क्लेदुः पर्वरिचिक्लिदौ ॥१५५५॥
परिज्वा सुमनो नेमिश्चंदिरः स्नेहुरेकभूः ।
भौमे व्योमोल्मुकैकांगौ, गीष्पतिस्तु महामतिः ॥१५५६॥

प्रख्याः प्रचक्षा वाग् वाग्मी, गौरो दीदिविगीरथौ ।
शुक्रे भृगुः शनौ पंगुः, श्रुतकर्मा महाग्रहः ॥१५५७॥
श्रुतश्रवोऽनुजः कालो, ब्रह्मण्यश्च यमः स्थिरः ।
क्रूरात्मा चाथ राहौ स्यादुपराग उपप्लवः ॥१५५८॥

केतावूर्ध्वकचो 'ज्योतीरथग्रहाश्रयौ ध्रुवे ।
अगस्त्ये विन्ध्यकूटः स्याद्, दक्षिणाशारतिर्मुनि.[3] ॥१९५९॥
सैंयाग्निशिरैणि कौंधिस्तपैन कलशीसुत ।
व्युष्टे निशात्ययगोसर्गौ निशि चक्रभेदिनी ॥१९६०॥
निषद्वरी निशीथ्या निट्, घोरा वासरकन्यका ।
शर्वाक्षी राक्षसी याम्या, पुतोञ्चिस्तामसी तमि ''१९६१
शौवरी 'क्षेणिनी नक्त[15], पैशाची वासुरा उशी ।
दिनात्यय प्रदोषे स्याद्, ध्वान्ते वृत्रोरजोबलम् ॥१९६२॥
रात्रिरागो नीलपङ्को, दिनान्ते दिनकेसर ।
सर्वरागो निशावर्म, विषद्भूतिदिगम्बरे ॥१९६३॥
पक्षः कृष्णः सितो द्वेधा, कृष्णो निशाह्वयोऽपरे ।
शुक्लो दिवाह्वय पूर्वो, मासे वर्षांशको भवत् ॥१९६४॥
वर्षकोशो दिनर्थं, फाल्गुनोऽस्तु फाल्गुने ।
चैत्रे मोहनिकः कामस्तश्च फाल्गुनानुगः ॥१९६५॥
वैशाखे तूत्सवो ज्येष्ठमासे तु खरकोमलै ।
ज्येष्ठामूलीय इति च, कार्त्तिके 'सैरिकोऽर्ग्यो ॥१९६६॥
हिमागमस्तु हेमन, वसन्ते पिकबान्धव ।
पुष्पसमयारणश्चापि, ग्रीष्मे तृष्णायणो मन ॥१९६७॥

आखोरपङ्क्तौ वर्षे तु, ऋतुवृत्तिर्युगांशकः ।
कालग्रंथिर्मासमलः, संवत्सर्वतुशारदौ ॥१९६८॥

वत्स इद्वत्सर इडावत्सरः परिवाणिवत् ।
नक्षत्रवर्त्मनि पुनर्ग्रहनेमिर्नभोवटी ॥१९६९॥

छायापथश्च मेघे तु, व्योमधूमो नभोद्ध्वजः ।
गडयित्नुर्गदयित्नुर्वार्मसिर्वारिवाहनः ॥१९७०॥

खतमालोऽप्यथासारे, धारासंपात इत्यपि ।
करकेऽम्बुघनो मेघकफो मेघास्थिपिंजिका ॥१९७१॥

बीजोदकं तोयडिंभो, वर्षाबीजमिरावरम् ।
यथा परेतरा पूर्वा, परा पूर्वेतरा तथा ॥१९७२॥

यथोत्तरेतराऽपाची, तथाऽपाचीतरोत्तरा ।
इंद्रे तु खंदिरो नेरी, त्रायस्त्रिंशपतिर्जयः ॥१९७३॥

गौरावस्कंदी बन्दीको, वराणो देवदुंदुभिः ।
क्रिणालोतश्च हरिमान्, यामनेमिरसन्महाः ॥१९७४॥

शंपीविर्मिहिरो वज्रदक्षिणो वयुनोऽपि च ।
स्यात्पौलोम्यां तु शक्राणी, माहेधारा शतावरी॥१९७५॥

महेंद्राणी परिपूर्णसहस्रचंद्रवत्यपि ।
जयंते यागसंतानो, वृषणाश्वो हरेर्हये ॥१९७६॥

मातलौ हयकेप: स्यादैरावणे मदावरे: ।
सदादौनो भद्ररेणुं, पुरे स्वैद्रे सुदर्शनम् ॥१९७७॥
नाशिक्ययोस्तु नासत्यैदस्रौ प्रवरवाहनौ ।
गैदातकौ यज्ञवहौ, यमे तु यमुनाग्रज ॥१९७८॥
महासत्य पुराणात, कालकूटोऽस्य राक्षसे ।
पलप्रिय स्तसापुत्रे, कर्बुरो नरविष्वण ॥१९७९॥
आशिरो हतुंप शक्रुर्विधुरो जललोहित ।
उद्दर स्तव्यसमीरो, रक्तग्रीव प्रवाहिक ॥१९८०॥
सध्याबलो रात्रिबलस्त्रिशिरा समितीपेदं: ।
वरुणे तु प्रतीचीशो, दुंदुभ्युद्दामसर्पता ॥१९८१॥
धनदे निधनोत्स स्यान्महासत्त्व प्रमोदितं ।
रत्नगर्भ उत्तराशाधिपति सत्यनगर ॥१९८२॥
धनकेलि सुप्रसन्न, परिविद्धोऽलका पुन: ।
वसुप्रभा वसुसारा, शक्रे नंदिवर्द्धन ॥१९८३॥
बहुरूपे सुप्रसादो, मिहिराणोऽपराजित ।
कर्कटीको गुह्यगुरुर्मगनेत्रातक खहे ॥१९८४॥
परिणाहो दशबाहु, सुभगोऽनेकलोचन ।
गोपालो वरवृद्धोऽहिर्पर्यंक पांसुचर्दने ॥१९८५॥

कूटकृन्मंदरमणिर्नवशक्तिर्महांबुकः ।
कोणवादी शैलधन्वा, विशालाक्षोऽक्षतस्वनः ॥१५८६॥
उन्मत्तवेषः शबरः, सितांगो धर्मवाहनः ।
महाकांतो वह्निनेत्रः, स्त्रीदेहार्द्धो नृवेष्टनः । ॥१५८७।
महानादो नगाधारो, भूरिरेकादशोत्तमः ।
जोटी नोटींगोऽर्द्धकूटः, समिरो धूम्रयोगिनौ ॥१५८८॥
उलंदो यजंतः कालो, जटाधरदर्शान्ययौ ।
संध्यानाटी रेरिहाणः, शंकुश्च कपिलांजनः ॥१५८९॥
जगद्द्रोणिरर्द्धकालो, दिशांप्रियतमोऽतलः
जगत्स्रष्टा कर्टाटंकः, कटप्रूरीरहत्कगौः ॥१५९०॥
गौतमी कौशिकी कृष्णा, तामसी बाभ्रवी जया ।
कालरात्रिर्महामाया, भ्रामरी यादवी वरी ॥१५९१॥
बर्हिध्वजा शूलधरा, परमब्रह्मचारिणी ।
अमोघा विंध्यनिलया, षष्ठी कांतारवासिनी ॥१५९२॥
जांगुली बदरी वासा, वरदा कृष्णपिंगला ।
दृषद्वतींद्रभगिनी, प्रगल्भा रेवती तथा ॥१५९३॥
महाविद्या सिनीवाली, रक्तदंत्येकपाटला ।
एकपर्णा बहुभुजा, नंदपुत्री महाजया ॥१५९४॥

भद्रकाली महाकाली, योगिनी गणनायिका ।
हासा भीमा प्रकूष्माण्डी, नन्दिनी वारुणी हिमा ॥१५९५॥
अनन्ता विजया क्षेमा, मानस्तोका कुहावती ।
चारणी च पितृगणा, स्कन्दमाता घनाञ्जनी ॥१५९६॥
गान्धर्वी भ्रंकुरा गार्गी, सावित्री ब्रह्मचारिणी ।
कोटिश्रीर्मन्दरावासा, केशी मलयवासिनी ॥१५९७॥
कात्यायिनी विशालाक्षी, किराती गोकुलोद्भवा ।
एकानसी नारायणी, शैला शाकम्भरीश्वरी ॥१५९८॥
प्रकीर्णकेशी कुण्डा च, नीलवेलोर्मचारिणी ।
महादंष्ट्राभुजा पौत्री, शिवदूती यमस्वसा ॥१५९९॥
सुन्दरी विकचा ऊर्वी, जयती नकुला कुला ।
विटका नन्दिनी नन्दा, नन्दवती निरञ्जना ॥१६००॥
कौसुम्भी शतमुखी, विकराला करालिका ।
विरजा. पुरोठा भीरी, पट्टपुत्री कुलेश्वरी ॥१६०१॥
वेटमा कालदमनी, दर्दुरा कुलदेवता ।
रौद्रा क्रुद्धा महारौद्री, कालगर्भा महानिशा ॥१६०२॥
चलदंगर्भेक्षा ऋक्षी, हीरी सेवका धेया ।
माता हैमवती चापि, गोत्रा शिखरवासिनी ॥१६०३॥

चामुंडायां महीचंडी, चंडमुंडाऽव्ययाऽऽखुगे ।
पृश्निगर्भः पृश्निशृंगो, द्विशरीरस्त्रिधातुकः ॥१६०४॥

हस्तिमल्लो विषाणांतः, स्कंदे तु करवीरकः ।
सिद्धसेनो वैजयंतो, बालचर्यो दिगंबरः ॥१६०५॥

भृंगी तु चर्म्मी ब्रह्मा तु, क्षेत्रज्ञः पुरुषः सनत् ।
नारायणे तीर्थपादः, पुण्यश्लोको बलिंदमः ॥१६०६॥

उरुक्रमोरुगायौ च, तमोघ्नः श्रवणोऽपि वा ।
उद्दारथिर्लतोपर्णः, सुमेद्रः पांशुजालिकः ॥१६०७॥

चतुर्व्यूहो नवव्यूहो, नवशक्तिः पडंगजित् ।
द्वादशमूलः शतको, दशावतार एकदंष्ट्रक् ॥१६०८॥

हिरण्यकेशः सोमोऽहिस्त्रिधामा त्रिककुत् त्रिपात् ।
मानंजरः परविद्धः, पृश्निगर्भोऽपराजितः ॥१६०९॥

हिरण्यनाभः श्रीगर्भो, वृपोत्साहः सहस्रजित् ।
ऊर्ध्वकर्मा यज्ञधरो, धर्मनेमिरसंयुतः ॥१६१०॥

पुरुषो योगनिद्रालुः, खंडास्यः शलिकोऽजितौ ।
कालकुंठो वरारोहः, श्रीकरो वायुवाहनः ॥१६११॥

वर्द्धमानश्चतुर्दंष्ट्रो, नृसिंहवपुरव्ययः ।
कपिलो भद्रकपिलः, सुषेणः समितिंजयः ॥१६१२॥

ऋतुधामा वासुभद्रो, बहुरूपो महाक्रम ।
विधाताऽऽधार एकाङ्गो, वृषाक्ष सुवृषोऽब्जज ॥१६१३॥
रतिरुद्धं सिद्धुवृषो, जितमन्युर्वृकोदर ।
बहुशृङ्गो रत्नबाहु, पुष्पहासो महातपा ॥१६१४॥
लोकनाभ सूक्ष्मनाभो, धर्मनाभ पराक्रम ।
पद्महासो महाहंस, पद्मगर्भ सुरोत्तम ॥१६१५॥
शतावीरो महामायो, ज्ञाननाभ सरीसृप ।
पृदाकोऽघोमुखो धन्वी, सुवर्णा विघसभुक् स्थिर ॥१६१६
शतानन्द शास्ताऽपि, यवनारि प्रमर्दन ।
यज्ञनेमिर्लोहिताक्ष, एकपाद्द्विपदं कपि ॥१६१७॥
एकशृङ्गो धर्मकील, आनन्द शिवकीर्त्तन ।
शौरिर्वंशी धीवराट्, गोयोगी सुयामुन ॥१६१८॥
बलभद्रे तु भद्राङ्ग, कालो गुप्तचरो बली ।
प्रलेपी भद्रनन्दन, पौर दोषाहिर्नामभृत् ॥१६१९॥
रुक्मिण्यां तु भैष्मी विष्णुशक्ति क्षीराब्धितनुजा ।
कामे तु यौवनोद्भेद, शिम्बिर्मन्युर्महोत्सव ॥१६२०॥
शापान्तक गर्वपेशी, रागरज्जु प्रसर्पक ।
मनोदाही मथनद्ध, गरुडस्तु विषापह ॥१६२१॥

पक्षिसिंहो महापक्षो, महावेगो विशालकः ।
उन्नतीशः स्वमुखभूः, शिठानीहोऽहिभुक्च सः ॥१६२२॥

बुद्धे तु भगवान् योगी, बुधो विज्ञानदेशनः ।
महासत्त्वो लोकनाथो, बोधिरर्हन् सुनिश्चितः ॥१६२३॥

गुणाब्धिर्विगतद्वंद्वो, वचने स्यात्तु जल्पितम् ।
लपितोदितभणिताभिधानगदितान्यपि ॥१६२४॥

हूतौ हक्कारकाऽऽकारौ, चांडालानां तु वल्लकी ।
कांडवीणा कुवीणा च, डक्कारी किंनरी तथा ॥१६२५॥

सारिका खुंखणी चाथ, दर्दरे कलशीमुखः ।
सूत्रकोणो डमरुकं, समौ पणवकिंकणौ ॥१६२६॥

शृंगवाद्ये शृंगमुखं, हुडुक्कस्तालमर्दकः ।
काहला तु कुहाला स्यात्, चंडकोलाहला च सा १६२७॥

संवेशप्रतिबोधार्थं, द्रगडद्रकटावुभौ ।
देवतार्चनतूर्ये तु, धूमलो वैलिरित्यपि ॥१६२८॥

क्षुण्णकं मृतयात्रायां, मांगले प्रियवादिका ।
रणोद्यमे त्वर्धतूरो, वाद्यभेदास्तथाऽपरे ॥१६२९॥

डिंडिमो झर्झरो मड्डुस्तिमिला किरिकिच्चिका ।
लंबिका टट्टरी वेध्या, कलापूरादयोऽपि च ॥१६३०॥

भयङ्करे तु डमरमौमीलं मौष्टुरं तथा ।
आश्चर्ये फुल्लैकं मोहो, वीक्ष्यं लोतस्तु हग्जले ॥१२२१॥

निद्रायां तामसी सुप्ते, सुप्त्वाप सुखसुप्तिका ।
आकारगूहने चावकेटिकाऽवकुटारिका ॥१२२२॥

गृहनालिकाऽप्य सूत्रधारे स्याद्दीमदर्शक ।
पूज्ये भट्टको भट्टः, प्रयोज्यः पूज्यनामतः ॥१२२३॥

इति द्वितीयकाण्डशेषः ॥ २ ॥

॥ अथ तृतीयकांडशेषः प्रारभ्यते ॥

अथ प्रवीणे क्षेत्रज्ञो, नदीष्णो निष्ण इत्यपि ।
छेकोल्लेकविदौ छेक, काहलोऽस्फुटभाषिणि ॥१२२४॥

मूके जडकडौ मूर्खे, स्तिमिदो नामवर्मित ।
पारतन्त्रे वैशाऽऽयत्तावधीनोऽप्यथ दुर्मते ॥१२२५॥

क्षुद्रो टीष्ट्र नीच, मारिस्तु गणिकामृतौ ।
गन्धेभरौ तु चकितोऽप्य क्षुद्रपरोडौ खले ॥१२२६॥

चौरे तु चोरटो रात्रिचरो याच्ञा तु मिक्षेणा ।
अभिमन्तिपर्णी च, बुभुक्षापा क्षुधाक्षुधो ॥१२२७॥

भक्तमंडे तु प्रस्रावप्रस्रवाऽऽच्छोटनाऽऽस्रवाः ।
अपूपे पारिशोलोऽथ, करंबो दधिसक्तुषु ॥१६३८॥

इंडेरिका तु वटिका, शष्कुली त्वर्धलोष्टिका ।
पर्पटास्तु मर्मराला, घृतांडी तु घृतौषणी ॥१६३९॥

समिताखंडाज्यकृतो, मोदको लड्डुकश्च सः ।
एलामरिचादियुतः, स पुनः सिंहकेसरः ॥१६४०॥

लाजेषु महंगोद्भूपखटिकापरिवारकाः ।
दुग्धे योग्यं बालसात्म्यं, जीवनीयं रसोत्तमम् ॥१६४१॥

सरं गव्यं मधुज्येष्ठं, धारोष्णं तु पयोऽमृतम् ।
दधि श्रीघनमंगल्ये, तक्रे कटुरसोरणे ॥१६४२॥

अशोघ्नः परमरसः, कुल्माषाभिषुते पुनः ।
गृहांबुमधुरा चाथ, स्यात् कुस्तुंबुरुरल्लुका ॥१६४३॥

मरिचे तु द्वारवृत्तं, मरिचं वल्लितं तथा ।
पिप्पल्यामूषणा शौंडी, चपला तीक्ष्णतण्डुला ॥१६४४॥

उषणा तण्डुलफला, कोला च कृष्णतण्डुला ।
जीरे जीरणजरणौ, हिंगौ तु भूतनाशनम् ॥१६४५॥

अगूढगंधमत्युग्रं, लिप्सौ लालसलंपटौ ।
लोलो लिप्सा तु धनाया, हेचिरीप्सा च कामना १६४६

पृज्ञा त्वपेचितिरथ, चिपिटो नम्रनासिके ।
पगुरस्तु पीठसर्पी, किरातस्त्वल्पवर्ष्मणि ॥१६४७॥

खर्वे ह्रस्वोऽनेडमूकस्त्वधे न्युब्जस्त्वधोमुखे ।
पित्ते पलोघ्नि पल्लन्वर स्यादग्निरेचक ॥१६४८॥

कफे शिङ्घानक खेट, स्यात कुक्कुदे तु कूर्पद ।
पारिमितोऽथ कायस्थ, कर्णोऽक्षरजीविनि ॥१६४९॥

क्षमे समर्थोऽलम्भूष्णु, पादातपदगौ समौ ।
आवृत्कर्मोलिकोद्वाहे, वरयात्रा तु दौन्दुभी ॥१६५०॥

गोपाली वर्णके शातियात्रा वरनिमन्त्रणं ।
स्यादिंद्राणीमहे 'हेल्लिल्लुर्मगलध्वनि' ॥१६५१॥

स्यात्तु स्वस्त्ययन पूर्णे, कलशे मंगलाह्निकम् ।
शांतिके मगलस्नान, बोरि पल्लवधारिणा ॥१६५२॥

हस्तक्षेपे तु करणं, हस्तबंध तु पीडनगे ।
तच्छेदे समवेभ्रशो, धूलिमेके तु मौतिकम् ॥१६५३॥

कुल्यायां तु दुंदुभी, मन्थुदो कर्कूणिका ।
चपेणी लाचैनी सद्रंशीला मदननालिका ॥१६५४॥

त्रिलोचना मनोहारी, वोलि सरपत्रयोषिति ।
भवगायां किंकुणी स्यात्रेरयायां तु मगोलिका ॥१६५५॥

वारवाणिः कामलेखा, क्षुद्रा चेट्यां गणेरुका ।
वहेवा कुंभदासी च, पुत्रे तु कुलधारकः ॥१६५६॥

सदायादो द्वितीयश्च, पुत्र्यां विद्रा समर्धुका ।
देहसंचारिणी चाप्यपत्ये संतानसंतती ॥१६५७॥

नप्ता तु दुहितुः पुत्रे, स्यात्कनिष्ठे तु कन्यमः ।
ज्येष्ठभगिन्यां तु वीरभवंती स्यात्तु नर्मणि ॥१६५८॥

सुखोत्सवो रागरसो, विनोदोऽपि किलोऽपि च ।
वध्यो जनित्रो रेतोधास्ताते जानी तु मातरि ॥१६५९॥

देहे सिनं प्रजवुकश्चतुःशाखं षडंगकम् ।
व्याधिस्थानं च देहैकदेशे गात्रं कचे पुनः ॥१६६०॥

वृजिनो वेल्लिताग्रोऽश्रो(स्रो), धम्मिल्ले मौलिजूटकौ ।
वेत्ररी तु कबर्यां स्यात्, प्रलोम्यो विपदे कचे ॥१६६१॥

मुखे दंताढ्यस्तेरं, धनं चेरं घनोत्तमम् ।
कर्णप्रांतस्तु धारा स्यात्, कर्णमूलं तु शीलकम् ॥१६६२॥

अक्ष्णि रूपग्रहो देवदीपो नासा तु गंधहृत् ।
नसा गंधवहा नस्या, नासिकेयं गंधनालिका ॥१६६३॥

ओष्ठे तु दशनोच्छिष्टो, रसालेपी च वाग्दलम् ।
श्मश्रुणि व्यंजनं कोटो, दंते मुखखुरः खरुः ॥१६६४॥

ओष्ठजिह्वा तु रसिका, रसज्ञा च रसमातृका ।
रसना कोकुदली च, ककुदं तु तालुनि ॥१६६५॥
अवटौ तु शिरःपीठं, कफोणौ गविधुकम् ।
बाहुर्भुजो बाहुसंधिश्च, हस्ते सुमंदलः सठे ॥१६६६॥
अथ व्यामे वियामः स्याद्बाहुर्धोपस्तनूतलं ।
हृदयमेदं मर्मचरं, गुणाधिष्ठानकं त्रमम् ॥१६६७॥
स्तनौ तु धरणौ वक्षे, तयो पिप्पलमेचकौ ।
जठरे महेलको रोमलतोधारोऽथ लोमनि ॥१६६८॥
स्यात्तालोच्चं त्वरूप लोमैमथ नाभौ पृशारिका ।
नितम्बमूलं कटीकूपौ, तूर्वैर्लिगो रतान्तुकं ॥१६६९॥
शिश्ने तु कुर्गुठ शाके, लागूङ्ग शेफेशेफेमी ।
रक्ते तु शोण्यकीलोडे, मांसे तूदेव मर्मारटम् ॥१६७०॥
ऐवैनं च रोमणि तु, त्वरीमटं वातूनेकं ।
कूर्पनो मार्षेनिर्याव, परिशोणमथ जना ॥१६७१॥
तन्त्री नगोरस्नावेन, सधिवर्धनमित्यपि ।
अगुरो मर्कं श्रृंगं, शीर्षेन मृदुंल हटे ॥१६७२॥
माठुंद परमंट, मर्का गधदोह च ।
भदे पुनर्भेदेन, मर्दश्री कर्कमित्यपि ॥१६७३॥

जातीफले सौमनसं, पुटकं मदशौंडकम् ।
कोशफलं कुंकुमे तु, करटं वासनीयकम् ॥१६७४॥
प्रियंगु पीतकावेरं, घोरं पुष्परजो वरम् ।
कुसुंभं च जरापुष्पं, कुसुमान्तं च गौरवम् ॥१६७५॥
वृक्षधूपे तु श्रीवेष्टो, दधिक्षीरघृताह्वयः ।
रचनायां परिस्पंदः, प्रतियत्नोऽथ कुंडले ॥१६७६॥
कर्णादर्शौ मेखला तु, लोलिनी कटिमोलिका ।
अथ किङ्किण्यां घर्घरी, विचौ विद्यामणिस्तथा ॥१६७७॥
नूपुरे तु पादशीली, मंदीरं पादनालिका ।
पादांगुलीयके पादपोलिका पादकीलिका ॥१६७८॥
वस्त्रे निवसनं वस्त्रं, सैन्नं कर्पटमित्यपि ।
दशासु वस्त्रपेर्योऽथ, हिमवातापहांशुके ॥१६७९॥
द्विखंडको वरकश्च, चक्रवर्तिन्यधीश्वरः ।
अर्जुने विजयश्चित्रयोधी चित्रांगसूदनः ॥१६८०॥
योगी धन्वी कृष्णपक्षो, नंदिघोषस्तु तद्रथः ।
ग्रंथिकस्तु सहदेवो, नकुलस्तंतिपालकः ॥१६८१॥
माद्रेयाविमौ कौंतेया, भीमार्जुनयुधिष्ठिराः ।
द्वयेऽपि पांडवेयाः स्युः, पांडवाःपांडवायनाः ॥१६८२॥

राज्ञश्छत्रे नृपलक्ष्म, चमरं स्यात्तु चामरे ।
स्यान्न्यायद्रष्टरि स्थेयो, द्वाःस्थो द्वास्थितिदर्शकः ॥१९८३॥
क्षुद्रोपकरणानां स्यादध्यक्षः पारिकर्मिकः ।
पुराध्यक्षे कोट्टपतिः, पौरिको दाण्डपाशिकः ॥१९८४॥
वेध्ये निमित्तं बाणे तु, लक्ष्यहा मर्मभेदनः
वीरश्च वीरशङ्कुश्च, कोदण्डोऽप्यर्धकण्टकः ॥१९८५॥
नाराचे लोहनालोऽस्त्रसायकोऽसिस्तु सायकः ।
श्रीगर्भो विजयः शास्ता, व्यवहारः प्रजाकरः ॥१९८६॥
धर्मपालोऽक्षरो देवस्तीक्ष्णकर्मा दुरासदः ।
प्रसगो रुद्रतनयो, मनुर्ज्येष्ठः शिवङ्करः ॥१९८७॥
करपालो विशसनस्तीक्ष्णधारो विषाग्रजः ।
धर्मप्रचारो धौरागो, धाराधरकौक्षिकौ ॥१९८८॥
चन्द्रहासश्च शैखोऽपि, क्षुरपत्री कोशशायिका ।
पत्रं च धेनुका पत्रपाले तु कुलपातृका ॥१९८९॥
कृटंती* पत्रफलाऽपि, शक्तिः कासूर्महाफला ।
अष्टतालाऽऽयतौ सा च, पट्टिशस्तु क्षुरोपमः ॥१९९०॥
लोहदण्डस्तीक्ष्णधारो, दु स्फोटोऽऽराफलौ समौ ।
धनुः सु दरदेवायमरसंचितमित्यपि ॥१९९१॥

शतघ्नी तु चतुस्तौला, लोहकंटकसंचिता ।
अयःकंटकसंछन्ना, शतघ्न्येव महाशिला ॥११९२॥

भुशुण्डी स्याद्दारुमयी, वृत्तायःकीलसंचिता ।
कर्णयो लोहमात्रोऽथ, चिरिका तु हुलाग्रका ॥११९३॥

वराहकर्णकोऽन्वर्थः, फलपत्राग्रके हुलम् ।
मुनयोऽस्त्रशेखरं च, शराभ्यास उपासनम् ॥११९४॥

जिष्णौ तु विजयी जैत्रः, स्यात् शृगाली तु विप्लवे ।
करमध्ये सौम्यं तीर्थमथ स्यान्नियमे तपः ॥११९५॥

सत्यवत्यां गंधवती, मत्स्योदर्यथ वक्रथे ।
साक्षिकोऽथ साक्षिणि स्यात्,मध्यस्थःप्राश्निकोऽन्यथ ११९६

कूटसाक्षी मृषासाक्ष्ये, सूची स्याद् दुष्टसाक्षिणि ।
पादुकायां पादरक्षी, पादजंगुः पदत्वरा ॥११९७॥

पादवीथी च पेशी च, पादपीठी पदायता ।
नापिते ग्रामणीमंडिवाहक्षौरिकभांडिकाः ॥११९८॥

इति शेषनाममालायां नरकांडस्तृतीयः

अथ पृथ्वी महाकांता, क्षांता मन्वेद्रिकर्णिका ।
गोत्रकीला घनश्रेणी, मध्यलोका जगद्रुहा ॥११९९॥

देहिनी केठिनी मौलिर्महास्थौरथचास्थैली ।
गिरौ प्रवीती कुट्टार, उर्वी कन्दराकर ॥१७००॥
कैलासे घनदावासो, हराद्रिर्हिमवैद्रस ।
मलयश्चन्दनगिरि, स्याल्लोहेऽश्मीनैचीवेरे ॥१७०१॥
ताम्रे पवित्रं कांस्यं च, सीसके तु महाबलम् ।
चीनपट्ट समोलूंक, क्रैष्ण च त्रपुचपक ॥१७०२॥
त्रपुणि श्वेतरूप्य स्यात्, शैठ सत्वण रजं ।
परीस मधुक ज्येष्ठ, धिन च मुखभूषणम् ॥१७०३॥
रजते श्वापुष वर्ग, जीवन वसु मीहेकम् ।
शुभ्र सौम्य च शोध्य च, हेम मीहजवीर्यसम ॥१७०४॥
सुवर्णे शोभन शुक, तारजीवनमौर्णवम् ।
दाक्षायण रक्तवर्णं श्रीमकुम शिलोद्भवम् ॥१७०५॥
पैणव तु कणिकाव्हाय वेणुतेढीभवम् ।
जले दिव्यैमिरीसेव्यं, कीटीट मूर्तदक्षुरम् ॥१७०६॥
विष विर्वेल्पार्तालनदिनोजि च जवीरम् ।
पावन पेद्दूस चापि, पल्लूर तु शिन पय ॥१७०७॥
किट्टिम तदटिक्षार, शाल्क पक्षपाथिरम् ।
अंबं तु कशुप तोयमतिस्वच्छ तु कौचिमम् ॥१७०८॥

समुद्रे तु महाकच्छः, दारदो धरणीप्लवः ।
महीप्रावार उर्व्वंगस्तिमिकोशो महाशयः ॥१७०९॥

मुरन्दला तु मुरला सुरवेला सुनंदिनी ।
चर्म्मण्वती रंतिनदी, संभेदः सिंधुसंगमः ॥१७१०॥

नीका तु सारणावश्यौ, वैमिर्दीप्रः समंतभुक् ।
पर्परीकः पविर्वासिः, पृथुर्घर्मुरिराशिरः ॥१७११॥

जुहुराणः पृदाकुश्च, कुशाकुर्हवनो हविः ।
घृतार्चिर्नाचिकेतश्च, पृष्ठो वंचतिरंचेतिः ॥१७१२॥

मुंजिमैरथपीथौ चास्विनिः पवनवाहनः ।
वायौ सुरालयः प्राणः, संभूतो जलभूषणः ॥१७१३॥

शुचिर्विंहो लोलघंटः, पश्चिमोत्तरदिक्पतिः ।
अंकतिः क्षिपणुर्मर्को, ध्वजप्रहरणश्चलः ॥१७१४॥

शीतलो जलकांतारो, मेघारिः मृर्मरोऽपि च ।
वृक्षे त्वारोहकः स्कंधी, सीमिको हरितच्छदः ॥१७१५॥

उरुर्जंतुर्वह्निभूश्च, स्यात्तु श्वेतः कपर्दके ।
खद्योते तु कीटमणिर्ज्योतिर्माली तमोमणिः ॥१७१६॥

परावुंदो निमेषद्युत, ध्वांतश्चित्रोऽथ कुंजरे ।
पेचकी पुष्करी पद्मी, पेचिलः सूचिकाधरः ॥१७१७॥

विलोमजिह्वोऽनस्वेदो, महाकायो महामद ।
सूर्पकर्णो जलाकाङ्क्षो, घटी च षष्टिहायन ॥१७१८॥
अङ्कुरो दीर्घपवने, शुण्डाल पविरित्यपि ।
वशाया वासितो कर्णधारिणी गणिका(कणिका)पिच ॥१९॥
अश्वे तु कर्पेण कुण्डी, प्रोथी हेषी प्रकीर्णक ।
पाइक पहैल किर्वी, कुटेर सिंहविक्रम ॥१७२०॥
मापाशी केसरी हंसो, मुहुर्भुग् गूढभोजन ।
वीतिहोत्र शालिहोत्रो, लक्ष्मीपुत्रो महेन्द्रेय ॥१७२१॥
चामरव्यकशेफोऽपि स्यादश्वाया पुनर्वती ।
मल्लिकाक्ष सितेनेत्रे, स्याद्वार्गीद्रोणघोऽसिते ॥१७२२॥
कर्कन्दी ककुदावर्त्तो, निर्मुष्कस्त्विवर्द्धवृद्धिक ।
शुनि क्रोधी रसापायी, शिवारि सूनको रुरु ॥१७२३॥
वनतप स्वजातिद्विट्, कृतज्ञो मलेदस्य स ।
दीर्घनाद पुरोगामी, स्यादिदमहकामुक ॥१७२४॥
मर्कट कपिलो ग्रामसृगध्वांक्षनहोऽपि च ।
महिषे कलुष पिगे, कटाहो गद्गदस्वर ॥१७२५॥
हेरम्बे स्कन्धशृङ्गश्च, मिहे तु स्यात्पटोप ।
शैलाटो वनराजश्च, नम कान्तो गणेश्वर ॥१७२६॥

शृंगोष्णीषो रक्तजिह्वो व्यादीर्णास्यः सुगंधिकः ।
शूकरे कुमुखः कामरूपी च सलिलप्रियः ॥१७२७॥
तलेक्षणो वक्रदंष्ट्रः, पंकक्रीडनकोऽपि च ।
मृगे त्वजिनयोनिः स्यादथो भुजगभोजिनि ॥१७२८॥
अहीरणीर्द्विमुखश्च, भवेत् पक्षिणि चंचुमान् ।
कंठाग्निः कीकसमुखो, लोमकी रसनारदः ॥१७२९॥
वारंगनाडीचरणौ, मयूरे चित्रपिंगलः ।
नृत्यप्रियः स्थिरमदः, खिलखिल्लो गरव्रतः ॥१७३०॥
मार्जारकंठो मरूको, मेघनादानुलासकः ।
मयूको बहुलग्रीवो, नगावासश्च चंद्रकी ॥१७३१॥
कोकिले तु मदोल्लापी, काकजातो रतोद्वहः ।
मधुघोषो मधुकंठः, सुधाकंठः कुहूमुखः ॥१७३२॥
घोषयित्नुः पोषयित्नुः, कामतालः कुनालिकः ।
कुक्कुटे तु दीर्घनादः, चर्म्मचूडो नखायुधः ॥१७३३॥
मयूरचटकः शौंडो, रणेच्छुश्च कलाधिकः ।
आरणी विष्किरो बोधिर्नंदीकःपुष्टिवर्धनः ॥१७३४॥
चित्रवाजो महायोगी, स्वस्तिको मणिकंठकः ।
उषाकीलो विशोकश्च, ग्राजस्तु ग्रामकुक्कुटः ॥१७३५॥

हंसेषु तु मरालाः स्युः, सारसे दीर्घजानुकः ।
गोनर्दो मैथुनी कामी, श्येनोऽक्षो रक्तमस्तकः ॥१७३६॥
गृध्रे तु पुरुषव्याघ्रः, कामायु कूणितेक्षणः ।
सुदर्शनः शकुन्याजौ, शुके तु प्रियदर्शकः ॥१७३७॥
श्रीमान् मेधातिथिर्वाग्मी, मत्स्ये तु जलपिप्पिकः ।
मूको जलाशयः शेवः, सहस्रदंष्ट्रस्त्वेतनैः ॥१७३८॥
जल्वालो वदालोऽथ, पाठीने मृदुपाठकः ।
इति शेषसंग्रहनाममालाया चतुर्थकाण्डः ॥
अथ रत्नप्रभा घर्मा, वंशा तु शर्कराप्रभा ॥१७३९॥
स्याद्वालुकाप्रभा शैला, भवेत्पङ्कप्रभाऽञ्जना ।
धूमप्रभा पुना रिष्टा, माघव्या तु तमःप्रभा ॥१७४०॥
महातमप्रभा माघव्येव नरकभूमयः ।
इति नारककाण्डः पंचमः ॥ ५ ॥
आनुकूल्यार्थकं प्राध्वंमसाकल्ये तु चिंचनैः ॥१७४१॥
तु हि च स्म ह वै पादपूरणे पूजने स्वती ।
उत वा यथा तथैवैव, साम्येऽहो ही च विस्मये ॥१७४२॥
स्युरेव तु पुनर्वैवत्यवधारणवाचकाः ।
ऊ पृच्छायामतीते प्राक्, निश्चयेऽद्धाऽञ्जसा द्वयम् ॥१७४३॥

अतो हेतौ महः प्रत्यारंभेऽथ स्वयमात्मनि ।
प्रशंसने तु सुष्ठु स्यात्, परश्वः श्वः परेऽहनि ॥१७४४॥

अद्यात्राह्न्यथ पूर्वेऽह्नीत्यादौ पूर्वेद्युरादयः ।
समानेऽहनि सद्यः स्यात्, परे त्वह्नि परेद्यवि ॥१७४५॥

उभयद्युस्तूभयेद्युः, समे युगपदेकदा ।
स्यात्तदानीं तदा तर्हि, यदा यर्ह्यन्यदैकदा ॥१७४६॥

परुत्परार्य्यैषमोऽब्दे, पूर्वे पूर्वतरेऽत्र च ।
प्रकारेऽन्यथेतरथा, कथमित्थं यथा तथा ॥१७४७॥

द्विधा द्वेधा त्रिधा त्रेधा, चतुर्द्धा द्वैधमादि च ।
द्विस्त्रिश्चतुःपंचकृत्व, इत्याद्यावर्त्तने कृते ॥१७४८॥

दिग्देशकाले पूर्वादौ, प्रागुदक्प्रत्यगादयः ।
अव्ययानामनंतत्वाद्दिग्मात्रमिह दर्शितम् ॥१७४९॥

इयंत इति संख्यानं, निपातानां न विद्यते ।
प्रयोजनवशादेते, निपात्यंते पदे पदे ॥१७५०॥

इत्याचार्यश्रीहेमचंद्रविरचिता शेषनाममाला ॥

अथ श्रीमज्जिनदेवमुनीश्वरविरचितः
शिलोञ्छः

अर्हं बीज नमस्कृत्य, गुरूणामुपदेशात ।
श्रीहैमनाममालाया , शिलोञ्छे क्रियते मया ॥१७५१॥
सर्वीयै इत्यपि जिने, समवे शामवेऽपि च ।
श्रीमुव्रते मुनिरैपि, नेमौ नेमीत्यपीष्यते ॥१७५२॥
षष्ठे गणेशे मण्डितपुत्रोऽपि कथ्यते बुधे ।
मरुदेव्यैपि विज्ञेया, युगादिजिनमातरि ॥१७५३॥
धर्मेऽध्यर्यामप्रतिचक्रोऽप्यजितापि कविभिरजितबलौ ।
श्यामा त्वच्युतदेव्यपि सुतारिकोक्ता सुतारापि ॥१७५४॥
यैदरश्छेदकरोऽपि, श्रमण श्रवणोऽपि च ।
महाभद्रमपि प्राहु , प्रशान्तमपि कोविदा ॥१७५५॥
प्रमैन्याऽपि परिमन्या, शिष्योऽन्तेषदेऽपि स्मृतः ।
इति प्रथमकाण्डस्य, शिलोञ्छोऽय समर्पित ॥१७५६॥

---

(१) शिलोञ्छो नाम कणशः समादानम् [illegible], तद्वदपि हैमनाममालाया अवशेषशब्दानां चयनं कृतम् । (२) मन्दोऽपि' इत्यभिधानचिन्तामणिः ।

व्योमयानमपि प्रोक्तं, विमानं बुधपुङ्गवैः ।
स्यात्समुद्रनवनीतं, पियूषमपि चामृतम् ॥१७५७॥
कथ्यन्ते व्यन्तरा वानमन्तरा अपि सूरिभिः ।
द्योतस्तथा पृष्णिमुष्णी,[3] प्रोक्ता रश्म्यभिधायकाः॥१७५८
समुद्रनवनीतं च, विदुश्चन्द्रमसं बुधाः ।
चन्द्रिका चन्द्रिमाऽपि स्यादिल्वला इन्वका अपि॥१७५९
अनुराधाऽप्यनूराधा, गुरुः सप्तर्षिजोऽपि च ।
सौरिः सौरोऽपि राहुस्तु, ग्रहकल्लोल इत्यपि ॥१७६०॥
अभ्रपिशाचोऽपि तथा, नाडिका नालिकाऽपि च ।
रात्रौ यामवतीतुङ्ग्यौ, निःसंपातो निशीथवत् ॥१७६१॥
तमः स्यादन्धतमसं, वर्षाः स्युर्वर्षिषा अपि ।
खेऽन्तरीक्षं सांसृष्टकमपि तत्कालजे फले ॥१७६२॥
मेघमाला कालिकाऽपि, वार्दलं चापि दुर्दिने ।
सुत्रामायीन्द्रे शतारः, शतधारोऽपि चाशनौ ॥१७६३॥
आश्विनेयौ स्वर्गवैद्यौ, हर्यक्षोऽपि धनाधिपे ।
अजगवमजगावमपि शङ्करधन्वनि ॥१७६४॥

---

१ 'वृष्णिरित्यन्ये' इत्यभिधानचिन्तामणिः । २ 'बाहुलकाद्दीर्घत्वे 'अन्वातमसमित्यपि' इत्यभिधानचिन्तामणिः । ३ सूत्रामायो हलंतः शशिवत् ।

गौर्यां दाक्षायणीश्वर्यौ, नारायणे जलेशयः ।
कौमोदकी कौपोदकी[१], औ ई शब्दौ श्रिया मतौ॥१७६५
कन्दुः कन्दर्पे सिद्धार्थे, सुगते परिकीर्त्तितः ।
अङ्के व्याख्याविवाहाभ्यां, प्रैङ्खोलिरपि पञ्चमे ॥१७६६॥
दृष्टिपातो द्वादशाङ्क्या, कल्याणेऽवन्ध्यमव्ययं ।
निंदा गर्हा जुगुप्साया, क्षारणा रतिगालिषु ॥१७६७॥
समाख्यापि समाज्ञावद्भुशतीवद्भुशत्यपि ।
काल्याऽपि कल्यो सवाया, समाधिरपि वध्यते॥१७६८॥
व्रीडे सुकी मन्दाक्षेऽथ, ह्रियामूहोऽपि चोहवत् ।
तन्द्रिस्तन्द्री च निद्रायांमहप्रथमिकापि च ॥१७६९॥
अहंपूर्विकाया केलीकीलोऽपि स्याद्विदूषके ।
मौर्यवन्मौरिपोऽशीति, शिलोञ्छो देवकाण्डग ॥१७७०॥
स्तनन्धये स्तनपेश्च, क्षीरपेश्चाभिधीयते ।
तारुण्य स्याद्यौवनिका, दशमीस्थो जरत्तरे ॥१७७१॥
कवितापि कवि स्यात् तत्कर्मणि कृतेकृत्यकृतिर्कृतार्थाश्च ।
क्लिष्टाशयोऽपि कुनरोऽन्धमडशठेष्वप्यनेडमूकम्मस्तु।१७७२

---

१ 'अहमिका च'

वदान्यौ[1] पृथगित्यन्ये, दानशीलप्रियंवदौ[1] ।
मूर्खे यथोद्गतोऽपीष्ये, श्रीमानपि बुधैः स्मृतः ॥१७७३॥

विवधकवीवधिकावपि वैवधिके प्रतिचरोऽपि भृत्ये स्यात् ।
संमार्जको[1] बहुकरे बहुधान्यार्जक इतीष्यते च परैः॥१७७४॥

विहङ्गिकायां च विहङ्गिमोऽप्यथौर्ध्वदेहिके ।
और्ध्वदेहिकमप्याहुरनृजो शण्ठे इत्यपि ॥१७७५॥

मायाविमायिकौ[2] धूर्ते, कपटे तु पधा मता ।
चौरश्चोरोऽपि विज्ञेयः, स्तेयं स्तैन्यमपीष्यते ॥१७७६॥

दाने प्रादेशनमपि, क्षमा स्यात् क्षान्तिरित्यपि ।
क्रोधनः कोपनस्तृष्णक्, पिपासितोऽपि कथ्यते॥१७७७॥

भक्षकः स्यादाशिरोऽपि, मर्जितापि च मार्जिता ।
पेयूषमपि पीयूषं, कूचिकापि च कूर्चिका ॥१७७८॥

द्रप्से द्रप्स्यमपि प्रोक्तं, विजिपिलं[1] च पिच्छिले ।
व्योषे त्रिकटुकं जग्धौ, जमनं जक्षनं[2] तथा ॥१७७९॥

आघ्राणोऽपि भवेत्तृप्तौ, शौष्कलः पिशिताशिनि ।
मनोराज्यमनोगव्यावपि स्यातां मनोरथे ॥१७८०॥

---

१ 'दानशीलप्रियवाचौ वदान्यौ पृथक्' इत्यभिधानचिन्तामणिः।

कामुके कमनोऽपि स्यादाक्षारितोऽपि[१] दूषिते ।
संशयाच्च सांशयिकी[१], जागरितापि जागरी ॥१७८१॥
पूजितेऽपचायितोऽपि[१], तुन्दिमोदरिकावपि ।
तुन्दिले न्युब्जोऽपि कुब्जे, खलतोऽप्यैन्द्रलुप्तिके॥१७८२
पामरोऽपि कच्छुरोऽतीसारक्यप्यतिसारकी ।
कुण्डूतिरपि खर्जूतिर्विस्फोटे पिटके स्मृतः ॥१७८३॥
कोठे मण्डलकमपि, गुदकीलोऽपि चाऽर्शसि ।
मेहे प्रमेहवदायुर्वेदिकोऽपि चिकित्सके ॥१७८४॥
आयुष्मानपि दीर्घायुः, कथ्यतेऽप परीक्षकः ।
स्यादाक्षपाटलिकोऽपि[१], पारिषद्योऽपि[१] सभ्यवत्॥१७८५
स्युर्नैमित्तिकनैमित्तमौहूर्त्ता गणके लिपौ ।
लिखितोऽपि मषी मेला, कुलिके कुलकोऽपि च ॥१७८६
अष्टापदे बुधे शारिफलकोऽपि निगद्यते ।
मनोजवस्तातत्तुल्ये, प्रभविष्णुरपि क्षमे ॥१७८७॥
आह्निके मह्नाकरोऽपि[१], चानुगोऽप्यनुगामिनि ।
पर्य्येषणोपासनेऽपि, शुश्रूषायामधीयते ॥१७८८॥

---

१ 'कुष्टपरधक्रम्' इत्यभिधानचिन्तामणिस्यव्युत्पत्त्या द्वितीयान्त रूपम् । २ 'आयुर्वेदिक' इत्यभिधानचिन्तामणि ।

आतिथ्यो[1]ऽप्यतिथौ तुल्येऽभिजो[1] गोत्रे तु सन्ततिः[1] ।
महेला[1] योषिता[2] च स्त्री, तरुणी युवतीत्यपि ॥१७८९॥
सुवासिनी चरिण्टी[1] च, चिरण्टी[2] च चरण्त्यपि[3] ।
वधूट्यां पत्न्यां करात्ती[1], गेहिनी[2] सहधर्मिणी[3] ॥१७९०॥
सधर्मचारिणी[4] चापि, स्नुषायां तु वधूट्यपि[1] ।
प्रेमवत्यपि[1] कान्तायां, प्राणिग्रहो[1] विवोढरि ॥१७९१॥
परिणेतो[2]पयन्ता[3] च, यौतके दाये[1] इत्यपि ।
दिधीषूर्दिधिषूर्जीवत्पत्नी जीवत्पतिः[1] समे ॥१७९२॥
तुल्ये अवीरा[1]निर्वीरे[2], श्रवणा[1]श्रवणे[2] तथा ।
रण्डापि[1] विधवा पुष्पवती स्यात्पुष्पिता[1]पि च ॥ १७९३॥
पुष्पे कुसुम[1]मप्युक्तं, पशुधर्मो[1]ऽपि मोहने ।
सहोदरे सगर्भो[1]ऽपि, स्यादग्रजवदग्रिमः[1] ॥१७९४॥
शण्ठः[1] शठः पण्डुरपि[1], क्लीबो माता जनित्र्यपि[1] ।
चिहुरा[1] अपि केशाः स्युः, कर्णः[1] शब्दग्रहो[1]ऽपि च ॥९५॥
नेत्रं विलोचन[1]मपि, सृक्कणी[1] सृक्कणी अपि ।
दाढिका द्राढिकापि स्यात्कफोणिस्तु[1] कफोणिवत् ॥९६॥
कूर्परे कूर्परः[1] सिंहतले संहतलो[1]ऽपि च ।
चल्लुको[1]ऽपि[1] चलौ मुष्के, स्याद्आण्डः[1] पेलको[1]ऽपि[2] च॥९७॥

पैत्वादेर्ङ्घ्रिमध्यं चरणे, कीकसं हड्डमित्यपि ।
कपालं शकलमेपि, पृष्ठास्थनि कशारुकौ ॥१७९८॥
मज्जायामस्थितेजोऽपि[1], नाडीषु नाडिनाटिके[2] ।
सिङ्घाणकोऽपि सिङ्घाणे, स्तृणीकां स्तृणिकापि च॥९९॥
शान्तं पातिपश्चे विड्गुपेऽशुचिर्मेशोऽपि[1] वेपवत् ।
उत्सादनोच्छादने च, प्लवप्लावौ[2] तथा समौ[2] ॥१८००॥
वशाकं कृमिजग्धं चागरौ स्यादथ वाह्लिकम् ।
सङ्कोचं पिशुनं वर्ण्यमसृक्पंज्ञं च कुङ्कुमे ॥१८०१॥
आपके कालानुसार्य्यं, यावनोऽपि च सिह्लके ।
मकुटोऽपि[1] कोटीरे, चित्रकञ्च विशेषके ॥१८०२॥
वतंसोऽप्यवतंसे स्यात्पत्रभंग्या तु वल्लरी[1] ।
मंञ्जरी[2] च पत्रात्पारितथ्यौ पर्यवतथ्यया ॥१८०३॥
कर्णान्दूरपि कर्णान्दु, परिहार्येऽपि कङ्कणे ।
किङ्कणी[1] किङ्किणी तुल्ये, आच्छादोच्छादने[1] समे
कूर्पासेऽप्यङ्गिका कक्षापटे कक्षापुटोऽपि[1] च ।
कुपे वर्णपरिस्तोमे इत्यखण्डं जगु परे ॥१८०५॥

---

१ ' गृणीका, सृणिका ' इत्यभिधानचिन्तामणि । २ ' आप्लवाप्लावौ ' इत्यभिधान० । ३ पत्रमञ्जरी ।

तत्रास्तरणमिति च पल्यङ्कोऽप्यवसक्थिका ।
यमन्येपि प्रतिसीरा, संस्तरः प्रस्तरोऽपि च ॥१८०६॥

पतद्ग्राहप्रतिग्राहावपि स्यातां पतद्ग्रहे ।
मकुरोऽप्यात्मदर्शोऽथ, कशिपुः कौसिपुः समौ ॥१८०७॥

यावकालक्तकौ[2] यावे, तुल्ये व्यजनवीजने[2] ।
गीरीयको[1] गिरिकोऽपि, बालक्रीडनके मतौ ॥१८०८॥

गण्डकोऽपि गन्दुको[1] राष्ट्रे, मूर्द्धावसिक्ते इत्यपि ।
भरतः सर्वदमनोऽप्यथ दाशरथावुभौ ॥१८०९॥

रामचन्द्ररामभद्रौ[2], हनूमानपि मारुतौ ।
वालौ सुग्रीवाग्रजोऽपि[1], पार्थे बीभत्सुरित्यपि ॥१८१०॥

सातवाहनवत्सालवाहनोऽपि[1] प्रकीर्त्तितः ।
परिच्छदे परिजनः, परिवर्कणमित्यपि ॥१८११॥

मन्त्री बुद्धिसहायोऽपि[1], वेत्री वेत्रधरोऽपि[1] च ।
हेमाध्यक्षे हैरिकोऽपि[1], टंकपतिस्तु नैष्किके ॥१८१२॥

शुद्धान्ताध्यक्ष आन्तर्वेशिमकान्तःपुरिकावपि ।
सहायसाप्तपदीनौ[2], सख्यावसुहृदप्यरौ ॥१८१३॥

नये नीतिरपि स्कन्धावारेऽपि शिबिरो मतः ।
जयन्त्येपि वैजयन्त्यां, पताकापि प्रकीर्त्यते ॥१८१४॥

ध्वजः पताकादण्डोऽपि, झम्पान याप्ययानवत् ।
सादी सव्येष्ठोऽपि सूते, कवचितोऽपि वर्मिते ॥१८१५॥
कवचे दशनं त्वक्त्र, तनुत्राणमपि स्मृतम् ।
अद्वियोग वियोग चाभिकाङ्कवदुदाहरम् ॥१८१६॥
शिरस्कं खोलमप्याहु , स्यान्निषङ्ग्यपि तूणिनि ।
चापे धनूर्धनुःशरासनान्यपि विदुर्बुधा ॥१८१७॥
फरकस्फरकौ खेटे, क्षुरिका छुरिका छुरी ।
कृत्या तरवारिकोऽपि, परिघ पलिघे समौ ॥१८१८॥
उषस्युषस्याने मगधो, मंषो बोधकरोऽर्थिक ।
सौखशायनिके सौखशय्यिकौ सौखसुप्तिके ॥१८१९॥
रणे सस्फेटसफेटौ, बले द्रविणमूर्क् तथा ।
अवस्कन्नोऽपि धाट्या स्यान्नशनञ्च पलायने ॥१८२०॥
चारकोऽपि भवेद् गुप्तौ, तापसे तु तपस्व्यपि ।
विप्रे ब्रह्मोऽपि चाग्नीध्राऽग्नीध्रोऽप्यथ वृषी वृसी[1] ॥१८२१॥
शासने शमनश्चापि, दधि प्राज्यं पृषातके ।
अग्निहोत्र्यग्न्याहितोऽप्यथोपवासे समाविमौ ॥१८२२॥

---

१ 'मरस' इत्यभिधानचिन्तामणौ ।

उपवस्त्रमौपवस्त्रमुपवीते प्रचक्षते ।
ब्रह्मसूत्रं पवित्रञ्च, वाल्मीकौ द्वाविमावपि ॥१८२३॥
मैत्रावरुण्यादिकवी[२], पर्शुरामोऽपि[१] भार्गवे ।
योगीशो याज्ञवल्क्योऽपि, दाक्षीपुत्रोऽपि[१] पाणिनौ ॥२४॥
स्फोटायनः स्फौटायनः, कात्यो[१] वररुचौ तथा ।
कारेणवः पालकाप्ये, चाणक्यश्चणकात्मजे ॥१८२५॥
वैशेषिके कणादोऽपि, जैनोऽनैकान्तवाद्यपि ।
चार्वाके लौकायतिकः, कृपिः प्रसृनेमित्यपि ॥१८२६॥
न्यासार्पणे परिदानं, वणिक् प्रापणिकः स्मृतः ।
अयुते नियुतं[१] पोते, स्मृतं प्रवहणं[१] बुधैः ॥१८२७॥
कर्णोऽपारित्रे दुर्गस्य, गवेश्वरोऽपि गोमति ।
कर्षके क्षेत्रजीवोऽपि, कोटीशो[१] लोष्टभेदनः ॥१८२८॥
मार्द्वीकमपि मद्येऽनुतर्षोऽपि चषके स्मृतः ।
कुविन्दे तन्त्रवायोऽपि, वेमा व्योमापि कीर्त्यते ॥१८२९॥
रजको धावकोऽप्युक्तः, पादत्राणञ्च पादुका ।
तैलिकस्तैलंतुदोऽपि, रथकारोऽपि वर्द्धकिः ॥१८३०॥

---

(१) 'प्रभृतः' इत्यभिधानचिन्तामणौ ।

चित्रकारो लेखकश्च, लेपकृल्लेपकोऽपि च ।
कुतूहले विनोदोऽपि, सौनिकः खट्टिकोऽपि च ॥१८३१॥
कूटयन्त्रे पाशयन्त्रं, समौ चाण्डालपुष्कसौ ।
इत्थ तृतीयकाण्डस्य, शिलोञ्छोऽयं समर्थितः ॥१८३२॥
रत्नवती भुवि दिवस्पृथिव्यावपि रोदसी ।
माणिबन्धं माणिमतं, सैन्धवे वसुके वसु ॥१८३३॥
टङ्कनटङ्कणे उपावर्त्तनं चापि नीवृति ।
जङ्गल स्याज्जाङ्गलोऽपि, मालवन्मालको मत ॥१८३४॥
पत्तने पट्टनमपि, कुण्डिने कुण्डिनापुरम् ।
स्यात्कुण्डिनपुरमपि, विपणौ पण्यवीथिका ॥१८३५॥
सुरङ्गाया सन्धिरपि, गृहे धाममपि स्मृतम् ।
उपकार्य्योपकार्य्यापि, प्रासादे च प्रसादनं ॥१८३६॥
शान्तीगृहं शान्तिगृहे, प्राङ्गणं त्वङ्गणं मतम् ।
कपाटवत्कवाटोऽपि, पक्षद्वारे खडक्किका ॥१८३७॥
कुसूलवत्कुसुलोऽपि, सम्पुटे पुटे इत्यपि ।
पेटाया स्यात्पेटकोऽपि, पेडापि कृतिना मते॥१८३८॥
पवन्यपि समूहिन्यामयोनिं मुसल विदु ।
कण्डोलके पिटकोऽपि, चुल्यामन्तीति कथ्यते ॥१८३९॥

खञ्जः खजाकोऽपि[२] मथि, विष्कम्भः कटकोऽस्य तु ।
अगोऽपि[१] पर्वते क्रौञ्चः, क्रौञ्चवन्मन्यते बुधैः ॥१८४०
कखट्यपि खटिन्यां स्यात्ताम्रमौदुम्बरं विदुः ।
शातकुम्भमपि स्वर्ण, पारदश्चपलोऽपि च ॥१८४१॥
रसजातं[१] रसाग्र्यं च, तुत्थे दार्वीरसोद्भवे ।
गौक्षिके वैणवोऽपि स्याद्गोपित्तं हरितालने ॥१८४२॥
मनःशिलायां नेपाली[१], शिली च सुधियां मता ।
शृङ्गारमपि सिन्दूरे, कुरुविन्दे तु हिङ्गुलः ॥१८४३॥
बोलो[१] गोपरसोऽप्युक्तो, रत्नं माणिक्यमित्यपि ।
पद्मरागे शोणिरत्नं[१], वैराट्टो[१] राजपट्टवत् ॥१८४४॥
नीले मणौ महानीलं[१], कमन्धमपि वारिणि ।
धूमिका धूममहिषी,[२] धूमर्यो[३] मिहिकाः समाः ॥१८४५॥
अकूवारोऽपि[१] जलधौ, मकरालय इत्यपि ।
निम्नगायां ह्रादिनी[१] स्याज्जह्नुकन्यापि जाह्नवी ॥४६॥
कलिन्दपुत्री कालीन्दी[१], रेवा मेकलकन्यका ।
चान्द्रभागा चन्द्रभागा, गोमती गोमतीत्यपि ॥१८४७॥
चक्राण्यपि पुटभेदाः, पङ्कं चिखल्ल इत्यपि ।
उद्घातनोद्घाटने[२] च, घटीयन्त्रे प्रकीर्तिते ॥१८४८॥

सरस्तडागस्तटाकोऽप्यथ तल्लेश्च पल्वले ।
आशयाशशुष्मबर्हिर्बर्हिर्लत्यदमूनस ॥१८४९॥
अग्नौ क्षणप्रभा विद्युद्वन्यवाहसदागती ।
वायौ चरणपेऽपि द्रुस्त्वके स्त्वचौ स्तबके पुन ॥१८५०॥
गुलुञ्छेलुञ्छचौ माकन्दरसालावपि चूतवत् ।
किङ्कराते कुरण्टककुरुण्टकावेपि स्मृतौ ॥१८५१॥
कर्कन्धूरपि कर्कन्धौ, ह्रस्वादिश्चाटरूषके ।
वाशा च स्नुहि स्नुहोऽपि, पियालोऽपि प्रियालवत् ॥
॥१८५२॥
नार्यङ्गोऽपि च नाङ्गोऽक्षे विभेदके इत्यपि ।
भवेत्तमालस्तापिच्छो, निर्गुण्डी सिन्दुवारवत् ॥१८५३॥
जपा जवौ मातुलुङ्गो, मातुलिङ्गोऽपि कीर्तित ।
धत्तूर इव धुस्तूरो, वशास्त्वकमारे इत्यपि ॥१८५४॥
ह्रीवर केशसलिलपर्यायै स्मर्यते बुधै ।
पङ्कजिन्या कमलिनी, कुमुदिनी कुमुद्वती ॥१८५५॥
विसप्रसूनं कमले, कुमुत्कुमुदवन्मतम् ।
शेपाल च जलनीली, सातीनोऽपि सतीनवत् ॥१८५६॥
कुल्मासवत्कुल्मापोऽपि, गवधुकी गवीधुकौ ।
कणिश कनिश रिद्धे, धान्ये त्वावासितं मतम् १८५७

हालाहलं हालहलं, मुस्तायां मुस्तकोऽपि[1] च ।
कृमिः क्रिमिरपि[1] गण्डूपदः किंचुलुकोऽपि[1] च ॥१८५८॥
शम्बुका अपि शम्बूका, वृश्चिको द्रुत[1] इत्यपि ।
मसलो[1] मधुकरोलिः[2], पिक्को विक्कः[1] करिः[1] करी ॥१८५९॥
व्यालो व्याडोऽप्यौपवाह्योऽप्युपवाह्योऽपरा वशा[1] ।
शृङ्खले निगलोऽन्दुश्च[2], कक्षा कक्ष्यापि वाह्लिके ॥१८६०॥
वाह्लीकोऽपि[1] वल्गवागे, खलिनश्च[1] खलीनवत् ।
मौर्योऽपृष्ठे गोपतौ तु, शंडे[1] इत्वरे[2] इत्यपि ॥१८६१॥
स्थौरी स्थूर्यपि[2] ककुदे, ककुत्ककुदमित्यपि[2] ।
नैचिकं नैचिकी[1] च स्यान्मलिनी वालगर्भिणी[1] ॥१८६२॥
पवित्रं[1] गोमये छागे, शुभोऽथ[1] मपकः शुनि ।
सैरभी देवशुन्यां च, यमरथोऽपि[1] सैरिभे ॥१८६३॥
पारिन्द्र इव पारीन्द्रः[2], शरभेऽष्टापदोऽपि[1] च ।
सृगालवच्छृगालोऽपि, प्लवगः प्रवगोऽपि[1] च ॥१८६४॥
वानायुरपि[1] वातायुरुन्दरोऽपि[1] च मूषके ।
ह्रीकुर्वनबिडालोऽपि, गोकर्णोऽपि भुजङ्गमे ॥१८६५॥
जलव्यालेऽलीगर्दोऽपि, शेषः स्यादेककुण्डलः ।
आशीराशी[1] च दंष्ट्रायां, निर्मोके निलयन्यपि[1] ॥१८६६॥

पतत्री पतत्रिरपि, पिच्छं पिञ्छमपि स्मृतम् ।
परपुष्टोऽन्यभृतौ च, पिके बर्हिणि बर्हिणे ॥१८६७॥
वायसे बलिपुष्टोऽपि, द्रोणोऽपि द्रोणकाकवत् ।
सारसा लक्ष्मणी क्रौञ्चा, कुञ्चौ चाषे दिवि किंकी ॥१८६८
किकिदीविरपि प्रोक्तष्टिट्टिभे टीटिभोऽपि च ।
कलविङ्के कुलिङ्गोऽपि, दात्यूहे कालकण्ठके ॥१८६९॥
दात्यूहोऽपि बलाका च, बकेर्हबिसकण्ठिका ।
मेधाव्यपि शुके तैलपायिकाया निशाटनी ॥१८७०॥
कपोते पारावतोऽपि, मत्स्ये मच्छोऽथ तन्तुणे ।
स्मृतो वरुणपाशोऽपि, नक्रे शङ्कुमुखोऽपि च ॥१८७१॥
उद्धारे कूर्म इत्येष, तिर्य्यक्काण्ड शिलोञ्छित ।
नारकास्तु नैरयिका, पाताले तु तुलं रसा ॥१८७२॥
इति पञ्चमकाण्डस्य, शिलोञ्छोऽयं समर्थित ।
जीवोऽपि चेतने जन्तौ, प्राणी जन्मोऽपि जन्मनि १८७३
जीवातुर्जीवितेऽप्यायुं, पुस्युदन्तोऽपि चायुषि ।
सङ्कल्पे स्याद्विकल्पोऽपि, मनो नेन्द्रियमव्यय ॥१८७४॥
शर्म सौख्य पीडा बाधा, चर्चा चर्चोऽपि वध्यते ।
विप्रतीसारोऽनुशयेऽप्यार्थो अपीन्द्रियार्थवत् ॥१८७५॥

सुसीमस्तु सुषीमोऽपि[1], कक्खटे खक्कटोऽपि[1] च ।
जाठे जरढो[1]ऽम्लेऽम्ळो[1], रावो[1] रव इव स्मृतः ॥१८७६॥

निषादो निषधो[1] गर्जो, गर्जा[1] मेद्रोऽपि[1] मन्द्रवत् ।
आकरो[1] निकरः युग्मे, जकुटोऽथ कनीयसि ॥१८७७॥

कनिष्ठं विग्रहः शब्दप्रपञ्चे निखिले पुनः ।
स्यान्निःशेषमनूनञ्च, खण्डलेञ्चापि[1] खण्डवत् ॥१८७८॥

मलीमसे कल्मषं[1] च, निकृष्टे याप्य[1]रेपसी[2] ।
लडहं[1] रमणीयं[2] च, रम्ये नित्ये सदातनम्[1] ॥१८७९॥

शाश्वतिकं[2] च नेदीयं[1], इयन्तिकतमे स्मृतम् ।
एकाकिन्यवगणोऽपि[1], प्राग[1]ग्र्यादौ प्रकीर्तितम् ॥१८८०॥

मध्यमे मध्यंदिनं[1] च, निरर्गलमनर्गले[1] ।
बहुरूपं[1]पृथग्रूपं[2]नानाविधाः[3] पृथग्विधे ॥१८८१॥

झम्पा झम्पो[1]ऽथ छन्ने स्याच्छादितं[1] पिहितेऽपि च ।
प्रकाशिते प्रादुष्कृतं[1]मवज्ञायामसूक्षणम्[1] ॥१८८२॥

बुधैरवमाननं[2]ऽवगणने[3] अपि कीर्त्तिते ।
अन्दोलनं[1]मपि प्रेङ्खाऽथोदस्तमप्युदञ्चितम्[1] ॥१८८३॥

भिदा भिद्यो[1]दितम[1]पीरितेऽथाङ्गीकृते पुनः ।
कक्षीकृतं[1] स्वीकृतं[2] च, छिन्ने छातमपि स्मृतम् ॥१८८४॥

प्राप्ते विन्नं विस्मृते च, भवेत्प्रस्मृतमित्यपि ।
अटाटाऽट्याँ पर्यटनेऽथानुपूर्व्यमनुक्रमे ॥१८८५॥
परीरम्भोऽपि संश्लेषे, स्यादुद्घातोऽप्युपक्रमे ।
जातो जातमपि स्पर्द्धा, सङ्घर्षोऽप्यथ विक्रिया ॥१८८६॥
विकारो विकृतिश्चापि, विलम्भस्तु समर्पणे ।
दिष्ट्या समुपजोषं सर्वदा सदा सनतं सनात् ॥१८८७॥
निर्भरे च स्वतीं हेतौ, येन तेन च कीर्त्तितौ ।
अहो सम्बोधनेऽपीति, षष्ठ काण्ड शिलोञ्छ्न १८८८
वैक्रमेऽब्दत्रिवह्निवन्द्रुमिते (१८३१) राधाद्यवस्ततौ ।
ग्रन्थोऽयं दृहभे श्रीमज्जिनदेवमुनीश्वरैः ॥१८८९॥

॥ इति श्रीजिनदेवसूरिदृब्धः शिलोञ्छः ॥

इति श्री हेमचन्द्राचार्यदृब्धे नाममालाशेषमाले
श्रीजिनदेवसूत्रित शिलोञ्छश्च समाप्त

श्रीहेमचन्द्राचार्यविरचितो

निघण्टुशेषः ।

विहितैकार्थनानार्थदेश्यशब्दसमुच्चय ।
निघण्टुशेष वक्ष्येऽह, नत्वाऽर्हत्पादकङ्कजम् ॥ १८९०

. . . . . . ।
. . . . . . ॥ १८९१
. . . . . . ।
. . . . . . ॥ १८९२
. . . . . . ।
. . . . . . ॥ १८९३
. . . . . . ।
. . . . . . ॥ १८९४
. . . . . . ।
. . . . . . ॥ १८९५
. . . . . . ।
. . . . . . ॥ १८९६
. . . . . . ।
. . . . . . ॥ १८९७

.... ।
.... ॥ १८९८

.... ।
.... ॥ १८९९

.... ।
.... ॥ १९००

.... ।
.... ॥ १९०१

.... ।
.... ॥ १९०२

.... ।
.... ॥ १९०३

.... ।
.... ॥ १९०४

.... ।
.... ॥ १९०५

...................वे, वीजं भद्रयवाह्वयम् ।
शिरीषे-विषाणभंडी, भंडीरः शंखिनीफलः ॥ १९०६

मृदुपुष्पः शूकपुष्पः, शुकवृक्षः शुकप्रियः ।
कपीतनः कर्णपूरो, भण्डिलः श्यामवल्कलः ॥ १९०७

पाटल्या पाटला स्याल्यमोघा तोयाधिवासिनी ।
वसन्तकामयोर्दूती, कुम्भिका कालवृन्तिका ॥ १९०८
अन्यस्या तत्र तु श्वेता, पाटला काष्ठपाटला ।
शीतला श्वेतकुम्भीका, कुवेराक्षी फलेरुहा ॥ १९०९
अगुरावगुरुर्लोह, वणिक विश्वरूपकम् ।
कृमिज प्रवर राजार्हं, स्याद् योगजमनार्यकम् ॥ १९१०
मङ्गिगन्धेऽत्र मङ्गल्या, कृष्णे तु काकतुण्डकः ।
श्रीखण्डे स्यान्मलयजं, चन्दन श्वेतचन्दनम् ॥ १९११
गोशीर्षक गन्धसार, भद्रश्रीस्तैलपर्णिकम् ।
फलकी सुरभि सारं, महार्हं रोहणोद्भवम् ॥ १९१२
अथ वर्बरके श्वेतं, निर्गन्धं वर्बरोद्भवम् ।
स्याद्रक्तचन्दने क्षुद्रचन्दन भास्करप्रियम् ॥ १९१३
ताम्रसार रक्तसारं, लोहित हरिचन्दनम् ।
कुचन्दने तु पत्राङ्गं, पत्त(त्र)क पट्टरञ्जनम् ॥ १९१४
सुरङ्गक रक्तकाष्ठ, पत्तूरं तिल्पर्णिका ।
अथ कुमोत्पलव्याध', परिव्याध सुगन्धक' ॥ १९१५
निर्गन्धेऽस्मिन् कर्णिकारो, निपीथ पीतपुष्पकः ।
पुंनागे तु महानाग , केसरो रक्तकेसर ॥ १९१६
देववल्लभकुम्भीकौ, तुङ्ग पुरुषनामक ।
अथागस्त्ये वङ्गसेन., शुकनासो मुनिद्रुम' ॥ १९१७

करवीरे कणवीरः, श्वेतपुष्पोऽश्वमारकः ।
प्रतिहासः शतप्राशोऽश्वारोहः कुमुदोद्भवः ॥ १९१८
रक्तपुष्पेऽत्र लगुडश्चण्डातश्चण्डगुल्मकौ ।
कालस्कन्धस्तमाले स्यात्तापिच्छो रञ्जतो वसुः ॥ १९१९
तमालपत्रे वस्त्राख्यं, रोमशं तामसं दलम् ।
सूक्ष्मैलायां चन्द्रबाला, द्राविडी निष्कुटिस्त्रुटिः ॥ १९२०
कपोतवर्णिका तुच्छा, कोरङ्गी बहुला तुला ।
स्थूलैलायां बृहदेला, पत्रैला त्वक्सुगन्धिका ॥ १९२१
त्रिदिवोद्भवा पृथ्वीका, कर्णिका त्रिपुटा पुटा ।
कर्पूरे घनसारः स्याद्धिमाह्वो हिमवालुकः ॥ १९२२
सिताभ्रः शीतलरजः, स्फटिकश्चन्द्रनामकः ।
कक्कोलके कटुफलं, कोमलं मागधोत्थितम् ॥ १९२३
कोलं कोषफलं कोरं, मारीचं द्वीपमित्यपि ।
लवङ्गे शिखरं दिव्यं, भृङ्गारं वारिजं लवम् ॥ १९२४
श्रीपुष्पं श्र्याह्वयं देवपुष्पं चन्दनपुष्पकम् ।
नलिकायां कपोताङ्घ्रिर्निर्मध्या शुषिरा नटी ॥ १९२५
धमन्यञ्जनकेशी च, शून्या विद्रुमवल्ल्यपि ।
अतिमुक्ते मुण्डकः स्यात्पुण्ड्रको भ्रमरोत्सवः ॥ १९२६
पराश्रयः सुवासन्ती, कामुको माधवी लता ।
पिप्पले बोधिरश्वत्थः, श्रीवृक्षश्चलपत्रकः ॥ १९२७

मङ्गल्य केशवावास, श्यामलो द्विरदाशन ।
गर्दभाण्डे कन्दरालच्छायावृक्ष कमण्डलु ॥ १९२८
प्लक्षो वटप्लवः शुङ्गी, सुपार्श्वश्चारुदर्शन ।
कपीतने कपीन स्यात्पीतनप्लवकावपि ॥ १९२९
कर्पटोऽपर्कटी प्लक्ष, सतीढो लक्षणे नटी ।
वटे वैश्रवणावासो, न्यग्रोधो बहुपाद्भव ॥ १९३०
स्कन्धजन्मारक्तफल, क्षीरी शुङ्गी वनस्पति. ।
उदुम्बरे जन्तुफलो, यज्ञाङ्गो हेमदुग्धक ॥ १९३१
सदाफलो वसुवृक्ष, श्वेतवल्को मशक्यपि ।
काकोदुम्बरिकाया तु, फाल्गुनी फल्गुवाटिका ॥ १९३२
फलराजी मलभारी, फलयूर्जघनेफला ।
राजादने तु राजन्या, क्षीरिका प्रियदर्शन ॥ १९३३
कपिप्रियो दृढस्कन्धो, मधुराजफलो नृप ।
प्रियाले तु राजवृक्षो, बहुवल्को धनुष्पुट ॥ १९३४
सन्नकद्रु खरस्कन्धश्चारस्तापसवल्लभ ।
आम्रातके वर्षपाकी, कपिचूत कपिप्रिय ॥ १९३५
कपीतन पीतनकस्तनुक्षीरोऽश्मपाटक ।
शृङ्गी कपिरसाढ्य स्वाद्रुप्पकलो निमीषण ॥ १९३६
अर्के विकीरणोऽर्काह्वो ज्यमला स्फोतविच्छुरा ।
क्षीरार्कपर्णो राजार्के, त्वलर्को गणरूपक ॥ १९३७

एकाष्ठीलः सदापुष्पो, मन्दारश्च प्रतापसः ।
त्रुट्यां वज्रो महावृक्षोऽसिपत्रः स्नक्सुधा गुडा ॥ १९३८
समन्तदुग्धा सीहुण्डा, शण्डेरी वक्रकण्टकः ।
करमर्दे करमन्दः, कराम्रकसुषेणकौ ॥ १९३९
स्थलपर्कट आविग्नः, कृष्णपाकफलोऽपि च ।
जम्बीरे जम्भलो जम्भो, जम्भीलो दन्तहर्षणः ॥ १९४०
वक्त्रशोधी दन्तशठो, गम्भीरो रोचनोऽपि च ।
करुणे तु छागलाख्यो, मल्लिकाकुसुमः प्रियः ॥ १९४१
बीजपूरे बीजपूर्णः, पूरकः फलपूरकः ।
सुपूरको मातुलुङ्गः, केसराम्लोऽम्लकेसरः ॥ १९४२
वराम्लो बीजको लुङ्गो, रुचको मध्यकेसरः ।
क्रमिघ्नो गन्धकुसुमः, केसरी साधुपादपः ॥ १९४३
मातुलुङ्गी वर्धमाना, मधुरा मधुकुक्कुटी ।
मधुवल्ली पूतिपुष्पा, देवदूती महाबला ॥ १९४४
आम्लिकायां चुक्रिकाम्ला, शुक्तिकाम्ली विकाम्लिका ।
चुक्रा चिञ्चा तिन्तिडीका, तिन्तिला गुरुपुष्पिका ॥ १९४५
वृक्षाम्ले स्यादम्लवृक्षस्तिन्तिडीको महीरुहः ।
शाकाम्लमम्लशाकं चाम्लपूरो रक्तपूरकः ॥ १९४६
अथाम्लवेतसे भीमो, भेदनो रक्तपूरकः ।
रुधिरस्रावकश्चुक्रं, मांसारिर्वानिकप्रियः ॥ १९४७

शाखाम्लो वेतसोऽम्लोऽम्लस्तिन्तिडीको रसाम्लक ।
स शङ्खद्रावको हीनो, लौहद्रावक उत्तम' ॥ १९४८
तावेव तु शतवेधिसहस्रवेधिनौ क्रमात् ।
कपित्थे वानरावासो, गन्धपत्र. कपिप्रियः ॥ १९४९
पुष्पफलो दधिफलो, दधित्थग्राहिमन्मथा. ।
अक्षिस्रदो दन्तशठो, राजाम्रश्चिरपाक्यपि ॥ १९५०
अश्मन्तके श्लक्ष्णपत्र , पाषाणवृक्ष इन्द्रक ।
अम्लपत्रस्ताम्रपत्र , कुशली, यमलच्छद ॥ १९५१
नारङ्गे स्यान्नागरङ्गस्त्वक्सुगन्धो मुखप्रिय ।
ऐरावतो योगसारो, योगी तत्राधिवासन. ॥ १९५२
खदिरे स्याद्रक्तसार , कण्टकी दन्तधावन ।
गायत्री बालपत्रश्च, जिह्मशल्य क्षितिक्षम ॥ १९५३
सिते तु तत्र कदर', कार्मक कुब्जकण्टक ।
सोमवल्को नेमिवृक्ष , श्यामसार पथिद्रुम' ॥ १९५४
विट्खदिरे त्विरिमेदो, गोधास्कन्धोऽरिमेदक ।
अरिमारोऽरिम पूत्यरिमेदो मुखशोधन ॥ १९५५
शाल्मलौ तूलिनी मोचा, पिच्छिला विरजा चिता ।
कुक्कुटी पूरणी रक्तकुसुमा घुणवल्लभा ॥ १९५६
कण्टकाढ्याऽनलफली, पिच्छा तु तस्य वेष्टक ।
कुशाल्मली शाल्मलिका, रोचन कूटशाल्मलि ॥ १९५७

शिंशिपायां महाश्यामा, पिच्छिला पाण्डुरच्छदा।
कृष्णसाराऽङ्गारवर्णा, गुरुरल्पा तु शिंशिपा॥ १९५८
कुशिंशिपा भस्मगर्भा, कपिला भस्मपिङ्गला।
बदर्यां कुवलिः कोलिः, कर्कन्धुः फेनिलच्छदा॥ १९५९
राष्ट्रवृद्धिकरी कोली, सौवीरी वज्रशिल्पिका।
घुटा घोण्टा कोपघोण्टा, व्याघ्रगृध्रनखीत्यपि॥ १९६०
शम्यां सक्तुफला लक्ष्मीः, शिवा तुङ्गाऽग्निपादपः।
अजप्रिया भस्मकाष्ठा, शंकरः शिवकीलिका॥ १९६१
शिवलोमा यतफला, लोमपामविनाशिनी।
मङ्गल्या शुचिपत्रा च, फले तस्यास्तु साङ्गरः॥ १९६२
इङ्गुद्यां तापसतरुर्मार्जारः कण्टकीटकः।
बिन्दुकस्तिक्तमज्जा च, पूतिपुष्पफलोऽपि च॥ १९६३
गुग्गुलौ तु पुरो दुर्गो, महिषाक्षः पलङ्कषः।
जटायुः कालनिर्यासो, वासवोलूकनामकः॥ १९६४
नक्तंचरः शिवधूपः, कुम्भोलूखलकः शिवः।
पारिभद्रे निम्बतरुर्मन्दारः पारिजातकः॥ १९६५
करीरे स्यात्तीक्ष्णसारः, शाकपुष्पो मृदुः फलः।
मरुजन्मा गूढपत्रो, ग्रन्थिलक्रकरावपि॥ १९६६
विकङ्कते स्रुवावृक्षो, ग्रन्थिलः स्वादुकण्टकः।
केकणिः काकपादश्च, व्याघ्रपादोऽपकण्टकः॥ १९६७

निल्वे महाफल श्याद्द, शलाटु पूतिमारुत ।
महाकपित्थ शाण्डिल्य, शैलूषो नीलमल्लिका ॥ १९६८
श्रीवास श्रीफलो हृद्यगन्धो मालूरकर्कटौ ।
हरीतक्या जया पथ्या, हैमवत्यभयाऽमृता ॥ १९६९
कायस्था पूतना चेतक्यव्यथा श्रेयसी शिवा ।
निर्मातके भूतवासो, वामन्तोऽक्षो वहेडक ॥ १९७०
सनर्तक कर्षफल, कल्को हार्य कलिद्रुम ।
कर्षो दैत्यो मधुवीजो, धर्मद्वेषी विभेदक ॥ १९७१
आमलक्या शिवा धात्री, वयस्था षड्रसाऽमृता ।
पर्वकाद्या तिष्यफला, माकन्दी श्रीफला च सा ॥ १९७२
अरणावग्निमन्थ स्यात्तर्कारी वैजयन्तिका ।
जया जयन्ती श्रीपर्णी, कर्णिका गणिकारिका ॥ १९७३
तेजोमन्थो हविर्मन्थो, नादेयी वह्निशोधन ।
अरलो दुन्दको दीर्घवृन्तानत कुटनट ॥ १९७४
श्योनाक शोपणो जम्बु, शुकनास कुटसर ।
मयूरजङ्घ कट्वङ्ग, सलक प्रियजीवक ॥ १९७५
मण्डूकपर्ण पत्रोर्णो, गोपवृक्षो मुनिद्रुम ।
शिग्रौ शोभाञ्जनस्तीक्ष्णगन्धो मूलकपल्लव ॥ १९७६
चित्रध्यराति काक्षीवो, मुखमञ्ज. सुभञ्जन, ।
दशोऽक्षीव सुरञ्जी च, मोचको मधुगृञ्जन ॥ १९७७

श्वेतेऽत्र श्वेतमरिचो, रक्ते तु मधुशिग्रुकः ।
तिनिशे रथकृन्नेमिर्वञ्जुलो रथसाधकः ॥ १९७८
दीर्घवृक्षश्चक्रकरो, रथनामातिमुक्तकः ।
अश्मगर्भः सर्वसारः, क्रमसंधारणोऽपि च ॥ १९७९
पलाशे किंशुकः पर्णः, खरपर्णस्त्रिपत्रकः ।
त्रिवृन्ताख्यो रक्तपुष्पो, वीजस्नेहः समिद्वरः ॥ १९८०
क्षारश्रेष्ठो वातपोथो, याज्ञिको ब्रह्मपादपः ।
धवे भारोद्वहो गौरः, सकटाक्षो धुरंधरः ॥ १९८१
कुलवो नन्दिनश्चापि, सितः कृष्णश्च स द्विधा ।
श्रीपर्ण्यां काश्मरी कृष्णा, वृन्तिका मधुपर्णिका ॥ १९८२
गम्भारी सर्वतोभद्रा, कट्फला भद्रपर्णिका ।
विहारी कुमुदाहारी, महाकुम्भी च कश्मरी ॥ १९८३
नित्यभद्रा महाभद्रा, काश्मर्यो मधुमत्यपि ।
सप्तच्छदे शुक्तिपर्णो, गुच्छः पुष्पः सुवर्णकः ॥ १९८४
स्थूलपर्णो दीपवृक्षः शारदो विषमच्छदः ।
मदगन्धिर्विशालत्वग्गजद्विट् शाल्मलीदलः ॥ १९८५
शिरोरुर्गेहविटपः, सुमनो ग्रहनाशनः ।
आरग्वधे कृतमालः, कर्णिकारः सुवर्णकः ॥ १९८६
पीतपुष्पो दीर्घफलः, शम्पाकश्चतुरङ्गुलः ।
व्याधिहा रेवतः स्थूलः, प्रग्रहो राजपादपः ॥ १९८७

आरोग्यशिम्बिका कर्णी, स्वर्णशेफालिकेत्यपि ।
बीजके प्रियक शौरिर्गौरो बन्धूकपुष्पक ॥ १९८८
कृष्णसर्जो महासर्ज., कल्याण' पीतरोऽसनः ।
महाशाल पीतशालो, जीवक प्रियशालक ॥ १९८९
सुगन्धिर्नीलनिर्यासस्तिष्य' पुष्पोऽलकप्रिय' ।
स तु द्विधा शिखिग्रीव, श्रेष्ठो गोमूत्रगन्धक. ॥ १९९०
अश्वकर्णे दीर्घपत्र., कषाय. सस्यसवरः ।
सर्जक शर्जक शूर, कार्श्यशालो लतातरु. ॥ १९९१
अर्जुने ककुभ सेव्य, सुवर्णो धूर्तपादप ।
देवशाक शक्रतरुर्नदीसर्जोऽर्जुनाभिध ॥ १९९२
शाके कोलफलो द्वारदारुर्योगी हलीसक ।
गन्धसार स्थिरसार., स्थिरको ध्रुवसाधनः ॥ १९९३
अभ्रलिहो महापत्रो, बल्सारो बलप्रभ ।
धर्मर्णे तु धनुर्वृक्षो, गोत्रवृक्षो रुजासह ॥ १९९४
महाबलो महावृक्षो, राजाह्वो धन्वन, फलम् ।
स्वादुफलो मृत्सुफलः, सारवृक्ष सुतेजन. ॥ १९९५
सिल्हके तु सिद्धवृक्ष, कोलिपत्रे तु जोरण. ।
महापत्रे त्वगदी स्याद्विपगङ्कु पलाशकः ॥ १९९६
पारिभद्रे द्रुकिलिम, किलिम देववल्लभ ।
दारुक स्नेहविद्ध च, देवद्रु स्वर्गतो द्रुम' ॥ १९९७

पीतपूतिमहादेवभद्रेन्द्रा काष्ठदारुणी ।
मधूके मधुशाकः स्यान्माधवो मधुको मधुः ॥ १९९८
मधुष्ठीलो मधुष्ठालो, मधुकाष्ठो मधुस्रवः ।
रोध्रः कोपमधुर्गुडपुष्पो गोलफलोऽपि च ॥ १९९९
जलजेऽस्मिन्मधूलः स्याद्गिरिजो दीर्घपत्रकः ।
तीरवृक्षो गौरशाको, ह्रस्वपुष्पफलोऽपि च ॥ २०००
तिन्दुके स्फूर्जनस्तुष्टः, कालस्कन्धो विरूपकः ।
निःस्यन्दनः कालशाको, द्रावणो नीलसारकः ॥ २००१
द्वितीयतिन्दुके कालस्तिन्दुर्मर्कटतिन्दुकः ।
काकेन्दुकः काकपीलुः, कुपालुकुलकावपि ॥ २००२
रोध्रे लोध्रः सिते तत्र, शावरस्तनुवल्कलः ।
उत्सादनो महारोध्रोऽनम्भः शंवरपादपः ॥ २००३
रक्ते तु पट्टिका तिल्वः, पट्टी लाक्षा प्रसादनः ।
तिरीटो मार्जनश्चिल्ली, कानीनः क्रमुकः शिशुः ॥ २००४
स्थूलवल्को वृहत्पत्रः, कृष्णरोध्रे तु गालवः ।
भूर्जे भुजो वहुपटो, मृदुवल्को मृदुच्छदः ॥ २००५
रेखापत्रश्छत्रपत्रो, वहुत्वक्चर्मिणावपि ।
श्लेष्मान्तके भूतवृक्षः, पिच्छिलो द्विजकुत्सितः ॥ २००६
वसन्तकुसुमः शेलुः, कफेलुर्लेखशाटकः ।
विषघाती वहुवारः, शीत उद्दालकः शलुः ॥ २००७

लकुचे लकुटो ग्रन्थिफलाम्बुपनसा मद्दु ॑।
लघुत्वक् क्षुद्रपनसस्तनु स्यात्कुन्नकं फलम् ॥ २००८
आम्रे रसालो माकन्द , कामाङ्ग पिकबान्धव ।
वनपुष्पोऽशवश्रुत , परपुष्टो मदोद्भव ॥ २००९
मधुदूतो मधुफल , सुफलो मदिरासख ।
वसन्तपादपोऽसौ तु, सहकारोऽतिसौरभ ॥ २०१०
क्षुद्राम्रे स्यात्कमितरुर्लाक्षावृक्षो जतुद्रुम ।
सुकोशको घनस्कन्ध , केशाम्बुश्च सुरक्तस ॥ २०११
टङ्को नीलकपित्थोऽन्यो, राजपुत्रो नृपात्मज ।
जम्ब्वा महाफला राजजम्बूर्नीलाम्बुजच्छदा ॥ २०१२
सुगन्धिपत्रा साऽन्या तु, काकजम्बू कुजम्बुका ।
उशीरपत्रा नादेयी, वैदेही काकवल्लभा ॥ २०१३
मदने श्वसनो राठ , शल्यको विषनाशक ।
करहाटो मरुनक , पिण्डी पिण्डीतक फल ॥ २०१४
सूर्यपुत्रकर्कटकौ, विषगन्धो विषोदर ।
मत्स्यान्तकफलो राजपुत्रक कफवर्धन ॥ २०१५
कुब्जके कासुक श्यामसार फुल्लो सिसिद्रुमः ।
निचुले तु नदीकान्तोऽम्बुजो हिज्जुल इज्जल ॥ २०१६
गन्धपुष्पो गुच्छफलोऽनुवाक कच्छकोल्यपि ।
वेतसे विदुल शीतो, नदीकूलप्रियो रथ. ॥ २०१७

अम्रपुष्पः पत्रमाली, वाणीरो वञ्जुलोऽपि च ।
स्यादम्बुवेतसे भीरुर्नादेयी वाल्मीरुकः ॥ २०१८
विदुलो मञ्जरीनम्रः, परिव्याधो निकुञ्जकः ।
वरुणे गन्धवृक्षः स्यात्तिक्तशाकः कुमारकः ॥ २०१९
श्वेतपुष्पः श्वेतफलस्तमालो मारुतापहः ।
साधुवृक्षः श्वेतवृक्षः, सेतुरश्मरिकारिपुः ॥ २०२०
अङ्कोटे स्यात्पीतसारो, दीर्घकीलो निकोचकः ।
अङ्कोलकस्ताम्रफलो, रेचको गन्धपुष्पकः ॥ २०२१
भिल्लातके वीरतरुररुष्कोऽरुष्करो व्रणः ।
भौतिको भूतनुद्वह्निस्नेहः शोफकरो धनुः ॥ २०२२
अग्निमुखी वहुपत्रो, भल्ली सूर्याग्निसंज्ञकः ।
अरिष्ठे स्यात्कृष्णवर्णो, रक्तवीजोऽर्थसाधनः ॥ २०२३
शुमनामा शीतफेनः, फेनिलो गर्भपातनः ।
निम्बे तु सर्वतोभद्रः, पारिभद्रः सुतिक्तकः ॥ २०२४
पिचुमन्दो यवनेष्टः, शुकेष्टः शुकमालकः ।
अरिष्ठो हिङ्गुनिर्यासो, वेता नियमनोऽपि च ॥ २०२५
महानिम्बे निम्बकरः, कार्मुको विषमुष्टिकः ।
रम्यकः क्षीवको वृक्षोऽक्षिपीलुः केशमुष्टिकः ॥ २०२६
पीलौ स्रंसी सहस्राङ्गः, शीतः करभवल्लभः ।
गुल्मारिर्गुडफलश्चाथार्सिस्तु गिरिसंभवे ॥ २०२७

अक्षोट कर्परालश्च, फलस्नेहो गुडाशय ।
पारावते तु साराम्लो, रक्तमाल परावतः ॥ २०२८
आरेवत सारफलो, महापारावतो महान् ।
कपोताण्डतुल्यफलो, रुद्राक्षे तु महामुनि ॥ २०२९
स तु चतुर्मुखो ब्रह्मा, द्विमुखस्तु वराँगल ॥
षण्मुखस्तु कार्तिकेय, पञ्चमुखस्तु शंकर ॥ २०३०
माधवस्त्वेकवदनो, विजयाशस्त्रधारण ।
पुत्रजीवे त्वक्षफल, कुमारजीवनामक ॥ २०३१
करञ्जे स्यान्नक्तमाल, पूतीकश्चिरबिल्वक ।
करज श्रीपदारिश्च, प्रकीर्ण कलिनाशन ॥ २०३२
भेदास्त्वस्य त्रयस्तत्र, षड्ग्रन्था हस्तिवारुणी ।
कर्मंघा तु कृतमाल, उदकार्य प्रकार्यक ॥ २०३३
अङ्गारवल्या शार्ङ्गस्था, कासघ्नी करतालिका ।
रोहीतके रोहितको, रोही दाडिमपुष्पक ॥ २०३४
रोहेटक सदापुष्पो, रोचना प्लीहरक्तहा ।
कट्फले तु सोमवल्क, कैटर्यो गोपभद्रिका ॥ २०३५
कुम्भी कुमुदिका भद्रा, श्रीपर्णी भद्रवत्यपि ।
दाडिमे कुट्टिम कीरवल्लभ फलषाण्डव ॥ २०३६
करको दन्तबीजश्चापोटपुष्पे जपा जवा ।
धातक्यां तु धातुपुष्पा, वह्निपुष्प्यग्निपुष्पिका ॥ २०३७

ताम्रपर्णी सुभिक्षा च, कुञ्जरा मद्यपावनी ।
सल्लक्यां वल्लकी ह्लादा, सुवहा सुस्रवा रसा ॥ २०३८
अश्वमूर्तिः कुन्दरुकी, गजभक्ष्या महेरणा ।
गन्धवीरा गन्धकारी, सुरभिर्वनकर्णिका ॥ २०३९
एरण्डे तरुणश्चित्रो, दीर्घदण्डो व्यडम्बकः ।
पञ्चाङ्गुलो वर्द्धमान, आमण्डो रुवको रुवूः ॥ २०४०
व्याघ्रपुच्छो व्याघ्रतलश्चञ्चुरुत्तानपत्रकः ।
गन्धर्वहस्तकश्चञ्चुरादण्डो हस्तिपर्णकः ॥ २०४१
उरुवूको हस्तिकर्णः, शुक्लो रक्तश्च स द्विधा ।
किम्पाके तु महाकालः, काकर्दः काकमर्दकः ॥ २०४२
कम्पिल्लके तु काम्पिल्लो, रक्ताङ्गो रक्तचूर्णकः ।
चन्द्राह्वयो रेचनकः, कर्कशाह्वः पटोदयः ॥ २०४३
केतकच्छदनीयोऽम्बुप्रसादनफलः कतः ।
कार्पास्यां तु समुद्रान्ता, वदरा तुण्डिकेर्यपि ॥ २०४४
सा तु वन्या भरद्वाजी, भद्रा चन्दनवीजिका ।
वन्दायां स्यात्तटरुहो, शौखर्यपदरोहिणी ॥ २०४५
वृक्षादनी वृक्षरुजो, जयन्ती कामपादपः ।
स तु क्षीरवृक्षभवो, नन्दीवृक्षो जयद्रुमः ॥ २०४६
आटरूपे वृषो वासा, वाशिका वाजिदन्तकः ।
भिषङ्माता सिंहमुखः, सिंहास्या सिंहपर्णिका ॥ २०४७

तुम्बरी सानुज. सौर, सौरलो(सो) वनजोदक ।
तीक्ष्णवल्कस्तीक्ष्णफलस्तीक्ष्णपत्रो महामुनि ॥ २०४८
कदल्या तु हस्तिविषा, रम्भा मोचाऽशुमत्फला ।
काष्ठीला वारणवुशा, स्यात्कालीरस इत्यपि ॥ २०४९
तगरे कालानुसार्य, चक्रास्यो मधुको नृप ।
तूले तूद ब्रह्मदारु, ब्रह्मण्य ब्रह्मकाष्ठकम् ॥ २०५०
ब्रह्मनिष्ठ च दाप च, क्रमुक ब्रह्मचारि च ।
मुष्कके मूर्खको घण्टा, क्रन्दालो मोक्षमुचको ॥ २०५१
पाटलिर्गोलिह् क्षारश्रेष्ठ कृष्ण सितश्च स ।
वंशे यवफलो वेणु, शतपर्वा तृणध्वज ॥ २०५२
मस्करस्त्वचिसारस्त्वक्सारकर्मारतेजना ।
गाङ्गेरुच्या विश्वदेवदेरा ह्रस्वा गवेधुका ॥ २०५३
खण्डारिष्ठा नागनला, स्वरबन्धनिकेत्यपि ।
दार्वी दारुहरिद्राया, पीता कण्टकसेरुका ॥ २०५४
पीतद्रुम पीतदारु, पीतन पीतचन्दनम् ।
मर्जनी कर्कटकिनी, कालेयक पचम्पचा ॥ २०५५
ग्रन्थिपर्णे श्लिष्टपर्ण, विकीर्ण शीणरोमकम् ।
हरित कुकुर पुष्पं, शुकगच्छ शुकच्छदम् ॥ २०५६
स्थौणेयक बर्हिचूडा, सुगन्धग्रन्थिकावपि ।
स्पृक्काया ब्राह्मणी पङ्कमुष्टिकापि शुनावधू ॥ २०५७

समुद्रान्ता मरुन्माला, निर्माल्या देवपुत्रिका ।
लङ्कातिका कोटिवर्षा, देवी पङ्कजमुष्टिका ॥ २०५८
गोमी स्वर्णलतेन्द्राणी, मरुन्माला तला लघुः ।
विडङ्गे केरला मोघा, तन्दुलः कृष्णतन्दुलः ॥ २०५९
वेल्लकः (भस्मकः) कृमिहा जन्तुघातको मृगगामिनी ।
इन्द्राक्षे ऋषभो वीरः, श्रीमान्वृषभनामकः ॥ २०६०
धूर्धुरो गोपतिः शृङ्गी, वन्धुरः पृथिवीपतिः ।
ऋद्धौ सिद्धिर्युगं योग्यं, रथाङ्गं मङ्गलं वसु ॥ २०६१
ऋषिसृष्टसुखं लक्ष्मीर्वृद्धेरप्याह्वया अमी ।
पद्मके मालकः पीतो, रक्तश्च रुसरुश्यवः ॥ २०६२
सुशुभः शीतवीर्यश्च, पाटलः पीतवर्णकः ।
कङ्कुष्टे स्यात्काककुष्टः, पुलकः काकपालकः ॥ २०६३
रेचनः शोधनो हासो, विडङ्गो रङ्गदायकः ।
परूषके स्यादल्पास्थिः, परुषो नीलपर्णकः ॥ २०६४
परोऽपरः परश्चैव, परिमण्डल इत्यपि ।
खर्जूरे त्वग्रुजः पिण्डी, निःश्रेणिः स्वादुमस्तकः ॥ २०६५
खर्जूरिकायां स्याद्भूमिखर्जूरी काककर्कटी ।
ताले तलो लेख्यपत्रस्तृणराजो ध्वजद्रुमः ॥ २०६६
नालिकेरे रसफलो, लाङ्गली कूर्चकेसरः ।
दाक्षिणात्यो प्रौढफलो, नारिकेरो लतातरुः ॥ २०६७

पूगे गुवाक क्रमुक, पूगी च (खपुरा) नीलवल्कल ।
घण्टाऽस्य फलमुद्वेग, चिक्के तु तत्र चिक्कणम् ॥ २०६८
चिन्ताके तु रज पुष्पो, जम्बूल क्रमुकच्छद ।
हिन्ताले तु तृणराजो, राजवृक्षो लताङ्कुर ॥ २०६९
ताल्या तु मृत्युपुष्पा स्यादेकपत्रफलापि च ।
खर्जूरतालखर्जूरीतालीहिन्तालकेतका ॥ २०७०
क्रमुको नालिकेरश्च, स्युरेते तृणपादपा ॥ २०७१

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे प्रथमो वृक्षकाण्ड ।

सिन्दुवारे तु निर्गुण्डी, सीन्दुको नीलसन्धिक ।
शीतसहा च सुरसा, चेन्द्राणी सिन्दुवारक ॥ २०७२
सा नीला वनशेफाली, सुपुष्पा नीलमञ्जरी ।
श्वेता तु श्वेतसुरसा, गोलोमा भूतकेश्यपि ॥ २०७३
शेफालिकाया सुवहा, निर्गुण्डी नीलिकासुता ।
सुरसा रक्तवृन्ता च, चित्रघ्नी पुष्पवर्णिणी ॥ २०७४
सा तु शुक्ला भूतकेशी, सत्यवासी चतुष्क्रमा ।
प्रियङ्गौ प्रियक फङ्गु, प्रियवल्ली प्रियाह्वया ॥ २०७५
विष्वक्सेना गन्धफली, फाम्भा फलिनी फली ।
गुन्द्रा गोवन्दनी श्यामा, योषाद्या पर्णभेदिनी ॥ २०७६

मधुरायां यष्टीमधुस्तल्लक्षणा मधुस्रवा ।
क्लीतकं च जलजासौ, मधुपर्णी मधूलिका ॥ २०७७
अश्वगन्धायां तुरगी, कम्बुकाश्वावरोहकः ।
अश्वकन्दो बहुगन्धा, पुत्रदा कोलकर्ण्यपि ॥ २०७८
मेषशृङ्ग्यामजशृङ्गी, वर्तिका सर्पदंष्ट्रिका ।
सैव स्याद्दक्षिणावर्ता, वृश्चिकाला विषाणिका ॥ २०७९
उष्ट्रधूमकपुच्छा च, काली च विषघातिनी ।
शृङ्गी तु कर्कटशृङ्ग्यां, नताङ्गी शिशिरेफला ॥ २०८०
कर्कटाह्वा महाघोषा, वक्रा मञ्जरिशिम्बिका ।
निदिग्धिकायां कण्टाली, दुःस्पर्शा कण्टकारिका ॥ २०८१
व्याघ्री क्षुद्रा दुष्प्रधर्षा, धावनी हेमपुष्पिका ।
बृहत्यां क्षुद्रभण्टाकी, वार्ताकी राष्ट्रिका कुली ॥ २०८२
विशदः सिंहनाक्रान्ता, महोटिका महत्यपि ।
विदार्यां तु स्वादुकन्दा, पुष्पकन्दा मृगालिका ॥ २०८३
वृक्षादनी चर्मकषा, भूकुष्माण्ड्यश्ववल्लभा ।
विडालिका वृक्षपर्णी, महाश्वेता परा तु सा ॥ २०८४
क्षीरशुक्ला क्षीरकन्दा, क्षीरवल्ली पयस्विनी ।
ऋष्यगन्धेक्षुगन्धेक्षुवल्ली क्षीरविदारिका ॥ २०८५
पृश्निपर्ण्यां पृथक्पर्णी, लाङ्गली क्रोष्टुपुच्छिका ।
शृगालवर्णा कलशी, वृतिका धावनी गुहा ॥ २०८६

सिंहपुच्छी चित्रपर्ण्यङ्घ्रिपर्णी तिलपर्ण्यपि ।
गोक्षुरे स्थलशृङ्गाटवनशृङ्गाटगोक्षुरा ॥ २०८७
कण्टी षडङ्गी गोकण्टस्त्रिकण्टस्तु त्रिकस्त्रिक ।
इक्षुगन्धा व्यालदंष्ट्र , श्वदंष्ट्र स्वादुकण्टक ॥ २०८८
पलङ्कषा कण्टफल , षडङ्गस्त्वक्षुर' क्षुर ।
दन्त्या शीघ्रोपशल्या च, चित्रोदुम्बरपर्णिका ॥ २०८९
मकूलको रामदूती, निकुम्भो घुणवल्लभा ।
नागदन्त्या हस्तिदन्ती, वारुणी चापि चिर्भिटी ॥ २०९०
मृगादनी मृगैर्वारुर्मृगाक्षी भुजगस्फटा ।
श्वेतपुष्पा मधुपुष्पा पर्वपुष्पा, विषौषधि ॥ २०९१
अपामार्गे त्वध शल्या, किणिही खरमञ्जरी ।
धामार्गव शैखरिको, वशिर कपिपिप्पली ॥ २०९२
कपिवल्ली मर्कटिका, शिम्बर्याघाटदुर्ग्रहा ।
प्रत्यक्पुष्पी पत्रपुष्पी, केशवल्ली मयूरक ॥ २०९३
पुनर्नवाया वृश्चीरो, दीर्घपत्रा शिलाटिका ।
निशाख्य क्षुद्रवर्षाभू , कठिल्ल मातृपायणी ॥ २०९४
शोफघ्नी चापरा श्वेता, क्रूरमण्डलपत्रक ।
श्वेतमूला महावर्षा, भूर्वर्षकेतुरित्यपि ॥ २०९५
ज्योतिष्मत्या स्वर्णलता, दुर्मना रवणाभिभा ।
पारावतपदी पण्या, ज्योतिष्का कटभीत्यपि ॥ २०९६

माषपर्ण्या(मार्द्रमाषा मांसमासा)सूर्यपर्णी, पाण्डुश्चापि महा-
सहा ।
अश्वपुच्छा सिंहवृन्ता, कम्बोजी कृष्णवृन्तिका ॥ २०९७
मुद्गपर्ण्यां काकमुद्गा, वन्या मार्जारगन्धिका ।
शिवा क्षुद्रसहा ह्रासी, रङ्गणी सूर्यपर्णिका ॥ २०९८
भूम्यामलक्यामलमला, वहुपुत्रा वितुन्नकः ।
तामलक्युज्झटा ज्ञायतालिका नुन्नमालिनी ॥ २०९९
हरिद्रायां वर्णवती, काञ्चनी वरवर्णिनी ।
निशाख्या रञ्जनी गौरी, पीतिका मेहघातिनी ॥ २१००
वेश्या विटप्रिया पिंडा, हरिता च तरङ्गिणी ।
प्रपुन्नाटे तु दद्रुघ्नश्चक्राकश्चक्रमर्दकः ॥ २१०१
मेषाक्षो मेषकुसुमः, पद्माटैडगजावपि ।
मुण्ड्यां मुण्डतिका भिक्षुः, श्रावणी जीववोधिनी ॥ २१०२
श्रवणा श्रवणशीर्षा, प्रव्रजिता तपस्विनी ।
महाश्रावणिकायां तु, व्यथा कदम्बपुष्पिका ॥ २१०३
ग्रन्थिका लोभनीया च, च्छिन्नग्रन्थनिकापि च ।
वाकुच्यां स्यात्कालमेषी, दुर्गन्धा कुष्ठनाशिनी ॥ २१०४
पूतिपर्णी सोमराजी, सुवल्ली सोमवल्लिका ।
अवल्गुजः कृष्णफला, दुर्लेखा पूतिफल्यपि ॥ २१०५
रास्नायां श्रेयसी रस्या, रसन्यतिरसा रसा ।
एलापर्णी गन्धमूला, सुवहा मारुतापहा ॥ २१०६

नाकुल्या सर्पगन्धा तु, सुगन्धा वारिपत्रका ।
गन्धनाकुलिकायां तु, सर्पाक्षी विषमर्दिनी ॥ २१०७
महासुगन्धा सुवहा, छत्राकी नकुलप्रिया ।
कुठेरके त्वर्जक स्यात्क्षुद्रपत्र कुठिञ्जर ॥ २१०८
वैकुण्ठस्तीक्ष्णगन्धश्च, द्वितीयो वटपत्रक ।
पर्णासो निल्वगन्धश्च, स तु कृष्ण सरालक ॥ २१०९
कालताल कृष्णमल्ली, मालुक कृष्णमालुक ।
तुलस्या सुरसा प्रेतराक्षसी बहुमञ्जरी ॥ २११०
यस्या गौरी शक्रपत्नी, मूलघ्नी देवदुन्दुभि ।
फणिज्जके मरिचक, खरपत्रोऽत्रपत्रक ॥ २१११
मरूपको मरुनको, जम्भीरो मारुत फणी ।
त्रायन्ती त्रायमाणाया, कृतत्राणाब्धिसानुजा ॥ २११२
वार्षिक वदरा घृष्टिर्वाराही वलभद्रिका ।
बलदेवा सुदुत्राणा, विष्वक्सेनप्रियापि च ॥ २११३
यवामके धन्वयवो, यासो धन्वयवासक ।
दूरमूलो दीर्घमूलो, बालपत्रो मरूद्भव ॥ २११४
कुनाशकोऽधिष्टकण्टस्ताम्रमूली प्रचोदन ।
दुस्पर्श कच्छुरानन्ता, समुद्रान्ता दुरालभा ॥ २११५
किरानतिक्ते कैरातो, रामसेन किरातक ।
अनार्यतिक्तको हैमो, भूनिम्ब काण्डतिक्तक ॥ २११६

कुष्टे तु पाकलं रामं, वानीरं वाप्यमुत्पलम् ।
वानीरजं वापिभाव्यं, कौरवं व्याधिनामकम् ॥ २११७
वालके जलकेशाख्यं, वर्हिष्टं दीर्घरोमकम् ।
ह्रीवेरो दिव्यवस्त्राणि, पिङ्गमाचमनं रुचम् ॥ २११८
शट्यां पलाशः षड्ग्रन्था, गन्धोली हिमजा वधूः ।
कर्चुरः सुव्रता ग्रन्थमूली पृथुफलाशिका ॥ २११९
एलावालुका त्वैलेयं, वालुकं हरिवालुकम् ।
सुगन्ध्यालकमेलवालु, दुर्वर्णं प्रसरं दृढम् ॥ २१२०
कुङ्कुमे रक्तपर्यायं, संकोचपिशुनं शुकम् ।
हीरं कुसुम्भं घुसृणं, पीतं वाल्हीकपीतने ॥ २१२१
काश्मीरजं वह्निशिखं, वरं लोहितचन्दनम् ।
जात्यां तु रजनीपुष्पा, मालती तैलभाविनी ॥ २१२२
प्रियंवदा हृद्यगन्धा, मनोज्ञा सुमनोलता ।
तस्यास्तु कलिकायां स्यात्पत्री सौमनसायिनी ॥ २१२३
जातीफले जातिकोशं, शालूकं मालतीफलम् ।
मज्जसारं जात्यमृतं, शौण्डं सौमनसं पुटम् ॥ २१२४
यूथिकायां वालपुष्पा, मागधी शङ्खयूथिका ।
गुणोज्ज्वला पुण्यगन्धा, चारुमोटा शिखण्डिनी ॥ २१२५
अम्बष्ठा गणिका सा तु, पीता स्याद्धेमपुष्पिका ।
कुन्दे माध्यः सदापुष्पो, मकरन्दो मनोहरः ॥ २१२६

अट्टहासो भृङ्गमित्र, शाल्योदनो यमश्वस ।
स्यान्नवमालिकाया तु, मोमाली नवमालिनी ॥ २१२७
सत्सला सुकुरारातिं, सुरभि शिशुगन्धिका ।
कान्ता विभावरी ग्रीष्मा, ग्रैष्मिका शिरसिण्यपि ॥ २१२८
मल्लिकाया शीतभीरुर्मदयन्ती प्रमोदनी ।
अष्टापदी तृणशूल्य, गवाक्षा भूपदीत्यपि ॥ २१२९
वार्षिक्या षट्पदानन्दी, श्रीमती सुभगा प्रिया ।
सुवर्पा त्रिपुटा त्र्यस्रसुरूपा मुक्तबन्धनात् ॥ २१३०
कुमार्यां तु वर्णिचारुकेसरा भृङ्गसमता ।
तरणी रामतरणिर्गन्धाढ्या कन्यका सहा ॥ २१३१
अमिलाने स्यादम्लानौ · महासहा ।
रक्तपुष्प कुरुबक, पीतपुष्प कुरण्टक ॥ २१३२
सैरेयके सहचरो, झिण्टी महानरश्च स ।
स तु रक्त कुरबक, स्यात्पीतस्तु कुरण्टक ॥ २१३३
नील आर्तगलो दिसी, बाण ओदनपाक्यपि ।
किंकिराते किंकिराट, पीतभद्र प्रलोभ्यपि ॥ २१३४
चित्रके वल्लरीव्याल, पाठीनो दारुण कुट ।
ज्योतिष्को जरणोऽग्न्यास्यो, वलिनद्धिपिपाठिन ॥२१३५
वासन्त्या स्यात्प्रहसन्ती, सुवसन्ता वसन्तजा ।
सेव्यालिनाभ्यथा शीतसनासा सीतरा वसा ॥ २१३६

नील्यां श्रीफलिका काला, दोला मेला विशोधनी ।
तूणी तुच्छा भारवाही, रञ्जनी मधुपर्णिका ॥ २१३७
द्रोणी क्लीतकिका ग्राम्या, नीलकेशी महारसा ।
दमने स्याद्ब्रह्मजटा, मुनिर्दोनर्षिपुत्रकौ ॥ २१३८
गन्धोत्कटः पुण्डरीकः, पाण्डुरागस्तपस्व्यपि ।
धत्तूरे धूर्तधत्तूरौ, कितवो देवता शठः ॥ २१३९
घण्टापुष्पस्तलफलो, मातुलः कनकाह्वयः ।
उन्मत्तो मदनश्चास्य, फलं मातुलपत्रकम् ॥ २१४०
शङ्खपुष्प्यां क्षीरपुष्पी, शिवब्रह्मकिरीटिनी ।
मधुपुष्पी मधुगन्धा, शङ्खाह्वा शङ्खमालिनी ॥ २१४१
धूसरच्छदना श्वेतपुष्पी वनविलासिनी ।
कर्चूरे द्रविडः काल्यो, वेधान्यो गन्धमूलकः ॥ २१४२
मोचामस्त्वजमोदायां, मयूरो लोचमस्तकः ।
खराश्वा कारवी वस्तगन्धा हस्तिमयूरकः ॥ २१४३
दीप्यो वल्ली ब्रह्मदर्भा, लोचमर्कट इत्यपि ।
यवान्यां स्यादुग्रगन्धा, यमनी यवसाह्वयः । २१४४
सहदेव्यां तथा दण्डोत्पल गोचन्दना वसा ।
गन्धवर्णा सितैः पुष्पैर्विश्वदेवा तु सारुणैः ॥ २१४५
पर्पटके वरतिक्तो, रजः कवचनामकः ।
गोजिकायां शृङ्गवेरी, दार्विका भूमिकालिका ॥ २१४६

वलाया शीतपाकी स्याद्भवोदन्योदनाह्वया।
वाट्यालकस्तथा वाट्यपुष्पिका पीतपुष्पिका॥ २१४७
देवमहा सहदेवाऽतिवला वाह्यपुष्पिका।
ऋष्या प्रोक्ता, ऋष्यगन्धा, कङ्कता वर्षपुष्पिका॥ २१४८
वाट्यायिनी भूरिवला, तिष्या चीर्या बृहद्बला।
महागन्धा गन्धनली, मङ्गल्याऽर्थप्रसाधनी॥ २१४९
मुसल्या तु तालमूली, दुर्नामारिर्म(ञ?)त्विपा।
वृष्यकन्दा तालपर्णी, सुमूला वल्दा शिवा॥ २१५०
हिङ्गौ जतुकनाल्हीकगूढगन्धानि रामठम्।
सहस्रवेधि भूतघ्न, जरण सूपधूपनम्॥ २१५१
हिङ्गुपत्र्या पृथु पृथ्वी, दीर्घिका चारिपत्रिका।
जातूका रामठी वशपत्रा पिण्डा शिवाटिका॥ २१५२
कारवी रुचवी तन्वी, बाष्पिका विल्वकेत्यपि।
काकजङ्घाया तु दासी, लोमहीना प्रभावल॥ २१५३
नदीकान्तो नद्यास्या च, पारावतपदीत्यपि।
काकनामाया सुरङ्गा, वायसी वायमाक्षिका॥ २१५४
चारगी नम्फरसायु, काकतुण्डफला च सा।
पाषाणभेदे नगभिच्छिलाभिच्चित्रपर्णक॥ २१५५
हस्तुषाया निम्रगन्धा, वपुषा मत्स्यगन्धिनी।
माऽन्याऽय्यफला ध्वाङ्क्षनामिका कन्दुनाशिनी॥२१५६

गुञ्जायां कृष्णला काकचिञ्चिका काकणिन्दिका ।
काकादनी काकनखी, रक्तिका काकवृन्तिका ॥ २१७७
काकपीलुश्चक्रशल्या, दुर्मेषा ताम्रिकोच्चटा ।
चूडामणिर्दुर्मोघा च, शतपाकी शिखण्डिनी ॥ २१७८
पाठायां श्रेयसी पापचेलिका वृद्धकर्णिका ।
वृकं तिक्ता वरतिक्ता, प्राचीना स्थायिनी वृकी ॥ २१७९
एकाष्ठीला रसाम्बष्ठाऽम्बष्ठकी वृकदन्तिका ।
शतावर्यां वहुसुता, पीवरीन्दीवरी वरी ॥ २१८०
शतमूला शतपदी, शतवीर्या मधुस्रवा ।
नारायणी द्वीपिशत्रुर्द्वीपिकाभीरुपत्रिकाः ॥ २१८१
महापुरुषदत्तोर्ध्वकण्टका वरकण्टका ।
सहस्रवीर्या (च) सुन्यभीरुः सवरणीत्यपि ॥ २१८२
कटुकायां मत्स्यपित्ता, रोहिणी कटुरोहिणी ।
अशोकरोहिणी कृष्णभेदा तिलकरोहिणी ॥ २१८३
कटम्भरा काण्डरुहा, रास्ना तिक्तकरोहिणी ।
तिक्ताऽरिष्टा कटुर्मत्स्या, चक्राङ्गी शकुलादनी ॥ २१८४
कपिकच्छा महागुप्ता कण्डुरा दुरभिग्रहा ।
अजहा मर्कटी व्यण्डा, कच्छुरा कपिकच्छुरा ॥ २१८५
ऋष्यप्रोक्ता शूकशिम्बी, लाङ्गली प्रावृषायणी ।
आर्षभी वह्निपर्याया, कपिरोमा दुरालभा ॥ २१८६

मञ्जिष्ठाया रक्तयष्टि, समङ्गा विकसाऽरुणा ।
भण्डीरी मञ्जुका भण्डी, जिङ्गी योजनवल्ल्यपि ॥ २१८७
कालमेषी कालगोष्ठी, मण्डूकपर्णिकापि च ।
मरिचे मलिनं कृष्णं, वेल्लज धर्मपत्तनम् ॥ २१८८
पवनेष्ट शिरोवृन्त, मूषण कोलक च तत् ।
पिप्पल्या च पला कृष्णा, वैदेही मागधी कणा ॥ २१८९
शौण्डी श्यामोषणा कोलोपकुल्या कृष्णतन्दुला ।
तन्मूल ग्रन्थिक सर्वग्रन्थिक चटकाशिर ॥ २१९०
समूलक कोलमूलं, कटुग्रन्थिकमूषणम् ।
चविकाया तथा चव्य, चवन कालवल्ल्यपि ॥ २१९१
वल्कले वसिरो हस्तिपिप्पली श्रेयसीत्यपि ।
गिरिपर्ण्यामरस्फोता, विष्णुक्रान्ता पराजिता ॥ २१९२
सा तु श्वेता श्वेतनामा, कटभी श्वेतपुष्पिका ।
श्वेतस्पन्दाऽश्वखुरश्च, कृष्णा त्वव्यक्तगन्धिका ॥ २१९३
नीलस्पन्दा नीलपुष्पी, महाश्वेताऽङ्गवन्दना ।
स्यादिन्द्रवारुणी त्वैन्द्री, विषादनी गवादनी ॥ २१९४
इन्द्रैर्वारु क्षुद्रफला, गोदुघा च गवाक्ष्यपि ।
द्वितीयेन्द्रवारुण्या तु, चित्रफला महाफला ॥ २१९५
आत्मरक्षा विशाला च, त्रपुसी तुम्बसीत्यपि ।
वचायामुग्रगन्धोमा, जटिला शतपर्विका ॥ २१९६

इक्षुकर्णिका गोलोमी, लोमशा सूतनाशिनी ।
अन्या श्वेतवचा मेध्या, षड्ग्रन्था हैमवत्यपि ॥ २१९७
शारिवायां गोपकन्या, गोपवल्ली प्रतानिका ।
गोप्या स्फोता लता श्वेता, शरटा काष्ठशारिवा ॥ २१९८
नागजिह्वाथ सा कृष्णभद्रा चन्दनशारिवा ।
भद्रवल्ली कृष्णवल्ली, चन्दनोत्पलशारिवा ॥ २१९९
मूर्वायां मोरटा देवी, मधुश्रेणी मधूलिका ।
देवश्रेणी मधुरसा, गोकर्णी तेजनी स्रवा ॥ २२००
धनुःश्रेणी चापगुणी, पीलुर्ना तिक्तवल्कली ।
पीलुपर्णी स्निग्धपर्णी················ ॥ २२०१
लाङ्गल्यां हलिनी नन्दा, विशल्या गर्भपातिनी ।
अनन्ताग्निमुखा शैरीपुष्पिका कलिकारिका ॥ २२०२
गुडूच्याममृता सोमवल्ली वत्सादनी धरा ।
छिन्नोद्भवा छिन्नरुहा, विषघ्नी देवनिर्मिता ॥ २२०३
विशल्या कुण्डली छिन्ना, तन्त्रिका चक्रलक्षणा ।
देव्यनन्ता मधुपर्णी, जीवन्त्यमृतवल्ल्यपि ॥ २२०४
देवताडे देवदाली, वृत्तकोशा गरागरी ।
जीमूतकस्तालकश्च, वेण्या सुविषघातिनी । २२०५
कोशातक्यां कृतच्छत्रा, जाली घोषा सुतिक्तका ।
मृदङ्गफलिनी कुटा, घण्टाली कृतवेधना ॥ २२०६

धामार्गेवे पीतपुष्पो, महाजला महाफला ।
कर्कोटकी कोशफला, राजकोशातकीति च ॥ २२०७
हस्तिकोशातकी त्वेमा, विशाला कर्कशच्छदा ।
क्षीरिण्या स्यात्कटुपर्णी, घर्षणी पीतदुग्धिका ॥ २२०८
फेनक्षीरा हेमक्षीरा, पीतक्षीरा करीषणी ।
हेमाह्वया हेमशिखी, हेमवती हिमावती ॥ २२०९
शङ्खिन्या स्याद्वनहरी, तस्करी चोरपुष्पिका ।
किशिनी ग्रन्थिका चण्डा, श्वेतवुध्ना निशाचरी ॥ २२१०
आखुपर्ण्यां पुत्रश्रेणी, न्यग्रोधा शम्बरी वृषा ।
चित्रोपचित्रा रण्डाख्या, प्रत्यक्श्रेणी द्रवत्यपि ॥ २२११
पद्मिन्या तु महावल्ली, बिसिनी बिसनाभय ।
पलाशिनी नालकिनी, नलिनी पुटकिन्यपि ॥ २२१२
कमले नलिन पद्ममरविन्द कुशेशयम् ।
पर शतसहस्राभ्या, पत्र राजीवपुष्करे ॥ २२१३
बिसप्रसून नालीक, तामरस महोत्पलम् ।
तज्जलात्सरस पङ्कात्, परे रङ्रुहजन्मजे ॥ २२१४
पुण्डरीक सिताम्भोजमथ रक्तसरोरुहम् ।
रक्तोत्पल कोकनद, कैरविण्या कुमुद्वती ॥ २२१५
उत्पले स्यात्कुवलय, कुवेल कुवल कुवम् ।
श्वेते तु कुमुद चैव, कैरव गर्दभाह्वयम् २२१६
नीले तु स्यादिन्दीवर, हल्लक रक्तसधिकम् ।

सौगन्धिके तु कल्हारं, बीजकोशे वराटकः ॥ २२१७
पद्मनाले तु मृणालं (बिसिनी) तन्तुलं बिसम् ।
किञ्जल्के केसरं नव्यदले संवर्तिका भवेत् ॥ २२१८
पद्मकन्दे करहाटशिफे शालूकमौत्पले ।
पद्मबीजे तु पद्माक्षं, पद्मकर्कटिकेत्यपि ॥ २२१९
वारिपर्ण्या तु पानीयपृष्ठगा कुम्भिका हठः ।
जलशूके जलनीली, तथा शैवालशैवले ॥ २२२०

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे तृतीयो लताकाण्डः ।

शतपुष्पायां तु घोषा, शताह्वा माधवी मिषिः ।
अतिच्छत्रा छत्रपुष्पाऽवाक्पुष्पा कारवी सहा ॥ २२२१
जीरके तु कणाजाजी, जरणः कणजीरकः ।
कृष्णेऽसिन् कारवी पृथ्वी, सुगन्धा तुषवी पृथुः ॥ २२२२
उपकुञ्ची कुञ्चिका च, कालोपकुञ्चिकापि च ।
रसोने लशुनो म्लेच्छकन्दोऽरिष्टो महौषधम् ॥ २२२३
महाकन्दोऽपदोऽप्येष, गृञ्जनो दीर्घपत्रकः ।
पलाण्डौ यवनेष्टः स्यात्सुकन्दो वक्रभूषणः ॥ २२२४
फरणः स तु हरितो, लतार्को दुद्रुमोऽपि च ।
ससलायां बहुफेना, सातला बिन्दुलाऽमली ॥ २२२५
सारी मरालिका दीप्ता, फेना च मकसा यवा ।
प्रसारण्यां चारुपर्णी, भद्रपर्णी प्रतानिका ॥ २२२६

भद्रबला भद्रलता, भद्रकाली महानला ।
सारणी सुप्रसारा च, राजा वला चसापि च ॥ २२२७
ब्राह्मी वयस्था मत्स्याक्षी, ब्राह्मणी सोमवल्लरी ।
सरस्वती सत्यवती, सुख(सुसुखा) ब्रह्मचारिणी ॥ २२२८
सूरणे कण्डुर कन्दोऽर्शोघाती चित्रदण्डक ।
वृद्धदारुके त्वावेगी, जीर्णवालुरुजुङ्गकौ ॥ २२२९
अजाण्टी ऋक्षगन्धा स्यादन्तकोटकपुष्पिका ।
सुवर्चलाया मण्डूकी, वदराऽऽदित्यवल्लभा ॥ २२३०
मण्डूकपर्ण्यर्कभक्तादित्यनल्ली सुखोद्भिदा ।
भृङ्गराजे भृङ्गरजो, भृङ्गार केशरञ्जनी ॥ २२३१
भ्रमरको भेकरजो, भृङ्गो मार्कव इत्यपि ।
कासमर्दे त्वरिमर्द, काल कतककर्कशौ ॥ २२३२
घास्तुके तु शाकश्रेष्ठ, प्रवाल क्षारपत्रक ।
शाकवीरो वीरशाकस्ताम्रपुष्पः प्रसादक ॥ २२३३
पालङ्क्याया तु पालङ्क्या, छुरिका मधुसूदनी ।
जीवन्त्या स्याज्जीवनीय, जीवनी जीववर्द्धिनी ॥ २२३४
माङ्गल्यनामधेया च, शाकश्रेष्ठा यशस्करी ।
स्यादम्ललोणिकाया तु, चाङ्गेरी चुक्रिका रसा ॥ २२३५
अम्बष्ठाऽम्ललोलिका दन्तशठाटोलाम्लटोलक ।
नरेन्द्रमाता क्षुद्राम्ली, चतुष्पर्णी च लोणिका ॥ २२३६
तन्दुलीये मेघनादस्तन्दुली-तन्दुलेरक ।

गण्डीरको रक्तकाण्डो, विषहार्यल्पमारिषः ॥ २२३७
समण्ठो तु तोयवृत्तिर्गण्डीरस्तोयमञ्जरी ।
समष्ठीला शोषहरी, जलापा मार्गतूलकः ॥ २२३८
अन्यः सुस्थलगण्डीरः, कर्वरष्टकदेशजः ।
काकमाच्यां काकमाची, काकसाह्वा वृषायणी ॥ २२३९
श्रीहस्तिन्यां तु भूरुण्डी, कुरुण्डी काश्मरीरिपुः ।
सुनिषण्णे सुचिपत्रः, स्वस्तिकः शिरिवारकः ॥ २२४०
श्रीवारकः शितिवरो, वितुन्नः कुक्कुटः शितिः ।
मूलके तु महाकन्दो, रुचिष्यो हस्तिदन्तकः ॥ २२४१
वुंस्तिका नीलकण्ठश्च, सेकिमो हरिपर्णकः ।
चाणाक्यमूलके शालमर्कटो मरुसंभवः ॥ २२४२
विष्णुगुप्तमतो मिश्रः, स्थाल्यो मर्कटोऽपि च ।
हिलमोच्यां शङ्खधरा, जलब्राह्मी च मोचिका ॥ २२४३
कलम्ब्यां तु शतपूर्वा, केलम्बूर्यायसी च सा ।
कारवेल्लयां तु सुषवी, कटिल्ला मृदुपर्णका ॥ २२४४
पटोले तु पाण्डुफलः, कुलकः कर्कशच्छदः ।
राजीफलः कफहरो, राजिमानमृताफलः ॥ २२४५
कर्कोटे तु किलासघ्नस्तिक्तपर्वः सुगन्धकः ।
कूष्माण्डके तु कर्कारुः, कलिङ्ग्यां बहुपुत्रिका ॥ २२४६
तुम्ब्यां पिण्डफलेक्ष्वाकुस्तिक्तबीजा महाफला ।
अलाबूः क्षत्रियवरा, कटुका लाबुनी च सा ॥ २२४७

चिर्भिट्या त्रपुसी वालुक्यैर्वारुर्व्योडपत्रिका।
ऊर्वारु कर्कटीस्तत्र, फला राजादनीलता॥ २२४८
छर्दनीव विपाङ्कश्च, तस्याः पक्कफलस्फुटी।
कूर्चके शृङ्गक सर्जो, दीर्घायु कूर्चशीर्षकः॥ २२४९
मङ्गल्यनामधेये च, जीवक प्रियजीवक।
हस्वाङ्को मधुरकः, माणकश्चिरजीव्यपि॥ २२५०
पुष्करमूले स्यान्मूल, वीरपुष्करनामकम्।
पौष्कर पुष्करजटा, कश्मीर पद्मवर्णकम्॥ २२५१
मस्तुगन्धाया तु गन्धा, खरपुष्पा शकम्भरा।
कर्वरी बर्बरी तुङ्गी, पूतिमयूर इत्यपि॥ २२५२
बिम्ब्या रक्तफला गोरहा, प्रवालफलघोपिका।
ओष्ठोपमफला तुण्डी, तुण्डिका पीलुपर्ण्यपि॥ २२५३

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे चतुर्थं शाककाण्ड।

रोहिष कामक पौर, भूतिक भूतिकतृणम्।
सौगन्धिक देवजग्ध, शकलिव्यामपुद्गले॥ २२५४
भूस्तृण रोहित छत्रातिच्छत्रककटुम्बके।
गृतिक भूतपालम्ब, माला तृणसुगन्धके॥ २२५५
दर्भे दम्र स्वरो बर्हिर्वीरास्तनीकुथ. कुश।
सारी वानीरजो गुन्द्रा, पवित्रा कुतसावपि॥ २२५६
काशो स्यादिक्षुगन्धेक्षुकाण्डश्चामरपुष्पक.।

वायसेक्षुः पोटगलः, कासेक्षुः कोकिना क्षमः ॥ २२५७
उलपू बल्वजो वालकेशी दृढलतापि च ।
इक्षू रसालो गण्डीरी, गण्डकी क्षुद्रपत्रकः ॥ २२५८
तस्यैकादश भेदाः स्युः, पुण्ड्रकान्तारकादयः ।
नले नडः शून्यमध्यो, गमनो नर्तको नटः ॥ २२५९
अरण्यनलको रन्ध्री, पोटगलो विभीषणः ।
नलिनुर्ग्रामनलिका, नाकुली लेखकाञ्चिता ॥ २२६०
शरे तु मुञ्जो वाणाख्यः, स्थूलदर्भः पितामहः ।
गुञ्जस्तजनको भद्रमुञ्जो याजनकक्षुरः ॥ २२६१
मुञ्जस्तु यज्ञिको मध्ये, दृढत्वग्ब्रह्ममेखलः ।
अथ वालतृणे शष्पं, शुकं शालिकमङ्कुलम् ॥ २२६२
तृणं स्यादर्जुनं घासे, यवसं चारि इत्यपि ।
दूर्वायां तु शतपर्वा, भार्गवी विजया जया ॥ २२६३
मङ्गल्या स्यादलाऽनन्ता, मरी प्रतानिका रुहा ।
सहस्रवीर्या श्यामाङ्गी, हरिता हरिताल्यपि ॥ २२६४
श्वेतदूर्वा तु गोलोमी, शतवीर्या शता लता ।
गण्डदूर्वायां मुण्डाली, वारुणी शकुलाक्षकः ॥ २२६५
मुस्तायां भद्रको भद्रमुस्ता राजकशेरुकः ।
गुन्द्री वरोहो गाङ्गेयः, कुरुविन्दोऽम्बुदाह्वयः ॥ २२६६
कुटं नटे तु कैवर्ती, मुस्तकं जीत्रनाह्वयम् ।
काण्डीरकं जीववुध्नं, गोनर्दं गोपुरप्लवम् ॥ २२६७

शतपुष्प दारपुर, वानेय परिपेलवम्।
जलमुक्ता मुस्तकाम, शैवालदलसम्भवम् ॥ २२६८
वीरणे तु वीरतर, वीरभद्र समूलकम् ।
मूलेऽस्योशीरमभय, समगन्धि रणप्रियम् ॥ २२६९
लामज्जके तु नलदममृणाल लव लघु ।
इष्टकापथक शीघ्र, दीर्घमूल जलाशयम् ॥ २२७०

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे पञ्चमस्तृणकाण्ड ।

अथ धान्ये सस्य सीत्य, व्रीहि स्तम्बकरी अपि ।
आशौ स्यात्पाटलो व्रीहिर्गर्भपाकिनि षष्टिक ॥ २२७१
शालौ तु कलमाद्या स्यु, कलमे तु कलायक ।
लोहिते रक्तशालि स्यान्महाशालौ सुगन्धिकः ॥ २२७२
यवे हयप्रियस्तीक्ष्णशूकस्तोनयम्वसौ हरित् ।
महल्यके स्यान्मगूर, कलाये तु सतीनक ॥ २२७३
हरेणु खण्डिकश्चाथ, चणके हरिमन्थक ।
माषे तु मदनो नन्दी, मषी बीजवरो बली ॥ २२७४
मुद्गे तु मपनो गोभ्यो, वटाटो हरितो हरि ।
पीतेऽस्मिन् वसुमण्डीर, मनेलजयशारदा ॥ २२७५
कृष्णो मयरवाम्न्तारिमन्थजाशिम्बिका ।
मकुष्ठे तु वनका, निगृन्त्र कुलीनका ॥ २२७६
मसिरको राजमुद्ग तु, मकुष्टकमुष्टकौ ।

गोधूमे सुमनो वल्ले, निष्पावः शितिविम्बिकः ॥ २२७७
कुलत्थे तु कालवृन्तस्ताम्रवृन्ते कुलत्थिका ।
आढक्यां तुवरी वर्णा, स्यात्कुल्माषे तु यावकः ॥ २२७८
नीवारस्तु वनव्रीहिः, श्यामाके श्यामकः समौ ।
कङ्गौ तु कङ्गुनी कङ्गुः, प्रियङ्गौ पीततन्दुला ॥ २२७९
सा कृष्णा मधुका रक्ता, शोधिता मुशटी शिता ।
पीता माधव्यथो दोला, कोद्रवः कोरदूषकः ॥ २२८०
चीनके तु काककङ्गुर्यवनाले तु योनलः ।
जूर्णाह्वयो देवधान्यं, जोर्णाला वीजपुष्पिका ॥ २२८१
शणे भङ्गा मातुलानी, स्यादुमा तु क्षमाऽतसी ।
गवेधुकायां गवेधुर्वन्यतिले तु जर्तिलः ॥ २२८२
षण्ढतिले तिलपिंजस्तिलपेजोऽथ सर्षपे ।
कदम्बकस्तुतुंभोऽथ, सिद्धार्थः श्वेतसर्षपः ॥ २२८३
माषादयः शमीधान्यं, शूकधान्यं यवादयः ।
स्यात्सस्यशूके किंसारु, कणिशं सस्यशीर्षकम् ॥ २२८४
स्तम्बे तु गुच्छो धान्यादेर्नालः काण्डोऽफले त्विह ।
पलालो धान्यत्वपलः, तुषे वुसे कडङ्गिरः ॥ २२८५

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचिते निघण्टुशेषे षष्ठो धान्यकाण्डः ।

इति श्रीहेमचन्द्राचार्यविरचितो निघण्टुशेषः समाप्तः ।

श्रीअभिधानचिन्तामणौ शुद्धिपत्रकम् ।

१ देवाधिदेवकाण्ड प्रथम ।

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१	५-२	°दाहा°	°दाह°
३	१२	॥ १३ ॥	॥ १२ ॥
३	१७-४	वाड°	वड°
,,	१९-४	लिङ्ग°	लिङ्गा°
४	२६	॥ ४६ ॥	॥ २६ ॥
५	२८-१	शान्ति [१३]	शान्ति [११]
५	३०-२	वीरश्चरमतीर्थकृत्	वीरश्चरमतीर्थकृत्
७	,,-३	महावीरो	महावीरो[१]
,,	३३-२	जम्बूस्वाम्यथे प्रभवं प्रभु	जंम्बूस्वाम्यथ प्रभव-प्रभु
,,	३४-३	महागिरि सुहस्त्याद्या	महागिरि सुहस्त्याद्या
६	४०-२	सुमता चिरा	सुमताऽचिरा
,,	४२-१	सुमुगश्चापि	कुसुमश्चापि
७	४८-१	मृग छागो	मृगश्छागो
९	६०-२	थैरेतयो[१]	थैरेवैयो[१]
११	६९-२	धर्मांथ°	धर्मार्थ°
११	७२-३	रत्सरली	रत्सरली
,, टीप्पन पङ्क्ति ७		साहमोपतता	साहमोपेतता
१२	७५-२	निर्वाण°	निर्वाण°

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१२	७७–१	अभाषणं पु० इत्यादि श्लो०	मोक्षोपायो योगो ज्ञानश्रद्धानचरणात्मकः। अभाषणं पुनर्मौनं, गुरुर्धर्मोपदेशकः ॥ ७७ ॥
,,	८१–२	सूनता°	सूनृता°

२ देवकाण्डः द्वितीयः।

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१५	९३	९४	९३
१६	९९–४	°वणि°	घृणि
,,	,,–,,	°वृ°	°षृ°
,,	१०२	१०१	१०२
,,	१०५	१९	१०५
१७	१०६–१	°शोऽंशः	°शोंऽशः
,,	१११–२	°र्ण्यां°	°र्ण्यंऽ०
,,	,, ,,	फा°	फ°
१८	११५–१	भाद्र°	भद्र
,,	११८–४	फाल्गु°	फल्गु°
,,	१२१–२	°भांनु°	°भांणु°
१९	१२३	१३३	१२३
,,	१२४–१	°ची°	°चि°
,,	१२५–२	उद°	उप°
,,	,,–,,	रिष्टं	रिष्टं
,,	१२७–२	°टीको°	°टिको°

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१९	१२८—२	स्त	त
२०	१३५—२	पश्चा°	पश्चा
,,	१३७	१३४	१३७
,,	१४०—२	°सवली	सयली
२१	१४२—३	यसती	यसति
२२	१५०—३	°वश्या,	°वस्या
,,	१५१—३	°वाली	°वाली,
,,	१५५—३	°उयॉ,	°ऑं,
,,	१५६—१	प्रस°	प्रस०
२३	१५७—२	ङ°	ऊ°
,,	१५८—१	शारद्‌	शारद्
,,	१५९—२	ऽव्द्	ऽव्द्। अब्द् यपां-दयस्त्वपं पुल्लीप-ल्लिङ्गा इति स्वो-पज्ञटीकायाम्।
२४	१७१—१	क्षयप°	क्षयव°
,,	,, —२	निहो°	विहो°
,,	,, —४	सङ्क°	°सङ्क
२५	१७६—३	मातली	मातलि
,,	१७७—२	°हन्तो	°हंन्तो
,,	,, —४	श्रत°	श्रेय°
२६	१८०—३	दाम्यो,	दायो,
२८	१९२—१	पृह्ध	पृश्ध

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
२८	१९३–२	शङ्ख्वो	शङ्खो
,,	१६ पङ्क्तिः	५ ति	५ इति
२९	१९७–१	°व्रतो	°व्रती
३०	२०३–२	°म्त्रिको	°म्बको
३१	२१०–२	रिटिनां°	रीटिनां°
,,	,, –४	नदि°	नन्दि°
,,	२११	१२१	२११
,,	२१२–१	शम्भूः	शम्भुः
,,	२१४–१	°हंनो	°दंनो
३२	२१५–१	°षड°	°षड्°
,,	२१६–१	जन्हु°	जह्नु°
,,	,, –२	ंवसुः	वसुः
,,	२१७–४	सुवण	सुवर्ण
,,	२१८–३	जगन्नाथो,	जगन्नाथो,
,,	२१९–१	शाङ्ग–	शार्ङ्ग–
,,	,, –४	°लर्ज्जुनाः	लार्ज्जुनाः
,,	२२०–२	°रिष्ठ°	°रिष्ट°
३३	२२३–४	दुन्दुमिः	दुन्दुभिः
,,	२२५–२	मुशलं	मुसलं
३४	२२७–३	°थिस्सरौ	°थिः स्सरौ
,,	२२८–४	शम्ब°	शंब°
,,	,,	२१८	२२८
,,	२३१–२	वंज्र°	मंत्रि°

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
३४	२३१–३	स्वण°	स्वर्ण°
३५	२३७–२	गौतमा°	गोतमा°
३७	२५८–३	कलि°	कल°
,,	२५९–२	°द्दिका	°दिद्का
३९	२७०–१	श्लाघा	श्लाया
४०	२८०–३	नत्त	नृत्त
४१	२८५–३	कौनि°	कैलि°
,,	२८६–२	सरध्ज	सरध्वज
,,	२९१–२	°ककुम्भ°	°ककुभ°
,,	२९२–४	°सरय	सरव
४२	३०५–३	सारिवक	सारिरव
४३	३०६–२	°मुला°	°मुल°
,,	३०७–४	सारिवका	सारिरका
४४	३१३–२	सलया	सलपा
४६	३३१–४	पल्लविको	पलयक्रो
,,	३३२–१	°सुक	सुक
४७	३३४	३३५	३३४
,,	३३६–४	प्रपोज्या	प्रपोज्य
	३ मर्त्यकाण्डस्तृतीय ।		
४८	३३९–३	वृन्द,	वृन्द,
५०	३५१–२	सपदान्यो	स पदान्यो
,,	३५२–३	°णांणी	णाणा
५२	३६०–१	°री,दान्वो°,	°रोदाणो°

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
५२	३७१–२	निसूदनानि	निषूदनानि
५३	३७२–२	°निष्कारणा°	निष्कारण°
,,	,,	×	॥३७२॥
,,	३७४–२	°गतो	गतौ
,,	३७८–२	°धिछलम्	°धिश्छलम्
,,	,,	३६८	३७८
,,	३७९–२	प्रतारणंम्	प्रतारणम्
५५	३९०–१	विसत्वरो	विसृत्वरो
,,	,, ,,	विसमरः,	विसृमरः,
,,	३९५–२	दार्दि°	दीर्दि°
५६	४००–१	घृतचरः	घृतवरः
,,	४०३–२	°कृतिः	°कृती
५७	४०७–२	हवो	ह्यो
५८	४१५–१,२	धान्याम्लाना°	धान्याम्लारना°
,,	४१७–२	वेसवार	वेषवार
,,	४१९–१	आसुरी	असुरी
५९	४२७–२	स्वोदरं	स्वोदर
६०	४३१–४	प्रसृतो°	प्रश्रितो°
,,	४३२–२	धृष्टस्तु	धृष्टस्तु
,,	,, –४	°धृष्णुजौ	°धृष्णजौ
६१	४३९–१	संय्यतश्च	सयँयतश्च
,,	४४१–१	विप्रकृतौ,	विप्रकृतो,
६२	४४५–२	गृहीतरि	ग्रहीतरि

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
६२	४४६—४	°जितोऽर्हि°	°जितेऽर्हि°
,,	४५०—१	पिचण्डिलो	पिचिण्डिलो
,,	,, —२	विखु	विखु
६३	४५२—१	खुरणसा,	खुरणस
,,	४५६—४	वलिनौ	वलिनो
,,	,, ,,	वलिभौ	वलिभ
,,	४५८—२	वलिर	वलिर
६४	४६१—४	किलामिलि	किलासिलि
,,	४६५—१	क्षणा°	क्षण°
६५	४६९—१	छदे	छदों
,,	४७१—१	अनाह°	आनाह°
६६	४८०—२	सङ्ग°	सद्द°
,,	४८३—४	चुव्रव	चव्रय
६७	४८८—४	शास्त्रा	शास्त्रा
६८	४९४—२	जह्लिको	जाह्लिको
,,	४९९—२	प्रावूर्णो°	प्राघूणो°
,,	,, —३	प्रावूर्णकोऽ	प्राघूणकेऽ
७०	५०७—२	°र्यौक	°क्षोक
,,	५०८—१	कुट्ट°	कुट्ट°
,,	त्रयोदशपङ्क्तौ	,,	,,
,,	चतुर्दशपङ्क्तौ	°ललित	°ललित
७१	५१३—२	कुटुम्बिना	कुटुम्बिनी
,,	५१४—४	परस्पम्	परस्परम्

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
७१	५१५–३	पयसी	प्रेयसी
,,	५१६–१	दयेशा	हृदयेशा
,,	५१७–२	वनयिता	वरयिता
७२	५२१–३	°त्र्यन्त	°त्र्यन्तः
,,	५२२–१	प्राज्ञी प्रज्ञा	प्रज्ञा प्राज्ञी
,,	,, ,,	प्रजानन्त्यां	प्रजानत्यां
,,	५२३–१	°चार्य्याणी,	°चार्य्यानी
,,	,, –४	°त्ययर्य्या	°त्ययर्य्यी
७३	५३२–३	साधारणा स्त्री	साधारणस्त्री
,,	५३४–३	लग्ना	नग्ना
७४	५३६–२	स्त्रीधमः	स्त्रीधर्मः
,,	५३८–४	स्याद्गम°	स्याद्गर्भ°
७५	५४६–४	°वन्द्र°	°वद्भाद्र°
,,	५४७–२	सभगा°	सुभगा°
,,	५५०–१	°सौरस्यौ,	°सोरस्यौ,
७७	५६२–४	वेर°	वेर°
७८	५६७–२	मस्तक°	मस्तिक°
,,	५७०–२	वेणि	वेणिः
,,	५७४–१	ओतं	श्रोत्रं
,,	,, ,,	५७९	५७४
७९	५७६–२	°ऽक्षिण्य°	°ऽक्षण्य°
,,	५७८–४	निमिलनम्	निमीलनम्
,,	५७९–२	भ्ररू°	भ्रूरू°

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
७९	,, –३	अविकारे	भूविकारे
,,	,, –४	–अ–	–भ्र–
,,	५८०–१	अवो	भ्रुवो
८०	५८७–२	कुकपार्श्व	कुकपार्श्वौ
,,	५८८–४	°रोऽसग	°रोऽसग
,,	५८९–२	दोर्वाह्य	दोर्वाह्य
८१	५९६–४	सिंहतारस्तु	सिंहवलस्तु
,,	५९७–२	मुंलु°	मुंस्तु°
८२	६०३–३	चूचुकन्तु	चूचुक तु
,,	६०४–३	कलखण्ड	कालखण्ड
,,	६०६–४	बस्ति°	वस्ति°
८३	६१४–१	नलकीलो	नलकीलो
,,	,, –२	°श्यारो°	°श्याङ्गो°
८५	६२५–२	°लुङ्क	°लुङ्क
,,	६३०–३	छवि°	छवि°
८६	६३२–१	जैभ,	जैह्व
,,	६३३–३	बस्ति°	वस्ति°
,,	६३४–२	°यस्कर	यस्कर
८७	६४५–२	वाह्नि°	वह्नि°
८८	६५१–३	सिह्न°	सिरह्°
,,	६५५–३	च,	×
,,	,, –३	याला°	याल°
८९	६५६–१	तादपत्र	ताडपत्र

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१०७	७९३-२	शक्यत	शक्यते
१०८	७९६-२	°पद्दसी	°सहसी
,,	७९७-१	°ह्वयानि,	°ह्वयाभि,
,,	७९८-२	समीक	समीकं
,,	७९९-४	तुमुल	तुमुलं
१०९	८०२-४	सन्द्राव°	सन्दाव°
,,	८०३-४	डमरं	डमरे
१११	८१३-२	वट्टः	वटुः
,,	८१४-२	वट्ट°	वटू°
,,	८१५-२	रोच्यः,	रौच्यः,
११२	८२१-२	होत्र	होत्रं
,,	८२२-१	तच्छ्राद्धंः	तच्छ्राद्धं
,,	८२५-१	°कटको	°कटके
११३	८२७-१	समीधेनी	सामिधेनी
,,	८२८-१	°भंसित	°भंसितं
,,	८३०-१	शमनं (शसनं),	शसनं (शमनं),
११४	८३६-२	होगाग्नि°	होमाग्नि°
,,	८३८-१	ब्रह्मासन	ब्रह्मासनं
,,	८३९-२	पारायण	पारायणं
,,	८४०-२	काय	कायं
११४	८४१-१	ब्रह्मत्व	ब्रह्मत्वं
,,	८४२-१	संस्कारपूवं	संस्कारपूर्व-
११५	८४३-२	पुण्यक	पुण्यकं

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
११५	८४५–१	यज्ञसूत्र	यज्ञसूत्र
,,	८४६–१	वाल्मीपी°	वाल्मीकि°
,,	,, –२	मत्रा°	मैत्रा°
,,	,, –४	माड	माठर-
,,	८४७–१	पाराशर्य्यं ,	पाराशर्य्यं
,,	,, –४	°कालिपा	°कालिपी
,,	८५०–१	°याजा	°याजी
११६	८५२–१	कात्यायने	कात्यायनो
,,	८५८–१	°स्टष्टो,	°स्पृष्टो,
११७	८५९–२	निपद्धै°	निपिद्धै°
,,	८६५–२	°वेतन	°वेतने
,,	८६६–३	मयावृत्ति	सैयावृत्ति
११८	८६८–२	क्रया	क्रयी
,,	,, –३	क्षेपद्	क्षेपद्दे
,,	८६९–२	°गाया	गायीं
,,	८७०–३	म्यासं,	म्याग्ने,
,,	८७१–१	माग्रव	माग्रवे
,,	,, –२	क्रय्य	क्रय्यं
,,	,, –३	पन्गिरप	पन्गिरप
,,	८७२–२	°स्तुप्पो	°स्तुप्पौ
,,	,, –३	गन्प	गन्प
,,	८७३–२	दयापुरः	दुरापुरः
,,	,, –३	अपुन,	अपुन,

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
११८	८७३–४	°कोटवः	कोटयः
११९	८७५–१	असङ्ख्य	असङ्ख्यं
,,	,, –४	वहित्रकम्	वहित्रकम्,
,,	८७६–१	वोहित्यं	वोहित्थं
,,	,, ,,	वहन	वहनं
,,	,, –२	पोतवाहा	पोतवाहो
११९	८७७–१	°तरीण्यों	°तरीण्यौ
,,	,, ,,	वेडऽथ,	वेडाऽथ,
,,	८७८–४	सेकपात्र	सेकपात्रं
,,	८७९–१	कोला	कोलो
,,	,, –२	स्यात्तरी°	स्यात्तर°
१२०	८८२–३	साक्षो,	साक्षी,
,,	८८३–१	पोतव	पोतवं
,,	८८४–४	तत्पल	तत्पले
,,	८८७–१	चतुर्विंशत्या°	चतुर्विंशत्य°
,,	,, –२	हस्ता	हस्तो
,,	८८८–४	गवीश्वर	गवीश्वरे
,,	८८९–१	°गाभी,	°गाभीर
,,	,, –२	गोरु°	गोस°
१२१	८९०–२	हला	हली
,,	,, ,,	°कार्षकों	°कार्षकौ
,,	८९२–२	मत्य	मत्यं
१२२	८९७–२	विराः	विशः

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१२२	८९८–२	वैदेहका	वैदेहको
,,	९०२–३	°मि।ा	°मिरा
१२३	९०३–३	माघ्वीक	माध्वीक
,,	९०४–४	किण्वन्तु	किण्व तु
,,	९०८–२	कलादा	कलादो
,,	,, –४	°प्रसेविका	प्रसेविका
,,	९१०–३	काम्बविव°	काम्नविक°
१२४	९११–३	पिप्पलक,	पिप्पलक,
१२५	९२०–१	वर्मारो	कर्मारो
,,	९२२–१	°मालख्य	°मालेख्य
,,	९२६–१	कुहक	कुहुक
,,	,, –२	कौतूहल	कौतूहल
,,	,, ,,	कुतुक,	कुतुक,
१२६	९३३–१	चण्डालो	चण्डाले

४ तिर्यकाण्डश्चतुर्थ.

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१२८	९३९–१	तु	×
,,	९४१–२	तदक्षीव	वदक्षीव
,,	,, –३	सैन्धव	सैन्धव
,,	९४२–३	वस्तुक	वस्तूक
,,	,, –४	निडपाक्य	विडपाक्ये
,,	९४३–१	ऽक्ष	ऽक्ष
,,	,, –१	रुचक	रुचक

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१२८	९४६—२	कुरुन्	कुरून्
१२९	९४७—१	वपं	वर्षं
,,	९५३—३	निर्जला	निर्जलो
१३०	९५७—१	बङ्गास्तु	वङ्गास्तु
,,	९५९—२	वाह्लीका	वाल्हीका
,,	,, —२	वाह्लिका०	वाल्हिका०
,,	,, —४	कारुषा०	कारूषा०
१३१	९६७—४	माप्य	माप्यं
१३२	९७५—१	कोशला	कोसला
१३३	९७९—१	दामलिप्त	दामलिप्तं
,,	९८१—२	क्षौमाट्टाट्टाट्टा०	क्षौमाट्टाट्टा०
१३४	९८३—३	सराण०	सरणि०
,,	९८६—३	चारुपथो,	चारपथो
,,	९८८—१	विवणि०	विपणि०
१३५	९९०—४	सभाद०	सभोद०
,,	९९१—२	पस्त्यः	पस्त्यं
,,	९९२—१	धामागारं	धामागारं
,,	९९६—१	सन्धाना,	सन्धानी
,,	,, —३	होत्रीयन्तु	होत्रीयं तु
१३७	१००४—२	०राङ्गणे	०राङ्गने
,,	,, —३	वलजं	वलजं
,,	१००५—२	कुञ्चिकायान्तु	कुञ्चिकायां तु
,,	१००९—४	०म्वुरो	०म्बरो

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१३७	१०११–१	नीध्र	नीव्र
१३८	१०१४–१	शालभञ्जी	सालभञ्जी
,,	१०१८–२	चुल्य°	चुह्य°
,,	१०१९–१	कुण्ड,	कुण्ड,
१३९	१०२०–२	पात्री	पान्यो
,,	,, –३	ऽम्बरीनमृ°	ऽम्बरीप नृ°
,,	१०२१–३	°भ्याल ,	°न्याल ,
,,	१०२३–२	मन्थनो	मन्थानो
१४०	१०२७–२	°राण्	°राड्
,,	१०२९–४	°वालक	°वालक
१४१	१०३५–२	°वात्यका	°पल्यका
,,	१०४१–१	°भव,	°भव,
१४२	१०४२–२	पुरु°	गुरु°
१४३	१०४६–१	कुप्यन्तु	कुप्य न्तु
,,	,, –२	°दूप्यन्तु	°धूप्य न्तु
,,	१०५०–४	रसश्चलम्	रसश्चल
१४४	१०५४–२	पौष्पक	पौष्पक
,,	१०५६–४	खेचर	खेचर
१४५	१०६२–२	गैन्य°	गैरेय°
,,	१०६३–४	वाल°	वाल°
,,	१०६४–२	हरिणमणि	हरिन्मणि
,,	,, –३	पद्मरागो	पद्मरागो
,,	१०६५–३	वज्रा°	वज्रप°

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१४६	१०७०—४	°म्पृशि	°स्पृशि
,,	१०७३—२	°ध्यर्णवौ	°ध्यर्णवो
१४७	१०७८—४	°र्जल	°र्जले
,,	१०८०—१	ह्रदिनी	ह्रदिनी
१४८	१०८३—२	कालिन्दो	कालिन्दी
,,	,, —४	°द्रिना	°द्रिजा
,,	१०८६—१	ऽर्ज्जनी	ऽऽर्ज्जुनी
१४९	१०९३—२	चुरा	चुरी
,,	,, —,,	चुण्डी	चुण्ढी
,,	१०९६—१	°म्भमां	°म्भसां
,,	१०९६—२	तरिः	सरिः
१५०	१०९९—१	°त्र	°मत्र
,,	,, —४	वहुला	वहुलौ
१५१	११०१—२	°रिदम्मदः	°रिरम्मदः
,,	११०२—४	°झंलका	°रुलुका
,,	११०३—१	अम्मसू	अम्भःसूः
,,	११०४—४	शग्पा	शम्पा
,,	११०५—२	सौदामिनी	सौदामनी
,,	११०६—४	ान्धवह	गन्धवहः
१५२	११०८—४	गोचरः ।	पार्ष्णिगः। ११०८
,,	१११२—३	°रुद्यनं	रुद्यानं
१५३	१११६—२	°वकेशी	वकेशी
,,	१११८—२	गुल्मि	गुल्मि

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१५४	११२३-१	किशलय	किसलय
,,	,, -२	किशल	किसल
,,	११२५-१	सुमनस ,	सुमनस
,,	११२८-३	°स्फुल्लप°	°स्फुल्लस
१५५	११२९-२	°सुविद्र°	सुभिद्र°
,,	,, -३	°विसुद्र°	विसुद्र°
,,	११३०-,,	१०३०	११३०
,,	११३१-१	ऽश्वत्थ ,	ऽश्वत्थ ,
,,	११३७-३	वेतस	वेतस
,,	,, -४	वानीरा	वानीरो
१५६	११३८-१,२	कोली, व°	कोलिर्न°
,,	११४३-३	भद्रपर्णा	भद्रपर्णी
१५७	११४७-४	°स्तु	°स्तु
,,	११४८-२	नवमालिका	नवमालिका
,,	११५०-१	मातुलङ्गो	मातुलिङ्गो
,,	११५१-४	नारिकेर°	नालिकेर°
,,	११५५-४	द्राक्षा	द्राक्षा
१५८	११५६-२	त्रिकण्टक	त्रिकण्टक
,,	११५८-२	ह्रीवेरे	ह्रीवेरं
,,	,, -४	दर्दुरा°	दर्दुरा°
,,	११६१-३	विसप्र°	बिसप्र०
१५९	११६५-१	सौगन्धिकन्तु	सौगन्धिक
,,	,, -४	विसम्	बिसम्

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१२९	११६८—२	मीहि	मीहिः
,,	,, —३	पटलो	पाटलो
१३०	११७४—२	मकुट°	मकुट°
,,	,, —२	मयुष्को	मयुष्को
१३१	११८०—२	मर्दपः	मर्पपः
,,	११८४—२	शिग्रुकन्त	शिग्रुकं च
,,	११८५—२	°नुणा°	नुणिद°
१३२	११८९—४	ज्ञाकचे°	ज्ञाकचे°
,,	११९४—१	चलवजा	वल्वजा
,,	११९८—२	मौञ्जि°	मौञ्जि°
१३३	११९९—२	कुश°	कुश°
,,	११९८—१	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	,, —[illegible]	[illegible]	[illegible]
१३४	[illegible]	°शिरजी	°शिरजो
,,	[illegible] पूर्वार्ध	[illegible] पूर्वार्ध	[illegible] पूर्वार्ध
,,	,, —[illegible]	[illegible]	
१३५	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१३६	—	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१६६	१२२४–२	ऽस्याम्र तु	ऽश्मप्रत्वस्य
१६७	१२२९–३	हिञ्जिरश्च	हिज्जीरश्च
१६८	१२३५–२	वाह्लिका°	वाह्लिका°
,,	१२३६–२	श्रीवत्सकी	श्रीवृक्षकी
,,	१२३८–४	न्नियाहो	क्रियाहो
,,	१२३९–४	°यालधि	°वालधि
१६९	१२४७–८	कुञ्चिकास्य	कुञ्चितास्य
,,	१२५१–३	दामञ्चन	दामाञ्चन
,,	१२५२–३	पर्याणन्तु	पर्याणं तु
१७०	१२५३–१	वग°	वेग°
,,	१२६१–१	°दीनान्तु	°दीना तु
१७१	१२६६–१	तश्था	तथा
,,	,, –३	पृष्ठौही	प्रष्ठौही
१७२	१२७२–१	ब्येक हा०	ब्येकाद् हा
,,	१२७३	१२७४	१२७३
,,	१२७५–१	°च्छगलच्छा	°च्छगल छा०
,,	,, –,,	यस्त	वस्त
,,	१२७६–१	वर्करो	वर्करो
,,	१२७८–४	कुक्करो	कुक्कुरो
,,	,, –,,	°यालधि	वालधि
१७३	१२८०–३	शालावृका	शालावृको
,,	१२८२–४	जरन्ता	जरन्तो
१७४	१२९१–१	गण्डिय	गुण्डिव

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१७४	१२९३–२	हरिणा°	हरिणा°
,,	,, –४	शक्यतः	शंयतः
,,	१२९७–२	मुराली	मुरली
१७५	१२९९–३	रम्दः	मरुदः
,,	१३००–४	°लोचनः	°लोचने
१७५	१३०३–१	हस्तु°	हुस्तु°
१७६	१३०५–४	हुदुभौ	दुन्दुभौ
१७७	१३१५–२	स्फुटः	स्फटः
,,	१३१६–४	–पति°	द्विजपति°
,,	१३१७–२	पत्रे पणयं,	पत्रं पणयं
१७८	१३२८–२	[illegible]	[illegible]
१७९	१३३१–४	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१८०	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१८१	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१८२	१३५७–४	°जम	°ट्म
,,	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	नारककाण्ड
,,	अष्टम्या पङ्क्तौ	नरक्का°	नारक्का°
१८३	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१३६४–२	वपा°	वपा°
,,	सप्तम्या पङ्क्तौ	नरक्काण्ड	नारककाण्ड
,,	१३६६–३	पुन°	पुन°
,,	,, –३	सत्व	सत्त्व
,,	१३६७–४	°जीव°	°जीव°
१८४	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१३७६–१	स्वाद्	स्वाद्
१८५	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१३८१–१	किलिश्प	किल्टिनप
१८६	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
१८६	१३८९–३	वक्र°	वक्त्र°
,,	१३९०–१	गन्वो	गन्धो
१८७	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१४००–२	सन्याङ्ग°	सन्याङ्°
,,	१४०२–१	मन्द्र°	मन्द्र°
,,	,, –३	त्रुट	त्रुट
१८८	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१४०५–४	गजाना गर्ज°	गर्जन गज°
,,	१४०७–२	°वासिते	°वासिते

पृ०	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१४४	,, —३	कुपस्य	कृपस्य
,,	१४८८—२	गनि	[illegible]
,,	१४८९—२	ऋहुरः	ऋहुरः
,,	१४९८—२	पेटर	पेटकं
१४५	[illegible]	निर्वाणकाण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१४१८—३	धनुकं	धनुकं
१४८	[illegible]	निर्वाणकाण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१४२३—१	गन्धन	गन्धन
,,	१४२६—३	घोरणी	घोरणी
,,	१४२९—३	पुलं	पुलं
१४९	[illegible]	निर्वाणकाण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१४३८—१	[illegible]	[illegible]
,,	,, —३	[illegible]	[illegible]
,,	,, —४	[illegible]	[illegible]
,,	१४४१—३	[illegible]	[illegible]
,,	१४४६—१	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
१५०	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
,,	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
१९३	१४४६–४	निविड	निविढ
,,	१४४७–२	वहल	वहल
१९४	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१४५४–१	स्थावरन्तु	स्थावर तु
,,	१४५६–४	कुटिलें	कुटिल
,,	१४५८–३	°नगरं	नगव
१९५	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१४६५–१	प्रतिकूलन्तु	प्रतिकूल तु
,,	१४६६–२	°मव्यन्तु	°सव्य तु
१९६	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
१९७	,,	,,	,,
,,	१४८३–३	गूढ	गूढ
,,	१४८४–१	°निशात	°त्रिशात
१९८	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१४८७–३	°सुप्त	°सुप्त
,,	१४८८–४	°रीकृते	°रीकृते
,,	१४८९–३	सङ्कीर्णं	सङ्कीर्णं
,,	१४९१–४	°न्यिपितानि	°न्वेपितानि
,,	१४९२–२	समुत्त°	समुत्त°
१९९	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्ड	सामान्यकाण्ड
,,	१४९६–३	मुनित	मनित
,,	,, –४	श्रुतम्	श्रुतम्
,,	१४०८–२	मम्वना	सपनन

पृष्ठ	श्लो०पा०	अशुद्ध	शुद्ध
२००	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१५११–४	स ाः	समाः
२०१	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१५१२–३	लक्ष्मीच्छा°	लक्ष्मीश्छा°
,,	१५१७–२	भ्रंगो	भ्रंषो
२०२	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
,,	१५२१–४	छ्वनानि	छेवनानि
,,	१५२६–२	°र्य्यूर्द्धं	°र्य्यूर्द्धं
२०३	प्रथमपङ्क्तौ	तिर्यक्काण्डः	सामान्यकाण्डः
२०४	,,	,,	,,
,,	१५२९–२	हठैः	हटे

शेषनाममालाशिलोञ्छसहितस्य

अभिधानचिंतामणिकोशस्य

अकारादिवर्णानुक्रमेण शब्दानुक्रमणिका

शब्द	श्लोक	शब्द	श्लोक
अ		अह्रिप	१११४
अश.	१४३४	अह्रिस्कन्ध	११७
अशकूट	१२६४	अकम्पित	१२
अंशु	९१	अकर्कश	१३८७
	९९	अकर्ण.	४९४
अंशुक.	६६६	अकल्कन	४९०
अंशुहस्त.	९६	अकस्मात्	१९३२
अंस.	५८८	अकिञ्चन	३९८
अंसल	४४८	अकिञ्चनता	८१
अंहति	३८७	अकुप्य	१०४९
अहस्.	१३८१	अकूपार	१०७३
अह्रि.	६१६	अक्त.	१४९२
अह्रिनामन्	११२१	अकम	१९११

अक्ष. ४८६, ७३८, ८८४, ९४३, १३८३

अक्षत. ४०१

अक्षदर्शक ७२०

अक्षदेविन्. ४८९

अक्षधूर्त्त ४८९

अक्षमाला. ८४९

अक्षर ७५

अक्षरचञ्चु. ४८३

अक्षरचण ४८३

अक्षरजीवक. ४८३

अक्षवती ४८६

अक्षवाट ८०१

अक्षान्ति. ३९१

अक्षि. ५७५

अक्षिकूटक. १२२९

अक्षिगत. ४४८

अक्षिविकूणित. ५७८

अक्षीव. ९४१, ११३४

अक्षौहिणी. ७४९

अखंड. १४३३

अखात. १०९४

अखिल. १४३३

अखेदित्व. ७१

अग. १११४

अगद. ४७३

अगदङ्कार. ४७२

अगम. १११४

अगरु. ६४०

अगस्ति. १२२

अगस्त्य. १२२

अगाध १३६४, १०७०

अगाधजल. १०९१

अगार. ९९२

अगुरु. ६४०

अगोकस्. १३१७

अग्नायी. ११००

अग्नि.	११९, १०९९
अग्निक.	१२०९
अग्निकारिका.	८१४
अग्निकार्य.	८१४
अग्निचित्.	८४५
अग्निदेवा	१०९
अग्निभू	२०९
अग्निभूति	२१
अग्निमारुत	१२३
अग्निरक्षण	८३५
अग्निराजी.	१२०९
अग्निवल्लभ.	६४७
अग्निशाह	११०३
अग्निसमन	६२०
अग्निसिंहनंदन.	१९६
अग्निहोत्र.	८३६
अग्निहोत्रिन	८३५
अग्नीन्धन.	८१४
अग्न्याधान	८३६
अग्र.	१४२८, ११२१, १४५९, ११८३
अग्रज	८१२, ५५१
अग्रजन्मा	६१५
अग्रजन्मन्	८१२
अग्रजाति.	८१२
अग्रणी	१४३९
अग्रत	१५२९
अग्रभीम	१२००
अग्रयान	८००
अग्रमर	४९८
अग्रायणीय.	२४७
अग्रिम	६२३, १४१९
अग्रेदिधीषू.	५२५
अग्रेसर	४९८, १४२८
अग्र्य	१४२९
अघ	१३८१

अघमर्षण. ८४४
अघ्न्या. १२६५
अङ्क. { १०६, २८४, ६०२ }
अङ्कपाली. १५०७
अङ्किन्. २९३
अङ्कु. १२९३
अङ्कुर. १११८
अङ्कुश. १२३०
अङ्कुशा. ४९
अङ्कूर. १११८
अङ्कोल्लसार ११९८
अङ्ग. { ५६६, ५६३, ९५७, १५३७ }
अङ्गक. १०११
अङ्गज. { २२७, ५४२ }
अङ्गण. १००४
अङ्गद. ६६२
अङ्गना. ५०५
अङ्गमर्द. ४९२
अङ्गरक्षणी. ७६९
अङ्गराग. ६३९
अङ्गिराज. ७११
अङ्गविक्षेप. २८२
अङ्गसंस्क्रिया ६३५
अङ्गहार. २८२
अङ्गारक. ११६
अङ्गारधानी. १०२०
अङ्गारपात्री. १०२०
अङ्गारशकटी. १०२०
अङ्गिका. ६७४
अङ्गीकार. २७८
अङ्गीकृत. १४८८
अङ्गुरी. ५९२
अङ्गुल. { ५९२, ८९४ }
अङ्गुलि. १२२४
अङ्गुलिमुद्रा. ६६४
अङ्गुली. ५९२

अङ्गुलीयक ६६३
अङ्गुष्ठ. ५९२
अङ्घ्रि १७९८
अङ्घ्रिनामन् ११२१
अङ्घ्रिप १११४
अङ्घ्रिस्कन्ध ६१७
अचल ६९८, १०२७
अचलभ्रातृ ३२
अचला. ९३६
अचिरप्रभा. ११०४
अचिरा ४०
अचेष्टता १०७
अच्युत २१४
अच्युतज ९३
अच्युताग्रज. १७१, २२९
अच्छ १०७१
अच्छमल्ल १२८९
अच्छुप्ता २४०
अज. २११, २१४, १२७५
अजकाव २०१
अजगर. १३०५
अजजीविक. ८८९
अजदेवता. ११४
अजनामक. १०५४
अजन्य. १२६, ७९६
अजप ८५७
अजमीढ. ७०७
अजर्य्य ७३१
अजस्र. १४७१
अजा. १२७५
अजाजी. ४२२
अजातशत्रु ७०७
अजित. २६, ४२
अजितबला ४४
अजिन ६३०
अजिनपत्रिका. १३५६

अजिर. १००४
अजिह्म. १४५६
अजिह्मग. ७७८
अजिह्व. १३५४
अज्जुका. ३३४
अज्ञ. ३५२
अज्ञान. ७३, १३७४
अञ्चल. ६६७
अञ्चित. ४४७
अञ्जन. १७०, ६८६, १०५३
अञ्जनाधिका. १२९८
अञ्जनिका. १२९८
अञ्जलि. ५९८
अञ्जलिकारिका. १०१४
अञ्जस. ३७५
अञ्जसा. १५३०
अटनी. ७७५
अटवी. १११०
अटाट्या. १५०१
अट्ट. ९८१, १००२
अट्टहास. २९७
अट्टहासिन्. १९७
अट्टालक. ९८१
अड्डन. ७८३
अणक. १४४२
अणव्य. ९६६
अणि. ७५६, १०१३
अणिमन् २०२
अणीयस्. १४२८
अणु. १६२४
अण्ड. १३१९, ६११
अण्डक. ६१
अण्डकोश. ६१
अण्डज. १३१, १३५, १३५
अतसी. ११७
अतिकुत्सित ३५

अतिक्रम १५०४
अतिजव. ४९४
अतिथि ४९९
अतिथिपूजन ८२२
अतिदूर. १४५२
अतिपथिन् ९८४
अतिपात. १५०४
अतिभी. १८१
अतिमर्याद १५०६
अतिमात्र १५०६
अतिमुक्तक ११४७
अतिरक्त. १४४९
अतिवाहिक १३५८
अतिवृष्टि ६०
अतिवेल १५०६
अतिशय ५८, १५०६
अतिसर्जन. १५१९
अतिसंधान ३७९
अतिस्थिर १४५३
अतिस्निग्धमधुरत्व. ५८
अतिहास. २९८
अतीव. १५३५
अत्तिका ३३५
अत्यंतगामिन्. ४९५
अत्यतीन ४९५
अत्यय ३३३
अत्यर्थ. १५०५
अत्यल्प. १४२८
अत्याकार ४४२
अत्रभवान् ३३६
अत्रिदृग्जन. १०५
अत्रेयी ५३५
अथर्वन् २४९
अदन ४२४
अदभ्र १४२६
अदृष्ट ३०२
अद्भुत २९५, ३०३
अद्भुतत्व. ७०
अद्वार ३९४
अद्रि १११४, १०२७, १७४

अद्रिजा.	२०४	अधिभू.	३५८
अद्रिराज्.	१०२७	अधिरोहिणी.	१०१३
अद्र्य.	२३४	अधिवासन.	६३७
अधम.	१४४१	अधिविन्ना.	५२७
अधमर्ण.	८८२	अधिश्रयणी.	१०१८
अधर. }	५८१	अधिष्ठान.	९७२
	३४७	अधीरा.	५३५
अधवा.	५३१	अधीश्वर.	२४
अधस्	१५२६	अधुना.	१५३०
अधस्तात्.	१५२६	अधृष्ट	४३३
अधःक्षिप्त.	१४८२	अधोंऽशुक	६७२
अधि.	५३५	अधोऽक्षज.	२१४
अधिक.	१४३९	अधोभुवन.	१३६३
अधिकरण.	२५५	अधोमर्मन्.	६१२
अधिकर्मिक.	७२५	अधोमुख.	४५७
अधिकाङ्ग.	७६७	अध्यक्ष.	७१२
अधिकार.	७४४	अध्ययन.	८२१
अधिकृत.	७२२	अध्यवसाय.	३००
अधिक्रम	१५११	अध्याहार.	३२३
अधिक्षिप्त.	४४०	अध्यूढा.	५२७
अधित्यका.	१०३५	अध्येषणा.	३८८
अधिप.	३५८	अध्वग.	४९३

अध्वन् ९८३
अध्वनीन ४९३
अध्वन्य ४९३
अध्वर ८२०
अध्वरथ. ७५२
अध्वर्यु ८१९
अनक्षर. २६६
अनक्षि. ५७६
अनगार. ७६
अनङ्ग २२७
अनङ्गासुहृद्. २००
अनच्छ. १०७१
अनड्वान्. १२५७
अनडुही १२६५
अनड्वाही १२६५
अनतिविलम्बिता ७०
अनन्त १२०७, २९, २२४, १६३
अनन्तक. ८७५
अनन्तजित् २९
अनन्ततीर्थकृत् २७
अनन्तवीर्य ५६
अनन्तर १४५१
अनन्ता ११९२, ९३६
अनन्यज २२७
अनन्यवृत्ति. १४५८
अनर्गल १४६६
अनल १०९९
अनवधानता १३८२
अनवरत १४७१
अनवराध्य. १४३९
अनवस्कर १४३६
अनवस्थिति ३१५
अनश्वर १४५३
अनस् ७५३
अनादर १४७९
अनादृत १४७९
अनामय ४७४
अनामिका. ५९३
अनारत. १४७१
अनार्यज ६४०

अनालम्बिन्.	२८८	अनुकार.	१४६३
अनाविल.	१४३६	अनुकूल.	६२
अनाह.	४७१	अनुकूलता	१३७७
अनाहत.	६७१	अनुक्रम.	१५०३
अनिमिष. }	८८	अनुक्रोश.	३६९
	१३४४	अनुग.	१४५७
अनिरुद्ध.	२३०	अनुगामिन्	४९१
अनिल. }	११०६	अनुग्रह	१५०८
	५२	अनुचर.	४९६
	९१	अनुज	५५२
अनिलसख.	१०९९	अनुजीविन्.	४९६
अनिश. }	१५३१	अनुतर्पण.	९०६
	१४७१	अनुताप.	१३७८
अनिष्टदुष्टधी.	४३८	अनुत्तम.	१४३९
अनीक. }	७४६	अनुत्तर. }	१४३८
	७९७		३४७
अनीकस्थ.	७२२		६४
अनीकिनी.	७४५	अनुत्तरोपपातिकदशा	२४४
अनुक.	४३४	अनुनय	१५०३
अनुकम्पा.	३६९	अनुपद.	१४५७
अनुकर्ष.	७५७	अनुपदिन्	४९१
अनुकामीन.	४९५	अनुपदीना.	९१५

अनुच्छेद ४९६
अनुमत १९२०
अनुमात्र ३२६
अनुमति १९०
अनुयोजन. २६२
अनुयोगकृत् ०८
अनुरति २९६
अनुराग २९६
अनुराधा ११२
अनुरोध. ७३३
अनुलाप २७४
अनुवत्सर १९९
अनुवृत्ति. ७३३
अनुशय. १३७८
अनुष्ण ३८४
अनुहार. १४६२
अनूचान ७८
अनूप ९९३
अनूढ. १०२
अनृजु. ३७६

अनृत } २६९, ८६६, १५३४
अनेकजातिवैचित्र्य ७०
अनेकप १२१७
अनेडमूक. ३४८
अनेहस् १२६
अनोकह १११४
अन्त } ९६२, १३७४, १४५९
अन्तःकरण. १३६९
अन्तःपुर. ७२७
अन्तःपुराध्यक्ष. ७२६
अन्तक १८४
अन्तकृद्दशा २४४
अन्तर. } १४६०, १५०९
अन्तर् १५३८
अन्तरा. १५३८
अन्तराय १५०९

अन्तराल. १४६०
अन्तरीक्ष. १६३
अन्तरीप. १०७८
अन्तरीय. ६७३
अन्तरे. १५३८
अन्तरेण. } १५३८ १५२७
अन्तर्गत. १४९५
अन्तर्गडु. १५१६
अन्तर्धा. १४७७
अन्तर्धि. १४७७
अन्तर्द्वार. १००७
अन्तर्मनस्. ४३५
अन्तर्वत्नी ५३८
अन्तर्वाणि. ३४५
अन्तर्वेदि. ९४९
अन्तर्विगाहन. १५००
अन्तर्वंशिक. ७२६
अन्तर्हित. १४७७
अन्तावसायिन् } ९२३ ९३३
अन्तिक. १४५०
अन्तिकतम. १४५२
अन्तिका. १०१८
अन्तिकाश्रय. १००१
अन्तिम. १४५९
अन्तेवासिन्. } ७९ ९३३
अन्त्य. } ८७४ १४५९
अन्त्यवर्ण. ८९४
अन्त्र. ६०५
अन्दुक. } १२२९ १२८०
अन्ध. ४५७
अन्धकार. १४६
अन्धकासुहृद्. २००
अन्धतमस. १४६
अन्धस्. ३९५
अन्धु. १०९१
अन्न. ३९५
अन्नकोष्ठक. १०१२
अन्यत्. १४६८

अन्यतरत्	१४६८	अपटु.	४५९
अन्यभृत्	१६२२	अपतर्पण	४७३
अन्यशाम्बक	८५७	अपत्य	५४२
अन्यून	१४३३	अपत्यपथ.	६०९
अन्योन्य	१४९९	अपत्रपा	३११
अन्वक्ष.	१४०७	अपत्रपिष्णु	३९०
अन्वच्	१४५७	अपथ.	९८४
अन्वय.	५०३	अपथिन्	९८४
अन्वर्थ	२५७	अपदिश.	१६७
अन्ववाय	५०३	अपध्वस्त.	४४०
अन्विष्ट.	१४९१	अपमित्यक	८८१
अन्वेषित.	१४९१	अपयान.	८०२
अन्वेष्टृ.	४९१	अपस्मार.	३२१
अपकृष्ट	१४४२	अपरात्र	१४५
अपक्रम	८०३	अपरा	१६७ १२२८
अपक्रिया	१५१९	अपराजिता.	११५६
अपघन.	५६६	अपराद्धेषु	७७२
अपचय	१५२४	अपराध	७४४
अपचायित.	४४७	अपर्णा.	२०३
अपदान्तर.	१५५१	अपष्ठाव	२७६
अपटी	६८०	अपष्ठामिका.	२९६

अपवरक. ९९९
अपवर्ग. ७५
अपवन. ११११
अपवर्ज्जन. ३८७
अपवाद. २७१
अपवारण. १४७७
अपवारित. १४७६
अपविद्ध. १४७४
अपशद. १४४३
अपष्ठ. १२३१
अपष्ठु. १४६५
अपष्ठुर. १४६५
अपसव्य. } १४६६ १४६५
अपस्कर. ७५८
अपस्नान. ३७५
अपहार १५२४
अपहास. २९८
अपांग. ५७९
अपांगदर्शन. ५७८
अपाची. १६७
अपाच्. १६८
अपाचीन. १६८
अपाटव. ४६२
अपान. } ६१२ ११०८
अपावृत्त. } १२४५ ३५५
अपाश्रय. १०१२
अपासन. ३७२
अपिधान. १४७७
अपिनद्ध. ७६५
अपुनर्भव. ७४
अपूप. ३९८
अपोह. ३११
अप् १०६९
अप्पित्त. १०९८
अप्रकीर्णप्रसृतत्व. ६८
अप्सरस्. १८३
अप्सराःपतिः १७३
अप्रधान. १४४१
अफल. १२१६
अबद्ध. २६७
अबद्धमुख. ३५१

अबला	५०४	अभिख्या	२६०
अबाध	१४६६		२७३
अब्ज.	४७		१५१२
	१०५	अभिचर.	४९१
अब्जबांधव	९६	अभिचार	८३०
अब्जहस्त.	९६	अभिजन	५०३
अब्जिनीपति	९७	अभिजात	५०२
अब्द.	१६९	अभिज्ञ.	३४३
अब्धिकफ	१०७७	अभिज्ञान.	१०६
अब्धिज.	१८२	अभिधा.	२६०
अब्धिजा	९०२	अभिध्या.	४२१
अब्धिमंडूकी.	१२०४	अभिनंदन.	२६
अब्धिशयन	२१४	अभिनय.	२८२
अब्भ्यग्नि	११००	अभिनव.	१४४८
अब्रह्मण्य.	३२५	अभिनिर्मुक्त	८६०
अभयद.	२५	अभिनिर्याण	७८९
अभया	११४६	अभिनिवेश.	१९००
अभाव.	१५१७	अभिनीत	७४२
अभाषण.	७७	अभिपन्न.	४७९
अभिक.	५३४	अभिप्राय.	१२८२
अभिक्रम.	७९१	अभिमत.	४४१
	१५०१		

अभिभूत. }	४४०	अभीक्ष्णम्.	१५३१
	८०५	अभीषंग.	२७२
अभिमंत्रण.	२११	अभीषु.	९९
अभिमुख.	१४३७	अभ्यग्र.	१४५०
अभिपाति.	७२९	अभ्यंजन.	४१७
अभिमान.	२१७	अभ्यंतर.	१४६०
अभियाति.	७२८	अभ्यमित.	४५९
अभियोग.	३००	अभ्यमित्रीण.	७९२
अभिराम.	१४४४	अभ्यमित्रीय.	७९२
अभिरूप.	३४१	अभ्यमित्र्य.	७९२
अभिलाव.	१५२१	अभ्यर्ण.	१४५१
अभिलाष.	४३१	अभ्यवस्कंद.	८००
अभिलाषुक.	४२९	अभ्यवहार.	४२३
अभिवादक.	३४९	अभ्याख्यान.	२६८
अभिवादन.	८४४	अभ्यागत.	४९९
अभिव्याप्ति.	१५१७	अभ्यागम.	७९७
अभिशस्त.	४२६	अभ्यागारिक.	४७८
अभिषव.	९०५	अभ्यादान.	१५१०
अभिषेणन.	७९०	अभ्यांत.	४५९
अभिसंपात.	७९७	अभ्यामर्द.	७९८
अभिसारिका.	५२९	अभ्यास. }	७८८
अभीक.	४३५		१४५०

अभ्यासादन.	८००
अभ्युत्थान	५०१
अभ्युदित	८६०
अभ्युपगत	१४८९
अभ्युपगम	२७८
अभ्युपपत्ति.	१५०८
अभ्युपाय.	२७८
अभ्यूपा	३९९
अभ्योप	३९९
अभ्र	१६३
अभ्रक	१०५१
अभ्रपथ	१६३
अभ्रमातग.	१७७
अभ्रमुप्रिय.	१७७
अभ्रि	८७८
अभ्रेप.	७४३
अमत्र	१०२६
अदम	५५
अमर	८७
अमरावती.	१७८
अमर्त्य.	८८
अमर्षतषिता.	६९
अमर्ष	३२०
अमर्षण	३९२
अमा	१५०, १५२७
अमास	४४९
अमात्य.	७१४, ७१९
अमावसी	१५०
अमावस्या	१५०
अमावासी.	१५१
अमावास्या	१५१
अमित्र	७२९
अमुक्त	७७४
अमुत्र	१५२८
अमुष्यपुत्र.	५०२
अमृत.	१०६९, ८६६, ७४, ८९, ८३४
अमृतद्युति	१०५
अमृतसू	१०४

अमृता.	११५७	अयःप्रतिमा.	१५६४
अमृतासंग.	१०५२	अयन.	६५८, ९८३
अमेघ.	३५२	अयंत्रित.	१४६६
अंबक.	५७५	अयस्.	१०३८
अंबर.	१६३, ६६६	अयाचित.	८६६
अम्बरीष.	१०२०	अयि.	१५२७
अंबष्ठ.	८९६	अयुक्छदः.	११३३
अंबा.	३३५, ५५७	अयुत.	८७३
अंबिका.	४६, २०३	अयोग्र.	१०१७
अंबु.	१०६९	अयोघन.	९२०
अंबुकूर्म.	१३५०	अयोध्या.	९७५
अंबुप.	१३२९	अर.	२८, १२८, ६९३
अंबूकृत.	२६७	अरघट्टक.	१०९३
अंभस्	१०६९	अरजस्.	५१०
अम्भस्सू	११०४	अरणि.	८२५
अम्ल.	१३८८	अरण्य.	१११०
अम्लवेतस.	४१७	अरण्यश्वन्.	१२९१
अम्लिका.	११४३	अरति.	७३, ३१४
अय.	१३७९		

अरत्नि	५९९
अरविंद	११६०
अरर.	१००६
अररि	१००७
अराति.	७२९
अराल	१४५७
अरि	७२८, ७५५
अरित्र	८७९
अरिष्ट	११३९, ९९७, ४०८
अरिष्ठ.	१२५, ७२०, १३२१
अरिष्ठनेमि.	२०
अरुण	१०२, ९५, १३९६
अरुणसारथि.	९८
अरुणावरज.	२३०
अरुणोपल	१०६४
अरुंतुद	५०१
अरुंधती	८४९
अरुंधतीजानि.	८४९
अरुस्.	४६५
अरे	१५१७
अर्क	९२, ९५
अर्कज.	१८२
अर्कतनय.	७११
अर्कबांधव	२२४
अर्करेतोज	१०१
अर्कसूनु	१८४
अर्कसोदर	१७७
अर्गला	१००४
अर्गलिका	१००५
अर्घ	८६८
अर्घ्य.	५००
अर्चा.	४४७, १४६१
अर्च्य	४४६
अर्चित	४४७

अर्चिस्. १९०२, ९९
अर्चिष्मत्. १०९८
अर्जुन. ११५५, ११९९, १३९३, ७०८, ७०२, १०४४
अर्जुनध्वज. ७०५
अर्जुनी. १२६५
अर्णव. १०७३
अर्णवमंदिर. १८८
अर्णस्. १०६९
अर्त्ति. ७७५
अर्थ. १९२, १५१४
अर्थदूषण. ७३८
अर्थना. ३८८
अर्थप्रयोग. ८८०
अर्थवाद्. २७०
अर्थविज्ञान. ३११
अर्थिक. ७९५
अर्थिन्. ३८८
अर्थ्य. १०६२
अर्दना. ३८८
अर्ध. १४३४
अर्धगुच्छ. ६६०
अर्धजाह्नवी. १०८४
अर्धमाणव. ६५९
अर्धरात्र. १४५
अर्धवीक्षण. ५७७
अर्धहार. ६६०
अर्धांबु. ४०९
अर्धेन्दु. ७८०
अर्बुद. ८७४
अर्भ. ३३८
अर्यमदेवा. ११२
अर्यमन्. ९९
अर्य्या. ८६४, ५२३, ५२४
अर्याणी. ५२४

अर्वन्	१२२३ १४४३	अलसेक्षणा	९०६
अर्वाक्	१९४२	अलात.	११०३
अर्शस्	४६१	अलाबू.	११९९
अर्शोघ्न.	११८९	अलि.	१२१२
अर्शोयुज्	४६१	अलिक	९७३
अर्हणा.	४४७	अलिञ्जर.	१०२२
अर्हत्	२४	अलिन्द	१०१०
अर्हित	४४६	अलीक	२६९ ९९३
अल	१२११	अलोक.	१३६९
अल्ल	१९२७	अल्प	१४२६
अलक	९६९	अल्पतनु	४९३
अलका.	१९१	अल्पमारिष.	११८४
अलक्त	६८२	अल्पिष्ठ	१४२८
अलक्ष्मी.	१२८०	अल्पीयस्.	१४२८
अलङ्करिष्णु	३८९	अवकर	१०१६
अलङ्कर्मीण.	३९४	अवकृष्ट	४४०
अलङ्कार	६४०.	अवकीर्ण	१४७६
अलङ्कारसुवर्ण.	१०४६	अवकीर्णिन्	८९४
अलर्क.	१२८०	अवकेशिन्	१११६
अलगर्द	१३०९	अवगणित	१४७९
अलस.	३८३	अवगत.	१४९६

अवग्रह.	१६६ १२२६	अवधि.	९६२
		अवध्वस्त.	१५७६
अवग्राह.	१६६	अवन.	१५०२
अवघात.	१०१७	अवनत.	१४५६
अवचूल.	७५०	अवनाट.	४५१
अवज्ञा.	१४७९	अवनि.	९३६
अवज्ञात.	१४७९	अवंति.	९५६
अवट.	१३६४ ९३१	अवन्तिसोम.	४१५
		अवन्ती.	९७६
अवटीट.	४५१	अवपात.	९३१
अवटु.	५८६	अवभृथ.	८३४
अवतंस.	६५४	अवभ्रट.	४५१
अवतमस.	१४६	अवम.	१४४२
अवतार.	१०८७	अवमत.	१४७९
अवतोका.	१२६७	अवमतांकुश.	१२२२
अवदंश.	९०७	अवमर्द.	८००
अवदात.	१३९३ १४३६	अवमानित.	१४७९
		अवयव.	५६६
अवदान.	८११	अवरज	५५२
अवदारण.	८९२	अवरति.	१५२२
अवद्य.	१४४२	अवरोध.	७२७
अवधान.	१३७८	अवरोधन.	७२७

अवरोधिक. ७२६
अवर्ण. २७१
अवलग्न. ६०७
अवलम्बित १४७८
अवलिप्तता ३१६
अवलोकन. ५७७
अववाद. २७७
अवश्यम्. १५४०
अवश्याय. १०७२
अवष्वाण ४२४
अवसक्थिका ६७९
अवसर १५०९
अवसर्प ७३३
अवसर्पिणी १२७
अवसाद ३१२
अवसान ३२४, ९१२
अवसित १४९६
अवसेकिम. ४००
अवस्कर ६३४
अवस्था १३७७
अवहस्त ५९३
अवहार. १३५१
अवहित्था. ३१४
अवहेलन. १४७९
अवाच् १५२६, ३४९, ४५७
अवाक्श्रुत ३४८
अवाग्र. १४५६
अवाच्य २६६
अवार. १०७९
अवारपार. १०७३
अवि १२७६
अवित १४९७
अविदुग्ध १२७८
अविदूस १२७८
अविद्या. १३६४
अविनीत ४३१
अविनीता. ५२८
अविमरीस १२७८
अविरत १४७१
अविरति. ७३
अविरल १४४७

अविलंबित.	१४७०
अविला.	१२७७
अविसोढ.	१२७८
अवी.	५३५
अवृष्टि.	६०
अवेक्षा.	१५१८
अव्यवहित.	१४५१
अव्याहतत्व.	६६
अव्युच्छित्ति.	७१
अशन.	३९५, ४२३
अशनाया.	३९३
अशनायित.	३९२
अशनि.	११०५, १८०
अशिश्वी.	५२९
अशुभ.	१३८०
अशेष.	१४२३
अशोक.	११३५
अशोका.	४५
अश्मगर्भ.	१०६४
अश्मज.	१०६२
अश्मन्	१०३५
अश्मंतक.	१०७८
अश्मरी.	४७०
अश्रांत.	१४७१
अश्रि.	१०१३
अश्रु.	३०७
अश्लील.	२६६
अश्लेषा.	१११
अश्लेषाभू.	१२२
अश्व.	४७, १२३२
अश्वकिनी	१०८
अश्वग्रीव.	६९९
अश्वतर.	१३११, १२५३
अश्वत्थ	११३१
अश्वमेधीय.	१२४३
अश्वयुज्.	१०८
अश्ववारण.	१२८६
अश्ववार.	७६१
अश्वसेन.	३८
अश्वसेननृपनंदन.	६९२

अश्वा. १२३३
अश्वारोह. ७६१
अश्विन १८१
अश्विनी. १०८
अश्विनीपुत्र. १८१
अश्वीय. १४२०
अषडक्षीण. ७४१
अष्टपाद्. १२८६, १२११
अष्टमगल १२३७
अष्टमूर्त्ति १९६
अष्टश्रवण २११
अष्टापद ४८७, १०४३
अष्टिश्वत् ६१४
असकृत. १५३१
असदन्ध्येतृ ८९७
असकुल. ९८६
असक्त. १४७१
असनी ५२८
असहन ७२९
असमति ४९१
असत्य ८७५
असार १४४६
असि ७८२
असिक ५८१
असिक्नी. ५२१
असित. १२०, ११९७
असितानन. १२९७
असिधावक. ९१६
असिधेनु. ७८४
असिपत्रक ११९४
असिपुत्री ७८४
असु. ११६७
असुन. १३७०
असुमत्. १३१६
असुर ९०, ७३८, ६२१
असुराह्. १०४९
असुया ३७३
असूर्यण. १४७९
असृक्. १८८

असृक्कर. ६२०
असृग्धरा. ६३०
असृज्. ६१९, ६२१
असौम्यस्वर. २४९
अस्त. १४८२, १५३९, १०२७, ३२४
अस्तर. ६८०
अस्ताग. ५२
अस्ताघ. १०७०
अस्ति. १५४१
अस्तिमत्. ४७७
अस्तिनास्तिप्रवाद. २४७
अस्तु. १५२८
अस्तेय. ८१
अस्त्र. अस्त्रग्राम. ७७५, ७७३, १४१४
अस्थाघ. १०७०
अस्थि. ६१९, ६२५
अस्थिकृत्. ६२४
अस्थिधन्वन्. १९७
अस्थिपंजर. ६२८
अस्थिभुज्. १२७९
अस्थिर. ४३७, १४५५
अस्थिविग्रह. २१०
अस्थिसंभव. ६२८
अस्थिस्नेह. ६२८
अस्फुट. २६६
अस्फुटवाच्. २४९
अस्र. ३०७, ६२२, १०१३
अस्रपा. १२०३
अस्रु. ३०७
अस्वप्न. ८९
अस्वर. २४९
अस्वश्लाघान्यनिंदिता. ६८

अहंयु.	४३३
अहंकार.	३१६
अहंकृत	४३३
अहन्	१३८
अहमहमिका	३१७
अहंपूर्विका.	३१८
अहंमति	१३७४
अहर्मणि	९५
अहर्बांधव.	९६
अहर्मुख	१३८
अहस्कर.	९७
अहि	१३०२
अहिकोश.	१३१९
अहिच्छत्र	९६० ११२७
अहित	७२९
अहिकांत	११०६
अहितुंडिक.	४८८
अहिभृत.	१९९
अहिभय	२०१
अहिर्बुध्न	१९७
अहिर्बुध्नदेवता.	११४
अहिंमा	८१
अहोपुरुषिका	३१८
अहोरात्र	१३८
अह्राय	१९३०
आ.	
आ	१९४०
आकर	१०३६
आकल्प	४३५
आकल्य.	४६३
आकार	१९१३
आकारगोपन	३१४
आघ्राण	२६१
आकालिकी.	११०९
आकाश	१६३
आकीर्ण	१४७३
आकुल.	१४७२
आकृत	१३८३
आक्रंद	७९९
आक्रम	१९११
आक्रीड	१११२
आक्रोश	२७२
आक्षपाद	८६२

आक्षेप. २७२
आखंडल १७१
आखनिक. ११८८
आखु. १३००
आखुग. २०७
आखेट. ९२७
आख्या २६०
आगंतु. ४९९
आगम. २४२
आगस्. ७४४
आगु. २७८
आग्नीध्रा. ८१४
आग्नेय. ६२१, १२२
आग्नेयी. १६९
आग्रहायणिक. १५२
आग्रहायणी. १५०
आघाट. ९६२
आघार. ४०७
आघ्रात. ४२६
आघ्राण. ४२६
आंगिक. २८३
आङ्गिरस. ११९
आचमन. ८३७
आचाम. ३९६
आचार. ८५३
आचारवेदी. ९५८
आचारांग. २४३
आचार्य. ७८
आचार्या. ५२३, ५२४
आचार्याणी. ५२३
आचित. ८८५, १४७३
आच्छाद. ६६६
आच्छुरितक. २९८
आच्छोदन. ९२७
आजक. १४१७
आजगव. २०१
आजि. ७९७
आजीव ८६५
आजू. १३५८
आज्ञा. २७७
आज्य. ४०७

आज्यवारि १०७५
आञ्जनेय ७०५
आटि १३३८
आटोप. १४९९
आडंबर ७९९
आढक ८८६
आढकिक ९६९
आढकी १०५६, ११७५
आढ्य ३५७
आणवीन. ९६६
आतक. ३०१, ४६२
आततायिन् ३७२
आतप १०१
आतपवारण ७१७
आतर ८७९
आतापिन्. १३३४
आति. १३३८
आतिथेयी ४९९
आतिथ्य ४९९
आतुर ४५९
आतोद्य २८६
आत्तगध. ४४०
आत्मगुप्ता ११५१
आत्मघोष १३२२
आत्मज. ५५३
आत्मदर्शी. ६८४
आत्मन् १३६६, १३७६
आत्मप्रवाद २४७
आत्मभू २१३, २१७
आत्ममरि ४२७
आत्मयोनि २२९
आत्माशिन्. १३४४
आत्मीय ५६२
आत्रेय ६२०
आथर्वण. ९९७
आदर्श ६८४
आदि १४५९
आदितेय ८८
आदित्य. ९५, १११

आदित्यसूनु. ७०५
आदिम. १४५८
आदिराज. ७००
आदीन. १३७५
आदेश. २७७
आदेशिन्. ४८२
आदेष्टृ. ८१७
आद्य. १४५८
आद्यून. ४२८
आधि. } १३७१ ३१२ ८८२
आध्यान. २०८
आन. १३६९
आनक. २९३
आनकदुंदुभि. २२३
आनत. } ९३ १४५६
आनद्ध. २८७
आनन. ५७२
आनंद. } ३१६ ६९८
आनंदथु. ३१६
आनंदन. ७२१
आनंदप्रभव. ६२९
आनय. ८१४
आनाय. ९२९
आनाह. १४३१
आनिली. ११२
आनुपूर्वी. १५०४
आंदोलित. १४८१
आन्वीक्षिकी. } २५१ २५३
आपगा. १०८०
आपण. १००२
आपणिक. ८६७
आपद्. ४७८
आपन्न. ४५८
आपन्नसत्त्वा. ५३९
आपान. ९०७
आपी. ११२
आपीड. ६५४
आपीन. १२७२
आपूपिक. १४१८

आपृच्छा.	२७४
आप्त.	२९, ७३४
आप्तोक्ति.	२४२
आप्रपदीन.	६७८
आप्लव	६२८
आबद्धमुख	३९१
आमरण	६९०
आभा	११२
आभिजात्य.	६८
आभीरपल्लिका.	१००२
आभीरी.	९२७
आभील	१३७१
आभोग	१४३२
आम	४६३
आमगंधिन्	१३९२
आमनस्य	१३७१
आमय.	४६३
आमयाविन्.	४५९
आमलकी	११४९
आमिक्षा	८३१
आमिष	६२२
आमुक्त.	७६५
आमुष्यायण	९०२
आमोद	३१६, १३९०
आमोदिन्.	१३९१
आम्	१५४०
आम्नाय	८०, २४९
आम्र	११३३
आम्रातक.	११९२
आम्रेडित	२६७
आम्लवेतस.	४१७
आयत	१४२८
आयति	१६२
आयत्त	३९६
आयत्ती	७६९
आय शुलिक	३९४
आयाम	१४३१
आयुक्त	७१९
आयुध.	७७३, १०४६
आयुधिक	७७०

आयुधीय. ७६९
आयल्लका. २१४
आयुर्वेदिन्. ४७२
आयुस्. १३६९
आयोगव. ८९७
आयोधन. ७९६
आरकूट. १०४७
आरक्ष. १२२६
आर. } ११६, १०४७
आरग्वध. ११४०
आरण. ९३
आरनाल. ४१५
आरति. १५२२
आरंभ. } १४०६, १५१०
आरभटी. २८५
आरव. १४००
आरा. ९१२
आराधन. ४९७
आराम. ११११
आरालिक. ७२३
आराव. १४००
आरेका. १३७५
आरोग्य. ४७४
आरोपितविशेषता ७०
आरोह. } ६०८, १४३१
आरोहण. } १०१३, १५१०
आर्जुनी. १०८६
आर्त्तव. ५३६
आर्त्ति. १३७१
आर्द्र. १४९२
आर्द्रक. ११८९
आर्द्रा. ११०
आर्यपुत्र. ३३५
आर्य. } ३३२, ३३३, ३५९, ३७९
आर्या. २०३
आर्यावर्त्त. ९४८
आर्षभि. ६९२

आर्पभ्य १२५९
आहत ८६१
आळ १०५९
आळम. ३७१
आलय ९९०
आलवाळ १०९५
आलस्य } ३१५, ३८३
आलाप २७४
आलावर्त्त ६८८
आलिन्. १२११
आलि } १२११, ९६५, १४२३
आलिक. १११४
आलिगन १५०७
आलिंगिन् २९३
आली ५२९
आलीढ ७७७
आलीनक १०४२
आलु १०२१
आलुक. १५०७
आलेख्य. ९२२
आलेख्यशेष. ३७४
आलोक १०१
आवपन १०२६
आवरण. ७८३
आवर्त्त १०७६
आवर्हित १४८०
आवलि १४२३
आवसथ. } ९९४, ९९१
आवसथ्य. ९९४
आवसित. ११८३
आवाप } ६६३, ७१५, १०९५
आवाट १०९५
आवास. ९९१
आविक ६७०
आविद्ध } १४८२, १४५६
आविल १०७१
आविष्कृत १४७८

आविष्ट. ४२१
आविस्. १५३९
आवुक. ३३२
आवुत्त. ३३२
आवृत. १४७६
आवृत. १५०४
आवेग. ३२२
आवेश. } ३२१, १४९९
आवेशन १०००
आवेशिक. ४९९
आवेष्टक. ९८२
आशंसितृ. ३५०
आशंसा. ४३०
आशंसु. ३५०
आशंका. ३०१
आशय. १३८३
आशा. } ४३०, १६६
आशित. } ३९४, ४२६
आशितंगवीन. ९६४
आशिस्. २७२
आशीविष. १३०४
आशु. } ११६८, १५३०
आशुग. } ७७८, ११०६
आशुशुक्षणि. १०९७
आश्चर्य. ३०४
आश्रप. ११३
आश्रम. } ८०८, १००१
आश्रय. } ७३५, ९९१
आश्रयाश. १०९९
आश्रव. } २७८, ४३२, १३७५
आश्रुत. १४८९
आश्व १४२०
आश्वत्थ. ८१६
आश्वयुज्. १५५
आश्विन. १५५

आश्वीन.	१२५०
आषाढ	८१५, १५४, १०२९
आषाढाभू.	११७
आसक्त.	३८५
आसन.	१२२४, ८२, ६८४, ७३५
आसना.	१४९८
आसन्दी.	६८४
आसन्न	१४५१
आसव.	९०४, ९०५
आसादित.	१४९०
आसार	७९०, १६५
आसीन.	४९२
आसुति.	९०५
आसुतीवल.	८१८, ९०१
आसुर.	६२१
आसुरी.	४१९
आस्कन्दन.	७९७
आस्कन्दितक.	१२४९
आस्तर	६८०
आस्तिक.	४९०
आस्था	१४९८, २७८, ४८१
आस्थान	४८१
आस्थानगृह	९९७
आस्पद	९८८
आस्फोटनी	९०९
आस्य.	५७२
आस्यलाङ्गल	१२८८
आस्यलोमन्.	५८३
आस्या.	१४९८
आस्यामव	६२३
आहत	१४८३
आहतलक्षण	४३७
आहर.	१३६८
आहव	७९६

आहवनीय.	८२६
आहार.	४२३
आहारतेजस्.	६२०
आहार्य.	२८१
आहाव.	१०९२
आहिक.	१२१
आहिताग्नि.	८३५
आहूति.	८२१
आहो.	१५३१
आहोपुरुषिका.	३१८
आह्निक.	२५५
आह्वय.	२६०
आह्वा.	२६०
आह्वान.	२६१
इ.	
इक्षु.	११९४
इक्षुवारि.	१०७५
इक्ष्वाकु.	३५
इंग.	१४५४, १५१३
इंगित.	१५१३
इंगुदी.	११४३
इच्छा.	४३०
इच्छावसु.	१८९
इज्जल.	११४५
इज्याशील.	८१८
इट्चर.	१२५९
इडिक.	१२७७
इतर.	९३१
इतरेतर.	१४९९
इतिह.	१५३७
इतिहास.	२५९
इत्वरी.	५२८
इदानीम्.	१५३०
इध्म.	८२७
इन.	३५९, ९७
इंदिरा.	२२६
इंदिंदिर.	१२१२
इंदीवर.	११६४
इंदु.	१०५
इंदुकांता.	१४२
इंदुजा.	१०८२
इंदुभृत.	१९९

इंद्र.	११९९	इंद्रियार्थ.	१३८४
	१४९	इधन.	८२७
	१७१	इभ	१२१८
	३५९	इभपालक.	७६२
इन्द्रक	०९७	इभारि.	१२८४
इन्द्रकील	१०३०	इभ्य.	३५७
इन्द्रकोश	१०११	इरमद	११०१
इन्द्रगोप	१२०९	इरा	९०२
इन्द्रजाल	९२४	इरिण.	९३९.
	७३८	इला	९३७
इन्द्रनील	१०६५	इल्वला	११०
इन्द्रमुनि.	३१	इषीका.	११९५
इन्द्रलुप्तक.	४६६	इषु.	७७८
इन्द्रवारुणी.	११५७	इष्ट	८३४
इन्द्रसुत	७०४		१५०९
इन्द्राग्निदेवता.	११२	इष्टगव.	१३९१
इन्द्राणी	१७५	इष्टापूर्त	८३५
इन्द्रानुज	२१४	इष्य	१५६
इंद्रिय	१३८३	इष्वास.	७७५
	६२९	ई.	
इंद्रियग्राम	१४०४	ईरण.	५७५
इंद्रियायतन.	५६३		५७६

ईक्षणिक.	४८२
ईडा.	२६९
ईति.	१२६
ईरित.	१४८२
ईर्म.	४६६
ईर्या.	१५००
ईर्यापथस्थिति.	१५०१
ईर्ष्या.	३९१
ईर्ष्यालु.	३९१
ईश.	३५८
	१९५
ईशसख.	१८९
ईशान.	१६९
	१९५
ईशितृ.	३५९
ईशित्व.	२०२
ईश्वर.	३५९
	१९६
	३५७
ईश्वरा.	२०४
ईष.	१५५
ईषत्.	१५३६
ईषत्पुण.	१३८६
ईषा.	८९१
ईषादन्त.	१२२३
ईषिका.	१२२५
	९२०
ईषीका.	९२०
ईहा.	५३०
ईहामृग.	२८४
	१२९१

उ.

उकनाह.	१२४१
उक्षतर.	१२५८
उक्षन्	१२५८
उखा.	१०१९
उख्य.	४११
उग्र.	८९६
	१९५
उग्रत्व.	३१८
उग्रधन्वन्	१७४
उचित.	७४३
उच्च.	१४२८
उच्चण्ड.	१४७८

उच्चताल	२८१	उञ्छ.	-८६५
उच्च	५६८	उटज	९९४
	६७३	उडु.	१०७
उच्चल	१२६९	उडुप	८७९
उच्चार.	६३४	उडुपथ.	११३
उच्चावच.	१४६९	उड्डीन	१२१८
उच्चूड	७५०	उड्डीश	१९५
उच्चैःश्रवस्.	१७९	उत.	१५३६
उच्चैर्घुष्ट.	२६९		१४८७
उच्चैस्	१५४१	उतथ्यानुज	११९
उच्छृङ्खल	१४६६	उताहो	१५३६
उच्छ्राय	१४११	उत्क	४३६
उच्छिष्टभोजन.	८५७	उत्कट	४१६
उच्छून.	१४२९	उत्कण्ठा	३१४
उञ्छीर्षक	६८३	उत्कण्ठित	४३६
उच्छ्राम	१२६८	उत्कर	१४११
उज्जृम्भित.	११२८	उत्कर्ष	१५०६
उज्जयन्त	१०२१	उत्कलिका.	३१४
उज्जयिनी	९७६		१०७५
उज्ज्वल	१४३५	उत्कुण.	१२०९
उज्जृम्भ	११२७	उत्कोच	७२७-
उज्झित.	१४७५	उत्क्रम.	१५११

उत्क्रोश. १३३५
उत्क्षिप्तिका. ६५६
उत्तप्त ६२४
उत्तम. १४३८
उत्तमर्ण. ८८२
उत्तमांग. ५६६
उत्तर. २६३
उत्तरङ्ग. १००६
उत्तरच्छद. ६७६
उत्तरफल्गुनी. ११२
उत्तरा. १६७
उत्तराभाद्रपद. ११५
उत्तरायन. १५८
उत्तराषाढा. ११३
उत्तरासंग. ६७२
उत्तरीयक. ६७१
उत्तंस. ६५४
उत्तान. १०७१
उत्तानपादज. १२२
उत्तानशय. ३३८
उत्तेजित. १२४५, १२४८
उत्तेरित. १२४५, १२४९
उत्पतितृ. ३८९
उत्पतिष्णु. ३८९
उत्पत्ति. १३६७
उत्पल. ११६२
उत्पश्य. ४५७
उत्पाटित. १४८०
उत्पात. १२६
उत्पादक. १२८६
उत्पादपूर्व. २४७
उत्पादशयन. १३३०
उत्पिजल. ३६६
उत्फुल्ल. ११२८
उत्स. १०९६
उत्संग. ६०२
उत्सर्जन. ३८६
उत्सर्पिणी. १२७
उत्सव १५०७
उत्सादन. ६३५
उत्सारक. ७२१
उत्साह. २९९

उत्साहन.	७२९
उत्सुक	४३६
उत्सूर	१४०
उत्सृष्ट	१४७९
उत्सेध	१४३१
उदक	१०६९
उदक्	१६८
उदन्या	९२९
उदगद्रि.	१०२७
उदगयन.	१९८
उदग्भूम	९९३
उदग्र	१४२९
उदग्रदत्	४९७, १२२१
उद्घन	१०२६
उद्चित	१४८२
उदधि	१०७३
उदधिकुमार	९०
उदत.	२६०
उदन्या.	२९४
उदन्वत्.	१०७३
उदपान	१०९१
उदय.	१०२७, ९४, १४३१
उदर	६०४
उदरपिशाच.	४२८
उदरंभरि.	४२७
उदरत्राण.	७६८
उदरिणी.	९३८
उदरिन्	४९०
उदरिल	४९०
उदर्क.	१६२
उदरग्रथि	४६९
उदवसित.	९९०
उदश्वित्.	४०९
उदात्त.	३६७
उदान	११०९
उदार	३८९, ३६७, ३७६
उदावर्त्त.	४६९
उदासीन.	७३२
उदाहार	२६२

उदीची.	१६७
उदीचीन.	१६८
उदीच्य.	९५२
उदीर्ण.	३६७
उदुंबर.	११३२
	१००९
	१०३९
उदूखल.	१०१६
उद्गत.	१४९९
उद्गमनीय.	६६८
उद्गाढ.	१५०१
उद्गातृ.	८१९
उद्घन.	९१९
उद्घाटक.	१०९३
उद्दंश.	१२०९
उद्दान.	४२९
उद्दाम.	१४६६
उद्दाल.	११७७
उद्द्राव.	८०३
उद्धर्ष.	१५०८
उद्धत.	४३१
उद्धव.	१५०८
उद्धान.	१०१८
उद्धार.	८८१
उद्धुर.	१४२८
उद्धुषण.	३०६
उद्धृत.	१४८०
उद्भट.	३६७
उद्भव.	१३६७
उद्भिज.	१३५७
उद्भिज्ज.	१३५७
उद्भिद्.	१३५७
उद्यम.	३००
उद्यान.	१११२
उद्योग.	३००
उद्योत.	१०१
उद्र.	१३५०
उद्वत्सर.	१५९
उद्वर्त्तन.	६३५
उद्वह.	५४२
उद्वांत.	१४९९
	१२२१
उद्वासन.	३७१
उद्वाह.	५१८

उद्वेग ११५४
उद्धुर १३००
उन्दुरु १३१०
उन्नत १४२८
उन्नतानन १४६८
उन्नयन ३२२
उन्नसम् ४९२
उन्नाह. ४१६
उन्निद्र ११२९
उन्मदिष्णु. ४२९
उन्मनस् ४२६
उन्मथ ३७१
उन्माथ ९३२
उन्माद ३२०
उन्नापित ११२८
उन्मीलन. ५७८
उन्मृम ४५७
उन्मूलित १४८०
उन्मेष ५७८
उपकण्ठ. १२४९, १४५०
उपकरण ७१६
उपकारिका. ९९३
उपकार्या. ९९३
उपकुल्या. ४२१
उपक्रम. ३८२, १५१०
उपक्रोश. २७१
उपगूहन १५०७
उपग्रह ८०६
उपग्राह्य ७३७
उपघ्न १००१
उपचर्या ४७३
उपचार ४७३, ७३७, ५९७
उपचारपरीतता ६५
उपचित ४४९
उपजाप ७३६
उपजिह्वा १२०७
उपज्ञा १३७३
उपताप. ४६३
उपत्यका. १०३५
उपदशा. ९०७

उपदा.	७३७
उपदीका.	१२०८
उपदेहिका.	१२०७
उपद्रव.	१२९
उपधा.	७४०
उपधान.	६८३
उपधृति.	९९
उपधि.	३७८
उपनत.	१४९४
उपनय.	८१४
उपनाय.	८१४
उपनाह.	२९०
उपनिधि.	८७०
उपनिषद्.	२५०
उपनिष्कर.	९८७
उपनिष्क्रमण.	९८७
उपनीतरागत्व.	६६
उपन्यास.	२६२
उपपति.	५१९
उपपादुक.	१३५७
उपपुर.	९७२
उपप्रदान.	७३७
उपप्लव.	१२९
उपबर्ह.	६८३
उपभृत्.	८२८
उपभोग.	७२, ६३८
उपमा.	१४६२, १४६३
उपमातृ.	५५८
उपमान.	१४६३
उपयम.	५१८
उपयाम.	५१८
उपरक्त.	३८१
उपरक्षण.	७४९
उपरति.	१५२२
उपरम.	१५२२
उपराग.	१२९
उपरि.	१५२६
उपरिष्टात्	१५२६
उपल.	१०३६
उपलब्धि.	३०९
उपलंभ.	१५२०
उपलिंग.	१२९

उपवन.	११११
उपवर्त्तन	९४७
उपवमथ.	९६१
उपवास	८४२
उपवाह्य	१२२२
उपविष.	१३१४
उपविष्ट	४९२
उपवीत	८४५
उपवैणव.	१४०
उपशम	१०४
उपशल्य	९६३
उपशाय	१५०१
उपश्रुति.	२६३
उपसंग्रह.	८४४
उपसन्न.	१४९४
उपसपन्न.	१७१
उपसव्यान	६७१
उपसर.	१२७४
उपसर्ग	१२५
उपसर्जन	१४४१
उपसर्य्या	१२६८
उपसूर्यक	१०१
उपस्कर.	४१७
उपस्थ.	६०२, ६११
उपस्थित	१४९४
उपस्पर्श.	८३७
उपहार	७३७, ४४७
उपहालक.	९६१
उपह्वर	७४१
उपाकरण	८४१
उपाकृत	८७९
उपाग्र.	१४८१
उपात्यय.	१५०४
उपादान.	१५२४
उपाधि	४७८, १३८१
उपाध्याय.	७८
उपाध्याया.	५२३, ५२४
उपाध्यायानी	५२३
उपाध्यायी.	५२४
उपानह.	९१४

उपान्त.	१४५०
उपाय. (चतुष्टय)	७३६
उपायन.	७३७
उपालंभ.	२७४
उपासकदशा.	२४४
उपासग.	७८१
उपास्ति.	४९७
उपाहित. }	१४८५, १२६
उपांशु.	१५३८
उपेक्षा.	७३८
उपेंद्र.	२१४
उपोद्घात. }	२६२, १५१०
उप्तकृष्ट.	९६९
उभ.	१४२३
उमापति.	१९९
उमावन.	९७७
उमासुत.	२०८
उम्.	१५४२
उम्र.	१००९
उम्बुर.	१००९

उमा. }	२०३, ११७९
उम्य.	९६७
उरःसूत्रिका.	६५७
उरग.	१३०३
उरण.	१२७६
उरभ्र.	१२७६
उररीकृत.	१४८९
उरश्छद.	७६६
उरसिल.	७९२
उरस्.	६०२
उरस्य.	५५०
उरस्वान्.	७९२
उराह.	१२४०
उरु	१४३०
उरोज.	६०३
उर्णायु.	१२७६
उर्वरा	९३९
उर्वशी.	१८३
उर्वी.	९३५
उलप.	१११८
उलप.	११९४

उलूक १३२४
उलूखल. ८१६, १०१६
उलूपी १३४६
उल्का ११०३
उल्ब. ९४०, ९४०
उल्बण १४६७
उल्मुक ११०३
उल्लाकसन. ३०६
उल्लाघ ४७४
उल्लाप. २७१
उल्लोच. ६८१
उल्लोल १०७९
उशनस् ११९
उशीर ११९८
उपर्बुध १०९९
उपस् १३९
उषा १२६९, १४३, १९३६, १९३३
उषित १४८६
उषेश. २३०
उष्ट्र १२९४
उष्मक. १९७
उष्मन् ११०२
उष्ण १३८९, १९७, ३८४
उष्णक. ३८४
उष्णवीर्य १३९०
उष्णागम १९७
उष्णाशु. ९९
उष्णिका ३९७
उष्णीष. ६९१, ६६७
उस्र ९९
उस्रा. १२६९

ऊ.

ऊढा ९१३
ऊत. १४८७
ऊधस् १२७२
ऊषस्य ४०४

ऊरव्य. ८६४
ऊरीकृत. १४८८
ऊररीकृत. १४८८
ऊरु. ६१३
ऊरुज. ८६४
ऊर्ज. ३००, १५५
ऊर्जस्वल. ७९२
ऊर्जस्विन्. ७९२
ऊर्णनाभ. १२१०
ऊर्णायु. ६७०
ऊर्ध्व. ४९२
ऊर्ध्वक. २९३
ऊर्ध्वक्षिप्त. १४८२
ऊर्ध्वजानुक. ४५५
ऊर्ध्वज्ञ. ४५६
ऊर्ध्वज्ञु. ४५५
ऊर्ध्वंदम. ४९२
ऊर्ध्वलिंग. १९६
ऊर्ध्वलोक. ८७
ऊर्मि. १०७५
ऊर्मिका. ६६३
ऊर्मिमत्. १४५७
ऊर्वशीरमण. ७०१
ऊष. ९४०
ऊषण. ४१९
ऊषर. ९३९
ऊह. ३११, ३२३

ऋ.

ऋक्ण. १९२
ऋक्थ. १९२
ऋक्ष. १०८, १२८९
ऋग्विद्. ८१९
ऋच्.-ग्. २४९
ऋचीष. १०२०
ऋजीष. १०२०
ऋजु. ३७९, १४५६
ऋजुरोहित. १७९
ऋण. ८८१
ऋत. २६४, ८६४

ऋतु १९९, ९३६
ऋतुमती. ९३९
ऋते १९२७
ऋद्ध. ३९७
ऋद्धि ३९७
ऋभु. ८८
ऋभुक्षिन् १७२
ऋश्य. १ ९४
ऋषभ. २६, १२९६, १४०१, १४४०, २९
ऋषि ७६
ऋषिकुल्या. १०८२
ऋष्टि ७८२
ऋष्याक २३०

ए

एक ८७३, १४९७, १४६८
एकक १४९७
एककुंडल. २२४
एकगुरु. ७९
एकतान. १४९८
एकताल १४१०
एकदंत २०७
एकदश. १३२२, १९६, ४९३
एकधुर. १२६२
एकधुरीण १२६२
एकपत्नी ९२८
एकपदी ९८३
एकपदे १९३२
एकवाद १९६
एकपिंग. १८९
एकप्रत्ययसंतति ८४
एकयष्टिका. ६६१
एकसर्ग १४९८
एकहायनी. १२७२
एकाकिन् १४९७
एकाग्र. १४९८

एकांत.	७४२, १५०६	एर्वारु.	११८९
एकांतदुःषमा.	१३१	एषण.	७७९
एकांतसुषमा.	१२९	एषणा.	३८८
एकायन.	१४५८	एषिणी.	९२४
एकायनगत.	१४५८	**ऐ.**	
एकावली.	६६१	ऐकागारिक.	३८२
एड.	४५४	ऐकाग्र.	१४५८
एडक.	१२७६	ऐतिह्य.	२५९
एडगर्ज.	११५८	ऐहलौकिक.	४५२
एडमूक.	३४८	ऐंद्रि.	७०९
एडूक.	१००३	ऐंद्री.	११३
एण.	१२९४	ऐरावण.	१७७
एणभृत्.	१०५	ऐरावत.	१७०, १८०, १७७
एत.	१३९८	ऐरावती.	११०४
एतन.	१३६८	ऐल.	७०१
एतर्हि.	१५३०	ऐलविल.	१८९
एतस.	८१३	ऐशानी.	१६९
एवम्.	८२७	ऐश्वर्य.	२०२
एधित.	१४९५	**ओ.**	
एनस्.	१३८०	ओकस्.	९९१
एरंड	११५०		

ओघ	१४११ २९२ १०८७	औदार्य	६९ ५०९
		औदुम्बर	८१६
ओंकार	२५०	औपगवक.	१४१६
ओजस्	७९६	औपम्य.	१४६३
ओण्ड्र	९६१	औपयिक.	६४३
ओतु	१२०१	औपरोधिक	८१९
ओदन	३९५	औपवस्त	८४२
ओम्	१५४०	औमीन.	९६७
ओषण	१३८९	औरभ्र.	६७०
ओषधि	१११७	औरभ्रक.	१४१७
ओष्ठ	५८१	औरस	५५०
		औरस्य	५५०
औ.		और्द्ध्वदेहिक.	३७४
औक्षक	१४१६	और्व	११००
औड्रूप्य	११४७	और्वशेय.	१२१
औत्पुत्य	२१४	औलुक्य.	८६२
औदनिक.	७२२	औशीर.	६८५
औदश्वित	४११	औषध	४७२
औदश्विक्क.	४११	औषधि	१११७
औदरिक	४२८	औपनीपति	१०४
औदास्य	६५	औष्ट्रक.	१४१६

क.

क. २११, ५६६, १०६९
कंस. २२०, १०२४
कंसक. १०५७
कंसोद्भवा. १०५६
ककुद. १२६४
ककुद्मत. १२५७
ककुद्मती. ३०७
ककुभ् १६६
ककुभ. ११३९
ककुंभ. २९१
कक्कोलक. ६४६
कक्खट. १३८६
कक्ष. १११०
कक्षा. १४६३, ५८९, १७५
कक्षापट. ६७६
कक्षीवत्. ८९३
कक्ष्या. १२३२
कंक. ७०७, १३३३
कङ्कट. ७६६
कंकण. ६६२
कंकत. ६८८
कंकपत्र. ७७८
कंकमुख. ९०९
कंकाल. ६२८
कंकेलि. ११३५
कंगु ११७६
कंगुनी. ११७६
कच. ५६७
कचश्मश्रुनखाप्रवृद्धि. ६३
कच्चर. १४३९
कच्चित्. १५४०
कच्छ. ९५३, १०७७
कच्छप. १९३, १३५३
कच्छपी. २८८, १३५३

कच्छा	६७५
कच्छाटिका	६७५
कच्छुर.	४६०
कच्छू	४६४
कज्जल	६८६
कज्जलध्वज	६८६
कचुक.	६७४
	७१७
	१३१५
कचुकिन्.	१३०४
	७२७
कचुलिका	६७४
कर.	६०७
	१०१७
	१२२५
कटक	६६३
	७४६
	१०३३
कटाक्ष	५७८
कटाह	१०२२
कटि	६०७
कटिप्रोथ.	६०९
कटिल्लक.	११८८
कटिसूत्र.	६६४
कटीर.	६०७
कटु	१३८९
कटुकाण.	१३३०
कटोलवीणा	२९०
कट्वर.	३९०
कठिन	१३८७
कठिनी	१०३७
कठोर	१३८७
कडगर.	११८२
कड्डार	१३९७
कण	१४२७
कणा	४२१
	४२२
कणित.	१४०८
कणिश	११८१
कल्याणप्रवाद	२४८
कंटक	६२
	३०५
कण्टकारिका	११९७
कण्टकाशन	१२५४

कंठ.	५८८
कंठकूणिका.	२८७
कंठबंध.	१२३२
कंठिका.	६६२
कंठीरव.	१२८३
कंठेकाल.	१९५
कंडन.	१०१७
कण्डरा.	६३१
कण्डु.	४६४
कण्डूयन.	४६४
कण्डूया.	४६४
कंडोलक.	१०१७
कत्तृण.	११९१
कथंकथिकता.	२६३
कदक.	६८१
कदध्वन्.	९८४
कदन.	३७०
कदंब.	११३८, १०५४
कदंबक.	११८०, १४११
कदर्य.	३५८
कदली.	११३६, १२९४
कदाचित्.	१५३३
कदुष्ण.	१३८६
कद्रु.	१२९७
कद्वद.	३४७
कनक.	१०४३
कनकाध्यक्ष.	७२३
कनकालुका.	७१८
कनकाह्वय.	११५१
कनन.	४५३
कनिष्ठ.	५५२
कनिष्ठा.	५९३
कनी.	५१०
कनीनिका.	५७५, ५९३
कनीयस.	१०४०
कनीयस्.	५५२, १४२८
कंद.	११८९, ११६६
कंदर.	१०३३

कन्दर्प.	२२८	कपिला	१०४८
कंदर्पा.	४५	कपिलोह.	१०४७
कदली	१२९४	कपिश.	१२९६
कद्रु	९२१	कपिशीर्ष.	९८१
कदुक	६८९	कपोत	१३३९
कंधरा	५८६	कपोतपाली.	१०१०
कन्यकुब्ज	९७३	कपोताभ.	१३९४
कन्या	५१०	कपोल	५८२
कन्याकुब्ज	९७४	कपोली.	६१४
कपट	३७८	कफ	४६२
कपर्द	५००	कफकूर्चिका	६२३
	१२०६	कफणि	५९०
कपर्दिन्	१९६	कफिन्.	४६०
कपाट	१००७	कफोणि.	५९०
कपाल	६२७	कमघ.	५६५
कपालभृत्	१९९		१०७०
कपालिनी	२०१	कबर	१४६९
कपि	१२९१	कबरी	५७०
कपिकच्छू	११५१	कमठ.	१३५२
कपित्थ	११५१	कमडलु.	८१६
कपिध्वज.	७०९	कमन	२११
कपिश	१३९६		२२७

कमनच्छद.	१३३२
कमनीय.	१४४५
कमर.	४३४
कमल.	११६०
	१०६९
कमला.	२२६
कमलोत्तर.	११९९
कमितृ.	४३४
कम्प.	३०६
कंप्र.	१४५५
कंपन.	१४५५
कंपाक.	११०६
कंपित.	१४८१
कंबल.	१३११
	६७०
कंबलिवाह्यक.	७५३
कंबि.	१०२१
कंबु.	१२०४
कंबुग्रीवा.	५८६
कम्र.	४३४
	१४४५

कर.	१२२४
	७४५
	१००
	५९१
करक.	१६६
	१०२१
करकपात्रिका.	१०२५
करंक.	६२८
	१०२२
करज.	५९४
करंज.	११४०
करट.	१२२५
	१३२२
करटा.	१२६९
करटिन्.	१२१७
करटु.	१३३७
करण.	८९७
	८२
	१३८३
	५६२
करणत्राण.	५६७
करतोया.	१०८५

करपत्रक	९१८	करीष	१२७३
करवाल.	७८२	करीषाग्नि.	११०१
करवालिका.	७८१	करुण	११४९
करवीर	९८९		२९४
करवीरा.	१०६०	करुणा	३६९
करभ	१२११	करुणापर	३६८
	५९२	करेटु.	१३३७
करभूषण	६६२	करेणु	१२१८
करमाल	११०४	करेणुभू	८५३
करब	१४१९	करोटि	६९६
करम.	९९९	कर्क	१२३७
करवीर	११३७	कर्कट	१३३४
करवीरक	११९७		१३५२
करशाखा.	५९२	कर्कटी	११८९
करशीकर.	१२२३	कर्कंधू.	११३८
करशुक	९९४	कर्कर	६२६
करहाट.	११६६	कर्कराटुक.	१३३७
करालिक	१११४	कर्कराल	५६९
करिन्.	१२१७	कर्कारी	१०२१
करीर.	११९०	कर्करेटु	१३३७
	१०१९	कर्कश	१३८६
	११८३	कर्काह.	११८८

कर्कोटक.	११९०
कर्णकीटा	१२१०
कर्ण.	५७४, ७११
कर्णजलौक.	१२१०
कर्णजित्	७१०
कर्णधार.	८७६
कर्णपूर.	९७७
कर्णपूर.	६५४
कर्णभूषण.	६५५
कर्णमूल.	१२२५
कर्णमोटी.	२०६
कर्णलतिका.	५७४
कर्णवेष्टक.	६५६
कर्णशष्कुली.	५७४
कर्णान्दु.	६५६
कर्णिका.	१२२४, ६५५, ११६५
कर्णिकाचल.	१०३१
कर्णिकार.	११४५
कर्णीरथ.	७५३
कर्णेजप.	३८०
कर्त्तन.	३७२
कर्त्तनसाधन.	९११
कर्त्तरी.	७८१, ९११
कर्दन.	१४०३
कर्दम.	११९८, १०९०
कर्पट.	६७६
कर्पर.	६२७, १०२२
कर्पूर.	६३८
कर्बुर.	१३९८, १८८, १०४४
कर्मकर.	३६१
कर्मकार.	३६२
कर्मक्षम.	३५४
कर्मठ	३५४
कर्मण्या.	३६२
कर्मन्	१४९७
कर्मप्रवाद.	२४७

कर्मभूमि ९४[illegible]
कर्मंदिन्. ८०९
कर्मवाटी. १४७
कर्मशील २५४
कर्मशूर ३५४
कर्मसचिव. ७१९
कर्मसाक्षिन्. ९८
कर्मसूत्र. ३५०
कर्मार. ९२०
कर्मांत ९६३
कर्ष ८८४
कर्षक ८९०
कर्षण ८६४
कर्षू १०८०
कर्हिचित् १५३३
कल १४०९
कलकण्ठ. १३२१
कलकल १४०४
कल्क १०६, १३४५
कलत्र. ५१३, ६०७
कलधौत १०४३, १०४४
कलभ १२२०
कलम. ११६९
कलंब. ७७८
कलंबिका ५८७
कलरव १३३९
कलल ५४०
कलविंक १३३१
कलश १०१९
कलशी १०२२
कलस १०१९
कलह ७९६
कलहंस. १३२७
कला ९००, १०६, १३६
कलाकेलि २२७
कलाचिका ५९०
कलाद ९०८
कलान्तर ८८१

कलाप.	१२२०
	७८२
	५६८
	६६४
कलापक.	१२३२
कलाभृत्.	१०५
कलामक.	११६९
कह्लाप.	११७०
कलावती.	२८९
कलि.	७९६
कलिका.	११२५
	२९१
कलिकारक.	८४९
कलिंग.	१२३३
कलिन्दिका.	२५८
कलिरक्ष.	११४५
कलिल.	१४७२
कलुष.	१३८१
	१०७१
कलेवर.	५६४
कल्क.	१३८१

कल्प.	८३९
	७४३
	१६०
	१६१
	१८९
	२५०
कल्पन.	३७२
कल्पनी.	९११
कल्पभद्र.	९२
कल्पातीत.	९४
कल्पांत.	१६१
कल्पित.	१२२१
कल्मष.	१३८१
कल्माष.	१३९८
कल्य.	४७४
	९०२
	१३९
कल्यपाल.	९०१
कल्यवर्त्त.	४२५
कल्या.	२७३

कल्याण २४८, ८६, १०४३
कल्याणप्रवाद २४८
कल्लत्व ५०६
कल्लोल १०७६
कवक ४२९
कवच ७६६
कवल ४२६
कवि ३४१, ११९, २११, ८४६
कविका. १२९०
कविय. १२९०
कवी १२९०
कवोष्ण. १३८६
कव्य. ८३२
कशा. १२५२
कशिपु ६८९
कशेरुका. ६२७
कश्मल. ८०१, १४३९
कश्मीर ९५८
कश्मीरजन्मन्. ६४४
कश्य ९०२, १२३६, १२४४
कष ९०९
कषाय. १३८९
कष्ट. १३७१
कस्तीर १०४२
कस्तूरी ६४४
कल्हार ११६९
कह्व १३३२
कांस्य. १०४९
कांस्यनील. १०५२
काक १३२१
काककगू १०७८
काकतुंड ६५१
काकपक्ष ९७२
काकपुष्ट १३२१
काकमाची. ११८८

काकलक. ५८८
काकली. १४१०
काकारि. १३२४
काकु. १४१०
काकुद. ५८९
काकोदर. १३०३
काकोदुंबरिका. ११३३
काकोल ११९६, १३२३
काक्ष. ५७८
काक्षी. १०५५
कांक्षा. ४३०
काच. २६४, १०६२
काञ्ची. १०५६
कांचन. १०४३, २३६
कांचनगिरि. १०३३
कांचनी. ४१८
कांचिक. ४१५
कांची. ९६४
कांचीपद. ६०७
कांजिक. ४१५
काण. ४५३
काण्ड. ११८३, ७७८, ११८२, १४४२
कांडपट. ६८०
कांडपृष्ठ. ७७०
कांडवत्. ७७१
कांडस्पृष्ट. ८५८
कांडीर. ७७१
कातर. ३६५
कात्यायन. ८५२
कात्यायनी. २०३, ५३१
कादंब. १३२७
कादंबरी. ९०२
कादंबिनी. १६५
काद्रवेय. १३०७
कानन. १११०
कानीन. ५४७, ८४७

कात १४४४
कांता ९०४, ९१९
कातार ९८९, १११०, ११९४
कांति. ६०९, १६१२
कादविक ९२१
कादिशीक. ३६६
कापथ ९८४
कापिल. ८६२
कापिश ९०३
कापिशायन ९०२
कापोत. १०५१, ९४९, १२९४
काम. ४३१, ७२, २२७
कामंगामिन्. ४९५
कामकेलि ५१७
कामन ४३४
कामपाल २२४
काम. १५४०, १५०५
कामयितृ ४२४
कामरूप ९५६
कामलता. ५१०
कामारि. १०५५
कामायुप्. २३१
कामाङ्कुश ५९४
कामावसायित्व. २०२
कामुक ४३४
कामुका. ५२७
कामुकी. ५२७
काम्ल ७५४
काम्बविक. ९१०
काम्बोज १२६५
काम्य. १४४५
काय. १४६४, ५६३, ८४०
कायमान. ९९६

कारकाद्यविपर्यास. ६९
कारकुक्षीय. ९५७
कारण. १५१३
कारणा. १३५८
कारणिक. ४७९
कारंडव. १३४१
कारवेल्ल ११८८
कारस्कर. १११४
कारा. ८०६
कारिका. २५८
कारिन्. ८९९
कारु. ८९९
कारुण्य. ३६९
कारुष. ९५९
कारोत्तम. ९०५
कार्त्तवीर्य. ६९३, ७०२
कार्त्तस्वर. १०४४
कार्तांतिक. ४८२
कार्त्तिक. १५५
कार्त्तिकिक. १५५
कार्पण्य. ३१९
कार्पास. ६६९, ११२९
कार्म. ३५४
कार्मण. १४९८
कार्मुक. ७७५
कार्य. १५१४
कार्षक. ८९०
काल. १२९७, १२६, १८४, ३२३
कालक. ६०४, ६१८
कालकण्टक. १३३२
कालकर्णिका. १३८०
कालकूट. ११९६
कालखञ्ज. ६०४
कालखंड. ६०४
कालचक्र. १२८
कालधर्म. ३२४
कालनेमि. २२०
कालपृष्ठ. ७११

कालवृत. ११७५
कालशेय. ४०८
कालागुरु ६४१
कालांतरविष १३१२
कालायस १०३७
कालासुहृद् २००
काळिका १०९९, ४४, २०७
कालिंग. ११९८
कालिनी. ११०
कालिंदी. १०८३
कालिंदीसोदर. १८९
काली. २०३
कालीय २११
कालीयक ६४६
कालेय ६०४, ६४९
कांस्य १२९
कात्या. १२६८
कावनिक. १४१७
कार्षगी १०८४
काव्य. ११९
काश. ११९६
काशी. ९७४
काश्मरी. ११४३
काश्यप २१६, ६२२
काश्यपि. १०२, २३१
काश्यपी ९३७
काषायवसना ५३१
काष्ठ. ११२२
काष्ठकीट १३०२
काष्ठ ट ९१७
काष्ठा १३६, १६६
कास. ४६४
कामर १२८३
कासार १०९४
कासीस १०९६
किर्मीरित १३२९
किंकिणि १२९०
किंशर ६६०

किंकिणी. ६६५
किंकिरात. ११३५
किंचन. १५३६
किंचित्. १५३६
किंचुलक. १२०३
किंजल्क. ११६६
किटि. १२८८
किटिभ. १२०९
किट्ट. ६३१
किट्टवर्जित. ६२९
किण. ४६५
किण्व. } १३८१ ९०४
कितव. ४८५
किन्नर. } ४२ ९१ १९४
किमु. १५३६
किमुत. } १५३६ १५३५
किम्. } १५२८ १५३१
किंपचान. ३६८
किंपाक. ११४१
किंपुरुष. } १९४ ९१
किंपुरुषेश्वर. १९०
कियदेतिका. ३००
किर. १२८७
किरण. } ९५ १००
किरात. ९३४
किरि. १२८७
किरीट ६५१
किरीटिन्. ७०९
किर्मीर. १३९८
किर्मीरनिषूदन. ७०८
किलाटी. ४०५
किलास. ४६७
किलासघ्न. ११९०
किलासिन्. ४६१
किलिकिंचित. ५०७
किलिम. १०१७
किल्बिष. १३८१

किशलय. ११२३
किशोर. १२३३
किसल. ११२३
किंवदन्ती २९९
किंशारु. ११८१
किंशुक. ११३६
कीकट } ३१८, ९६०
कीकस. } ६२९, १२०२
कीचक ११९३
कीचकनिषूदन ७०८
कीट. १२०२
कीन. ६२३
कीनाश. } ३६८, १८४, १८७
कीर. १३२९
कीर्ण १४७२
कीर्ति. २७३
कील. १२८०
कीला. ११०२
कीलाल १०६९
कीलित ४३८
कीश १२९१
कु ९३६
कुकर ४९३
कुकुदर. ६०८
कुकूल ११०१
कुक्कुट १३२४
कुक्कुटाभ १३०६
कुक्कुटाहि १३०६
कुक्कुटि. ३७८
कुङ्कुम १३४२
कुक्कुर. १२७८
कुक्षि. ६०४
कुक्षिंभरि. ४२७
कुकुप. ६४९
कुच. ६०३
कुचदन. ६४२
कुचर ३४८
कुज ११६
कुंचिका १००९
कुंचिकाख्य. १२४७

कुंचित.	१४५६
कुंज.	१११५
कुंजर.	१४४०, १२१७
कुंजराराति.	१२८६
कुंजराशन.	११३१
कुंजल.	४१५
कुट.	९९०, १०१९, १११४
कुटक.	८९१
कुटज.	११३७
कुटर.	१०२३
कुटहारिका.	५३४
कुटिल.	१४५६
कुटुंबिन्.	८९०
कुटुंबिनी.	५१३
कुट्टनी.	५३३
कुट्टमित.	५०८
कुट्टिम.	९९२
कुठार.	७८६
कुडंग.	१११५
कुड्मल.	११२६
कुड्य.	१००३
कुड्यमत्स्य.	१२९८
कुणप.	५६४
कुणि.	४५३
कुण्ठ.	३५३
कुंड.	५५०, १०१९
कुंडगोलक.	४१६
कुंडल.	६५६
कुंडलिन्.	१३०२
कुण्डिका.	८१६
कुंडिन.	९७९
कुतप.	५४२, १४१
कुतुक.	९२६
कुतुप.	१०२५
कुतू.	१०२५
कुतूहल.	९२६
कुत्सा.	२७१
कुत्सित.	१४४२

कुथ. ६८० ११९२
कुद्दाल ८९२
कुनटी १०६०
कुनाभि १९२
कुत ७८५
कुनल. ५६७ ९६१
कुथु. ९८ ६९३
कुद १९३ ९०९
कुपूय. १४४३
कुप्य १०४६
कुप्यशाला ९९६
कुबेर १८९ ४३
कुब्ज १४२९ ४५३
कुट्टिमत ५९७
कुमार. ३३२ ४२ २०९
कुमारक ३३८
कुमारपाल ७१२
कुमारसु १०८१
कुमारी. २०६ ५१०
कुमालक. ९६०
कुमुद १७० १०४३ ११६४
कुमुदबाधव १०५
कुमुदिनीपति. १०४
कुमुद्वत् ९५४
कुमुद्वती ११६३
कुभा. ८२४
कुंभ. १२२६ ३८ १०१९
कुंभकार. ९१६
कुंभकारकुक्कुट. १३४२

कुंभशाला.	९९९	कुलटा.	५२९
कुंभिन्.	१२१७	कुलत्थ.	११७५
कुंभी.	१३४९ १०१९	कुलत्थिका.	११७५ १०६२
कुंभीनस.	१३०४	कुलनाश.	१२५३
कुंभीर.	१३४९	कुलपालिका.	५१५
कुरंकर.	१३२८	कुलश्रेष्ठिन्.	४८५
कुरंग.	१२९३	कुलस्त्री.	५१५
कुरचिल्ल.	१३५२	कुलाय.	१३१९
कुरंटक.	११३५	कुलाल.	९१६
कुरण्ड.	४७०	कुलाली.	१०६२
कुरर.	१३३५	कुलाह	१२४१
कुररी.	१२७७	कुलिक.	४८५ १३१०
कुरुक्षेत्र.	९५०		
कुरुल.	५६९	कुलिङ्कक.	१३३१
कुरुविंद.	११९३ १०६१	कुलिश.	१८१
		कुलिशांकुशा.	२३९
कुरुविस्त.	८८४	कुली.	५५४
कुर्कुर.	१२७९	कुलीन.	१२३४ ५०२
कुल.	१४१२ ५०२ ९९०		
		कुलीनक.	११७३
		कुलीनस.	१०७०

कुलीर १३९२
कुलुक. ६३२
कुल्मापाभिपुत. ४१९
कुल्मास ११७९
कुल्य } ९०२, ६२९
कुल्या. } १०८०, १०८९
कुव ११६३
कुवल. ११६२
कुवलय. ११४३
कुवलाश्व ७०१
कुवली ११३८
कुवाद. १००७
कुवाद ३४८
कुविंद. ९१३
कुवेणी ९२९
कुवेल. ११४३
कुश. } १०६९, ७०४, ११९२
कुशल } ८६, ३४२
कुशस्थल. ९७४
कुशा १२९२
कुशाग्रीयमति ३४४
कुशारणि. ८९०
कुशिक ८९१
कुशिन् ८४६
कुशी. १०३९
कुशीलव } ३२९, ७०४
कुशेशय. ११६०
कुष्ट. } ११९७, ४६६
कुष्ठारि १०९७
कुसीद. ८८०
कुसीदिक ८८०
कुसुम ११२४
कुसुमपुर ९७६
कुसुम. ११९९
कुसु. १२०१
कुसुल. १०१३

कुसृति.	९२६, ३७७
कुस्तुंबुरु.	४१९
कुह.	१८९
कुहक.	३७७, ९२६
कुहकस्वन.	१३४२
कुहन.	३९१
कुहना.	३७९
कुहर.	१३६२
कुहु.	१९१
कुहू.	१९१
कूकुद.	४७५
कूचिका.	१००५, ९२२
कूजित.	१४०७
कूट.	१०३२, ३७८, ९२०, १४११, १२५९
कूटयंत्र.	९३२
कूटस्थ.	१४५३
कूणिका.	२९१, १२९४
कूप.	१०९१
कूपक	८७७, १०८८
कूबर.	७५६
कूर	३९५
कूर्च	५८०, ५८३, ६१७
कूर्चशिरस्.	६१७
कूर्चिका.	४०५
कूर्दन.	५५६
कूर्प	५८०
कूर्पर.	५९०
कूर्पास.	७६७
कूर्पासक.	६७४
कूर्म.	४८, १३५३
कूल.	१०७७
कूलभू.	१०७७

कुत्कपा.	१०८०	कृतातजनक.	९५
कुष्माडक.	२१०, ११८८	कृतार्थ	९२
		कृतिन	३४१
कृक	९८७	कृत्त	१४९०
कृकण	१३३८	कृत्ति	६३०
कृकलास.	१२९९	कृत्तिका	१०९
कृकवाकु	१३२९	कृत्तिकासुत	२०८
कृकाटिका	०८६	कृत्तिवासस्.	१९८
कृच्छ्रं.	८४२, १२७१	कृत्य.	१५१४
		कृत्रिमधूप	६४८
कृतकर्मन	३४२	कृत्स्न	१४३३
कृतपुंख	७७२	कृपण.	३६७
कृतमाल.	११४०	कृपा	३६९
कृतमुख	३४२	कृपाण	७८०
कृतम्.	१९२७	कृपाणिका.	७८४
कृतलक्षण.	४३७	कृपाणी.	९११
कृतवर्मन्	१७	कृपालु.	३६८
कृतमापत्रिका.	५२७	कृपीटयोनि.	१०९७
कृतहस्त.	३४२, ७७२	कृमि.	१२०२, १२११
कृतांत	१८४, २४२	कृमिज.	१४०
		कृमिजा.	६८६

कैश्य.	१४२०
कोक.	१३३०, १२९१
कोकनद.	११६३
कोकाह.	१२३७
कोकिल.	१३२१
कोटर.	११२२
कोटवी.	५३४
कोटि.	१०१३, ८७३
कोटिपात्र.	८७९
कोटिवर्ष.	९७७
कोटिश.	८९३
कोटीर.	६५१
कोटीवर्ष.	९७७
कोट्ट.	९७३
कोठ.	४६७
कोण.	२९४, १०१३
कोदंड.	७७९
कोद्रव.	११७७
कोप.	२९९
कोपना.	५१०
कोमल.	१३८७
कोयष्टि.	१३३८
कोरक.	११२५
कोरदूषक.	११७७
कोल.	१२८७, ८७९
कोलक.	६४६, ४२०
कोलकुण.	१२०९
कोलंबक.	२९०
कोलाहल.	१४०४
कोली.	११३८
कोविद.	३४१
कोविदार.	११५२
कोश.	१०४५, ७१४, ७८३, ९९५
कोशफल.	६४६
कोशला.	९७५
कोशातकी.	११८८

कोशिका	१०२४
कोशी	११२४
कोष्ण	१३८६
कौक्षेयक	७८२
कौटतक्ष	९१८
कौटिक.	९३०
कौटिल्य	८९३
कौणप	१८७
कौतुक	९२६
कौतूहल.	९२६
कौद्रवीण.	९६६
कौतिक	७७०
कौपीन.	६७६
कौबेरी.	१६९
कौमुदी	१०७
कौमुदीपति	१०४
कौमोदकी.	२२२
कौलटिनेय.	५४९
कौलटेय	५४९
कौलटेर.	५४८
कौलीन.	२७०
कौलेयक.	१२७९, ९०२
कौश	९७४
कौशलिक	७३७
कौशल्यानदन.	७०३
कौशाम्बी.	९७५
कौशिक.	६२८, १३२४, १७१, ८९०
कौशिद्य	३१५
कौशेय	६६९, ६७०
कौपिनकी	१२२
कौस्तुभ.	२२३
क्रक्च	९१८
क्रकचच्छद.	११५७
क्रकर.	१३२८, ११५०
क्रकुच्छंद	२१६
क्रतु.	८२०
क्रतुभुज्	८८

क्रंदन.	१४०४
क्रंदित.	१४०२
क्रम	१५०३
	६१६
	८३९
क्रमण.	६१६
क्रमुक.	११५४
क्रमेलक.	१२५३
क्रयविक्रयिक.	८६७
क्रयिक.	८६८
क्रयिन्.	८६८
क्रय्य.	८७१
क्रव्य.	६२२
क्रव्याद्.	१८८
क्राथ.	३७२
क्रांति.	१५११
क्रायक.	८६८
क्रिया.	१४९७
क्रियावत.	३५३
क्रियाविशाल.	२४८
क्रियाह.	१२२८
क्रियेंद्रिय.	१३८४
क्रीडा.	५५५
क्रुङ्च.	१०२९
क्रुंच्.	१३२९
क्रुधा.	२९९
क्रुध्.	२९९
क्रुष्ट.	१४०२
क्रूर.	३७६
	१३८६
क्रेतव्यमात्रक.	८७१
क्रेय.	८७१
क्रेयद.	८६८
क्रोड.	१२८७
	१२१
	६०२
क्रोडपाद.	१३५३
क्रोडा.	६०२
क्रोडीकृति.	१५०७
क्रोध.	२९९
क्रोधन.	३९२
क्रोधिन्	३९१
क्रोश.	८८७
क्रोष्टु.	१२९०

क्रौंच	४७	क्षणिका.	११०९
	१३२९	क्षत.	४६४
	१०२९	क्षतघ्ना.	६८६
क्रौंचारि.	२०९	क्षतज	६२२
क्लम	३१९	क्षतव्रत	८९४
क्लिन्न.	१४९२	क्षत्तृ	८९७
क्लिन्ननेत्र.	४६१		७२१
क्लिष्ट.	२६६		७६०
क्लीब.	५६२	क्षत्र	८०७
क्लेश.	३१९		८६३
क्लोमन्	६०९	क्षत्रिय.	८६३
क्वणु.	११७६	क्षत्रिया	५२४
क्वण.	१४००	क्षत्रियाणी	५२४
क्वणन.	१४००	क्षत्रियी.	५२३
क्वथित	१४८६	क्षंतृ	३९१
क्वाण	१४००	क्षम.	४९१
क्षण	१५०८	क्षमा	३९१
	१३७		९३६
	१५०९		
क्षणदा.	१४१	क्षमितृ	३९०
क्षणन.	३७०	क्षमिन्	३९०
क्षणानु.	४६९		

क्षय.	१५२३
	४६३
	१६१
	९९१
क्षरिन्.	१५७
क्षव.	४१८
	४६३
क्षवथु.	४६४
क्षाम.	४४९
क्षार.	८२८
	१०६२
क्षारक.	११२९
क्षारपत्र.	११८६
क्षारित.	४२६
क्षालित.	१४३७
क्षिति.	९३६
क्षितिरुह.	१११४
क्षित.	१४८२
क्षिप्नु.	३५०
क्षिप्र.	६१७
	१४७०
क्षिया.	१५२३
क्षीण.	४४९
क्षीणाष्टकर्मन्.	२४
क्षीजन.	१४०९
क्षीब.	४३६
क्षीर.	४०४
	१०६९
क्षीरकंठ	३३८
क्षीरज.	४०६
क्षीरस्फटिक.	१०६८
क्षीरवारि.	१०७५
क्षीरशर.	८३१
क्षीरोदतनया.	२२६
क्षुण्ण.	३४५
क्षुत	४६३
क्षुताभिजनन.	४१८
क्षुत्.	१३७२
	४६३
क्षुद्र.	४५१
	३६८
	१४२७
क्षुद्रकंबु.	१२०५
क्षुद्रकीट.	१२०२

क्षुद्रघटिका.	६६५
क्षुद्रनासिक.	४५१
क्षुद्रा	१२१३
क्षुद्रोपाय.	७३८
क्षुधित	३९२
क्षुप.	१११७
क्षुब्ध	१०२३
क्षुमा	११७९
क्षुरप्र	७८०
क्षुरमर्द्दिन्	९२३
क्षुरिन्	९२२
क्षुरी.	७८४
क्षुद्र	१४२६
क्षुद्रक.	१२०५
क्षेत्र.	५६३
	९१३
	९६५
क्षेत्रज्ञ	६४९
क्षेत्रज्ञ	१३४६
क्षेत्रिन्.	८९०
क्षेप	२७१
क्षेपणी	८७७
क्षेम.	८६
क्षेमकर	४८९
क्षैरेयी	४०६
क्षोणि.	९३६
क्षोद	९७८
क्षौम.	९८१
	११९
क्षौर.	९२४
क्ष्णुत	१४८४
क्ष्मा	९३६
क्ष्वेड	११९६
क्ष्वेडा	१४०४
ख.	
ख	१६३
	१०५१
	१२८३
खग	९५
	७७८
	१३१६
खड्ग.	५६९
खचित	१४४९
खमक	१०२३

खज्ञाका.	१०२१
खजित्.	२३५
खंजक.	४५५
खंजन.	१३२८
खंजरीट.	१३२८
खट.	४६२
खटक.	५९७
खटिनी.	१०२७
खटी.	१०३७
खट्टन.	४५४
खट्वा.	६८३
खट्वांग.	२००
खट्वांगभृत.	१९९
खड्ग.	१२८७, ७८२
खड्गपिधानक.	७८३
खड्गिन्.	४७, १२८७
खंड.	४०३, १४३४
खंडपर्शु.	१९८
खंडिक.	५८९, ११७१
खंडित.	१४९०
खण्डिन्.	११७४
खण्डीर.	११७२
खद्योत.	१२१३
खनक.	१३००
खनि.	१०३६
खनित्र.	८९२
खर.	१२५६, १२८६, १२८९
खरकुटी.	१०००
खरकोण.	१३४१
खरणस.	४५१
खरणस.	४५१
खरांशु.	९५
खरु.	८५९
खर्जू.	४६४
खर्जूर.	१०४३, १०५८

खर्व.	१४२९	खादन.	४२३
	४५४		५८४
	८७४	खानि	१०३६
खर्वशाख	४५४	खापगा.	१०८२
खल	९१७	खारी.	८८६
	९८०	खिल	९४०
	९६९	खुङ्गाह.	१२३८
खलति.	४९२	खुर	१२४४
खलधान.	९६९	खुरणस.	४९२
खलपू.	९६३	खुरणस्	४९२
खलिनीनिम.	१४२१	खुरली.	७८८
खलीन	१२५०	खेचर.	१०५६
खलूरिका	७८८	खेट.	९७२
खलेवालिन्.	८९४		१४४३
खल्या.	१४२१	खेटक	७८३
खल्ल	१०२९	खेद.	२९९
खल्वाट	४९२	खेय	१०९५
खस	४६४	खेलनी.	४८७
खम्फटिक.	१०६८	खेला	५५६
खाल्प.	१०५१	खोङ्गाह.	१२३७
खातक.	१०९४	खोड	४५५
खातिका	१०९५	खोर.	४५५

ख्यात. १४९३

ग.

गगन. १६३
गगनध्वज. ९७
गगनाध्वग. ९७
गंगा. १०८१
गंगाभृत् १९९
गंगासुत. २०८
गच्छ. १११४
गज. ७५१, १२१७, ४७
गजता. १४२२
गजप्रिया. ११५२
गजाजीव. ७६२
गजास्य. २०७
गजासुहृद्. २००
गजाह्वय. ९७८
गंजा. १००१, १०३६
गडक. १३४५
गडु. ४६६
गडुल. ४५३
गडोल. ४२५
गण. २०१, १४११
गणक. ४८२
गणरात्र. १४३
गणि. ७८
गणिका. ५३२
गणिकापति. ५१९
गणिपिटक. २४५
गणेय. ८७२
गणेश. २०७
गंड. ५८२, ४६६, १२२५
गंडि. ११२०
गंडक. १२८७
गंडमाल. ४६७
गंडशैल. १०३६
गण्य. ८७२
गंडिव. १२९१
गंडूपद. १२०३

गडूपदमत्र १०४१
गडुपद्री. १२०३
गडूप. ५९८
गडोल. ४२६
गताक्ष ४५७
गति. ४७०, १५००
गद ४६३
गदाग्रज २०६
गदाभृत् २१९
गञ्जी ७५३
गध. ११९०
गधक. १०५७
गधकालिका ८४७
गधज्ञा ५८०
गधधुळी ६४४
गधपिशाचिका. ६४९
गधपातृ ९३६
गवमूपी. १३०१
गधाम. १०६२
गंधर्व. १२३३, १८६, ४३, ९१
गधवह ११०४
गधसार. ६४१
गधाम्रुवर्ष ६३
गधाश्मन् १०५७
गधिक. १०५७
गंधोत्तमा. ९०२
गधोळी १२१५
गभस्ति. ९५, १००
गभीर. १०७१
गमन. ७८९
गमीर. १०७१
गंभीरवेदिन. १२२२
गया. ९७३
गर. १२१४
गरम ५४०
गरळ ११९५

गरुड.	४३, २३०	गर्भपाकी.	११६८
		गर्भवती.	५३८
गरुडाग्रज.	१०२	गर्भागार.	९९५
गरुत्.	१३१८	गर्भाशय.	५४०
गरुत्मत्.	२३१	गर्भिणी.	१२६६
गर्गरी.	१०२२	गर्व.	३१६
गर्ज.	१२१८	गर्हणा.	२७१
गर्ज.	१४०५	गर्ह्य.	१४४२
गर्जि.	१४०४	गल.	५८८
गर्जित.	१२२०, १४०६	गलकम्बर.	१२६४
		गलगंड.	४६७
गर्त्त.	१३६४	गलशुंडिका.	५८९
गर्त्तिका.	९९९	गलंती.	१०२१
गर्दभ.	१२५१	गलस्तनी.	१२७५
गर्दभाह्वय.	११६४	गलांकुर.	४६७
गर्दभी.	१२०८	गलि.	१२६३
गर्द्ध.	४३०	गलित.	१४९०
गर्द्धन.	४२९	गल्ल.	५८२
गर्भ.	५४०, ६०४	गल्वर्क.	९०६
		गवय.	१२८६
गर्भक.	६५१, १४४	गवल.	१२८३
		गवाक्ष.	१०१२

गवीश्वर	८८८
गवेधु	११७९
गवेधुका.	११७९
गवेषित	१४९१
गय	१२७३
गव्या	१४२१ ८८८ ७७६
गव्यूत	८८७ ८८८
गव्यूति.	८८८
गहन	१४७२ १११०
गह्वर	१०३३ १४०२
गांगेय	१०४३
गाढ	१४४७ १५०५
गाणिक्य.	१४२०
गाण्डिव.	७१०
गाण्डीव	७१०
गात्र	५६३ १२२८
गात्रसङ्कोची	१३०२
गात्रसम्प्लव.	१३४०
गात्रानुलेपनी.	६३९
गाधिपुर.	९७४
गाधेय	८९०
गान	२८०
गान्धर्व	२८० १८१
गान्धार.	१४०१
गान्धारी	४६ २४०
गारुड	१०४४
गारुत्मत	१०४४
गार्द्धपक्ष	७७८
गार्भिण	१४१५
गार्हपत्य	८२६
गालव	११९९
गालि	२७२
गिर्.	२४१

गिरि.	१८८	गुञ्जा.	८८३
	१०२७		११५५
गिरिकर्णी.	११५६	गुड.	४०२
गिरिका.	१३०१		६८८
गिरिगुड.	६८९		४२५
गिरिज.	१०६२	गुडपुष्प.	११७१
गिरिजामल.	१०५१	गुडफल.	११४२
गिरिमल्लिका.	११३७	गुडाकेश.	७०९
गिरियक.	६८९	गुडूची.	११५७
गिरिश.	१९६	गुडेरक.	४२५
गिरिसार.	१०३८	गुण.	७२२
गिरीश.	१९६		७७६
गीत.	२८०		९२८
गीति.	२८०		१४४१
गीर्वाण.	८९	गुणग्राम.	१४१४
गीष्पति.	११९	गुणलयनिका.	६८२
गीष्पतीष्टिकृत.	८१८	गुणवृक्ष.	८७७
गुग्गुलु.	११४२	गुणित.	१४८३
गुच्छ.	६६०	गुणोत्कर्ष.	१३७५
	११८२	गुंडित	१४८३
	११२६	गुण्डिव.	१२९१
गुञ्छ.	११२६	गुत्सक.	११२६

गुद ६१२
गुदाङ्कुर. ४६८
गुदग्रह ४६९
गुंद्र ११९२
गुद्रा ११९३
गुद्राल १३४०
गुप्त. १४८३, १४९७
गुप्ति. ८०६
गुफ. ६५३
गुरु १४३०, ७७, ११९
गुरुक्रम. ८०
गुरुहन् ८५८
गुरुदैवत १११
गुर्वी ५३९
गुर्विणी ५३८
गुरुपत्र १०४२
गुळ. ६११
गुलुन्छ. ११२६
गुल्फ. ११५
गुल्म ६०५, ४६९, ७४८, ११२०
गुल्मिनी १११८
गुल्य १३८८
गुह. २०९
गुहा १०३३
गुह्य ७४२, ६११
गुह्यक. १०४
गूढ १४८३
गूढपथ १३६९
गूढपात् १३०४
गूढपूरुष ७३३
गूढमार्ग ९८५
गूथ ६३४
गून. १४०५
गूवाक. ११५४
गृञ्जन ११८७
गृध्र १३३५
गृध्नु ४२९

गृष्टि. १२६८
गृह. ९८९, ५१२
गृहगोधिका. १२९७
गृहगोलिका. १२९७
गृहपति. ७३४
गृहबलिभुज्. १३३१
गृहमणि. ६८७
गृहमृग १२७९
गृहमेधिन्. ८०८
गृहयालु. ४४५
गृहस्थ. ८०८
गृहा. ५१२
गृहावग्रहणी. १००९
गृहिणी. ५१२
गृहिन्. ८०८, ८०७
गृहीतदिश्. ८०५
गृहोलिका. १२९८
गृह्य. १३४३
गृह्यक. ३५६
गेंदुक. ६८९
गेय. २८०
गेह. ९८९
गेहभू. ९८९
गेहेनर्दिन्. ४७७
गेहेशूर. ४७७
गैरिक. १०३६, १०४४
गैरेय. १०६२
गो १२६५, ९३६, ८७, ९९, २४१, १२५७
गोकर्ण. ५९५, १२९३
गोकिराटिका. १३३६
गोकुल. १२७३
गोक्षुर. ११५६
गोग्रंथि. १२७३
गोचर. १३८४
गोणी. ६७९

गोयुग. १४२४
गोरस. ४०४, ४०६, ४०८
गोराटी. १३३६
गोरुत. ८८७
गोलक. ५५०
गोला. १०६०
गोलिका. १२९७
गोलांगूल. १२९२
गोवर्द्धनधर. २१८
गोविंद. ८८९, २१५
गोविड्. १२७२
गोवृष. १२५९
गोशाला. ९९९
गोशीर्ष. ६४२
गोष्ठ. ९६४
गोष्ठश्व. ४७७
गोष्ठी. ४८१
गोसंख्य. ८८९
गोसदृक्ष. १२८६
गोस्तनी. ११५५
गोस्थान. ९६४
गोहिर. ६१६
गौतम. ११९९, ८२४, ८५०, ३१
गौधार. १२९७
गौधेय. १२९७
गौधेर. १२९७
गौर. १३९३, १३९४
गौरव. ५००
गौरार्द्रक. ११९८
गौरी. ५१०, २०३, २४०
गौष्ठीन. ९६४
ग्रंथन. ६५३
ग्रंथि ११३०
ग्रंथिक. ४२१
ग्रस्त २६६

ग्रह. १०७, १५२३, ९२, १२५
ग्रहक. ८०६
ग्रहण ३१०
ग्रहणीरुज् ५७१
ग्रहपति ९७
ग्रहपूप ९५
ग्रहीतृ ४४५
ग्राम ९६१
ग्रामणी. १४३९
ग्रामतक्ष ९१८
ग्रामता. १४२२
ग्रामीण. ५०१
ग्रामेयक ५०१
ग्राम्य. ७६६, ५०१
ग्राम्यधर्म ५३७
ग्रावन्. १०२७, १०३६
ग्रास. ४२५
ग्राह १५२३, १३५१
ग्रीवा. ५८६
ग्रीष्म १५७
ग्रैवेयक. ६५७, ९४
ग्लह ४८६
ग्लान ४५९
ग्लानि. ३१९
ग्लास्नु ४५९
ग्लौ. १७५

घ

घट. ४८, १०१९, ९६२
घटा. ४८२, १२२३
घटिका. १३७
घटीयंत्र १०९३
घटोद्भव. १२२
घट्ट. १०८७
घुटक ६१५

घंटापथ. ९८७
घंटाशब्द. १०४१
घंटिका. ५८९
घन. २९२, ५६४, १४४७, १६४, ७८५, २८६, १०२७
घनगोलक. १०४७
घनधातु. ६२०
घनरस. १०६९
घनवात. १३५९
घनवाहन. १९७
घनसार. ६४३
घनाघन. १६४
घनात्यय. १५८
घनाश्रय. १६३
घनोदधि. १३५९
घनोपल. १६६
घर्घर २९६
घर्म. ३०५
घसि. ४२३
घस्मर. ३९४
घस्र. १३८
घाटा. ५८६
घांटिक. ७९४
घात. ३७१
घातुक. ३६९
घार्तिक. ८३७
घार. ४००
घास. ११९५
घुट. ६१५
घुटिक. ६१५
घुण. १२०३
घुण्टक. ६१५
घुसृण. ६४४
घूक. १३२४
घूकारि. १३२२
घूर्णन. १५१९
घूर्णि. १५१९
घूर्णित. ४४२

घृणा ३०३, ३६९
घृणि ९९
घृत. ४०७
घृतचर. ४००
घृतपूर ४००
घृतलेखनी. ८०६
घृतेली १२०७
घृष्टि १२८८
घोटक. १२३७
घोणप १२००
घोणा. ५८०
घोणिन्. १२८८
घोर ३०३
घोरवासिन्. १२९०
घोल ४०८
घोष १०४९, १००२, १४००
घोषणा. २६९
घोषवर्ती. २८७
घ्राण. ५८०
घ्राणतर्पण. १३९०

च.

चकित. ३६५
चकोर १३२९
चक्र १४११, १०४२, ७४६, ७५५, ७८७
चक्रजीवक ९१६
चक्रनामन्. १०५४
चक्रबान्धव. ९६
चक्रभृत २१९
चक्रमर्दक ११५८
चक्रमण्डलिन् १३०५
चक्रवर्त्तिन् ६९१
चक्रवाक १[illegible]३०
चक्रवाल. १०३१, १४११
चक्राङ्ग १२७५
चक्रावर्त्त १५१९
चक्रिन्. १३०८

चतुर्मुख २१२
चतुर्मुखागता ६२
चतुर्वर्ग १३८२
चतुर्हायणी १०७२
चतुष्क. ९८६
चतुष्पथ ९८६
चतुस्त्रिंशज्जातकज्ञ २३२
चत्वर ८२४, ९८८, १००४
चदन. ६४१
चंद्र ९२, १०९, ६४३
चंद्रक. १३२०
चन्द्रका. १०८९
चद्रकात १०४७
चद्रप्रम १७
चद्रमर्मन् १०४३
चद्रभागा १०८९
चद्रमणि. १०६७
चद्रमम १०४
चद्रशाला ९९१
चद्रहास ७८२
चंद्रातप १०७
चद्रिका. १०६
चद्रगोलिका. १०६
चद्रोदय. ६८१
चद्रोपल १०६७
चपल. ४७६, १४११, १४७०
चपला. ११०९
चपेट ११६
चमर. ६१, १२९४
चमसी. ४००
चमू. ७४६, ७४८
चमूरु. १२९४
चपक ११४६
चपा. ९७६
चपाधिप ७११
चंपोपलक्षित. ९१७

चय.	९८०	चर्चा.	६३६
	१४११		१३७३
चर.	७३३	चर्चिका.	२०९
	१४५४	चर्चिक्य.	६३६
चरण.	६१६	चर्मटी.	२७३
	८४३	चर्मकृत्.	९१४
चरणग्रंथि.	६१५	चर्मचटका.	१३३६
चरणायुध.	१३२४	चर्मदंड.	१२५२
चरम.	१४५९	चर्मन्.	६३०
चरमतीर्थकृत्.	३०		७८५
चरमाद्रि.	१०२७	चर्मप्रभेदिका.	९१५
चराचर.	१४५४	चर्मप्रसेविका.	९०८
चरि.	१२१६	चर्ममुंडा.	२०६
चरित.	८४३	चर्य्या.	१५०१
चरित्र.	८४३	चर्वण.	४२४
चरिष्णु.	१४५४	चर्वणा.	१२१४
चरी.	५११	चर्पणी.	९२८
चरु.	८२३	चल.	१०९०
	१०१८		१४५५
चर्चरी.	२७३	चलचंचु.	१३३९
चर्चस्.	१९३	चलन.	६१६
		चलनक.	[illegible]

चळनी. ६७४
चळा. ११०४
चळाचळ. १४५५
चळित. १४८१
चक्षु ५९८
चपक } ९०४ १०२४
चपाळ. ८२५
चाक्रिक. } ७९४ ९१७
चाटकैर १३१२
चाटु. २६४
चाणूर. २१९
चांडालिका २९०
चातक. १३२९
चातुर्वर्ण्य. ८०७
चान्द्र. १०६७
चान्द्रमस १०९
चाप ७७५
चापळ ३१५
चामर. ७१७
चामीकर. १०४४
चामीकरपंकज. ६१
चामुंडा २०६
चार } ७३४ ८०६ १३१४
चारण ३२९
चारपथ. ९८६
चारभट ३६५
चारित्र. ८४३
चारु १५४४
चार्वाक. ८६३
चाळनी. १०१८
चाप १३२९
चिकित्सक ४७२
चिकित्सा ४३३
चिक्लि. १०९०
चिकुर. } ४७६ ५६७
चिक्कण. ४१३
चिक्कम. ४०२
चित् ३०९
चिता. ३७५

चिति.	२७५	चित्रशिखंडिन्.	१२४
चित्त.	१३३९	चित्रा.	११२
चित्तप्रसन्नता.	३१५	चिद्रूप.	३४५
चित्तविप्लव.	३२०	चिता.	३२०
चित्तोन्नति.	३१७	चिपिट.	४०१
चित्या.	२७५	चिबुक.	५८२
चित्र.	१२९८, ३०२, ९२२, ४९३	चिरक्रिय.	३५३
चित्रक.	१२८५	चिरजीविन्.	१३२२
चित्रकाय.	१२८५	चिरंतन.	१४४८
चित्रकृत्	९२१	चिरमेहिन्.	१२५६
चित्रकुरवम्.	७०	चिरम्.	१५३२
चित्रगुप्त.	९९	चिररात्राय.	१५३२
चित्रपुंख.	७७८	चिरस्य.	१५३२
चित्रभानु.	१०९८, ९९	चिरात्.	१५३२
चित्ररथ.	१३९८	चिराय.	१५३२
[illegible]	११४५	चिरिंटी.	५१२
[illegible]	९०९	चिरेण.	१५३२
चित्रशिखंडिज.	११८	चिर्भिटी.	११८९
		चिलिचिम.	१३४६
		चिह्न.	४६१, १३३४
		चिन्ह.	१०६

चीन	१२९४	चूर्णकुतल	५६९
चीनक.	११७८	चूलिका.	२४५, १२२५
चीनपिष्ट.	१०६१		
चीर	६६६	चेट.	३६०
चीरिल्लि	१३४८	चेटी.	३३४, ५३४
चीरी	१२१५		
चीरुका	१२१५	चेत	१५४२
चीवर	६७८	चेतन	१३६६
चुक	४१६, ४१७	चेतना	३०८
		चेतस्	१३४९
चुडी	१०९२	चेदि	९५६
चुदी	५२२	चेदिनगरी	९७५
चुलुक.	५९८	चेल	६६६, १४४३
चुल्हि	४६१		
चुह्ली	१०१८	चैत्य	९९४
चूचुक	६०३	चैत्यद्रुम	६२
चूडा	५७१	चैत्र	१५३
चूडामणि	६५०	चैत्ररथ.	१९०
चूत	११३३	चैत्रिक.	१५३
चूनक.	१०९३	चैद्य.	९५६
चूर्ण	९७०, ६३७	चोक्ष.	१४३६
		चोच.	११२१

चोटी. ६७९
चोच. २०४
चोर. ३८१
चोल. ६७४
चौलपुत्र. ११४७
चौरिका. ३८२
चौर्य. ३८३
चौलुक्य. ७१२
च्युत. १४९०
च्युति. } ६०९, ६१२
च्युतेषु. ७७२

छ.

छग. १२७९
छगण. १२७३
छगल. १२७९
छछुन्दरी. १३०१
छत्र. ७१७
छत्वर. ९९
छत्रका. ७६४
छद. } १३१८, ११२३

छदन. } १४७७, ११२३
छदिस्. १०१०
छद्मन्. ३७८
छंद. } १३८३, १४६४
छंदस्. } २५०, २४९
छन्न. } १४७३, १४७६, ६४१
छर्दि. ४६९
छर्दिस्. ४६९
छल. } ३७८, ८०४
छल्ली. ११२१
छवि. } १००, ६५०
छाग. } ४८, १२७९
छागण. ११०१
छागाय. १०४७

छागिका १२७२
छात. ४४९
छादनी. ६९०
छादस. ८१७
छायाकर ७६४
छायाभृत. १०५
छायासुत. १२०
छाया } १५१२, १४६४
छिन. १४८९
छिद्र १२६४
छिद्रित १४८६
छिन्न १४८९
छुरी. ७८४
छेद } १२४३, ३४३
छेका. ५१०
छेद. ९७२
छेदिन १४९०

ज

जक्षण ४२३

जगत्. } १४५४, १३६५
जगती. } १३६५, ९३७
जगत्कर्तृ २१२
जगच्चक्षुष् ९८
जगत्प्रभु. २४
जगत्प्राण. ११०७
जगत्साक्षिन् ९८
जगन्नाथ. २१८
जगर ७६६
जगल. ९०४
जग्धि. ४२३
जघन. ६०८
जघनेफला ११३३
जघन्य १४५९
जघन्यज } ५५२, ८९४
जङ्गम १४५४
जगल } ६२२, ९५३
जघा ६१४

जंघाकरिक. ४९४
जंघात्राण. ७६८
जंघाल. ४९४
जटा. ८१६, ११६०
जटाजूट. २००
जटी. ११३१
जठर. ६०४
जड. ३५२, १३८५
जडुल. ६१८
जतु. ६८६
जतुक. ४२२
जतुका. १३३६
जत्रु. ५८८
जन. ५०१, ११०२
जनक. ५५६
जनंगम. ९३३
जनता. १४२२
जनन. ५०३, १३६०
जननी. ५५७
जनपद. ९४७
जनप्रवाद. २७०
जनमनोहारिन् १३९०
जनयितृ. ५५६
जनयित्री. ५५८
जनश्रुति. २५९
जनार्दन. २१५
जनाश्रय. १००३
जनि १३६७
जनी. ५१३, ५१४
जनुस् १३६७
जंतु. १३६६
जंतुफल. ११३७
जन्मन् १३६७
जन्य. ५१७, ७९६
जन्यु. १३६६
जप. ८४३
जपा. ११४७
जंबनी. ५१०

जम्बाल. १०९०
जम्बालिनी. १०८०
जम्बीर ११४९
जम्बुक १२८९
जम्बूस्वामिन्. ३३
जम्भ. ११४९, १७५, ५८३
जम्भल ११४९
जय. ११७२, ६९४, १७५, ७९७
जयदत्त १७५
जयवाहिनी. १७५
जयन १७५
जयनी १७६
जया. ४०, २०५
जय्य. ७९३
जरठ. ११८७
जरत् ३३९, १४४९
जरद्गव. १२९८
जरन्त १२८२
जरा ३४०
जराभीरु. २२७
जरायु ५४०
जरायुज १३५६
जरिन् ३४०
जर्तिल. ११७९
जल १०६९, ११५८
जलकान्तार १८८
जलकुक्कुभ १२३८
जलज. ११६२
जलजन्मन् ११६२
जलद १६४
जलधर १६४
जलधारा १०९६
जलधि. १०७४
जलधिगा १०८०
जलनर. १३५५

जलनिधि.	१०७४	जलूका.	१२०५
जलनीलिका.	११६७	जलोच्छ्वास.	१०८८
जलपति.	१८८	जलौकस्.	१२०३
जलवालक.	१०२९	जलौका.	१२०४
जलमार्जार.	१३५०	जल्पाक.	३४७
जलमुच्.	१६४	जव.	४२९
जलराशि.	१०७४	जवन.	४२४ } १२३४
जलवाह.	१६४	जवनी.	६८०
[illegible]	१३०५	जविन्.	४२४
[illegible]	११६२	जन्हु.	२१६
[illegible]	११६२	जागर.	४४२
[illegible]	१३३२	जागरण.	४४३
[illegible]	१३२२	जागरा	४४३
[illegible]	११०९	जागरिन्.	४४३
[illegible]	२१४	जागरूक.	४४३
[illegible]	११६७	जागर्या.	४४२
[illegible]	१२४९	जाङ्गुड	६४९
[illegible]	१३४७	जाङ्गल.	१००९
[illegible]	६७०.	जाङ्गुलिक.	४७४
[illegible]	१२०४	जाङ्गलिक.	४९४
[illegible]	१०८९		
[illegible]	१२०५		

जाड्य २१२
३०९
जात ३९२
१४१२
जातरूप १०४४
जातवेदस् १०९९
जातापत्या. ६३९
जाति १६१६
११४७
जातिकोश ६४६
जातिफल ६४३
जातु १६३३
जातोक्ष. १२६८
जात्य १४१९
जानकी ७८३
जानु ६१४
जापक ६४६
जामदग्न्य. ८४८
जामातृ ६१८
जामि. ६९३
जामेय. ६४३
जांबूनद १०४६
जाया. ६१२
जायाजीव. ३२८
जायापती. ६१९
जायु ४७२
जार. ६१९
जारज. ६६०
जाल ९२६
१४१२
जालक १०१२
११२६
जालकारक १२१०
जालकिनी १२७७
जालघर ९९८
जालपाया ७६९
जालिक ९२८
१२१०
२७७
जालिका ७६९
जालिनी. ९९९
जाल्म ३६३
जावाल ८८९
जाहक १२०२

जाह्नवी. १०८१
जिगीष. ३२१
जितश्रमा ३९३
जितश्रु. ३९२
जिताक्ष ७२९
जित. ८०५
जितकाशिन्. ८०६
जितनेमि. ८१६
जितशत्रु. ३६
जितारि. ३६
जिताहव. ८०६
जितेन्द्रिय. ८११
जित्या. ८९०
जित्वर ७२३
जिन. २४, २३२, २३६
जिनसद्मन् ९९४
जिनेश्वर. २४, ९२
जिष्णु. १७३, ७०९, २१४, ७९३
जिहानक १६१
जिह्म. १४५७
जिह्मग. १३०४
जिह्नु. १३५४
जिह्वा ५८५
जीन. ३४०
जीमूत. १६४
जीमूतवाहिन्. ११०४
जीरक. ४२२
जीर्ण. १४५८, ३५०, १११४, १५२३
जीर्णवस्त्र. ६७८
जीव. ११८, १२१७, १३१६

जीवनीव १२४०
जीवत्तोका ५३०
जीवत्पति. ५३०
जीवथ १२५३
जीवन ८६५, १०६९
जीवनक ३९५
जीवनी. ११८५
जीवनीय. १०६९
जीवनीया ११८५
जीवनौषध. १२६७
जीवती. ११८५
जीववृत्ति. ८८८
जीवसू. ५३०
जीवा ७७१, ११८५
जीवातु १३५७
जीवान्तक ९५०
जीविका. ८६५
जीवित. १२६७
जीवितकाल. १२६९
जुगुप्सन २७१
जुगुप्सा ७२, ३०३
जुहू ८२८
जूर्णाह्वय. ११७८
जृम्भण. १५०६
जृम्भा १५०६
जेतृ. ७९३
जेमन ४२४
जेय ७९६
जैवातृक १०५, ४७९
जोग्राटा. ११७८
जोषम्. १५२८
ज्ञ ११७, ३४१
ज्ञप्ति ३०८
ज्ञात. १४९६
ज्ञातनदन. ३०
ज्ञाताधर्मकथा २४३
ज्ञाति. ५६१
ज्ञान ३१०

ज्ञानप्रवाद. २४७
ज्ञानिन् ४८२
ज्या. ७७६, ९३६
ज्यानि. १५२२
ज्यायस्. ३४०
ज्येष्ठ. ५५१, ११३, १६४
ज्येष्ठश्वश्रू. ५५४
ज्येष्ठा ५९२
ज्येष्ठाश्रमिन्. ८०८
ज्योतिरिंगण. १२१२
ज्योतिष्. २५०
ज्योतिषिक. ४८२
ज्योतिष्क. ९२
ज्योतिस्. ९९
ज्योत्स्ना. १०७
ज्योत्स्नाप्रिय. १३२९
ज्योत्स्नी. १४२
ज्वर. ४७१
ज्वलन. १०९९
ज्वाल. ११०२
ज्वालजिह्व. १०९९

झ.

झंझा. ११०७
झटिति. १५२०
झंपा. १४७०
झर. १०९६
झष. १३४३, १११०, ११११
झावुक. ११३९
झिल्लिका. १२१६
झिल्लीका. १२१६

ट.

टक्कनामन्. ९५९
टंक. ९१९
टंकण. ९४४
टिट्टिभ. १३३०
टीका. २५६

ड.

डमर. ८०३

डयन	७९२ १३१८	तडित्वत्	१६४
		तडु	२१०
डाहल.	९९६	तडुलीय	११८४
डिंगर.	३६०	तडुलेर	११८४
डिंडीर	१०७७	तत	२८६ १४३०
डिम	२८४		
डिम्ब	८०३	ततम्	१९३७
डिंभ	३३८	तति	१४२२
ढ.		तत्काल.	१६२
ढक्का	२९३	तत्कालधी	३४४
ढौकन	७३७	तत्त्व.	२९२
त		तत्त्वज्ञान	३११
तक्र.	४०९	तत्त्वनिष्ठता.	६७
तक्रसार	४०८	तत्पर	३८४
तक्षक	१३०९	तत्रभवान्	३३६
तक्षणी	९१८	तत्सद	८७
तक्षन्	९१७	तथागत	२३२
तट	१०७८	तथ्यं.	२६४
तटिनी	१०८०	तद	१९३७
तडाग	१०९४	तदन	१४९८
तडित्	११०४	तदात्व.	१६२
तडित्कुमार	९०	तदर्न	३६८

तद्धल. ७८०
तनय. ५४२
तनु. १४४७, ४४९, ५६३, १४२७
तनुत्र. ७६६
तनुवात. १३५९
तनू. ५६३
तनूकृत. १४८६
तनूनपाद्. १०९७
तनूरुह. ६३०, १३१७
तंतु. ९१३, १३५१
तंतुण. १३५१
तंतुनाग. १३५१
तंतुभ ११८०
तंतुक. ११९५
तंतुवाय. ९१३
तंतुशाला. ९९९
तंतुसंतत. १४८७
तंत्र. ७४६, ३५६, ४७२, ७१५, ७१६
तंत्रक. ६७१
तंत्रवाय. १२१०
तंत्रिका. १०९१
तंत्रिन्. ९२८
तन्द्रा. ३१३, ३१५
तपःक्लेशसह. ८११
तप. १५७
तपनात्मजा. १०८४
तपन. ९८
तपनी. १०८४
तपनीय. १०४४
तपस्. ७६, ८२, १५३
तपस्तक्ष. १७३

तपम्य	१९३
तपस्या.	८१
तपास्यत्र	१९७
तम	१४९३
तम यथा.	१३१०
तमञ्जक	१०११
तमस्	१४०
	१२१
	१३८१
तमस्विनी	१४७
तमा.	१४२
तमाल	११४१
तमाड्‌स्त्र	१६२
तमालिनी.	९७९
तमिस्र	१२९
तमिस्रा.	१४१
तम्या.	१४२
[illegible]	१०९८
[illegible]	११११
[illegible]	११११
[illegible]	११८९
[illegible]	१०६१

तरंगिणी	१०७९
तरणि.	९५
तरणी.	८७७
तरल	८७९
तरल	६१०
	१४११
तरलोचना.	९०६
तरला.	२९७
तरलित	१४८०
तरवारि	७८२
तरस्	४९४
	६२२
तरी.	७९६
तरु	८७७
तरुण	१११४
तरुणी	१३९
तर्क	९११
तर्कविद्या.	१२२
[illegible]	२११
[illegible]	९११
तर्जनी.	३८८
	१९२

तर्जिक.	९५८	तविषी.	१७१
तर्ण.	१२६०	तष्ट.	१४८६
तर्दू.	१०२१	तस्कर.	३८१
तर्पण.	१५०२	ता.	२२६
	८२१	ताडङ्क.	६५६
	८२७	ताडपत्र.	६५६
तर्मन्.	८२५	ताण्डव.	२८०
तर्ष.	३९३	तात.	५५६
तल.	११२६	ताततुल्य.	४८८
	७७६	तात्रिक.	४८३
	५९६	तापन.	९५
	६१८	तापस.	८०९
तलहृदय.	६१८	तापसद्रुम.	११४३
तलसारक.	१२५१	तापिच्छ.	११४६
तलिका.	१२५१	तापी.	१०८४
तलिन.	४४९	ताप्य.	१०५५
	१४२६	तामरस.	११६१
तलिम.	६८२	तामलिप्त.	९७९
तलुनी.	५११	तामलिप्ती.	९७९
तल्प.	६८२	तांबूलकरंक.	७१८
तल्लज.	१४४०	तांबूलवल्ली.	११५५
तविष.	८७	तांबूली.	११५५

ताम्र १०३९
ताम्रकुट्टक ९१०
ताम्रचूड १३२५
ताम्रवृता. ११७५
ताम्रसार. ६४२
ताम्राक्ष १३२१
तायिक ९५८
तार. १४०९, १०४३, १४०२
तारक ९२, ६९९
तारका. १०७
तारकारि २०९
तारा १०७, ५७५
तारारि. १०५५
तारुण्य. ३३९
तार्किक. ८०३
तार्क्ष्य. २३१, १२३२
तार्क्ष्यध्वज २१४
तार्क्ष्यशैल. १०५३
ताल ११३६, १०५९, २९२, ५९५, ५९६
तालक १००५
तालकाप १३९५
ताललक्ष्मन्. २२४
तालवृत. ६८७
तालिका. ५९६
ताली. १००६
तालु. ५८५
तालुजिह्व. १३४९
तालूर १०७६
ताविष. ८७
ताविषी १७६
तिक्त. १३८९
तिक्तपत्र. ११९०
तिग्म १३८५
तिनउ १०१८
तितिक्षा. ३९१

तितिक्षु. ३९१
तित्तिभ. १२०९
तित्तिरि. १३४१
तिथि. १४७
तिथिप्रणी. १०४
तिनिश. ११४२
तिंतिडी. ११५३
तिंतिडीक. ४१७
तिमि. १३४४
तिमिङ्गिलगिल. १३४८
तिमित. १४९२
तिमिर. १४५
तिरस्. १५३४
तिरस्करिणी. ६८१
तिरस्क्रिया. ४४१
तिरोधान. १४७८
तिरोहित. ८०५, १४७७
तिर्यच्. १५१५, ४४४, १२१६
तिलक. ९४३, ६७५, ६५३, ६१८
तिलकालक. ६१८
तिलपर्णिका. ६४२
तिलपिंज. ११८०
तिलपेज. ११८०
तिलित्स. १२०६
तिल्य. ९६७
तिल्व ११५९
तिष्य. १११
तीक्ष्ण. १३८५, १०३८, ११९५
तीक्ष्णगंधक. ११३४
तीक्ष्णशूक. ११७०
तीर. १०७८
तीरी ७८०
तीर्थंकर. २४
तीर्थकर. २४
तीर्थवाक्. ५१७

तीव्र. १३८९, १५०५
तीव्रवेदना १३५८
तुक्. ५४३
तुकाक्षीरी ११५४
तुग १४२८
तुच्छ. १४२६, १४४६
तुड. ५७२
तुडिकरीका ११८१
तुडिम ४५८
तुडिल ४५८
तुन्प. १०५२
तुन्पामन. १०५२
तुद. ६०४
तुदकूपिका. ६०६
तुदपरिमृज् ३८४
तुदि ४५०, ६०४
तुदिक ४५०
तुन्दिल. ४५०
तुन्नवाय. ९१०
तुमुल. ७९९, १४०४
तुम्बुरु ४२
तुम्बी ११९९
तुरग. १२३२
तुरंगिन् ७६१
तुरंग १२१२
तुरगम. १२३२
तुरगवदन. १९४
तुरापाह् १७२
तुरीयक. १४६४
तुरुष्क ९९९, ६६८
तुला. ८८५, १४१३
तुलाकोटि ८८५
तुल्य. १४६१
तुवर १३८९
तुवरक. ११७२
तुवरी. १०५६, ११७५
तुष ११८२

तुषानल. ११०१
तुषार. } १०७२, १३८९
तुषोदक. ४१५
तुहिन. १०७२
तूण. ७८१
तूणिन्. ७७१
तूणीर. ७८१
तुर. २८६
तूर्ण. १४७०
तूर्णि. ३२२
तूर्य. २८६
तूलक. ११३९
तूलिका. ९२१
तूष्णींशील. ४३८
तूष्णीक. ४३८
तूष्णींकाम्. १५२८
तूष्णीम. १५२८
तृण. } ११९५, ११९१
तृणध्वज. ११५३
तृणराज. ११५१
तृणाटवी. ११११
तृणादि. १२०१
तृणौकस्. ९९६
तृतीयाकृतम्. ९६८
तृतीयाप्रकृति. ५६२
तृप्त. ४२६
तृप्ति. ४२६
तृप्. } ४१०, ३९४
तृषा. ३९४
तर्पन. ३९३
तृष्णक. } ४२९, ३९३
तृष्णा. } ४३०, ३९३
तृष्णाक्षय. ३०४
तेजस. १०१
तेजित. १४८४
तेमन. ३९९
तैजसावर्त्तनी. ९०८
तैत्तिर. १४१५
तैल. ४१७

तैलपर्णिक.	६४१	त्रयी	२४९
तैलपायिका.	१२२७	त्रयीतनु	९८
तैलाटी	१२११	त्रयीमुख.	८११
तैलिन्	९१७	श्रम	१४२४
तैलिन	९६७	श्रमयोनि	१३९७
तक्षिशाला	९९७	त्रसर	९१३
तैष	१९३	त्राण	१४९७
तोक.	९४३		१९२३
तोक्म.	११७०	त्रात.	१४९७
तोत्र	८९३	त्राम	३२१
	११३०	त्रायन्ति.	४७९
तोदन	८९३	त्रिक	९८६
तोमर	७८७		६०८
तोय.	१०१९	त्रिककुद्	१०३०
तोरण	१००७	त्रिकटु	४२२
तौर्यत्रिक	२७९	त्रिकण्टक	११९१
तौलिकिक	९२१	त्रिकाय.	२१४
त्यक्त	११७९	त्रिकालविद्	२४
त्याग.	३८६		२१३
त्रपा	३११	त्रिकूट.	१०३०
त्रपु.	१०४	त्रिगर्त.	९०८
त्रपुषी.	११८९	त्रिगुणाकृत.	९६८

त्रिदश.	८८
त्रिदशदीर्घिका.	१०८१
त्रिदिव.	८७
त्रिदृश्.	१९६
त्रिपत्रक.	११३६
त्रिपथ.	९८६
त्रिपथगा.	१०८१
त्रिपदी.	१२३०
त्रिपुरी.	९७५
त्रिपृष्ठ	६९५
त्रिफला.	११४६
त्रिमुकुट.	१०३०
त्रिमुख.	४१
त्रियामा.	१४२
त्रियूह.	१२३९
त्रिरेख.	१२०५
त्रिरेखा.	५८६
त्रिवर्ग	१३८२
त्रिवलीक.	६१२
त्रिविष्टप.	८७
त्रिशंकुज.	७०१
त्रिशंकुयाजिन.	८५०
त्रिशला.	४१
त्रिशिरस्.	१८९
त्रिशीर्षक.	७८७
त्रिसंध्य.	१४०
त्रिसर	३९८
त्रिसीत्य	९६८
त्रिस्रोतस्.	१०८१
त्रिहल्य.	९६८
त्रिहायणी	१२७२
त्रुटि.	१४२७
त्रेता.	८२६
त्रैपुर.	९५६
त्रोटि.	१३१७
त्र्यंबका.	२०३
त्र्यूषण.	४२२
त्वक्.	११८४, ६१०
त्वक्क्षीरिन्	११५४
त्वक्पुष्प.	४६७
त्वच्.	६१९, ११२१

त्वचिमार	११९३	दशिन्	१२१९
त्वम्	१४६८	दंष्ट्रा	९८३
त्वरा.	३७२	दष्ट्राशीस्	१३१९
त्वरि	३२२	दंष्ट्रिका	९८३
त्वरित.	४९४, १४७०	दंष्ट्रिन्	११८८
		दक	१०६९
त्वष्ट.	१४८६	दकरावणिक	४१०
त्वष्टृ	९१७, १८२, ९६	दक्ष	३४२
		दक्षजा.	२०३
		दक्षजापति	१०४
त्वाष्ट्री	११२	दक्षिण	८२६, ३७६, १४६६
त्विषू	१००		
त्विषि.	१००		
त्सरु.	७८२	दक्षिणत्व	६६
थ.		दक्षिणस्थ.	७६०
थूत्कृत	१५२१	दक्षिणा.	१६७
द.		दक्षिणाचल	१०२९
दश	९८७, ७६६, १२१९	दक्षिणायन.	१९८
		दक्षिणार्ह	४४६
		दक्षिणाशापति	१८४
दशपीरुक.	१२८२	दक्षिणीय	४५६
दर्शित	७६६	दक्षिणेर्मन्	१२९९

दक्षिण्य. ४४६
दग्ध. १४८६
दग्धकाक. १३२३
दग्धिका. ३९६
दघ्न. ६०१
दंड. ८८७, ७२६, ७४६, ७८५
दंडधर. १८४
दंडनायक. ७२५
दंडपारुष्य. ७३९
दंडभृत. ९१६
दंडाहत. ४०८
दंडित. ४४६
दंडिन्. ७२१
दत्त. ६९६
दत्ततीर्थकृत. ५१
दद्रुघ्न. ११५८
दधि. ३९६
दधिफल. ११५१
दधिवाणि. १०७५
दधिसार. ४०८
दनुज २३८
दंत. १२२४, ५८४
दंतक. १०११, १०३४
दंतभाग. १२२८
दंतवस्त्र. ५८१
दंतशठ. १३८८
दंतावल. १२१७
दंतिन्. १२१७
दंतुर. ४५७
दंदशूक १३०२
दभ्र. १४२६
दम. ७३६
दमुनस्. १०९७
दंपती. ५१९
दंभ. ३७८
दंभचर्या. ३७९
दंभोलि. १८०
दम्य. १२६०
दया. ३६९

दयाकूर्च	२३४	दर्शन	९७९, ९७७
दयालु	२६८	दर्शयामिनी	१४३
दयिता	९१९	दर्शिन	१४७८
दर.	२०१, १३६४	दल	११२२, १४१४
दरित.	३६९		
दरिद्र.	२९८	दलस्वमा	११२४
दरी	१०२२	दलि.	९७०
दर्दुर.	१३९४, १४०९	दलिक	११२६
		दलित	११२८
दर्दुण	४९९	दलिमन्	१७२
दर्दूरोगिन्.	४९९	दव	११०१, ११११
दर्प.	३१७		
दर्पक	२२७	दविष्ट	१४९२
दर्पण	६८४	दवीयस्.	१४९२
दर्भ	११९२	दशकधर	७०६
दर्वि	१०२१	दशन	९८४
दर्वी.	८३६, १३१९	दशन्	८७३
		दशपारमिताधर	२३२
दर्वीकर.	१३०४	दशबल	२३४
दर्श	१९०, ८२३	दशभूमिग	२३२
		दशमिन्.	३४०

दशश्वेतवाजिन्.	१०४	दातृ.	३८५
दशा.	१३७७ ५५९ ६६७	दात्यूह.	१३३२
		दात्र.	८९२
		दाधिक.	४१०
दशाकर्ष.	६८७	दान.	१२२३ ३८६ ७२६
दशाचित.	८८९		
दशार्ह.	२३३		
दशौंवन.	६८७	दानवारि.	८९
दसेरक.	९५७	दानशील.	३९१
दस्यु.	३८१ ७२९	दानान्तराय.	७२
		दानशौंड.	३८५
दस्र.	१८२	दांत.	८११
दहन.	१०९९	दापित.	४४६
दहनकेतन.	११०३	दामंचन.	१२५१
दहनोपल	१०६७	दामनी.	१२७४
दाक्षायणी.	११५	दामन्.	१२७४
दाक्षाय्य.	१३३५	दामलिप्त.	९७९
दाक्षिण्य.	१३७७	दामोदर.	५१ २१६
दाक्षेय.	८५१		
दाढा.	५८३	दार.	५१३
दाढिका.	५८३	दारक.	५४२
दांडाजिनिक.	३७७	दारुकर्मन्.	५१८

दारद १९९६
दारित. १४८८
दारु. ११२२
दारुण २०३
दारुहस्तक. १०२१
दार्वाघाट १३२८
दालव. ११९९
दाव. ११११, ११०१
दाश. ९२९
दाशरथि ४९७, ७०३
दाशार्ह. १२५४
दाशेयी ८४८
दाशेर २१४
दास ३६०
दासी. ५३४
दासेय ५४८
दासेर. ५४८
दिक्करी ५११
दिक्कुमार. ९०
दिग्गज १७०
दिग्ध. १४८२, १७९
दिग्वासस्. १९८
दित १४८९
दितिज. २३८
दिधिषू ५२५
दिन १३८
दिनकर. ९७
दिनावसान १४०
दिन्दु २२३
दिव १३८
दिवस १३८
दिवसकर ९७
दिवस्पृथिवी ९३९
दिवा. १५३१
दिवाकर. ९७
दिवाकीर्ति ९२३, ९३२
दिवान्ध. १५२४
दिवामध्य १३९
दिव् ८७, १६३

दिश्. १६६
दिश्य. १६८
दिष्ट. १२६, १३७९
दिष्टांत. ३२४
दिष्ट्या. १५२८
दीक्षणीयेष्टि. ८२३
दीक्षा. ८२३
दीक्षित. ८१७
दीदिवि. ३९५
दीधिति. १००
दीप. ६८६
दीपक. १३४२
दीपन. ६४५
दीप्ति. ९९, ५०९, ७८०
दीर्घ. १४२८
दीर्घजिह्व. १३०३
दीर्घकोशी. १२०६
दीर्घग्रीव. १२५५
दीर्घदर्शिन्. ३४४
दीर्घनिद्रा. ३२४
दीर्घपत्रक. ११८७
दीर्घपाद. १२३४
दीर्घपृष्ठ. १३०४
दीर्घर्जु. १८०
दीर्घसूत्र. ३५३
दीर्घायुस्. ४७९
दीर्घिका. १०९२
दुःख. १३७०
दुकूल. ६६९
दुगूल. ६६९
दुग्ध. ४०४
दुन्दुभ. १३०५
दुंदुभि. २९३
दुंदुभिनाद. ६२
दुरध्व. ९८४
दुरित. १३८०
दुरितारि. ४४
दुरोदर. ४८६
दुर्ग. ७१३, ९७३
दुर्गत. ३५८

दुर्गति १३५९
दुर्गंध. ९४३, १३९१
दुर्गलङ्घन. १२५४
दुर्गसंचर. १११७
दुर्गा. २०३
दुर्जन. ३८०
दुर्दिन. १६५
दुर्नामन् ४६८, १२०६
दुर्बल ४४९
दुर्भिक्ष. ६०
दुर्मनस् ४२५
दुर्मुख. ३५१
दुर्वर्णक. १०४३
दुर्वाच्. २४७
दुर्वासस्. ८५०
दुर्विध २५८
दुर्हृद् ७२९
दुली १२५३
दुश्च्यवन १७१
दुश्चर्मन् ४५४
दुष्कृत १३८०
दुष्टगज. १२२२
दुष्टु १५४१
दुःषमा १३१
दुःषमसुषमा १३०
दुस्थ ३५८
दुस्फोट ७८७
दुहितृ. ५४२
दूत. ७३४
दूती ५११
दून. १४९३
दूर १४५२
दूरदृश् १३३५
दूरवधिन् ७७३
दूरापातिन् ७७३
दूर्वा ११९२
दूषिका. ६३२
दूषित ४३६
दूषीका. ६३२
दूषीविष १३१४
दूष्य ६२३, ६८१

दूष्या. १२३२
द्रुम. १२७८
दृक्कर्ण. १३०३
दृग्विष. १३१२
दृढ १५०५, १३८७, १४४७
दृढमुष्टि. ३६८
दृढरथ. ३७
दृढसंधि. १४७२
दृति. १०२५
दृश्. ५७५
दृषद्. १०३५
दृष्ट ३०२
दृष्टरजस्. ५११
दृष्टि. ३०९, ५७५
दृष्टिवाद. २४५
देव ३३६, ३३३, ५६, ८८
देवकीसूनु. २१८
देवकुसुम. ६४६
देवखात. १०९४
देवगायन. १८३
देवच्छंद. ६५८
देवजग्ध. ११९१
देवता. ८८
देवताप्रणिधान. ८२
देवदत्ताग्रज. २३७
देवद्र्यच्. ४४४
देवधान्य. ११७८
देवन. ४८६, ५५६
देवन्. ५५३
देवनंदिन्. १७६
देवपति. १७३
देवप्रश्न. २६३
देवब्रह्मन् ८४९
देवभूय ८४१
देवमातृक. ९५५
देवयज्ञ. ८२१
देवर. ५५३

देवल. ९२४
देववर्द्धकि. १८२
देवश्रुत. ६४
देवस्रष्टा ९०२
देवाजीव ९२४
देवाधिदेव २५
देवानाप्रिय. ३५३
देवायुध. १७९
देवार्ध ३०
देवी ४०, ३३४
देवीकोट. ९७७
देवृ ५५३
देश. ९४७
देशक. ४८८
देशात्प ७४२
देशिक ४९३
देह ५६३
देहधारक ६२६
देहभृत्. ११६६
देहली. १००९
दैत्यगुरु १२०
दैत्यदेव ११०७
दैत्यारि. २१४
दैन्य ३१९
दैर्घ्य. १४३१
दैव. १३७९
दैवज्ञ ४८७
दैवत ८८, १५९, ८४०
दैवरर ३८६
दो सहस्रभृत ७०२
दोर्मूल. ५८९
दोला. ७५८, १४८१
दोष. १३७५
दोषज्ञ २४१, ४७२
दोषा १४१, १५३३
दोषैकदृश्. १८०
दोस ५८९
दोहद ५४१

दोहदळक्षण. ५४०
दोहदान्विता. ५३९
दौर्हृद. ५४१
दौवारिक. ७२१
दौलेय. १३५६
दौर्ण्यंति. ७०२
दौहित्र. ५४४
द्यावाक्षमा. ९३८
द्यावापृथिवी. ९३८
द्यावाभूमी. ९३८
द्यु. १३८
द्युति. १००
द्युत. १००
द्युपति ९७
द्युम्न १९२
द्यूत. ४८६
द्यूतकारक ४८९
द्यूतकृत्. ४८९
द्यो ८७, १६३
द्योतन ५७७
द्रंग. ९७१
द्रप्स. ४०६
द्रव. ५५५, ८०२
द्रविण. १९३
द्रव्य. १९२
द्रह. १०९१
द्राक्. १५३०
द्राक्षा. ११५५
द्रामिळ. ८५४
द्रु. १११४
द्रुघण. २११, ७८९
द्रुण ७७५, १२११
द्रुणा. ७७६
द्रुत. १४८७, २९२, १४७०
द्रुम. १११४
द्रुपानति. ६२
द्रुमामय. ६८९
द्रुमोत्पल. ११४९

द्रुवय ८८३
द्रुहिण. २११
द्रोण. ८८६
द्रोणकाक. १३२३
द्रोणदुग्धा १२६९
द्रोणदुघा १२६९
द्रोणी. ८७७, १०३४
द्रोह १५१५
द्रौणिका. ९६९
द्रौपदी. ७१०
द्वद्व. ५३८, ७९७, १४२४
द्वद्वचर. १३३०
द्वप १४२३
द्वयस ६०१
द्वादशाक्ष. २०९, २३४
द्वादशांगी २४५
द्वादशात्मन् ९६
द्वादशार्चिस्. ११८
द्वापर. १३७५
द्वार. १००४
द्वारका. ९८०
द्वारपालक. ७२१
द्वारयन्त्र. १००५
द्वारवती. ९८०
द्वारस्थ ७२१
द्वार् १००४
द्वि. १४२३
द्विक १३२२
द्विककुद् १२९४
द्विज. १३१६, ८१२, ५८३, ८०७
द्विजपति १०४
द्विजन्मन्. ८१२
द्विजप्रुव ८५५
द्विजाति ८१२
द्विजिह्व. ३८०, १३०३
द्वितय. १४२१

द्वितीया. ५१३
द्विदत. १२६३
द्विधागति. १३५२
द्विनग्नक. ४५४
द्विप. १२१७
द्विपथ. ९८६
द्विपाद्य. ७४५
द्विपृष्ठ. ६९५
द्विरद. १२६३, १२१७
द्विरेफ. १२१२
द्विविद. २२०
द्विषत. ७२९
द्विष्. ७२९
द्विसहस्राक्ष. १३०७
द्विहल्य. ९६८
द्विहायनी. १२७२
द्वीप. १०७८
द्वीपकुमार. ९०
द्वीपवती. १०८०
द्वीपिन्. १२८५
द्वेष. ७३
द्वेषिन्. ७२९
द्वैष्य. ४४८
द्वैगुणिक. ८८०
द्वैध. ७३५
द्वैप. ७५५
द्वैपायन. ८४७
द्वैमातुर. २०७, ५४६
द्व्यष्ट. १०३९

ध.

धत्तूर. ११५१
धन. १९२, १२७३
धनंजय. ७०८, १०९७
धनद. १८९
धनिन्. ३५७, ४७७
धनिष्ठा. ११४
धनुर्भृत. ७७१
धनुस्. ७७५
धनेश्वर. १९०

धन्य	४८९
धन्या	४१९
धन्याक.	४१९
धन्वन्	७७५, ९४०
धमन	११९३
धमनि.	५८६
धमनी	६३१
धम्मिल्ल	५७०
धर.	३६, १०२७
धरणप्रिया	४५
धरणि	९३५
धरणिधर	२१७
धरणीसुता	७०३
धरा.	९३५
धरित्री.	९३५
धर्म.	१२७६, १२७९, २८
धर्मक्षेत्र	९५०
नर्मचक.	६१
धर्मचिन्तन.	१३८१
धर्मधातु	२३२
धर्मध्वजिन्	८९६
धर्मपुत्र.	७०७
धर्मराज	१८४, २३५
धर्मशास्त्र	२९१, २९३
धर्मसंहिता.	२९१
धर्माधिकरणिन्	७२५
धर्माध्यक्ष	७२४
धर्मार्थविपत्तिकृता.	६९
धर्मापुत्र	३२८
धर्मोपदेशक	७७
धव	५१०
धवल	११६३
धवित्र	६८७
धाटि.	८००
धातकी.	११५०
धातु	१०३६
धातुकासीसक	१०५६
धातुघ्न.	५१६

धातुपुष्पिका. ११५०
धातुशेखर. १०५६
धातृ. २१२
धात्री. ११४५, ९५८, ९३५
धाना. ४०१
धानुष्क. ७७१
धान्य. ११६८, ११८३
धान्यक. ४१९
धान्याक. ४१९
धान्याम्ल. ४१५
धामन् ९९, ९९२
धाय्या. ८२७
धारण. ३१०
धारणा. ८४, ७४४
धारा. १०८७, ७५५, १२४६
धाराधर. १६४
धारिका. १२७
धारिणी. ४५
धार्त्तराष्ट्र. १३२[illegible]
धर्मपत्तन. ४२०
धार्मिक. ७२४
धिक्कृत. ४४०
धिक्क्रिया. २७१
धिषण. ११८
धिषणा. ३०८
धिष्ण्य. १०८, १२०, ९९१
धी. ३०८
धीति. ३९४
धीर. ६४५, ३४१
धीरत्व. ५०९
धीरस्कंध. १२८२
धीवर. ९२९
धीसख. ७१९
धुत. १४८०

धुनी १०८०
धुन्धुमार ७०१
धुरंधर १२६२
धुरीण. १२६२
धुर् ७५७
धुर्य १२६२
धुर्वी ७५७
धूत. १४८१, १४७५
धूप. ६४९
धूपायित. १४९३
धूपित १४९३
धूम ११०३
धूमध्वज १०९८
धूमप्रभा १३६०
धूमयोनि. १६४
धूमल १३९८
धूमोर्णा. १८५
धूम्पाट. १३३३
धूम्र १३९८
धूर्जटि. १९५
धूर्त्त ३७६, ४८५, १०३८
धूर्वह. १२६२
धूली. ९७०
धूसर. ९१७, १३९३
धृतराष्ट. १३११
धृति ३०८
धृष्ट ८३२
धृष्णज् ४३२
धृष्णु ४३२
धेनु १२६७
धेनुक २१९
धेनुका. १२१८
धेनुष्या १२७०
धैनुक. १४१८
धैवत. १४०१
धोरण ७५९, १२४६
धोरणी १४२२

धोरित	१२४६ १२४५	ध्वनिग्रह.	५७३
		ध्वांक्ष.	१३२२
धौत.	१४३७	ध्वान	१३९९
धौतकौशेय.	६६७	ध्वांत.	१४६
धोरितक	१२४६	ध्वान्ताराति.	९६
धौरेय.	१२६२	**न.**	
धौरेयक.	१२६२	न.	१५३९
धौर्य.	१२४६	नःक्षुद्र.	४५१
ध्यान	८४ ३२०	नकुल.	१३०२
		नक्तक.	६७६
ध्रुव.	१४५२ १२२ २१२	नक्तमाल.	११४०
		नक्तम्.	१५३३
ध्रुवक.	११२२	नक्र.	५८१ १३४९
ध्रुवा.	८२९		
ध्वज	९०१ ६१ ७५०	नक्षत्र.	९२ १०७
		नक्षत्रमाला	६६२
ध्वजिनी.	७४६	नख.	५९४
ध्वज्या.	९०१	नखर.	५९४
ध्वनि.	१८१ १३९९	नखरायुध.	१२८५
		नखविष.	१३१२

नग.	१०२७, १११४
नगरी	९७१
नग्न	७९५
नग्नहु	९०५
नग्नहू	९०४
नग्ना	५३४
नग्निका	५१०
नट	३२९
नटन	२८०
नटमंडन	१०५९
नड	११९३
नडकीय	९५४
नडप्राय	९५४
नड्वत्.	९५४
नड्वल.	९५४
नत.	१४५६
नतत्रिक	१२४७
नद.	१०००
नदी.	१०७९
नदीज.	१०५५
नदीमत्र.	९४१
नदीमातृक.	९५५
नदीश	१०७३
नद्ध.	४३८
नद्ध्री.	९१५
ननद	५५४
ननाद	५५४
ननुच	१५४२
नदक	२२२
नंदन	११९७, १९८, १७८, ५४१
नंदा.	४०
नंदिनी	५५४
नंदिनीतनय.	८५२
नंदिन	११७१, २३०, २१०
नंदीमुखी.	२१२
नंदीसरस्	१७८
नंदीश.	२१०

नद्यावर्त्त. ४८, १०१५, १११४
नपुंसक. ५६२
नप्तृ. ५४४
नभःश्वास. ११०६
नभःसंगम. १३१६
नभःस्थित. १३५९
नभस्. १५४, १६३
नभस्थ. १५४
नभस्वत्. ११०६
नभोगति. १३१८
नभोऽम्बुप. १३२९
नभोमणि. ९५
नभ्राज्. १६४
नमसित. ४४७
नमस्. १५४२
नमस्यित. ४४७
नमि. २८
नमुचि. १७४
नयन. ५७५
नवनीपध. १०५७
नर. ३३७, ७०९
नरक. २२१, १३५९
नरकभूमि. १३६०
नरकस्था. १०८६
नरकीलक. ८५८
नरदत्ता. ४६, २३९
नरमालिनी. ५३१
नरवाहन. १८९
नरायण. २१४
नर्कुटक. ५८१
नर्त्तन. २८०
नर्मदा. १०८३
नर्मन्. ५५५
नलक. ६२७
नलकिनी. ६१४
नलकील. ६१४
नलकूबर. १९१
नलमीन. १३४६

नलिन.	११६०	नागकुमार.	९०
नलिनी	११६०	नागज	१०४२ / १०६१
नव	१४४८	नागजिह्विका	१०६०
नवत	१८०	नागजीवन.	१०४२
नवनीत.	४०८	नागदन्त.	१०११
नवमाल्लिका.	११४८	नागमाता.	१०६०
नवार्चिस्.	११७	नागर.	४२०
नवीन.	१४४८	नागरक्त	१०६१
नवोद्धृत.	४०८	नागरंग	११४३
नव्य	१४४८	नागलोक	१३६३
नष्ट	८०९	नागवल्ली.	११९९
नष्टबीज	४९२	नागविष.	१३०७
नष्टाग्नि.	८९९	नागोद	७६८
नस्तित	१२६०	नाटक	२८४
नस्योत	१२६०	नाटेर	९४८
नहि	१५३९	नाट्य.	२७९ / २८०
नाक	८७		
नाकिन्.	८८		
नाकु.	९७१	नाट्यधर्मिका.	२७९
नाग	१३५१ / १२१७ / १०४१	नाट्यप्रिय	१९८
		नाडिका.	१३७
		नाडी	६३१

नाडींधम ९०८
नाडीविग्रह. २१०
नाडीव्रण. ४७०
नाथ. ३५९
नाथवत्. ३५६
नाद. १४००
नाना. १५२७
नानारूप. १४६९
नांदीपट. १०९२
नांदीमुख. १०९२
नापित. ९२२
नापितशाला. १०००
नाभि. ६०६, ३६, ७५६
नाभिभू. २१२
नामधेय. २६०
नामन्. २६०
नामशेष. ३७४
नामसंग्रह. २५८
नायक ६५९, ६५०
नारक. १३५९, १३५८
नारंग. ११४२
नारद. ८४९
नाराच. ७७९
नाराचिन्. ९२४
नारायण. ६९७, २१४
नारी. ५०२
नाल. ११८२
नालिकेर. ११५१
नालिकेरज. १०२२
नालीक. ११६१
नाविक. ८७६
नाश. १५१७, ३२४
नासत्य. १८२
नासा. ५८०
नासिका. ५८०
नासिक्य. १८२
नासीर. ८००

नास्तिक	८६२, ४९०
नाहल	९३४
निःशलाक	७४२
निःशोध्य.	१४३६
नि·श्रेणि	१०१२
नि श्रेयस	७४
नि श्वास	१३६८
नि सरण	९८२
नि स्त्र.	३५८
निकट.	१४५०
निकर.	१४११
निकप	९०९
निकषा.	१५३४
निकसात्मज.	१८७
निकाम	१५०५
निकाय.	१४१३
निकाय्य.	९९०
निकार	४४२
निकुम	१११५
निकुरंब.	१४१२
निकृत	३७६, ४४१
निकृति.	३७७
निकृष्ट.	१४४२
निकेतन.	९८९
निक्वण	१४००
निक्वाण	१४००
निक्षेप	८७०
निखर्व	४५४, ८७४
निखिल	१४३३
निगड.	१२२९
निगडित.	४३८
निगण	८३७
निगम	९७२, ९८३
निगरण.	५८८
निगाळ.	१२४४
निगूढक	११७३
निग्रह.	१५०८
निघंटु	२५८
निघस	४२३

निघ्न.	३५६
निचित.	१४७३
निचुल.	६७६ ११४५
निचोल.	६७६
निचोलक.	५६७
निज.	५६१
नितंब.	६०८ १०३३
नितंबिनी.	५०४
नितांत.	१५०६
नित्य.	१४५३ १४७१
नित्यगति	११०६
नित्ययौवना.	७१०
निदाघ.	१५७ २०५
निदान.	१५१४
निदेश.	२७७
निद्रा.	७३ ३१३
निद्राण.	४४३ ११२९
निद्रालु.	४४२
निधन.	३२४
निधान.	१९२
निधि.	१९२
निधीश्वर.	१९०
निधुवन.	५३७
निध्यान.	५७७
निनद.	१३९९
निनाद.	१३९९
निंदा.	२७१
निंदु.	५३१
निप.	१०१९
निपान.	१०९२
निपुण.	३४२
निबंध.	२५७
निबंधन.	१५१३
निबर्हण.	३७०
निबिड.	१४४६
निबिरीस.	१४४७

निम } १४१२, ३७८
निमालन. ५७७
निभृत ४३१
निमय ८७०
निमित्त. १५१३
निमित्तवित्. ४८२
निमीलन. } ५७८, ३२४
निमीश्वर ५२
निमेष. ५७८
निम्न } १०७१, १३६४
निम्नगा १०८०
निंब. ११३९
नियति १३७९
नियतृ ७६०
नियम } ८४३, ८२
नियमस्थिति ८१
नियामक ८७६
नियुद्ध ७९९
नियोग } २७७, १५२०
नियोगिन् ७१९
नियोज्य. ३५९
निरङ्कुश १४६७
निरतर १४४६
निरय. १३५९
निरर्थक } २६७, १५१६
निरवग्रह ३५५
निरस्त. } २६७, ७७९
निरस्तवत्. १४७४
निराकरिष्णु. ३५०
निराकृत १४७३
निराकृतान्योत्तरत्व ६७
निराकृति ८५६
निरुक्त. २५४
निरुक्ति. २५०
निरोध. १५०८
निर्ऋति. १३८०
निर्ग. ९४७

निर्गुंडी. ११४७
निर्ग्रंथ. ७६
निर्ग्रंथन. ३७०
निर्घोष. १३९९
निर्जर. } १०९६, ८८
निर्जल. ९५३
निर्झर. १०९६
निर्झरिणी. १०८०
निर्णय. १३७४
निर्णिक्त. १४३७
निर्णेजक. ९१४
निर्दिग्ध. ४४९
निर्दिग्धिका. ११५७
निर्देश. २७७
निर्बंध. १५००
निर्भर. १५०६
निर्मद. १२२१
निर्मम. ५५
निर्मुक्त. १३१२
निर्मोक. १३१५
निर्याण. } १२२५, ७५
निर्यातन. ३७१
निर्यास. ८७६
निर्लक्षण. ४३७
निर्लयनी. १३१५
निर्वपन. ३८७
निर्वर्णन. ५७७
निर्वहण. १५१४
निर्वाण. } १४९४, ७४
निर्वाणिन्. ५०
निर्वाणी. ४५
निर्वात. १४९४
निर्वाद. २७१
निर्वापण. ३७१
निर्वासन. ३७१
निर्वीरा. ५३०
निर्वृति. } ७४, १३७०
निर्वृत्त १४८७
निर्वेद. ३२१

निर्वेश. ३६२, ६३८
निर्व्यथन. १३६३
निर्हारिन्. १३९०
निर्ह्रादि. १३९९
निलय ९९०
निलिम्पिका १२६१
निवदथ ९४१
निवसन ६७३
निवह १४१२
निवाप. ३७५
निवास ९९१
निवीत ८४५
निवृत्त १४७४
निवृत्ति १५२२
निवेश. १४९९
निवेशन ९७२
निशमन. ५७७
निशा १४१
निशाकर. १०९
निशाख्या ४१८
निशागण १४३
निशाट. १३२४
निशात १४८५
निशान्त. ९९२
निशापति १०४
निशापन ५७६
निशारत्न. १०५
निशावदिन्. १३२४
निशित. १४८५
निशीथ १४५
निशीथिनी. १४१
निशुम्भ. ३७१, ३९९
निशुम्भमथनी २०५
निश्चय. १३७४
निषग. ७८१
निषद्या १००२
निषद्वर. १०९०
निषध १५०१
निषधा ९८०
निषाद. ९३३, ८९६
निषादिन्. ७६३

निष्क. १०४४
निष्कल. ४९२
निष्कला. ५३५
निष्कषाय. ५५
निष्कारण. ३७२
निष्कासित. ४४०
निष्कुट १११२
निष्कुह. ११२२
निष्क्रम. १५२४
निष्क्रय. ३६२
निष्क्राथ. ४१३
निष्टच. ९३४
निष्ठा. १५१४
निष्ठान. ३९९
निष्ठुर. } २६९, १३८६
निष्ठेव. १५२१
निष्णात. ३४२
निष्पक्व. १४८६
निष्पत्राकृति. १३७२
निष्पन्न. १४८७
निष्पाव. } १५२१, ११७४
निष्पुलाक. ५५
निष्प्रवाणि. ६७१
निसर्गवत्. १३७६
निसूदन. ३७१
निस्तल. १४६७
निस्तर्हण. ३७०
निस्त्रिंश. } ७८२, ३७६
निस्राव. ३९६
निस्वन. १३९९
निस्वान. १३९९
निहाका. १२९७
निह्नव. २७६
नीकाश. १४६२
नीच. } ९३२, ३८०, १४२९
नीचैस्. १५४१
नीड. १३१९
नीडज. १३१७

नीप.	११३८	नीवी.	६७३
नीर	१०६९		८६९
नीरध्र.	१४४७	नीवृत्	९४७
नीरुज्.	४७४	नीव्र	१०११
नील.	१९३	नीशार.	६७५
	११९७	नीहार.	१०७२
नीलक.	१२३९	नुति.	२६९
नीलकंठ.	१९५	नुत्त	१४८२
	१३१९	नुन्न	१४८२
नीलगु.	१२०२	नूतन.	१४४८
नीलमणि	१०६५	नूत्न.	१४४८
नीललोहित.	१९८	नून.	१५४०
नीलवस्त्र.	२२५	नूपुर.	६६५
नीलवासस्	१२१	नृ	३३७
नीला.	१२१४	नृचक्षस्.	१८७
	५८७	नृजल.	६३३
नीली.	११६७	नृत्त.	२८०
नीलीराग.	४७६	नृत्य.	२८०
नीलोत्पल.	४८	नृधर्मन्.	१८९
नीवाक.	१५१८	नृप	९९०
नीवार	११७६	नृपासन	७१६
		नृयज्ञ	८२२

नृशंस. ३७६
नेतृ. ३५८
नेत्र. ५७५
नेत्रांबु. ३०७
नेदिष्ठ. १४५२
नेपथ्य. ६३५
नेपाली. १०६०
नेम. १४३४
नेमि. २८, ३०, ७५६
नेमी. १०९१
नैकभेद. १४४९
नैगम. ८६७
नैचिक. १२६४
नैचिकी. १२७०
नैमेय. ८६९
नैयायिक. ८६२
नैर्ऋत. १८८, १६९
नैष्किक. ७२३
नैस्त्रिंशिक. ७७१
नो. १५३९
नौ. ८७६
नौकादंड. ८७७
न्यक्कार. ४४१
न्यक्कृत. ४४०
न्यक्ष. १४३३
न्यग्रोध. ११३२
न्यङ्कु. १२९३
न्यञ्च्. १४२९
न्यंचित. १४८२
न्याद. ४२३
न्याय. ७४२
न्याय्य. ७४३
न्यास. ८७०

प.

पक्क. १४८५, ४१२
पक्कण. १००२
पक्ष. ७८१, १२१८, १४७, ५६८

पक्षक	१००७	पगुळ.	१२४३
पक्षति	१४७ १३१८	पज्ज.	८९४
		पचजन.	३३७
पक्षद्वार.	१००७	पचज्ञान.	२३३
पक्षभाग.	१२२८	पचत्व.	३२४
पक्षात.	१४८	पचदशी.	१४८
पक्षिन्	१३१६	पचबाण.	२२९
पक्षिणी	१४४	पचभद्र.	४३४ १२३६
पक्षिमृगगत्यनुहारक	१२४८		
पक्षिलस्वामिन्	८९४	पचम.	१४०१
पक्षिस्वामिन्	२११	पचमूल.	१९६
पक्ष्मन्	५८०	पचलोह.	१०९०
पक्क.	१०९० १३८१	पचशाख	५९१
		पचशिख	१२८४
पकम.	११६२	पचागगुप्त	१२९२
पकजन्मन्	११६२	पंचागी	१२९१
पकजिनी	११९०	पचागुळ.	११९०
पङ्कप्रभा.	१३६०	पंचार्चिस्	११७
पकरुह	११६२	पचास्य.	१२८४
पकरुह्	११६२	पजिश्रा	२९६
पंक्ति.	१४२३	पट	६६७
पगु	४९२	पटकुटी.	६८१

पटच्चर.	६७८
पटल.	११६८, १०१०, १४११
पटवासक.	६३७
पटह.	२९४, ७९९
पटु.	१३८९, ३४३, ३८४, ४७४
पटोलिका.	११८८
पट्टिश.	७८७
पण	३६२, ४८६
पणांगना.	५३२
पणास्यिक.	१२०६
पणितव्य.	८७१
पण्ड.	५६२
पंडा.	३१०
पंडित.	३४१
पण्य.	८७१
पण्यशाला.	१००२
पण्यांगना.	५३२
पण्याजीव.	८६७
पतग.	१३१६
पतंग.	९५, १३१६, १२१३
पतङ्गिका.	१२१४
पतंजलि.	८५१
प-तृ.	१३१६
पतत्र.	१३१७
पतत्रिन्.	१३१६
पतद्ग्रह.	६८३
पतयालु.	४४५
पताका.	७५०
पताकिन्.	७६४
पताकिनी.	७४६
पति.	३५९, ८१६
पतित.	८०६, १४९०
पतिवत्नी.	५३०

पतिव्रता. ९२७
पतिंवरा ९११
पत्तन ९७१
पत्ति } ४९७, ७४८
पत्नी ९१२
पत्र } ११८३, ७५९, १३१७
पत्रणा ७८१
पत्रपरशु ८२०
पत्रपाल. ७८४
पत्रपाश्या. ६५५
पत्रभंगी ६५५
पत्ररथ १३१६
पत्रल. ४०६
पत्रलता ६५५
पत्रलेखा. ६५४
पत्रवल्ली ६५५
पत्रवाह. ७७८
पत्राग ६४२
पत्रांगुलि ६५५
पत्रिन् } ७७८, १३३४
पत्रोर्ण ६६७
पथिक ४९३
पथिन् ९८३-
पथ्या. ११४६
पद } ९८८, २४२, ६१६
पदभंजन २५४
पदमंजिका २५६
पदवी ९८३
पदाजि ४९८
पदाति ४९७
पदातिक. ४९७-
पदासन. ७१८
पदिक. ४९८
पद्ग ४९७
पद्धति. } ९८३, २५७

पद्म. ११६०, १९३, ६९३, ६९८, १२२९
पद्मनाभ. ५३, २१५
पद्मनाल. ११६५
पद्मप्रभ. २६
पद्मभू. २१३
पद्मराग. १०६४
पद्मवासा. २२६
पद्मा. ४०, २२६
पद्माकर. १०९४
पद्मावती. ४६
पद्मेशय. २१५
पद्मोत्तरात्मज. ६९३
पद्य. ८९४
पद्या. ९८३
पन्न १४९१
पन्नग. १३०४
पन्नद्धा. ९१४
पयस्. ४०४, १०६९
पयस्य. ४०५
पयस्या. ८३१
पयोधर. ६०३
परःशत. १४२५
पर. १४३९, १४५२, ७२८
परच्छंद. ३५६
परजात. ३६१
परंजन. १८८
परतंत्र. ३५६
परपिंडाद. ३६१
परभाग. १३७५
परभृत्. १३२१
परमान्न. ४०६
परमार्हत. ७१२
परमेष्ठिन्. २४, २११
परंपर. ५४४

परपराक.	८३०	परायण	३८५
परलोकगम	३२३	परार्ध	८७४
परवत्.	३५६	परार्व	१४३९
परवश	३५६	परावृत्त	१२४५
परशु	७८६	परावर्त.	८७०
परश्वध.	७८६	परासन	३७०
परश्वधायुध.	७७०	परासु	३७४
परस्पर	१४९९	परास्कन्दिन्.	३८२
पराक्रम	७२९, ७९६	परिकर.	३७९, ७१५
पराग.	११२६	परिकर्मन्	६२५, २४६
पराङ्मुख	१४३७		
पराचित.	३६०	परिकर्मिन्	३६०
पराचीन	१४३७	परिकूट	९८२
परानप.	८०३	परिक्रम.	१५००
पराजित	८०५	परिक्षिप्त.	१४७४
पराधीन	३५६	परिखा	१०९५
पराज्ञ.	३५१	परिग्रह	५१३, ७१५
पराभव	४४१		
पराभूत.	८०५	परिघ.	७८६, १००४
परामर्श.	३२२		
परावस्त	३५६	परिघातन	७८६

परिचय.	१५१२
परिचर.	७६५
परिचर्या.	४९६
परिचारक.	३५९
परिच्छद.	७१६
परिणत.	१२२१
	१४८५
परिणय.	५१८
परिणाम.	१५१८
परिणाय.	४८७
परिणाह.	१४३१
परितस्.	१५२९
परित्राण.	१५०२
परिदान.	८६९
परिदेवन.	२७५
परिधान.	६७२
परिधि.	१०२
परिधिस्थ.	७६५
परिपण.	८६९
परिपन्थक	७२९
परिपंथिन्	७२९
परिपाटी.	१५०४
परिप्लव.	१४५५
परिप्लुता.	९०२
परिबर्ह.	७१६
परिभव.	४४१
परिभाव.	४४१
परिभाषण.	२७४
परिभूत.	८०५
परिमंडल.	१४६७
परिमल.	१३९१
परिमोषिन्	३८२
परिवत्सर.	१५९
परिवर्त्त.	१६१
परिवर्त्तन.	८६९
परिवसथ	९६१
परिवाद.	२७१
परिवादिनी.	२८८
परिवापण.	९२३
परिवार.	७१५
परिवित्ति.	५२६
परिवृढ.	३५८
परिवेत्तृ.	५२६
परिवेदिनी.	५२६

परिवेष.	१०२	परीष्टि	४९७
परिवेष्टित	१४७४	परीहास.	५५५
परिव्रज्या	८१	परुष	२६९
परिव्राजक	८०९		१३८६
परिशिष्ट.	२५७	परुष्	११३०
परिश्रम	३१९	परेत.	३७३
परिषद्.	४८१		१३५८
परिष्कार	६५०	परेष्टु	१२६८
परिष्कृत	१४७५	परैधित	३६१
परिष्वग.	१५०७	परोष्णी	१३३७
परिसर.	९६३	पर्कटिन्.	११३१
परिसर्प	१५००	पर्जन्य	१६४
परिस्कंद.	३६०		१७२
परिस्तोम.	६८०	पर्णशाला	९९४
परिस्यद	७१५	पर्णिन्	१११४
परिस्रुत्.	९०२	पर्दन.	१४०३
परिस्रुता	९०२	पर्पटी.	१०५५
परीक्षक.	४७९	पर्य्यंक	६७९
परीत	१४७१		६८३
परीरम्भ.	१५०७	पर्य्यटन.	१५०१
परीवार	७८३	पर्य्याय	१५०४
परीवाह	१०८८	पर्य्यस्तिका	६७९

पर्याण.	१२५२	पलंकष.	११४२
पर्य्याप्त.	१५०५	पलंकषा.	६८५
पर्याप्ति.	१५०२	पलल.	६२२
पर्याय.	१५०३	पलाद.	१८७
पर्य्युदंचन.	८८१	पलायन.	८०२
पर्वत.	१०२७	पलायित.	८०५
पर्वतकाक.	१३२३	पलाल.	११८२
पर्वतजा.	१०८०	पलाश.	११२३, ११२६
पर्वताधारा.	९३७		
पर्वन्.	१४८, ११३०	पलिक्नी.	५३४, १२७०
पर्वमूल.	१४८	पलित.	५७१
पर्वसंधि.	१४९	पल्यंक.	६८३
पर्शु.	७८६	पल्ययन.	१२५२
पर्शुक.	६२७	पल्लव.	११२३
पर्शुपाणि.	२०७	पल्लविक.	३३१
पर्षद्.	४८१	पल्ली.	१२९८
पल.	६२३, ८८४, ११८२	पल्वल.	१०९५
		पव.	१५२१
पर्वयोनि.	१२००	पवन.	१०१७, १५२१, ११०६
पलगंड.	९२२		

पवनाशन	१३०२	पाक्य.	९४२
पवमान.	११०९		९४४
पवि.	१८०	पाचन	१३८८
पवित्र.	११९२	पाचनक	९४४
	१४३५	पाञ्चजन्य.	२२२
पशु.	१२७५	पाञ्चालिका	१०१४
पशुक्रिया	५३७	पाञ्चाली	७१०
पशुपति	१९९	पाट्	१५३७
पश्चात्ताप	१३७८	पाटक	९४२
पश्चानुपूर्वी	१३५	पाटच्चर	३८१
पश्चिम.	१४५९	पाटल.	१३९५
पश्चिमा.	१६७	पाटला	११४४
पश्यतोहर	३८२	पाटलि.	११४४
पस्त्य	९९१	पाटलिपुत्र.	९७६
पांशु	९७०	पाटित.	१४८८
पांसु.	९७०	पाठक	७८
पांसुला	५२८	पाठीन.	१३४५
पाक.	१७४	पाणि	५९१
	३३८		५९८
पाकपुटी.	९९९	पाणिगृहीती	५१२
पाकशुक्ला	१०३७	पाणिग्रहण	५१८
पाकस्थान.	९९८	पाणिघ	९२५

पाणिनि. ८५१
पाणिपीडन. ५१७
पाणिमुक्त. ७७४
पाणिवादक. ९२५
पांडर. १३९३
पांडवायन. २१७
पांडु. १३९३
पांडुकंबलिन्. ७५४
पांडुभूम. ९५३
पांडुर. ४६६, १३९३
पांडुरपृष्ठ. ४३७
पातक. १३८०
पाताल. ४२, १३६२
पातालौकस्. २३८
पातुक. ४४५
पात्र. १०७९, ३२७, ८२८, १०२६
पाथस्. १०६९
पाथेय. ४९३
पाद. १०३४, १००, ३२५, ६१६, १४३४
पादकटक. ६६५
पादग्रहण. ८४४
पादचारिन्. ४९८
पादजल. ४०९
पादप. १११४
पादपाश. १२२९, १२५१
पादपीठ. ७१८
पादमूल. ६१६
पादरक्षण. ९१४
पादवल्मीक. ४६५
पादस्फोट. ४६५
पादाग्र. ६१७
पादांगद. ६६५

पादातिक ४९८
पादावर्त. १०९३
पादुका. ९१४
पादुकाकृत्. ९१४
पादू ९१४
पाद्य. ५००
पान. १०८९, ३९४, १३६८, ७३८
पानगोष्ठिका. ९०७
पानभाजन. १०२४
पानवणिज् ९०१
पानीय १०६९
पानीयनकुल. १२५०
पानीयशाला. १००१
पान्य. ७९१
पाप ३७६, १४४३, १३८०
पापर्द्धि. ९२७
पाप्मन् १३८०
पामन. ४६०
पामर. ९३२
पामा. ४६४
पामारि १०५७
पायस ४०६, ६४८
पायु. ६१२
पाय्य. ८८३
पार. १०७९
पारगत. २४
पारत. १०५०
पारद १०५०
पारपर्य. ८०
पारशव ८९६, १०३७
पारश्वध. ७७०
पारश्वधिक ७७०
पारसीक १२३५
पारस्त्रैणेय. ५४७
पारायण. ८१९

पारावत. १३३९
पारावार. १०७३
पाराशरिन् ८१०
पाराशर्य. ८४७
पारिकांक्षिन्. ८१०
पारिजात. १७९
पारितथ्या. ६५५
पारिपंथिक. ३८१
पारिपार्श्विक. ३३०
पारिप्लव. १४५५
पारिभद्रक. ११४१
पारियात्रिक. १०३१
पारियानिक. ७५२
पारिरक्षक. ८१०
पारिहार्य. ६६३
पारी. १०२४
पारींद्र. १२८४, १३०५
पार्थ. ७०८
पार्थिव. ६९०
पार्वती. १०५५, २०३
पार्श्व. १४२०, १४५०, ५८९, २८, ४३
पार्श्वक. ४७५
पार्श्वस्थ. ९३०
पार्श्वोदरप्रिय. १३५२
पार्षद. २०१
पार्षद्य. ४८०
पार्ष्णि. ६१६
पार्ष्णिग्राह. ७३२
पाल. ६८३
पालकाप्य. ८५३
पालक्या. ११८६
पालाश. ८१५, १३९५
पालि. ९६५, ५७४
पाली. १०१३
पावक. १०९८
पावन. १४३५

पाश.	५६८ ९३१	पिचव्य	११३९
		पिचु	११३९
पाशक.	४८१	पिचुमन्द	११३९
पाशिन्	१८८	पिचुल	११३९
पाशुपाल्य.	८६४ ८८८	पिचट.	१०४२
		पिच्छ.	१३१७ १३२०
पाश्चात्य.	१४५९		
पाश्या	१४२१	पिच्छिल.	४१४
पाषाण	१०३५	पिंज.	३७२
पाषाणदारक.	९१९	पिंजन.	९१२
पिक	१३२१	पिंजर.	१०५८ १३९४
पिंग.	१३९७		
पिङ्गकपिशा	१२०७	पिंजल	३६६
पिंगचक्षुप्	१३५२	पिंजुष.	६३२
पिङ्गजट	१९९	पिट	१०१७
पिंगल	१२०३ १३९६ ११९९	पिटक	४६३
		पिठर.	१०१९
पिंगेक्षण.	१९९	पिंड	१०३७ ४३५ ५६४ १०६२
पिचक.	३०४		
पिचडिका	६१९		
पिचडिल	४५०	पिंडक.	६४८

पिंडदान.	८२२
पिंडिका.	६१९, ७५६
पिंडीशूर.	४७७
पिंडोलि.	४२७
पिण्याक.	९१७
पितामह.	२११, ५५७
पितृ.	५५९, ५५६, ६६०
पितृगृह.	९८९
पितृपति.	१८४
पितृयज्ञ.	८२१
पितृवन.	९८९
पितृव्य.	५५२
पितृसू	१४०
पित्त.	४६२
पित्तळ.	१०४७
पित्र्य	५५१, ८४०
पित्र्या.	१११
पित्सत्.	१३१७
पिधान.	१०२४
पिनद्ध.	७६५
पिनाक.	२०१
पिनाकभृत.	१९९
पिपासा.	३९४
पिपासु	३९३
पिपीलक.	१२०६
पिपीलिका.	१२०७
पिप्पली.	४२१
पिप्पिका.	६३२
पिप्लु.	६१८
पियाल.	११४२
पिल्ल.	४६१
पिशग.	१३९६
पिशाच.	९१
पिशाचकी.	१८९
पिशित.	६२३
पिशिताशिन्	४२९
पिशुन.	३८०, ८४९
पिष्टक.	३९८

पिष्टपुर.	४००	पीता	४१८
पिष्टवर्ति.	४००	पीताब्धि.	१२१
पिष्टात.	६३७	पीताम्बर	२१६
पिप्पलक	९११	पीन.	४४८
पिहित.	१४७६	पीनस	४६८
पीठ	६८४	पीनोघ्नी.	१२६९
	८११	पीयूष.	८९
पीठभू.	९८०	पीलक	१२०६
पीठमर्द	३३०	पीलु	१२१७
पीडन	८००		११४२
पीडा	१३७१	पीलुपर्णी.	११८९
पीत	१३९४	पीवन्	४४८
पीततण्डुला.	११७६	पीवर.	४४८
पीतदुग्धा.	१२७०	पीवरस्तनी.	१२६९
पीतन	१०९९	पुंश्चली	५२८
	६४९	पुंध्वज	६१०
पीतनील	१३९४	पुंसवन	४०४
पीतपादा.	१३३६	पुंस्	३३७
पीतरक्त	१३९६	पुंस्त्व	६२९
पीतल.	१३९४	पुंख.	७८१
पीतलोह	१०४८	पुंगव	१४४०
पीतसाल.	११४४	पुच्छ.	१२४४

पुंज.	१४११
पुटकिनी.	११६०
पुटभेद.	१०८८
पुटभेदन.	९७१
पुंडरीक.	११६२, १७०, १२८५
पुंडरीकाक्ष.	२१७
पुंड्र.	६५३, ११९४
पुण्य.	१४३५, १३७९
पुण्यक.	८४३
पुंण्यजन.	१८७, १९४
पुण्यभू.	९४८
पुण्यवत्.	४८९
पुत.	६०९
पुत्तिका.	१२१४
पुत्र.	५४२, ५६०
पुत्रिका.	१०१४
पुद्गल.	५६४
पुनःपुनः	१५३१
पुनर्नव.	५९४
पुनर्भव.	५९४
पुनर्भविन्.	१३६६
पुनर्भू.	५३५
पुनर्वसु.	८५२, ११०, २१६
पुनर्वह.	१०९०
पुन्नाग.	११३४
पुर.	५६४, १००३
पुरःसर.	४९८
पुरतस्.	१५२९
पुरंदर.	१७१
पुरंध्री.	५१३
पुरस्.	१५२९
पुरस्तात्.	१५२९
पुरा.	१५३५

पुराण. २५२, १४४९, २५३
पुराणग २१२
पुराणपुरुष. २१४
पुरातन १४४८
पुरावृत्त २५९
पुरासुहृद् २००
पुरी ९७१
पुरीतत् ६०५
पुरीष. ६३४
पुरु १४२६
पुरुष. १३६६, ३३७
पुरुषपुण्डरीक. ४९६
पुरुषसिंह ६९६
पुरुषास्थिमालिन् १९७
पुरुषोत्तम. २५, २१४, १९५
पुरुहू. १४२१
पुरुहूत. १७१
पुरूरवस् ७०१
पुरोग ४९८
पुरोगम. १४३८, ४९८
पुरोगामिन्. ४९८
पुरोधस्. ७२०
पुरोभागिन्. ३८०
पुरोहित ७२०
पुर् ९७१
पुलक. ३०५, १२०२
पुलिन १०७८
पुलिन्द. ९३४
पुलोमन् १७४
पुष्कर. १०६९, ११३, १२२४, ११६१
पुष्कराख्य १३२८
पुष्करिणी. १०९४
पुष्कल. १४२५, १४३९

पुष्प. ११२९
५३६
११८४
पुष्पक. १९०
पुष्पकरंडिनी. ९७६
पुष्पकाल. १५६
पुष्पकेतन. २२८
पुष्पकेतु. १०५४
पुष्पचाप. २२८
पुष्पद. १११४
पुष्पदंत. १७०
२९
१२४
पुष्पदामन्. ६५१
पुष्परथ. ७५२
पुष्पलक. १२७४
पुष्पलाविन्. ९००
पुष्पवती. ५३५
पुष्पवत्. १२४
पुष्पवाटी. १११३
पुष्पस. ६०५
पुष्पाजीव. ९००
पुष्पांजन. १०५४
पुष्पास्त्र. २२८
पुष्पिका. ६३४
पुष्पिकासीस. १०५७
पुष्य. १११
पुष्येषु. २२८
पुस्त. ९२२
पूग. ११५४
पूजा. ४४७
पूजित. ४४६
पूज्य. ३३६
पूत. १४३५
११८३
पूतना. २१९
पूतिगंधिक. १२९१
पूप. ३९८
पूपली. ३९९
पूपिका. ३९८
पूय. ६२४
पूर. १०८७
पूरित. १४७३
पूरुष. ३३७

पूर्ण	१४७३
पूर्णकुंभ	७१८
पूर्णपात्र.	६७७
पूर्णानक.	६७७
पूर्णिमा	१४९
पूर्णिमारात्रि	१४३
पूर्त	८३४
पूर्द्वार.	९८१
पूर्व	२४६, १४५९
पूर्वगगा	१०८४
पूर्वगत.	२४६
पूर्वज	५५१
पूर्वदिक्पति	१७३
पूर्वदेव.	२३८
पूर्वभाग	६०२
पूर्वराग	२८२
पूर्वा.	१६७
पूर्वाद्रि	१०२७
पूर्वानुयोग	२४६
पूर्वाभाद्रपद	११५
पूर्वाषाढा.	११३
पूलिका.	३९८
पूषन्	९५
पूषासुहृद्	२००
पृक्थ.	१९२
पृच्छा.	२१३
पृतना.	७४८, ७४९
पृतनाषाह्.	१७४
पृथक्.	१५२७
पृथगात्मता.	७९
पृथगात्मिका	१५१५
पृथग्जन	९१२
पृथग्विध	१४६९
पृथिवी	९३५
पृथिवीशक्र.	६८९
पृथु	७००, १४३०
पृथुक.	३३८, ४०१
पृथुरोमन्	१३४२
पृथुल	१४३०

पृथ्वी. ९३५–३९
पृदाकु १३०३
पृश्नि. ९९, ४५३
पृश्निशृंग. २१७
पृषत. १२९४, १०८९
पृषत्. १०८९
पृषत्क. ७७८
पृषदश्व. ११०७
पृषदाज्य. ८३२
पृषातक. ८३२
पृष्ठ. ६०१
पृष्ठग्रंथि. ४६६
पृष्ठमांसादन. २६८
पृष्ठवंश. ६०१
पृष्ठवाह्य. १२६३
पृष्ठशृंग. १२७८
पृष्ठ्य. १२६३
पेचक १२२७, १३२४
पेटक. १४११
पेटा. १०१५
पेढाल. ५४
पेयूष. ४०५
पेल. ६११
पेलव. ४४९, १४४७, १४२७
पेशल. ३८४, १३४५
पेशी. ६२३
पेशीकोश. १३१९
पैञ्जूष. ५७३
पैठर. ४११
पैतृष्वसेय. ५४५
पैतृष्वस्त्रीय. ५४५
पैत्र. १५९
पैलव, ८१५
पोगंड. ४५५
पोटगल. ११९३
पोटा. ५३२, ५३४

पोट्टिल ५४
पोत ८७६ ३१८ १२१९
पोतज १३१५
पोतवणिज्. ८७५
पोतवाह्. ८७६
पोताधान. १३४७
पोत्रिन् १२८७
पोलि. ३९८
पोलिका. ३९८
पोलिंद. ८७८
पौतव ८८३
पौत्र ५४४
पौनर्भव ५४७
पौर ११९१
पौरक १११२
पौरस्त्य १४५९
पौस्प. ६०० ६३० ७३९
पौरोगव ७२२
पौर्णमास ८२३
पौर्णमासी. १४९
पौलस्त्य १८९ ७०६
पौत्री. ३५९
पौलोमी. १७५
पौष. १५२
पौष्ण. ११५
पौण्पक १०५४
प्याट् ११३७
प्रकट १४६७
प्रकटित. १४७८
प्रकम्पन. ११०६
प्रकर. १४११
प्रकरण २५४ २८४
प्रकाण्ड १४५१ ११२०
प्रकाप १५०५
प्रकार. १४६२

प्रकाश. १०४९, १४६२, १०१, १४६७
प्रकाशित. १४७८
प्रकीर्णक. ७१७
प्रकृति. १३७६, ७१४, ८९९
प्रकृष्ट. १४३८
प्रकोष्ठ. ५९०
प्रक्रम. १५०९
प्रक्रिया. ७४४
प्रक्वण. १४०८
प्रक्वाण. १४०८
प्रक्षर. १२५१
प्रक्ष्वेडन. ७७९
प्रखर. १२५१
प्रख्य. १४६२
प्रख्यातवप्तृक. ५०२
प्रगंड. ५९१
प्रगल्भ. ३४३
प्रगल्भता. २९९
प्रगाढ. १३७१
प्रगुण. १४५६
प्रगे. १५३३
प्रग्रह. ९९, ८०६
प्रग्रीव. १०१२
प्रघण. १०१०
प्रघाण. १०१०
प्रघात. ७९७
प्रचक्र. ७९०
प्रचलाक. १३२०
प्रचलायित. ४४२
प्रचुर. १४२५
प्रचेतस्. १८८
प्रच्छदपट. ६७६
प्रच्छन्न. ७३१, १००७
प्रच्छर्दिका. ४६९
प्रच्छादन. ६७१
प्रजन. १२७४
प्रजनन ६११

प्रजा	५०१, ५४३
प्रजाता	५३९
प्रजाप	६९०
प्रजापति.	६१२
प्रजावती.	५१४
प्रज्ञ	४५६
प्रज्ञप्ति	२३९
प्रज्ञा	३०९, ५७२
प्रज्ञान.	१४९३
प्रज्ञु	४५६
प्रडीन	१३१८
प्रणति	१५०३
प्रणय.	३८८
प्रणयिनी.	५१६
प्रणव.	२५०
प्रणाद.	१४०३
प्रणाय्य	४९१
प्रणाली.	१०८९
प्रणिधान	१३७८
प्रणिधि	७३३
प्रणिपात	१५०३
प्रणीत	४१३, ८२६
प्रणेय.	४३२
प्रतति.	१११७
प्रतन.	१४४९
प्रतल.	५९६
प्रतार.	७४०
प्रतारण	९७९
प्रतिकर्मन्	६३६
प्रतिकाय.	१४६४
प्रतिकाश	१४६२
प्रतिकूल.	१४६५
प्रतिकृति.	१४६४
प्रतिकृष्ट	१४४२
प्रतिक्षिप्त.	४४०, १४७४
प्रतिग्रह.	७४७
प्रतिग्राह	६८४
प्रतिघ	२९९
प्रतिघातन	३७०
प्रतिच्छन्द.	१४६४

प्रतिच्छाया १४६४
प्रतिजंघा. ६१९
प्रतिजागर. १५१८
प्रतिज्ञा. २७८
प्रतिज्ञात १४८९
प्रतिताली. १००६
प्रतिदान. ८७०
प्रतिध्वनि. १४१०
प्रतिनप्तृ. ५४४
प्रतिनादविधायिता. ६५
प्रतिनिधि. १४६३
प्रतिपक्ष ७२८
प्रतिपत्. } १४७, ३०९
प्रतिपन्न. १४९६
प्रतिपादन. ३८६
प्रतिबद्ध. ४३९
प्रतिबंध. १४९८
प्रतिबिंब. १४६४
प्रतिभय. ३०२
प्रतिभा. ३०९
प्रतिभान्वित. ३४३
प्रतिभू ८८२
प्रतिम. १४६२
प्रतिमा. १४६३
प्रतिमान. } १४६४, १२२७
प्रतिमुक्त. ७६५
प्रतियातना. १४६३
प्रतिरूप. १४६४
प्रतिरोधक. ३८१
प्रतिलोम. १४६५
प्रतिवचस्. २६३
प्रतिश्रय. ९६१
प्रतिशासन. २७७
प्रतिशिष्ट १४९२
प्रतिश्याय. ४६८
प्रतिश्रय. १०००
प्रतिश्रव २७८
प्रतिश्रुत. १४८९
प्रतिश्रुत. १४१०
प्रतिष्टंभ. १४९८
प्रतिष्ठ ३६
प्रतिसर. ६६२

प्रतिसर्ग	२९२
प्रतिसीरा.	६८०
प्रतिसूर्य.	१२९९
प्रतिहत.	४३९
प्रतीक	५६६
प्रतीक्ष्य.	४४६
प्रताची	१६७
प्रतीचीन	१६८
प्रतान	१४९२
प्रतीप.	१४६५
प्रतीर.	१०७८
प्रतीहार.	१००४, ७२१
प्रतोद	८९३
प्रतोळी	९८१
प्रत्न	१४४९
प्रत्यग्र.	१४४८
प्रत्यग्रथ	९६०
प्रत्यच्	१६८
प्रत्यनीक	७२८
प्रत्यत	९५२
प्रत्ययित.	७३४
प्रत्यर्थिन्	७२९
प्रत्यवसान.	४२३
प्रत्यवस्यातृ	७२८
प्रत्याकार	७८३
प्रत्याख्यात	१४७३
प्रत्याख्यानप्रवाद	२४८
प्रत्यादिष्ट.	१४७४
प्रत्यालीढ	७७७
प्रत्यासार	७४७
प्रत्याहार	८३, १५२४
प्रत्युत्क्रम	१५१०
प्रत्युत्पन्नमति.	३४४
प्रत्यूष	१३९
प्रत्यूषस्	१३९
प्रत्यूह	१५०९
प्रथन	११७२
प्रथम	१४५९
प्रथित	१४९३
प्रदक्षिण.	६२
प्रदर.	७७८
प्रदिश्	११७

प्रदीप.	६८६
प्रदीपन.	११९६
प्रदेशन	३८९
प्रदेशिनी.	५९२
प्रदोष	१४४
प्रद्युम्न.	२२८
प्रद्योतन.	९५
प्रद्राव.	८०३
प्रधन.	७९७
प्रधान.	७२०
	१४३८
प्रधानधातु.	६३०
प्रधि.	७५५
प्रनीड.	१३१८
प्रपंच	१४३२
प्रपद.	६१७
प्रपा.	१००१
प्रपात.	८००
	१०३२
प्रपितामह.	५५७
प्रपुन्नाट.	११५८
प्रपौत्र.	५४४
प्रफुल्ल.	११२८
प्रबुद्ध.	३४१
	११९७
प्रबोध.	३१९
प्रभञ्जन.	११०६
प्रभव.	३३
प्रभा.	१००
	१९०
प्रभाकर.	९७
प्रभात.	१३८
प्रभाव	७४०
प्रभावती.	४०
	२८९
प्रभास	६२
प्रभिन्न.	१२२०
प्रभु.	३३
	३५९
प्रभूत.	१४२५
प्रभूत्व.	७३५
प्रभूष्णु.	४९१
प्रभ्रष्टक.	६५२
प्रमथ.	२०१

प्रमथन. ३७०
प्रमथपति. १९९
प्रमद ३१६
प्रमद्वन १११२
प्रमदा. ६०६
प्रमनस्. ४३६
प्रमय ३७०
प्रमाद. १३८२
प्रमापण. ३७०
प्रमीत. ३७३
प्रमीला. ३१३
प्रमुख. १४३८
प्रमेह ४७०
प्रमोद ३१६
प्रयस्त. ४११
प्रयाणक. ७८९
प्रयाम. १५१८
प्रयास ३२०
प्रयुत. ८७३
प्रयोग १५१०
प्रयोजन १५१४
प्ररोहा १११८
प्रलम्बभिद्. २२४
प्रलेपाह. ४५७
प्रलय. १६१, ३०७
प्रलाप २७५
प्रवण. ३८५
प्रवयण ८९३
प्रवयस् ३३९
प्रवर. १४३८, ११७३
प्रवर्ग ८३६
प्रवर्ह. १४३८
प्रवह १५१४
प्रवहण ७६३
प्रवह्लिका २५९
प्रवाच. ३४६
प्रवाल. २९१, १०६६
प्रवासन ३७१
प्रवासिन् ४९३
प्रवाह १०८७
प्रवाह्लिका ४७१

प्रविदारण. ७१७
प्रवीण. ३४२
प्रवृत्ति. २६०
प्रवृद्ध. १४९५
प्रवेक. १४३८
प्रवेणी. ५७०, ६८०
प्रवेतृ. ७६०
प्रवेल. ११७२
प्रवेश. १५००
प्रवेशन. ९९३
प्रवेष्ट. ५८९
प्रशंसा. २७०
प्रशमन. ३७०
प्रशस्यता. ६८
प्रश्न. २६३
प्रश्नव्याकरण. २४४
प्रश्वासरोधन. ८३
प्रष्ठ. ४९९, १४३९
प्रष्ठौही. १२९६
प्रसक्त. १०७१
प्रसन्ना. ९०३
प्रसभ. ८०४
प्रसर. ४९५
प्रसल. १५६
प्रसव. ५४१, ११२५
प्रसव्य. १४६५
प्रसह्य. १५३९
प्रसादन. ३९५
प्रसादना. ४९६
प्रसाधन. ६३६, ६८८
प्रसार. ७९१
प्रसारिन्. ३९०
प्रसित. ३८५
प्रसीदिका. १११३
प्रसू. ५५७, १२३३
प्रसूति. ५४२
प्रसूतिका. ५३९
प्रसूतिज. १३७१
प्रसून. ११२४

प्रसूत ४३१, ५९८
प्रसूता ६१४
प्रसूति ५९८
प्रसेवक २९१, ९१२
प्रस्कन्न. ८०६
प्रस्तर १०३५
प्रस्तार ११११
प्रस्ताव १५०९, २५४
प्रस्तावौचित्य ६७
प्रस्थ. ८८६, १०३५
प्रस्थान. ७८९
प्रस्थापित. १४९२
प्रस्फोटन १०१७, १०१८
प्रस्रवण १०२९, १०९६
प्रस्राव ४३२
प्रहत २४५
प्रहर १४५
प्रहरण. ७७३, ७९६
प्रहर्षुल ११७
प्रहसन. २८४
प्रहस्त ५९६
प्रहासिन् ४३१
प्रहि १०९१
प्रहित. ३९७, १४९२, ७७९
प्रहेलिका. २५९
प्रह्लाद ६९९
प्रह्व. ३८५
प्राशु १४२९
प्राकाम्य २०२
प्राकार. ९८०
प्राकाराग्र ९८१
प्राकृत. ९३२
प्रागल्भ्य. ५०९
प्राग्ज्योतिष. ९५६
प्राग्रहर १४३८

प्राग्वंश.	९९६	प्राण.	१२६७, ७९६, १०६२, ११०८
प्राघुण.	४९९	प्राणतञ.	९३
प्राघूर्णक.	४९९	प्राणद.	६२१, १०७०
प्रांगण.	१००४	प्राणयम	८३
प्राची.	१६७	प्राणसमा.	५१६
प्राचीन.	९८२, १६८	प्राणायाम.	८३
प्राचीनबर्हिष्.	१७१	प्राणावाय.	२४८
प्राचीनावीत.	८४५	प्राणाहिता.	५१५
प्राचेतस.	८४६	प्राणेशा.	५१५
प्राच्	१५३५, १६८	प्रातर्.	१५३३
प्राच्य.	९५२	प्रातराश.	४२५
प्राजन.	८९३	प्रातिहारिक.	९२५
प्राजापत्य.	६९५	प्राथमकल्पिक.	७९.
प्राजितृ.	७६०	प्रादुस्.	१५३९
प्राज्ञ.	३४१	प्रादेश	५९५
प्राज्ञा.	५२२	प्रांतर.	९८५
प्राज्ञी.	५२२	प्राप्त.	७४३, १४९०
प्राज्य.	१४२२		
प्रांजल	३७५		
प्राड्विवाक.	७२०		

प्राप्तरूप. ३४१
प्राप्ति २०२
प्राभृत. ७३७
प्राय } ९६५ ८४३
प्रायस् १९२९
प्रालम्ब ६९२
प्रालम्बिका ६५७
प्रालेय. १०७२
प्रावरण ६७१
प्रावार ६७२
प्रावृष्. १५७
प्रास. ७८९
प्रासक. ४८६
प्रासङ्ग. ७५७
प्रासङ्ग्य १२६१
प्रासाद. ९९३
प्रामित्यक. ७७०
प्रिय. १२४९
प्रियक. ११४४
प्रियङ्गु. } ११४९ ११७६
प्रियप्राय २६४
प्रियमधु. २२४
प्रियंवद ३५१
प्रियसत्य २६५
प्रिया. ५१५
प्रियाल. ११४२
प्रीणन १५०२
प्रीति. } १३७७ ३१६
प्रीतिद ३३१
प्रुष्ट १४८६
प्रेक्षा २०९
प्रेङ्खा } ७५८ १४८१
प्रेङ्खित १४८०
प्रेङ्खोलन. १४८१
प्रेङ्खोलित. १४८०
प्रेत }. १३५८ ३७३
प्रेतगृह ९८९
प्रेतपति. १८४
प्रेतवन ९८९

प्रेत्य. १५२८
प्रेमन्. १३७७
प्रेयसी. ५१५
प्रेषित. १४९२
प्रेष्ठा. ५१६
प्रेष्य. ३६०
प्रोक्षण. ८३०
प्रोज्झासन. ३७०
प्रोत. ६६७, १४८७
प्रोथ. १२४३
प्रोष्ठपदा. ११५
प्रोष्ठी. १३४६
प्रौढ. ३४३, १४९५
प्रौढि. ३००
प्रौष्ठपद. १५४
प्लक्ष. ११३१
प्लव. १३५४, १३४०, ८७९, ९३३
प्लवग. १३५४, १२९२, ४७, १०३
प्लवंग. १२९२
प्लवंगम. १२९१, १३५४
प्लीहन्. ६०५
प्लुत. १२४८, १२४९
प्लुष्ट. १४८६
प्सान. ४२४

फ.

फट. १३१५
फण. १३१५
फणभृत. १३०३
फणिन्. ४८
फल. १४४६, ११३०, ८६९, ८९१, ११८३

फण्क.	७८२	फेरड	१२८९
फलद्	१११४	फेरव	१२८९
फलपाकावसानिका	१११७	फेरु	१२८९
फलभूमि.	९४६	फेञा.	४२७
फलवत्	११११	फञी	४२७
फलादन.	१३३९	ब	
फलिन.	१११६	बक	१३३२
फलिनी	११४९	बकनिसूदन	७०८
फलिन्.	१११६	बकोट	१३३२
फलेग्रहि	१११६	बकुल	११३५
फल्गु { १४४६ / ११३३		बग	९५७
		बदरी	११३८
फाणित.	४०३	बद्ध	४३८
फाट	१४८१	बधिर.	४५४
फाल.	८९१	बन्दिन्	७९४
फाल्गुन } १५३ / ७०८		बन्दी	८०६
		बंध. } ९१४ / १०९६	
फाल्गुनिक.	१५३	बधक.	८८२
फाल्गुनीभव	११८	बन्धकी	९२८
फुल्ल	११२७	बधन. } ४३९ / १२७४	
फेन	१०७७		
फेनिल	११३८		

वंधनग्रंथि. ९३१
वन्धु. ५६१
वंधुजीवक. ११४९
वंधुता. १४२२
वंधुर. १४४४, १४६८
वंधुल. ५४८
वंधूक. ११४९
वप्पीह. १३२९
वभ्रु. १३९७, १३०२, २१७, ४५३
वर्कर. १२७६
वर्बर. ९३२
बर्ह. १३२०, ११२३
वर्हिर्ज्योतिष्. १०९९
वर्हिन्. १३१९
वर्हिर्मुख ८८
वर्हिशुष्मन्. १०९९
वर्हिष्. ८२०

वल. ७९६, ७४५, ७१४, १२९, १७४, २२४, ६९७
वलज. १००४
वलदेव. २२५
वलभद्र. २२५
वलवत्. १५३५
वला. ४५
वलाक. १३३३
वलाका. १३३३
वलांगक. १५६
वलाट. ११७२
वलात्कार. ८०४
वलाश. ४६२
वलाहक. १२११, १३३३, १६४

बलि.	७४५, ६९९, २२१, ४४७, ८२२	बहुगर्ह्यवाच्.	३४७
		बहुत्वक	११४४
		बहुपाद्	११३२
		बहुप्रज.	१२८८
		बहुप्रद.	३८९
बलिन्	४४८, १८७१	बहुरूप	६४७
बलिन	४५६	बहुल.	१०९९, १४७, १४२५
बलिप.	४५६		
बलिभुज्	१३२२	बहुला	१०९
बलिवेश्मन्.	१३६३	बहुवर्णपुष्पवृष्टि.	६३
बलिश	१११९	बहुविध.	१३६९
बलीमुख.	१२९२	बाढ	१५०५
बलीवर्द	१३५७	बाण.	२२१, ७७८
बल्कयिणी	१२६७		
बहिर्द्वार	१००७	बाणपुर.	९७७
बहिर्द्वार.	१३९२	बाणमुक्ति.	७८०
बहिष्पु	१५४१	बाणासन.	७७६
बहु.	१४२५, १४३०	बादर	६६९, ११३९
बहुकर	३६३	बादरायण	८४७
बहुकरी	१०१६	बाधा.	१३७१

बांधकिनेय.	५४८	बाहुल.	१५५, ७६९
बांधव.	५६१	बाहुसंभव.	८६३
बाल	१२११, ३३८, ३५२	बिडाल.	१३०१
बालक्रीडनक.	६८८	बिडालक.	१०५८
बालमूषिका.	१३०१	बिडौजस्.	१७१
बालवायज.	१०६३	बिभीतक.	११४५
बालव्यजन.	७१७	बिन्दु.	१०८९
बालसंध्याभ.	१३९६	बिम्ब.	१०७, १४६४
बालिका.	६५६	बिम्बी.	११८५
बालिनी.	१०८	बिल.	१३६३
बालिश.	३५१	बिलेशय.	१३०२
बाल्य.	३३९	बिल्व.	११३५
बाष्प.	३०७, ११०२	बिस.	११६५
बाहु.	५८९	बिसप्रसून.	११६१
बाहुत्राण.	७६९	बीज.	६२९, १५१३
बाहुदंतेय.	१७२	बीजकोश.	११६५
बाहुदा	१०८६	बीजकोशी.	११३०
बाहुभूषा.	६६२	बीजपुष्पिका.	११७८
		बीजपूर.	११५०

बीजरुह	१२०१	बुलि	६०९, ६१२
बीजवर	११७१	बुस.	११८२
बीभसु.	९३७	बहित.	१४०५
बीजिन्	५५६	बृहतीपति.	११९
बीज्य.	७१३	बृहत	१४३०
बीभत्स	२९५	बृहत्कुक्षि	४५०
बीभत्सु	७१०	बृहद्भानु	१०९७
बुक्कण.	१४०७	बृहन्नट.	७०९
बुक्कस	९३३	बेडा.	८७७
बुक्का.	६२३	बेर.	५६३
बुद्ध	१४९६	बेल्व	८१५
बुद्धि	३०८	बोधकर.	७९४
बुद्धींद्रिय.	१३८४	बोधितक	११३१
बुद्बुद	१०७७	बोधिद.	२५
बुध.	२४१, २३२, ११७	बोधिसत्त्व.	२३२
बुधित	१४९६	बोल.	१०६३
बुभ्र.	११२१	बौध	७०१
बुभुक्षा.	३९३	ब्रह्म	९६
बुभुक्षित.	३९२	ब्रह्मचारिन्	७०८, ८०८, ८०७

ब्रह्मज. ९३
ब्रह्मत्व. ८४१
ब्रह्मदत्त. ६९४
ब्रह्मन् } ४२, ७४, ८१, २१२
ब्रह्मपादप. ११३६
ब्रह्मपुत्र. ११९६
ब्रह्मपुत्री. १०८५
ब्रह्मबंधु. ८५५
ब्रह्मबिंदु. ८३९
ब्रह्मभूय. ८४१
ब्रह्मयज्ञ. ८२१
ब्रह्मरात्रि ८५१
ब्रह्मरीति. १०४८
ब्रह्मवर्चस. ८३८
ब्रह्मवर्धन. १०४०
ब्रह्मवेदि. ९५०
ब्रह्मसंभव. ६९५
ब्रह्मसायुज्य. ८४१
ब्रह्मसू. २३०
ब्रह्मसूनु. ६९४
ब्रह्मांजलि. ८३८
ब्रह्मावर्त्त. ९५९
ब्रह्मासन. ८३८
ब्राह्म. १६०
ब्राह्मण. ८११
ब्राह्मणी. } १२९९, १२०७
ब्राह्मण्य. १४१९
ब्राह्मतीर्थ. ८४०
ब्राह्मी. } २४१, १०९, १०४८
ब्रुव १४४२

भ

भ. १०७
भक्त. ३९५
भक्तकार. ७२३
भक्ति. ४९६
भक्षक. ३९४
भक्षण. ४२३
भक्ष्यकार. ९२१

भग.	६०९ ९५	भद्र	८६ ६९८ १२५७ १२१८
भगदर	४७१	भद्रकुंभ	७१८
भगवत्	२४ ३३६	भद्रहल.	५६
भगवत्यग.	२४२	भद्रपर्णी	११४२
भगिनी	५५३ ५६१	भद्रबाहु	३४
भग्न	८०५	भद्रमातुर	५४४
भग्नविपाणक	१२५९	भद्राकरण	९२३
भंग	१०७५	भद्रासन.	७१४
भगा	११७९	भपति.	१०४
भगुर	१४५७	भन्मासार.	७१२
भाय	९६७	भय	३०१
भनमान	७४३	भयंकर	३०२
भट	७६२ ९२४	भयानक	२९४ ३०२
भटित्र	४१२	भयावह	३०५
भट्टारक	३५३ ५२६	भर.	१५०६
भट्टिनी	५२४	भरण	३६१
भदंत	५१५	भरणी.	१०८
		भरणीभू	१२१

भरत. ६९२, ७०२, ३२८, ९४६
भरतपुत्रक. ३२८
भरद्वाज. १३४०
भरुज. १२९०
भरूटक. ४१२
भरित. १४७३
भर्ग. १९९
भर्तृ. ३५९, ५१६
भर्तृदारक. ३३२
भर्तृदारिका. ३३३
भर्मण्या. ३६३
भर्मन्. ३६३, १०४४
भल्लुक. १२८९
भल्लूक. १२८९
भव. १९८
भवतु. १५२८
भवन. ९९०
भवनाधीश. ९०
भवानी. २०४
भवानीगुरु १०२७
भवांतकृत. २१२
भविक. ८६
भवितृ ३८९
भविन्. १३६६
भविष्णु. ३८९
भषण. १४०७, १२७९
भसित. ८२८
भस्त्रा. ९०८
भस्मन्. ८२७
भा. १००
भाग. १४३४
भागधेय. ७४५, १३७९
भागिनेय. ५४३
भागीरथी. १०८१
भाग्य. १३७९
भांगीन. ९६७
भाजन १०२६

भाण.	२८४
भाट	१०९६
भांडागार.	९९५
भाद्र	१५५
भाद्रपद	१५४
भाद्रमातुर.	५४६
भानवीय	५७६
भानु	१००
	३७
	९५
भामंडल.	५९
भामिनी.	५१०
भार	३६४
	५१८
	८८५
भारती.	२४१
	२८५
भारद्वाज.	६२५
भारयष्टि.	३६४
भारवाह.	३६३
भारिक	३६३
भार्गव	८४८
	११९
भार्या.	५१३
भार्यापती.	५१९
भाल .	५७३
भालदर्श	१९६
भालुक	१२८९
भालूक	१२८९
भाव	२९५
	३३२
	५०९
	१३८३
भावना	१३७३
भावित.	४१४
	१४९०
भावुक.	८६
	३१२
भाषा.	२४१
	२८५
भाषित	२४१
भाष्य.	२५४
भास	१३१८

भास्.	१००
भास्कर.	९७
भास्वत्.	९८
भिक्षा.	८१३
भिक्षु.	८०९, ७६, ८०७
भिक्षुकी.	५३२
भिक्षुसंघाटी.	६७८
भित्त.	१४३४
भित्ति.	१००३
भित्तिका.	१२९८
भिदा.	१४८८
भिदु.	१८०
भिदुर.	१८०
भिद्य.	१०९१
भिंदिपाल.	७८५
भिन्न.	१४८८, १४६८
भिया.	३०१
भिल्ल.	९३४
भिषज्.	४७२
भिस्सटा.	३९६
भिस्सा.	३९५
भी.	३०१
भीत.	३६५
भीति	७२, ३०१
भीम.	३०२, १९५, ७०७
भीरु.	३६५, ५०४
भीरुक.	३६५
भीलुक.	३६५
भीषण	३०३
भीष्म.	३०२
भीष्मसू.	१०८१
भुक्तशेषक.	८३४
भुक्तसमुज्झित.	४२६
भुग्न.	१४५७, १४८२
भुज.	५८९
भुजकोटर.	५८९.

भुजग	१२०२	भूत	१४६२, ९१, १४९०
भुजग	५१९, १२०३	भूतग्राम	१४१४
भुजगभोजिन्	१२०४	भूतघ्न.	१२५४
भुजगम	१२०२	भूतधात्री.	९३६
भुजशिरस्	५८८	भूतनायिका	२०५
भुजाकंट	५९४	भूतपति	१९९
भुजांतर.	६०२	भूतयज्ञ	८२२
भुजामध्य	५९०	भूतात्त	४९१
भुजिष्य.	३६०	भूति	४१२, ८२८
भुजिष्या.	५३३	भूतेशा	१५१
भुवन	१३६९, १०६९	भूदार.	१२८७
भुव.	१५२६	भूदेव.	८१२
भुविपू	८७	भूधर.	१०२७
भू	९३५, १५२५	भूध्र.	१०२७
भूकश्यप	२२३	भूप	६९०
भूघन.	५६३	भूभृत.	६८९
भूच्छाया	१४६	भूमि	९३५
		भूमिका.	३२७
		भूमिलेपन.	१२७२

भूमिस्पृश्. ८६४
भूयस्. १४२६, १५३१
भूयिष्ठ. १४२६
भूरि. १४२६, १०४५
भूरिमाय. १२९०
भूर्ज. ११४४
भूलता. १२०३
भूषण. ६४९
भूष्णु. ३८९
भूस्पृश्. ३३७
भृकुटि ५७९, ४३, ४४
भृकुंस. ३२९
भृगु. १०३२
भृंग. १२१२, १३३३
भृङ्गरज. ११८७
भृङ्गराज. ११८७
भृङ्गार. ७१८
भृङ्गारिका. १२१६
भृंगिन्. २१०
भृंगिरिटि. २१०
भृंगिरीटि. २१०
भृतक. ३६१
भृति. ३६२
भृतिभुज्. ३६१
भृत्य. ३६०
भृत्या. ३६२
भृश. १५०५
भृष्ट. ४१२
भेक. १३५४
भेड. १२७७
भेद. ७३६
भेरी. २९३
भेल. ८७९
भेषज. ४७२
भैक्ष. १४१५
भैरव. ३०३, १९८
भैरवी. २०६
भैषज्य. ४७२

भोक्तृ.	५१७
भोग.	७२, ३६३, १११५
भोगावती.	१२०७
भोगावली.	७९५
भोगिन्	१२०३
भोगिनी	५२०
भोजन.	४२४
भोलि.	१२९३
भोस्	१५३७
भौती	१४२
भौरिक	७२३
भ्रंश.	१५१७
भ्रकुस.	३२९
भ्रकुटी.	५७९
भ्रम.	१०८८, ९०९, १२७४, १५१९
भ्रमर.	१२१२
भ्रमरक	५६९
भ्रमरालक.	५६९
भ्रमासक्त.	९१३
भ्रमि	१५१९
भ्रष्ट	१४९१
भ्रातृजाया.	५१४
भ्रातृ	५५०, ५६१
भ्रातृव्य.	५४३
भ्रात्रीय.	५४३
भ्राति.	१३७४, १५१९
भ्राष्ट्र	१०२०
भ्रुकुस.	३२९
भ्रुकुटि	५७९
भ्रू	५७९
भ्रूकुस.	३२९
भ्रूकुटि.	५७९
भ्रूण.	५४०
भ्रेश	१५१७

म.

मकर. ४७, १३५१, १९३
मकरकेतन. २२९
मकरधि. १०७४
मकरनिधि. १०७४
मकरंद ११२७
मकरराशि. १०७४
मकराकर. १०७४
मकुष्ठक. ११७४
मक्षिका. १२१४
मख. ८२०
मखक्रिया. ८३४
मखासुहृद्. २००
मगध. ७९५, ९६०
मगधेश्वर. ६९९
मघवत्. १७१
मघवन्. ६९२, १७४
मघा. १११
मघाभव. ११९
मंक्षु. १५३०
मंग. ८७८
मंगल. ११६, ८६
मंगलपाठक. ७९४
मंगला. ३९
मंगल्यक. ११७०
मंगश्या. ६४०
मंगिनी. ८७६
मच्चर्चिका. १४४१
मज्जकृत्. ६२५
मज्जन्. ६१९, ६२८, ११२१
मज्जसमुद्भव. ६२९
मंच. ६८३
मंचक. ६८३
मंजरि. ११२२
मंजा. १२७५, ११२२
मंजीर. १०२३, ६६६

मंजु.	१४४४	मडलाग्र	७८२
मञ्जुल	१४४५	मंडलाधीश	६९०
मंजूपा.	१०१५	मडलिन्.	१३०२
मठ	९९४	मडहारक	९०१
मणि	५९१	मडित	३२
	६११	मडूक	१३५४
	१०६३	मडूर	१०३८
मणिक.	१०२२	मत	१३८३
मणिकार.	९१०	मतंगज	१२१७
मणित	१४०८	मतल्लिका	१४४०
मणिबध	५९१	मति	३०८
मणिवक	११२५	मत्कुण	१२०९
मड	३९६		७६८
मंडन	६३६		१२१९
	३८९	मत्त.	४३६
मडप	१००३		१२२०
मडल.	१०१	मत्तवारण.	१०१२
	१०७	मत्ता	५१०
	७७७	मत्तालव	१०१२
	९४७	मत्तेभगमना.	५०६
	१४११	मत्य	८९२
	४६७	मत्सरिन	६८०

मत्स्य. १२४२
मत्स्यजाल. ९२९
मत्स्यंडी. ४०३
मत्स्यनाशन. १३३५
मत्स्यबंधनी. ९२९
मत्स्यराज. १३४६
मत्स्यवेधन. ९२९
मथित. ४०९
मथिन् १०२२
मथुरा. ९७८
मद. ३१२, १२२३
मदकल. १२२१
मदकोहल. १२५९
मदन. २२७, ११७१
मदना ९०३
मदिरा. ९०२
मदिरागृह. १००१
मदिष्ठा. ९०२
मदोत्कट. १२२१
मद्गुर. १३४७
मद्गुरप्रिया. १३४७
मद्य. ९०२
मद्यपंक. ९०४
मद्यपाशन. ९०७
मद्यबीज. ९०५
मद्यमंड. ९०५
मद्यसंधान. ९०५
मद्र. ८६
मधु. ११२६, १२१३, १५३, २१९, ६१९, ९०२
मधुका. ११७७
मधुकृत्. १२१२
मधुक्रम. ९०६
मधुदीप. २२७
मधुद्रुम. ११४१
मधुधूलि. ४०३
मधुपर्क. ८३३
मधुमक्षिका. १२१३

मधुर. १४४९, १३८८
मधुरा. ९७८
मधुवार. ९०६
मधुष्ठीळ ११४१
मधुसारथि २२७
मधुसिक्थक ११९८
मधुसुहृद् २२९
मधुस्रवा. ११८९
मधुसूदनी. ११८६
मधूक ११४१
मधूच्छिष्ट १२१४
मधूपघ्न. ९७८
मधूळक. १३८८
मद्य. २९२, ६०७, १४०२, ८७४, १२४४, १४६०
मध्यदेश ९९१
मध्यदिन. १६९

मध्यम ६०७, ६९०, ९९१, १४०१, १४६०
मध्यमा ९११, ९९३
मध्यमीय १४६०
मध्यलोकेश ६८९
मध्या ५९३
मध्याह्न १६९
मध्वासव ९०४
मन शिला. १०५९
मनस् १३४९
मनस्ताल २०५
मनाग्. १५३६
मनित १४९६
मनीषा. ३०८
मनीषिन्. ३४१
मनुज. ३५७
मनुष्य ३३७
मनोगुप्ता. १०५९

मनोजवस. ४८८
मनोज्ञ. १४४५
मनोयोनि. २२९
मनोरथ. ४३०
मनोरम. १४४४
मनोहत. ४३९
मनोहर. १४४४
मनोह्वा. १०६०
मंतु. ७४४
मंत्र. ७३५, ७४१
मंत्रजिह्व. १०९९
मंत्रविद्. ७३३
मंत्रिन्. ७१९
मंथ. १०२३
मंथदंडक. १०२३
मंथनी. १०२२
मंथर. १४२९, ४९५
मंथान. १०२३
मंद. १२१८, १२१, ३५२, ३५३, ३८४
मंदगामिन्. ४९५
मंदर. १०३०, ६६०
मंदाकिनी. १०८१
मंदाक्ष. ३११
मंदार. ११४१, १७९
मंदिर. ६१४, ९९०
मंदुरा. ९९८
मंदोदरीसुत. ७०६
मंदोष्ण. १३८६
मंद्र. १४०२, १४०९
मन्मथ. २२७
मन्या. ५८७

मन्यु २९९, ८२०
मन्वंतर ७६०, २९२
ममता ३१७
मय १२९४
मयु १९४
मयुष्टक ११७४
मयूख. १००
मयूर १२१९
मयूरक १०९२
मरक ३२९
मरकत १०६४
मरद ११२७
मरिच ४१९
मरीचि. ९९
मरीचिका. १०१
मरीचिप्रमुख. १२४
मरीस १२७८
मरु. ९४०, ९९७
मरुत्. ८९, ११०६
मरुत्पथ १६३
मरुत्पुत्र. ७०७
मरुत्वत्. १७४
मरुदेवा ३९
मरुद्रथ ७९२
मरुप्रिय १२९३
मरुल् १३४१
मर्कट १२९१, ११९७
मर्कटक १२११
मर्कटास्य १०४०
मर्त्य ३३७
मर्मर. १३०९
मर्मस्पृश्. ९०१
मर्यादा ९६२, ७४४, १०७७
मल ६३१, ८९८, १०४९

मलय १०२९
मलयज. ६४१
मलयु. ११३३
मलिन. १४३५
मलिनांबु. ४८४
मलिनी. ५३५
मलिम्लुच. ३८२, ८५८
मलीमप. १४३५
मल्ल. ५६
मल्लक. ५८४
मल्लनाग. ८५३
मल्लि २८
मल्लिका. १०२४, ११४८
मल्लिकाक्ष. १३२६
मल्लिकापुष्प. ११४९
मशकी. ११३२
मषिकूपी. ४८४
मषिधान. ४८४
मषी. ४८४
सी. ४८४
मसूर. ११७०
मसृण. ४१३
मस्कर. ११५३
मस्करिन्. ८१०
मस्तक. ५६६
मस्तकस्नेह. ६२५
मस्तिक. ५६७
मस्तिष्क. ६२५
मस्तु. ३९६
मस्तुलुंगक. ६२५
मह. १२८२, १५०८
महत. १४३०
महती. २८९
महस्. १००
महाकंद. ११८७
महाकाल. ११४१
महाकाली. ४४, २३९
महाकुल. ५०२
महागंधा. २०६
महागिरि. ३४

महाग. १२५४
महाचह १८६
महाज्वाल. ८३६
महातम प्रभा. १३६०
महातरु ११४०
महातेजस् २०९
महात्मन् ३६७
महादेव १९८
महादेवी. २०४
महाधातु ६२०
महानट. १९८
महानद. ७४
महानस. ९९८
महानाद. } १२८४, ५७३
महानिशा. १४५
महापथ ९८७
महापद्म. } १३०९, १९३
महाबल. ११०७
महाबीज्य. ६१४
महाबोधि २३२
महाभीरु. १२०८
महामत्स्य १३४८
महामात्र. } ७२०, ७६२
महामानसिका. २४०
महामुख. १३४९
महामृग १२१७
महामैत्र २३५
महाम्बुज ८७४
महायक्ष ४१
महायज्ञ ८२२
महायशस् ५०
महारजत १०४३
महारजन ११५९
महारस ४१६
महाराज. ५९४
महार्थता ६६
महावन १३५०
महावीर. } ३०, ८३६
महाव्रतिन् १९७
महाशय ३६७

महाशय्या. ७१६
महाशाली. ११६९
महाशिरःसमुद्भव. ६९६
महाशूद्री. ५२२
महासेन. ३६, २०८
महास्नायु. ६३१
महिमन्. २०२
महिला. ५०४
महिष. ४७, १२८१
महिषध्वज. १८५
महिषमथनी. २०५
महिषी. ५२०
मही. ९३६
महीक्षित्. ६९०
महेच्छ. ३६७
महेश्वर. १९८
महेश्वरी. १०४८
महोक्ष. १२५८
महोत्पल. ११६१
महोदय. ७५, ८३३, ९७३
महोरग. ९१
महौषध. ४२०, ११८६
मा १५३९, २२६
मांसकारिन्. ६२२
मांस. ६१९, ६२२
मांसज. ६२४
मांसतेजस्. ६२४
मांसपित्त. ६२६
मांसल ४४९
मासिक. ९३०
माक्षिक. १०५५, १२१४
मागध. ७२५, ८९८
मागधी. ४२१, ११४८

माघ १६३
माजिष्ठ. १३९५
माठर. १०३, ८४६
माठी. ७६३
माढि ११२४
माणव ६६०
माणवक. ८१३
माणव्य १४१९
माणिक्या. १२९८
माणिमय ९४२
मातग १२१७, ४२, ४३, ९३३
मातरवितर ५६०
मातरिश्वन् ११०७
मातलि १७६
मातापितर ५६०
मातामह. ५५७, ५५९
मातुष्म ५५२
मातुलानी. ५२३, ११७९
मातुली ५२३
मातुलुग ११५०
मातृ. २०१, ५५७
मातृमात २०३
मातृमुख. ३५२
मातृशासित. ३५२
मातृष्वसेय. ५४५
मातृष्वस्रीय ५४५
मात्र ३०१
मात्रा. १४२७
माधव. १५३, २१५
माधवक ९०४
माधवी. ११७७, ११४७
माधुमत ९५८
माधुर्य. ५०९
माध्यंदिन. १४३०
माध्यम. १४६०

माध्वीक. १०३
मान. ३१७
मानव. ३३७
मानवी. २४०, ४५
मानस. १३६९
मानसी. २४०
मानसौकस्. १३२५
मानुष. ३३७
मानुष्यक. १४१६
मांद्य. ४६२
मांधातृ. ७००
माया. ३६७, ७३८, ९२५
मायाकार. ९२५
मायासुत. २३७
मायिन्. ३७७
मायु. ४६२
मायूर. १४१५
मार. २२७, २७२
मारजित्. २३५
मारि. ६०, ३२५
मारिवारक. ७१२
मारुत. ११०७
मारुति ७०९
मार्कव ११८७
मार्ग १०९, ९८३
मार्गण. ३८८, ७७८
मार्गशीर्ष. १५२
मार्गशीर्षी. १५०
मार्गित. १४९१
मार्ज. २१६
मार्जन. ११५९
मार्जना ६३६
मार्जार. १३०१
मार्जारकर्णिका. २०६
मार्जिता. ४०३
मार्त्तंड. ९५
मार्त्तांड. ९५

मार्दंगिक.	९२४	माधुरी.	५८३
मार्य	३३३	मास्म	१५१९
मार्ष्टि	६३६	माहिष्य	८९४
माल	९३४, ९९३	माहेंद्रज	९३
		माहेयी	१३६५
मालती.	११४७	मितद्रु.	१०७३
मालतीतीरज.	९४४	मितंपच.	३६८
मालव	९५६	मित्र.	९६, ७३०, ७३०
माला	६५१, १४२३		
मालाकार	९००	मित्रयु	४८९
मालिक	९००	मित्रवत्सल.	४८९
मालिना	९७६	मिथ साकाक्षता.	६७
मालूर	११३५	मिथस्	१५३५
माल्य.	६५१	मिथिला.	९७५
माल्यवत्	१०२९	मिथुन.	५३८
माष	११७१	मिथ्या.	१५३४
माषक	८८३	मिथ्यात्व.	७३
माषीण	९६७	मिथ्याभियोग.	२६८
माष्य	९६७	मिथ्यामति	१३७४
मास	१५२	मिष.	३७८
मासर	३९६		

मिश्र. १४६९, १२१८
मिहिका. १०७२
मिहिर. ९७
मीढ. १४९५
मीन. १३४३
मीनकेतन. २२९
मीमांसा. २५१, २५३
मीलित. ११२९
मुकुट. ६५०
मुकुंद. १९३, २१५
मुकुर. ६८४
मुकुल. ११२६
मुक्तनिर्मोक. १३१२
मुक्ता. १०६८
मुक्ताकलाप. ६५८
मुक्ताप्रालम्ब. ६५८
मुक्ताफल. १०६८
मुक्तामुक्त. ७७४
मुक्तालता. ६५८
मुक्तावली. ६५८
मुक्तास्फोट. १२०४
मुक्तास्रज्. ६५८
मुक्ताहार. ६५८
मुक्ति. ७५
मुख. ५७२, ९८२
मुखयंत्रण. १२५०
मुखर. ३५१
मुखवासन. १३९१
मुखविष्ठा. १३३७
मुखशोधन. १३८९
मुखसंभव. ८१२
मुख्य. १४३८
मुचुटी. ५९७
मुंज. ११९२
मुंजकेशिन्. २१७
मुंड ४५८, ५६६
मुंडक. ९२३
मुंडन. ९२३
मुण्डा. ५३२

मुदित	४५८
मुदिर.	१६४
मूत.	३१६, ३१२
मुद्ग	११७२
मुद्गर	७८[illegible]
मुद्रित.	११२९
मुधा	१५१६, १५३४
मुनि.	७६
मुनिसुव्रत	५१, २९, २८
मुनिस्थान	१००१
मुनींद्र.	२३५
मुमुक्षु	७५
मुर.	२२०
मुरज	२९३
मुरण्ड.	९६०
मुषित	१४८३
मुष्क.	६१२
मुष्कर.	४५७
मुष्कवृषण.	६१३
मुष्टि.	५९७
मुष्टिक.	९०८
मुसटी.	११७७
मुसल	१०१७
मुसलिन्.	२२४, १२९७
मुस्तक.	११९९
मुस्ता	११०३
मुस्तु	५९७
मुहुस्	१५३१
मुहूर्त.	१३७
मूक	३४९
मूढ	३५२
मूत्र	६३३
मूत्रकृच्छ्र	४७०
मूत्रपुट.	६०६
मूत्राशय.	६०४
मूत्रित	१४९५
मूर्ख	३५२
मूर्च्छा	८०१
मूर्च्छाल.	४६१

मूर्च्छित. ४६१
मूर्त्त. ४६१, १४४९
मूर्त्ति. ५६३
मूर्त्तिमत्. ५६३, १४४९
मूर्द्धन्. ५६६
मूर्द्धवेष्टन. ६६७
मूर्द्धाभिषिक्त. ६९०
मूर्द्धावसिक्त. ८९५
मूल. ११२१, ११३, ११८३
मूलक ११९०, ११९८
मूलकर्म. १४९८
मूलज. १२००
मूलधातु. ६२०
मूल्य. ३६२, ८६८
मूषक. १३००
मूषा. ९०८
मूषातुत्थ. १०५२
मूषिक. १३००
मूषित. १४८२
मृग ५८, १०९, १२१८, १२९३
मृगजालिका. ९२८
मृगतृष्णा. १०१
मृगदंश. १२८०
मृगधूर्त्तक. १२९०
मृगनाभि. ६४४
मृगनाभिजा. ६४६
मृगपति. १२८४
मृगमद ६४४
मृगया. ७३८, ९२७
मृगयु. ९२७
मृगवधाजीविन्. ९२७
मृगव्या. ९२७
मृगशिरस्. १०९
मृगशीर्ष. १०९

मृगाक्षी	५०६	मृदङ्कुर	१३४१
मृगादन	१२८५	मृदङ्ग	२९३
मृगारि	१२८४	मृदाह्वया	१०५६
मृगित	१४९५	मृदु	१३८७
मृगेन्द्रासन.	६१	मृदुच्छद	११४४
मृजा	६१६	मृदुल.	११८७
मृड	१९७	मृदुलोमक	१२९५
मृडानी	२०	मृद्वङ्ग	१०४२
मृणालिनी.	११६०	मृद्वीका	११५६
मृत	३७४	मृध्	७९६
	८६६	मृषा	११२४
मृतक.	५६१	मृष्ट	१४३७
मृतस्नान	३७१	मेखला.	१०३३
मृतस्वमोक्तृ	७१२		६६४
मृति	३२३	मेकलाद्रिजा	१०८३
मृत्	९४०	मेघ	३६
मृत्तिका.	९४०		१६४
मृत्यु	१८१	मेघकाल	१९७
	३२३	मेघगम्भीरघोषत्व	६५
मृत्युञ्जय	१९६	मेघनाद.	१८८
मृत्सा	९४०		११८९
मृत्स्ना.	९४०		७०६

मेघनामन्.	११९३	मेदोज.	६२६
मेघपुष्प.	१०६९	मेध.	८२७
मेघमाला.	१६५	मेधा.	३०९
मेघवत्.	१७१	मेधाजित.	८५२
मेघवह्नि.	११६१	मेधाविन्.	३४१
मेघवाहन.	१७१	मेधि.	८९४
मेघसुहृद्.	१३१९	मेध्य.	१४३५
मेघाख्यं.	१०५१	मेनकाप्राणेश.	१०२७
मेघागम.	१५७	मेनाद्रिजा.	२०४
मेचक.	१३१०	मेरक.	६९९
	१३९७	मेरु	१०३१
मेढ.	६१०	मेलक.	१५०८
मेण्ढक.	१२७६	मेष.	११६
मेतार्य.	३२		१२७६
मेथि.	८९४	मेषश्रृंग.	११९७
मेदक.	९०४	मेषी.	१२७७
मेदस्.	६१९	मेह.	६३३
	६२४	मेहन.	६१०
मेदस्कृत.	६२३	मैत्र.	८१३
मेदस्तेजस्.	६२५	मैत्रावरुण.	८४६
मेदिनी.	९३७	मैत्रावरुणि.	१२३
मेदुर.	४७६		

मैत्री.	११२	मौढ्य	३२०
	७९१	मौद्गीन	९६६
मैथिली.	७०३	मौन.	७७
मैथुन	९३८	मौरजिक.	९२४
मैनाक.	१०२८	मार्ख्य	३१२
मैनाकस्वसृ.	२०४	मौर्यपुत्र.	३२
मैन्द	२२०	मौर्वी.	७७६
मैरेय	९०४	मौलि	९६९
मोक्ष.	७९		६९१
मोक्षोपाय.	७७	मौहूर्त्तिक.	४८२
मोघ	१९१६	म्रक्षण.	४१६
मोचक.	११३४	म्लान.	१४३९
मोचा.	११३६	म्लिष्ट.	२६६
मोट्टायित	९०८	म्लेच्छ.	१०४०
मोद	३१६	म्लेच्छकन्द.	११८६
मोरट	११९४	म्लेच्छमुख	१०३९
मोह.	३१२	य	
	३२०	यकृत्	६०४
	८०१	यक्ष.	९१
मोहन.	९३६		१८९
मौकुलि.	१३२२		१९४
मौक्तिक.	१०६८	यक्षकर्दम	६३९

यक्षधूप.	१४७	यतिन्	७६
यक्षनायक.	४१	यथाकामिन्.	३५५
यक्षेश	४२, ४३	यत्रकामावसायित्व.	२०२
यक्षेश्वर.	१९०	यथाजात.	३५२
यक्ष्मन्.	४६३	यथातथम्.	२६४
यजमान.	८१७	यथार्हवर्ण.	७३३
यजुर्वित्	८१९	यथास्थित.	२६५
यजुष्.	८४९	यथेप्सित.	१५०५
यज्ञ.	८२०	यदि.	१५४२
यज्ञकाल.	१४८	यदुनाथ.	२१९
यज्ञपुरुष.	२१४	यदृच्छा.	३५६
यज्ञशेष.	८३४	यदु.	१५२७
यज्ञसूत्र.	८४५	यद्भविष्य.	३८३
यज्ञांत.	८३४	यद्वद.	३४७
यज्ञिय.	८३०	यंतृ.	७६०, ७६२
यज्वन्	८१८	यन्त्रक.	९०९
यत.	१२३१	यंत्रगृह.	९९७
यतस्.	१५२७	यंत्रणी.	५५५
यति.	७५, ८०९	यन्त्रमुक्त.	७७४
		यंत्रित.	४३८

यम	१८२, ८१, १८४, १४२४	यवनेष्ट.	१०४१
		यवस.	११६५
		यवागु	३९७
		यवाग्रज	९४३
यमदेवता	१०८	यविष्ट.	५५२
यमभगिनी	१०८३	यवीयस्.	५५२
यमराज	१८५	यव्य	९६७
यमल.	१४२४	यश पटह	२९३
यमलार्जुन	२१९	यश शेप	३७४
यमवाहन.	१२८१	यशस्	२७५
यमी	१०८३	यशोधर.	५२, ५५
यमुना.	१०८३		
यमुनाजनक.	९५	यशोभद्र	३३
यमुनाभिद्	२२४	यष्टि.	८८५
ययु	१२४३	यष्टृ	८१७
यव	११७०	या	२२१
यवक्य.	९६७	याग.	८२०
यवक्षार	९४३	याचक.	३८७
यवनप्रिय	४२०	याचनक.	३८८
यवनाल.	११७८	याचना	२८८
यवनालज	९४४	याचित.	८६४
यवफल	११९३	याचितक.	८८१

याच्ञा.	३८८	याप्य.	१४४२
याज्ञ.	३९९	याप्ययान.	७५८
याजक.	८१७	याम.	१४९
याज्ञवल्क.	८५१	यामक.	११०
याज्ञसेनी.	७११	यामल.	१४२४
यात.	१२३१	यामिनी.	१४२
यातन.	१३५८	यामुन.	१०५१
यातना.	१४६३	याम्या.	१६९
यातयाम.	३४०	यायजूक.	८१८
यातु.	१८७	याव.	६८६
यातुधान.	१८७	यावक.	११७५
यातृ.	५१४	याष्टीक.	७७१
यात्य.	१३५८	युक्त.	७४३
यात्रा.	७९०	युग.	७५६
			१४२४
यादःपति.	१८८	युगकीलक.	७५७
यादईश.	१०७३	युगंधर.	७५६
यादस्.	१३४८	युगपत्र.	११५२
यादोनिवास.	१०६९	युगपार्श्वग.	१२६०
यान.	७५९	युगल.	१४२३
	७३५	युगांत.	१६१
यानपात्र.	८७५	युग्म.	१४२४
यानमुख.	७५७		

युग्य. ७५९ १२६१
युद्ध. ७९६
युद्धानिवर्तिन् ७९५
युध् ७९६
युधिष्ठिर ७०७
युवति. ५११
युवनाश्वज ७००
युवन् ३३९
यू ४०४
यूका १२०८
यूग. १४१२
यूथनाथ. १२२०
यूथपति. १२२०
यूथिका. ११४८
यूष. ८२४
यूपकर्ण ८२५
यूप ४०४
योक्त्र. ८९३
योग ७६ ७७ ८५
योगवाहिन् ९४९
योगेष्ट १०४१
योगेश ८५१
योग्या ७८८
योग्यारथ ७९२
योजन ८८८
योजनगन्धा ८४८
योजनगामिनी ५९
योत्र ८९३
योद्धृ. ७६३
योध ७६३
योनल ११७८
योनि ६०९ १५१२
योनिदेवता १११
योषा. ५०४
योषित् ५०४
यौग ८६२
यौ क. ५२०
यौवत १४१५
यौवन. ३३९.

र.

रंहस् ४९४
रक्त. ६४५, ६२१, १०३९, १३९५
रक्तकंद. १०६६
रक्तचंदन. ६४२
रक्ततुंड. १३३५
रक्ततंजस् ४२२
रक्तपुच्छिका. १२९९
रक्तफला. ११८५
रक्तफेनज. ६०५
रक्तभव ६२२
रक्तलोचन. १३३९
रक्तवसन. ८०९
रक्तशालि. ११६९
रक्तश्याम. १३९८
रक्तसंध्यक. ११६४
रक्तसरोरुह. ११६२
रक्ताक्ष. १२८३
रक्तांक. १०६६
रक्तोत्पल ११६२
रक्षस्. १८७
रक्षईश. ७०६
रक्षा ८२८
रक्षित. १४९७
रक्षोघ्न. ४१६
रक्ष्ण १५२२
रङ्कु. १२९३
रंग. २८२
रंगमातृ ६८५
रंगाजीव ३२८, ९२१
रंगावतारक. ३२८
रचना. १४९९, ५६८, ६५३
रजक. ९१४
रजत १०४३, १०४५
रजताद्रि. १०२८
रजनी. १४२

रजस् ५३६, ९७०
रजस्वल. १२८२
रजस्वला ५३४
रज्जु. ९२८
रंजन ६४७
रण ७९६, १४००
रणरणक. ३१४
रणसङ्कुल ७९९
रत ५३६
रतकील १२८०
रतव्रण १२८०
रतशायिन्. १२८०
रतान्दुका. १२८०
रति २९५, ५३७, ७२, २२९
रत्न. १०६३
रत्नमुख्य १०६५
रत्नकर १८९
रत्नगर्भा ९३७
रत्नधि १०७४
रत्ननिधि. १०७४
रत्नप्रभा १३६०
रत्नराशि. १०७४
रत्नसानु १०३२
रत्नसू. ९३७
रत्नाकर. १०७४
रत्नि. ५९९
रथ ७५१, ११३७
रथकट्या १४२२
रथकारक ८९९
रथकुटुम्बिक. ७६०
रथकृन् ९१७
रथगर्भक ७५३
रथगुप्ति ७५८
रथद्रुम ११४२
रथपाद ७५५
रथारोहिन् ७६१
रथाग ७५५
रथागाह १३३०

रथिक.	७६१
रथिन्.	७६१
रथिर.	७६१
रथ्य.	१२३४
रथ्या.	९८१
	१४२२
रद.	५८३
रदन.	५८४
रदच्छद.	५८१
रंध्र.	१३६३
रमण.	५१७
रमणी.	५०५
रमा.	२२६
रंभा.	११३६
	१४०६
रम्य.	१४४५
रय.	४९४
	१०८७
रल्लक.	६७०
रव.	१४००

रवण.	१२५४
	३४८
	१०४९
रवि.	९५
रश्मि.	९९
	१२५२
रश्मिकलाप.	६५९
रस.	२९५
	६१९
	४०४
	३२७
	६२०
	१३८९
	१०५०
	११९५
रसक.	४१३
रसगर्भ.	१०५३
रसज.	१३५६
रसज्ञा.	५८५
रसज्येष्ठ.	१३८८
रसतेजस्.	६२१

रसना ५८५ ६४४
रसनाग्रिह् १२८०
रसनेत्रिका. १०९०
रसमत्र. ६२१
रसवती ९९८
रसशोधन ९४४
रसा. ९३७
रसातळ १३६३
रसादान. ३९४
रसायन. ४०९
रसाळ ११९४
रसाळा. ४०३
रसित १४०६
रसोद्भव १०५८
रसोन ११८६
रहस् ५३७ ७४१
रहसि १५३८
रहस्य ७४२
राका. १४९ ५३५
राक्षस. ९१ १८७
राक्षा. ६८५
राग ७३ २९६
राङ्कव ६६९ ६७०
राज्. ६८९
राजक १४१७
राजदंत. ५८४
राजधानी. ९७३
राजन्. ८१३ १०५ १९४ ६८९
राजन्य ८१३
राजन्यक. १४१७
राजपट्ट १०६६
राजपुत्रक. १४१७
राजबीजिन्. ७१३
राजमुद्ग ११७४
राजयक्ष्मन् ४६३

राजर्धि. ७१२
राजवंश्य. ७१३
राजवर्त्मन्. ९८७
राजवाह्य. १२२२
राजशय्या ७१६
राजशृंग. १३४७
राजसर्प. १३०४
राजसर्षप. ४१८
राजहंस. १३२६
राजादन. ११४२
राजार्ह. ६४०
राजावर्त्त. १०६६
राजि. १४२३
राजिका. ४१८
राजिल. १३०५
राजीव. ११६१
राज्ञी. १०४८
राज्यांग. ७१४
राटि. ७९८
राढा. १५१२
रात्रि. १४१
रात्रिचर. १८७
रात्रिजागर. १२७९
रात्रिंचर. १८७
राद्ध. ४१२
राद्धान्त. २४२
राध १५३
राधा. ११३
राधातनय. ७११
राधावेधिन्. ७०९
राम. १३९७, ८४८, २२४, ६९८, ७०३
रामठ. ४२२
रामा. ३९, ५०५
रांभ. ८१५
राल. ६४७
रावण ७०६
रावणि. ७०६
राशि. १४११

राष्ट्र	७१४ ९४७	रीतिपुष्प	१०१४
		रीरी.	१४०८
राष्ट्रीय.	३३२	रुक्प्रतिक्रिया.	४७३
रासभ.	१२९६	रुक्म	१०४१
राहु.	१२१ २२०	रुक्मिभिद्	८२२४
		रुग्ण	१४८१
राहुमास	१२९	रुच्.	१००
राहुलसू	२१७	रुचक	९४३
रिक्तक	१४४६		
रिक्थ	१९१	रुचि.	९९ ३९१
रिक्षा	१२०८	रुचिर	१४४४
रिक्षण	१९२२		
रिद्ध.	११८२	रुच्य	९१७ १४४४
रिपु	७२८		
रिरी	१४०८	रुज्	४६२
रिष्टताति.	४८९	रुजा.	६० ४६२ १२७७
रिष्टि	७८२		
रीढक.	३०१		
रीढा.	१४७९	रुढ	९६९
रीण.	१४९६	रुत	१४०७
रीति	१३७६ १०४८	रुदित	१४०२
		रुद्ध	१४७६
		रुद्र.	१९९

लक्षण.	१०६, १३७१	लङ्केश.	६९९, ७०६
लक्ष्मण.	३५७, ७०४, १३२८	लङ्घन.	४७३, १२४८
		लज्जा.	३११
		लज्जाशील.	३९०
लक्ष्मणा.	३९, १३२९	लज्जिका.	५३३
लक्ष्मन्.	१०६	लज्जित.	१४८४
लक्ष्मी.	२२६, ३५७, १५१२	लञ्ज.	७३७
		लञ्जिका.	५३३
		लट्वा.	११५९
लक्ष्मीपुष्प.	१०६४	लता.	११२७, ११४७
लक्ष्मीवत्.	३५७	लपन.	५७२
लक्ष्य.	७७७	लब्ध.	१४९०
लगुड.	७८५	लब्धवर्ण.	३४१
लग्न.	११६	लभ्य.	७४३
लग्नक.	८८२	लम्पाक.	९६०
लघिमन्.	२०२	लम्बिका.	५८५
लघु.	१४२७, १४७०	लम्बोदर.	२०७
		लम्भन.	१५२०
लघुहस्त.	७७२	लय.	२९२

ललन.	५५६
ललना	५०५
ललतिका.	६५७
ललाट	५७३
	१२३६
ललाटिका.	६५५
ललामक.	६५२
ललित	५०८
लव	७०४
	१३६
	१५२१
	१४२७
लवङ्ग	६४६
लवण	१२८८
	९४१
लवणवारि.	१०७५
लवन	१५२१
लवित्र	८९२
लशुन	११८६
लस्तक.	७७५
लहरी.	१०७६
लाक्षा	६८५
लाङ्गल	८९०
	१२८८
लाङ्गली	११५१
लाङ्गुलिक.	११९९
लाङ्गूल.	१२४४
लाजा	४०१
लाञ्छन.	१०६
लान्तकन.	९३
लाभ	८११
लाभान्तराय	७२
लालसा.	५४१
लाला.	६३२
लालाविष.	१३१३
लालास्राव.	१२११
लालिक	१२८३
लावण्य	४११
लॉस्य.	२८०
लिक्षा	१२०८
लिंग.	६१०
लिंगवृत्ति	८५६
लिपि	४८४
लिपिकर.	४८४

लिप्त.	१४८३	लेश.	१३६ १४२७
लिप्तक.	७७९	लेष्टु.	९७०
लिप्सा.	४३०	लेह.	४१३
लिप्सु.	४२९	लेहन.	४२४
लिवि.	४८४	लोक.	५०१ १३६५
लीला.	५०७ ५५५	लोकजित्.	२३५
लुठित.	१२४५	लोकबिंदुसार.	२४८
लुब्ध.	४२९	लोकालोक.	१०३१
लुब्धक.	९२७	लोकेश.	२१३
लुलाय.	१२८२	लोचन.	५७५
लुलित.	१३८०	लोध्र.	११५९
लूता.	१२११	लोपाक.	१२९१
लून.	१४८९	लोपामुद्रा.	१२३
लूमन्.	१२४४	लोप्त्रं.	३८३
लूमविष.	१३१२	लोभ.	४३०
लेख.	८८	लोभ्य.	११७२
लेखक.	४८३	लोमकर्ण.	१२९६
लेखा.	१४२३	लोमन्.	६३०
लेप्यकृत.	९२२	लोमपादपुर.	९७७
लेलिहान.	१३०४	लोमविष.	१३१३

लोमहृत	१०५९
लोल.	१४५५
लोला.	९८९
लोलुप	४३०
लोलुभ	४३०
लोष्टभेदन.	८९३
लोष्टु	९७०
लोह.	६४०
	१०३७
	१०३९
लोहकार.	९२०
लोहज	१०४९
लोहद्रव.	१३३४
लोहल.	३४९
लोहाभिसार.	७८९
लोहित.	६२१
	११६९
	१३९५
लोहितक	१०६४
लोहितचन्दन.	६४४
लोहिताङ्ग.	३१६

लौकायतिक	८६३
लौहश्लेष्मण.	९४४
लौहोत्तम.	१०४४
व.	
वंश.	११९३
	२५२
	५०३
वंशक्षीरिन्.	११९४
वंशाङ्क	१०५८
वंशरोचना.	११९४
वंशानुवंशचरित.	२५२
वंशिक.	६४०
वक्त्र	७१३
वक्तृ	३४३
वस्त्र.	५७२
वस्त्रभेदिन्.	१३८९
वर.	१०८८
	३१६
	१४५६
वरपाण्डुषि.	१२०८
वजम.	८६८
वराङ्ग.	१३३५

वक्रोष्ठिका.	२९७
वक्षस्.	६०२
वङ्क्रिः	६२७
वङ्क्षण.	६१३
वङ्ग.	१०४९, ९५७, १०४२
वङ्गारि.	१०५९
वंचन.	२४१
वचनीयता.	२७०
वचस्.	२४१
वज्र.	१८०, ३४, ४८, ११४०
वज्रकण्टक.	७०५
वज्रतुंड.	२३१
वज्रदर्शन.	१३००
वज्रपर्यायनामन्.	१०६९
वज्रशृंखला.	२३९
वज्रिजित्.	२३१
वज्रिन्.	१७१
वंचक.	३७६
वंचन.	३७९
वंचित.	४४२
वंजुल.	११३७
वंजुला.	१२६९
वट.	११३२
वटक.	४००
वटवासिन्.	१९४
वटिन्.	९२८
वटु.	८१३
वटूकरण.	८१४
वडवा.	१२३३
वडवामुख.	१३६२, ११००
वडवासुत.	१८१
वडिश.	९२९
वणिग्मार्ग.	९८८
वणिज्.	८६७
वणिज्या.	८६७
वंट.	८९२, १४३४
वण्ड.	४५५

वत्स	६०२ १२६०	वन.	११६० १०५९
वत्सकामा.	१२७१	वनगव	१२८६
वत्सतर.	१२६०	वनप्रिय.	१३२१
वत्सनाभ.	११९४	वनमालिन्	२१७
वत्सपत्तन	९७५	वनवह्नि	११०१
वत्सर	१९८	वनव्रीहि	११७४
वत्सरादि	१९२	वनस्पति.	१११६
वत्सल.	४७८	वनाज.	१२७८
वत्सला.	१२७१	वनाश्रय	१३२३
वत्सादनी.	११९७	वनिता	५०६
वद.	३४६	वनीपक.	३८७
वदन.	५७२	वनौकस्	१२९२
वदन्य.	३५१	वन्दनमालिका.	१००८
वदान्या.	३५१	वन्दारु	३४९
वदावद	३४६	वन्ध्य.	१११६
वद्री	९१९	वन्ध्या.	१२४६
वध.	३७०	वपन	९२३
वधू.	५१४ ५१३ ५०३	वपनी.	१०००
		वपा	६२४
		वपातर	१३६४
वधूटी	५१२	वपुस्	५६४

वक्तृ.	५५६
वप्र.	९६५ ९८० १०४१
वप्रत्रय.	६२
वप्रा.	४०
वम्रीकूट.	९७१
वमथु.	४६९ १२२३
वमन.	४६९
वमि.	४६९
वम्री.	१२०८
वयस्.	५६५ १३१६
वयस्थ.	३३९
वयस्य.	७३०
वयस्या.	५२९
वर.	१४३९ १५२३
	५१६
वरक्रतु.	१७३
वरटा.	१२१५ १३७
वरण.	९८०
वरत्रा.	९१५ १२३२
वरद.	४८०
वरप्रदा.	१२३
वररुचि.	८५२
वरयितृ.	५१७
वरला.	१३२७
वरवर्णिनी.	४१८
वरांग.	५६७ ६०९
वराटक.	११६५ १२०६ ९२८
वराणसी.	९७४
वरारक.	१०६५
वराशि.	६७२
वराह.	१२८७
वरिष्ठ.	१०४० १४३०

वरुट. ९३४
वरुण १८८
४३
वरूथ ७५८
वरूथिनी ७४६
वरेण्य. १४३८
वर्कर ५५६
१२७६
वर्ग १४१३
वर्चस्. १०१
६३४
वर्चस्क. ६३४
वर्ज्जन ३७२
६४४
वर्ण ६८०
१३९२
वर्णज्येष्ठ ८१२
वर्णना २६९
वर्णपदवाक्य-
विविक्तना ७१
वर्णा. ११७५
वर्णिनी. ५०४
वर्णिन् ८०८
वर्त्तक १०५०
वर्त्तन ३८९
वर्त्तनी ९८३
वर्त्तलोह. १०५०
वर्त्ति ६३९
६६७
वर्त्तिष्णु. ३८९
वर्तुल. १४६७
वर्त्मन् ९८३
वर्द्धकि ९१७
वर्द्धन. ३७२
वर्द्धनी १०१६
वर्धमान. ३०
१०२४
वर्ध्र १०४१
वर्मन. ७६६
वर्मित ७६६
वर्य. १४३८
वर्या. ५११
वर्वणा. १२१४

वर्ष.	१५९
	९४७
	१६५
	१६६
वर्षकरी.	१२१६
वर्षण.	६६६
वर्षधराध्यक्.	९४७
वर्षपाकिन्	११५२
वर्षवर.	७२८
वर्षा.	१५७
वर्षाभू.	१३५४
वर्षीयस्.	३४०
वर्ष्मन्.	५६४
वलक्ष.	१३९३
वलभी.	१०११
वलय.	६६३
वलयित.	१४७४
वलिर.	४५८
वलीक.	१०११
वल्क.	११२१
वल्कल.	११२१
वल्गा.	१२५२
वल्गित.	१२४५
	१२४७
वल्गु.	१४४४
वल्गुलिका.	१३३७
वल्मन.	४२३
वल्मीक.	८४६
	९७०
वल्ल.	११७४
वल्लकी.	२८८
वल्लभा.	५१५
वल्लरी.	११२२
वल्लव.	७२३
	८८९
वल्ली.	१११८
वल्लूर.	६२४
वल्वजा.	११९४
वश.	४३०
वशक्रिया.	१४९८
वशा.	१२६६
	५०४
	१२१८
वशिक.	१४४६

वशिता. २०२
वशिर ९४१
वशिष्ट ८४९
वश्य ४३२
वषट् १५३८
वषट्कार ८२१
वसति ९९१, १४२
वसथ. ९५१
वसन ६६६
वसंत. १५६
वसा ५२४
वसिन्. १३५०
वसु १११४, १०४३, १००, १०६३, १९१, ११७२, १०९९
वसुक ९४२
वसुदेव. ६९७, २२३
वसुदेवता. ११४
वसुदेवभू ६९७
वसुधा. ९३५
वसुंधरा. ९३५
वसुपूज्य ३७
वसुमती. ९३५
वस्त १२७५
वस्ति. ५६७, ६०६
वस्तिमल. ६३५
वस्तुक ९४२
वस्त्र ६६६
वस्न ८५८
वस्नसा. ६३१
वस्वोकसारा. १९१
वह १२५४, १०९०
वहन ८७५
वहल १४४७
वहा. १०८०

वहित्रक.	८७५	वाचिक.	२८६, २७६
वह्नि.	१०९७	वाचोयुक्तिपटु.	३४६
वह्निकुमार.	९०	वाच्य.	४३१
वह्निबीज.	१०४४	वाज.	४९५, ३९९, १११७, ७८१
वह्निरेतस्.	१९७	वाजिन्.	१२३३, ७५१
वह्निशिख.	६४५	वाजिशाला.	९९८
वह्न्युत्पात.	१२६	वाञ्छा.	४३०
वध्य.	७५१	वाट.	९८२
वाकपति.	३४६	वाडव.	८१२, ११००
वाकपारुष्य.	७३८	वाडवेय.	१२५७
वाक्य.	२४२	वाह्व्य.	१४१९
वागीश.	३४६	वाणि.	९१३
वागुरा.	९२८	वाणिज.	८६७
वागुरिक.	९२८	वाणिज्य.	८६४, ८६७
वाग्मिन्.	३४६	वाणिनी.	५१०
वाङ्मुख.	२६२		
वाच्.	२४१		
वाचंयम.	७६		
वाचस्पति.	११८		
वाचाट.	३४७		
वाचाल.	३४७		

वाणी	२४१
वात.	६२, ११०६
वातकिन्	४६०
वातकुंभ	१२२७
वातप्रमी.	१२९९
वातमृग.	१२९९
वातरोगिन्.	४६०
वातापिद्विष्	१२२
वातायन.	१०१२
वाताम्बु.	१२९३
वातूल.	१४२१
वात्या	१४२१
वात्सक.	१४१७
वात्स्यायन.	८९१
वादाल.	१३४९
वादित्र.	२८६
वाद्य.	२८६
वाध्रीणस	१२८७
वान	११२०
वानदण्ड	९१३
वानप्रस्थ.	८०७, ८०९
वानर	१२९२
वानस्पत्य.	१११९
वानायुज.	१२३९
वानीर	११२७
वापी.	१०९६
वाम	१४४४, १४६९, १५६६
वामदेव	१९५
वामन.	१४२९, १७०, ५९५
वामलूर	९७१
वामा	५१, ९०४
वामाक्षी.	९०७
वामी.	१२३६
वायव्या.	१६९
वायस	११२२
वायसी	११८८

वायु.	११०६
वायुभूति.	३१
वायुवाह.	११०३
वार्.	१०६९
वार.	१५०९
	१४११
वारटा.	१३२७
वारण.	१२१७
वारत्राण.	७६७
वारमुख्या.	५३३
वारयंत्र.	१००५
वारवधू.	५३३
वारला.	१३२७
वाराणसी.	९७४
वारि.	१२२९
	१०६९
वारिज.	१२०४
वारिवास.	९०१
वारीश.	१०७३
वारुणी.	१६९
	९०३
	११४
वार्क्ष	१११०
वार्णिक.	४८४
वार्त्त.	४७४
वार्त्ता.	२६०
	८६५
वार्त्तायन.	७३४
वार्त्तावह.	३६४
वार्त्ताशिन्.	८५६
वार्त्तिक.	२५६
वार्द्धक.	१४१६
	३४०
वार्द्धानी.	१०२१
वार्द्धि.	८७४
वार्द्धुषि.	८८०
वार्द्धुषिक.	८८०
वार्हस्पत्य.	८६२
वाल.	५६८
वालक.	११५८
वालधि.	१२४४
वालपाश्या.	६५५
वालि.	७०४
वालिन्.	७०४

वालुक ११९७
वालुका. १०८९
वालुकाप्रभा. १३५०
वालुकी. ११८९
वालेय १२९५
वाल्मीकि ८४६
वाल्हिक. ९५९
वाल्हीक ४२२, ९५९
वावदूक ३४६
वावृत्त. १४८४
वाशिष्ठ ६३१
वासनेयी. १४२
वासत १२५४, ११७३
वासतिक. ३३१
वासंती ११४७
वासना १२७३
वासयोग. ६३७
वासर. १३८
वासव १७१
वासवी ८४७
वासस ६६६
वासा ११४०
वासित ४१४, १४०७
वासिन्. ९१८
वासिष्ठी १०८५
वासौक ९९५
वासुकि १३०८
वासुदेव. २१५
वासुपूज्य २७
वासु. ३३३
वासौकस् ९९५
वास्तु. ९८९
वास्तुक. ११८६
वास्तोष्पति. १७२
वास्त्र ७५४
वाह ५८९, १२३३
वाहन. ७५९
वाहरिपु १२८२
वाहस. १३०५
वाहिक ९५९

वाहित्य.	१२२७
वाहिनी.	१०८७
	७४५
	७४८
वाह्य.	७५९
वाह्लिकादि.	१२३५.
वाहीक.	५४५
	९५९
वि.	१२१६
विकच.	११२७
विकट.	१४३०
विकत्थन.	२७०
विकर्णिक.	९५८
विकर्त्तन.	९७
विकलांग.	४५५
विकसित.	११२८
विकस्वर.	३५०
विकाल.	१४०
विकासिन्.	३५०
विकिर.	१३१६
विकुर्वाण.	४३५
विक्कणिका.	५८०
विकृत.	४५९.
विक्क.	१२२०.
विक्रम.	७३९.
विक्रय.	८७२
विक्रयिक.	८६८
विक्रयिन्.	८६८
विक्रांत.	३६५
विक्रायक.	८६८
विक्रिया.	१५१८
विक्रुष्ट.	२६९.
विक्रेय.	८७१
विक्लव.	४४८
विखु.	४५०.
विख्र.	४५०.
विगान.	२७०.
विग्र.	४५०.
विग्रह.	७९६
	५६३.
	७३५
विघस.	८३४
विघ्न.	१५०९.
विघ्नेश.	२०७.

विचक्षण ३४१
विचकिल ११४८
विचर्चिका. ४६४
विचारणा २९१, १३७३
विचारित १४७९
निचाल. १४६०
विचिकित्सा १३७९
विचेतस्. ४३९
विच्छन्द. १०१९
विच्छित्ति ९०७
विजन. ७४२
विजनन ९४१
विजय ६९८, ८०२, ९६, ४२, ३८
विजयच्छद ६९९
विजयनदन ६९४
विजया. १९, २०९
विजाता. १३९
विजिल ४१४
विजिविल. ४१४
विजृंभित. ११२८
विज्जल ४१४
विज्ञ. ३४३
विज्ञान ३१०, ९००
विज्ञानमातृक. २३९
विट ३३१
विट्. ३३६
विटक १०१०
विटप. ११२४, ६१३, ११२०
विटपिन् ११२४
विटपाक्षिक. १०९९
विट्चर १२८१
विड्. ९४२
वितथ. २१९
वितरण. ३८६
वितर्क. ३२२

वितर्दि.	१००४
वितस्ति.	५९५
वितान.	६८१, ८२०
वितुन्नक.	१०५२
वित्त.	१४९३, १४७५, १९१
विदग्ध.	३४३
विदर.	१४८८
विदर्भ.	९७९
विदारक.	१०८८
विदिक्.	१६७
विदित.	१४९६
विदिता.	४५
विदु	१२२६
विदुर.	३४९
विदुल.	११३७
विदूरग.	१३९०
विदूषक.	३३१
विदेह.	९४६, ९७५

विद्ध.	१४८६
विद्याप्रवाद.	२४८
विद्युत्.	११०४
विद्युत्प्रिय.	१०४९
विद्रधि.	४७१
विद्रव.	८०२
विद्रुत.	१४८७
विद्रुम.	१०६६
विद्वस्.	३४१
विद्वेष.	७३०
विधवा.	५३०
विधा.	१४९७, ३६२
विधातृ.	२१२
विधि.	१३७९, २१२, ८३९, १५२०
विधु.	१०५, २१६
विधुंतुद:	१२१
विधुवन.	१५२२

विधूत	१४७९	विपणि	९८८ १००२
विधूनन	१९२२	विपत्ति	४७८
विधेय.	४३२	विपय	९८४
विनतासूनु.	१०२	विपद्	४७८
विनयस्थ.	४३२	विपर्य्यय	१९०१
विना.	१९२७	विपर्य्यास.	१९०१
विनायक	२०७ २३४	विपश्चित.	३४२
विनिद्र.	११२९	विपश्यिन्	२३६
विनिद्रत्व.	३१९	विपाकश्रुत.	२४४
विनिमय.	८६९	विपाट्	१०८६
विनियोग	१९२०	विपादिका.	४६५
विनीत	४३१	विपाशा	१०८६
विनेय.	७९	विपिन	१११०
विन्दु.	३४९	विपुल	१४१०
विंध्य	१०२९	विपुला.	९३८
विंध्यवासिन्.	८९२	विप्र	८१२
विघ्न.	१४७९	विप्रकार	४४१
विपक्ष	७२९	विप्रकृत.	४४१
विपंची.	२८७	विप्रकृष्ट.	१४९२
वि ण	८७२	विप्रतिसार.	१३७८
		विप्रयोग.	१९१,१

विप्रलब्ध. ४५२
विप्रलंभ. १५११, १५१९
विप्रलाप. २७६
विप्रश्निक. ४८३
विप्रिय. ७४४
विप्रुष्. १०८९
विप्लव. ८०३
विप्लुत. ४२४
विबंध. ४७१
विबुध. ८९
विभव. १९१
विभा. १००
विभाकर. ९७
विभात. १३९
विभाव. ३२४
विभावरी. १४२
विभावसु. ९८, ११००
विभु. २९९
विभूति. २५७
विभूषा. १५१२
विभ्रम. १५१२, ५०८
विभ्रमादिविमुक्तता. १९
विमनस्. ४३५
विमर्शन. ५२२
विमल. ९१, २७, १४३६
विमलाद्रि. १०३०
विमान. ८९
विमुद्र. ११२९
वियत्. १६३
वियात. ४२२
वियोग. १५११
विरति. १५२२
विरल. १४४७
विरह. १५११
विरागार्ह. ४९०
विराटज. १०६६
विराव. १४००
विरिंच. २११
विरिंचन. २१३

विरिंचि.	२११
विरुद्धशासन.	२७२
विरूपाक्ष.	१९७
विरोक	१००
विरोचन.	९७, १०९७
विरोध.	७३०
विलक्ष.	४२३
विलक्षण.	१४९७
विलग्न.	१०७
विलंबित.	२९२
विलम	१९१९
विलाप.	२७५
विलास.	५०७
विलीन	१४८७
विलेपन.	६३५
विलेपी	३९७
विलोम.	१४६५
विवध	३६४
विवर.	१३६४
विवर्ण	९३२, ३५२
विवश.	४३८
विवस्वत्	९६
विवाद.	२६२
विवाह.	५१७
विविक्त	७४२
विविध.	१४१९
विवृताक्ष	१३२५
विवेक.	७९
विवोढृ.	५१७
विव्वोक	५०७
विश	८६४
विशंकट.	१४२९
विशद	१३९२, १४३१
विशरण.	३७०
विशसन.	२७०
विशाख.	२०९
विशाख्या	११२
विशाय	१५०३
विशारण	३७२
विशारद	३४१

विशाल. १०२६, १४२९
विशालता. १४३१
विशाला. ९७६, ११५७
विशिख. ७७८
विशिखा. ९८१
विशुद्ध. १४३६
विशेष. १५१५
विशेषक. ६५३
विश्. ६३४
विश्रम्भ. १५१८
विश्राणन. ३८७
विश्रुत. १४९३
विश्व. १४३३, १३६५
विश्वकद्रु. १२८१
विश्वकर्मन्. १८२
विश्वकृत्. १८२
विश्वभू. २३६
विश्वभेषज. ४२०
विश्वंभर. २१५
विश्वंभरा. ९३६
विश्वरूप. २१५
विश्वरेतस्. २१२
विश्वसेन. ३७
विश्वस्ता. ५३०
विश्वा. ९३५, ४२०
विश्वामित्र. ८५०
विश्वास. १५१८
विष. ११९५
विषण्णता. ३१२
विषदर्शनमृत्युक. १३४०
विषधर. १३०३
विषमायुध. २२७
विषमोन्नत. १४६८
विषय. १३८४, ९४७
विषयग्राम. १४१४
विषयि. १३८३
विषसूचक. १३३९
विषाण. १२२४, १२६४

विषाद.	३१२
विषातक	१९७
विषुव.	१४६
विषुवत्	१४६
विष्कम्भ	१०२३
विष्किर.	१३१६
विष्टप.	१३१५
विष्टर	१११४
	६८४
	८३९
विष्टरश्रवस्	२१८
विष्टि.	१३५८
विष्ठा	६३४
विष्णु.	३७
	४०
	२१४
विष्णुगुप्त	८९४
विष्णुगृह	९७९
विष्णुद्विष्	६९८
विष्णुपद.	१६३
विष्णुपदी.	१०८२
विष्णुवाहन	२३०
विष्वक्	१५२९
विष्वक्सेन.	२१४
विष्वद्र्यच्	४४४
विष्वाण	४२४
विसंवाद	१५१९
विसकण्ठिका.	१३३३
विसर.	१४११
विसर्जन	३८६
विसार.	१३४४
विसारिन्	३९०
विसृत्वर	३९०
विसृमर	३९०
विस्त.	८८४
विस्तर.	१४३२
विस्तार.	११३४
	१४३२
विस्तीर्ण	१४३०
विस्फार.	१४०६
विस्फुलिंग.	११९९
विस्मय	३०३
विस्मृत.	१४९५

विस्र.	१३९२, ६२१	वीचिमालिन्.	१०७३
विस्रगंधि.	१०५८	वीणा.	२८७
विस्रसा.	३४०	वीणावाद.	९२४
विहग.	१३१६	वीत.	१२५२, १२३१
विहंग.	१३१६	वीतंस.	९३१
विहंगम.	१३१६	वीतदंभ.	४९०
विहंगिका.	३६४	वीतन.	५८७
विहनन.	९१२	वीतराग.	२५
विहसित.	२९७	वीति.	१२३३
विहस्त.	३६६	वीतिहोत्र.	१०९८
विहायस्.	१६३, १३१६	वीथी.	२८४, १४२३
विहायसा.	१५२६	वीध्र.	१४३६
विहायित.	३८६	वीनाह.	१०९२
विहार.	१५००, ९९४	वीर.	३०, २८, २६४, ३६५
विहृत.	५०८		
विह्वल.	४४८		
वीक्षापन्न.	४३३	वीरजयंतिका.	२८१
वीङ्खा.	१५००	वीरणीमूल.	११५८
वीचि.	१०७५	वीरपत्नी.	५१५

वीरपाणक	८०२	वृक्षभेदिन्	९१९
वीरभार्या.	९११	वृक्षवाटी.	१११३
वीरमातृ	९९८	वृक्षादन	९१९
वीरविप्लावक	८६१	वृक्षाम्ल.	४१७
वीरसू.	९९८	वृजिन	१३८१
वीरहन्.	८९९		१४९७
वीराशंसन.	८०१	वृत.	१४८४
वीरुध्	१११८	वृति.	९८२
वीरोज्झ.	८६०		१९२३
वीरोपजीविक	८१०	वृत्त	८४४
वीर्य	१२९		१४६७
	३००		१४८२
वीर्यप्रवाद.	२४७	वृत्ताध्ययनर्द्धि.	८३८
वीवध.	३६४	वृत्तात.	३१०
वृक.	१२९१	वृत्ति	८१४
वृकधूप.	६४८		८१९
वृक्का	६२३	वृत्र	१७४
वृकोदर	७०७	वृथा	१९३४
वृत्रण.	१४९०	वृद्ध	३१९
वृक्ष	१११४	वृद्धकाक.	१३७२
वृक्षधूप	६४८	वृद्धनाभि	४९८
वृक्षभिद्.	९१८	वृद्धश्रवस्	१७२

वृद्धि.	४७०	वृषाकपि.	१०९८
	८८१		२१९
	१५०२	वृषांक.	१९६
वृद्धिजीवन.	८८०	वृषी.	८१६
वृद्धोक्ष.	१२५८	वृषोपगा.	१२६६
वृंत.	११२७	वृष्टि.	१६६
वृंद.	१४११	वृष्णि.	१२७६
वृंदारक.	८८	वृष्य.	११७१
वृश्चिक.	१३१२	वृहतिका.	६७२
वृष.	१३००	वृहती.	२८९
	११४०	वृहद्गृह.	१५९
	४७	वृहस्पति.	११८
	१३७९	वेग.	४९४
	१२५६	वेगवत्	१६५
वृषण.	६१२	वेगसर.	१२५३
वृषदंशक.	१३०१	वेणि.	५७०
वृषन्	१७२	वेणी.	१२७७
वृषभ.	२९		१०८७
	१२५६	वेणु.	११५३
वृषल.	८९४	वेणुक.	१२३०
वृषलोचन.	१३००	वेणुध्म	९२५
वृषस्यंती.	५२७		

वेतन. ३५२, ८६५
वेतस. ११३७
वेतस्वत् ९५४
वेत्रासन ५८४
वेत्रिन् ७२१
वेद २४९, २५३
वेदगर्भ २११, ८१३
वेदना. १३७०
वेदव्यास ८४६
वेदांत २५०
वेदिका. ७११
वेदितृ. ३४९
वेदी १००४, ८२४
वेध १५२३
वेधनिका. ९०९
वेधस् २१२, २१७
वेधित १४८६
वेष्य ७७७
वेपथु २०५
वमन् ९१३
वेल. ११११
वेला १५०९, १०७६
वेल्लन ४२०
वेल्लित १२४५, १४५६, १४८१
वेश १००३
वेशंत. १०९५
वेश्मन् ९८९
वश्या ५३३
वेश्याचार्य ३३०
वेश्याश्रय १००३
वेष ६३५
वेष्टन. ५७४
वेसवार ४१७
वेसर १२५३
वेहत् १२६६

वैकक्ष. १५२, ६७२
वैकटिक. ९१०
वैकुंठ. २१५
वैखानस. ८०९
वैजनन. ५४१
वैजयंत. १७८
वैजयंतिक. ७६४
वैजयंती. ७५०
वैजयिन्. ६९२
वैज्ञानिक. ३४३
वैडूर्य. १०६३
वैणव. ८१५
वैणविक. ९१५
वैणिक ९२४
वैतंसिक. ९३०
वैतनिक. ३६१
वैतरणी. १०८१
वैतालिक. ७९४
वैदेह ८९८
वैदेहका. ८९८
वैदेही. ४२१, ७०६
वैद्य. ४७२
वैधेय. ३५२
वैध्यत. १८६
वैनतेय. २२१, २३१
वैनयिक. ७५२
वैनीतक. ७५९
वैन्य. ७००
वैपरीत्य. १५०१
वैमात्रेय. ५४६
वैमानिक. ९३
वैमेय. ८७०
वैयाघ्र. ७५५
वैर. ७३०, ६०
वैरंगिक. ४९०
वैरनिर्यातन. ८०४
वैरप्रतिक्रिया. ८०४
वैरशुद्धि. ८०४
वैराट. १२०९

वैरिन्	७२९
वैरोट्या	२४०
वैवधिक	३६४
वैवर्ण्य	३०७
वैशास्त्र.	१५३, ७७७, १०२३
वैशेपिक	८६२
वैश्य	८०७
वैश्या	८६४
वैश्रवण	१८९
वैश्रवणाळय.	११३२
वैश्वानर	१०९८
वैश्वी	११३
वैद्युत.	८३७
वैसारिण	१३४१
वैहासिक.	३३१
वोटा	५१४
वोरुस्तान.	१२४०
वोलक	१०७६
वोह्लाह.	१२३९
वोहित्य	८७६
वौपट्	१५३८
व्यसक.	३७७
व्यक्त.	३२, ३४२, १४६७
व्यक्ति	१५१५
व्यग्र	३६६
व्यंग	१३५४
व्यंजन	६८७
व्यजक.	२८२
व्यंजन.	३९७
व्यतिहार.	८७०
व्यत्यय	१५०२
व्यत्यास.	१५०१
व्यधक	५०१
व्यथा	१३७०
व्यध	१५२३
व्यध्व.	९८४
व्यंतर	९१
व्यपदेश.	३७८
व्यभिचारिन.	३२६
व्यय.	१५१४

व्यलीक.	३७९, ७४४
व्यवच्छेद.	७८०
व्यवधा.	१४७७
व्यवधान.	१४७८
व्यवहार.	२६२
व्यवहारदृष्ट.	७२०
व्यवाय.	५३८, १५०९
व्यसनसप्तकम्.	७२९
व्यसनार्त्त.	३८१
व्यसनिन्.	४३५
व्याकरण.	२५०
व्याकुल.	३६६
व्याकोश.	११२७
व्याघ्र.	१२८५, १४४०
व्याघ्राट.	१३४०
व्याघ्री.	११५७
व्याज.	३७८
व्याडि.	८५२
व्याध.	९२७
व्याधाम.	१८१
व्याधि.	३१२, ४६२
व्याधित.	४५९
व्यान	११०९
व्यापन्न.	३७४
व्यापाद.	१३७२
व्यापादन.	३७०
व्यापृत.	७१९
व्याप्त.	१४७३
व्याम.	६००
व्यायाम.	३२०, ६००
व्यायोग.	२८४
व्याल.	१२२२, १२१६, १३०३
व्यालग्राहिन्.	४८८
व्यास.	१४३२, ८४७
व्याहार.	२४१
व्युत्क्रम.	१५११

व्युत्पन्न	३४९	व्रतिन्.	८१७
व्युष्ट	१३९	व्रश्चन	९२०
व्युष्टि	१४४६	व्रात.	१४११
व्यूढ.	१४३०	व्रातीन.	४८०
व्यूढकंकट	७६९	व्रात्य.	८९४
व्यूति.	९१३	व्रीडा	३११
व्यूह.	१४११, ७४७	व्रीहि.	११६८
व्यूहपार्ष्णि	७४७	व्रैहेय	९६६
व्योकार	९२०	**श.**	
व्योमकेश	१९८	शंवर.	१२९३
व्योमन.	१४२	शकट	२२०, ७५२
व्योष	४२२	शकल	१४३४
व्रज	१४११, १२७३	शकली.	१३४४
व्रज्या.	१५०१, ७८९	शकुन	६२, १३११
व्रण	४६४	शकुनि	१३३४, १३१६
व्रन	८४३	शकृत.	१३१६, १३२८
व्रतति	१११७	शकुंतलात्मज	७०२
व्रतसंग्रह	८२३	शकुंति.	१३१६
व्रतादान	८१		

शकुल. १३४५
शकुलार्भक. १३४५
शकृत् ६३४
शकृत्करि. १२६०
शकृद्द्वार. ६१२
शक्त. ४९१
शक्ति. ७३५, ७८७, ७९६
शक्तिभृत. २०९
शक्र. १७२
शक्रजित्. ७०६
शक्रशिरस्. ९७१
शङ्क. ३५१
शङ्कर. १२५६
शंकर. १९५
शंका. ३१५
शंकु. ११२२, ७८७, ८७४
शङ्कुकर्ण. १२५६
शङ्कुर. ४७९
शंख. ५७४, ४८, १९२, १२०५, १२१०
शंखनक. १२०५
शंखभृत. २१९
शंखमुख. १३४९
शची १७५
शचीपति. १७३
शठ. ३७६
शठता. ३७७
शण. ११७९
शत. ८७२
शतकीर्त्ति. ५४
शतकोटि. १८०
शतक्रतु. १७३
शतद्रु. १०८४
शतधृति. २१२
शतपत्र. ११६१, १३२८
शतपदी. १२१०

शतपर्वन्. ११५३
शतपर्विका. ११९२
शतभिषज. ११४
शतह्रदा ११०५
शताग. ७५१
शतानंद. २११, ८५०
शतावर्त्त २१६
शत्रु ७२८, ७३२
शत्रुंजय. १०३०
शनि १२०
शनैश्चर १२०
शनैस् १५४२
शप. २१२
शपथ २६२
शपन २१२
शफ. १२५४
शफर १३४६
शबर ९३४
शबरावाम १००२
शबल. १३९८
शब्द १३९९
शब्दग्राम १४१४
शब्दन ३४८
शब्दाधिष्ठान ५७३
शम १५३१
शम ५९१, ७६, ३०४
शमथ ३०४
शमन. १८५, ८३०
शमल. ६३४
शमि. ११३०
शमी. ११३०
शमीगर्भ. ८१३, १०९८
शमीधान्य. ११११
शंपा ११०४
शंब १८०
शंबर. १३४४
शंबरारि. २२८
शम्बल. ४९३

शलल.	१२९६	शस्त.	८९
शलाकापुरुष.	७००	शस्त्र	७७२ / १०३७
शलाट	८८१	शस्त्रजीविन्.	७६९
शलाटु	११९०	शस्त्रमार्ज	९१६
शल्क	१४३४	शस्त्राजीव.	८१८
शल्की	१३४४	शस्त्री.	७८४
शल्य	१२९६ / ७८७	शाक.	११८४
शल्यक.	१२९६	शाकट	१२६१ / ८८१
शल्यारि.	७०७		
शव	९६४	शाकटीन	८८१
शश.	१०६१ / १२९१	शाकशाकट.	९६१
		शाकशाकिन	९६१
शशबिंदु.	२१७	शाकुनिक.	९३०
शशभृत्.	१०१	शाक्तीक	७७१
शशादन	१३३४	शाक्यसिंह.	२३६
शशिन्	४७	शाक्कर.	१२९६
शशिप्रिया	११९	शाखा	१११९
शशिभास्कर	१२४	शाखापुर	९७२
शश्वत	१५३१	शाखामृग.	१२९२
शष्प्य	११९१	शाखारंड.	८१७
शसन.	८३०	शाखिन्	१११६

शांकर.	१२६७
शांकलायनी.	८२८
शांखिक.	९१०
शाटी.	६७६
शाठ्य.	२७७
शाण.	९०९
शाणाजीव.	९१६
शाणी.	६७९
शात.	१४८४
शातकुंभ.	१०४९
शात्रव.	७२८
शाद.	१०९०
शाद्वल.	९५५
शांत.	८११, २९५
शांता	४४
शांति.	२०४, २८, ६९३
शांतिगृह.	९९७
शाप.	२७२
शाम्बरी.	५२९
शार.	५८७
शारद.	५३३, ११७२
शारि.	५८७
शारिका.	२९४, १३३५
शारिफल.	५८७
शार्ङ्ग.	२२२
शार्ङ्गिन.	२१९
शार्दूल.	१४४०, १२८१
शालङ्कायनजा.	८४८
शालवृक.	१२८०
शाला.	९९०, १११९
शालाजीर.	१०२४
शालि.	११६९
शालीन.	४३३
शालुर.	१३५४
शालूक.	११६७
शालूर.	१३५४
शालेय.	९६१

शाल्मलिन् २३०
शाव ३३८
शावर. १०४०, ११५९
शाश्वत १४५३
शाष्कुल ४२९
शासन २७७
शास्तृ २३२, ४८८
शास्त्रविद् ३४९
शिक्य. ३६४
शिक्षा २९०
शिक्षित ३४२
शिखण्डक. १३२०, ५७२
शिखण्डिक. १३२९
शिखण्डिका ५७६
शिखर ११२१, १०३२
शिखरिणी ४०४
शिखा १११९, ५७१, ११०२
शिखाण्डक ५७२
शिखिग्रीव. १०५२
शिखिन्. १०९९, १२२, २३६, १३१९
शिखिवाहन २०८
शिग्रु ११३४
शिग्रुक. ११८४
शिङ्घाण १३२
शिङ्खिनी ५८१
शिञ्जा ७७६
शिञ्जित १४०५
शिञ्जिनी. ६६६, ७७६
शित १४४८
शितशिंबिक ११७४
शिति १३९७
शिथिल ४९६

शिपिविष्ट.	१९८, ४९३, ४९५
शिफा.	११२०, ११६६
शिबिका.	७५९
शिबिर.	७४७
शिमि.	११८०
शिम्बा.	११८०
शिम्बि.	११८१
शिम्बिक.	११७२
शिरस्.	५६८, १४०१
शिरस्क.	७६८
शिरस्त्राण.	७६८
शिरस्य.	५७०
शिरोगृह.	९९५
शिरोधरा	५८६
शिरोधि.	५८६
शिरोमणी.	६१०
शिरोमर्मन्.	१२८८
शिल.	८९५
शिला.	१००८, १०३६
शिलाजतु.	१०५६
शिलासार.	१०३८
शिली.	१२०२
शिलीमुख.	७७८, १२१२
शिलोच्चय.	१०२९
शिल्प.	९००
शिल्पजीविनी.	९२१
शिल्पा.	१०००
शिल्पिन्.	८९९
शिल्पशाला.	१०००
शिव.	१९७, ७४, ८६, १२७४
शिवकर.	९३
शिवगति.	९२
शिवंकर.	४८९
शिवताति.	४८९
शिवपुरी.	९७४

शिवा ११४५, १२८९, ४०, २०४
शिशिर १५६, १३८५
शिशु ३३८
शिशुक १३४६
शिशुत्व. ३३९
शिशुनामन् १२५३
शिशुपाल. २२१
शिशुमार १३५०
शिशुवाहक. १२७७
शिश्न ६१०
शिश्निदान ८५५
शिष्टत्व. ६६
शिष्टि २७७
शिष्य. ७९
शीकर १६५
शीघ्र १४७०
शीघ्रवेधिन् ७७२
शीत. ११३७, १३८५
शीतक ३८३
शीतल २७, १३८५
शीतशिव ९४२
शीधु ९०४
शीन १४९४
शीर्णाघ्रि. १८४
शीर्ष ५६७
शीर्षक. ७६८
शीर्षच्छेद्य ३७३
शीर्षण्य. ५७०, ७६८
शील. ८४४, १३७७
शुक. १३३५
शुकपुच्छ. १०५८
शुक्त ४१५
शुक्ति. १२०४
शुक्तिज १०६८

शुक्र. १०९८, ६२९, ११९, १५४, ९३
शुक्रकर. ४२८
शुक्रशिष्य. २३८
शुक्ल. १३९२
शुक्लधातु. १०३७
शुक्लापांग. १३२०
शुंगा. ११२४
शुच्. २९९
शुचि. १०९९, १५४, ९९, ९७, १४३६, १३९२
शुंठी. ४२०
शुंडा. १२२४, ९०३, ९०६
शुतुद्रि. १०८४
शुद्धमति. ५३
शुद्धांत. ७२७
शुद्धोदनसुत. २३७
शुन. १२७९
शुनासीर. १७२
शुनि. १२७९
शुनी. १२८१
शून्य. १४४६
शुभ. ८६
शुभंयु. ४३३
शुभा. २७३
शुभ्र. १३९३
शुम्ब. ९२८
शुंभमथिनी. २०५
शुल्क. ७२४
शुल्काध्यक्ष. ७२४
शुल्ब. ९२८, १०३९
शुल्बज. १०४९
शुल्बारि. १०५७
शुश्रूषा. ४९७

शुश्रूषा	३१०
शुषि.	१३६३
शुषिर.	२८७ १३६३
शुष्क	६२४
शुष्म	७९६
शुष्मन्.	७९६
शूक.	३६९
शूकधान्य.	११८१
शूकर	४७
शूकल.	१२३५
शूद्र	८०७ ८९४
शूद्रा	५२४
शूद्री.	५२३
शून्य.	१४४६
शून्यवादिन्	८६१
शूर	३६५
शूरदेव	५३
शूर्प.	१०१८
शूर्पकारि	७२८
शूत्र	७८७
शूलनाशन	९४३
शूलभृत्	१९९
शूलाकृत	४१३
शूलिक	१२९६
शूल्य	४१३
शृखल	१२२९ ६६५
शृखलक.	१२५५
शृंग.	१०३२ १२६४
शृगवेरक	११८९
शृगाट.	९८८
शृगार	२९४
शृगारभूषण	१०६१
शृगारयोनि.	२२९
शृगिक.	११९८
शृगिण.	१२७७
शृगिणी.	१२६५
शृगिन्	१३४७
शृगीकनक	१०४६
शृत	१४८५
शेखर.	६५४

शेप.	६१०
शेपस्.	६१०
शेपाल.	११६७
शेमुषी.	३०९
शेलु	१४४
शेवधि.	१९२
शेवल.	११६७
शेवाल.	११६७
शेष.	१३०७
शैक्ष.	७९
शैर्षच्छेदिक.	३७३
शैल.	१०२७
शैलालिन्.	३२९
शैलूष.	३२८
शैव.	६९६
शैवल.	११६७
शैवलिनी.	१०८०
शैवाल.	११६७
शैशव.	३३९
शैष.	१५६
शोक.	२९९, ७२
शोचन.	२९९
शोचि.	९९
शोचिष्केश	१०९९
शोण.	१०९०, १३९५, १२४२
शोणित.	६२१
शोणितपुर.	९७७
शोथ.	४६८
शोधनी.	१०१५
शोधिका.	११७७
शोधित.	४१४, १४३७
शोफ.	४६८
शोभन.	१४४४
शोभा.	५०९, १५१२
शोभांजन.	११३४
शोष.	४६३
शोषण.	३९४
शौक.	१४१४
शौच.	८२

शौंड. ४३६
शौंडिक ९०१
शौंडीर्य. ७३९
शौरि. २१६
शौर्य ७३९, ७९६
शौल्विक ७२४
शौल्विक ९१०
श्मशान ९८९
श्मशानवेश्मन्. १९६
श्मश्रु ५८३
श्याम. १३९७
श्यामक ११७६
श्यामल. १३९७
श्यामा १४२, ४४, ४०, ११४९
श्यामाक ११७६
श्यामांग ११७
श्याल. ५५२
श्यालिका ५५५
श्याव. १३९६
श्येत १३९२
श्येन ४८, १३३४
श्रद्धा ५४१
श्रद्धालु ५३९, ४९०
श्रंथन ६५३
श्रम ३११, ७८८
श्रमण ७५
श्रव ५७३
श्रवण ५७४, ११३, ३१०
श्रवणा ५३२
श्रविष्ठा ११४
श्रविष्ठाम् ११७
श्राणा ३९७
श्राद्ध ८२२, ४९०
श्राद्धकाल ५४१

श्राद्धदेव. १८५
श्रान्त. ८११
श्रावण. १५४
श्रावणिक. १५४
श्री. ३५७, ४०, २२६, १५१२
श्रीकंठ. १९५
श्रीखंड. ६४१
श्रीघन. २३४
श्रीद. १८९
श्रीधर. २१५, ५१
श्रीनंदन. २२८
श्रीपति. २१४
श्रीपथ. ९८७
श्रीपर्णी. ११४३
श्रीफल. ११३५
श्रीवत्स. २२२, ४७, २१८
श्रीवत्सभृत्. २१९
श्रीवास. ६४८
श्रीवृक्ष. ११३१
श्रीवृक्षकिन्. १२३६
श्रीसंज्ञ. ६६६
श्रुत. १४३९
श्रुतदेवी. २४१
श्रुति. २४९, ५७३
श्रेणि. ८९९
श्रेणिक. ५८४, ७१२
श्रेणी. १४२२
श्रेयस्. ३०, ७४, ८६, १४३९, १३७९
श्रेयांस. २९, २७
श्रेष्ठ. १४३९
श्रोण. ४५२

श्रोणी.	६०६	श्वशुर	५५९
श्रोत्र	५७४	श्वश्रू	५५९
श्रोत्रिय	८१७	श्वस्	१५४१
श्रौपद्	१५३८	श्वसन	११०३
श्लथ.	४९२	श्वसित,	१३६८
श्लोक्ष्य	१२२९	श्वान	१२७९
श्लाघा	२७०	श्वापद	१२१६
श्लील	३५७	श्वाविध्	१२९६
श्लीपद	४६५	श्वास	१३६८
श्लेषण	४०५	श्वासरोधन	८३
श्लेष्म	४६०	श्वासहेति	३१३
श्लेष्मन्	४६२	श्वित्र	४६६
श्लेष्मातक	११४४	श्वेत	१०४३
श्लोक	२७३		४०९
श्व श्रेयस	८६		१३९२
श्वजीविका	८६६	श्वेतकोलक	१३४६
श्वदंष्ट्रा.	११५६	श्वेतगज	१७७
श्वदयित	६२६	श्वेतद्युति	१०५
श्वन्	१२८०	श्वेतपिंग।	१२८५
श्वपच	९३३	श्वेतमरिच.	११३४
श्वभ्र.	१३६४	श्वेतरक्त	१३९५
श्वयथु	४६८	श्वेतसर्षप	११८०

श्वेतहय. ७०९
श्वोवसीयस. ८६

ष.

षट्कर्मन्. ८१२
षट्पदी. १२०८
षडंगी. २५३
षडभिज्ञ. २३३
षड्गव. १४२४
षड्ज. १४०१
षड्बिन्दु. २१५
षड्रद १२६३
षड्रसासव. ६२०
षण्ड. { १२५९, १११०
षण्ढ. { ५६२, १९६, ७२८
षण्ढतिल. ११८०
षण्मुख. { ४२, २०९
षष्टिक. ११६८
षष्टिक्य. ९६६
षष्ठवाट्. १२६०
षाण्मातुर. २०८
षिड्ग. ३३१
षोडशावर्त्त. १२०५
षोडशार्चिष्. १२०
षोडशांह्रि. १३५२
ष्ठीवन. १५२१
ष्ठेवन. १५२१
ष्ठ्यूत. १५२१

स.

संयत. ७९६
संयत. ४३९
संयमनी. १८६
संयुग. ७९९
संयोजित. १४८५
संरंभ. १४९९
संराव. १४००
संलय. ३१३
संलाप २७५
संवत्. १५३५
संवत्सर. १५९
सवनन. १४९८

सवर. ९६५, १०६९
सवर्त्त १६१
संवर्त्तक २२५, ११००
सवर्त्तिका ११६६
सवसथ. ९६१
सनाहक. ४९२
सविचि. ३०९
सविद् २७८
सवीत १४७६
सधृत १४७६
सवेग ३२२
सवेश ३१३
सवेशन ५३७
सन्यान ६७१
सशासक ७९५
सशय १३७५
संशयालु ४४५
सशयितृ ४४५
सशित १४९१
सश्रव २७८
सश्रुत १४८९
सश्लेप. १५०७
ससक्त १४७१, १४५१
ससद् ४८१
ससरण ९८७
ससिद्धि. १३७७
सस्कार १३७३
सस्कारवत्त्व. ६५
सस्कृत ३४५
सस्तर ८२०, ६८२
सस्तव १५१३
सस्त्याय. ९९१
सस्था ३२३, ७४४
सस्थान ९८४, १५१६
सस्थित ३७३
सस्थिता १२७०
सस्फोट ७९६
संहत १४७२

संहति. १४११
संहनन. ५६३
संहर्ष. १५१५
संहार. १६१
संहूति. २६१
सकल. १४३३
सकृत्प्रज. १३२१
सक्तक. ११९८
सक्तु. ४०१
सक्थि. ६१३
सखि. ७३०
सखी. ५२९
सख्य. ७३०
सगर. ६९२
सगर्भ. ५५१
सगोत्र. ५६१
सग्धि. ४२५
संकट. १५०४
संकथा २७५
संकर. १०१६
संकर्षण. २२४
संकलित. १४८५
संकल्प. १३७०
संकल्पयोनि. २२९
संकसुक. ४३७
संकाश. १४६२
संकीर्ण. { १४७२ १४८९
संकुचित. ११२९
संकुल. { २६५ १४७२
संकोचपिशुन. ६४५
संक्रंदन. १७१
संक्रम. १५१७
संक्राम. १५१७
संक्षेप. १४३२
संख्य. ७९६
संख्या. { ८७२ १३७३
संख्यावत्. ३४२
संख्येय. ८७२
संग. १५०८
संगत. { ७३१ २६८

सगम १५०८
सगर. ७२८, २७८
सगीत २७९
सगुप्त २३४
संगूढ १४८५
सग्रह. २५७, १४३२
सग्राम ७९६
सग्राह ७८४, ५९७
सघ १४१२
सघचारिन् १३४४
सघजीविन् ४८०
सघात १४११
सचिन ७१९
सज्ञ ७६६
सज्जन ७४९, ३७९
गज्जित १२२१
संचय १४१२
सचर ५६३
सचारिका ५२१
सचारिन् २९५
सजवन ९९२
सज्ञ ४५६
सज्ञप्ति ३७१
सज्ञा २६०
सज्ञु ४५६
सज्वर ११०२
सटा ८१६
सडीन १३१८
सतत १४७१
सतत्त्व १३७७
सती. ५२८, २०४, १०५५
सतीनक ११७०
सतीर्थ्य ७९
सत् ३४२
सत्तम. १४३९
सत्त्व १३६६
सत्त्वप्रधानता ७१
सत्पथ. ९८४

सब्रह्मचारिन्. ८०
सभा. ९९०, ४८१
सभाजन. ७३१
सभासद्. ४८०
सभास्तार. ४८०
सभिक. ४८५
सभ्य. ३७९, ४८०
सम. १४६१, १४३३
समग्र. १४३३
समज. १४१४
समज्या. ४८१
समंजस. ७४२
समंततस्. १५२९
समंतभद्र. २३४
समंतात्. १५२९
समपाद. ७७७
समं. १५२७
समय. १५०९, २४२, १२६
समया. १५३४
समर. ७९६
समरोचित. १२२२
समर्थन. १३७४
समर्धुक. ४८०
समर्याद. १४५१
समवकार. २८४
समवर्त्तिन्. १८४
समवाय. २४३, १४१२
समसुप्ति. १६१
समस्त. १४३३
समस्थली. ९४९
समा. १५९
समांसमीना. १२७१
समाकर्षिन्. १३९०
समाघात. ७९७
समाज. १४१४, ४८१

समाज्ञा	२७३
समाधान	१३७८
समाधि	८५, ५५, १३७८
समान	१४६१, ११०९
समानोदर्य	५५६
समापन	३७१
समालभन	६३६
समास	१४३२
समाहार	१५२४, १४३२
समाहृति	२५७
समाह्वय	४८८, ७९७
समिता	४०२
समिति.	४८१, ७९८
समिन्	७९७
समिध्	८२७
समिर.	११०६
समीक	७९८
समीचीन	२६४
समीप.	१४५०
समीर	११०६
समीरण.	११०६
समुस	३४६
समुच्चय.	१५२४
समुच्छ्रय.	१४३१
समुत्पिञ्ज	३६६
समुदय	७९८, १४११
समुदाय	७९८, १४११
समुद्ग.	१०१५
समुद्र	१०७३
समुद्रदयिता	१०८०
समुद्रविजय	३८
समुन्नवत्	१४९२
समुर	१२९४
समूह	१४११
समूहनी	१०१६
समोन्दफ.	४०९

संपत्ति.	३५७	संभ्रम.	३२२
संपद्.	३५७	संमद्.	३१६
संपराय.	७९८	संमर्द्द.	७९७
संपात.	७९७	संमार्जनी	१०१६
संपातपाटव.	१४७०	संमुखीन.	१४३७
संपुट.	१०१५	सम्मूर्च्छज.	१२०१
संपृक्त.	१४६९	संमूर्च्छन.	१५१७
संप्रति.	५३, १५३७	संमूर्च्छनोद्भव.	१३५६
		संमृष्ट.	४१४
संप्रदाय.	८०	सम्यक्.	२६४
संप्रधारणा.	१३७४	सम्राज्.	६९०
संप्रयोग.	५३७	सर.	१३८८
संप्रहार.	७९६	सरक.	९०६
संप्रेप.	१५२०	सरखा.	१२१३
संफाल.	१२७७	सरट.	१२९९
संफुल्ल.	११२८	सरण.	१०३८
संबाध.	१५०४	सरणि.	९८३
संबोधन	२६१	सरमा.	१२८१
संभाष.	२७४	सरल.	३७६
संभूतविजय.	३३	सरलद्रव.	६४८
संभेद.	३१२	सरस्.	१०९४
संभोग.	५३७	सरसी.	१०९४

सरस्वत्.	१०९१ १०७३	सर्पराज	१३०८
		सर्पहन्	१३०२
सरस्वती	१०८५ १०८० २४१	सर्पाराति	२३१
		सर्पिस्	४०७
		सर्व	१४३३
सरि	१०९६	सर्वसहा	९३७
सरित्	१०८०	सर्वकेशिन्	३२८
सरिद्वरा	१०८२	सर्वज्ञ	२५ १९८
सरूप	१४६१		
सरोज	११६२	सर्वग्रथिक	४२१
सरोजन्मन्	११६२	सर्वतस्	१५२९
सरीसृप	१३०३	सर्वतोमुख.	१०७०
सरोरुहासन	२१२	सर्वदर्शिन्	२५
सरोरुह्	११६२	सर्वदु खक्षय	७५
सरोरुह	११६२	सर्वधुरीण	१२६१
सर्ग	२५२ १३७६	सर्वदम.	७०२
		सर्वभक्षा	१२७५
सर्ज	११३८	सर्वमगला	२०४
सर्जमणि	६४७	सर्वमूपक	१२६
सर्जरस	६४७	सर्वरस	६४७ १३८९
सर्प	१३०२		
सर्पभुज्	१३१९	सर्वला	७८७

सर्वलौह. ७७९
सर्ववेदस्. ८१९
सर्वसन्नहन. ७८८
सर्वानुभूति ५१, ५४
सर्वान्नभक्षक. ४२८
सर्वान्नीन. ४२८
सर्वाभिसार. ७८८
सर्वार्थसिद्ध. २३७
सर्वास्त्रमहाज्वाला. २४०
सर्वौघ. ७८८
सर्षप. ११९८, ११८०
सलिल. १०६९
सल्लकी. ११५२
सव. ८२०
सवन. ६३८
सवयस्. ७३०
सवर्ण. १४६१
सवलि. १४०
सवितृ. ९५
सवितृदैवत. ११२
सावित्री. ५५८
सावित्री. ५९३
सविध. १४५०
सवेश. १४५०
सव्य. १४६६
सव्यसाचिन्. ७०८
सव्येष्ठृ. ७६०
ससीम. १४५०
सस्य. ११३०, ११६८
सस्यशीर्षक ११८१
सस्यशूक. ११८१
सह. ४९१, १५२, १५२७
सहकार. ११३३
सहचर. ७३०
सहचरी. ५१२
सहज. ५५१, १३७६
सहन. ३९१
सहपान. ९०७

संहभोजन	४२५
सहसा	१५३२
सहस्	७९६, १५२
सहस्य	१५२
सहस्र	८७३
सहस्रदंष्ट्र	१३४५
सहस्रनेत्र	१७२
सहस्रपत्र	११६१
सहस्रवेधिन्	४२२
सहस्रांशु	९५
सहस्रार	९३
सहस्विन्	७६४
सहाय	४९६
सहायता	१४२२
सहिष्णु	३९०
सहृदय	३४५
सहोदर	५५०
सह्य	४७४
सा	२२६
सायात्रिक	८७५
सायुगीन	७९३
सांवत्सर	४८२
साकम्	१५२७
साकल्यवचन.	८३९
साकेत.	९७५
साक्षिन्.	८८२
साखि	९५९
सागर	५०, १०७३
सागरनेमि.	९३८
सागरमेखला.	९३८
सागरानरा	९३८
साख्य	८६२
साचि	१५१५, १५३४
सात	१३७०
सातवाहन	७१२
सातिमार	४६०
सात्वत	२२४
सात्वती	२८५
सात्विक	२११, २९५, २८३

साद. ३१२
सादिन्. ७६१, ७६२
साधारण. १४७२, १४६१
साधारणस्त्री. ५३२
साधारणी. १००५
साधित. ४४६
साधु. १४४५, ३७९, ७६
साधुवाहिन्. १२३५
साध्वस. ३०१
साध्वी. ५२८
सानु. १०३५
सानुमत्. १०२७
सान्तपन. ८४२
सांत्व. २६६
सांत्वन. ७३६
सांदृष्टिक. १६२
सांद्र. १४४७, १४९२
सांद्रस्निग्ध. ४७६
सान्नाय्य. ८३१
सान्यासिक. ८०९
साप्तपदीन. ७३१
सामन्. ७३६
सामयोनि. १२१७
सामवायिक. ७१९
सामविद्. ८१९
सामवेद. २४९
सामाजिक. ४८१
सामान्य. १५१५, १४७२
सामिधेनी. ८२७
सामुद्र. ९४१, ५६५
सांपरायिक. ७९८
सांप्रतम्. ७४३, १५३०
साम्मातुर. ५४६
साम्य. १४६३
सायक. ७७८

सायम्. १४०, १५३१
सार. ६२६, १९१, ११२१
सारग १२९३, १३२९
सारणि १०८९
सारथि ७६०
सारमेय १२७९
सारस १३२८
सारसन. ६६४, ७६७
सारसी १३२९
सारस्वत. ८१५, ९५८
सार्थ १४१२
सार्थवाह ८६८
सार्धम् १५२७
सार्पिष्क. ४१०
सार्पी १११
सार्व. २५
सार्वभौम ६९१, १७०
साल. १११४, ९८०, ११३८
सालभञ्जी १०१४
सालवेष्ट ६४७
साला १११९
सालातुरीय ८५१
साल्व ९५७, २२०
सावित्र ८१३
सावित्री. ५९३
सास्ना १२६४
साहस. ७३६
साहस्र १४१५, ७६४
सिंह. १२८३, ४८, १४४०
सिंहतल ५९६
सिंहद्वार. ९९३

सिंहनाद. १४०४
सिंहयाना. २०३
सिंहल. १०४२
सिंहसंहनन. ३५५
सिंहसेन. ३७
सिंहान. १०३८
सिंहासन. ११७
सिकता. १०८९
सिक्थक. १२१४
सिचय. ६६६
सिच्. ६६६
सित. { ४३८ १३९२
सितच्छद. १३२५
सितरंजन. १३९४
सिता. ४०३
सिताभ्र. ६४३
सितांभोज. ११६२
सितासित. २२४
सितोदर. १८९
सितोपला. ४०२
सिद्ध. { ४१२ १४८७
सिद्धांत. २४२
सिद्धापगा. १०८२
सिद्धायिका. ४६
सिद्धार्थ. { ११८० ३८
सिद्धार्थी. ३९
सिद्धि. ७४
सिध्म. ४६७
सिध्मन्. ४६७
सिध्मल. ४६१
सिध्य. १११
सिन. ११४२
सिनीवाली. १५१
सिंदुवार. ११४७
सिंदूर. १०६१
सिंदूरकारण. १०४०
सिंधु. { १०७३ १०८०
सिंधुर. १२१७
सिरा. ६२१

सिल्ह.	६४८	सुखवर्चक	९४५
सीता.	८९१ ७०३	सुगत	२३२
		सुगधक	११९०
सील्हत.	१४०३	सुगधि	१३९१
सीत्य.	९६८ ११६८	सुगधिक.	११६९
		सुगृह	१३४१
सीमन्	९६२	सुग्रीव.	३७ ७०५
सीमन्त	५७१		
सीमन्तिनी	५०४	सुचरित्रा	५२८
सीमा	९६२	सुत	५४२
सीर	८९०	सुतारका	४४
सीवन	९१२	सुतेजस्	५१
सीवनी	६११	सुनामन्	१७२
सीस.	१०४०	सुदर्शन.	६९८ २२२ ३८
सीसपत्रक.	१०४०		
सुकरा	१२७१		
सुकल	३८७	सुदाय	५२०
सुकुमार	१३८७	सुदारु	१०३१
सुकृत	१३७९	सुधर्मन्	३२
सुकृतिन्	४८९	सुधर्मा	१७८
सुखगुण.	२००	सुधा.	८९
सुख.	१३७०	सुधासुत्.	८८

सुधास्रवा.	५८५	सुमति.	२६, ५२
सुधाहृद्.	२३१	सुमधुर.	२६६
सुधी.	३४१	सुमनस्.	११२५, ८८, ११७४
सुनाभ.	१०२८	सुमित्र.	३८
सुनिश्चित.	१४९१	सुमित्रभू.	६९२
सुंदर.	१४४५	सुमेरु.	१०३२
सुंदरी.	५०५	सुयशस्.	४०
सुपथिन्.	९८४	सुर.	८८
सुपर्ण.	२३१	सुरज्येष्ठ.	२१२
सुपर्णकुमार.	९०	सुरत.	५३६
सुपर्वन्.	८८	सुरपथ.	१६३
सुपार्श्व.	२७	सुरपर्णिका.	११३४
सुपार्श्वक.	५३	सुरभि.	१५६, १२६५, १३९०
सुप्त.	४४३, ३१३	सुरर्षभ.	१७२
सुप्रतीक.	१७०	सुरस.	६२३
सुप्रभ.	६९८	सुरा.	९०३
सुप्रलाप.	२७६	सुराचार्य.	११८
सुभग.	४४८		
सुभद्रेश.	७०९		
सुभूम.	६९३		
सुम.	११२४		

सुराजीविन्	९०१
सुरारि	२३८
सुरालय	८७
सुरावारि.	१०७५
सुरुङ्गा	९८५
सुरूहक	१२४०
सुलोहक.	१०४८
सुवचन	२७६
सुवर्चिका	९४५
सुवर्ण	८८४, १०४३
सुवर्णक	१०४७, १०४१
सुवर्णबिंदु	२१७
सुवासिनी	५१२
सुविधि	२७, २९
सुवीराम्ल	४१६
सुवेल	१०३०
सुव्रत	५४, ४९
सुव्रता	४०, १२६८
सुशीम.	१३८५
सुषम	१४४४
सुषमदुष्षमा	१३०
सुषमा	१२९, १५१२
सुष्ठु	१५३५
सुसीमा	३९
सुस्मिता	५०७
सुहस्तिन्	३४
सुहित	४२६
सुहृद्	७१४, ७३०
सुहृद्बल	७९०
सूकर	१२८७
सूक्ष्म	१४२७
सूक्ष्मदर्शिन्	३४४
सूचक	३३०, ३८०
सूचनकृत्	२५४
सूचि	१००५

सूचिसूत्र. ९११
सूची. ९११
सूचीमुख. १०६५
सूच्यास्य. १३००
सूत. ८९८, ७६०, ७९४, १०५०
सूततनय. ७११
सूतिकागृह. ९९७
सूत्थान. ३८४
सूत्र. २५४, २४६, ९१३
सूत्रकंठ. ८१२
सूत्रकृत. २४३
सूत्रधार. ३३०
सूत्रवेष्टन ९१३
सूद. ७२२, ३९७
सूदशाला. ९९८
सूदाध्यक्ष. ७२२
सून. ११२५
सूना. ९३०
सूनु. ५४२
सूनृत. २६४, ८१
सूप. ७२३, ३९७
सूपकार. ७२३
सूर. ३८, ९६
सूरण. ११८९
सूरत. ३६९
सूरसूत. १०२
सूरि. ३४१
सूर्मी. १४६४
सूर्य. ९५
सूर्यकांत. १०६७
सूर्यजा. १०८३
सूर्यमणि. १०६७
सूर्याश्मन्. १०६७
सूर्येंदुसंगम. १५०
सूर्योढ. ५००

सृक्कणी ५८१
सृग ७८५
सृगाल १२८९
सृणि १२३०
सृणीका ६३३
सृति. ९८३
सृपाटिका , १३१७
सेक ८३७
सेकपात्र. ८७८
सेकिम ११९०
सेक्तृ ५१६
सेचन. ८७८, ८३७
सेतु ९६५
सेना. ३९, ७४८, ७४५
सेनाग ७५१
सेनानी २०८, ७२५
सेनामुख ७४८
सेनारक्ष. ७६३
सेराह १२३८
सेवक ४९६
सेवन ९१२
सेवनी ९११
सेवा. ४९६
सेवावृत्ति ८६६
सैंहिकेय. १२१
सैकत १०७८
सैतवाहिनी १०८६
सैद्धांतिक. ४८३
सैनिक ७६३
सैंधव ९४१, १२३४
सैन्य ७४५, ७६३
सैरंध्री ५२१, ७१०
सैरिभ. १२८२
सोढ. १२७८
सोदर. ५५१
सोदर्य ५५१
सोपान. २४५

सोपान.	१०१३	सौप्तिक.	८०१
सोम.	१०५	सौभागिनेय.	५४७
सोमज.	४०४	सौमिकी.	८२३
सोमप.	८१८	सौमित्रि.	७०४
सोमपीथिन्	८१८	सौम्य.	५७६, ११७, १४४५
सोमभू.	६९५	सौरभेय.	१२५७
सोमयाजिन्.	८१७	सौरभेयी.	१२६५
सोमसिंधु.	२१८	सौराष्ट्रक.	१०५०
सोमाल.	१३८७	सौराष्ट्रिक.	११९६
सौखसुप्तिक.	७९४	सौराष्ट्री.	१०५५
सौख्य.	१३७०	सौरि.	१२०
सौगत.	८६१	सौल्किकेय.	११९६
सौगंधिक.	११६५, ११९१, १०५८	सौवर्चल.	९४३
सौचिक.	९१०	सौवस्तिक.	७२१
सौदामिनी.	११०५	सौविद.	७२७
सौध.	९९२	सौविदल्ल.	७२७
सौधर्म.	९३	सौवीर.	४१६, ९६०, १०५१
सौनंद.	२२५	सौहार्द.	७२१
सौनिक.	९३०		
सौपर्णेय.	२३१		

सौहित्य	४२६	स्तनशिखा	६०२
सौहृद	७३०	स्तनातर	६०३
स्कद	२०८	स्तनित	१४०६
स्कध	१२२४, ५८८, १४१३, १११९	स्तनितकुमार	९०
स्कन्धज	१२००	स्तन्य	४०४
स्कधमल्लक	१३३४	स्तबक	११२६
स्कधवाहक	१२५८	स्तब्धरोमन्	१२८८
स्कधशाखा	१११९	स्तभ	१२७५
स्कधावार	७४६, ९७३	स्तन	११८२, ११७०
स्कधिक	१२५८	स्तनकरि	११६८
स्कन्न	१४९१	स्तनपुर	९७२
स्खलन	१५२२	स्तभ	२०१४, ३०५
स्खलित	८०४	स्तारि	११०४
स्तन	६०३	स्ताव	२६९
स्तनधय	३३८	स्तिमित	१५९२
स्तनमुख	६०३	स्तुति	२६९
स्तनयित्नु	२६४	स्तुतिव्रत	७९५
स्तनवृन्त	६०३	स्तेन	३८१
		स्तेय	३८३
		स्तोक	१२२६

स्तोकक. १३२९
स्तोत्र. २६९
स्तोम. १४११, ८२०
स्त्यान. १४९४
स्त्री. ५०३, ७३८
स्त्रीचिह्न. ६१०
स्त्रीधर्म. ५३६
स्त्रीधर्मिणी. ५३५
स्त्रीपुंस. ५३८
स्थगन. १४७७
स्थगित. १४७६
स्थगी. ७१८
स्थंडिल. ८२४
स्थंडिलशायिन्. ८१०
स्थपति. ८१८, ९१७
स्थपुट. १४६८
स्थल. ९४०
स्थलशृंगाट. ११५६
स्थली. ९४०
स्थविर. ३३९, २११
स्थाणु. १९५, ११२२
स्थांडिल. ८१०
स्थान. ७७७, ९८८, ९९१
स्थानक. १०९५
स्थानाङ्ग. २४३
स्थानाध्यक्ष. ७२४
स्थानिक. ७२४
स्थानीय. ९७२
स्थापत्य. ७२७
स्थामन्. ७९६
स्थायिन्. २९५
स्थायुक. ७२६
स्थाल. १०२६
स्थाली. १०१९
स्थावर. १४५४
स्थाविर. ३४०

स्थासक.	६४९, १०७७
स्थाणु.	१४५३
स्थित	४९२
स्थिति.	१३७७, ७४४, १४९८, १४९९
स्थिरजिह्व	१३४४
स्थिरा.	९३७
स्थूणा	१०१४, १४६४
स्थूल	६८१, ४४८
स्थूलनाश.	१२८८
स्थूलभद्र	३४
स्थूललक्ष	३८५
स्थूलशाट	६७२
स्थूलशीर्षिका	१२०७
स्थैर्य	८८२, १४५३
स्थेष्ठ.	१४५३
स्थौरिन्	१२६३
स्नसा	६३१
स्नातक,	८०८
स्नान.	६३८
स्नायु	६१९, ६३१
स्निग्ध	४७८, ७३०, ४१३
स्नु	१०३५
स्नुषा	५१४
स्नुहि	११४०
स्नेह	१३७७, ४१७
स्नेहप्रिय	६८७
स्नेहभू	४६२
स्पर्धा	१५१५
स्पर्शन.	११०७, ३८६
स्पश.	७३४
स्पष्ट.	१४६७

स्पृहा. ४३०
स्फुट. १३१५
स्फटिकाचल. १०२८
स्फाति. १५०२
स्फार. १४३०
स्फिज्. ६०९
स्फिर. १४२६
स्फुट. { १४६७ ११२८ १३१५
स्फुटन. १४८८
स्फुटित. ११२८
स्फुर. ७८३
स्फुरण. १५२३
स्फुरणा. १५२३
स्फुलिङ्ग. ११०३
स्फूर्जथू. १८१
स्फोटक. ४६
स्फोटायन. ८५३
स्मय. ३१७
स्मर. २२७
स्मरकूपिका. ६०९
स्मरण. ३०८
स्मरध्वज. २८६
स्मरमंदिर. ६०९
स्मित. { २९६ ११२७
स्मृति. { २५१ ३०८
स्मेर. ११२९
स्यद. ४९४
स्यंदन. { ७५१ ५३
स्यंदिनी. ६३३
स्यन्न. १४९६
स्यमंतक. २२३
स्याद्वादवादिन्. ८६१
स्याद्वादिन्. २५
स्यूत. { ९१२ १४८७
स्यूति. ९१२
स्रक्. ६५१
स्रव. { ६३३ १०९६

स्रवती	१०८०	स्वच्छद	३५५
स्रष्टृ	२१३	स्वच्छपत्र	१०५१
स्रस्त	१४९१	स्वजन	५६१
स्रस्तर	६८२	स्वतत्र	३५५
स्राक्	१५३०	स्वदन	४२३
स्रुघ्नी	९४५	स्वधा	१५३८
स्रुच्	८२८	स्वधाभुज्	८८
स्रुत	१४९६	स्वधिति	७८६
स्रुव	८२८	स्वन	१३९९
स्रोतईश	१०७३	स्वनि	१४००
स्रोतस्	१०८०	स्वनित	१४०६
	१०८६	स्वप्नक	४४२
	१३८३	स्वभावे	१३७६
स्रोतस्विनी	१०८०	स्वभू	२१६
स्रोतोञ्जन	१०५१	स्वयवरा	५११
स्व	१५२५	स्वयप्रभ.	५४
	१९२	स्वयंभू	२४
	५६१		६९५
	५६२		२११
स्वकीय	५६२	स्वर	१३९९
स्वकुलक्षय	१३४४	स्वर्गापगा	१०८२
स्वग	३५५	स्वरभेद	२०६

स्वरू.	१८०
स्वरूचि.	३५५
स्वरूप.	१३७६
स्वॄ.	१५२५
स्वर्ग.	८७
स्वर्गपति.	१७३
स्वर्गसद.	८७
स्वर्गिगिरि.	१०३२
स्वर्गिरि.	१०३२
स्वर्गिवधू.	१८३
स्वर्ग्यापगा.	१०८२
स्वर्जि.	९४५
स्वर्जिका.	९४५
स्वर्जिकाक्षार.	९४५
स्वर्ण.	१०४३
स्वर्णकाय.	२३१
स्वर्णकार.	९०८
स्वर्णज.	१०४२
स्वर्णारि.	१०४१
स्वर्भानु.	१२१
स्वर्वधू.	१८३
स्वर्वापी.	१०८२
स्वर्वेश्या.	१८३
स्वर्वैद्य.	१८१
स्वलक्षण.	१३७६
स्वसृ.	५५३
स्वस्तिक.	४७
स्वस्रिय.	५४३
स्वाति.	११२
स्वादु.	१३८८
स्वादुरसा.	९०२
स्वादुवारि.	१०७५
स्वाध्याय.	८२, ८४२, २४९
स्वान.	१३९९
स्वांत.	१३६९
स्वाप.	३१३
स्वापतेय.	१९१
स्वामिन्.	५१, ७१४, ३५९, २०८

स्वास्थ्य	४७४, ३०८	हहो.	१५३७
		हञ्जे	३३४
स्वाहा	१५३८, ११००	हट्ट	१००२
		हट्टाध्यक्ष	७२५
स्वाहाभुज्	८८	हठ	८०४
स्वेच्छा	३५६	हण्डे	३३४
स्वेद	३०५	हत	४३९
स्वेदज	१३५६	हनु	५८३
स्वेदनिका.	९२१	हनुमत्	७०५
स्वैरिणी	५२९	हन्त	१४९५
स्वैरिता.	३५६	हम	१४०६
स्वैरिन्	३५५	हय	१२३६, १७६
ह.			
हंस	९६, १०४३, १३२५	हयग्रीव	२२०
		हयप्रिय	११७०
		हयमार	११३७
हंसक	६६६	हयवाहन	१०३
हंसकालीयतनय	१२८३	हर	१९८
हंसग	२१२	हरण.	५२०
हंसपाद.	१०६१	हरबीज.	१०५०
हंसी	१३२७	हरशेखरा.	१०८२

हरि.	१२३३	हरिताल.	१०५८
	११७२	हरितालि.	११९३
	१८४	हरिदश्व.	९८
	९७	हरिदेव.	११४
	१७१	हरिद्रा.	४१८
	२१४	हरिद्राराग.	४७६
	१३९६	हरिद्रु.	१११४
	१३५४	हरिपर्ण.	११९०
	१२८३	हरिप्रिया.	२२६
	१२९२	हरिमंथक.	११७०
हरिक.	१२४२	हरिमंथज.	११७३
हरिकेलिय.	९५७	हरिय.	१२३८
हरिचंदन.	१७९	हरिवंश.	३५
	६४१	हरिश्चंद्र.	७०१
हरिण.	१२९३	हरिषेण.	६९४
	१३९२	हरिसुत.	६९४
हरिणी.	१४६४	हरितकी.	११४६
हरिण्मणि.	१०६४	हरेणु.	११७०
हरित्.	१६६	हर्म्य.	९९३
	१३९४	हर्यक्ष.	१२८४
हरित.	११७२	हर्यश्व.	१७२
	१३९५	हर्ष.	३१५

हर्षमाण	४३५	हव्यपाक	८३३
हल	८९१	हव्यवाह	१०९९
हला	३३४	हव्याशन	१०९७
हलाह	१२४३	हस	२९६
हलाहल	११९५, १२९८	हसन	२९६, २९८
हलि	८९०	हसनी	१०२०
हलिन्	२२४, ८९०	हसन्तिका	१०२०
हलिप्रिय	११३८	हसित	११२९, २९७
हलिप्रिया	९०२	हस्त	५९९, ११२, १२२४, ५९१, ८८७
हल्य	९६८		
हल्लक	११६४		
हल्लीसक	२८१		
हव	२६१		
हवित्री	८३३	हस्तधारण	१५०२
हविरशन	१०९७	हस्तनिन	६४९
हविर्गेह	९९६	हस्तसूत्र	६६३
हविष्य	४०७	हस्तिन्	१२१७
हविस्	४०७, ८३१	हस्तिदन्तक	११९०
हव्य	८३२	हस्तिनख	९८२
		हस्तिनापुर	९७८

हस्तिनासा. १२२४
हस्तिनीपुर. ९७८
हस्तिन्. १२१७
हस्तिपक. ७६२
हस्तिमल्ल. १७७
हस्तिशाला. ९९८
हस्त्यारोह. ७६२
हाटक. १०४३
हायन. १५९
हार. ६५९
हारफल. ६६०
हारहूर. ९०३
हारहूरा. ११५६
हारि. { ४९३, १४४४ }
हारिद्र. १२९४
हारीत. १३४१
हार्द. १३७७
हाल. ७१२
हालक. १२४२
हाला. ९०३
हालिनी. १२९८
हालि. ५५५
हाव. ५०९
हास. { २९६, ७२ }
हासिका. २९६
हास्तिक. १४१८
हास्तिनपुर. ९७८
हास्य. { २९६, २९४ }
हाहा. १८२
हिंसा. ३७१
हिंस्र. ३६९
हिक्का. ४६८
हिंगु. ४२२
हिंगुल. १०६१
हिज्जल. ११४५
हिञ्जिर. १२२९
हिडंबनिषूदन. ७०८
हिम. { १०७२, १३८५ }
हिमद्युति. १०५
हिमप्रस्थ. १०२७

हिमवत्	१०२७	हीरक	१०६५
हिमवालुका	६४३	हुड	१२७६
हिमांशु	१०४३	हुडु	१२७६
हिमानी	१०७२	हुतवह	१०९९
हिमालय	१०२७	हुताशन	१०९७
हिरण्मयी	१४६४	हूति	२६१
हिरण्य	१२०६	हूरव	१२९६
	१०४३	हृच्छय	२२७
	१९२	हृद्	६०३
	१०४५		१३६९
हिरण्यकशिपु	२२१		६२३
हिरण्यगर्भ.	२१३	हृदय	६०३
हिरण्यनाभ	१०२८		६२३
हिरण्यबाहु	१०९०		१३६९
हिरण्यवर्णा	१०७९	हृदयङ्गम.	२६८
हिरण्यरेतस्	१९७	हृदयङ्गमता	६७
	१०९७	हृदयस्थान	६०२
हिरुक्	१५३४	हृदयालु	३४५
	१५२७	हृदयेशा	५१६
हीन	१४७५	हृद्य.	१४४५
हीनवादिन्	३४८	हृल्लास.	४६८
हीनाङ्गी	१२०७	हृल्लेख	३१४

ह्रपीक.	१३८३	हैयंगवीन.	४०७
हृष्टमानस.	४३५	हैहय.	७०२
हे.	१५३७	होतृ.	८१९
हेक्का.	४६८	होत्र.	८२१
हेति.	७७३, ११०२	होत्रीय.	९९६
		होम.	८२१
हेतु.	१५१३	होमकुंड.	८३३
हेमन्.	१०४३	होमधूम.	८३७
हेमकंदल.	१०६६	होमाग्नि.	८३६
हेमतार.	१०५२	ह्रद.	१०९१
हेमदुग्धक.	११३२	ह्रदिनी.	१०८०
हेमंत.	१५६	ह्रस्व.	१४२७, १४२९
हेमपुष्पक.	११४६	ह्राद.	१३९९
हेमपुष्पिका.	११४८	ह्रादिनी.	१८०, ११०५
हेरम्ब.	२०७		
हेरिक.	७३३	ह्री.	३११
हेला.	५०९	ह्रीकु.	१३०१
हेलि.	९६	ह्रीण.	१४८४
हेषा.	१४०५	ह्रीत.	१४८४
है.	१५३७	ह्रीवेर.	११५८
हैमवत.	११९७	ह्रेषा.	१४०५
हैमवती.	१०८२	ह्लाद.	३१६

शेषअकारादि.

अ.

अक्षज १६१३
अक्षतसन १५८६
अक्षर १६८७
अगूढगन्ध. १६४६
अग्निरेचक १६४८
अङ्कति १७१४
अङ्कुर १७०६
अजित १६११
अजिनयोनि १७२८
अञ्चति १७१२
अञ्जना १७४०
अञ्जसा १७४३
अतल १५९०
अतस् १७४४
अति १७४२
अत्युम १६४६
अद्धा १७४३
अद्य १७४५
अधान. १६३५
अधीश्वर १६८०
अधोमुख १६१६
अनन्ता १५९६
अनेकलोचन १५८५
अनेड. १६३५
अनेडमूक १६४८
अन्त स्वेद १७१८
अन्तिक १५४४
अन्ध १७०८
अन्यथा १७४७
अन्यदा १७४६
अन्वर्थ १६९४
अपचिति १६४७
अपराजित १५८४, १६०९
अपरेतरा १५७३
अपाचीतरा १५७३
अभिधान १६२४
अभिपस्ति १६३७
अमृत, १६४२

अमोघा. १५९२
अम्बरस्थली १७००
अम्बुघन १५७१
अम्बुतस्कर. १५५२
अरसञ्चित. १६९१
अरापूल. १६८७
अर्धकाल. १५९०
अर्धकूट. १५८८
अर्धतूर. १६२९
अर्धलोष्टिका. १६३९
अर्वती. १७२२
अर्शोघ्न. १६४३
अर्हत. १६२३
अलम्भूष्णु. १६५०
अलुका. १६४३
अवकटिका. १६३२
अवकुटारिका १६३२
अवटिन् १५६९
अव्यय. १६१२
अष्टतालाऽऽयता. १६९०
अष्टादशभुजा १५९९
असंयुत. १६१०
असन्महस्. १५७४
असह. १६६७
असुर. १७१९
अस्त्रकण्टक. १६८५
अस्त्रशेखर. १६९४
अस्त्रसायक. १६८६
अस्त्री. १६८९
अस्त्र. १६६१
अहि. १६०९
अहिपर्यङ्क. १५८५
अहिभुज. १६२२
अहिरणि. १७२९
अहो. १७४२

आ.

आकार. १६२५
आकारगूहन. १६२२
आकाशचमस. १५५५
आखोर. १५६८
आच्छोटन. १६२८
आज. १७३७
आभास्वर. १५४७
आभील. १६३१

आयत्त १६३५
आरणिन्- १७३४
आराफल १६९१
आरोहक- १७१५
आगिर { १७११ / १५८०
आश्मन १५५३
आसन्द १६१८
आस्रव- १६३८

इ.

इटवत्सर १५६९
इडावत्सर १५६९
इतरथा १७४७
इति १७४३
इत्थम् १७४७
इन्द्रभगिनी १५९३
इन्द्रमह १७२५
इन्द्रमहकामुक १७२४
इन्द्रवृद्धिक १७२३
इन्द्रायुध १७२२
इरा १७०६
इरावर १५७२

ई.

ईण्डेरिका १६३९
ईप्सा- १६४६
ईश्वरी १५९८

उ.

उग्रचारिणी १५९९
उच्चलिङ्ग १६६९
उच्छर १५६६
उत्तरदिक्पति १७१४
उत्तराशाधिपति १५८२
उत्तरेतरा १५७३
उदरु १७४९
उदारथि १६०७
उदित- १६२४
उद्ध १६७०
उद्दाम १५८१
उद्धर १५८०
उद्धप १६४१
उन्नतीश १६२२
उन्मत्तवेश १५८७
उपप्लव- १५५८
उपराग- १५५८

उपासन. १६९४
उभयद्युस्. १७४६
उभयेद्युस्. १७४६
उरु. १५८०
उरुक्रम. { १६०७ १७१६ }
उरुगाय. १६०७
उर्वङ्ग. १७००
ऊर्वङ्ग. १७०९
उलन्द्. १५८९
उलूल. १६५१
उशास्. १५६२
उषणा. १६४५
उपाकील. १७३५

ऊ.

ऊम्. १७४३
ऊर्ध्वकच. १५५९
ऊर्ध्वकर्मन्. १६१०
ऊषणा. १६४४
ऊष्मायण. १५६७

ऋ.

ऋतुवृत्ति. १५६८

ए.

एकदा. १७४६
एकदृश्. १६०८
एकपर्णा. १५९४
एकपाटला. १५९४
एकपाद्. १६१७
एकभू. १५५६
एकशफ. १७२२
एकशृङ्ग. १६१८
एकान्त. { १५५६ १६१३ १६७३ }
एकादशोत्तम. १५८८
एकानसी. १५९८
एतन. १७३८
एव. { १७४२ १७४४ }
एवम्. { १७४२ १७४३ }

ऐ.

ऐगरा. १७४७

औ.

औजस	१७०५
औषधीगर्भ	१५५४

क.

ककुदावर्त्त	१७२३
ककुदिन्	१७२३
कर्कटीक	१५८४
कटप्रू	१५९०
कटाटङ्क	१५९०
कटाह	१७२५
कटिमालिका.	१६७७
कड्वर	१६४२
कड	१६३५
कणय	१६९३
कणिका	१७१९
कण्ठाग्नि	१७२९
कथम्	१७४७
कन्दराकर	१७००
कन्यस	१६५८
कपि	१५५१, १६१७, १७१९
कपिल	१६१२, १७२५
कपिलाञ्जन.	१५८९
कम्बल	१७०७
करट	१६७४
करण	१६४९, १६५३
करपाल	१६८८
करम्न	१६३८
करवीरक	१६०५
करालिक	१६८८
करालिका	१६०१
कर्णधारिणी	१७१९
कर्णम्रू	१५५१
कर्णादर्श	१६७७
कर्णिकारच्छाय	१७०६
कर्पट	१६७९
कर्बर	१५७९
कर्बुरा	१५९७
कलकूणिका	१६५४
कलर्दासुख	१६२६
कलर्दासुत	१५६०

कलाधिक. १७३४
कलापूर. १६३०
कलुष. १७०८, १७२५
कांस्य. १७०२
काकजात. १७३२
काकु. १६६५
काचिम. १७०८
काण्डवीणा. १६२५
कादम्ब. १६२५
कान्तारवासिनी. १५९२
कामताल. १७३३
कामना. १६४६
कामरूप. १५४६
कामरूपिन्. १७२७
कामलेखा. १६५६
कामसख. १५६५
कामायु. १७३७
कामिन्. १७३६
काम्य. १५४४
कायस्थ. १६४९
काल. १५६८, १५८९
कालकुण्ठ. १६११
कालकूट. १५७९
कालग्रन्थि. १५६८
कालञ्जमा. १६०२
कालञ्जरी. १६०१
कालदमनी. १६०२
कालभृत. १५५०
कालरात्रि. १५९१
कालायनी. १५९८
कासू. १६९०
काहल. १६३४
काहला. १६२७
किङ्कण. १६२६
किट्टिम. १७०८
किणालात्. १५७४
किण्विन्. १७२०
किन्नरी. १६२५
किरात् १६४७
किराती. १५९८
किरिकिञ्चिका. १६३०

किल.	१६५९	कुहावती	१५९६
कीकसमुख	१७२९	कुहूमुख	१७३२
कीटमणि	१७१६	कूटकृत्	१५८६
कीलाल	१६७०	कूटसाक्षिन्	१६९७
कुटर	१७२०	कूणितेक्षण	१७३७
कुट्टन्ती.	१६९०	कूपज	१६७१
कुट्टार	१७००	कूपद	१६४९
कुण्डा	१५९९	कृतज	१७२४
कुण्डिन्	१७२०	कृत्तिकाभव	१५५४
कुण्डालिक	१७३३	कृपीट	१७०६
कुन्द्रा	१६०२	कृष्ण	१५६४ १७०२
कुमुख	१७२७		
कुम्भदासी	१६५६	कृष्णतण्डुला	१६४५
कुलदेवता	१६०२	कृष्णपक्ष	१६८१
कुलधारक	१६५६	कृष्णपिङ्गला	१५९३
कुला	१६००	कृष्णा	१५०१
कुलेश्वरी	१६०१	केलिनी	१७००
कुवीण	१६२५	केशी	१५९७
कुशाकु	१७१२	केसरिन्	१७२१
कुसुमान्त	१६७५	कैटभी	१६०२
कुसुम्भ	१६७५	कोट	१६६४
कुहरा	१६२७	कोटिश्री.	१५९७

कोट्टपति. १६८४
कोणवादिन्. १५८६
कोल. १६४५
कोशफल. १६७४
कोशशायिका. १६८९
कौन्तेय. १६८२
कौमुद. १५६६
कौशिकी. १५९१
क्रतुधामन्. १६१३
क्रमण. १७२०
क्रूरात्मन्. १५५८
क्रोधिन्. १७२३
क्लुपुष. १६६९
क्लुदु. १५५५
क्लोम. १६६९
क्वाथि. १५६०
क्षणिनी १५६२
क्षान्ता. १६९९
क्षिपणु. १७१४
क्षीराब्धिमानुषी. १६२०
क्षीराह्वय. १६७६
क्षुण्णक. १६२९
क्षुद्र. १६३६, १६३६
क्षुद्रा. १६५६
क्षुधा. १६३७
क्षुध्. १६३७
क्षुर्य. १६८९
क्षेत्रज्ञ. १६०६, १६३४
क्षेमङ्करी. १६०३
क्षेमा. १५९६
क्षौरिक. १६९८

ख.

खगालिका. १६५५
खटिका १६४१
खण्डशीला. १६५४
खण्डास्य. १६११
खतमाल. १५७१
खतिलक. १५५२
खदिर. १५७२
खपराग. १५६२
खग्कोमल. १५६६

खरु	१५८४ / १६६४	गन्धवहा	१६६३
		गन्धहृत	१६६३
खसापुत्र	१५७९	गरव्रत	१७३०
खसिन्धु	१५५५	गव्य	१६४२
खिलखिल	१७३०	गात्र	१६६०
खुह्लणी	१६२६	गान्धर्वी	१५९७
खुरोपम	१६९०	गीरथ	१५५७
खेट	१६४९	गार्गी	१५९७
ग.		गीष्पति	१५५६
गदयित्नु	१५७०	गुणाधिष्ठानक	१६६७
गणनायिका	१५९५	गुणाब्धि	१६२४
गणिका	१७१९	गुप्तचर	१६१९
गणेरुका	१६५६	गुह्यगुरु.	१५८४
गणेश्वर	१७२६	गूढभोजन	१७२१
गदयित्नु	१५७०	गृहजालिका	१६३३
गदान्तक	१५७८	गृहाम्बु	१६४२
गदित	१६२४	गोकुलोद्भवा	१५९८
गदिनी	१५९५	गोत्रकीला	१६९९
गद्गदस्वर	१७२५	गोनर्द	१७३६
गन्धदारु	१६७३	गोपाल	१५८५
गन्धनालिका	१६६३	गोपाली	१६५१
गन्धवती	१६९६	गोरा	१६०३

गोसर्ग. १५६०
गौतमी. १५९१
गौर. १५५७
गौरव. १६७५
गौरावस्कन्दिन्. १५७४
ग्रन्थिक. १६८१
ग्रहनेमि. १५६९
ग्रहाश्रय. १५५९
ग्रामकुक्कट. १७३५
ग्रामणी. १६९८
ग्राममृग. १७२५

घ.

घन. { १६६२ / १७०३
घनश्रेणी. १६९९
घनाञ्जनी. १५९६
घनोत्तम. १६६२
घर्घरी. १६७७
घर्मा. १७३९
घसुरी. १७११
घासि. १७११
घृत. १७०६
घृताण्डी. १६३९
घृतार्चिष्. १७१२
घृताह्वय. १६७६
घृतौषणी. १६३९
घोर. १६७५
घोरा. १५६१
घोषयित्नु. १७३२

च.

च. १७४२
चकित. १६३६
चक्र. १६९१
चक्रमेदिनी. १५६०
चक्षुमत्. १७२९
चण्डकोलाहला. १६२७
चण्डमुण्डा. १६०४
चतुःशाख. १६६०
चतुर्दंष्ट्र. १६१२
चतुर्धा. १७४८
चतुर्व्यूह. १६०८
चतुस् १७४८
चतुस्ताला. १६९२
चन. १७४१

चन्दनगिरि	१७०१
चन्दिर.	१५५६
चन्द्रकिन्	१७३१
चन्द्रभास	१६८९
चपला.	१६४४
चमर	१६८३
चर	१६६२
चर्मचूड	१७३३
चर्मण्वती	१७१०
चर्मिन्.	१६०६
चल	१७१४
चामरिन्	१७२२
चारणा	१५९६
चारुधरा	१५७५
चिल्लिद	१५५५
चित्	१७४१
चित्रपिङ्गल	१७३०
चित्रयोधिन्	१६८०
चित्रवाज	१७३५
चित्राङ्गसूदन	१६८०
चिपिट	१६४७
चिरायुस्	१५४६
चिरिका	१६९३
चीनपट्ट	१७०२
चोरड	१६३७
चौर.	१६३७

छ.

छात्र	१५४४
छायापथ	१५७०
छेकाल	१६३४
छेकिल	१६३४

ज.

जगत्स्रष्टृ	१५९०
जगद्दीप	१५५२
जगद्रोणि	१५९०
जगद्वहा	१६९९
जटाधर	१५८९
जटिन्	१७१८
जड	१६३५
जनित्र	१६५९
जन्तु	१७१६
जय	१५७३
जयत	१५८९

जयन्ती. १६००
जया. १५९१
जरण. १६४५
जर्ण. १५५४
जलकान्तार. १७१५
जलपिप्पक. १७३८
जलभूषण. १७१३
जललोहित. १५८०
जलवाल. १७३९
जलाकाङ्क्ष. १७१८
जलाशय. १७३८
जल्पित. १६२४
जरापुष्प. १६७५
जवीयस. १७०४
जाङ्गुली. १५९३
जानि. १६५९
जाम्बूलमालिका. १६५०
जारी. १६०१
जितमन्यु. १६१४
जीर. १६४५
जीरण. १६४५
जीवन. १७०४
जीवनीय. १६४१
जुहुराण. १७१२
जूटक. १६६१
जैत्र. १६९५
जोटिन्. १५८८
जोटीङ्ग. १५८८
ज्येष्ठ. १७०३
ज्येष्ठामूलीय. १५६६
ज्योतिर्मालिन्. १७१६
ज्योतीरथ. १५५९

झ.

झर्झर. १६३०

ट.

टङ्करी. १६३०

ड.

डक्कारी. १६२५
डमर. १६३१
डमरुक. १६२६
डिण्डिम. १६३०

त.

तण्डुला. १६४५

तथा १७४२, १७४७
तदा १७४६
तदानीम् १७४६
तनूतल १६६७
तन्तिपालक १६८१
तन्त्री १६७२
तपन. १५६०
तपस १५५४
तपस् १५५३, १६९५
तमि १५६१
तमोघ्न १६०७
तमोमणि १७१६
तर्हि. १७४६
तलेक्षण १७२८
ताग्र १६६९
तामसी १५६१, १५९१, १६३२
तार्क्ष्यशैल १७०५
तालमर्दक १६२७
तिमिकोश. १७०९
तिमिला १६३०
तीक्ष्णकर्मन् १६८७
तीक्ष्णतण्डुल १६४४
तीक्ष्णधार १६८८, १६९१
तीर्थ १६९५
तीर्थपाद. १६०६
तु १७४२, १७४३
तुषित १५४७
तेर १६६२
तोयडिम्भ १५७२
त्रपुबन्धक १७०२
त्रस १६६७
त्रस्त १६३६
त्रस्नु १६३६
त्रापुष १७०४
त्रायस्त्रिंशपति १५७३
त्रिस्तुत् १६०९
त्रिधा १७४८
त्रिधातुक १६०४

धाराधर. १६८८
धारासम्पात. १५७१
धीदा. १६५७
धीन. १७०१
धीवर. १७०१
धूमल. १६२८
धूम्र. १५८८
धेनुका. १६८९
ध्वजप्रहरण. १७१४
ध्वान्तचित्र. १७१७

न.

नकुला. १६००
नक्ता. १५६२
नक्षत्रवर्त्मन्. १५६९
नखायुध. १७३३
नखारु. १६७२
नगावास. १७३१
नदीष्ण. १६३४
नन्दपुत्री. १५९४
नन्दयन्ती. १६००
नन्दा. १६००
नन्दिघोष. १६८१
नन्दिनी. १६००
नन्दिवर्धन. १५८३
नन्दीक. १७३४
नप्तृ. १६५८
नभ. १५६९
नभःक्रान्त. १७२६
नभोध्वज. १५७०
नराविष्वण. १५७९
नराधार. १५८८
नलिन. १७०७
नवव्यूह. १६०८
नवशक्ति. १५८६, १६०८
नसा. १६६३
नस्या. १६६३
नचिकेत. १७१२
नाडीचरण. १७३०
नामवर्जित. १६३५
नारायणी. १५९८
नासत्यदस्र. १५७८
नासिक्य. १६६३
निधनाक्ष. १५८२

निमित्त.	१६८५	नैश्चिन्त्य	१५४४
निमेषद्युत्	१७१७	न्यायद्रष्टृ	१६८३
निरञ्जना	१६००	न्युब्ज	१६४८
निलिम्प	१५४६	**प.**	
निवसन	१६७९	पक्षिसिंह	१६२२
निशात्यय	१५६०	पङ्कक्रीडनक.	१७२८
निशावर्मन्	१५६३	पङ्कगन्धिक.	१७०८
निशाह्वय	१५६४	पङ्गु.	१५५७
निशीथ्या	१५६१	पङ्गुल	१६४७
निश्	१५६१	पञ्चकृत्वस्	१७४८
निषद्वरी	१५६१	पट्ट	१७०२
निष्ण	१६३४	पणव	१६२६
नीका	१७११	पत्र	१६८९
नीच.	१६३६	पत्रफला	१६९०
नीलपङ्क	१५६३	पदग	१६५०
नीलवस्त्रा	१५९९	पदत्वरा	१६९७
नृत्यप्रिय	१७३०	पदायता	१६९८
नृपलक्ष्मन्	१६८३	पद्म	१५६८
नृवेष्टन	१५८७	पद्मगर्भ	१६१५
नृसिंहवपु	१६१२	पद्महास	१६१५
नेमि	१५५६	पद्मिन्	१७१७
नेरिन्	१५७३	पर्पी	१५५१

परमद. १६७२
परमब्रह्मचारिणी. १५९२
परमरस. १६४३
परवाणि. १५६९
परश्वस्. १७४४
पराक्रम. १६१५
परारि. १७४७
परार्बुद. १७१७
पराविद्ध. १६०९
परास. १७०३
परिङ्वन्. १५५६
परिणाह. १५८५
परित्राण. १६७१
परिपूर्णसहस्रचन्द्र—
वती १५७६
परिवारक. १६४१
परिविद्ध. १५८३
परिस्पन्द. १६७६
परुत्. १७४७
परुल. १७२०
परेद्यवि १७४५
पर्पट. १६३९
पर्प्परीक. १७११
पर्वारि. १५५५
पलङ्कप. १७२६
पलप्रिय. १५७०
पलल्ज्वर. १६४८
पलाग्नि. १६४८
पल्लूर. १७०७
पवनवाहन. १७१३
पवि. १७११
पवित्र. १७०२
पश्चिमदिक्पति. १७१४
पांशुजालिक. १६०७
पांसुचन्दन. १५८५
पाण्डव. १६८२
पाण्डवायन. १६८२
पाण्डवेय. १६८२
पाताला. १७०७
पादकीलिका. १६७८
पादजङ्घु. १६९७
पादनालिका. १६७८
पादपालिका. १६७८
पादपीठी. १६९८

पादरथी १६९७
पादवीथी १६९८
पादशीली १६७८
पादाङ्गुलीयक १६७८
पादात १६५०
पारिकर्मिक १६८४
पारिमित १६४९
पारिशोल १६३८
पालक १७२०
पालि १६५५
पावन १७०७
पिकनान्धन १५६७
पिङ्ग १७२५
पितृगणा १५९६
पिप्पल १६६८, १७०७
पीठमर्पिन् १६४७
पीडन १६५३
पीतकावेर १६७५
पीतु. १५५१, १५५५
पीथ १५५२, १७१३
पुटक १६७४
पुण्यश्लोक १६०६
पुतारिका १६६९
पुत्री १६०३
पुन १७४३
पुरला १६०१
पुराणान्त १५७९
पुराध्यक्ष १६८४
पुरुष. १६०६, १६११
पुरुषव्याघ्र १७३७
पुरोगामिन् १७२४
पुष्कर १५५१
पुष्करिन् १७१८
पुष्टिवर्धन १७३४
पुष्परजस् १६७५
पुष्पमाधारण १५६७
पुष्पहास १६१८
पूजित १५४६
पूतार्चिस्. १५६१

पूर्वेतरा.	१७४७	प्रत्यस्.	१५५७
पूर्वेद्युस्.	१७४५	प्रगल्भा.	१५९२
पृथु.	१७११	प्रचक्षस्.	१५५७
पृदाकु.	१७१२	प्रजवुक.	१६६०
पृश्निगर्भ.	१६०४, १६०९	प्रजाकर.	१६८६
		प्रतियत्न.	१६७६
पृश्निशृङ्ग.	१६०४	प्रतीचीश.	१५८१
पृष्ठ.	१७१२	प्रत्यक्.	१७४९
पेचकिन्.	१७१७	प्रत्यूषाण्ड.	१५५२
पेचिल.	१७१७	प्रपातिन्.	१७००
पेशी	१६९८	प्रभा.	१६०३
पैशाची.	१७६२	प्रमर्दन.	१६१७
पोपयितु.	१७३३	प्रमोदित.	१५८२
पौत्री.	१५९९	प्रलापिन्.	१६१९
पौर.	१६१९	प्रलोभ्य.	१६६१
पौरिक.	१६८४	प्रवर.	१६७२
प्रकर.	१६७३	प्रवरवाहन.	१५७८
प्रकर्षक.	१६२१	प्रवाहिक.	१५८०
प्रकीर्णक.	१७२०	प्रसङ्ग	१६८७
प्रकीर्णकशी.	१५९९	प्रस्नव.	१६३८
प्रकूष्माण्डी.	१५९५	प्रास्नव.	१६३८
प्रखल.	१६३३		

प्राच्	१७४३, १७४९
प्राण.	१७१३
प्राघ्वम्.	१७४१
प्राश्निक	१६९६
प्रियङ्गु	१६७५
प्रियदर्शन	१७३७
प्रियवादिका	१६२९
प्रोथिन्.	१७२०

फ.

फलनिन्	१६७३
फलोदय	१५४५
फल्गुनाल	१५६५
फाल	१६१९
फाल्गुनानुज	१५६५
फुल्लक.	१६३१

ब

बदरीवासा	१५९३
बन्धुदा	१६५४
बर्बरी	१६६१
बर्हिर्ध्वजा	१५९२
बलदेवस्वसृ	१६०३
बलि.	१६२८
बलित	१६४४
बलिन्	१६१०
बलिन्दम	१६०६
बहुपुत्री	१६०१
बहुभुजा	१५९४
बहुरूप.	१५५१, १५८४, १६१३
बहुलग्रीव	१७३१
बहुशृङ्ग	१६१४
बाभ्रवी	१५९१
बालचर्य	१६०५
बालसात्म्य	१६४१
बाहुचाप	१६६७
बाहुपनाहुसन्धि	१६६६
बीजदर्शक	१६३२
बीजोदक	१५७२
बुध	१५५४, १६२३
बोधि	१६२३, १७३४

ब्रह्मचारिणी. १५९७
ब्रह्मण्य. १५५८
ब्रह्मनाभ. १६१६
ब्रह्मन्. १५५१

भ.

भगनेत्रान्तक. १५८४
भगवत्. १६२३
भट्ट. १६३३
भणित. १६२४
भण्डिवाह. १६९८
भद्रकपिल. १६१२
भद्रकाली. १५९५
भद्रचलन. १६१९
भद्ररेणु. १५७७
भद्रश्री. १६७३
भद्राङ्ग. १६१९
भरटक. १६३३
भरथ. १७१३
भरुज. १६४१
भर्भरी. १६२०
भल्लह. १७२४
भव्य. १५४४
भाटक. १६९६
भाटि. १६३६
भाण्डिक. १६९८
भानुकेशर. १५५०
भानेमि. १५५०
भासुर. १६३१
भिक्षणा. १६३७
भिक्षुणी. १६५५
भीमा. १५९५
भीरु. १७०४
भीरुक. १७०४
भुजदल. १६६६
भुजि. १७१३
भूतनाशन. १६४५
भूरि. १५८८
भृगु. १५५७
भौम. १५५६
भ्रामरी. १५९१

म.

मङ्गलस्नान. १६५२
मङ्गलाह्निक. १६५२
मङ्गल्य. १६४२

मङ्कु.	१६३०	मयुक	१७३१
मणिकण्ठक	१७३५	मयूरचटक	१७३४
मण्डल	१७२५	मराल.	१७३६
मत्स्योदरी	१६०६	मरीच	१६४४
मथन	१६२१	मरुद्रथ	१७२१
मदननालिका	१६५४	मरूक	१७३१
मदशौण्डक	१६७४	मर्क.	१७१४
मदाम्बर	१५७७	मर्त्यमहित	१५४६
मदोल्लापिन्	१७३२	मर्मचर	१६६७
मधुक	१७०३	मर्मभेदन	१६८५
मधुकण्ठ.	१७३२	मर्मराल	१६३९
मधुघोष	१७३२	मलयवासिनी	१५९७
मधुज्येष्ठ	१६४२	मल्लुक	१६६८
मधुरा	१६४३	मल्लिकाक्ष	१७२२
मध्यलोका	१६९०	महस्	१७४४
मध्यन्य	१६०६	महाकच्छ	१७०९
मनुज्येष्ठ	१६८७	महाकान्त	१५८७
मनोदाहिन्	१६२१	महानाला	१६०९
मनोहारिन्	१६५५	महाकाय	१७१८
मन्त्रमणि	१५८६	महाकाली	१५९५
मन्दरावासा	१५९७	महानस	१६१३
मन्दीर.	१६७८	महाभद्र.	१५५७

महाचण्डी.	१६०४	महासारथि.	१५५३
महाजया.	१५९४	महास्थाली.	१७००
महातपस्.	१६१४	महाहंस.	१६१५
महानाद.	१५८८	महीप्रखार.	१७०९
महानिशा.	१६०२	महेन्द्राणी.	१५७६
महापक्ष.	१६२२	महोत्सव.	१६२०
महाफला.	१६९०	मांसनिर्यास.	१६७१
महाबल.	१७०२	माद्रेय.	१६८२
महामति.	१५५६	माधवी.	१७४१
महामद.	१७१८	माधव्या.	१७४०
महामाय.	१६१६	मानज्वर.	१६०९
महामाया.	१५९१	मानस्तोका.	१५९६
महाम्बुक.	१५८६	मारी.	१६०३
महायोगिन्.	१७३५	मार्गणा.	१६३७
महारौद्री.	१६०२	मार्जारकण्ठ.	१७३१
महाविद्या.	१५९४	माषाशिन्.	१७२१
महावेग.	१६२२	मासमल.	१५६८
महाशय.	१७०९	मास्.	१५५३
महाशिला.	१६९२	माहाराजिक.	१५४८
महासत्य.	१५७९	मिहिर.	१५७५
महासत्त्व.	१५८२, १६२३	मिहिराण.	१५८४
		मुखखुर.	१६६४

मुखभूषण	१७०३
मुद्गभुज्	१७२१
मुनय	१६९४
मुनि	१५५९
मुरन्दला	१७१०
मुरला	१७१०
मुपुण्ढी	१६९३
मूक	१७३८
मृदुपाठक.	१७३९
मृदुल	१६७२
मेघकफ	१५७१
मेघनादानुलासक.	१७३१
मेघारि	१७१५
मेघास्थिमिञ्जिका	१५७१
मेचक	१६६८
मेधातिथि	१७३८
मेरपृष्ठ	१५४५
मेर्वद्रिकर्णिका	१६९९
मैथुनिन्	१७३६
मोदर	१६४०
मोह.	१६३१
मोहनिक	१५६५
मौलि	१६६१
मौलि	१७००
य.	
यजत	१५५४
यज्ञधर	१५५४
यज्ञनेमि	१६१०
यक्षराज्	१६१७
यज्ञवह	१५७८
यथा.	१७४२, १७४७
यदा	१७४६
यम	१५५८
यमकील	१६१८
यमस्वसृ	१५९९
यमुनाग्रज	१५७८
यर्हि	१७४६
यवनारि	१६१७
यागसन्तान	१५७६
यादवी	१५९१
यामनेमि	१५७४
याम्या	१५६१
युगपत्	१७४६

युगांशक. १५६८
युवन्. १५५६
योगनिद्रालु. १६११
योगिनी. १५९५
योगिन्. १५८८, १६२३, १६८१
योग्य. १६४१
यौवनोद्भेद. १६२०

र.

रक्तग्रीव. १५८०
रक्तजिह्व. १७२७
रक्तदन्ती. १५९४
रक्तमस्तक. १७३६
रक्तवर्ण. १७०५
रजस्. १७०३
रजोबल. १५६२
रणेच्छु. १७३४
रतावुक. १६६९
रतोद्वह. १७३२
रत्नगर्भ. १५८२
रत्नबाहु. १६१४
रत्नपृष्ठक. १६६६
रन्तिदेव. १६१४
रत्ननदी. १७१०
रसनारद. १७२९
रसमातृका. १६६५
रसा. १६६५
रसापायिन्. १७२३
रसालेपिन्. १६६४
रसिका. १६६५
रसोत्तम. १६४१
रस्ना. १६६५
राक्षसी. १५६१
रागरज्जु. १६२१
रागरस. १६५९
राज. १५५३
राजराज. १५५४
रात्रिचर. १६३७
रात्रिनाशन. १५५०
रात्रिबल. १५०१
रात्रिराग. १५६३
रिष्टा. १७४०
रुचि. १६४६

रुद्र.	१५४८	लाङ्गुल	१६७०
रुद्रतनय	१६८७	लाञ्छनी	१६५४
रुरु	१७२३	लालस	१६४६
रूपग्रह.	१६६३	लालिनी	१६७७
रूप	१७०४	लिप्सा	१६४६
रेतोधस्	१६५९	लेपन.	१६७१
रेरिहाण	१५८९	लोकनाथ	१६२३
रेवती	१५९३	लोकनाभ	१६१५
रोमलताधार	१६६८	लोकप्रकाशन	१५५२
रौद्री	१६०२	लोकबन्धु	१५५०
ल		लोत	१६३१
लक्षहन्	१६८५	लोभन	१७०५
लक्ष्मीपुत्र	१७२१	लोमकिन्	१७२९
लघु	१६७२	लोल	१६४६
लङ्गुल	१६७०	लोलघण्ट	१७१४
लड्डुक	१६४०	लोहकटकसचिता	१६९२
लतापर्ण	१६०७	लोहदण्ड	१६९१
लपित	१६२४	लोहनाल	१६८६
लम्पट	१६४६	लोहमात्र	१६९३
लम्बा.	१६००	लोहिताक्ष	१६१७
लम्बिका	१६३०		
लम्ना.	१६६५		

व.

वक्रदल.	१६६५
वक्रदंष्ट्र.	१७२८
वङ्ग.	१७०४
वज्रदक्षिण.	१५७५
वञ्चति.	१७१२
वटिका.	१६३९
वडवा.	१६५६
वत्.	१७४२
वत्स.	१५६९
वदाल.	१७३९
वनन्तप.	१७२४
वनराज.	१७२६
वन्द्रीक.	१५७४
वप्य.	१६५९
वमि.	१७११
वयुन.	१५७५
वर.	१६७५
वरक.	१६८०
वरदा.	१५९३
वरद्रुम.	१६७३
वरयात्रा.	१६५०
वरवृद्ध.	१५८५
वरा.	१५९१
वराण.	१५७४
वरारोह	१६११
वराहकर्णक.	१६९४
वर्धमान.	१६१२
वर्षकोश.	१५६५
वर्षांशक.	१५६४
वर्षावीज.	१५७२
वलयप्राय.	१६९१
वल्लकी.	१६२५
वश.	१६३५
वंश.	१६१८
वंशा.	१७३९
वसु.	१६४७ १७०४
वसुप्रभा.	१५८३
वसुसारा.	१५८३
वस्नपेशी.	१६७९
वस्न.	१६७९
वह.	१७१४
वह्निनेत्र.	१५८७

वह्निभू	१७१६
वा	१७४२, १७४३
वाग्दल.	१६६४
वाग्मिन्	१५५७, १७३८
वाच्	१५५७
वाजिन्	१५५०
वायु	१५४८
वायुम	१५४६
वायुवाहन	१६११
वार	१६८५
वारङ्क.	१७३०
वारबाणि	१६५६
वारिवाहन	१५७०
वारुणि.	१५६०
वारुणी.	१५९५
वार्तिक.	१६५३
वार्मेसि	१५७०
वाल्पुत्रक	१६७१
वासनीयक.	१६७४
वासरकन्यका	१५६१
वासवावास.	१५४५
वासिता	१७१९
वासुदेव	१७२१
वासुभद्र	१६१३
वासुरा	१५६२
विकचा	१६००
विकराला	१६०१
विगतद्वन्द्व	१६२४
विजय.	१६८०, १६८६
विजया	१५९६
विजयिन्	१६९५
विज्ञानदेशन	१६२३
विधुर	१५८०
विधा	१६७७
विधामणि	१६७७
विधातृ	१६१३
विनोद.	१६५९
विन्ध्यकूट	१५५९
विन्ध्यनिलया	१५९२
विपुलस्कन्ध	१५५३
वियद्भूति.	१५६३

वियास.	१६६७	वृत्र.	१५६२
विरजस्	१६०१	वृन्दाङ्क.	१६१६
विलङ्का.	१६००	वृषणश्व.	१५७६
विलोमजिह्व.	१७१८	वृषाक्ष.	१६१३
विशसन.	१६८८	वृषोत्साह.	१६१०
विशालक.	१६२२	वेणुतटीभव.	१७०६
विशालाक्ष.	१५८६	वेदोदय.	१५५२
विशालाक्षी.	१५९८	वेध्या.	१६३०
विशोक.	१७३५	वेल्लिताग्र.	१६६१
विश्वसृज्.	१६१६	वै.	१७४२
विश्वेदेव.	१५४७	वैकुण्ठ.	१५४९
विष.	१७०७	वैजयन्त.	१६०५
विषाग्रज.	१६८८	वैणव.	१७०६
विषाणान्त.	१६०५	व्राज.	१७३५
विषापह.	१६२१	व्यञ्जन.	१६६४
विष्किर.	१७३४	व्यवहार.	१६८६
विष्णुशक्ति	१६२०	व्यादीर्णास्य.	१७२७
वीक्ष्य.	१६३१	व्याधिस्थान.	१६६०
वीरभवन्ती.	१६५८	व्योमधूम.	१५७०
वीरशङ्कु.	१६८५	व्योमोल्मुक.	१५५६
वृकोदर.	१६१४		
वृजिन.	१६६१		

श.

शकुनि १७३७
शकाणी १५७६
शङ्कु { १५८०, १५८९, १६७० }
शठ १७०३
शतक १६०८
शतघ्नी १६९२
शततुरसी १६०१
शतवीर १६१६
शताक्षी १५६१
शतानन्द १६१७
शतावरी १५७५
शंद्रु १६१८
शर्पाविं १५७५
शबर १५८७
शमान्तक १६२०
शयत १५५४
शराभ्यास १६९४
शरु १६१७
शलिक १६११
शष्कुली १६३९
शस्त्र १६८९
शाकम्भरी १५९८
शान्ति १५४४
शान्तियात्रा १६५१
शारद १५६८
शार्वरी १५६२
शालिहोत्र १७२१
शाल्क १७०८
शास्तृ १६८६
शिखरवासिनी १६०३
शिखिमृत्यु १६२०
शिद्वानक १६४९
शिर पीठ १६६६
शिलानीह १६२२
शिलोद्भव १७०५
शिवकीर्तन १६१८
शिवङ्कर १६८७
शिवदूती १५०९
शिवारि १७२३
शीतल १७१५
शीतीभाव १५४४

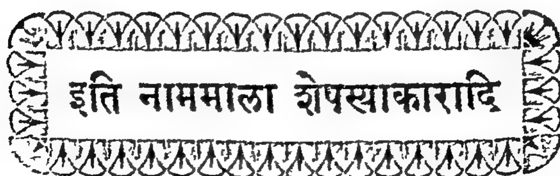
शीर्षक. १६७२
शीलक. १६६२
शुक्र. १७०५
शुक्ल. १५६४
शुचि. १७१४
शुण्डाल. १७१९
शुनि. १७२३
शुभ्रांशु. १५५३
शुभ्र. १७०४
शूलधरा. १५९२
शृगाली. १६९५
शृङ्ग. १६७२
शृङ्गमुख. १६२७
शृङ्गवाद्य. १६२७
शृङ्गोष्णीष. १७२७
शेफ. १६७०
शेफस्. १६७०
शेव. १७३८
शेषाहिनामभृत्. १६१९
शैलधन्वन्. १५८६
शैला. १५९८, १७४०
शैलाट. १७२६
शोध्य. १६७०, १७०४
शोभ. १५४६
शौण्ड. १७३४
शौण्डी. १६४४
श्येनाक्ष. १७३६
श्रवण. १६०७
श्रविष्ठारमण. १५५५
श्रीकर. १६११
श्रीगर्भ. १६१०, १६८६
श्रीघन. १६४२
श्रीमत्. १७३८
श्रीमत्कुम्भ. १७०५
श्रीवराह. १६१८
श्रीवेष्ट. १६७६
श्रुतकर्मन्. १५५७
श्रुतश्रव. १५५८
श्वस्. १७४४
श्वेत. १७१६
श्वेतरूप्य. १७०२

श्वेतवाहन	१५५३	सन्ध्यावल	१५८१
ष.		सन्न	१६७९
षडङ्गक.	१६६०	समन्तभुज्	१७११
षडङ्गजित्.	१६०८	समर्थ	१६५०
षड्रस	१७०७	समर्धुका	१६५७
षष्टिहायन	१७१८	समवभ्रश्र.	१६५३
षष्ठी	१५९२	समारट	१६७०
स.		समितिञ्जय	१६१२
सवत्	१५६८	समितीपद	१५८१
सवृत्	१५८१	समिर	१५८८
सत्यवती	१६९६	समोल्क	१७०२
सत्यसङ्कर	१५८२	सम्भृत	१७१३
सत्याग्नि	१५६०	सम्भेद.	१७१०
सदागति	१५५१	सर	१६४२
सदादान	१५७७	सरीसृप	१६१६
सदायोगिन्	१६१८	सर्वधन्विन्	१६२१
सधम्	१७४५	सर्वर्तु	१५६८
सनत्	१६०६	सल	१६६६
सन्तति	१६५७	सल्वण	१७०३
सन्तान	१६५७	सलिलप्रिय	१७२७
सन्धिबन्धन	१६७२	सहस्रजित्	१६१०
सन्ध्यानाटिन्.	१५८९	सहस्रदंष्ट्र	१७३८

सहस्राक्ष. १५७०
सांवत्सररथ. १५७१
साध्य. १५४६
सायक. १६८६
सारण. १६२६
सारिका. १६२६
सावित्री. १५९७
सिंहकेसर. १६४०
सिंहविक्रम. १७२०
सित. १५६४
सिताङ्ग. १५८७
सिद्धसेन. १६०५
सिन. १६६०
सिनीवाली. १५९४
सिन्धुवृष. १६१४
सिन्धुसङ्गम. १७१०
सिन्धूत्थ. १५५५
सिरामूल. १६६९
सीमिक. १७१५
सु. १७४२
सुकृत. १५४४
सुखसुप्तिका. १६३२
सुखोत्सव. १६५९
सुगन्धिक. १७२७
सुदर्शन. १५७७, १७३७
सुधन्वन्. १६१६
सुधाकण्ठ. १७३२
सुनन्दा. १६००
सुनन्दिनी. १७१०
सुनिश्चित. १६२३
सुप्रसन्न. १५८३
सुप्रसाद. १५८४
सुभग. १५८५
सुभद्र. १६०७
सुयामुन. १६१८
सुरवेला. १७१०
सुरालय. १७१३
सुरावृत. १५५२
सुरोत्तम. १६१५
सुवाल. १५४६
सुवृष. १६१३
सुशर्मन्. १५४९
सुषेण. १६१२

सुप्त	१७४४
सुप्याप	१६३२
सूक्ष्मनाभ	१६१५
सूचक	१७२३
सूचिकाधर	१७१७
सूचिन्	१६९७
सूत्रकोण	१६२६
सूनृत	१५४४
सूर्पकर्ण	१७१८
सृम	१५५४
सृमर	१७१५
सेव्य	१७०६
सैरिक	१५४५
सैरिन्	१५६६
सोम	१६०९
सौमनस	१६७४
सौम्य	१६९५, १७०४
स्कन्दमातृ	१५९६
स्कन्धशृङ्ग	१७२६
स्कन्धिन्	१७१५
स्तव्यसम्भार	१५८०
स्त्रीदेहार्ध	१५८७
स्थिर	१५५८, १६१६
स्थिरमद	१७३०
स्थेय	१६८३
स्नावन्	१६७२
स्नेहु	१५५६
स्र	१७४२
स्वन्द	१५५५
स्वजातिद्विष्	१७२४
स्वनि	१७१३
स्वमुखभू	१६२२
स्वयम्	१७४४
स्वस्तिक	१७३५
स्वस्त्ययन	१६५२
ह.	
ह	१७४२
हंस	१७२१
हकारक	१६२५
हनुप	१५८०
हयङ्कष	१५७७
हराद्रि	१७०१

हरितच्छद. १७१५
हरिसत्. १५७४
हवन. १७१२
हविस्. १७१२
हस्तिमल्ल. १६०६
हासा. १५९५
हि. १७४२
हिमवद्धस. १७०१
हिमा. १५९५
हिमागम. १५६७
हिरण्यकेश. १६०९
हिरण्यनाभ. १६१०
ही. १७४२
हीर. १५९०
हीरी. १६०३
हुडुक. १६२७
हुल. १६९४
हुलाग्रका. १६९०
हुलमातृका. १६८६
हल्कर. १५९०
हेरम्ब. १७२६
हेलि. १६५१
हेषिन्. १७२०
हैमवती. १६०३
ह्रस्व. १६४८

शीलोञ्छे अकारादि.

अ.

अंशुपति १३
अंशुमत् १३, १८
अंशुमालिन् १३, ९८
अकूवार १८४६
अङ्कुश १७
अग १८४०
अग्निजन्मन् २०९
अग्न्याहित १८२२
अग्रिम १७९४
अग्रेगू ४९८ टी०
अङ्गना ५४२
अङ्गण १८३७
अङ्घ्रि. १७९८
अच्युतदेवी. १७५४
अजगव १७६४
अजगाव १७६४
अजिता १७५४
अटरूपक १८५२
अटाटा. १८८५
अट्या १८८५
अति १८८८
अतिसारकिन्. १७८३
अत्रिनेत्रप्रसूत १०५ टी०
अदितिज ८८ „
अद्रिद्विप् १७४ „
अधियाङ्ग १८१६
अनिन्द्रिय १८७४
अनुग १७८८
अनुतर्ष १८२९
अनुयोग २६३ टी०
अनून १८७८
अनूराधा १५६०
अनेकांतवादिन् २५ टी०, १८२६
अनेडमूक. १७७२

अन्तरीक्ष. १७६२
अन्ती. १८३९
अन्तेषद्. १७५६
अन्दोलन. १८८३
अन्दू. १८६
अन्ध. १८४५
अन्धकारि. २०० टी०
अन्धातमस. १७६२
अन्यभृत. १८६७
अपचायित. १७८२
अपराजित. ९४ टी०
अपांनाथ. १८८ ,,
अप्रतिचक्रा. १७५४
अब्दवाहन. १९७ टी०
अभिज. १७८९
अभिप्रुत. ४१५ टी०
अभीपु. ९९ टी०
अभ्रपिशाचि. १७६१
अमृतप. ७ टी०
अमृतपायिन्. ७ टी०
अमृतभुज. ७ टी०
अमृतलिह्. ७ टी०
अमृतव्रत. ७ टी०
अमृतान्धस् ७ टी०
अमृताश. ७टी० ८८
अमृताशन. ७ टी०
अम्बुद. १०५१ टी०
अम्ल. १८७६
अयुक्पलाश. १५ टी०
अयुक्शक्ति. १५ टी०
अयुगिषु. १५ टी०
अयुङ्नेत्र. १५ टी०
अयोनि. १८३९
अररे. १५३७ टी०
अरिष्टहन्. २२१
अर्थ. १८७५
आर्थिक. १८१९
अर्धनाराच. ७८० टी०
अलक्तक. १८०८
अलिन्. १८५९
अलिगर्द. १८६६
अवगण. १८८०
अवगणना. १८८३

अवनद्ध	२८७ टी०
अवन्ध्य	१७६७
अवमानना	१८८२
अवरा	१८६०
अवसक्थिका	१८०६
अवस्कन्द	१८२०
अवाची	१६७ टी०
अविनश्वर	१६६ टी०
अविसंवादिवाच्	७२४ ,,
अवीरा	१७९२
अव्यय	७४२ टी०
अशुचि	१८००
अष्टापद	१८६४
असत्य	२६५ टी०
असित	१६ टी०
असुराचार्य	१२० टी०
असुहृत	१८१२ ७२९ टी०
असूर्क्षण	१८८३
अस्रसन	१८०१
अस्थितेजस्	१७९९
अहमहमिका	१७६९
अहम्प्रथमिका	१७६९
अहिभुज्	१३ टी०
अहिरिपु	१३ टी०
अहो	१८८८

आ.

आ	१७६५
आकर	१८७७
आक्षपटलिक	१७८५
आक्षारणा	१७६७
आक्षारित.	१७८१
आग्नीध्री	१८२१
आच्छादन	१८०४
आण्ड	१७९७
आतपत्र	७१७ टी०
आतिथ्य	१७८९
आत्मज	६ टी०
आत्मजन्मन्	६ टी०
आत्मजा	५४२ टी०
आत्मभू	६ टी० २२९ टी०

कक्षीकृत. १८८४
कखटी. १८४१
कडिन्दिका. २५८ टी०
कणाद. १८२६
कण्डूति. ४६४ टी०
कद्वर ३५० „
कनिश. १८५७
कनिष्ठ. १८७८
कन्तु. १७६६
कपालिन्. १९९ टी०
कपोणि. १७९६
कमन. १७८१
कमलजन्मन्. २१३ टी०
कमलयोनि. २१३ टी०
कमलिनी. १८५५
कररुह. ५९४ टी०
कराची. १७९०
करि. १८५९
कर्कन्धू. १८५२
कर्ण. १८२७
कर्णान्दू. १८०४
कर्णारि. ७१० टी०
कलानिधि. १०५ टी०
कलिन्दतनया. १८४७
कलमप. १८७९
कवाचित. १८१५
कवार. १८३७
कवितृ. १७७२
कशारुका. १७९८
कशिपु. १८०७
काकलि. १४१० टी०
कात्य. { २७५ टी०
१८२५ „ }
कान्त. ५१६ टी०
कामध्वंसिन्. २०० टी०
कारेणव. १८२५
कार्तिकेय. २०८ टी०
कालकण्ठक. १८६९
कालनेमिहर. २२१ टी०
कालानुसार्थ. १८०२
कालिका. १७६३
कालिन्दीकर्षण. ९२४ टी०
कालिन्दीसू. ९५ टी०
कालिन्दीसोदर. ९ टी०

कालियदमन	१० टी० २२१टी०	कुरण्डक	१८५१
कालियशासन	१० टी०	कुर्पर.	१७९७
कालियारि	१० टी०	कुलक	१७८६
किकिदीवि	१८६९	कुलपालिका	५१५ टी०
किकी.	१८६८	कुलिङ्ग	१८६९
किङ्किणी	१८०४	कुल्माष	१८५७
किञ्चुलक	१८५८	कुशूल	१८३८
किन्नरेश	१९० टी०	कुष्माण्डी	४६ टी०
किर्मीरारि	७०८ टी०	कुसुम	१७९६
कुकुन्दुर	६०८ टी०	कुसुमधन्वन्	२२८ टी०
कुज	१११४ टी०	कुसुमवाण	२२८ ,,
कुटक	१०२३ टी०	कुसुमायुध	२२८ ,,
कुटिलाशय	१७७२	कुहक	९२६ ,,
कुण्डिनपुर.	१८३५	कूचिका	१७७८
कुण्डिनापुर	१८३५	कूर्पास	१८०५
कुध्र	१०२७ टी०	कृतकृत्य	१७७२
कुमुदसुहृत्	१०४ ,,	कृतान्त	१९ टी०
कुमुदिनी	१८५५	कृतार्थ	१७७२
कुमुदवत्	१८५६	कृत्तिन्	१७७२
कुमुद्वतीश	१०४ टी०	कृपाण.	७५८ टी०
कुरण्टक.	१८५१	कृमिजग्ध	१८०१
		कृशेतर	१७

कूपक. ८९० टी०
कृष्ण. १६ ,,
केलीकिल. १७७०
केशिहन्. २२१ टी०
कैटभारि. २२१ ,,
कैरवबन्धु. १०४ ,,
कोटीश. १८२८
कोपन. १७७७
क्रौञ्च. १८४०
कौमोदकी. १७६५
क्रव्याद. १८८ टी०
क्रिमि. १८५८
क्रुञ्चा. १८६८
क्रौञ्चदारण. २०९ टी०
क्षणप्रभा. १८५०
क्षान्ति. १७७७
क्षान्तिमत्. ७६ टी०
क्षिप्त. ७७९ ,,
क्षीरप. १७७१
क्षुरिका. १८१८
क्षेत्राजीव. १८२८

ख.

ख. १०५१ टी०
खक्कट. १८७६
खजाक. १८४०
खडक्किका. १८२७
खट्टिक. १८३१
खट्वाङ्गधर. १९९
खण्डल. १८७८
खररश्मि. ९५ टी०
खर्जूति. १७८३
खलत. १७८२
खलिन. १८६१
खारीक. ९६९ टी०
खोल. १८१७

ग.

गगन. १०५१ टी०
गङ्गाधर. { ६ टी०, १९९ ,, }
गजासुरद्वेषिन्. २०० टी०
गणनाथ. १९९ टी०
गदाग्रज. ९ टी०
गदाधर. २१९ टी०

गन्दुक	१८०९	गोस	१३९ टी०
गन्धवाह.	१८५०	गौसमी.	१८४७
गभस्तिपाणि	९६ टी०	गौरीनाथ	१९० टी०
गरुड	७८० टी०	गौरीप्रणयिन्	८ टी०
गरुडगामिन्	२२१ टी०	गौरीप्रिय.	८ ,,
गरुडाङ्क	२१४ टी०	गौरीरमण.	८ ,,
गरुल	२३० टी०	गौरीवर.	८ ,,
गर्जा	१८७७	गौरीश	८ ,,
गर्हं.	२७१ टी०	ग्रहकल्लोल.	१७६०
गवीधुका.	१८५७	ग्रहेश.	९७ टी०
गवेश्वर	१८२८	च.	
गाङ्गेय.	२०८	चक्र	१८४८
गाधिनन्दन	८५० टी०	चक्र	१३३० टी०
गिरिक	१८०८	चक्रपाणी.	२१९ टी०
गिरीयक.	१८०८	चक्रवाकबन्धु	९६ टी०
गुदकील.	१७८४	चक्षुर्विकल	४५७ टी०
गुलुञ्छु	१८५१	चन्द्रमौलि	६ टी०
गुह्यकेश	१९० टी०	चन्द्रशिरस्.	६ ,,
गेहिनी	१७९०	चन्द्रात्मज	११७ टी०
गोकर्ण.	१८६५	चन्द्रात्मज	९ टी०
गोप	१८४४	चन्द्राभरण.	६ टी०
गोपित्त.	१८४२	चन्द्रिका.	१७५९

चन्द्रिमा. १७५९
चपल. १८४१
चरणप. १८५०
चरण्टी. १७९०
चरिण्टी. १७९०
चर्च. १८७५
चर्मवसन. १९८ टी०
चलुक. १७९७
चाणाक्य. १८२५
चाणूरसूदन. २२१ टी०
चाण्डाल. १८३२
चान्द्रभागा. १८४७
चान्द्रमसायनि. ११७टी०
चारक. १८२१
चिक्खल्ल. १८४८
चित्रक. १८०२
चित्रकर. १८३१
चिपिटक. ४०१ टी०
चिरण्टी. १७९०
चिहुर. १७९५
चूडारत्न. ६५० टी०
चेतोभव. २२९ टी०
चैत्रसख. २२९ टी०
चोदित. १८८४
चौर. १७७६

छ.

छात. १८८४
छादित. १८८२
छायाङ्क. १०५ टी०
छुरिका. १८१८
छुरी. १८१८

ज.

जकुट. १८७७
जङ्गाकर. १७८८
जनितृ. १७९५
जन्म. १८७३
जमन. १७७९
जम्भद्विप्. १७४
जयन्त. ९४ टी०
जयन्ती. १८१४
जरट. १८७६
जलद. १७ टी०
जलधि. १७ टी०
जलनीली. १८५६

जलेशय { ३३४ टी० १७६५
जवन १७७९
जवा १८५४
जह्नुकन्या १८४६
जागरितृ १७८१
जाङ्गल १८३४
जात १८८६
जानुदघ्न ६०१ टी०
जानुद्वयस ६०१ टी०
जीन १८७३
जीवत्पत्नी १७९२
जीवातु १८७४
जुगुप्सा २७१टी १७६७
जैन १८२६
ज्योत्स्नेश १०४ टी०

झ.

झम्प १८८२
झम्पान १८१५
झषध्वज. २२९ टी०

ट.

टङ्कण १८३४
टङ्कपति १८१२
टीटिभ १८६९

त.

तटाक. १८४९
तडाग १८४९
तडागिका. १०९४ टी०
तनया ५४२ ,,
तनुत्राण. १८१६
तन्तुवाय १८२९
तन्द्रि १७६९
तन्द्री १७९६
तपसी १८२१
तपस्विन् ८०९ टी०
तपोधन ७६ ,,
तरवालिका. १८१८
तल १८७२
तर्पित ३९३ टी०
तल्ल १८४९
तापिच्छ १८५३
तारका ५७५ टी०

तारकान्तक. २०९ टी०
तिमिरारि. ९६ ,,
तिलन्तुद. १८३०
तुङ्गी. १७६१
तुन्दिल. १७८२
तुभ. १८६३
तुषार. १२३५ टी०
तोमर. ७८० ,,
तोयद. टी० १७
तोयधि. टी० १७
त्रिकटुक. १७७९
त्रिदशावास. टी० ८७
त्रिदिवाधीश. टी० ८८
त्रिनेत्र. टी० १५
त्रिपिष्टप. टी० ८७
त्रिपुरान्तक. टी० २००
त्रिमार्गगा. टी० १०८१
त्र्यक्ष. टी० १५
त्वक्र. १८१६
त्वक्सार. १८५४
त्वचा. १८५०
त्विषामीश. टी० ९७

द.

दक्षाध्वरध्वंसक. २००
दण्डकटक. १०२३ टी०
दण्डकरोटक. १०२३ ,,
दण्डासन. ७८० टी०
दधिग्राज्य. १८२२
दध्याज्य. ८३२ टी०
दनुजद्विष्. ८८ ,,
दमूनस्. १८४९
दम्भोलि. १०६५ टी०
दयित. ५१६ ,,
दशकण्ठ. ७०६ ,,
दशन. १८१६
दशमीस्थ. ३४० टी०
दशरथ. १९ ,,
दशवाजिन्. १०४ ,,
दशशतरश्मि. ९५ ,,
दशशिरस्. ७०६ ,,
दशाश्व. १०४ ,,
दशास्य. ७०६ ,,
दाक्षायणी. २०३ ,, १७६५

दाक्षायणीश	१०४ टी०	देवगुरु	११९ टी०
दाक्षीपुत्र.	१८२४	देवयान.	८९ ,,
दात्योह्	१८७०	देवराज.	१८ ,,
दानव	२३८ टी०	देवलोक	८७ ,,
दाय	१७९२	देववर्मन्	१६३ ,,
दारिका	५४२ टी०	देहभाज्	१३६६ ,,
दाशरथ	१८०९	दैतेय.	२३८ ,,
दिग्वस्त्र	१९८ टी०	दैवप्रमाणक	३८३ ,,
दिधीषू	१७९२	दैववादिन्	३८३ ,,
दिनकृत्	९७ टी०	द्युनसति	१० ,,
दिनप्रणी	९७ ,,	द्युवासिन्	१० ,,
दिनबन्धु.	९६ ,,	द्युशय	१० ,,
दिनरत्न	९५ ,,	द्युसद्न.	१० ,,
दिनेश	९८ ,,	द्युसद्	१० ,,
दिव पृथिव्यौ	१८३३	द्युसद्मन्	१० ,, / ८७ ,,
दिवाश्रय	१० टी०		
दिवि	१८६८	द्योत	१७५८
दिवौकस्	१० टी०	द्रप्स्य	१७७०
दुर्मना	१२०६ ,,	द्रविण.	२८२०
दुराचार	८५४ ,,	द्राढिका	१७९६
दृष्टिपात	१७६७	द्रुत	१८५९
देवगणिका.	१८३ टी०	द्रोण.	१८४८

द्रौणिक. ९६९ टी०
द्वाःस्थ. ७२१ टी०
द्वाःस्थित. ७२१ „
द्विगुणाकृत. ९६८ „
द्विजेश. १०४ „
द्वितीयाकृत. ९६८ „
द्विविदारि. २२१ „
द्विसीत्य. ९६८ टी०

ध.

धनु. १८१७
धनुर्धर. ७७० टी०
धनुष्मत्. ७७० टी०
धनू. १८१७
धन्विन्. ७७० टी०
धरणीसुत. ११६ (टी०)
धात्तूर. १८५४
धाम. १८३६
धावक. १८२०
धियाङ्ग. १८१६
धीमत्. ३४
धूममहिषी. १८४५
धूमर्य. १८४५
धूमिका. १८४५
धृष्णि. १७५८
धेनुकध्वंसिन्. २२१ टी०

न.

नक्षत्रवर्त्मन्. १६३ टी०
नक्षत्रेश. १०४ „
नग्निका. ५३२ „
नडि. ६३१ „
नन्दना. ५४२ „
नभःकेतन. ९७ „
नभःपान्थ. ९७ „
नमुचिद्विष्. १७४ „
नरकारि. २२१ „
नरपाल. ६९० „
नवशक्ति. १५ „
नशन. १८२० „
नाकेश. १७३ टी०
नाटिका. १७९९
नाटेय. ५४८ टी०
नाड़ि. १७९९
नानाविध. १८८१
नाभिजन्मन्. २१३ टी०

नारकिक (१८७२)
नारकीय. (१८७२)
नार्यङ्ग. १८५३
नालिका १७६१
निःशेष १८७८
निःसम्पात. १७६१
निगल १८६०
निधानेश १९० टी०
नियुत १८२७
निरर्गल १८८१
निर्गुण्डी १८५३
निर्लयनी १८६६
निर्वापण. ३८७ टी०
निशाटनी १८७०
निशामणि १०५ टी०
निशेश १०४ टी०
निषङ्गिन् १८१७
निषध १८७८
निषाद १८७८
नीति. १८१४
नीरद १७ टी०
नेदीयस्. १८८०
नेमिन् १७५२
नैकसेय. १८७ टी०
नैचिकिन्. १८६२
नैपाली १८४३
नैमित्त १७८६
नैमित्तिक १७८६
नैरयिक १८७२
न्युब्ज १७८२

प.

पक्षिन् १४४ टी०
पङ्कजिनी १८५५
पञ्चबाण { १५ टी० / २२९ ,,
पञ्चेषु. १६ ,,
पटचोर ३८२ टी०
पटाका. १८१४
पट्टन. १८३५
पट्टिस ७८७ टी०
पण्डु १७९५
पण्यवीथी १८३५
पतङ्ग. ६४२ टी०
पतत्री १८६७

पतद्ग्राह.	१८०७	परिघ.	१८१८
पताकादण्ड.	१८१५	पवनी.	१८२९
पत्रमञ्जरी.	१८०३	पवित्र.	१८२३ १८६३
पत्रवल्लरी.	१८०३		
पद्.	१७९८	पशुधर्म.	१७१४
पद्मपाणि.	९६ टी०	पशुनाथ.	१९९ टी०
पद्मबन्धु	९६ टी०	पाकद्विष्.	१७४ ,,
पद्मिनीश.	९७ टी०	पाकशासन.	१७५ टी०
परपुष्ट.	१८६७	पाणिग्राह.	१७९१
परशुधर.	२०७ टी०	पाणिज.	५९४ टी०
परशुराम.	१८२४	पादत्राण.	१८३०
परिजन.	१८११	पादुका.	१८३०
परिणेतृ.	१७९२	पाद्.	१७९८
परिदान.	१८२७	पामर.	१७८२
परिबर्हण.	७१६ टी०	पायतिथ्या.	१८०३
परिवार.	८८३ टी०	पारावत.	१८७१
परिहार्य.	१८०४	पारिषद.	२०१ टी०
परीरम्भ.	१८८६	पारिपद्य.	१७८५
पर्यनुयोग.	२६३ टी०	पारीन्द्र.	१८६४
पर्यवतथ्या.	१८०३	पार्वतीनन्दन.	२०८ टी०
पर्येषणा.	१७८८	पाशपाणि.	१८८ टी०
पर्शुराम.	१८२४	पाशयन्त्र.	१८३२

पिक १८५९
पिच्छ १८६७
पिटक १८३९
पिनाकपाणि { ६ टी० १९९ ,,
पिनाकभर्तृ ६ ,,
पिनाकमालिन् ६ ,,
पिनाकशालिन् ६ ,,
पिपासित १७७७
पिशुन १८०१
पीयूष १७७८
पुक्कस १८३२
पुट १८३८
पुत्री ५४२ टी०
पुरकेतु १० ,,
पुरघातिन् १० ,,
पुरजयिन् १० ,,
पुरजित् १० ,,
पुरदमन १० ,,
पुरदर्पच्छित् १० ,,
पुरदारिन् १० ,,
पुरद्रुह् १० ,,
पुरद्वेषिन् १० टी०
पुरध्वंसिन् १० ,,
पुरनिहन्तृ १० ,,
पुरभिद् १० ,,
पुरमथन १० ,,
पुरशासन १० ,,
पुरसूदन १० ,,
पुरहन् १० ,,
पुरान्तक १० ,,
पुरान्तकारिन् १० ,,
पुरारि १० ,,
पुरुप्रेमद्विप् १७४ ,,
पुरुपदघ्न ६०१ ,,
पुल्कस १३३ ,,
पुष्पचाप २२८ ,,
पुष्पध्वज २२८ ,,
पुष्पन्धय १२१३ ,,
पुष्पलिह् १२१३ ,,
पुष्पास्त्र २८८ ,,
पुष्पिता १७९३
पुष्पेषु २२८ टी०
पूतनादूषण २२१ ,,

पूर्वदिगीश. १७३ टी०
पूपदन्तहर. २०० ,,
पृथग्रूप. १८८१
पृश्णि १७५८
पेटक. १८३८
पेडा. १८३८
पेयूष. १७५७
पेलक. १७९७
पोली. ५९८ टी०
पौलोमीश. १७३ ,,
प्रणयिन्. ५१६ टी०
प्रतिग्रह. १८०७
प्रतिचर. १७७४
प्रतिसीरा. १८०६
प्रतिसूर्यशयानक. १२९९
प्रतीपदर्शिनी. ५०६ टी०
प्रभविष्णु. १७८७
प्रमथाधिप. २०७ टी०
प्रमृत. ८६६ ,,
प्रलम्बघ्न. २२४ ,,
प्रवङ्ग. १८६४
प्रवहण. १८२७
प्रव्रज्या. १७५६
प्रशस्त. १७५५
प्रसादन. १८२६
प्रस्तर. १८०६
प्रस्मृत. { १८२६ १८८५
प्राग्. १८८०
प्राचीश. १७३ टी०
प्राणसम. ५१६ ,,
प्राणिन्. १८७३
प्राणेश. ५१६ टी०
प्रादुष्कृत. १८८२
प्रादेशन. १७७७
प्रापणिक. १८२७
प्रिय. ५१६ टी०
प्रियाल. १८५२
प्रेमवती. १७९१
प्रेयस्. ५१६ टी०
प्रेष्ठ. ,, ,,

फ.

फणिलता. ११५५ टी०

फरक. १८१८
फाल १०३९ टी०

ब.

बकेरुका १८७०
बर्हिरत्क. १८४९
बर्हिण. १८६७
बर्हिष् १८४९
बलद्विष् १७४
बलवत् ४४८ टी०
बलिपुष्ट. १८६८
बलिनन्थन २२१ टी०
बहुधान्यार्जक १७७४
बहुरूप. १८८१
बाणजित् २२१ टी०
बाणधि ७८२ टी०
बाध. १८७५
बाहुलेय २०८ टी०
बिडाल १८६५
बीभत्स ७१० टी०
बुद्धिसहाय १८१२
बोधकर १८१९
बौद्ध. ८६१ टी०
ब्रह्मन्. १८२१
ब्रह्मसूत्र. १८२३

भ.

भद्र. १७५५
भन्द्र. १७५५
भल्ल. ७८० टी०
भषक. १८६३
भसल. १८५९
भिद्रा. १८८४
भिद्र् १८८४
भुजगिसर. ५८८ टी०
भूतनाथ. १९९ ,,
भूधर १८ ,,
भूपाल. ६९० ,,
भूभृत् { १८ ,, / १०२७ ,, }
भौम ११६ ,,
भ्रष्टनाण. ७७२ टी०

म.

मकरकेतन २२९ टी०
मकरध्वज. ,, ,,
मकरालय १८४६

मकुट. १८०२
मकुर १८०७
मङ्कु. १८१९
मञ्जरी. ११२२ टी०
मण्डलक. १७८४
मण्डितपुत्र. १७५३
मतिमत्. ३४१ टी०
मत्स. १८७१
मद्र. १८७७
मधुकर. १८५९
मधुप. १२१३ टी०
मधुमथन. २२१ ,,
मधुलिह्. १२१३ ,,
मधुव्रत. १२१३ ,,
मधुसख. ९ ,,
मधुसुहृत्. २२९ टी०
मध्यन्दिन्. १८८१
मनुष्यधर्मन्. १९० टी०
मनोगव. १७८०
मनोजन. १७८७
मनोयोनि. २२९ टी०
मनोराज्य. १७८०
मनोविलासा. १७८०
मन्दाक्ष. १७६९
मय. १८६२
मयूरथ. २०९ टी०
मरुदेवी. १७५३
मरुमरीचिका. १०१ टी०
मर्जिता. १७७८
मलिनी. १८६२
महानील. १८४५
महीधर. { ३१७ टी० / १०२७ ,, }
महीध्र १०२७ ,,
महीरुह्. ११९४ टी०
महेला. १७८९
माकन्द. १८५१
माणिक्य. १८४४
माणिबन्ध. १८३३
माणिमन्त. १८३३
मानिनी. ५०७ टी०
मायाविन्. १७७६
मायिक. १७७६
मारिष. १७७०.

मार्ग १८६१,टी०१५२
मार्द्वीक १८२९
माल्क १८३४
माहेय ११६ टी०
मीनकेतन २२९ ,,
मुनि १७५२
मुरारि २२१ टी०
मुष्णी १७५८
मुस्तक १८५८
मूर्च्छा ३०७ टी०
मूर्धावसिक्त १८०९
मृषिकरथ २०७ टी०
मृगलाञ्छन १०५ टी०
मृत्तिका १०५६ टी०
मृत्सा १०५९ टी०
मृत्स्ना १०५९ टी०
मेकलकन्या १८४७
मेघ १०५१ टी०
मेघवर्मन् १६३ टी०
मेधाविन् १८७०
मेना १७८६
मेहृ. १५८४
मैत्रावरुणि १८२४
मैन्दमर्दन २२१ टी०
मौहूर्त. १७८६

य

यज्ञाशन ८८ टी०
यज्ञोपवीत ८४४ टी०
यथोद्गत. १७७३
यमनित् २०० टी०
यमनी १८०६
यमरथ १८६३
यमराज्. १८५ टी०
यमलार्जुनभञ्जन- २२१ टी०
यमसू ९५ टी०
यमस्वसृ ९ टी०
याद पति १०७३ टी०
यादोनाथ १८८ टी०
यामवति १७६१
यावक १८०८
यावन १८०२
याम्य १८७९
युवती १८७९

योगिन्. ७६ टी०
योगीश. १८२४
योषिता. १७८९
यौवनिका. १७७१

र.

रक्तिका. ८८३ टी०
रजनीकर. १०५ टी०
रण्डा. १७९३
रतिपति. २२९ टी०
रतिवर २२९ टी०
रत्नराशि. १०७४ टी०
रत्नवति. १८३३
रथकार. १८३०
रथाङ्ग. १३३० टी०
रमणीय. १८७९
रविसारथि. १०२ टी०
रस. १८४४
रसजात. १८४२
रसा. १८७२
रसाग्र. १८४२
रसाल. १८५१
रहस्. ७४१ टी०
राक्षसेश. ७०६ टी०
राजराज. १९० टी०
रात्री. १४१ टी०
राधेय. ७०९ टी०
रामभद्र. १८१०
राव. १८७७
राहुमूर्धहर. २२१ टी०
रुक्मिदारण. २२४ टी०
रेपस्. १८७९
रैणुकेय. ८५९ टी०
रोगित. ४५९ टी०
रोहिणीश. १०४ टी०
रौहिणेय. ११९ टी०

ल.

लक्ष्मणी. १८६८
लक्ष्मीनाथ. २१४
लङ्कापति. ७०६ टी०
लडह. १८७९
लिखिता. १७८६
लिविकर. ४८४ टी०
लीलावति. ५०७ टी०
लुम्बी. १८५१

लेखक.	१८३१	वल्ग	१८६१
लेपक	१८३१	वल्लभ	५१६ टी०
लोकपाल	६९० टी०	वागा	१८६१
लोष्टभेदन	१८२८	वानमन्तर	१७५८
लौकायितिक	१८२६	वानायु.	१८६५
व.		वायुवर्मन्	१६३ टी०
वशक.	१८०१	वारिज	११६२ ,,
वक्षोज	६०३ टी०	वारिद	१६४ ,,
वज्र	१०६५ टी०	वारिधर	१६४ ,,
वडवाग्नि	१७ टी०	वारिधि	१०७४ ,,
वडवानल	१७ टी०	वारिनिधि	१०७४ ,,
वडवावह्नि	१७ टी०	वारिमुच्	१६४ ,,
वतस	१८०३	वारिराशि.	१०७४ ,,
वधूटी	१७९१	वारिवाह	१६४ ,,
वध्वटी	५१२ टी०	वार्दल	१७६३
वरवर्णिनी	५०७ टी०	वार्धि.	१७ टी०
वरारोहा	५०७ टी०	वावल्ल	७८० ,,
वरिष्ट.	१७६२	वाशा	१८५२
वरुणपाश	१८७१	वासरकृत्.	९७ टी०
वर्णपरिस्तोम	१८०५	वासनागरज	२१४ ,,
वर्ण्य	१८०१	वाहिक	१८०१
वलभि	१०११ टी०	वाहीक	१८६१

विकल्प. १८७४
विकार. १८८७
विकृति. १८८७
विक्क. १८५९
विग्रह. १८७८
विघ्नराज. २०७ टी०
विचका. १२०५ ,,
विजय. ९४ ,,
विजिपिल. १७७९
विट्टेश. १९० टी०
विनोद. १८३१
विन्न. १८८५
विप्रतीसार. १८७५
विभेदक. १८५३
विमानयान. ८९ टी०
विमानिक. ८९ ,,
विलेप्या. ३९७ ,,
विलोचन. १७९६
विवधिक. १७७४
विवाहप्रज्ञप्ति. १७६६
विश्वकर. ५ टी०
विश्वकर्तृ. ५ ,,
विश्वकारक. ५ ,,
विश्वकृत्. ५ ,,
विश्वजनक. ५ ,,
विश्वविधातृ. ५ ,,
विश्वसृ. ५ ,,
विश्वसृज्. ५ ,,
विश्वस्पृश्य. २१२ ,,
विश्वस्रष्टृ. ५ ,,
विषमनेत्र. { १५ ,, / १९६ ,,
विषमपलाश. १५ ,,
विषमशक्ति. १५ ,,
विषमस्पृहा. ४३१ ,,
विषमाश्व. ९६ ,,
विषमेषु. १६–२२९टी०
विष्. १८००
विसकण्टिका. १८७०
विसप्रसून. १८५६
विस्फोट. १७८३
विहङ्गमा. १७७५
वीजन. १८०८
वीराशंसनी. ८०१ टी०

वीवधिक	१७७४
वृत्रद्विप्	१७४ टी०
वृषकेतन	६ ,,
वृषगामिन्	९ ,,
वृषध्वज	६ ,,
वृषपति	१२ ,,
वृषयान	९ ,,
वृषलक्ष्म	६ ,,
वृषलाञ्छन	१९५ ,, / १२ ,,
वृषवाहन	९ ,, / १२ ,,
वृषाङ्क	६ ,,
वृषाशन	९९ ,,
वृष्णि	९९ ,,
वृशी	१८२१
वेत्रधर	१८१२
वेश	१८००
वैजयन्त	९४ टी०
वैनतेय	१०२ ,,
वैनतेयवाहन	२२१ ,,
वैमात्य.	१३७१ ,,
वैमानिक	८९ टी०
वैराट	१८४४
वैरोट्या.	४५ टी०
वैष्णव	१८४२
व्याख्याप्रज्ञप्ति	१७६६
व्योम	१८२९
व्योमयान	१५५७
व्योमरत्न	९५ टी०
व्रीड	१७६९

श.

शवरारि.	२२८ टी०
शकटारि	२२१ ,,
शकल	१७९८
शकुनावेदनी	१२८९टी०
शक्तिपाणि	२०९ ,,
शङ्खमुख	१८७१
शार्ङ्गपाणि	२१९ टी०
शचीश.	१७३ ,,
शण्ठ	१७७५ / १७९५
शाण्ड.	१८६१
शण्ड.	५६२ टी०

शतधार. १७६३
शतार. १७६३
शब्दग्रह. १७९५
शमन. १८२२
शमभृत्. ७६ टी०
शम्बुक. १८५९
शरजन्मन्. २०९ टी०
शरासन. १८१७
शरीरिन्. १३३६ टी०
शर्म. १८७५
शशधर. १०५ टी०
शशिभूषण. { ६ ,, १९९ ,,
शशिशेखर. ६ ,,
शाक्य. २३७ ,,
शायक. १२७३ ,,
शातकौम्भ. १८४१
शान्तिगृह. १८३७
शारिफलक. १७८७
शार्ङ्गिन्. २१९ टी०
शाश्वतिक. १८८०
शिङ्घाणक. १७९९
शिबिर. १८१४
शिरोरत्न. ६५० टी०
शिला. १८४३
शिवकान्ता. ८ टी०
शिवप्रणयिनी. ८ ,,
शिवप्रियतमा. ८ ,,
शिवप्रिया. ८ ,,
शिवरमणी ८ ,,
शिववधू. ८ ,,
शिववल्लभा. ८ ,,
शिवी. २०४ ,,
शिशुपालनिषूदन २२१ टी०
शीतांशु. १०५ ,,
शीतेतररश्मि. ९५ ,,
शुष्मन्. १८४९
शूर. ९६ टी०
शूर्पकारि. २२८ ,,
शूलभृत्. ६ ,,
शूलायुध. ६ ,,
शूलास्त्र. ६ ,,
शूलिन्. ६-१९९ ,,

शृगाल ११६४
शृङ्गार. १८४३
शृङ्गारजन्मन् २२९ टी०
शृङ्गारयोनि २२९ ,,
शोणरत्न १८४४
शौद्धोदनि २३७ टी०
शौष्कल १७८०
श्रमणा १७२३
श्रवण १७५५
श्रीकण्ठसख ९ टी०
श्रीमत्. १७७३
श्रीवत्साङ्क २१९ टी०
श्रुतिविकल ४५४ ,,
श्वेतपत्ररथ. २१५ ,,
श्वेतरस ४०९ ,,
श्वेतवाजिन् १०४ ,,

ष.

षट्चरण १२१२ टी०
षट्पद १२१२ ,,
षडङ्घ्रि १२१२ ,,

स.

संस्फेट १८२०
सहतल १७९७
सगर्भ्य १७९४
सङ्कल्पयोनि २२९ टी०
सङ्कोच १८०१
सङ्घर्ष १८८६
सत्येतरत् २६५ टी०
सदागति. १८५०
सदातन १८७९
सधर्मचारिणी १७९१
सनत् १८८८
सनात् १८८८
सनिष्ठेव २६६ टी०
सन्तति १७८९
सन्धि १८३६
सप्तच्छद १५ टी०
सप्तपलाश १६ ,,
सप्तर्पिज. १७६०
सप्तर्षिपूता. १४ टी०

समर्पण. १८८७
समाख्या. १७६८
समाधि. १७६८
समुद्रकाञ्चि. ९३८ टी०
समुद्रनवनीत. { १०५ ,, १७५७ १७५९
समुद्ररशना. ९३८ टी०
समुद्रवसना. ९३८ ,,
समुपजोष. १८८७
समृद्ध. ३५८ टी०
सम्पा. ११०६ ,,
सम्फेट. १८२०
सम्भव. १७५२
सम्मार्जक. १७७४
सरमा. १८६३
सरसीरुह. ११६२ टी०
सरोज. १७ ,,
सरोरुह. १७ ,,
सर्पवल्ली. ११५५ ,,
सर्वदमन. १८०९
सर्वदा. १८८८
सर्वार्थसिद्ध. ९४ टी०
सर्वीय. १७५२
सव्यष्ठ. १८१५
सहधर्मिणी. १७९०
सहाय. १८१३
सांशयिक. १७८१
सांदृष्टिक. १७६२
सातीन. १८५६
सादिन्. १८१५
साप्तपदिन. १८१३
सालवाहन. १८११
साल्वारि. २२१ टी०
सिंहवाहना. २०३ ,,
सित. १८५७
सितांशु. १०५ टी०
सिताश्व. १०४ टी०
सितेतर. १६ टी०
सिद्धार्थ. १७६६

स्रु	१८८९	सौर.	१७६०
सुग्रीवाग्रज.	१८१०	सौवर्ण	६५६ टी०
सुता	५४२ टी०	स्कन्धावार	७४६ ,,
सुतारा	१७५४	स्तनप	१७७१
सुधांशु	१०५ टी०	स्तैन्य	१७७६
सुधासू	१०४ ,,	स्थल	९३९ टी०
सुनासीर.	१०५ ,,	स्थापक	३३०
सुरपति	१८ ,,	स्थूरिन्	१८६२
सुरयान.	८९ टी०	स्थूल	१७ टी०
सुरस्त्री	१८३ ,,	स्नुहा	१८५२
सुरस्त्रीश	१७३ ,,	स्फुरक	१८१८
सुरेश	१७३ टी०	स्फोटन	१८२५
सुषीम	१८७६	स्फोटायन	१८२५
सूका	१७६९	स्फौटायन	१८२५
सूत्रामन्	१७६३	सरवती	५०७ टी०
स्नु	५४२ टी०	स्मृतिभू	२२९ ,,
स्रुघ्निणी	१७९६	स्वधाशन	८८ ,,
स्रुणिका	१७९९	स्वर्गस्त्री	१७३ ,,
सौम्वशायनिक	१८१९	स्वर्गिन्	८८ ,,
सौम्वशाय्यक	१८१९	स्वर्वासिनी	१७९०

स्वाहाशन. ८८ टी०
स्वीकृत. १८८४

ह.

ह. १७९८
हनूमत्. १८१०
हयग्रीवरिपु. २२१ टी०
हर्यक्ष. १७६४
हव्यभुज्. १०९७ टी०
हालहल. } १८५८
हालहल. }
हिङ्गुलु. १८४३
हिमवद्दुहितृ. ९ टी०
हिरण्यकशिपुदारण.
२२१ टी०
हृदयेश. ५१६ „
हेम. १०४३ „
हैरिक. १८१२
ह्रादिनी. १८४७
ह्रीकुर्वन्. १८६५

इति शेषनाममालाकारादि ।

इति कलिकालसर्वज्ञश्रीहेमचन्द्राचार्यप्रणीताया
नाममालायाः शीलोञ्छस्य शेषनाममाला-
याश्च मूलमकारादिक्रमश्च ।

इति श्रेष्ठि देवचन्द ला० जैन पु० ग्रन्थाङ्कः ८८.

निघण्टुशेषेऽकारादिक्रमः

अंशुमती.	२१६०	अङ्कोलक	२०२१
अंशुमत्फला	२०४९	अङ्गारवर्णा	१९५८
अक्ष	१९७०	अङ्गारवली	२०३४
अक्षफल	२०३१	अङ्गारवल्लिका	२१६०
अक्षिपीलु	२०२६	अङ्गुल	२२६२
अक्षिस्पन्द	१९५०	अङ्घ्रिपर्णी	२०८७
अक्षोट	२०२८	अङ्घ्रिसानुज	२११२
अगस्त्य	१९१७	अजप्रिया	१९६१
अगुरु	१९१०	अजमोदा	२१४३
अगूढगन्ध	२१५१	अजशृङ्गी	२०७९
अग्निपादप.,	१९६१	अजहा	२१८५
अग्निपुष्पिका	२०३७	अजाण्टी	२२३०
अग्निभा	२०९६	अञ्जनकेशिन्.	१९२६
अग्निमन्थ	१९७३	अञ्जलिकारिका,	२१७१
अग्निमुखी	२०२३	अटोला	२२३६
अग्निशिख	२१५९	अट्टहास	२१२७
अग्निशिखा	२२०२	अण्डतुल्यफल	२०२०
अग्न्यास्य.	२१३५	अतुल	१५९०
अङ्कोट	२०२१		

अति. १७१२, १८८९
अतिगुहा. २१६०
अतिवला. २१४८
अतिमुक्त. १९२६
अतिमुक्तक. १९७९
अतिरसा. २१०६
अतिविषा. २१७५
अतिसौरभ. २११०
अत्रपत्रक. २१११
अदरोहिणी. २०४५
अधःशल्य. २०९२
अधिष्टकण्ट. २११५
अनन्ता. २११५, २२०२, २२०४, २२६४
अनाक्रान्ता. २०८३
अनार्यक. १९१०
अनार्यतिक्तक. २११६
अनुवाक. २०१७
अनुस. २१४५
अध्वक. २०४८
अन्यथा. १७४७
अपामार्ग. २०९२
अपामार्गतुल्यक. २२३८
अब्ज. २२१४
अब्जजन्मन्. २२१४
अब्रुह. २२१४
अभया. १९५९
अभ्रङ्कष. १९९४
अभ्रपुष्प. २०१८
अमला. २०९९
अमिलान. २१३२
अमृतवल्ली. २२०४
अमृता. १९६९, १९७२, २२०३
अमृताफल. २२४५
अम्बष्ठकी. २१८०
अम्बष्ठा. २१२६, २२३६
अम्बुज. २०१६
अम्बुदाह्वय. २२६६

अम्बुप्रमादनफल.	२०४४	अरिष्ठ	२२२३, २०२५
अम्बुवेतस	२०१८	अरिष्ठा	२१८४
अम्रपाटक	१९३६	अरुण	२१४५
अम्ल	१९४८	अरुणा.	२१८७
अम्लकेशर	१९४२	अरुष्क	२०२२
अम्लटोलक	२२३६	अरुष्कर	२०२२
अम्लपत्र	१९५१	अर्कभक्ता	२२३१
अम्लपूर	१९४६	अर्जक.	२१०८
अम्ललोणिका	२२३५	अर्जुन	१९९२, १९९२, २२६३
अम्लवृक्ष	१९४६	अर्थप्रसाधनी.	२१४९
अम्लवेतस.	१९४७	अर्थसाधन	२०२३
अम्लशाक	१९४६	अर्शोघाती.	२२२९
अम्ला	२२३६	अला	२२६४
अम्लान	२१३२	अलाबू	२२४७
अम्लिका	१९४५	अल्पघाटा	२१५७
अरणि	१९७३	अल्पमारिष.	२२३७
अरण्यनलक	२२६०	अल्पाम्यि	२०६४
अरलि	१९७४	अवगवाक्षी.	२१९५
अरविन्द	२२१३	अवल्गुज	२१०५
अरस्फोता	२१९२		
अरिमर्द.	२२३२		

अव्यक्तगन्धिका. ११९४
अन्यथा { १९७० २१०३
अशोकरोहिणी. २१८३
अश्मगर्भ. १९९०
अश्मन्तक. १९५१
अश्मरिकारिपु. २०२०
अश्वकण्ड. २०७८
अश्वकर्ण. १९९१
अश्वगन्धा. २०७८
अश्वघ्ना. २१६३
अश्वत्थ. १९२७
अश्वत्थफला. २१५६
अश्वपुच्छा. २०९७
अश्वमारक. १९१८
अश्वमूर्ति. २०३९
अश्वरोध. १९१८
अश्ववल्लभा. २०८४
अश्वावरोहक. २०७८
अष्टापदी. २१२९
असन. १९८९
अहमग्निका. १९६९
अहो. १८८९

आ.

आकाण्डीरक. २२६७
आखुपर्णी. २२११
आघाट. २०९३
आवेगी. २२२९
आचमन. २११८
आटरूष. २०४७
आढकी. २२७८
आदण्ड. २०४१
आदित्यवल्ली. २२३१
आमण्ड. २०४०
आमलकी. १९७२
आम्र. २००९
आम्रातक. १९३५
आयतफला. १९३२
आयसीश्वरा. २१६३
आहेवत. २०२९
आरोग्यशिम्बिक. १९८८
आर्तगल. २१३४
आर्यभि. २१८६

आवर्तकी	२१६१
आशु	२२७१

इ.

इक्षुकर्णिका	२११७
इक्षुकाण्ड	२२५७
इक्षुगन्ध	२२५७
इक्षुगन्धा	२०८५, २०८८
इक्षुनल्ली	२०८५
इक्षू	२२५८
इक्ष्वाकु	२२४७
इङ्गुदी	१९६३
इज्जल्पू	२०१६
इन्दीवर	२२१७
इन्दीवरी	२१८४
इन्दुक	१९५१
इन्द्राक्ष	२०६०
इन्द्रवारुणी	२१९४
इन्द्रा	२११५
इन्द्राणी	२०५९, २०७२
इन्द्रायुध	२०७२
इष्टकापथक	२२७०

उ.

उग्रगन्धा	२१४४, २१९६
उग्रा	२१९६
उच्चटा	२१७८
उज्झटा	२०९९
उत्तरा	२१६५
उत्तानपत्रक	२०४१
उत्पल	२१२७
उत्पलशाखिन्	२१९९
उत्सादन	२००३
उदकीर्य	२०३३
उदनाह्वया	२१४७
उदुम्बरपर्णिका	२०८९
उद्दालक	२००७
उद्वह	१९८१
उद्वेग	२०६८
उन्मत्त	२१४०
उपकुञ्चि	२२२३
उपकुञ्चिका	२२२३

उपकुल्या. २११९०

उपासन. १६९४

उलपवल्वज. २२५८

उलिका. २२३६

उशीरपत्रा. २०१३

उशीरममय. २२६९

उषणा. २१९०

उष्ट्रधूसकपुच्छा. २०८०

ऋ.

ऋद्धि. २०६१

ऋषभ. २०६०

ऋषिसृष्टसुख. २०६२

ऋष्यगन्ध. २०८५

ऋष्यगन्धा. { २०८५ २१४८ }

ऋष्यप्रोक्ता. २१८६

ऋष्या. २१४८

ए.

एकपत्रफल. २०७०

एकवदन. २०३१

एकाष्ठील. १९३८

एकाष्ठीला. २१८०

एडगज. २१०२

एनतेन. १८८९

एरण्ड. २०४०

एर्वाल. २२४८

एलापर्ण. २१०६

एलावालुक. २१२०

एल्वालु. २१२०

ऐ.

ऐन्द्री. २१९४

ऐरवत. १९५२

ऐर्वारु. { २०९१ २१९५ }

ऐलेय. २१२०

ओ.

ओड्रपुष्प. २०३७

ओदनपाकिन्. २१३४

क.

ककु. २२७६

ककुत्र. १९९२

कङ्कता. २१४८

कङ्कुष्ट. २०६३

कङ्कोट २२४६
कङ्कोलक १९२३
कङ्गुनी. २०७५, २२७९
कच्छकोलि २०१७
कच्छुनाशिनी २१५६
कच्छुरा २११५, २१८५
कटङ्कटेरिका २०५४
कटभी २०९६, २१९४
कटम्भर १९३५
कटम्भरा. २१८४
कटिल्ल २०९४
कटिल्ला २२४४
कटु २१८४
कटुका २१८३, २२४७
कटुग्रन्थिक २१९१
कटुफल १९२३
कटुम्बक २२५५
कटुरोहिणी. २१८३
कट्फल २०३५
कट्फला १९८३
कट्वङ्गा १९७५
कडङ्गर २२८५
कणजीरक. २२२२
कणवीर १९१८
कणा २१८९
कणाजाजी. २२२२
कणिश २२८४
कण्टकाढ्या १९५७
कण्टकारिका २०८१
कण्टकिन् १९५३, २००८
कण्टकीटक १९६३
कण्टफल २०८९
कण्टली २०८१
कण्टी. २०८८
कण्डुर २२२९
कण्डुरा. २१८५
कत २०४४
कतकफर्कश. २२३२

कथस. १९४७
कदम्बक. २२८३
कदम्बपुष्पिका. २१०३
कदली. २०४९
कटुपर्णी. २२०८
कनकाह्वय. २१४०
कन्द. २२२९
कन्दपत्रत्वच्. २१६५
कन्दराल. १९२८
कन्यका. २१३१
कपिकच्छा. २१८५
कपिकच्छुरा. २१८५
कपिचूत. १९३५
कपित्थ. १९४९
कपिपिप्पली. २०९२
कपिप्रिय. १९३४, १९३५, १९४९
कपिहोमा. २१८६
कपिला. १९५९
कपिवल्ली. २०९३
कपीतन. १९०७, १९३६, १९२९
कपीन. १९३९
कपोत. २०२९
कपोताङ्घ्रि. १९२५
कफवर्धन. २०१५
कफहर. २२४५
कफेलु. २००७
कमण्डलु. १९२८
कमल. २२१३
कमलोत्तर. २१५९
कम्पिलक. २०४२
कम्बुक. २०७८
कम्बोजि. २०९७
करकण्टका. २१८२
करञ्ज. २०३२
करतालिका. २०३४
करमर्द. १९३६
करवल्लभ. २०२७
करवी. २१५३
करवीर. १९१८

करवीरक	१९०७	कर्णसू	१९५१
करहाट	२०१४ २२१९	कर्णिकार	१९१६
		कर्णिकारच्छाय	१९८५
कराची	१७९०	कर्णी	१९८८
कराम्रक	१९३९	कर्पट	१९३०
करी	१९९६	कर्पराल	२०२८
करीपणी	२२०९	कर्पूर	१९२२
करुण	१९४१	कर्बर	२२३९
कर्कटक	२०१५	कर्बरि	२२५२
कर्कटकिनी	२०१५	कर्बुर	२१११९
कर्कटशृङ्गी	२०८०	कर्मार	२०५३
कर्कटाह्वा	२०८१	कर्पफल	१९७१
कर्कटी	२२४८	कर्पि	१९७१
कर्कन्धु	१९५९	कलम	२२७२
कर्करी	२२४८	कलम्बी	२२४४
कर्कशच्छदा	२२०८	कलशी	२०८६
कर्कशाह्व	२०४३	कलायक	२२७२
कर्कारु	२२४६	कलिङ्ग	२२४६
कर्कोटकी	२२०७	कलिद्रुम	१९७१
कर्चूर	२१४२	कलिनाशन	२०३२
कर्णधारिणी	१९१९	कलिवास	१९३१
कर्णपूर	१९०७	कलिहारिका	२२०२

कल्याण.	१९८९	काकपीलु.	२००२
			२९७८
कल्हार.	२२१७	काकमर्दक.	२०४२
कवच.	२१४६	काकमाची.	२०४२
कवल.	२२१६	काकमुद्रा.	२०९८
कश्मरी.	१९८३	काकर्द.	२०४२
कश्मीर.	२२५१	काकवल्लभा.	२०१३
कषाय.	१९९१	काकसाह्वा.	२२३९
काककर्कटी.	२०६६	काकादनि.	२१७७
काककुष्ठ.	२०६३	काकेन्दुक.	२००२
काकचिञ्चिका.	२१७७	काकोडुम्बरिका.	१९३२
काकजङ्घा.	२१५३	काक्षीव.	१९७७
काकजम्बु.	२०१३	काचिम.	१७०८
काकणिन्द्रिका.	२१७७	काञ्चनी.	२१००
काकतक्षू.	२२८१	काण्ड.	२१८५
काकताल.	२११०	काण्डतिक्तक.	२११६
कायतुण्डक.	१९११	काण्डरुहा	२१८४
काकतुण्डपूली.	२१५५	कानीन.	२००४
काकनखी.	२१७७	कान्ता.	२१२८
काकनन्तिका.	२१७७	कान्तारक.	२२५९
काकनाशा.	२१५४	कामक.	२२५४
काकपाद.	१९६७	कामदूती.	१९०८
काकपालक.	२०६३		

कामपादप. २०४६
कामाङ्गा २००९
कामुक { १९२७ २०१६
काम्पिल्ल २०४३
कायस्था १९१०
कारम्भा २०७६
कारवी { २१४३ २१५३ २२२१
कारवेली २२२२
कार्तिकेय. २२४४
कार्पाशी २०३०
कार्मुक २०४४
कार्यशाल २०२६
काल { १९५१ २००२
कालगोष्ठा २२३२
कालनियति २१८८
कालमेषी { १९६४ २१०४
कालवल्ली २१८८
कालवृन्त. २१९१
कालवृन्तिका. २२७८
कालशाक १९०८
कालस्कन्ध { २००१ १९१९
काला { २००१ २१३७
कालानुसाय २२२३
कालिरस २०५०
कालेयक २०४९
काल्य २०५५
काश. २१४२
काश्मरी २२५७
काश्मीरज १९८४
काश्मीररिपु २१२२
काष्टदारुणी २२४०
काष्टपाटला १९९८
काष्टशारिवा. १९०९
काष्ठीला २१९८
कासघ्नी २०४९
कासमर्द २०३४
२२३२

कासू. १९६०
कासेक्षु २२५७
काहल. १९३४
काहला. १९२७
किंशुक. १९८०
किंसारु. २२८४
किङ्कण. १९२६
किङ्किणी. २१५८
किङ्कीराट्. २१३४
किङ्कीरात. २१३४
किल्क. २१५८
किणीही. २०९२
किण्वमूल. २१७४
किण्विन्. १७२०
कितव. २१३९
किम्पाक. २०४२
किरात २११६
किरातक. २११६
किराततिक्त. २११६
किलासघ्न. २२४६
किलिम. १९१७
किशिनी. २२१०
कीरवल्लभ. २०३६
कुक्कुट्ट. २२४१
कुक्कुट्टी. १९५६
कुक्कुर. २०५६
कुंव. २२५६
कुङ्कुम. २१२१
कुचन्दन. १९१४
कुजम्बुका. २०१३
कुञ्चिका. २२२३
कुञ्जरा. २०३८
कुट. १९७४, २१३५, २२६७
कुटी. २१६८
कुट्टिम. २०३६
कुठिञ्जर. २१०८
कुठेरक. २१०८
कुण्डली. २२०४
कुण्डिन्. १७२०
कुतखु. २२५३
कुनालिक. १७३३
कुनाशक. २११५

कुन्द.	२१२६	कुरवक.	२१३३
कुन्दरुकी.	२०३९	कुरुण्डी	२२४०
कुपालु	२००२	कुरुबक	२१३२
कुबेराक्षी	१९०९	कुरुविन्द.	२२६६
कुब्जक.	२००८ २०१६	कुल	२१७४
कुब्जकण्टक.	१९५४	कुलक	२००२ २२४५
कुमारक	२०१९	कुलत्थ.	२२७८
कुमारजीवनामक	२०३१	कुलत्थिका.	२२७८
कुमारी.	२१३१	कुलपुष्प	२१७४
कुमुद	२२१६	कुलाव	१९८२
कुमुदाहारी.	१९८३	कुली.	२०८२
कुमुदिका	२०३६	कुल्माप	२२७८
कुमुदोद्भव.	१९१८	कुवलय	२२१६
कुमुद्वती	२२१५	कुवलि	१९५९
कुम्भिका	२२२०	कुवेल	२२१६
कुम्भी	२०३६	कुश	२२५६
कुम्भीक	१९१७	कुशलिन	१९५१
कुम्भोलूखलक.	१९६५	कुशिंशिपा.	१९५९
कुरण्टक	२१३२ २१३३	कुशेशय	२२१३
		कुष्ठनाशिनी	२१०४

कुसुम्भ. २१२१, २१५९
कूटशाल्मली. १९५७
कूरमण्डलपत्रक. २०९५
कूर्चक. २२४९
कूर्चकेसर. २०६७
कूर्चशीर्षक. २२४९
कूष्माण्डक. २२४६
कृतच्छत्रा. २२०६
कृतत्राण. २११२
कृतमाल. १९८६, २०३३
कृमिघ्न. १९४३
कृमिज. १९१०
कृमितरु. २०११
कृमिहा. २०६०
कृष्ण. २१८८
कृष्णजटा. २१६५
कृष्णतन्दुल. २०५९
कृष्णतन्दुला. २१९०
कृष्णपाकफल. १९४०
कृष्णफला. २१०५
कृष्णभद्रा. २१९९
कृष्णभेदा. २१८३
कृष्णमल्लिन्. २११०
कृष्णमालुक. २११०
कृष्णला. २१७७
कृष्णवर्ण. २०२३
कृष्णवल्ली. २१९९
कृष्णवृन्तिका. २०९७
कृष्णसर्जस्. १९८९
कृष्णसारा. १९५८
कृष्णा. १९११, १९८२, २१८९
केकाणि. १९६७
केतक. २०७०
केतकच्छदनीय. २०४४
केरलन्. २०५९
केलम्बू. २२४४
केशमुष्टिक. २०२६
केशरञ्जन. २२३१

केशवल्ली.	२०९३	कोलक.	२१८९
केशवावास.	१९२८	कोलकर्णी	२०७८
केशाम्बु.	२०११	कोलफल.	१९९३
केशी.	२१६६	कोलमूल.	२१९१
केसर.	१९१६, २२१८	कोला	२१९०
		कोलि	१९५९
केसराम्ल.	१९४२	कोलिपत्र.	१९९६
केसरी	१९४३	कोली	१९६०
कैटरी	२०३५	कोशफला	२२०७
कैरव.	२२१६	कोशातकी	२२०६
कैरविणी	२२२५	कोषपुष्प.	१९९९
कैवर्तिमुस्तक	२२६७	कोषफल.	१९२४
कोकनद.	२२१५	कौरव	२११७
कोकिलाक्षम	२२५७	क्रकग	१९६६
कोटिवर्षा	२०५८	क्रन्दाल	२०५१
कोद्रव	२२८०	क्रमसन्धारण	१९७९
कोमल	१९२३	क्रमुक	२००४, २०५१, २०६८, २०८१
कोर.	१९२४		
कोरङ्गी.	१९२१		
कोरदूषक.	२२८०		
कोर.	१९२४	क्रमुकच्छद	२०६९

क्रव्यादिन्. २१६६
क्रोष्टुपुच्छिका. २०८६
क्लीतक. २०७७
क्लीतकिका. २१३८
क्षत्रियवरा. २२४७
क्षारपत्रक. २२३३
क्षारश्रेष्ठ. { १९८१ २०५२
क्षितिक्षम. १९५३
क्षीवक. २०२६
क्षीरकन्दा. २०८५
क्षीरपुष्पी. २१४१
क्षीरवल्ली. २०८५
क्षीरविदारिका. २०८५
क्षीरशुक्ला. २०८५
क्षीरार्कपर्ण. १९३७
क्षीरिका. १९३३
क्षीरिणी. २२०८
क्षीरिन्. १९३१
क्षुद्रचन्दन. १९१३
क्षुद्रपत्र. २१०८
क्षुद्रपत्रक. २२५८
क्षुद्रपनस. २००८
क्षुद्रफला. २१९५
क्षुद्रघण्टाकी. २०८२
क्षुद्रवर्षाभू. २०९४
क्षुद्रसहा. २०९८
क्षुद्रा. २०८२
क्षुद्राम्र. २०११
क्षुद्राम्ली. २२३६
क्षुर. २०८९
क्षेत्रमण्डन. २१५८

ख.

खण्डारीष्टा. २०५४
खण्डिक. { २२७४ २२७७
खदिर. १९५३
खदिरिका. २१७१
खर. २२५६
खरपत्र. २१११
खरपुष्पा. २२५२

खरमञ्जरी	२०९२
खरस्कन्ध	१९३५
खराधा	२१४३
खर्जूर	२०६५, २०७०
खर्जूरिका	२०६६
खर्जूरी	२०७०
ग.	
गजछिरा	१९८५
गजभक्ष्या	२०३९
गणरूपक.	१९३७
गणिका	२१२६
गणिकारिका.	१०७३
गण्डनाली.	२१७१
गण्डकी	२२५८
गण्डदूर्वा.	२२६५
गण्डाली	२२६५
गण्डीर	२२३८
गण्डीरक	२२३७
गण्डीरी	२२५८
गन्धफटी	२१६८
गन्धकारी	२०३९
गन्धकुसुम	१९४३
गन्धनाकुलिका	२१०७
गन्धपत्र.	१९४९
गन्धपुष्प.	२०१७
गन्धपुष्पक	२०२१
गन्धफली	२०७६
गन्धवली	२१४९
गन्धमासी	२१६६
गन्धमूलक	२१४२
गन्धमूला	२१०६
गन्धर्वहस्तक	२०४१
गन्धपर्णी	२१४५
गन्धवती.	२१६८
गन्धवीरा.	२०३९
गन्धद्रुम	२०१९
गन्धसार	१०१२, १९०३
गन्धा	२१६०, २२५२, २२५२

गन्धाढी.	२१६७	गिरिज.	२०००
गन्धाढ्या.	२१३१	गिरिपर्णी.	२१९२
गन्धाली.	२११९	गुग्गुली.	१९६४
गन्धोत्कट.	२१३९	गुच्छ.	२२८५
गमन.	२२५९	गुच्छफल.	२०१७
गम्भारी.	१९८३	गुञ्जस्तजनक.	२२६१
गम्भीर.	१९४१	गुञ्जा.	२१७७
गरागरी.	२२०५	गुडपुष्प.	१९९९
गर्दभ.	२२१६	गुडफल.	२०२७
गर्दभशाक.	२१६१	गुडा.	१९३८
गर्दभाण्ड.	१९२८	गुडूची.	२२०३
गर्भपाकिन्.	२२७१	गुणोज्ज्वला.	२१२५
गर्भपातन.	२०२४	गुन्द्रा.	२०७६
गर्भपातिनी.	२२०२		२२५६
गवाक्षा.	२१२९	गुन्द्री.	२२६६
गवादनी.	२१९४	गुरुपुष्पिका.	१९४५
गवेधु.	२२८२	गुलमक.	१९१९
गवेधुका.	२२८२	गुल्मारि.	२०२७
गाङ्गेय.	२२६६	गुवाक.	२०६८
गायत्रिन्.	१९५३	गुहा.	२०८६
गालव.	२००५	गुहाशय.	२०२८

शब्दानुक्रमणिका

गूढगध. २१५१
गृञ्जन. २२२४
गृध्रनसी. १९६०
गेहविटप. १९८६
गोकण्ट २०८८
गोकर्णी २२००
गोक्षुर. २०८७
गोचन्दना २१४५
गोजिका. २१४६
गोत्रवृक्ष १९९४
गोदुधा २१९५
गोधास्कन्ध १९५५
गोधूम. २२७७
गोनर्द २२६७
गोपकन्या २१९८
गोपति २०६१
गोपभद्रिका २०३५
गोपवल्ली. २१९८
गोपवृक्ष. १९७६
गोपुरस्तन. २२६७
गोप्या. २१९८
गोमी २०५९
गोमूत्रगन्धक १९९०
गोलफल १९९९
गोलिह. २०५२
गोलोमा. २०७३
गोलोमी २१९७, २२६५
गोल्हा २२५३
गोवन्द्रनी २०७६
गोशीर्षक १९१२
गौर १९८१, १९८८
गौरशाक २०००
गौरी. २१००, २१११
ग्रन्थमूली २११९
ग्रन्थी २००८
ग्रन्थिक २०५७, २१९०
ग्रन्थिका. २१०४, २२१०

ग्रन्थिपर्ण. २०५६
ग्रन्थिल. १९६६, १९६७
ग्रहनाशन. १९८६
ग्रामनलिका. २२६०
ग्राम्या. २१३८
ग्राहि. १९५०
ग्रीष्मा. २१२८
ग्रैष्मिका. २१२८

घ.

घण्टा. २०५१
घण्टापुष्प. २१४०
घण्टाखा. २१५७
घण्टाली. २२०६
घनसार. १९२२
घनस्कन्ध. २०११
घावनी. २०८६
घास. २२६३
घुटा. १९६०
घुणवल्लभा. १९५६, २०९०
घुसृण. २१२१
घृतमण्डलिका. २१७२
घृतिका. २०८६
घोण्टा. १९६०
घोण्टा. १९६०
घोषा. २२०६, २२२१

च.

चक्रवर. १९७९
चक्रमर्दक. २१०१
चक्रलक्षण. २२०४
चक्रशल्या. २१७८
चक्राक. २१०१
चक्राख्य. २०५०
चक्राङ्गी. २१८४
चक्षुष्य. २१६९
चञ्चु. २०४१, २०४१
चटकाशिर. २१९०
चणक. २२७४
चण्ड. १९१९

चण्डा	२२१०	चाणाक्यमूलक	२२४२
चण्डात	१९१९	चामरपुष्पक.	२२५७
चतुरङ्गुल	१९८७	चार	१९३५
चतुष्पर्णी	२२३६	चारि	२२६३
चन्दन	१९११	चारिपत्रिका	२१५२
चन्दनपुष्पक	१९२५	चारुदर्शन	१९२९
चन्दनबीजिका	२०४५	चारुपर्णी	२२२६
चन्दनशाखि	२१९९	चारुमोटा	२१२५
चन्दना	२१९९	चिक्कण	२०६८
चन्द्रनामक	१९२३	चिञ्चा.	१९४५
चन्द्रबाला	१९२०	चित्र	२०४०
चन्द्राह्वय	२०४३	चित्रक	२१३५
चर्मकषा	२०८४, २१७०	चित्रदण्डक	२२२९
		चित्रपर्णक	२१५५
चर्मरङ्ग	२१६१	चित्रपर्णी	२०८७
चर्मिण.	२००६	चित्रफला	२१९५
चलपत्रक	१९२७	चित्रा	२०८९, २२११
चवन	२१९१		
चविका	२१९१	चिरजीविन्	२२५०
चव्य.	२१०१	चिरपाकिन्	१९५०
चाङ्गेरी	२२३५	चिरबिल्वक	२०३२

चिर्भिटि. २०९०, २२४८
चिल्लिन्. २००४
चीनक. २२८१
चुक्र. १९४७
चुक्रा. १९४५
चुक्रिका. २२३५
चुक्रिकाम्ला. १९४५
चूडामणि. २१८७
चूत. २००९
चेतकी. १९७०
चोरपुष्पिका. २२१०

छ.

छत्रपत्र. २००६
छत्राकी. २१०८
छत्रातिच्छत्रक. २२५५
छर्दनी. २२४९
छागलाख्य. १९४१
छायावृक्ष. १९२८
छिन्नग्रन्थनिका. २१०४
छिन्नरुहा. २२०३
छिन्ना. २२०४
छिन्नोद्भवा. २२०३
छुरिका. २२३४

ज.

जघनेफला. १९३३
जटा. २१६५
जटायु. १९६४
जटिला. २१६५, २१९६
जतुक. २१५१
जतुका. २१६९, २१६९
जतुकारी. २१७०
जतुकृत्. २१६९
जतुद्रुम. २०११
जननीजनी. २१७०
जन्तुका. २१७०
जन्तुघातक. २०६०
जन्तुनन्तु. २१५८
जन्तुफल. १९३१

जपा.	२०३७
जम्बीर	१९४०
जम्बु.	१९७५
जम्बू	२०१२
जम्बूल	२०६९
जम्म.	१९४०
जम्भल	१९४०
जम्भीर.	२११२
जम्भील	१९४०
जप	२२७५
जपद्रुम.	२०४६
जयन्ती	१९७३, २०४६
जया.	१९७३, २२६३, १९६९
जरन.	२१३५, २१५१, २२२२
जर्गेत्र	२२८२
	२११८
जलज.	२०००, २२१४
जलजन्मन्	२२१४
जलजा	२०७७
जलनीली.	२२२०
जलपिप्पली	२१७३
जलनाक्षी.	२२४३
जलमुक्ता	२२६८
जलरुह	२२१४
जलरुक्.	२२२०
जरा.	२२३८
जलाशय.	२२७०
जवा	२०३७
जातिकोश	२१२४
जातिफल	२१२४
जाती.	२१२२
जातुका	२१५२
जात्मभूत.	२१२४
जारी	२१५८, २२०६

जिङ्गी.	२१८७
जीमूतक.	२२०५
जीरक.	२२२२
जीर्णवालुक.	२२२९
जीवक.	१९८९ २२५०
जीवनाह्वय.	२२६७
जीवनी.	२२३४
जीवनीय.	२२३४
जीवन्ती.	२२०४ २२३४
जीववुध्न.	२२६७
जीववोधिनी.	२१०२
जीववद्धिनी.	२२३४
जुङ्गक.	२२२९
जूर्णाह्वय.	२२८१
जोरण.	१९९६
जोर्णाला.	२२८१
ज्ञायतालिका.	२०९९
ज्यंभल.	१९३७
ज्योतिष्क.	२१३५
ज्योतिष्का.	२०९६
ज्योतिष्मति.	२०९६
झिण्टिन्.	२१३३

ट.

टक्कदेशज	२२३९
टङ्क.	२०१२

त.

तक्राधिवासन.	१९५२
तगर.	२०५०
तटरुह	२०४५
तनु.	२००८
तनुक्षीर.	१९३६
तनुवल्कल.	२००३
तन्तुल.	२२१८
तन्त्रिका.	२२०४
तन्दुल.	२०५९
तन्दुली	२२३७
तन्दुलीय	२२३७
तन्दुलेरक.	२२३७
तन्वी.	२१५३

तपस्विनी	२१०३, २१६६	ताम्रपर्णी	२०३८
		ताम्रपुष्प.	२२३३
तपस्वी	२१३९	ताम्रफल.	२०२१
तमाल	१९१९, २०२०	ताम्रमूलिन्	२११५
		ताम्रवृन्त	२२७८
तमालपत्र	१९२०	ताम्रसार.	१९१४
तरङ्गिणी	२१०१	ताम्रिका	२१७८
तरणी	२१३१	तार्क्ष्यशूक	२२७३
तरुण	२०४०	ताल	२०६६, २०७०
तर्कारी	१९७३		
तल	२०६६	तालक	२२०५
तलफल.	२१४०	तालपत्री	२१६४
तस्करस्नायु	२१५५	तालपर्णी	२१५०
तस्करी.	२२१०	तालमूली	२१५०
तापसतरु	१९६३	ताली	२०७०
तापसवल्लभ	१९३५	तिक्तकरोहिणी	२१८४
तापिच्छ	१९१९	तिक्तपर्व	२२४६
तामरस.	२२१४	तिक्तबीजा	२२४७
तामलकि	२०९९	तिक्तमज्जा	१९६३
ताम्र	१९२०	तिक्तवल्करी	२२०१
ताम्रपत्र.	१९५१	तिक्तशाक.	२०१९

त्रिवृन्ताख्य.	१९८०
त्रुटि.	१९२०, १९३८
त्र्यरूसुरूपा.	२१३०
त्वक्सार.	२०५३
त्वक्सुगन्ध	१९५२
त्वक्सुगन्धिका.	१९२१
त्वगादिन्.	१९९६
त्वग्गुज.	२०६५
त्वचिसार.	२०५२
त्वलर्क	१९३७
द.	
दण्डोत्पला.	२१४५
दद्रुघ्न.	२१०१
दधित्थ.	१९५०
दधिफल.	१९५०
दन्तधावन.	१९५३
दन्तवीज.	२०३७
दन्तशठ.	१९४१, १९५०
दन्तशठा.	२२३६
दन्तहर्षण.	१९४०
दन्ती.	२०८९
दभ्र.	२२५६
दमन.	२१३८
दर्भ.	२२५६
दलम्.	१९२०
दाक्षिणात्य.	२०६७
दाडिम.	२०३६
दाडिमपुष्पक.	२०३४
दानर्षि.	२१३८
दाप.	२०५१
दारुक.	१९९७
दारुण.	२१३५
दारुहरिद्रा.	२०५४
दार्विका.	२१४६
दार्वी.	२०५४
दासी.	२१५३
दिण्य.	१९२४
दिसिन्.	२१३४
दिव्यवज्र.	२११८
दीपवृक्ष.	१९८५
दीप्ता.	२२२६
दीप्य.	२१४४

दीर्घकील.	२०२१	दुर्गन्धा.	२१०४
दीर्घदण्ड	२०४०	दुर्ग्रह.	२०९३
दीर्घपत्र.	१९९१	दुर्नामारि	२१५०
दीर्घपत्रक.	२००० / २२२४	दुर्मेधा.	२१७८
दीर्घपत्रा.	२०९४	दुर्मोधा.	२१७८
दीर्घफल	१९८७	दुर्लेसा	२१०५
दीर्घमूल	२११४	दुर्वर्णप्रसर	२१२०
दीर्घमूला.	२१५९	दुर्वा	२२४३
दीर्घरोमक	२११८	दुष्प्रधर्षा	२०८२
दीर्घवृक्ष	१९७९	दुस्पर्श.	२११५
दीर्घवृन्तान्त	१९७४	दूरमूल	२११४
दीर्घायु	२२४९	दृढ.	२११०
दीर्घिका	२१५२	दृढलता	२२५८
दु स्पर्शा	२०८१	दृढस्कन्ध	१९३४
दुद्रुम	२२२५	दृग्गोक्षीर	१९७७
दुन्दक	१९७४	देवजग्ध.	२२५४
दुरभिग्रहा	२१८५	देवता	२१३९
दुरालभा	२११५ / २१८६	देवताड	२२०५
दुर्गा	१९६४	देवदाली	२२०५
		देवदुन्दुभि	२१११
		देवदूति	१९४४

देवद्रु.	१९९७
देवधान्य.	२२८१
देवनिर्मिता.	२२०३
देवपुत्रिका.	२०५८
देवपुष्प.	१९२५
देवमणि.	२१७६
देववल्लभ.	१९१७ १९९७
देवशाक.	१९९२
देवश्रेणि.	२२००
देवसहा.	२१४८
देवी.	२०५८ २२०४ २२००
दैत्य.	१९७१
दैत्या.	२१६७
दोल.	२१३७
द्रवती.	२२११
द्रविड.	२१४२
द्रावण.	२००१
द्राविडी.	१९२०

द्रुकिलिम.	१९९७
द्रुम.	१९९७
द्रुमोत्पलव्याव.	१९१५
द्रोणी.	२१३८
द्वारदारु.	१९९३
द्विजकुत्सित.	२००६
द्वितीय.	२१०९
द्विरदाशन.	१९२८
द्वीप.	१९२४
द्वीपिशत्रु.	२१८१
द्वीपिका.	२१८१

ध.

धत्तूर.	२१३९
धनु.	२०२२
धनुर्वृक्ष.	१९९४
धनुःश्रेणि.	२२०१
धनुष्पुट.	१९३४
धन्वन्.	१९९५
धन्वयवासक.	२११४
धन्वयास.	२११४
धमनि.	१९२६

धरा २२०३
धर्मद्वेषिन् १९७१
धर्मपत्तन २१८८
धर्पणी. २२०८
धव १९८१
धातकी २०३७
धातुपुष्पी २०३७
धान्य २२७१
धान्यत्वपल २२८५
धामार्गव. { २०९२ २२०७
धावनी { २०८२ २०८६
धुरन्धर १९८१
धूर्त २१३९
धूर्तपादप १९९२
धूर्धुर २०६१
धूसरच्छदना. २१४२
ध्रुवगाधन १९९३
ध्रुवा. २१५९
ध्वजद्रुम. २०६६
ध्वाङ्क्षनामिका. २१५

न.

नकुलप्रिया २१०
नक्तश्वर १९६
नक्तमाल २०३
नगभित् २१५
नट { १९७ २२५ २२६
नटिन् १९३
नटी १९२
नड २२५
नताङ्गी २०८
नदीकान्त. { २०१ २१५
नदीनुलप्रिय २०१
नदीसर्जस्. १९९
नधासा २१५
नन्दा २२०
नन्दिन १९८
नन्दी २२७

नन्दीवृक्ष. २०४६
नमस्कारी. २१७१
नम्भ. २००३
नरेन्द्रमाता. २२३६
नर्तक. २२५९
नल. २२५९
नलदमृणाल. २२७०
नलदा. २१६५
नलिका. १९२५
नलिन. २२१३
नलिनी. २२१२
नलिनु. २२६०
नवमालिका. २१२७
नवमालिनी. २१२७
नाकुली. २१०७, २१६२, २२६०
नागजिह्वा. २१९९
नागदन्ती. २०९०
नागवला. २०५४
नागरङ्ग. १९५२
नादेयी. १९७४, २०१३, २०१८
नारङ्ग. १९५२
नारायणी. २१८१
नारीकेर २०६७
नाल. २२८५
नालकिनी. २२१२
नालिकेर २०६७, २०७१
नालीक. २२१४
निःश्रेणि. २०६५
निःस्यन्दन २००१
निकुञ्जक. २०१९
निकुम्भ. २०९०
निकोचक. २०२१
निगूढ. २२७६
निचुल. २०१६
नित्यभद्रा. १९८४
निदिग्धिका. २०८१
निम्ब. २०२४

निम्बकर २०२६
निम्बतरु. १९६५
नियमन. २०२५
निर्गन्ध { १९१६ १९१३
निर्गुण्डिन् २०७२
निर्गुण्डी २०७४
निर्मध्या. १९२५
निर्माल्या. २०५८
निशाख्या २१००
निशाचरी. २२१०
निष्कुटि १९२०
निष्पाव. २२७७
नील २१३४
नीलकण्ठ २२४२
नीलकपित्थ. २०१२
नीलकेशी. २१३८
नीलनिर्यास १९९०
नीलपर्णक. २०६४
नीलपुष्पी. २१९४
नीलमञ्जरी. २०७३
नीलमल्लिका १९६८
नीलवल्कल २०६८
नीलसन्धिक २०७२
नीलसारक २००१
नीलस्यन्दा २१९४
नीलाम्बुजच्छदा २०१२
नीलिकासुता २०७४
नीली २१३७
नीवार २२७९
नुन्नमालिनी २०९९
नृप २०५०
नृपात्मज २०१२
नेमिवृक्ष १९५४
न्यग्रोध १९३०
न्यग्रोधा २२११

प.

पङ्कज २२१४
पङ्कजमुष्टिका २०५८
पङ्कमुष्टिका २०५७
पङ्करुह. २२१४
पचम्पचा २०५५

पञ्चाङ्गुल. २०४०
पटोदय. २०४३
पटोल. २२४५
पट्टरञ्जन. १९१४
पट्टिका. २००४
पट्टी. २००४
पण्या. २०९६
पत्तङ्ग. १९१४
पत्तूर. १९१५
पत्र. १९६६
पत्रपुष्पी. २०९३
पत्रमालिन्. २०१८
पत्राङ्ग. १९१४
पत्री. २१२३
पत्रोर्ण. १९७६
पथिका. २१६४
पथिद्रुम. १९५४
पथ्या. १९६९
पद्म. २२१३
पद्मक. २०६२
पद्मकन्द. २२१९
पद्मकर्कटिक. २२१९
पद्मनाल. २२१८
पद्मवर्णक. २२५१
पद्मा. २१६०
पद्माक्ष. २२१९
पद्माट. २१०२
पद्मिनी. २२१२
पनसा. २००८
पयस्विनी. २०८५
परपुष्टमदोद्भव. २००९
पराजिता. २१९२
परावत. २०२८
पराश्रय. १९२७
परिपेलव. २२६८
परिमण्डल. २०६५
परिव्याध. { १९१५ २०१९
परुष. २०६४
परूषक. २०६४
पर्जनी. २०५५
पर्ण. १९८०

पर्णभेदिनी. २०७६
पर्णास २१०९
पर्पटक. २१४६
पर्वकाख्या. १९७२
पर्वपुष्पा २०९१
पलङ्कष १९६४
पलङ्कषा २०८९
पला २१८९
पलाण्ड. २२२४
पलाल २२८५
पलाश. { १९८० २११९
पलाशक १९९६
पलाशिनी २२१२
पवनेष्ट २१८९
पवित्रा २२५६
पाकल २११७
पाटल, { २०६३ २२७१
पाटला. १९०८
पाटलि २०५२
पाटली. १९०८
पाठा २१७९
पाठीन. २१३५
पाण्डु २०९७
पाण्डुफल २२४५
पाण्डुरच्छदा १९५८
पाण्डुराग २१३९
पाण्डुरोगप्रिय २१७४
पापचेलिका २१७९
पारावत २०२८
पारावतपदी { २०९६ २१५४
पारिजातक १९६५
पारिजाता २१६३
पारिभद्र { २०२४ १९६५ १९९७
पालङ्क्या. २२३४
पाशुपत. २१७४

पाषाणभेद. २१५५
पाषाणवृक्ष. १९५१
पिकबान्धव. २००९
पिचुमन्द. २०२५
पिच्छा. १९५७
पिच्छिका. २१६१
पिच्छिल. २००६
पिच्छिला. १९५६, १९५८
पिण्डफला. २२४७
पिण्डा. २१५२
पिण्डी. २०१४, २०६५
पिण्डीतक. २०१४
पितामह. २२६१
पिपाठीन. २१३५
पिप्पल. १९२७
पिप्पली. २१८९
पिशाचिका. २१६६
पिशिता. २१६६
पिशुन. २१२१
पीतं. ...२१२१
पीतक्षीरा. २२०९
पीतचन्दन. २०५५
पीततन्दुला. २२७९
पीतदारु. २०५५
पीतदुग्धिका. २२०८
पीतद्रुम. २०५५
पीतन. १९२९, २०५५, २१२१
पीतनक. १९३६
पीतपूति. १९९८
पीतपुष्प. १९८७, २२०७
पीतपुष्पक. १९१६
पीतपुष्पिका. २१४७
पीतभद्र. २१३४
पीतर. १९८९
पीतवर्णक. २०६३
पीतशाल. १९८९
पीतसार. २०२१

पीता २०५४, २२८०, २१२६, २१६३
पीतिका २१००
पीतिनी २१५९
पीलु २०२७, २२०१
पीलुपर्णा २२०१
पीलुपर्णी २२५३
पीनरी २१८०
पुटकिनी. २२१२
पुटा १९२२
पुण्डरीक २१३९, २२१५
पुण्ड्र २२५९
पुण्ड्रक १९२६
पुण्यगन्धा २१२५
पुत्रक २१३८
पुत्रञ्जीव. २०३१
पुत्रदा २०७८
पुत्रश्रेणि २२११
पुद्गल २२५४
पुनर्नवा २०९४
पुन्नाग. १९१६
पुर १९६४
पुरुषनामक. १९१७
पुलक २०६३
पुष्कर २२१३
पुष्करजटा २२५१
पुष्करमूल २२५१
पुष्पकन्दा २०८३
पुष्पफल १९५०, १९६३, २०००
पुष्पवर्षिणी. २०७४
पूग २०६८
पूगिन्. २०६८
पूतना १९७०
पूतिपर्णी २१०५

पूतिपुष्पा.	१९४४
पूतिफल.	१९६३
पूतिफली.	२१०५
पूतिमयूर.	२२५२
पूतिमारुत.	१९६८
पूतीक.	२०३२
पूत्यरिभेद.	१९५५
पूरक.	१९४२
पूरणी.	१९५६
पृथक्पर्णी.	२०८६
पृथिवीपति.	२०६१
पृथु.	२१५२, २२२२
पृथ्वी.	२१५२, २२२२
पृथ्वीका.	१९२२
पृश्निपर्णी.	२०८६
पोटगल.	२२५७, २२६०
पौण्डरीयक.	२१६८
पौर.	२२५४
पौष्कर.	२२५१
प्रकीर्ण.	२०३२
प्रकार्यक.	२०३३
प्रग्रह.	१९८७
प्रधन.	२२७५
प्रचोदन.	२११५
प्रतानिका.	२१९८, २२२६, २२६४
प्रतापस.	१९३८
प्रतिविषारुणा.	२१७५
प्रतिहास.	१९१८
प्रत्यक्पुष्पी.	२०९३
प्रत्यक्श्रेणी.	२२११
प्रपुण्डरीक.	२१६९
प्रपुन्नाट.	२१०१
प्रपौण्डरीक.	२१६८
प्रभाचल.	२१५३
प्रमोदनी.	२१२९
प्रलोमी.	२१३४

प्रवङ्ग. १८६४
प्रवर १९१०
प्रवरवासन्त २२७६
प्रवारु. २२३३
प्रवालफलघोपिका २२५३
प्रवेल २२७५
प्रव्रजिता २१०३
प्रसादक २२३३
प्रसारणी २२२६
प्रहसन्ती. २१३६
प्राचीना २१७९
प्राणक २२५०
प्राचीपायणी २०९४, २१८६
प्रिय १९४१
प्रियंवदा. २१२३
प्रियक १९८८, २०७५
प्रियङ्गु २०७५, २२७९
प्रियजीवक १९७५, २२५०
प्रियदर्शन १९३३
प्रियवल्ली. २०७५
प्रियशालक १९८९
प्रिया २१३०
प्रियाल. १९३४
प्रियालता २०७५
प्रेतराक्षसी २११०
प्लक्ष १९२९, १९३०
प्लवक १९२९
प्लीहिरक्तहा २०३५

फ.

फणिज्झक २१११
फणिन् २११२
फरण २२२५
फल २०१४
फलकिन् १९१२
फलपूरक. १९४२
फल्यू. १९३३

फलषाण्डव. २०३६
फलस्नेह. २०२८
फलाम्बु. २००८
फलराजी. १९३३
फलिनी. २०७६
फलिन्. २०७६
फलेरुहा. १९०९
फल्गुवाटिका. १९३२
फाल्गुनी. १९३२
फुल्ल. २०१६
फेनक्षीरा. २२०९
फेना. २२२६
फेनिल. २०२४
फेनिलच्छदा. १९५९

व

वदरा. २०४४
वदराघृष्टि. २११३
वदरादित्यवल्लभा. २२३०
वदरी. १९५९
वन्धुर. २०६१
वन्धूकपुष्पक. १९८८
वर्वरक. १९१३
वर्वरी. २२५२
वर्वरोद्भव. १९१३
वर्हि. २२५६
वर्हिपुष्पी. २०३७
वर्हिष्ट. २११८
वलदा. २१५०
वलदेवा. २११३
वलप्रभ. १९९४
वलभद्रिका. २११३
वलवान्. २१५८
वलसार. १९९४
वला. २१४७
वलिन्. २२७४
वहुक्षमा. २०७५
वहुगन्धा. २०७८
वहुत्वक्. २००६
वहुप. १९३०
वहुपट. २००५
वहुपत्र. २०२३
वहुपुत्रा. २०९९

बहुपुत्रिका २२४६
बहुफेना २२२५
बहुमञ्जरी २११०
बहुला १९२१
बहुवल्क १९३४
बहुवार २००७
ब्रहुसुता २१८०
बाण २१३४
बाणाख्य २२६१
बालकेशी २२५८
बालतृण. २२६२
बालपत्र { २११४ / १९५३ }
बालपुष्पा २१२५
बालमीरुक २०१८
बाष्पिका २१५३
बिन्दुक १९६३
बिन्दुलामली. २२२५
बिभीतक. १९७०
बिभेदक १९७१
बिम्बी २२५३
बिल्व १९६८
बिल्वक २१५३
बिस २२१८
बिसनाभय २२१२
बिसप्रसून २२१४
बिसिनी, २२१२
बीजक { १९४३ / १९८८ }
बीजकोश २२१७
बीजपुष्पिका. २२८१
बीजपूर १९४२
बीजपूर्ण १९४२
बीजवर. २२७४
बीजस्नेह १९८०
बुसा २२८५
बृहत्पत्र २००५
बृहत्पुष्पी २१५७
बृहदेला १९२१
बृहन्नला. २१४९

बोधि. १९२७
ब्रह्मकाष्टक. २०५०
ब्रह्मकिरीटिनी. २१४१
ब्रह्मचारी. २०५१
ब्रह्मचारिणी. २२२८
ब्रह्मजटा. २१३८
ब्रह्मण्य. २०५०
ब्रह्मदर्भा. २१४४
ब्रह्मदारु. २०५०
ब्रह्मनिष्ठ. २०५१
ब्रह्मपादप. १९८१
ब्रह्ममेखल. २२६२
ब्रह्मा. २०३०
ब्राह्मणयष्टिका. २१६१
ब्राह्मणी. २०५७, २१६१, २२२८

भ.

भङ्गा. २२८२
भङ्गुरा. २१७५
भण्डिल. १९०७
भण्डी. २१८७
भण्डीर. १९०६
भण्डीरी. २१८७
भद्रक. २२६६
भद्रकाली. २२२७
भद्रपर्णिका. १९८३
भद्रपर्णी. २२२६
भद्रबला. २२२७
भद्रमुञ्ज. २२६१
भद्रमुस्ता. २२६६
भद्रलता. २२२७
भद्रवती. २०३६
भद्रवल्ली. २१९९
भद्रश्री. १९१२
भद्रा. २०३६, २०४५
भद्रेन्द्रा. १९९८
भरद्वाजी. २०४५
भल्ली. २०२३
भवोदन्या. २१४७

भस्मकाष्ठा.	१९६१	भूतनाकेशिका	२१६७
भस्मगर्भा	१९५९	भूतनुत्	२०२२
भस्मपिङ्गल.	१९५९	भूतपालघ्न	२२५५
भारवाही	२१३७	भूतवास	१९७०
भारोच्चटो.	१९८१	भूतवृक्ष	२००६
भार्गवी	२२६३	भूतिक	२२५४, २२५५
भार्गी.	२१६०		
भास्करप्रिय	१९१३	भूतिकतृण	२२५४
भिक्षु.	२१०२	भूनिम्ब	२११६
भिल्लातक	२०२२	भूपदी	२१२९
भिषङ्माता	२०४७	भूमिकालिका	२१४६
भीम	१९४७	भूमिखर्जूरी	२०६६
भीरु.	२०१८	भूम्यामलकी	२०९९
भीरपत्रिका	२१८१	भूरिगन्धा	२१६८
भुज	२००५	भूरिनला	२१४९
भूकूष्माण्डी	२०८४	भूरिक्षेट	२०२२
भूतकेशी	२०७३, २०७५, २१६६	भूरुण्डी.	२२४०
		भूर्ज	२००५
भूतघ्नी	२१११	भूर्यपंकेतु	२०९५
भूतजटा	२१६७	भूस्तृण.	२२५५

भृङ्ग. २२३२
भृङ्गमित्र २१२७
भृङ्गरज. २२३१
भृङ्गराज. २२३१
भृङ्गसम्मता. २१३१
भृङ्गार. १९२४, २२३१
भेकरज. २२३२
भेदन. १९४७
भौतिक. २०२२
भौमा २१६०
भ्रमरोत्सव. १९२६

म.

मकरन्द. २१२६
मकसा. २२२६
मकुष्टक. २२७७
मकूलक. २०९०
मङ्गल. २०६१
मङ्गली. २२५०
मङ्गल्य. १९२८
मङ्गल्यक. २२७३
मङ्गल्या. १९११, १९६२, २१४९, २२६४
मञ्जसार. २१२४
मञ्जरिशिम्बिका. २०८१
मञ्जरीनम्र. २०१९
मञ्जिष्ठा. २१८७
मञ्जुका. २१८७
मणिच्छिद्रा. २१७६
मण्डुकपर्ण १९७६
मण्डूकपर्णिका. २१८८
मण्डूकपर्णी. २२३१
मण्डूकी. २२३०
मत्स्यगन्धा. २१७३
मत्स्यगन्धिनी. २१५६
मत्स्यपिता. २१८३
मत्स्या. २१८४
मत्स्याक्षी. २२२८
मत्स्यादनी. २१७३
मत्स्यान्तकफल. २०१५

मदगन्धि. १९८५
मदन २०१४, २१४०, २२७४
मदयन्ती २१२९
मदिरासख २०१०
मद्यपावनी २०३८
मधु १९९८
मधुक १९९८, २०५०
मधुकर्कटी १९४४
मधुका २२८०
मधुकाष्ठ १९९९
मधुगन्धा २१४१
मधुगृञ्जन १९७७
मधुदूत २०१०
मधुपर्णिका १९८२, २१३७
मधुपर्णी १९८४, २०७७, २२०४
मधुपुष्प १९९९
मधुपुष्पा २०९१
मधुपुष्पी. २१४१
मधुफल. २०१०
मधुबीज. १९७१
मधुमती १९९४
मधुर २०५०
मधुरक २२५०
मधुरसा २२००
मधुरा १९४४, २०७७, २१७६
मधुराजफल १९३४
मधुवल्ली १९४४
मधुशाक १९९८
मधुशिग्रुक १९७८
मधुश्रेणी २२००
मधुष्ठाल. १९९९
मधुष्ठील १९९९
मधुसूदनी २२३४
मधुस्रव १९९९

मधुस्रवा. २०७७, २१८१
मधूक. १९९८
मधूल. २०००
मधूलिका. २०७७, २२००
मध्यकेसर. १९४३
मध्यदृढत्वक्. २२६२
मनोज्ञा. २१२३
मनोहर. २१२६
मन्दार. १९६५, १९३८
मयूर. २१४३
मयूष्टक. २२७७
मयूरक. २०९३
मयूरजङ्घ. १९७५
मरालिका. २२२६
मरिच. २१८८
मरिचक. २१११
मरी. २२६४
मरुजन्मन्. १९६६
मरुन्माला २०५९, २०५८
मरुवक. २०१४, २११२
मरुसम्भव. २२४२
मरूपक. २११२
मरूद्भव. २११४
मर्कट. २२४३
मर्कटतिन्दुक. २००२
मर्कटिका. २०९३
मर्कटी. २१८५
मलपत्रक. २१६५
मलभारी. १९३३
मलयज. १९११
मलिन. २१८८
मल्यपुष्पिका. २१५२
मल्लिका. २१७९
मल्लिकाकुसुम. १९४१
मल्लिगन्धा. १९११
मशकिन्. १९३२
मस्कर. २०५३

मसूर २२७३
मस्तुगन्धा २२५२
महती. २०८३
महाकन्द २२४१, २२२४
महाकपित्थ १९६८
महाकाल. २०४२
महाकुम्भी १९८३
महागन्धा २१४९
महाघोषा. २०८१
महाजला २२०७
महाजालिनी. २१६२
महादेव १९९८
महान् २०२९
महानाग १९१६
महानिम्ब २०२६
महापत्र. १९९४, १९९६
महापारावत २०२९
महापुरुषदत्ता. २१८२
महाफल १९६८
महाफला २०१२, २१९५, २२०७, २२४७
महाबल १९९५
महाबला १९४४, २२२७
महाभद्रा १९८४
महाभेदा २१७६
महामुनि. २०२९, २०४८
महारज २१५९
महारसा. २१३८
महारोध्र २००३
महार्ह १९१२
महावर २१३३
महावर्षा २०९५
महावल्ली. २२१२
महाविषा. २१५०
महावृक्ष. १९९५, १९३८

महाशण.	२१५८, २१५७
महाशाल.	१९८९
महाश्यामा.	१९५८
महाश्रावणिका.	२१०३
महाश्वेता.	२०८४
महाश्वेताङ्गवदना.	२१९४
महासजस.	१९८९
महासहा.	२०९७, २१३२
महासुगन्धा.	२१०८
महिषाक्ष.	१९६४
महीरुह.	१९४६
महु.	२००८
महेरणा.	२०३९
महोटिका.	२०८३
महोत्पल.	२२१४
महौजसी.	२१६३
महौषध.	२२२३
मह्यगुप्ता.	२१८५
मांसरोहा.	२१७०
मांसारि.	१९४७
मांसी.	२१६५
माकन्द.	२००१
माकन्दी.	१९७२
मागधी.	२१२५, २१८९
मागधोत्थित.	१९२३
माच्य.	२१२६
माङ्गल्य.	२२३५
माणिबन्ध.	१८३३
माणिमन्त.	१८३३
मातुल.	२१४०
मातुलपत्रक.	२१४०
मातुलानी.	२२८२
मातुलुङ्ग.	१९४२
मातुलुङ्गी.	१९४४
माधव.	२०३१, १९९८
माधवी.	२२२१
माधवीलता.	१९२७

मारीच	१९२४	मुखभङ्ग.	१९७७
मारुत	२११२	मुखशोधन.	१९५५
मारुतापह	२०२०	मुग्धक	२०५१
मारुतापहा	२१०६	मुञ्ज	२२६१
मार्कव	२२३२		२२६२
मार्जन	२००४	मुण्डक	१९२६
मार्जार	१९६३	मुण्डतिका.	२१०२
मार्जारगन्धिका.	२०९८	मुण्डी	२१०२
मालक	२०६२	मुद्ग	२२७५
मालती.	२१२२	मुद्गपर्णी	२०९८
मालतीफल	२१२४	मुनि	२१३८
माला.	२२२५	मुनिद्रुम.	१९१७
मालुक	२११०		१९७६
मालूर.	१९६९	मुशटी	२२८०
माष	२२७४	मुष्कक .	२०५१
	२२८४	मुसलिन .	२१५०
माषपर्णी	२०९७	मुस्तकाभ	२२६८
मिषि	२२२१	मुस्ता	२२६६
मिसिद्रुम	२०१६	मूर्वा	२२००
मुक्तबन्धना	२१३०	मूल	२२५१
मुखप्रिय	१९५२	मूलक	२२४१

मूलकपल्लव.	१९७६	मेषशृङ्गी.	२०७९
मूषण.	२१८९	मेषाक्ष.	२१०२
मृगगामिनी.	२०६०	मेहघातिनी.	२१००
मृगा.	२०९१	मोक्ष.	२०५१
मृगाक्षी.	२०९१	मोक्षक.	२०५१
मृगादनी.	२०९१	मोचन्.	२०५९
मृगालिका.	२०८३	मोघा.	१९०८
मृणाल.	२२१८	मोचक.	१९७७
मृत्युपुष्प.	२०७०	मोचा.	१९५६, २०४९
मृत्युफल.	१९९५	मोचाम.	२१४३
मृदङ्गफलिका.	२२०६	मोचिका.	२२४३
मृदुच्छद.	२००५	मोमाली.	२१२७
मृदुपर्णका.	२२४४	मोरटा.	२२००
मृदुफल.	१९६६	म्लेच्छकन्द.	२२२३
मृदुवल्क.	२००५	**य.**	
मेघनाद.	२२३७	यजिक.	२२६२
मेदा.	२१७६	यज्ञाङ्ग.	१९३१
मेध्या.	२१९१	यमलच्छद.	१९५१
मेला.	२१३७	यमश्वस.	२१२७
मेषकुसुम.	२१०२	यव.	२२७३

यवतिक्ता	२१६३	योगज	१९१०
यवनाल	२२८१	योगसार	१९५२
यवनेष्ट	२०२५ २२२४	योगिन्	१९५२
		योगी	१९९३
यवफल	२०५२	योग्य.	२०६१
यवस	२२६३	योजनवल्ली	२१८७
यवसाह्वय	२१४४	योनल	२२८१
यवा.	२२२६	योपाह्वा	२०७६
यवानी	२१४४	**र.**	
यवासक	२११४	रक्त.	२०६२
यशस्करी	२२३५	रक्तकाण्ड	२२३७
यशी	२१६५	रक्तकाष्ठ	१९१५
यष्टीमधु	२०७७	रक्तकुसुमा.	१९५६
यस्ता.	२१११	रक्तकेसर	१९१६
याजनकक्षुर	२२६१	रक्तचन्दन	१९१२
याज्ञिक	१९८१	रक्तचूर्णक	२०४३
यायसी	२२४४	रक्तपर्याय	२१२१
यावक	२२७८	रक्तपादी.	२१७१
यास	२११४	रक्तपुष्प	१९१९ १९८० २१३२
युग.	२०६१		
यूथिका	२१२५		

रक्तपुष्पा.	२१६२
रक्तपूरक.	१९४६, १९४७
रक्तफल.	१९३१
रक्तफला.	२२५३
रक्तबीज.	२०२३
रक्तमाल.	२०२८
रक्तयष्टि.	२१८७
रक्तवेधना.	२२०६
रक्तशालि.	२२७२
रक्तसन्धिक.	२२१७
रक्तसरोरुह.	२२१५
रक्तसार.	१९१४, १९५३
रक्ताङ्ग.	२०४३
रक्तिका.	२१७७
रक्तोत्पल.	२२१५
रङ्गणी.	२०९८
रङ्गदायक.	२०६४
रज.	२१४६, २२५६
रजःपुष्प.	२०६९
रजनीपुष्प.	२१२२
रञ्जत.	१९१९
रञ्जनी.	२१००, २१३७
रणप्रिय.	२२६९
रण्डाम्बु.	२२२१
रथ.	२०१७
रथकृन्नेमि.	१९७८
रथनाम.	१९७९
रथसाधक.	१९७८
रथाङ्ग.	२०६१
रन्ध्री.	२२६०
रम्भा.	२०४९
रम्यक.	२०२६
रसना.	२१०६
रसफल.	२०६७
रसा.	२०३८, २१०६, २२३५

रसाम्बष्ठा. २१८०
रसाम्लक १९४८
रसाल { २००९, २२५८
रसोन. २२२३
रस्या. २१०६
राजकशेरुक २२६६
राजकोशातकी. २२०७
राजजम्बू २०१२
राजन्या. १९३३
राजपादप. १९८७
राजपुत्र. २०१२
राजपुत्रक. २०१५
राजबला २२२७
राजभद्र. २२७७
राजवृक्ष { १९३४, २०६९
राजादन. १९३३
राजाम्र. १९५०
राजार्क. १९३७
राजार्ह. १९१०
राजाह्व. १९९५
राजिमान् २२४५
राजीफल. २२४५
राजीव. २२१३
राठ २०१४
राम. २११७
रामठ. २१५१
रामठी २१५२
रामतरणि २१३१
रामदूति २०९०
रामसेन. २११५
राष्ट्रवृद्धिकरी १९६०
राष्ट्रिका. २०८२
रास्ना { २१०६, २१७१, २१८४
रिम १९५५
रिमेदक १९५५
रुचक १९४३

रुचिष्य. २२४१
रुजासह. १९९४
रुद्राक्ष. २०२९
रुधिरस्रावक. १९४७
रुवक. २०४०
रुवू. २०४०
रुहा. २१७०, २२६४
रेखापत्र. २००६
रेचक. २०२१
रेचन. २०६४
रेवत. १९८७
रोचन. १९४१, १९५७
रोचनक. २०४३
रोचना. २०३५
रोध्र. २००३
रोध्रपुष्प. १९९९
रोमश. १९२०
रोहडक. २०३५
रोहणोद्भव. १९१२
रोहिणीः २१८३
रोहित. २२५५
रोहितक. २०३४
रोहिष. २२५४
रोहि. २०३४
रोहितक. २०३४

ल.

लकुच. २००८
लक्षण. १९३०
लक्ष्मी. १९६१, २०६२
लगुड. १९१९
लघु. २०१०
लङ्कातिका. २०५८
लता. २१६१, २२६५
लताङ्कुर. २०६९
लतातरु. १९९१, २०६६
लतार्क. २२२५

लव. } '१९२४
लवङ्ग } २२७०
 } १९२४
लवङ्गक. २१६४
लवणा २०९६
लशुन २२२३
लाक्षाप्रसादन. २००४
लाक्षावृक्ष. २०११
लाङ्गलिन्. २०६७
लाङ्गली { २०८६, २१८६, २१७३, २२०२
लावुनी. २२४७
लामज्जक २२७०
लीमका. २२७६
लुङ्ग १९४३
लैखकाचखिता २२६०
लैखशाटक. २००७
लैख्यपत्र २०६६
लोचमर्कट. २१४४
लोचमस्तक. २१४३
लोणिका. २२३६
लोध्र २००३
लोभनीया. २१०४
लोभ्य २२७६
लोमपामविनाशि० १९६२
लोमशा. २१९७
लोमहीना २१५३
लोह. १९१०
लोहित १९१४
लोहितचन्दन २११२
लौहद्रावक १९४८

व.

वश २०५२
वशपत्रा. २१५२
वशिक १९१०
वक्त्रभूषण २२२४
वक्रशोधिन् १९४१
वक्रा. २०८१
वक्रसेन १९१७

वचाया. २१९६
वञ्जुल. २०१८
वज्र. १९३८
वञ्जुल. १९७८
वट. १९३०
वटपत्रक. २१०९
वटप्लव. १९२९
वत्सादनी. २२०३
वधू. २११९
वनकर्णिका. २०३९
वनज. २०४८
वनपुष्प. २००९
वनविलासिनी. २१४२
वनव्रीहि. २२७९
वनशृङ्गाट. २०८७
वनशेफाली. २०७३
वनस्पति. १९३१
वनहरी. २२१०
वन्दक. २१६०
वन्दा. २०४५
वन्यतिल. २२८२
वन्या. २०९८
वपुषा. २१५६
वयःस्था. २२२८
वयस्था. १९७२
वर. २१२२
वरका. २२७६
वरतिक्त. २१४६
वरतिक्ता. २१७९
वराटक. २२१७
वराम्ल. १९४३
वरार्गल. २०३०
वरी. २१८०
वरुण. २०१९
वरोह. २२६६
वर्णवती. २१००
वर्णा. २२७८
वर्णिचारुकेसरा. २१३१
वर्त्तिका. २०७९
वर्धमान. २०४०
वर्धमाना. १९४४

वर्षपाकिन्	१९३५
वर्षपुष्पिका.	२१४८
वल	२२१६
वलट.	२२७५
वलिनथिन्	२१३५
वल्कला	२१६४
वल्लकी	२०३८
वल्लरीव्याल.	२१३५
वल्ली	२१४४
वशिर.	२०९२
वसन्तकुसुम	२००७
वसन्तजा.	२१३६
वसन्तदूती.	१९०८
वसन्तपादप	२०१०
वसा.	२१४५ २१६६ २१६८
वसिर	२१९२
वसु.	१९११ २१७६
वसुक.	२१७४
वसुखण्डीर	२२७५
वसुच्छिद्रा.	२१७६
वसुत्राणा	२११३
वसुवृक्ष	१९३२
वस्तगन्धा.	२१४३
वस्ताख्य	१९२०
वस्नेहविद.	१९९७
वह्निचूडा	२०५७
वह्निपर्याया	२१८६
वह्निशिख.	२१२२
वह्निशोधन.	१९७४
वाकुची	२१०४
वाकूपुष्पा	२२२१
वाजिदन्तक.	२०४७
वाट्यायिनी	२१४९
वाट्यालक	२१४७
वाणीर	२०१८
वातपोथ	१९८१
वाचपुष्पिका.	२१४७
वानरावास	१९४९

वानिकप्रिय. १९४७
वानीर. २११७
वानीरज. २११७
वानेय. २२६८
वापगुणी. २२०१
वापिभान्य. २११७
वायसाङ्गिका. २१५४
वायसी. २१५४
वायसेक्षु. २२५७
वारास्तवी. २२५६
वाराही. २११३
वारिज. १९२४
वारिपत्रिका. २१०७
वारुणी. २०९०, २१५५, २२६५
वार्त्ताकी. २०८२
वार्षिक. २११३
वार्षिकी. २१३०
वाल्क. २११८
वालुक. २१२०
वालुकी. २२४८
वाल्हीक. २१२१, २१५१
वाशिका. २२४६
वासन्त. १९७०
वासन्ती. २१३६
वासवोल्लक. १९६४
वासा. २०४७
वास्तुक. २२३२
वाह्यपुष्पिका. २१४८
विकङ्कत. १९६७
विकसा. २१७०, २१८७
विकाम्लिका. १९४५
विकीरण. १९३७
विकीर्ण. २०५६
विजया. २२६३
विजयाशस्त्रधारण. २०३१
विटप्रिया. २१०१
विट्खदिर. १९५५

विडङ्ग	२०५९, २०६४	विशालत्वग्	१९८५
विडालिका	२०८४	विशाला	२१९६, २२०८
वितुन्न	२२४१	विशोधिनी	२१३७
विदारि	२१६०	विष्वक्सेना	२०७६
विदारी	२०८३	विश्वदेव	२१४५
विदुल	२०१७, २०१९	विश्वदेवदेवा	२०५३
विद्रध्यराति	१९७७	विश्वरुपक	१९१०
विद्रुमवल्ली	१९२६	विश्वा	२१७५
विभावरी	२१२८	विषगन्ध	२०१५
विभीषण	२२६०	विषग्रन्थ	२१७२
विरजाविता	१९५६	विषघातिनी	२०८०
विरूपक	२००१	विषघातिन्	२००७
विल्वगन्ध	२१०९	विषघ्नी	२२०३
विशद	२०८३	विषमच्छद	१९८५
विशनाशन	२०१४	विषमर्दिनी	२१०७
विशल्या	२०८३, २२०४, २२०२	विषमुष्टिक	२०२६
विशाख	२०९४	विषशङ्कु	१९९६
		विषहारी	२२३७
		विषाद	२२४९

विषाणिका. २०७९
विषादनी. २१९४
विषोदर. २०१५
विषौषधि. २०९१
विष्णुक्रान्ता. २१९२
विष्णुगुप्त. २२४३
विष्वक्सेनप्रिय. २११३
विसर्पिणी. २१६२
विस्रगन्धा. २१५६
विहीरा. १९८३
वीर. २०६०
वीरण. २२६९
वीरतर. २२६९
वीरतरु. २०२२
वीरपुष्कर. २२५१
वीरभद्र. २२६९
वीरशाक. २२३३
वीर्या. २१४९
वुक. २१७४
वुस्तिका. २२४२
वृक. २१७९
वृकदन्तिका. २१८०
वृकी. २१७९
वृक्ष. २०२६
वृक्षपर्णी. २०८४
वृक्षभक्ष्या. २०४६
वृक्षादनी. २०४६, २०८४
वृक्षाम्ल. १९४६
वृकोत्तरा. २२०५
वृत्ता. २१७०
वृद्धकर्णिका. २१७९
वृद्धपादा. २१६३
वृन्त. १९५४
वृन्तिका. १९८२
वृश्चिकाला. २०७९
वृश्चीर. २०९४
वृष. २०४७
वृषभनामक. २०६०
वृषा. २२११
वृषायणी. २२३९

वृष्यकन्दा	२१५०
वेण्या.	२२०५
वेत	२०२५
वेतस	१९४८, २०१७
वेत्रमूला	२१६२
वेधान्य	२१४२
वेष्टक	२१६०
वेल्लज	२१८८
वेश्या	२१०१
वैकुण्ट	२१०९
वैजयन्तिका	१९७३
वैदेशी	२०१३
वैदेही	२१८९
वैश्रवणानाम	१९३०
व्यडम्बक	२०४०
व्यडिपत्रिका	२२४८
व्यण्डा	२१८५
व्याघ्रतल	२०४१
व्याघ्रनखी	१९६०
व्याघ्रपाद	१९६७
व्याघ्रपुच्छ	२०४१
व्याघ्री	२०८२
व्याधिनामक	२११७
व्याधिहन्	१९८७
व्यालदंष्ट्र	२०८८
व्रण	२०२२
व्रीहि	२२७१

श

शकम्भरा	२२५२
शकलि	२२५४
शकुन्ती	१९०८
शकुनाक्षक	२२६५
शकुलादनी	२१७३, २१८४
शकतरु	१९९२
शकपत्ती	२१११
शकपुष्पिका	२२०२
शङ्कर	१९६१, २०३०

शङ्खघण्टिका. २१५७
शङ्खद्रावक. १९४८
शङ्खधरा. २२४३
शङ्खनी. २१६३
शङ्खपुष्पी. २१४१
शङ्खमालिनी. २१४१
शङ्खयूथिका. २१२५
शङ्खाह्वा. २१४१
शङ्खिनी. २२१०
शठ. २१३९
शठी. २११९
शण. { २१५८ / २२०२ }
शणिपुष्पी. २१५७
शण्डेरिन्. १९३९
शतपत्र. २२१३
शतपदी. २१८१
शतपर्वन्. २०५२
शतपर्वा. { २२४४ / २२६३ }
शतपर्विका. २१९६
शतपाकिन्. २१७८
शतपुष्प. २२६८
शतपुष्पा. २२२१
शतप्राश. १९१८
शतमूला. २१८१
शतवीर्य. २१८१
शतवीर्या. २२६५
शतवेधि. १९४९
शता. २२६५
शतावरी. २१८०
शताह्वा. २२२१
शबरपादप. २००३
शमीधान्य. २२८४
शमीपत्रा. २१७१
शम्पाक. १९८७
शम्बरी. २२११
शर. २२६१
शरश. २१९८
शलाटु. १९६८

शल्यक	२०१४	शालिक	२२६२
शल्यपर्णी	२१९६	शालूक.	२१२४ २२१९
शव	२००९		
शष्प	२२६२	शाल्मलि	१९५६
शाक	१९९३	शाल्मलिदल	१९८५
शाकपुष्प.	१९६६	शाल्योदन	२१२७
शाकवीर	२२३३	शिंशिपा	१९५८
शाकश्रेष्ठ	२२३३	शिखण्डिनी	२१२५ २१७८
शाकश्रेष्ठा	२२३५		
शाकाम्ल.	१९४६	शिखरिणी	२१२८
शाखाम्ल	१९४८	शिखरी	२०९३
शाण्डिल्य	१९६८	शिखीग्रीव	१९९०
शानर	२००३	शिग्रु	१९७६
शारद	१९८५	शिति	२२४१
शारदा.	२२७५	शितिशिम्बिक.	२२७७
शारदी.	२१७३	शितिवर	२२४१
शारिवा.	२१९८	शिफा	२२१९
शार्ङ्गेष्ठा	२०३४	शिम्बिका.	२२७६
शालपर्णी	२१५९	शिरिवारक	२२४०
शालमर्कट.	२२४२	शिरोरु.	१९८९
शालि.	२२७२		

शिरोवृन्त.	२१८९
शिलाटिका.	२०९४
शिलाभित्.	२१५५
शिव.	१९६५
शिवकिरीटिनी.	२१४१
शिवकीलिका.	१९६१
शिवधूप.	१९६५
शिवमल्ली.	२१७४
शिवलोमा.	१९६२
शिवा.	१९६१ १९७० २००८ २१५०
शिवाटिका.	२१५२
शिवाधात्री.	१९७२
शिशिरेफला.	२०८०
शिशु.	२००४
शिशुगन्धिका.	२१२८
शिषर.	१९२४
शीघ्र.	२०८९ २२७०
शीघ्रपरोहिन्.	२१५८
शीत.	२००७ २०२७ २०१७
शीतपाकी.	२१४७
शीतभीरु.	२१२९
शीतलरजः.	१९२३
शीतला.	१९०९
शीतवीर्य.	२०६३
शीतसंवासा.	२१३६
शीतसहा.	२०७२
शीर्णरोमक.	२०५६
शुक.	२१२१ २२६२
शुकच्छद.	२०५६
शुकनास.	१९१७ १९७५
शुकपुष्प.	१९०७ २०५६
शुकप्रिय.	१९०७

शुकमालक	२०२५	शखरिक	२०९२
शुकवृक्ष	१९०७	शैलूप	१९६८
शुकष्ट	२०२५	शैवला	२२२०
शुक्तिकाम्ली	१९४५	शैवाल	२२२०
शुक्तिपर्णी	१९८४	शैवालदलसम्भव.	२२६८
शुङ्गिन्	१९२९, १९३१	शोधन	२०६४
शुचिपत्रा	१९६२	शोधिता	२२८०
शुभनामन्.	२०२४	शोफकर	२०२२
शुपिरा	१९२५	शोकघ्नी	२०९५
शूकधान्य	२२८४	शोभाञ्जन	१९७६
शूकशिम्बी	२१८६	शोपण	१९७५
शून्यमध्य	२२५९	शोपहरी	२२३८
शून्या	१९२६	शौण्ड	२१२४
शृङ्गक	२२४९	शौण्डर्य	२१६८
शृङ्गवेर	२१४६	शौण्डी.	२१९०
शृङ्गिन्	२०६१	शौखरी.	२०४५
शृङ्गी	२१७५	शौरि	१९८८
शोफालिका.	२०७४	श्मशाकन्द	२२२४
शेलु .	२००७	श्यव	२०६२
		श्यामक	२२७९

श्यामकन्दा.	२१७५
श्यामल.	१९२८
श्यामवल्कल.	१९०७
श्यामसार.	२०१६
श्यामा.	२०७६, २१९०
श्यामाक.	२२७१
श्यामाङ्गी.	२२६४
श्योनाक.	१९७५
श्रवणशीर्षा.	२१०३
श्रवणा.	२१०३
श्रवणी.	२१०२
श्रीखण्ड.	१९११
श्रीपर्णी.	१९७३, १९८२, २०३६
श्रीपुष्प.	१९२५
श्रीफल.	१९६९
श्रीफला.	१९७२
श्रीफलिका.	२१३७
श्रीमती.	२१३०
श्रीमान्.	२०६०
श्रीवारक.	२२९१
श्रीवास.	१९६९
श्रीवृक्ष.	१९२७
श्रीहस्तिनी.	२२४०
श्रेयसी.	१९७०, २१०६, २१७९, २१९२
श्याह्व.	१९६८
श्याह्वय.	१९२५
श्लक्ष्णपत्र.	१९५१
श्लिष्टपर्ण.	२०५६
श्लीपदारि.	२०३२
श्लेष्मान्तक.	२००६
श्वखुर.	२१९४
श्वनावधू.	२०५७
श्वेत्.	१९१२
श्वेतकन्दिका.	२१७५
श्वेतकुम्भीका.	१९०९

श्वेतचन्दन. १९११
श्वेतदूर्वा २२६५
श्वेतपुष्प. १९१८, २०२०
श्वेतपुष्पा. २०९१
श्वेतपुष्पिका २१९४
श्वेतपुष्पी. २१४२
श्वेतफल २०२०
श्वेतबुध्ना २२१०
श्वेतमरिच १९७८
श्वेतमूला २०९५
श्वेतवचा २१९७
श्वेतवल्क १९३२
श्वेतवृक्ष २०२०
श्वेतसर्षप. २२८३
श्वेतसार. १९५४
श्वेतसुरसा २०७२
श्वेतस्पन्दा २१९४

ष

षट्पदानन्दी. २१३०
षड्रस १९७२
षड्ग्री २०८८
षड्ग्रन्था २०३३, २१९७, २११९
षण्डतिल २२८३
षष्टिक. २२७१

स

सवर्त्तक १९७१
सवर्त्तिका. २२१८
सकटाक्ष १९८१
सक्तुफला. १९६१
सङ्कोच २१२१
सतीद. १९३०
सतीनक. २२७३
सत्पुष्प. २१६९
सत्यनाम्नी २०७५
सत्यवती २२२८
सतसरा २१२८
सदापुष्प. १९३८, २०३५, २१२१

सदाफल. १९३२
सन्नकद्रु. १९३५
सप्तच्छद. १९८४
सप्तला. २२२५
समगन्धि. २२६९
समङ्गा. २१७१, २१८७
समण्ठ. २२३८
समन्तदुग्धन्. १९३९
समष्ठील. २२३८
समुद्रान्ता. २०४४, २०५८, २११५
समूलक. २१९१
समूला. २१५०
सरस्वती. २२२८
सरालक. २१०९
सरी. २२७४
सरु. २०६२
सरोज. २२१४
सरोजन्मन्. २२१४
सर्ज. २२४९
सर्जकम्. १९९१
सर्पगन्धा. २१०७
सर्पदंष्ट्रिका. २०७९
सर्पाक्षी. २१०७
सर्वतोभद्र. २०२४
सर्वतोभद्रा. १९८३
सर्वसार. १९७९
सर्षप. २२८३
सल्लक. १९७५
सल्लकी. २०३८
सवरणी. २१८२
सस्य. २२७१
सस्यशीर्षक. २२८४
सस्यशूक. २२८४
सस्यसंवर. १९९१
सहकार. २०१०
सहचर. २१३३
सहदेवा. २१४८
सहदेवी. २१४५

सहर्षा	२१७०	सिंहपर्णिका	२०४७
सहस्रपत्र	२२१३	सिंहपुच्छी	२०८७
सहस्रवीर्या	२१८२, २२६४	सिंहमुख	२०४७
		सिंहवृन्ता	२०९७
सहस्रवेधि	२१५१	सिंहि	२०८३
सहस्रवेधिन्	१९४९	सिंहिका	२०४७
सहस्राङ्ग	२०२७	सित	१९५४
सहा	२१३१, २२२१	सिताम्भोज.	२२१५
		सिद्धवृक्ष	१९९६
साङ्गर	१९६२	सिद्धार्थ	२२८३
सातला.	२२२५	सिद्धि	२०६१
साधुपादप.	१९४३	सिन्दुक	२०७२
साधुवृक्ष	२०२०	सिन्दुवार	२०७२
सानुज.	२०४८, २१६८	सिन्दुवारक	२०७२
		सिलक	१९९६
सानुमानक	२१६९	सीतप्लावसा	२१३६
सारणी	२२२७	सीत्य	२२७१
सारफल.	२०२९	सुकन्द	२२२४
सारवृक्ष	१९९५	सुकुराराति	२१२८
साराम्ल	२०२८	सुकोशक	२०११
सारीवानी.	२२५६	सुखदा.	२२२८

सुखोद्भिदा. २२३१
सुगन्धक. १९१५, २२४६, २२५५
सुगन्धा. २१०७, २२२२
सुगन्धि. १९९०, २१२०
सुगन्धिक. २२७२
सुगन्धिपत्रा. २०१३
सुचिपत्र. २२४०
सुतिक्तक. २०२४
सुतिक्तता. २२०६
सुत्तेजन. १९९५
सुधा. १९३८
सुनिषण्ण. २२४०
सुन्यभीरु. २१८२
सुपादी. २१७३
सुपार्श्व. १९२९
सुपुष्प. २१५८
सुपूरक. १९४२
सुप्रसारा. २२२७
सुफल. २०१०
सुभगा. २१३०
सुभञ्जन. १९७७
सुभिक्षा. २०३८
सुमन. २२७७
सुमनस्. १९८६
सुमनालता. २१२३
सुमूलक. २२६९
सुरक्तस. २०११
सुरङ्गक. १९१५
सुरङ्गा. २१५४
सुरङ्गिन्. १९७७
सुरति. २१२८
सुरभि. १९१२, २०३९, २१६७
सुरसा. २०७२, २११०
सुरा. २१६७
सुलोमशा. २१६७

सुवर्चला	२२३०	सुतप्त.	२१५१
सुवर्ण	१९९२	सूतनाशिनी	२१९७
सुवर्णक	१९८४	सूपधूपन.	२१५१
	१९८६	सूरण.	२२२९
सुवर्षा.	२१३०	सूर्यपर्णिका	२०९८
सुवल्ली.	२१०५	सूर्यपर्णी	२०९७
सुवसन्ता	२१३६	सूर्यपत्र	२०१५
सुवाहा.	२०३८	सूर्याभिसञ्ज्ञिक	२०२३
	२०७४	सेकिम	२२४२
	२१०६	सेतु	२०२०
	२१६८	सेव्य	१९९२
सुवासन्ती	१९२७	सेव्यालिनान्धवा	२१३६
सुविषघातिनी	२२०५	सेहुण्ड.	१९३९
सुव्रत	२१७४	सैरेयक	२१३२
सुव्रता	२१२९	सोमराजी	२१०५
सुपवी	२२४४	सोमवल्क.	१९५४
सुषेणक	१९३९		२०३५
सुसम	२०६३	सोमवल्लरी	२२२८
सुस्थलगण्डीर	२२३९	सोमवल्लिका.	२१७५
सुस्रवा.	२०६८	सोमवल्ली.	२२०३
सूक्ष्मैला.	१९२०		

सौगन्धिक.	२२१७	स्थूलदर्भ.	२२६१
सौमनसम्पुट.	२१२४	स्थूलपर्णी.	१९८५
सौमनसायिनी.	२१२३	स्थूलवल्क.	२००५
सौर.	२०४८	स्थूलैला.	१९२१
सौरभ.	२०४८	स्थौणेयक.	२०५७
सौवीरी.	१९६०	स्निग्धपर्णी.	२२०१
स्कन्धजन्मन्.	१९२१	स्पृक्का.	२०५७
स्तम्ब.	२२८५	स्फटिक.	१९२३
स्तम्बकरि.	२२७१	स्फूर्जक.	२००१
स्तोगन्धिक.	२२५४	स्फोता.	२१८९
स्त्रिपत्रक.	१९८०	स्मारक्षीपीडा.	२१६२
स्थलपर्कट.	१९४०	स्त्रंसिन्.	२०२७
स्थलशृङ्गाल.	२०८७	स्रवा.	२२००
स्थायिनी.	२१७९	स्रुच्.	१९२८
स्थालय.	२२४३	स्रुवावृक्ष.	१९२७
स्थाली.	१९०८	स्वदंष्ट्र.	२०८८
स्थिरक.	१९९३	स्वरवन्धनिका.	२०५४
स्थिरसार.	१९९३	स्वर्गज.	१९९७
स्थिरा.	२१६०	स्वर्णलता.	२०५९, २०९६
स्थूल.	१९८७		

स्वर्णशेफालिका १९८८
स्वस्तिक २२४०
स्वादुकण्टक { १९६७ / २०८८ }
स्वादुकन्दा २०८३
स्वादुफल १९९५
स्वादुमस्तक. २०६५

ह

हंसपदी २१७२
हंसपादिका २१७२
हञ्जी २१६१
हट २२२०
हट्टविलासिनी २१०१
हपुषा २१५६
हयप्रिय २२७३
हरि २२७५
हरिचन्दन १९९४
हरित { २२२५ / २२७५ }
हरिता २२६४
हरिताली २२६४
हरित् २२७३
हरिद्रा. २१००
हरिपर्णक २२४२
हरिमन्थ २२७६
हरिमन्थक २२७४
हरिवालुक २११०
हरीतकी १९६२
हरेणु २२७४
हलिनी २२०३
हलीमक. १९९९
हलक २२१७
हविर्मन्थ १९७४
हस्तविषा २०४९
हस्तिकर्ण २०४२
हस्तिकोशातकी २२०८
हस्तिदन्तक २२४१
हस्तिदन्ती २०९०
हस्तिपर्णक २०४१
हस्तिपिप्पली २१९३
हस्तिमयूरक २१४३

हस्तिवारुणी. २०३६
हिंस्रा. २१६५
हिङ्गु. २१५२
हिङ्गुनिर्यास २०२१
हिङ्गुपत्री. २१५२
हिज्जल. २०१६
हिन्ताल. { २०६९ २०७०
हिमजा. २११९
हिमवालुक. १९२२
हिमाह्व. १९२२
हिल्मोची. २२४३
हीर. २१२१
हृद्यगन्ध. १९६९
हृद्यगन्धा. २१२३
हेमक्षीरा. २२०९
हेमदुग्धक. १९३१
हेमपुष्पिका. { २१२६ २०८२
हेमवती. २२०९
हेमशिखी. ,,
हेमाह्वया ,,
हैम. २११६
हैमवती. { १९६९ २१९७
ह्रीवेर. २११८

इति श्रेष्ठि देवचंद लालभाई जैनपुस्तकोद्धारे-ग्रन्थाङ्कः ९२

श्रीजैनआनंदपुस्तकालये लभ्यग्रन्था:-

१	अहिंसाष्टक, सर्वज्ञसिद्धि, ऐन्द्रस्तुतिश्च	०-८-०
२	अनुयोगद्वार-चूर्णिहारिभद्रीयवृत्तिश्च	१-१२-०
३	उत्तराध्ययन-चूर्णि	३-८-०
४	ऋषिभाषितानि	०-२-०
५	ज्योतिष्करण्डकप्रकीर्णकम् (सटीकम्)	३-०-०
६	जिनस्तुति देशना (हिन्दी)	०-६-०
७	तत्त्वतरंगिणी	०-८-०
८	त्रिषष्टीयदेशनासंग्रह	०-८-०
९	दशवैकालिक-चूर्णि	४-०-०
१०	प्रकीर्णकदशकम्(सस्कृतच्छायान्वितम्)	१-८-०
११	द्रव्यलोकप्रकाश	१-०-०
१२	नंदीआदिअकारादिक्रमो विषयक्रमश्च	१-८-०
१३	नंदीचूर्णिहारिभद्रीयवृत्तिश्च	१-४-०
१४	नयपद-प्रकरण-बृहद्वृत्ति	३-०-०
१५	परिणाममाला (लेजर पेपर)	०-१२-०
,,	,, (ड्रॉइंग पेपर)	० १०-०
१६	प्रवचन-सारोद्धार (पूर्वार्द्ध)	३-०-०
१७	,, ,, (उत्तरार्द्ध)	३-०-०
१८	पचाशकादिशास्त्राष्टकम् मूलमात्रम्	३-०-०
१९	पचाशकादिशास्त्रदशकस्याकाराद्यनुक्रम	३-०-०
२०	पचवस्तुकग्रन्थ (सटीक)	२-४-०

२१	पयरणसंदोहो	०-१२-०
२२	प्रव्रज्या-विधान-कुलकादि	०-३-०
२३	प्रत्याख्यानादि-विशेषणवती-वीशवीशी	१-४-०
२४	बारसासूत्रं (सचित्रं)	१२-०-०
२५	मध्यमसिद्धप्रभा व्याकरणम्	०-८-०
२६	यशोविजयजीकृत १२५, १५०, ३५०, गाथायाः स्तवनानि(साक्षिपाठसहितानि)	०-८-०
२७	युक्ति-प्रबोधः	१-८-०
२८	ललितविस्तरा (सटीप्पना)	०-१०-०
२९	वस्त्रवर्णसिद्धिः	०-४-०
३०	विचार-रत्नाकरः	२-४-०
३१	विशेषावश्यक-विषयानुक्रमः अकारादिक्रमः	०-३-०
३२	वंदारुवृत्तिः	१-४-०
३३	श्राद्धविधिः (हिन्दी)	१-८-०
३४	क्षेत्रलोक-प्रकाशः	२-०-०
	बृहत्सिद्धप्रभाव्याकरणम्	
	आचारांगसूत्रवृत्तिः	
	भगवतीसूत्रं दानशेखरसुरिकृतवृत्तिसहितम्	
	पुष्पमाला अपरनाम उपदेशमालाप्रकरणवृत्तिः	
	तत्त्वार्थसूत्रम् (हारिभद्रीयटीकासहितम्)	

श्री–जैन–आनंद–पुस्तकालय,
ओशवाल महोल्ला, गोपीपुरा, सुरत.

श्रीहेमचन्द्राचार्यविरचितं

लिङ्गानुशासनम् ।

पुलिङ्ग कटणथपभमयरपसस्वन्तमिमनलौ किश्तिव् ।
ननटौ घघञौ द. किर्भावे स्रोऽकर्तरि च क स्यात् ॥ १

हस्तस्तनौष्ठनखदन्तकपोलगुल्फ-
केशाध्वगुच्छदिनसर्तुपतद्ग्रहाणाम् ।
निर्यासनाकरसकण्ठकुठारकोष्ठ-
हैमारिवर्षविषबोलरथाशनीनाम् ॥ २

श्वेतप्लवात्ममुरजासिकफाम्रपङ्क-
मन्थत्विषा जलधिदोवधिदेहभाजाम् ।
मानद्रुमाद्रिविषयाशुगशोणमास-
धान्याध्वराम्रिमरुता सभिदा तु नाम ॥ ३

बर्होऽच्छदेऽहिर्वप्रे श्रीह्वम्योर्हायननर्हिषौ ।
मस्तु सक्तौ स्फटिकेऽच्छो, नीलमित्रौ मणीनयो ॥ ४

कोणेऽस्रश्चपके कोशस्तलस्तालचपेटयो ।
अनातोद्ये घनो भूम्नि, दारमाणासुवल्नजा ॥ ५

कान्तश्चन्द्रार्कनामाय परो यानार्थतो युग. ।
यश्च स्यादसमाहारे, द्वन्द्वोऽश्वरडवाविति ॥ ६

गृह्या शाखापुरेऽश्मन्तेऽन्तिका कीला रताहृतौ।
रज्जौ रश्मिर्यवादिर्दोपादौ गङ्गा सुरागृहे॥ २५
अहंपूर्विकादिर्वर्षा, मघा अप्कृत्तिका वहौ।
वा तु जलौकोऽप्सरसः, सिकतासुमनःसमाः॥ २६
गायत्र्यादय इष्टका बृहतिका संवर्तिका सज्जिका-
दूर्षीके अपि पादुका झिल्लकया पर्यस्तिका मानिका।
नीका कञ्चुलिकाऽलुका कलिकया राका पताकाऽम्बिका,
शूका पूपलिका त्रिका चविकयोल्का पञ्जिका पिण्डिका २७
ध्रुवका क्षिपका कनीनिका, शम्बूका शिबिका गवेधुका।
कणिका केका विपादिका, सिंहिका यूका मक्षिकाऽष्टका २८
कूर्चिका कूचिका टीका, कोशिका केणिकोर्मिका।
जलौका प्राविका घूका, कालिका दीर्घिकोष्ट्रिका॥ २९
शलाका वालुकेषीका, विहङ्गिकेपिके उखा।
परिखा विशिखा शाखा, शिखा भङ्गा सुरङ्गया॥ ३०
जङ्घा चञ्चा कच्छा पिच्छा, पिञ्जा गुञ्जा खजा प्रजा।
झञ्झा घंटा जटा घोण्टा, पोटा भिस्सटया छटा॥ ३१
विष्ठा मञ्जिष्ठया काष्ठा, पाठा शुण्डा गुडा जडा।
बेडा वितण्डया दाढा, राढा रीढाऽवलीढया॥ ३२
घृणोर्णा वर्वणा स्थूणा, दक्षिणा लिखिता लता।
घृणता त्रिवृता त्रेता, गीता सीता सिता चिता॥ ३३

मुक्ता वार्ता लताऽनन्ता, प्रसूता मार्जिताऽमृता ।
कन्या मर्यादा गदेक्षुगन्धा गोधा स्वधा सुधा ॥ ३४
सास्ना सूना धाना पम्पा, झम्पा रम्पा प्रपा शिफा ।
कम्बा भम्बा सभा हम्बा, सीमा पामारुमे उमा ॥ ३५
चित्या पद्या पर्या योग्या, छाया माया पेया कक्ष्या ।
दूष्या नस्या शम्या संध्या, रथ्या कुल्या ज्या मङ्गल्या ॥ ३६
उपकार्या जलार्द्रेरा, मतिसीरा परम्परा ।
कण्डरा स्रग्धरा होरा, वागुरा शर्करा सिरा ॥ ३७
गुन्द्रा मुद्रा क्षुद्रा भद्रा, भस्त्रा उस्रा यात्रा मात्रा ।
दंष्ट्रा फेला वेला मेला, गोला ढोला शाला माला ॥ ३८
मेखला सिध्मला लीला, रसाला सर्वला वला ।
कुद्दाल शष्कुला हेला, शिला सुवर्चला कला ॥ ३९
उपला शारिवा मूर्वा, लट्वा खट्वा शिवा दशा ।
कशा कुशेशा मञ्जूषा, शेषा मूषेषया त्रसा ॥ ४०
वस्त्रसा विस्त्रसा भिस्सा, नासा वाहा गुहा स्नाहा ।
कक्षाऽऽमिक्षा रिक्षा राक्षा, मक्ष्यावल्यायतिस्त्रोटि ॥ ४१
पेशिर्वासिर्नसतिर्विपणी नाभिनाल्यालि पालि-
र्भेलि पल्लिर्भ्रुकुटिशकटी चर्चरि शाटिभाटी ।
खाटिर्वेर्तिर्नततिवमिशुण्ठीतिरीतिर्वितर्दि-
र्दर्विर्नीविच्छविलिन्दिशाठिर्श्रेढिजात्याजिराजि ॥४२

रुचिः सूचिसाची खनिः खानिखारी,
खलिः कौलितूली क्रमिर्वापिधूली ।
कृपिः स्थालिहिण्डी त्रुटिर्वेदिनान्दी,
किकिः कुकुटिः काकलिः शुक्तिपङ्क्ती ॥ ४३
किखिस्ताडिकम्बी द्युतिः शारिराति-
स्तटिः कोटिविष्टी वटिर्गृष्टिवीथी ।
दरिर्वल्लरिर्मञ्जरिः पुञ्जिभेरी,
शरारिस्तुरिः पिण्डमाढी सुपण्ढः ॥ ४४
राटिराटिरटविः परिपाटिः,
फालिगालिजनिकाकिनि कान्तिः ।
चारिहानिवलभि प्रधिकम्पी,
चुल्लिचुण्डितरयोऽहतिशाणी ॥ ४५
सनिः सानिमेनी मरिर्मौरिरश्यो-
षधी विद्रधिर्झल्लरिः पारिरश्रिः ।
शिरोधिः कविः कीर्तिगन्त्रीकवर्यः,
कुमार्याढकी खेदनी ह्रादिनीली ॥ ४६
हरिण्यश्मरी कर्तनीस्थग्यपत्यः,
करीर्येकपद्यक्षवत्यः प्रतोली ।
कृपाणीकदल्यौ पलालीहसन्यौ
वृसी गृध्रसी घर्घरी कर्परी च ॥ ४७

काण्डी खल्ली मदी घटी, गोणी खण्डात्र्येपंणी द्रुणी।
तिलपर्णी केवली खटी, नद्धीरवसत्यौ च पातली॥ ४८

चाली गन्धोली काकली गोध्वजाजी-
न्द्राणी मत्सण्डी दामनी शिञ्जिनी च।
शृङ्गी कस्तूरी देहली मौर्व्यतिभ्या-
सन्दी क्षैरेय्य दर्दुपर्शुशष्कुली॥ ४९

कर्णान्दुकच्छू तनुरज्जुचञ्चु-
स्नायुर्जुहू सीमधुरौ स्फिगर्वाक्।
द्वार्योदिवौ स्रुक्त्वगृच शरद्वा-
श्ठर्दिर्दरत्पामदषद्दृशो नौ॥ ५०

इति स्त्रीलिङ्गाधिकारः।

नलस्तुतत्त्वसयुक्तकरुयान्त नपुसकम्।
वैधआदीन् विना सन्त, द्विस्वर मन्त्रकर्तरि॥ ५१

धनरत्नमोऽन्नहृपीकतमोघुसृणाङ्गणशुल्कशुमाम्बुरहाम्।
अधगूथजलागुरुदारुमनोबिलपिच्छधनुर्दलतालुहृदाम् ५२
हलदु खसुखायुरुहिङ्गुरुचत्वचभेपजनुत्थकुसुम्भदशाम्।
मरिचाक्षिशिलाभवस्रक्यकृचलदान्तिकवल्कलसिध्मसुधाम्
सौवीरस्नानकह्लारक्षौमधौतेयकास्रजाम्।
लवणव्यञ्जनफलप्रसूनद्रवता समिद्॥ ५४

पुरं सद्माङ्गयोश्छत्रशीर्षयोः पुण्डरीकके ।
मधु द्रवे ध्रुवं शश्वत्तर्कयोः खपुरं घटे ॥ ५५
अयूपे दैवेऽकार्यादौ, युगं दिष्टं तथा कटु ।
असे द्वन्द्वस्थले धन्वारिष्टमद्रुमपक्षिणोः ॥ ५६
धर्म दानादिके तुल्यभागेऽर्ध ब्राह्मणं श्रुतौ ।
न्याय्ये सारं पद्मभिभविन्दौ काममनुमतौ ॥ ५७
खलं भुवि तथा लक्षं, वेध्येऽहः सुदिनैकतः ।
भूमोऽसंख्यात एकार्थे, पथः संख्याव्ययोत्तरः ५८
द्वन्द्वैकत्वाव्ययीभावौ, क्रियाऽव्ययविशेषणे ।
कृत्याः क्तानाः खलन्भिद्भावे, आ त्वात्त्वादिः समूहजः ५९
गायत्र्याद्यण्स्वार्थेऽव्यक्तमथानञ्कर्मधारयः ।
तत्पुरुषो बहूनां चेच्छाया शालां विना सभा ६०
राजवर्जितराजार्थराक्षसादेः परापि च ।
आदावुपक्रमोपज्ञे, कन्थोशीनरनामनि ॥ ६१
सेनाशालासुराच्छायानिशा वोर्णा शशात्परा ।
भाद्रणो गृहतः स्थूणा, संख्याऽदन्ता शतादिका ॥ ६२
मौक्तिकं माक्षिकं सौसिकं क्रीतकं,
नाणकं नाटकं खेटकं तोटकम् ।
आह्निकं रूपकं जापकं जालकं,
वैणुकं गैरिकं कारकं वालुकम् ॥ ६३

स्तवक धान्यानि नलानाली-
फाटि [illegible]कोपमूर्धपालम् ।
फरकनिखुरनोरतिनिर्झके-
कुरु छनाकशिलोट्ठकानि ॥ ६४
मार्ह्निकरम्बके घुकनिखुकतुनुकमनूकचित्रके ।
कुटुजक मधुपर्कगोपिके, गात्रक तुम्क मर्णीर्णकम् ॥ ६५
हरिगिफपुन्के मानि, निगमा मगनोनर्धा पिजाम् ।
रिए फान्ट ल्लाटमिण्डुएक्लोटश्पटीतापिहम् ॥ ६६
शृङ्गाटमोटटपिटान्यथ पृथुगोष्ठ,
[illegible]नमहलोटितानि ।
सिद्धार्तविज्ञान्वलटविरा पुगल,
भाल मल [illegible]पालेजालि ॥ ६७
[illegible],
[illegible] ।
[illegible] । [illegible]
[illegible] ॥ ६८
[illegible]
[illegible] ।
[illegible]
[illegible] ॥

प्रसभतलमशुष्माध्यात्मधामेर्मसूक्ष्मं,
किलिमतलिमतोक्मं युग्मतिग्मं त्रिसंध्यम् ।
किसलयशयनीये सायखेयेन्द्रियाणि,
द्रुवयभयकलत्रद्वापरक्षेत्रसत्रम् ॥ ७०

शृङ्गवेरमजिराग्रपुष्करं, तीरमुत्तरमगारनागरे ।
स्फारमक्षरकुकुन्दरोदरप्रान्तराणि शिविरं कलेवरम् ॥ ७१

सिन्दूरमण्डूरकुटीरचामर-
क्रूराणि दूराररवैरचत्वरम् ।
औशीरपातालमुलूखलार्तवे,
सत्त्वं च सान्त्वं दिवकिण्वयौतवम् ॥ ७२

विश्वं वृशं पलिशमर्पिशकिल्विषानु-
तर्षार्पिषं मिषमृचीषमृजीषशीर्षे ।
पीयूषसाध्वसमहानससाहसानि
कासीसमत्सतरसं यवसं विसं च ॥ ७३

मन्दाक्षवीक्षमथ सक्थि शयातु यातु,
स्वाद्वाश्रु तुम्बरु कशेरु शलालु चालु ।
संयत्ककुन्महदहानि पृषत्पुरीतत्,
पर्वाणि रोम च भसच्च जगल्ललाम ॥ ७४

इति नपुंसकलिङ्गाधिकारः ।

पुंस्त्रीलिङ्गश्चतुर्दशोऽङ्के शङ्कुर्निरये च दुर्गतिः।
दोर्मूले कक्ष आकरे गञ्जो भूरुहि बाणपिप्पलौ ॥ ७५
नाभिः प्राण्यङ्गके प्रधिर्नेमौ क्वचन बलिर्गृहे कुटः।
श्रोण्यौषध्योः कटो भ्रमो मोहे पिण्डो वृन्दगोलयोः॥ ७६
भकुनीनिकयोस्तारो, मेऽश्लेषटस्तश्रवणा ।
कणः स्फुलिङ्गे लेशे च, वराटो रज्जुशस्त्रयोः ॥ ७७
कुम्भः कलशे तरणिः, समुद्रार्कांशुयष्टिषु ।
भागधेयो राजदेये, मेरुजम्बूना सुदर्शनः ॥ ७८
करेणुर्गजहस्तिन्योरल्याख्यापत्यतद्धितः ।
लाजवस्त्रदशौ भूम्नीहाद्या प्रत्ययभेदतः ॥ ७९
शुण्डिकचर्मप्रसेवकौ सलकमलकवृश्चिका अपि ।
शस्यकघुटिकौ पिपीलिकशुल्कफुड्डुकतुरुष्कतिन्दुकाः ८०
शुष्कोऽथ लक्षमुजकाटसटाः सपाटः,
कीटः किटम्फटघटा वरटः किलाटः।
चोटश्चपेटफटशुण्डगुडाः सशाणाः,
स्युर्वारिपर्णफणगर्तरथाजमोदाः ॥ ८१
विषकूपकलम्बजिल्यनर्जौ, सहचरमुद्गरनालिकेरहाराः ।
वहुकरकुसरौ कुठारचारौ, वल्लरशफरमसूरकीलरालाः ८२
पटोलः कम्बलो मल्लो, दंशो गण्डूषवेतरौ ।
लालमो रभसो वर्तिचितखिदुटयस्त्रुटिः ॥

ऊर्मिशम्यौ रत्यरत्नी अवीचि-
लव्यण्याणिश्रेणयः श्रोण्यरण्यौ ।
पार्ष्णिशल्यौ शाल्मलिर्यष्टिमुष्टी,
योनीसुन्यौ स्वातिगव्यूतिवस्त्यः ॥ ८४

मेथिर्मेधिमशी मषीपुषी ऋष्टिः पाटलिजाटली अहिः ।
पृश्निस्तिथ्यशनी मणिः सृणिर्मौलिः केलिहलीमरीचयः ८५

हन्वाखूः कर्कन्धुः सिन्धुर्मृत्युमन्वाट्वोरुः ।
ऊरुः कन्दुः काकुः किष्कुर्बाहुगवेधू रा गौर्भाः ॥ ८६

इति पुंस्त्रीलिङ्गाः ।

पुंनपुंसकलिङ्गोऽब्जः, शङ्खे पद्मोऽब्जसंख्ययोः ।
कंसः पुंसि कुशो बर्हिर्वालो ह्रीवेरकेशयोः ॥ ८७

द्वापरः संशये छेदे, पिप्पलो विष्टरोऽतरौ ।
अब्दो वर्षे दरस्त्रासे, कुकूलस्तुषपावके ॥ ८८

परीवादपर्यङ्कयोर्जन्यतल्पौ,
तपोघर्मवत्सानि माघोष्णहृत्सु ।
वटस्तुल्यतागोलभक्ष्येषु वर्णः,
सितादिस्वराद्यो रणे संपरायः ॥ ८९

सैन्धवो लवणे मूतः, प्रेते तमो विधुंतुदे ।
खदायौ कस्वरे कृच्छ्रं, व्रते शुक्रोऽग्निमासयोः ॥ ९०

कर्पूरस्वर्णयोश्चन्द्र, उडावृक्ष छदे दल ।
धर्म' स्वभावे रुचको, मूधामिन्मातुलुङ्गयो ॥ ९१
पाताले वाडवो चर्क्षे , सीसे आमलक· फले ।
पिटजङ्गलसत्त्वानि, पिटकामासजन्तुपु ॥ ९२
मधुपिण्डौ सुरातन्वोर्नाम शेवालमध्ययो· ।
एकाद्वात्र समाहारे, तथा सूतककूलकौ ॥ ९३

वैनीतकभ्रमरकौ मरको वलीक-
वल्मीकवल्कपुल्का फरकन्यलीकौ ।
किजल्ककल्कमणिकस्तवका वितङ्क-
वर्चस्कचूचुकतडाकतटाकतङ्का ॥ ९४

वालक फलकमालकालका,
मूलकस्तिलकपङ्कपातका ।
कोरक करककन्दुकान्दुका-
ऽनीकनिष्कचषका विशेपक ॥ ९५

शाटककण्टकटङ्कविटङ्का, मञ्चकमेचकनाकपिनाका ।
पुस्तकमस्तकमुस्तकशाका, वर्णकमोदकमूपिकसुष्का ॥ ९६

चण्डातकश्वरकरोचककञ्चुकानि,
मस्तिष्कयानककरण्डकतण्डकानि ।
आतङ्कशङ्कसरका कटक सशुल्क,
पिण्याकदर्भरकटसकशङ्कपुङ्खा ॥ ९७

नखमुखमधिकाङ्गः संयुगः पद्मरागो,
भगयुगमथ टङ्कोद्योगश्रृङ्गा निदाघः ।
क्रकचकवचकूर्चार्घर्चपुच्छोञ्छकच्छाः,
व्रजमुटजनिकुञ्जौ कुञ्जभूर्जाम्बुजाश्च ॥ ९८

ध्वजमलयजकूटाः कालकूटारकूटौ,
कवटकपटखेटाः कर्पटः पिष्टलोष्टौ ।
नटनिकटकिरीटाः कर्वटः कुक्कुटाट्टौ,
कुट्यकुटविटानि व्यङ्कटः कोट्टकुष्ठाः ॥ ९९

कमठो वारुण्डखण्डपण्डा,
निगडाक्रीडनडप्रकाण्डकाण्डाः ।
कोदण्डतरण्डमण्डमुण्डा,
दण्डाण्डौ दृढवारवाणवाणाः ॥ १००

कार्षापणश्रवणपक्कणकंकणानि,
द्रोणापराह्णचरणानि तृणं सुवर्णम् ।
स्वर्णव्रणौ वृषणभूषणदूषणानि,
भाणस्तथा किणरणप्रवणानि चूर्णः ॥ १०१

तोरणपूर्तनिकेतनिवाताः, पारतमन्तयुतप्रयुतानि ।
क्ष्वेडितमक्षतदैवतवृत्तैरावतलोहितहस्तशतानि ॥ १०२

व्रतोपवीतो पलितो वसन्तध्वान्तायुतद्यूतघृतानि पुंस्त ।
शुद्धान्तवृत्तौ रजतो मुहूर्तद्विपूथयूथानि वरूथगूथौ १०३
प्रस्थ तीर्थं प्रोथमलिन्द , ककुद कुकुदाष्टापदकुन्दा ।
गुदबोहदकुमुदच्छदकन्दार्बुदसौधमयोत्सेधकबन्धौ १०४

श्राद्धायुधान्धौपधगन्धमादन-
प्रस्फोटना लम्पिधानचन्दना ।
वितानराजादनशिश्नयौवना-
पीनोदपानासनकेतनाञ्जना ॥ १०५
नलिनपुलिनमौना वर्धमान समानौ-
दनदिनशतमाना हायनस्थानमाना ।
वननिधनविमानास्ताडनस्तेनवस्ना,
भवनभुवनयानोद्यानवातायनानि ॥ १०६
अभिधानद्वीपिनौ निपान ,
शयन लशुनरसोनगृञ्जनानि ।
खलिनखलीनानुमानदीपा ,
कुणपकुतपावापचापशूर्पा ॥ १०७
स्तूपोडुपौ विटपमण्डपशष्पवाप्य-
द्वीपानि विष्टपनिपौ शफडिम्बनिम्बा ।
जम्भ कुसुम्भककुभौ कलभो निमोऽर्म-
सक्रामसक्रमल्लामहिमानि हेमम् ॥ १०८

उद्यमकासोद्यामाश्रमकुट्टिमकुसुमसंगमा गुल्मः ।
क्षेमक्षौमौ कम्बलिबाह्लो मैरेयतूर्यौ च ॥ १०९

पूयाऽजन्यप्रमयसमया राजसूयो हिरण्या-
रण्ये संख्यं मलयवल्यौ वाजपेयः कषायः ।
शल्यं कुल्याव्ययकवियवद्रोमयं पारिहार्यः,
पारावारातिखरशिखरक्षेत्रवस्त्रोपवस्त्राः ॥ ११०

अलिंजरः कूबरकूरवेरनीहारहिञ्जीरसहस्रमेंढ्राः ।
संसारसीरौ तुवरश्च सूत्रशृङ्गारपद्रान्तरकर्णपूराः ॥ १११

नेत्रं वक्रपवित्रपत्रसमरौशीरान्धकारा वरः,
केदारप्रवरौ कुलीरशिशिरावाडम्बरो गह्वरः ।
क्षीरं कोटरचक्रचुक्रतिमिराङ्गारास्तुषारः शरो,
आट्टोपह्वरराष्ट्रतक्रजठराद्राः कुञ्जरः पञ्जरः ॥११२

कर्पूरनूपुरकुटीरविहारवार-
कान्तारतोमरदुरोदरवासराणि ।
कासारकेसरकरीरशरीरजीर-
मञ्जीरशेखरयुगंधरवज्रवप्राः ॥ ११३

आलवालपलभालपलालाः, पल्वलः खलचषालविशालाः ।
शूलमूलमुकुलास्तलतैलौ, तूलकुड्मलतमालकपालाः ११४

कवलप्रवालमलशम्बलोत्पलो-
पलशीलशैलशकलाङ्कुलाञ्चला ।
कमल मल मुशलशालकुण्डला,
फलल नल निगलनीलमङ्गला ॥ ११५

काकोलहलाहलौ हल, कोलाहलकङ्कालवल्कला ।
सौवर्चलधूमले फल, हालाहलअम्बालखण्डला ॥ ११६

लाङ्गूलगरलाविन्द्रनीलगाण्डीवगाण्डिवा ।
उल्व पारशव पार्श्वापूर्वत्रिदिवताण्डवा ॥ ११७

निष्ठेव प्रग्रीव शरावराघौ भावक्रीनशवानि ।
दैव पूर्व पल्लवनल्वौ, पाश कुलिश कर्कशकोशौ ११८

आकाशकाशकणिशाङ्कुशशेपवेपो-
ष्णीषाम्बरीषविषरोहिषमाषमेषा ।
प्रत्यूपयूपमथ कोषकरीषकर्ष-
वर्षामिषा रसबुसेक्षसचिक्कसाश्च ॥ ११९

कर्पास आसो दिवसावतसनीतसमासा पनसोपवासौ ।
त्रियासमासौ चमसासकासस्नेहानि वर्हो गृहगेहलोहा १२०

पुण्याहदेहौ पटहस्तनूरुहो,
लक्षोऽररिस्थाणुकमण्डलूनि च ।

चाटुश्चटुर्जन्तुकशिप्वणुस्तथा,
जीवातु कुस्तुम्बरु जानु सानु च ॥ १२१
कम्बुः सक्तुर्दार्विगुरुर्वास्तु पलाण्डु-
हिङ्गुः शिग्रुर्दोस्तितउः सीव्वथ भूम ।
वेम प्रेम ब्रह्म गरुल्लोम विहायः,
कर्माष्ठीवत्पक्ष्मधनुर्नाममहिम्नी ॥ १२२

इति पुंनपुंसकलिङ्गाः ।

स्त्रीक्लीबयोर्नखं शुक्तौ, विश्वं मधुकमौषधे,
माने लक्षं मधौ कल्यं, क्रोडोऽङ्के तिन्दुकं फले ॥
तरलं यवाग्वां पुष्पे, पाटलं पटलं चये ।
वसन्ततिलकं वृत्ते, कपालं भिक्षुभाजने ॥ १२३
अर्धपूर्वपदो नावष्यणकत्रनटौ क्वचित् ।
चौराद्यमनोज्ञाद्यकञ् , कथानककशेरुके ॥ १२४
वंशिकवक्रौष्ठिककन्यकुब्जपीठानि नक्तमवहित्थम् ।
रशनं रसनाच्छोटनशुम्बं, तुम्बं महोदयं कांस्यम् ॥ १२५
मृगव्यचव्ये च वणिज्यवीर्यनासीरगात्रापरमन्दिराणि ।
तमिस्रशस्त्रे नगरं मसूरत्वक्क्षीरकादम्बरकाहलानि ॥ १२६

स्थालीकदरयौ खलजालपित्तला-
गोलयुगल्यो वडिश च छर्दि च ।
अलावु जम्बूटरुप सर सदो,
रोदोऽर्चिषी दाम गुणे त्वयद् तयद् ॥ १२७

इति स्त्रीनपुंसकलिङ्गा ।

स्वतलिलिङ्ग सरकोऽनुतर्पे शलल शले ।
करकोऽब्दोपले कोश , शिम्बा खड्गपिधानयो ॥ १२८
जीर प्राणेषु केदारे, वलज. पवने खल ।
बहुल वृत्तनक्षत्रपुराद्याभरणाभिधा ॥ १२९
भल्लातक आमलको, हरीतकविभीतकौ ।
तारकाढकपिटकस्फुलिङ्गा विटङ्कतटौ १३०
पट पुटो वटो वाट , कपाटशकटौ कट ।
पेटो मठ कुण्डनीडविषाणास्तूणकङ्कतौ ॥ १३१
मुस्त कुथेक्षुदजृम्भदाडिमा , पिठरप्रतिमरपात्रकदरा ।
नम्वरो वलरो दर- पुरश्छत्र कुवलमृणालमण्डला १३२
नालप्रणालपटलार्गलशृङ्खलकन्दला ।
पूलग्रहेलौ कलशकटाहौ पष्टिरेष्विषु ॥ १३३

इति स्वतस्त्रिलिङ्गा ।

परलिङ्गो द्वन्द्वोऽशी ङेऽर्थो वाच्यवदपत्यमिति नियताः ।
अभ्यारोपाभावे गुणवृत्तेराश्रयाद्वचनलिङ्गे ॥ १३४

प्रकृतेर्लिङ्गवचने बाधन्ते स्वार्थिकाः क्वचित् ।
प्रकृतिर्हरीतक्यादिर्न लिङ्गमतिवर्तते ॥ १३५

वचनं तु खलतिकादिर्बहर्थोऽस्येति पूर्वपदभूता ।
स्त्रीपुंनपुंसकानां सह वचने स्यात् परं लिङ्गम् ॥ १३६

नन्ता संख्या डतिर्युष्मदस्मच्च स्युरलिङ्गकाः ।
पदं वाक्यमव्ययं चेत्यसंख्यं च तद्बहुलम् ॥ १३७

निःशेषनामलिङ्गानुशासनान्यभिसमीक्ष्य संक्षेपात् ।
आचार्यहेमचन्द्रः समदृभदनुशासनानि लिङ्गानाम् ॥ १३८

इत्याचार्यश्रीहेमचन्द्रविरचितं लिङ्गानुशासनं समाप्तम् ॥

एकाक्षरकोशः ।

अकारो वासुदेव स्यादाकारस्तु पितामह ।
पूजायामपि माङ्गल्ये आकारश्च प्रकीर्तित ॥ १ ॥
इकार उच्यते कामो लक्ष्मीरीकार उच्यते ।
उकार शङ्कर प्रोक्त ऊकारश्चापि लक्षणे ॥ २ ॥
रक्षणे चापि ऊकार ऊकारो ब्रह्मणि स्मृत ।
ऋकारो वेदमाता स्यादृकारो दनुजप्रसू ॥ ३ ॥
ऌकारो देवजातीना माता सद्भि प्रकीर्तिता ।
ॡकार स्मर्यते पूर्वजननी शब्दकोविदै. ॥ ४ ॥
एकार उच्यते विष्णुरैकार स्यान्महेश्वर ।
ओकारस्तु भवेद्ब्रह्मा औकारोऽनन्त उच्यते ॥ ५ ॥
अं स्याच्च परम ब्रह्म अः स्याच्चैव महेश्वर ।
कः प्रजापतिरुद्दिष्ट कोऽर्कवाय्वनलेषु च ॥ ६ ॥
कश्चात्मनि मयूरे च कः प्रकाश उदाहृत ।
कं शिरो जलमाख्यात कं सुख च प्रकीर्तितम् ॥७॥
पृथिव्या कुः समाख्यात कुः शब्देऽपि प्रकीतित ।
खमिन्द्रिये खमाकाशे खः स्वर्गेऽपि प्रकीर्तित ॥८॥
सामान्ये च तथा शून्ये खशब्द परिकीर्तित ।
गो गणेश समुद्दिष्टो गन्धर्वो गः प्रकीर्तित ॥९॥

गं गीतं **गा** च गाथा स्याद्गौश्च धेनुः सरस्वती ।
घा घण्टाथ समाख्याता **घो** घनश्च प्रकीर्तितः ॥१०॥
घो घण्टाहननेऽधर्मे **ङ्कु**र्घोणा घूर्ध्वनावपि ।
ङकारो भैरवः ख्यातो ङकारो विषयस्पृहा ॥११॥
चश्चन्द्रमाः समाख्यातो भास्करे तस्करे मतः ।
निर्मलं **छं** समाख्यातं तरले **छः** प्रकीर्तितः ॥१२॥
छेदके छः समाख्यातो विद्वद्भिः शब्दकोविदैः ।
जकारो गायने प्रोक्तो जेमने **जः** प्रकीर्तितः ॥१३॥
जेता **ज**श्च प्रकथितः सूरिभिः शब्दशासने ।
रवो **झ**कारः कथितो नष्टे **झ**श्चोच्यते बुधैः ॥१४॥
झकारश्च तथा वायौ नेपथ्ये समुदाहृतः ।
ञकारो गायने प्रोक्तो **ञ**कारो झर्झरध्वनौ ॥१५॥
टो धरित्र्यां च करके **टो** ध्वनौ च प्रकीर्तितः ।
ठकारो जनतायां स्याट्**ठो** ध्वनौ च शठेऽपि च ॥१६॥
ठो महेशः समाख्यातष्ठश्च शून्ये प्रकीर्तितः ।
बृहद्ध्वनौ च **ठः** प्रोक्तस्तथा चन्द्रस्य मण्डले ॥१७॥
डकारः शङ्करे त्रासे ध्वनौ भीमे निरुच्यते ।
ढकारः कीर्तिता ढक्का निर्गुणे निर्धने मतः ॥१८॥
णकारः सूकरे ज्ञाने निश्चये निर्णयेऽपि च ।
तकारः कीर्तितश्चौरे क्रोडपुच्छे प्रकीर्तितः ॥१९॥

शिलोच्चये थकार स्यात्थकारो नयरक्षणे ।
दकारोऽद्रे कलत्रे च छेदे दाने च दातरि ॥२०॥
धं धने सघने धः स्याद्विधातरि मनावपि ।
धिपणा धीः समाख्याता धूश्चैव भारवित्तयो ॥२१॥
नेता नश्च समाख्यातस्तरणौ नः प्रकीर्तित. ।
नकार सौगते बुद्धौ स्तुतौ वृक्षे प्रकीर्तित. ॥२२॥
नशब्द स्वागते बन्धौ वृक्षे सूर्ये च कीर्तित ।
पः कुवेर समाख्यात पश्चिमे च प्रकीर्तित ॥२३॥
पवने पः समाख्यात पः स्यात्पाने च पातरि ।
फफे वारे फकार स्यात्तथाऽऽह्वाने प्रकीर्तित ॥२४॥
फूत्कारेपि च फः प्रोक्तस्तथा निष्फलभाषणे ।
बकारो वरुण प्रोक्त कलशे बः फलेऽपि च ॥२५॥
वक्ष स्थले च बः प्रोक्तो गदाया समुदाहृत ।
नक्षत्रे भं बुधा प्राहुर्भवने भः प्रकीर्तित ॥२६॥
दीप्तिर्भा स्याच्च भूर्भूमिर्भीर्भय कथित बुधै. ।
मः शिवश्चन्द्रमा वेधा मा लक्ष्मीश्च प्रकीर्तित ॥२७॥
मा च मातरि माने च बन्धने मः प्रकीर्तित ।
यशो यः कथित प्राज्ञैर्यो वायुरिति शब्दित ॥२८॥
याने यातरि यस्त्यागे कथित शब्दवेदिभि ।
रश्च रामेऽनिले वह्नौ भूमावपि धनेऽपि च ॥२९॥

इन्द्रियेन्धनरोगे च रुभेवे च प्रकीर्तितः ।
लो दीप्तौ द्यां **लश्च** भूमौ भये चाह्लादनेऽपि च ॥२०॥
लो वाते लवणे च स्या**ल्लो** दाने च प्रकीर्तितः ।
लः श्लेषे चाशये चैव प्रलये साधनेऽपि लः ॥ २१ ॥
मानसे वरुणे चैव लकारः सान्त्वनेऽपि च ।
विश्च पक्षी निगदितो गगनं परिकीर्तितम् ॥ २२ ॥
शं सुखं शंकरः श्रेयः **शश्च** सीम्नि निगद्यते ।
शयने **शः** समाख्यातो हिंसायां शो निगद्यते ॥२३॥
षः कीर्तितो बुधैः श्रेष्ठे **षश्च** गम्भीरलोचने ।
उपसर्गे परोक्षे च **ष**कारः परिकीर्तितः ॥ २४ ॥
सः कोपे वरणे **सः** स्यात्तथा शूलिनि कीर्तितः ।
सा च लक्ष्मीर्बुधैः प्रोक्ता गौरी **सा** च **स** ईश्वरः २५
हः कोपे वारणे **हश्च** तथा शूली प्रकीर्तितः ।
हिः पद्मावरणे प्रोक्तो **हिः** स्याद्धेत्ववधारणे ॥२६॥
क्षः क्षेत्रे वक्षसि प्रोक्तो बुधैः **क्षः** शब्दशासने ।
क्षिः क्षेत्रे क्षत्ररक्षे च नृसिंहे च प्रकीर्तितः ॥२७॥
आगमेभ्योऽभिधानेभ्यो धातुभ्यः शब्दशासनात् ।
एवमेकाक्षरं नामाभिधानं रचितं मया ॥ २८ ॥

इत्येकाक्षरकोशः समाप्तः ॥

श्रीः ।

श्रीपुरुषोत्तमदेवप्रणीत कोश

शब्दभेदप्रकाशः ।

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रबोधमाधातुमशाब्दिकानां
कृपामुपेत्याविशदां कवीनाम् ।
कृतो मया रूपमवाप्य शब्द-
भेदप्रकाशोऽखिलवाङ्मयार्थः ॥ १ ॥

निष्याद्गारमागारमपगामापगामपि ।
अरातिमारातिमथो अम आम प्रकीर्तितः ॥ २ ॥
अनेडमर्षं आमर्षोऽप्यङ्गुरोऽङ्कुर एव च ।
अन्तरिक्षमन्तरीक्षमगस्त्योऽगस्तिरेव च ॥ ३ ॥
अटरूषश्चाटरूषोऽप्यवल्गोऽवद्य एव च ।
प्रतिश्याय प्रतीश्यायो भट्टको भट्टुकोऽपि च ॥ ४ ॥
उल्मूकमुल्मुकं प्राहुः शम्बूकमपि शम्बुकम् ।
जतुका जातूकापि मयूरो मयुरो मतः ॥ ५ ॥
वाल्मुकं चापि वाल्मूकं देवकी दैवकीति च ।
ज्योतिषं ज्यौतिषं चापि हेरकं हीरकं तथा ॥ ६ ॥

सूत्रामापि च सुत्रामा हनूमान्हनुमानपि ।
दुषणं स्याद्दूषणं च भवेदुपरमूषरम् ॥ ७ ॥
बन्धूरं बन्धुरं च स्यादूरीकृतमुरीकृतम् ।
वाह्लीकं वाह्लिकं चापि गाण्डीवं गाण्डिवं तथा ॥ ८ ॥
उषाप्यूषा ननन्दा च ननान्दापि प्रकीर्तिता ।
चाण्डालोऽपि च चण्डालो वादान्योऽपि वदान्यवत्॥९॥
हालाहलं हालहलं वदन्त्यपि हलाहलम् ।
हल्लालं च हलालं च हाहलं च प्रचक्षते ॥ १० ॥
प्रक्काणः प्रक्कणश्चापि श्यामाकः श्यामकोऽपि च ।
साहचरः सहचरः स्फाटिकं स्फटिकं तथा ॥ ११ ॥
गन्धर्वोऽपि च गान्धर्वश्चमरश्चामरस्तथा ।
चोरश्चौरश्चट्टश्चाटुश्चोलं चेलं चमुश्चमूः ॥ १२ ॥
चञ्चुश्चञ्चूस्तलस्तालः श्यामलः स्यामलस्तथा ।
धान्याकमपि धन्याकं युतकं यौतकं तथा ॥ १३ ॥
कवाटं च कपाटं च कविलं कपिलं तथा ।
करवालः करपालोऽवनीपकवनीपकौ ॥ १४ ॥
पारावतः पारवतो जरा स्याज्जरसा सह ।
जटायुषा जटायुश्च विन्द्यादायुस्तथाऽऽयुषा ॥ १५ ॥
सायं सायो भवेत्कोशः कोषः शण्डश्च षण्डवत् ।
भाविकं भविकं चापि मुषलं मुसलं तथा ॥ १६ ॥

वेशो वेषश्च कथितो वृषोऽपि स्याद्बुसस्तथा ।
स्याद्धनुर्धनुषा सार्धं जरसा च जरा विदुः ॥ १७ ॥
सूकरः शूकरोऽपि स्यात्सृगालश्च शृगालवत् ।
'सूर' शूरश्च कथितः कलसः कलशोऽपि च ।
तनुश्च तनुषा सार्धं धनुना च धनुर्विदुः ॥ १८ ॥
सुनासीरः शुनासीरो नारायणनरायणौ ।
यातुधानो जातुधानो लक्षणो लक्ष्मणोऽपि च ॥१९॥
श्वशुरः स्वसुरोऽपि स्याच्चरित्रं चरितं तथा ।
पारदं पारतं वासा वासकः क्रमिणः क्रमिः ॥ २० ॥
त्रिफला त्रिफलं चापि कृसरा किशरापि च ।
भवेद्वृष्टिस्तथा विष्टिः प्रियाल' स्यात्पियालवत् ॥२१॥
कलाटिनः कलाटीनो वलिशो वडिशोऽपि च ।
सकरः शकरोऽपि स्यान्मद्गलो मुद्गलोऽपि च ॥२२॥
मुद्गरो मद्गुरश्चापि मकुटं मुकुटं त्विह ।
सुकृतं सूकृतं चापि चुलुकः चूलुकः तथा ॥ २३ ॥
करजः करजोऽपि स्यात्परेतः प्रेत उच्यते ।
किर्मीरोऽपि च कर्मीरो हायनं हयनं स्मृतम् ॥ २४ ॥
शौण्डीयमपि शौण्डीरं ज्येष्ठं ज्यैष्ठोऽपि दृश्यते ।
सौदामी च सुदाम्नी च सौदामन्यपि दृश्यते ॥२५॥

जरठो जठरोऽपि स्यान्निमेषो निमिषोऽपि च ।
वुको वकश्च कुसुमे मदनो मरुवो द्रुमे ॥ २६ ॥
आरग्वधारग्वधौ च खुरकक्षुरकावपि ।
पृष्णिः पृश्निश्च सरयूः सरयुश्च निगद्यते ॥ २७ ॥
नीलङ्गुरपि नीलङ्गुरीश्वरी चेश्वरापि च ।
तापिच्छमपि तापिञ्छं त्रपुषं त्रापुषं तथा ॥ २८ ॥
डिण्डिरोऽपि च डिण्डीरः परशुं पर्शुना सह ।
वालुका वालिका चापि दोर्दोषापि भुजा भुजः ॥२९॥
वाहुर्वाहा तृषा तृष्णा संध्या स्यात्संधिना सह ।
भगिनीमपि भर्शां त्र झल्लरीं जल्लरीं विदुः ॥ ३० ॥
वेत्रं च वेतसा सार्धमेवमाहुस्तथैवसा ।
संवलनं संवरणं तलुनी तरुणी तथा ॥ ३१ ॥
प्रमदावनं प्रमदवनं प्रवणं परिकीर्तितम् ।
खरूलिका खुरलिका वज्रं वज्रोऽशनिस्तथा ॥ ३२ ॥
शिलमुञ्छं शिलोञ्छं च भवेदुञ्छशिलं तथा ।
आशिराख्याऽहिदंष्ट्रायां लक्ष्मीर्लक्ष्मी हरेः प्रिया ॥३३॥
कुमुदं कुमुदश्चापि योषित् स्याद्योषिता सह ।
तमस्तु तमसा प्रोक्तं रजसापि रजः समम् ॥ ३४ ॥
जलूकास्तु जलौकाभिः कथितोऽयं जलौकसः ।
दिवा दिवं च कथितं पर्षः स्यात्पर्षदा सह ॥ ३५ ॥

वर्षा स्युर्नरिषाभिस्तु हविषापि हविस्तथा ।
सर्षप स्यात्सरिषप कर्ष स्यात्करिषेण च ॥ ३६ ॥
मारिषो मर्ष इत्युक्त परशु पर्श एव च ।
हारितो हरितोऽपि स्यान्मुनिपक्षिविशेषयो ॥ ३७ ॥
तुवरस्तूवरोऽपि स्यात्कुवर कूवरस्तथा ।
उत्तमोऽनुत्तमोऽपि स्यादाहत स्यादनाहतम् ॥ ३८ ॥
उदारे चानुदार स्यादुदग्रे चानुदग्रवत् ।
कोकोण कोकणश्चापि मिहिरो महिरस्तथा ॥ ३९ ॥
महिलाया महेलापि महला स्यान्महेलिका ।
छेदश्छेकश्च छेकालो विदग्धे छेकिलोऽपि च ॥४०॥
गूगुलो गुग्गुलोऽपि स्याद्धिङ्गूले चापि हिङ्गुलम् ।
मन्दिरे मन्दिरापि स्याद्वीर्ये वीर्यापि कथ्यते ॥ ४१ ॥
शुक्तेऽप्यनाल चानालमुदके स्यादुद समम् ।
दुष्टभेदे शतरुप शतारुश्च निगद्यते ॥ ४२ ॥
द्रेष्द्रेक्काणद्रषाणा भवन्त्यपि हकाणवत् ।
पत्राङ्कमपि पत्राङ्गे कुद्दालश्च कुदालवत् ॥ ४३ ॥
मारुष मारिष शाके प्लीहा प्लीहा गदेऽपि च ।
फेणाफेणिलथारिष्टादौ करिण्या कारिणीति च ॥४४॥
धरित्री धारयित्री च तरीषी तारषी तथा ।
कन्याकुब्ज कान्यकुब्ज कोशलोत्तरकोशला ॥ ४५ ॥

वाराणसीत्यपि प्रोक्ता वारणासी वराणसी ।
ताम्रलिप्ता दामलिप्ता तुङ्गोऽप्युत्तुङ्ग इत्यपि ॥ ४६ ॥
अन्तस्थीययकारश्च पवनस्य तु कथ्यते ।
तत्रवायस्य वायेऽपि तत्रादित्वं च दृश्यते ॥ ४७ ॥
एवमन्येऽपि चार्हादावूह्या वर्णप्रयोगतः ।
मूर्धरेफादयो ज्ञेयाश्छन्दोभङ्गभयादिह ॥ ४८ ॥
छन्दावभिप्रायवशौ कलजः स्यात्कलाजवत् ।
ह्रस्वादिरपि पीडायां धनुःकोट्यामपीष्यते ॥ ४९ ॥
एतौ मध्यतवर्गीयौ वैडूर्यमणिशाद्वलौ ।
तालव्यमध्यो विशद ऊर्ध्वशब्दो वकारवान् ॥ ५० ॥
यावन्यां च भवान्यां च श्रावणे मासि मध्यवः ।
शफे खुरं कवर्गीयं क्षकारश्च क्षुरप्रके ॥ ५१ ॥
नापितस्योपकरणे कषसंयोग इष्यते ।
अव्ययान्यव्ययं रात्रौ दोषाशब्दः प्रचक्षते ॥ ५२ ॥

प्रायो भवेयुः प्रचुरप्रयोगाः
प्रामाणिकोदाहरणे प्रतीताः ।
रूपादिभेदेषु विचारणेषु
विचक्षणो निश्चयतामुपैति ॥ ५३ ॥

क्वचिन्मात्राकृतो भेदः क्वचिद्वर्णकृतोऽत्र च ।
क्वचिदर्थान्तरोल्लेखाच्छब्दानां रूढितः क्वचित् ॥५४॥

जागर्ति यस्यैष मन सरोजे
स एव शब्दार्थविवर्तनेश ।
निजप्रयोगार्पितकामचार·
परप्रयोगार्थविशारदश्च ॥ ५५ ॥

इति पुरुषोत्तमदेवकृत शब्दभेदप्रकाश समाप्त ॥
उदयानन्द अज्याल्योपाध्यायस्येद पुस्तक परार्थम् ।

श्रीमत्सुधाकलशमुनिपुङ्गवप्रणीता

॥ श्रीएकाक्षरनाममाला ॥

श्रीवर्धमानमानम्य सर्वातिशयसुन्दरम् ।
एकाक्षरनाममाला कीर्तयामि यथाश्रुतम् ॥ १ ॥
अः पुलिङ्गशार्ङ्गधारिण्य सल्पोऽर्थेऽव्यय पुन ।
विरिञ्चावाश्च पुलिङ्ग **आ** वाक्ये स्मरणेऽव्यय ॥ २ ॥
आः सतापेऽव्यय क्रुध्यामव्ययोऽप्यधृतौ स्मृतौ ।
इ कामे पुलिङ्ग **इ** चाव्यय· कोपोक्तिखेदयो ॥ ३ ॥
ईः पद्मायामव्ययस्त्वी प्रत्यक्षे तु सभावने ।
प्रकोपे सनिधौ चैव पुलिङ्ग **उ**र्वृषध्वजे ॥ ४ ॥
रोषोक्तौ मन्त्रणेऽप्यर्थेऽव्यय **उं** त्वव्ययस्तथा ।
प्रश्ने चाङ्गीकृते रोषे पुलिङ्ग **ऊ**स्तु रक्षणे ॥ ५ ॥

ऊमव्ययः प्रकर्षोक्तौ प्रश्ने ऋर्देवमातरि ।
अव्यय ऋ तु कुत्सायां वचनेऽपि तथैवच ॥ ६ ॥
ऋस्त्वजे दानवाञ्छायां ॠश्च स्याद्देवमातरि ।
ऌर्वाराह्यां भवेदॣस्तु विष्णावैस्तु वृषध्वजे ॥ ७ ॥
ओरूर्ध्वलिङ्ग आहूतावव्ययः स्यादनन्त औ ।
संबोधने चाव्यय ओ परब्रह्मण्यमः शिवे ॥ ८ ॥
कः सूर्यमित्रवाय्वग्निब्रह्मात्मयमकेकिषु ।
प्रकाशवक्त्रयोश्चापि कं नीरसुखमूर्धसु ॥ ९ ॥
कुर्भूकुत्सितशब्देषु पापीयसि निवारणे ।
ईषदर्थे च किंशब्दः कुत्सने क्षेपप्रश्नयोः ॥ १० ॥
वितर्काश्चर्यनिन्दासु किंशब्दः स्यात् कियानपि ।
खमिन्द्रियस्वर्गशून्यभूपाकाशसुखेषु च ॥ ११ ॥
संविदि शून्यखण्डे च वर्तते खश्च भास्करे ।
गो गन्धर्वे गणेशे च गीते गं गश्च गातरि ॥१२॥
गौर्वाणीबाणभूरश्मिवज्रस्वर्गाक्षिवारिषु ।
दिशि धेनौ श्रुतेश्चर्या गणेशे चापि गौः स्मृतः ॥१३॥
घः कुम्भे हनने घोषान्तर्भावकिङ्किणीष्वपि ।
ङो विषये भैरवे च चस्तरौ चन्द्रचौरयोः ॥ १४ ॥
चुश्चकोरे समाख्यातश्चकारः पुनरव्ययः ।
अन्योऽन्यार्थे विकल्पार्थे समासे पादपूरणे ॥ १५ ॥

पक्षान्तरे समूहार्थे हेताववधृतावपि ।
अन्वाचये तथा तुल्ययोगितायां च कीर्तितं ॥१६॥
छः सूर्ये छेदके ख्यातस्तथा सवरणे भवेत् ।
छश्च छन्दसि तडिति निर्मले च तथा स्मृतं ॥१७॥
जश्च जेतरि जनने विगते जिस्तु जेतरि ।
जूर्विहायसि जवने पिशाच्यां विगतेऽपि च ॥ १८॥
झो नक्तं गायने नष्टे घर्घरध्वनिनामनि ।
चारुनाकुचारयोर्ञस्तु व्यूहने गूढरूपके ॥ १९ ॥
टः पृथिव्यां ध्वनौ वायौ करङ्के टं पुनर्भुवि ।
चकोरेऽब्दे तथा ठस्तु घटे शून्ये बृहद्ध्वनौ ॥ २० ॥
चन्द्रस्य मण्डले रुद्रे डो वृषाङ्के ध्वनावपि ।
वन्दिवृन्दे तथा डः स्यात् यामिनीपतिमण्डले ॥ २१ ॥
ढो ढक्कायां समाख्यातस्तथा ढां निर्गुणे ध्वनौ ।
णः प्रकटे निष्फले च प्रस्तुते ज्ञानवन्ध्ययो ॥२२॥
तकारस्तस्करे युद्धे क्रोडे पृच्छे च ता श्रियाम् ।
तु स्यात्पूर्वे निवृत्तौ च पूर्वसादवधारणे ॥ २३ ॥
विलक्षणे विकल्पार्थे थो भवेद्भयरक्षणे ।
भूधरे च तथा भारे दो दाने दायकेऽपि च ॥२४॥
दाने दातरि दा केचिद्विदुर्दा छेदबन्धयो ।
दं कलत्रं तथा धत्तूं धरि च धनदे धने ॥ २५ ॥

धस्तु चित्रेऽश्ववारे च **धीर्बुद्धाविपुधावपि** ।
गुह्यकेशो विरिञ्चौ **धा** तथा धूर्मारकम्पयोः ॥ २६ ॥
धूते धुराकम्पने च **नो** बुद्धौ ज्ञानवन्धयोः ।
अस्मानस्मभ्यमस्माकमेषां स्थाने भवेच्च नः ॥ २७ ॥
निषेधार्थेऽव्यये नो च **न**कारश्च नरस्तु **ना** ।
निःश्रुते नेतरि ख्यातो **नुः** स्तुतौ च प्रकीर्तितः ॥२८॥
निः स्यात् क्षेपे च नित्यार्थे भृशार्थाश्रयराशिपु ।
कौशले वन्धने मोक्षे संशये दारुकर्मणि ॥ २९ ॥
अधोभावोपरमयोः संनिधानेऽव्ययो मतः ।
नुः प्रश्ने च वितर्के च विकल्पेऽनुशयेऽव्ययः ॥ ३० ॥
तरण्यां **नौ**स्तथा ख्यातः **पः** पाने पवने पथि ।
प्रौढे च वर्णके पश्च **पा** पातरि तथा श्रुते ॥ ३१ ॥
फकारो निष्फले जल्पे पुष्करे भयरक्षणे ।
फं फा वाते फले फेने फूत्कारे **फू**स्तथोदितः ॥३२॥
बः कुम्भे वरुणे पद्मे कलहे विगतौ तथा ।
भश्चालिशुक्रयोर्भावे **भश्च** दीप्तौ भये तु **भीः** ॥३३॥
भं धिष्ण्ये भूर्भुवि स्थाने **म**श्चन्द्रे च विधौ शिवे ।
मौलौ च वन्धने मूः स्यान्मा माने मारणेऽव्ययः ॥३४॥
अस्मच्छब्दे द्वितीयायां **मा** च षष्ठ्यां च **मे** पुनः ।
मा मातरि तथा लक्ष्म्यां **यस्तु** वाते यमेऽपि च ॥३५॥

यश्च घातरि सूर्ये स्याद्या याने यातरि श्रियाम् ।
खट्वाङ्गेऽपि च रः कामे तीक्ष्णे वैश्वानरे नरे ॥३६॥
रासे वज्रे च शब्दे स्याद् रा द्रव्ये कनके पुन ।
आश्रये नीरदे च स्याद् रुः सूर्ये रक्षणेऽपि च ॥३७॥
भये शब्दे च री भ्रान्तौ लकारश्चलने पुन ।
ला दाने लूश्च लवने लश्च लूश्च विडौजसि ॥३८॥
लश्चामृते दिशाया च लीः श्लेषे वलये तथा ।
वो वाते वरुणे रुद्रे सान्त्वने चाव्यय पुन ॥३९॥
एवार्थे उपमाने च विकल्पे च समुच्चये ।
विः श्रेष्ठ भीते नानार्थे वै हेतौ पादपूरणे ॥ ४० ॥
द्वितीयायाश्चतुर्थ्याश्च षष्ठ्या युष्मद्बहुत्वके ।
वश्चासा च विभक्तीना द्वित्वे वा कथितो बुधै ॥४१॥
आकाशे विहगे विश्वे श श्रेयसि सुरेऽव्यय ।
शस्तु शान्ते च सामाया शीः शये हिंसनेऽपि ॥४२॥
शुश्च्रद्रे षः सदार स्यात्तथेष्टे प्रसवे तु पूः ।
सः सूर्ये च परोक्षे च सं सङ्कोचेऽव्ययस्तु सम् ॥४३॥
सगार्थे शोभनार्थे च प्रकृष्टार्थसमर्थयो ।
प्रथमान्तस्तद स्थाने स्मृतौ लक्ष्म्या च सोच्यते ॥४४॥

हः शूलिनि करे नीरे क्रोधे गर्भप्रभाषणे ।
निवासेऽथाव्ययो हः स्यात्संबुद्धौ पादपूरणे ॥ ४५ ॥

अव्ययो हा स्मृतः शोके तथा दुःखविषादयोः ।
हि हेतौ पादपूर्तौ च विशेषे चावधारणे ॥ ४६ ॥

स्फटे दानेऽथाव्ययो ही दुःखहेतौ च विस्मये ॥
विषादे चाव्ययो हं तु नये काये च भाषणे ॥ ४७ ॥

हुमव्ययः परिप्रश्ने वितर्के वचने तु हौ ।
हे कुत्सायां तथा हेतौ हृतौ संबोधने तु हौ ॥ ४८ ॥

राक्षसे क्षस्तथा क्षेत्रे शब्दा ये व्यक्षरादयः ।
स्वरान्ता व्यञ्जनान्ताश्च ज्ञेया ग्रन्थातरात्तु ते ॥ ४९ ॥

मलधारिगच्छभर्तुः सूरेः श्रीराजशेखरस्य गुरोः ।
शिष्यः **सुधाकलश** इत्येकाक्षरनाममालिकामतनोत् ५०

इति एकाक्षरनाममाला समाप्ता ॥